1

Coperta : lonescu Emilia

PARTEA I

DEBUTUL

ISBN 973-9033-00-8

CAPITOLUL I

Buimăcit, după o noapte de nesomn, tânărul doctor Arden, nu-şi dădu seama unde se află. De vreo două săptămâni cam tot aşa o ducea. Deschidea ochii, se uita fix cîteva secunde la lucrurile străine din jurul lui si apoi îi închidea iar. In acea clipă, camera îi apărea ca prin vis ; se trezea brusc si aţipea din nou. Patul larg de alamă cu somiera lăsată, tapetul strident de pe pereţi cu zorele înflorite, nu prea curat si cu urme de tablouri scoase demult de la locul lor, dispăreau din conştiinţa lui. I se părea că era la spital, că telefonul de lângă pat suna si că va trebui să-şi tragă repede pantalonii sau să-şi pună halatul şi, pe jumătate adormit, să meargă până la ascensorul dărăpănat unde Joe, bătrînul negru aştepta înăuntru.

— Dă-mi drumul în colţul parcului, Joe. Am întîlnire cu o cucoană.

— Da, conasule, răspundea Joe, rîzând. Era o glumă răsuflată între ei, dar pentru Joe nu-şi pier dea hazul niciodată.

Ascensorul urca cu băgare de seamă. Era o co-livie deschisă, de unde se vedeau sălile lungi şi goale,

sărăcăcios luminate, infirmierele de noapte, obosite, aşteptând nerăbdătoare revărsatul zorilor, sau convalescenţii din saloane, în pantaloni sau halate, tîrîndu-se în papuci de pîslă de la un loc la altul. Apoi ascensorul se oprea la un etaj, el cobora, înalt, neîngrijit, si o soră îngrijorată îl aştepta.

— E vorba de Baird din salonul D, doctore. De la ora trei a început să-i scadă temperatura.

Acum pentru scurt timp, el era rege, mai mult, un Dumnezeu ; surorile alergau pentru a-i executa ordinele, bolnavii din salon se uitau la el cu înfrigurare şi poate o viaţă plăpândă atîrna de agerimea şi de priceperea lui.

— Tava-i aici ?

— Da, doctore.

— Fii liniştit, Baird. Ai să te simţi mai bine după asta.

EI sta în picioare sau se aşeza lână pat luînd pulsul, observînd cum se ridica sau cobora pieptul. In astfel de ocazii nimic nu mai lua în seamă. Pentru el nu mai exista decît bolnavul din pat şi infirmiera care se învîrtea în jurul lui pentru a-l ajuta. Cîte-odată, mai cu seamă când era trezit scurt timp după ce adormise, lucra ca un automat. Făcea toate gesturile necesare, iar dimineaţa, abia îşi reamintea de cele ce făcuse. Se putea să vadă un pat gol în vreun salon, bolnavul lipsă, salteaua făcută sul pe somiera de sârmă, gata de sterilizare. Atunci îşi amintea înmărmurit, că fusese de faţă cind un om îşi dăduse sufletul cu o noapte înainte, că el s-a dus să se culce şi că a uitat totul.

— Ce vrei, ai făcut tot ce-ai putut, doctore.

—• Mă întreb, spunea el, cu toate privirile din salon aţintite asupra lui. Toată ziua se simţea vinovat.

Pe seară, în camera internilor se bea un pahar cu bere pe furiș, spunându-se : „n-a fost nimic de făcut băiatului din A. A venit prea tlrziu. Cine joacă un poker ?

Dar nu era chiar atît de ușor. Avea răul obicei de a medita asupra cazurilor lui. Pokerul începea cu unii din interni : Scott de la razele X și poate Dickenson de la laborator.

— E rîndul meu.

— Doamne Sfinte şi eu am tras să intru.

Jocul continua. Nu se oprea niciodată. Cîteodată jucau în șase, cîteodată rămâneau în doi. Se *auzea* clopoţelul ambulanţei pJecând cu unul din jucători *aşezat* lingă șofer, spre a aduce apoi o epavă a mizeriei din afară. O patrulă poliţienească suna gălăgios si unul sau doi dintre ei punea cărţile pe masă şi dispărea. Veșnic era mișcare, discuţie, zgomote mai mult sau mai puţin îndepărtate. Sub lumina lămpii pe feţele tuturor bărbaţilor din jurul mesei de poker se citea extenuare şi lipsă de somn.

De multe ori însă, gândul lui hoinărea aiurea, spre un pat eliberat cu o noapte înainte, deasupra lor în spitalul liniştit.

—• Deșteaptă-te Chris .' De ce eşti atît de posomorit ? Numele lui era Noel, schimbat de un glumeţ în Christmas şi pe urmă în Chris.

—• Iertare. Intru şi eu în pot.

îi va trece, știa el. Poate după cîteva ore sau a doua zi, totul va fi uitat. Făptura lui mare, cu umerii laţi se va mișca iar cu încredere prin saloane și din nou va fi rege sau chiar Dumnezeu în micul său domeniu. Va fluiera în coridoare și va face glumele obişnuite în saloane.

— Stai liniştit. O să *te* doară mai mult decît mă

doare pe mine. Sau : Să dai cu piciorul ? Da, desigur. Ai dat din picioare de când ai venit pe lume.

Masa cu pansamente se muta de la un pat la altul pe rotiţe de cauciuc şi el, îmbrăcat în alb, se mişca alături de ea. Ora pansamentelor era cea mai neplăcută. Din când în când, un bărbat se vaită şi tot salonul se distra. „Măi tare, mai deslușit, Bill". Dar când se apropia masa de paturile lor, tăceau sfioşi. 5„Ia-o mai încet, doc. Doare rău".

Cîteodată, îndreptându-se de la un pat spre altul, se uita în jurul salonului, împărţit acum în două, cei pansaţi si cei rămaşi. Cei dinţii erau liniştiţi, destinşi. Ceilalţi, 2gomotosi, speriaţi, asteptându-şi rîn-dul. Se prea poate, că aşa era şi în viaţă. Nimic nu era chiar atît de rău, cît te aşteptai să fie si odată trecut...

— Stai liniştit, Smith. Vrei să te tai ?

După ce termina toate pansamentele, si saloanele se liniștеau, dădea triumfător din umeri, îşi schimba halatul pătat cu unul curat, aprindea o ţigară şi apoi stătea de vorbă cu o infirmieră drăguţă.

— Ei, îmi închipui că te-ai dus la dans aseară, nu?

— Dans ! Am altă întrebuinţare pentru picioarele mele.

— Bine, dar sunt picioruşe nostime de tot, spu nea el, mergind mai departe.

De multe ori însă, simţea că nu-şi făcuse datoria. Se întîmpla să adoarmă înainte, când suna telefonul şi un gardian îl scutura ca să se deştepte, pentru a-si pune papucii şi halatul zdrenţăros peste pijama, şi cu părul lui des, vîlvoi, care stătea în sus ca un ghem, se găsea iar lângă patul vreunui bolnav.

— De când a început ?

..,— De aproape o oră, doctore,

Se aşeza lingă pat, cu mina pe un puls agitat, cu ochii asupra unui obraz cenuşiu, cu gândul de la un medicament la altul. Câteodată, când paravanul era pus. în jurul patului, rămânea singur cu bolnavul şi i se părea foarte straniu că unul dintre ei se ducea la moarte şi celălalt înapoi, într-o cameră încălzită să se culce. I se părea nedrept. Atunci îi era ruşine de vitalitatea lui şi de faptul că odată ce se va fi sfîrşit, se va duce să caute dacă n-a mai rămas ceva de mâncare de la masa surorilor.

— S-a dus sărmanul.

— Voi chema ordonanţa, doctore.

— De ce această grabă ? Lasă-l un ceas în pace, nu se poate ?

Dar ştia că e în *zadar,* deoarece rutina spitalului trebuia să continue. Nu era timp de sentimentalisme. Va fi nevoie de un pat în cinci sau zece minute. Părăsea salonul şi se ducea în sala de mâncare a infirmierelor.

•— Ce ai astă seară, Sarah ? N-ai somon afumat ?

— Nu, doctore,. am o bucată bună de beefteak pentru dumneata. Şi el mânca cu poftă, bea o ceaşcă de cafea şi se înapoia la patul lui să doarmă. Nici-unul din ei nu dormea destul. Numai a doua zi di-'mineaţa, pe când se îmbăia şi se rădea, începea iar să simtă acea senzaţie de înfrîngere, pe care o încerca în faţa morţii.

Chris mormăi şi se întoarse pe partea cealaltă. Se trezea cu încetul şi continua să-şi amintească mai departe de ultima lui noapte de spital, de pildă.

Făcuse ultimul rond la miezul nopţii, luîndu-şi astfel în tăcere bun rămas de la toate lucrurile cunoscute. Deşi vechi si uzat, el iubea fiecare colţ al spitalului. Ici si colo un bolnav nu dormea şi atunci

Chris se aşeza *lingă* patul lui, în semiobscuritate.

— îmi pare rău că plecaţi, doctore, o să ne lip siţi.

— Şi mie-mi pare rău că plec, băiatule.

In salonul copiilor se oprise mai îndelung. O fetiţă plângea şi se duse s-o ia în braţe.

— Ce s-a întâmplat, puiule ? Nu poţi să dormi ?

•— Vreau la mama.

O înfăşură într-o plapumă şi nu mai plânse. în acest salon se simţea întotdeauna neputincios si plin de milă. Acestor bieţi copii părăsiţi, spitalul le dădea îngrijire, dar nu putea să le dea şi dragoste. O strînse mai tare în braţe.

— Dacă stau aici cu tine, o să dormi ?

— Am să încerc.

Atunci se aşeza pe unul din scaunele de lemn din salon şi după un timp, ea adormea. El n-o aşeza însă imediat în pat. Stătea acolo, cîtva timp, ascultând sunetele nocturne ale spitalului, zgomotul slab al acsensorului, paşii sprinteni ai surorilor. Acum că pleca, simţea cît se identificase cu spitalul si cît îi era de drag.

Copilul se mişcase, si el îl strînse şi mai tare. Undeva, înaintea lui, era viitorul, necunoscut si misterios ; dar, într-o zi, cu voia lui Dumnezeu, va găsi undeva o odăiţă liniştită în care va fi el, aşa ca acum, cu un copil de-al lui în braţe.

Acesta fusese adevăratul rămas bun de la spital cu toate că a doua zi si-l luă în mod oficial, mergând vioi peste tot, strângând mâini, rîzând, promiţînd că va veni des să-i vadă. Auzi uşa grea din faţă în-chizându-se după el şi atunci înţelese că această perioadă a vieţii lui se terminase si că, în sfârşit, era singur, dar intr-o lume nu prea binevoitoare.

Acum era treaz de-a binelea. Deschise ochii, căscă, şi-şi întinse picioarele. Făcând această mişcare, o bilă de alamă de deasupra patului îi căzu în cap. Furios o prinse si o aruncă pe jos, dar zgomotul fu atît de puternic încît tulbură liniştea casei. Ca o explozie. După ce se potoli, auzi paşi mici urcând scara si *o* voce tărăgănată afară, pe care o recunoscu ca fiind a lui Henry Walters. Locuia împreună cu el si cu familia lui.

— S-a întâmplat ceva, doc ?

— Bila a căzut iar si m-a lovit. Si nu-mi mai spune doc.

— Am înţepenit-o ieri, doctore.

— Cu toate astea a Căzut. Pot să trec la baie ? Afară Henry tuşea răguşit.

— Să vă spun ceva, doctore. Dick a venit acasă cam tîrziu, noaptea asta şi mamă-sa ar vrea să-l lase să doarmă. Nu se simte prea bine. Vă rog să treceţi pe scara din dos.

— Ei, n-o să moară dacă trec pe la el.

Accesul la baie era prin camera ocupată de Dick si una din condiţii a fost ca Dick să se scoale si să iasă devreme din cameră. Dar, nici prin gând nu-i trecea să se ţină de acest angajament şi de aceea Chris auzi iar tuşea lui Henry, care nu ştia cum să se scuze.

— îmi pare rău, doctore. A încuiat uşa.

Chris se aşează pe marginea patului, înţelesese curînd după mutare că făcuse o greşeală locuind cu familia Walters. Totuşi, simţea o oarecare simpatie pentru omul slab din fire, de afară si un fel de milă pentru femeia anostă şi apatică, care era nevasta lui. Această milă nu i se micşoră nici când auzi din an-

treul transformat în dormitor, alături de camera lui, o voce tânără, aspră, feminină.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce-ţi trece prin cap, tată ? Tocmai într-o duminică dimineaţa ?

— Nu-i nimic, Katie, poţi să mai dormi.

•— Cum pot să mai dorm acum ?

Chfis surise. Timp de două săptămâni, de când se mutase la familia Walters, avusese ocazia să "observe ca, până ce treaba nu era făcută în întregime, Katie Walters nu va apare.

— Am înţeles domnişoară Walters. Am să trec pe scara din dos, îi răspunse el, si ascultă cu oare care compătimire cum tatăl ei jenat, se retrăgea. Apoi se sculă .din pat, îşi puse halatul cel vechi, îşi adună prosopul — învăţase minte să nu-l lase în camera de baie — si cu o privire precaută înspre uşa lui Katie, se dădu jos pe scara principală si prin su fragerie urcă cele cîteva trepte înguste care duceau la baie. Cu toate că nu făcuse zgomot, doamna Wal ters îl auzi din bucătărie şi îi ieşi înainte îngrijorată. Era o femeie mică, cu un păr blond ciufulit, care-ţi dădea impresia că cunoscuse si zile mai bune. Acum părea speriată, parcă liniştea lor, obţinută atît de greu, era în pericol.

— îmi pare grozav de rău, doctore. Am încercat să-l scol pe Dick, dar — sper că dumneata înţelegi ce s-a întîmplat.

— Nu te necăji, îi răspunse el voios. Puţină miş care dimineaţa, îmi face bine. Mai tîrziu când an-treul va fi plin de pacienţi, poate să fie mai greu. Deocamdată nu e cazul.

Văzând-o gata să izbucnească în plâns, alergă grăbit sus pe scară. La urma urmei, nu era numai, vina ei, fiindcă copiii erau neascultători. Nici şei

gândi el, aruncând o privire în camera de baie când intră, nu era vina ei, că cel care întrebuinţase cel din urmă cada asară, n-o curăţase. Era Katie, fără îndoială. Mirosul de săruri ieftine umplea camera şi prosopul ei zăcea încă umed pe jos.

El curăţă baia, gândindu-se mereu la familia Walters şi la situaţia lui. A locui la familia Wal-ters era o greşeală, îşi dădea el seama, dar ce putea face un bărbat singur ? Ca medic tânăr nu puteai să fii decît sărac, întîi îţi făceai studiile şi practica, te întreţineai ca intern într-un spital şi apoi te aruncai în viaţă să înoţi sau să te scufunzi. Şcoala ţi-a dat principii, chiar idealuri, dar era greu să trăieşti după ele, ba chiar să trăieşti în genere. Şi acum îi avea pe Walters şi Waltersii se puteau numi o pacoste pe capul omului.

Se rase si se îmbăie pe îndelete. Cineva încercă nerăbdător uşa şi atunci el zîmbi în oglindă. . Trebuie să fie tot Katie. Nu face nimic ; să aştepte. O văzuse destul pe Katie si desigur o va mai vedea ; ştia acum că fără ajutorul lui, familia ar fi fost în mizerie. Ghidul lui se întoarse spre o fată ursuză într-un pat, operată de apendicită, cu Henry Walters lângă ea, zdrenţăros, dar cu o voce şi o purtare care trădau vremuri mai bune.

— Am auzit că părăsiţi spitalul, doctore. E exact ? •— Da. îmi termin stagiul în curînd. —• Doresc să vă spun, că avem două camere care s-ar potrivi de minune pentru consultaţii, dacă aţi vrea să le vedeţi. Au fost închiriate, dar sunt libere acum.

Fata n-a spus nimic. Era foarte tânără si destul de frumuşică, cu două codiţe blonde si o gură în-căpăţînată. Chris îi surise,

— Ce crezi, Katie ? Vrei un doctor în casă ?

— Nu vreau să mai văd doctori niciodată.

Cu toate astea, *el* închirie camerele. Chiria era rezonabilă. Henry Walters, era vînzător ambulant, fiindcă nu se pricepea la altceva.

— Uite doctore ! Soarele arde toată ziua în amândouă camerele si taxiurile se opresc în faţa porţii. Acesta e un avantaj.

— Soarele e bun, spuse Chris, lăudind ceea ce merita să fie lăudat. Era însă o pripă în vocea lui Henry Walters care semăna cu disperarea, aşa că la urmă Chris luase camerele. Pentru plata modestei chirii a casei, a luminii şi a încălzitului, el avea dreptul la două saloane de consultaţie, la un dormitor mobilat şi la serviciul complet al acestor trei camere, „şi dacă doriţi micul dejun", adăugase Henry, „cred că nu ne vom certa pentru atît de puţin".

Ar fi putut să se certe din *cauza* asta, căci i se dădeau două felii de slănină uscată, o farfurie cu pîine prăjită arsă şi un lichid pe care Lily Walters îl numea cafea si care nu era decît o apă colorată. Totuşi, el accepta pe Walters cu defectele si calităţile lor si simţea acum, din nenorocire, că nu va putea să-i părăsească, lăsându-i în voia soartei.

Vocea lui Katie se auzea din bucătărie până la el, strigând cît putea de furioasă.

— Puţin îmi pasă, mamă. Intîi mă trezeşte şi pe urmă stă în baie un ceas. Am şi eu tot atîta drept ca şi el, la baie.

Buna dispoziţie a lui Chris dispăru, îşi luă briciul si prosopul, îşi puse halatul şi se întoarse pe unde venise. Se pare că Dick tot mai dormea.

CAPITOLUL II

Când tânărul doctor Arden, îmbrăcat în costumul cel mai curat din cele două pe care le poseda, coborî treptele la ora 9, în acea duminică, nimic nu deosebea dimineaţa aceea de cele două care o precedaseră, nici de alte multe care aveau să-i urmeze. Era poate puţină îngîmfare în ţinuta lui. Aşa cum se cădea unui tânăr medicinist care mergea spre biroul lui, într-o frumoasă zi de primăvară, purtând o cravată nouă în culori vii, dar nu bătătoare la ochi.

Altfel, nimic nu arăta că nu era o duminică dimineaţa ca oricare alta, cu o rubrică veselă în gazete si că un oraş întreg părea neatent la faptul că . un medic nou venit, era gata să-l servească.

Mai tîrziu, după mulţi ani, îşi reaminti fiecare amănunt din ziua aceea : coborîrea lui nepăsătoare, încordată, cu toate că soarele strălucitor nu arăta decît o scară uzată, covoare la fel, o masă zgîriată, pe care era o oglindă spartă într-o parte ; privirea lui aproape indiferentă spre uşa principală, pentru a verifica dacă Lily a frecat placa de metal cu firma lui, şi în fine paşii lui hotărîţi şi profesionali cind intrase în camera de aşteptare.

Se opri în loc, şi se uită împrejur. Camera avea o oarecare prestanţă, cu scaunele aşezate în rînd la perete şi cu masa rotundă la mijloc, pe care pusese reviste noi. Că era goală şi fără pacienţi, părea aproape fără importanţă în acel moment. Ce era însă important, era că praful nu fusese şters în dimineaţa aceea. Era un strat respectabil pe masa de imitaţie de mahon şi pe marmura neagră de *pe-*

cămin şi după o scurtă şovăire, îşi luă batista fină de duminică şi-l şterse cu dîrzenie.

O parte din entuziasmul lui dispăru mai ales când văzu că şi biroul lui din fund era la fel de murdar. Văzută întîmplător, camera arăta aşa cum trebuie să fie o cameră de consultaţii pregătită pentru orice caz urgent, de la naştere până la marea chirurgie. Acolo, între ferestre, căci casa era în colţ de stradă, era al doilea birou, unde ţinea blocul cu hîrtia de reţete şi tocurile neîntrebuinţate. Alături pe raft erau cărţile lui : Anatomia de Grav, o Ginecologie, o Materia Medica *si* bineînţeles o Obstetrică.

Cu o zi înainte intrase pe neaşteptate în cameră si o găsise pe Katie cufundată în acest din urmă volum. Furios îi poruncise să-i lase cărţile în pace. Pe când stătea în faţa lor îşi aminti de aceasta si se încruntă. Katie era o problemă pentru el si încă una foarte plicticoasă.

Făcu o sforţare pentru a uita de familia Wal-ters şi aruncă o privire în jur. In ciuda prafului, a scrumierelor pline cu cenuşa ţigărilor din ajun si a prosoapelor murdare, ochiul lui critic găsi că odaia lui avea înfăţişarea unui cabinet medical. Intr-un colţ era scaunul de chirurgie, gata a fi transformat într-o masă, dacă apăsai pe un buton, de fapt putea servi la orice, se lăudase vînzătorul, numai ca răcitor nu era bun. Peste chiuvetă era fixat dulapul cu medicamente si pe placa de cristal era un sterilizator mic lucios. La perete, era dulapul cu instrumente pe ale cărui rafturi de sticlă se găseau de toate, de la scalpe şi bisturiuri până la oglinda de cap şi cleştele de obstetrică ; răspândite pe masă, cu tot timpul scurt de când era instalat, erau leacuri, cutii si cartoane mici cu mostre aduse

de agenţi plasatori, care fuseseră până acum aproape singurii lui clienţi.

Surîzând şi corecţi, ei intrau grăbiţi cu geanta în mână.

—• Bună dimineaţa, doctore: Ce vreme frumoasă.

— Foarte frumoasă. Cu ce vă pot fi de folos ?

— Nimic, doctore, vreau să vă las cîteva mostre. Poate le încercaţi la vreo ocazie.

Din geantă, scoteau o mulţime de pilule contra bolilor de ficat, în cutii şi în sticluţe. El ştia că în geantă nu se găseau decît două feluri de medicamente : pilule contra ficatului, sau făinuri pentru îngrăşat copiii.

—• Am găsit o statistică, doctore, care arată cu cît s-au îngrăşat copiii luînd această hrană. O să vă las cîteva cutii.

Pe birou erau împrăştiate fel de fel de cutii. Plasatorul vorbea repede şi cu rost. Apoi, bine dispus, închidea geanta, se scula, îşi lua pălăria şi pleca. *Nu era* vînzător, ci donator. De obicei era grasuliu, întotdeauna însă binevoitor.

— Şi acum noroc, doctore.

— Mulţumesc. Ce am să fac cu toate astea ?

— Dă-le şi dumneata. Oamenii apreciază medicamentele gratuite. Dacă le place, o să le cumpere, încearcă şi dumneata.

în curînd descoperi că aceste mostre aveau o atracţie deosebită pentru Lily Walters. Pe când ştergea praful, când se întîmpla acest eveniment, se uita la sticle cu o atenţie specială.

— *Nu ştiu* dacă ai nevoie de asta, doctore. De ieri, mă încearcă o durere de cap.

•—• Stai să văd. Nu trebuie să iei orice doctorie, îi spunea el foarte sever.

De obicei i-o dădea. Timp de două săptămâni îi dăduse mai multe sticle, precum şi o cutie cu tablete de malţ.

— Găsesc că mă linişteşte, dacă pun una în ceaşca cu lapte cald.

Mai tîrziu află că încetul cu încetul, mostrele lui făceau parte din proviziile cămării ei. Le dădea c
hiar si vecinilor. O află când veneau cîte o dată să-l consulte.

— I-am dat copilului acea făină, doctore, dar tot nu se îngraşă.

—- Care făină ?

— Aceea pe care mi-a dat-o doamna Walters.

— Doamne, Dumnezeule, femeie, crezi că eu... Şi apoi bănuitor. Ţi-a luat bani ?

— O, nu doctore, îi povesteam de copil si atunci mi-a dat pachetul.

Degeaba îi vorbea. Lily făgăduia că se va astîm-păra şi două, trei zile mostrele rămâneau neatinse pe raft. Apoi dispăreau. Era incorigibilă.

Văzut astfel, în lumina acestei duminici, cu o cravată nouă, ghetele bine lustruite si părul lui des, perfect pieptănat, Chris Arden arăta cum era, un tânăr frumos, cu viaţa înaintea lui, cu un surîs sarcastic pe buze şi în acel moment cu fruntea încruntată.

— Femeie blestemată, mormăi el. Chemarea lui Lily sau Katie însemnând noi scene neplăcute, îşi scoase iar batista şi începu să şteargă praful cu băgare de seamă.

Liniştea unei duminici de dimineaţă domnea în oraş. Jos în cartierul industrial, lucrătorii obosiţi dormeau, iar sus pe deal patronii făceau la fel ca să le treacă timpul. Mai tîrziu, îşi închipuia el,

aceştia se vor scula şi vor merge la plimbare la iarbă verde, sau poate chiar la biserică. Trăsurile sau automobilele lor vor trece prin faţa casei lui de abia observând firma modestă de la uşa de intrare. „Noel Arden, doctor în medicină", vor citi ei şi pentru început vor trece pe lingă ea fără a o lua în seamă. După două săp[f]ămâni, doctorul în medicină $bel Ardeii constată că entuziasmul produs de această placă era ca şi inexistent.

Când termină cu ştersul prafului, puse batista prăfuită în buzunar, aprinse prima ţigară a zilei si se aşeză dus pe gânduri.

Strălucirea luminii de dimineaţă trecuse. Deodată i se păru curios că se găsea acolo, singur în acest birou, aşteptând ca viaţa să vină la el în loc ca el să se ducă în întîmpinarea ei. Se simţi foarte singur si bun de nimic.

„Ca o măsea stricată", se gândi el amărît. Aşteptarea îl redea. Pierdea încrederea în sine si încrederea în t~* r-poa ce-i mai rămăsese.

Stând acolo, îi veniră în minte toate privaţiunile prin care trecuse până să ajungă unde era acum, într-un birou gol, într-o dimineaţă de primăvară, cu micul .său capital apoarepe cheltuit, rămânându-i numai rnîinile si ştiinţa dobîndită. Se afla într-un oraş străin, numai pentru că-şi făcuse internatul acolo. Şi ce oraş singuratic era.

Se sculă si se duse la fereastră. Casa era în colţ de stradă şi oraşul începea să se mişte. Lumea se plimba, excursioniştii tocmeau maşini, iar dinspre bucătărie se auzeau ţipete. Katie cu mama ei, se gândi el, şi iar se afundă în gânduri. El nu avea neamuri apropiate şi afară din spital puţini prieteni. Vacanţele şi le petrecuse în ultimii ani, la un unchi bătrîn, un medic de judeţ, în partea cealaltă a pro-

vinciei, dar nu-l mai văzuse demult. Curios însă că, totuşi lui Dave Mortimer îi datora că şedea acolo în dimineaţa aceea, cu firma la uşă si cu unsprezece ani de scoală si universitate în urma lui. îşi aminti că, bătrînul Dave, care crescuse băieţi înalţi si tăcuţi, era un creştin convins, medicul si confesorul unei regiuni întregi şi că înghesuind doctorii şi instrumentele în geantă se urca pe calul lui mare ca să facă vizitele zilnice.

— Trăsură ? spunea el. Ce să fac cu o trăsură ? Nu sunt schilod.

Când împlinise şaisprezece ani, la el se dusese Chris să se sfătuiască pentru viitorul lui si bătnnul Dave luîndu-i mâna — nu prea curată — o examinase cu atenţie.

— Mîini bune, spusese el. Ar putea să opereze. De ce n-ai studia medicina, Chris ? Nici unul dintre ai mei n-au vrut, dar e o meserie demnă şi frumoasă.

Acesta a fost începutul. Făptura aceea, pe calul înalt, când profan, când credincios, întruchipa idealul lui de mai tîrziu.

Cîteodată bătrînul Dave venea acasă în zori de zi, palid după o noapte grea si atunci îl lăsau în pace. Dar dacă-i murise vreun bolnav, se închidea l în biroul lui si băieţii spuneau că se ruga lui Dum-j nezeu. Apoi, ieşea tropăind, vesel şi plin de viaţă,] gata să-şi ia cafeaua cu lapte.

H ! — Ce dracu s-a întîmplat cu cafeaua asta ? La- j turi. Aduceţi-mi unul din voi whisky, îşi turna whisky în cafea şi bea până la fund.

Da, lui Dave Mortimer îi datora că ajunsese undei era — oriunde ar fi fost. După cîte ştia Chris, l bătrînul n-a fiert niciodată un instrument medicali si o oprise pe Laetiţia, soţia lui, să se uite măcar înl

coburii lui. Chris însă se uitase înăuntru şi găsise într-o despărţitură, un lanţ de la ham, o cutie cu cuţite cu minere lungi, un cleşte de scos dinţi, una sau două speteze de fractură şi o potcoavă ruginită. In celălalt, era cutia cu medicamente înfăşurată într-o basma de lână. Cu toate astea, Dave avusese numai succese. Mîinile lui erau mari,- noduroase dar dibace. El fusese cel dintîi din judeţ care a deschis un abdomen pe o masă de bucătărie, în timp ce un membru al familiei picura cloroform pe o batistă — fusese şi cel din urmă care a crezut in teoria microbilor.

— Puroi, spunea el. Puroiul este sănătos. Băieţii din războiul civil au înţeles-o. Ei înfăşurau un membru amputat în rumeguş si-l lăsau viermilor să-l cureţe.

— Te rog, nu vorbi de asta, doctore, protesta Laetiţia, Nimeni nu mai poate mînca.

— Vă e scîrbă la toţi, nu-i aşa ? Un vierme cu rat e sănătos.

Chris aducându-si aminte, zîmbi. Bătrinul acela avea microbi plutind în jur. Era o putere dinamică, că lucra în ferme îndepărtate, păzite de infecţiile oraşelor supraîncărcate. Şi ferma cea mai îngrijită avea microbi plutind în jur. Era o putere dinamică, un flux de vitalitate care pare că îl transmitea bolnavilor lui. Se povestea că, aproape o oră nu *se* miş-case de lângă un bolnav, cu mâna pe un puls aproape inexistent şi că încetul cu încetul bătăile inimii se întăriseră. Se spunea că el se lupta cu moartea, numai cu puterea lui de voinţă. După ce criza trecea, abia se mai putea ţine pe picioare.

Chris *se* gândea încă la Dave Mortimer, când auzi o bătaie în uşă, şi Katie Walters intră în cameră, morocănoasă, cu o cîrpă de praf în mână.

•— Mama a spus să curăţ birourile. •—• Nu acum, Katie, spuse el, sever, înainte de ora nouă, după aceea încep orele de consultaţie.

— Dar n-a venit nimeni.

— Poate să mai vină. în orice moment poate să sune clopotul si vreun client chiabur să coboare din trăsură si să intre în casă. Să nu uiţi asta, nici odată, fetiţo.

Pe Katie însă n-o puteai potoli. O văzu că se prezentă iar neîngrijită, ca de obicei. Purta o bluză albastră, nu prea curată si o fustă care-i atîrna. In plus, părul era sucit pe bigudiuri şi pentru a le ascunde îşi pusese o bonetă la repezeală. Se gindi însă supraveghind-o pe când ştergea praful îmbufnată, că era totuşi o fată drăguţă.

— Ascultă, spuse el, si duminica ţi-o petreci privind lumea cu ură ?

— Urăsc numai ceea ce fac eu.

— Aşa ? O fixă drept în ochi. Numai pe tata, pe mama si pe frăţior. Nu-i aşa ?

— Şi tineri îngîmfaţi care stau toată dimineaţa în baie.

Atunci el începu să rida tare.

— Şi ce se întîmplă cu fetiţele care nu curăţă cada după ce au întrebuinţat-o ?

Ea se înroşi de furie.

— Nu sunt o fetiţă. Am împlinit şaisprezece ani, dacă te interesează.

— Mă surprinde, spuse el serios, nu ştiam că ai ajuns la o vîrstă aşa de înaintată. Dar ca să revenim la cadă...

Poate că spre norocul lui soneria de la uşă sună j tocmai atunci si Katie aruncă cîrpa si se duse spre] fereastră.

— Este o fată, anunță ea agitat. E domnișoara Lewis, doctore. Știi casa mare de piatră de pe deal.

— Pleacă de la fereastră, îi porunci el supărat. Și pentru Dumnezeu, nu te arăta în halul acesta. Unde e mama ? Poate o să se prezinte mai bine ca dumneata. In orice caz nu poate arăta mai rău...

Katie îi aruncă o privire mânioasă și dispăru și — cum clopotul sună iarăși fără urmă de Lily — deschise ușa chiar el. Pe treapta de sus stătea o fe meie tânără, îngrijorată si rușinată în același timp, ținând sub braț un cîine. Mai tîrziu, după trecerea anilor, n-avea decît să închidă ochii pentru *a o* re vedea, zveltă si frumoasă, cu privirea ațintită asu pra lui și cu cățelușul sub braț. Și, avea să lupte veșnic cu o durere amorțită și cu un sentiment de furie sălbatică *în* contra vieții pentru ceea ce le fă cuse la amândoi. în acel moment însă, el nu știa cum să se scuze.

— îmi pare rău, spuse el. Gospodăria mea e cam dezorganizată astăzi.

— Dumneata eşti doctorul ?

—.Da, eu sunt. Aveți nevoie de un doctor?

— E pentru cîinele meu. Sper că n-o să vă ofensați, dar i-a rămas un os în gît si nu pot găsi un veterinar.

El se încleșta ușor. Apoi uitându-se la Scott-te-rierul negru din brațele ei, expresia lui se schimbă. La urma urmei, cîinele suferea si el iubea animalele.

li zîmbi voios si deschise larg ușa.

— Intrați, spuse el. Nu sunt doctor de cîini, dar voi vedea ce pot face.

Ea îl urmă liniștită și demnă. In cabinet, Chris J Și fixă repede pe frunte oglinda, aprinse o lumină, luă un cleşte, simțind în același timp, în spatele lui prezența unei femei de a cărei educație nu se putea

îndoi. Aşadar, ea era Beverley Lewis. O fată cu ochi liniştiţi şi cu bărbia hotărîtă. Pe când îşi punea halatul alb, ca să-si păzească hainele de sărbătoare, se uita cu coada ochiului la ea.

— Să vedem. O să i-l scoatem ; în orice caz, vom încerca tot ce se poate.

— îmi pare rău că te-am deranjat.

— Nici o supărare, îmi menţin exerciţiul mîinii. Hai, băiatule, să ne uităm la tine.

• Puţin îi păsa cîinelui, care se îneca. El voia să poată să respire şi vreo două-trei minute, nu se auzi nici un zgomot în cameră. Apoi deodată acest horcăit încetă si Chris îi prezentă, surîzând, un mic obiect.

— Gata, spuse el. Vrei să-l păstrezi într-o sticlă ? Spre mirarea lui, o văzu că plânge.

— Te rog, nu plânge. E bine acum. Uită-te la el,

Terrierul, la drept vorbind se simţea foarte bine. Ca toţi cîinii, uitase trecutul şi se pregătea să profite d'e prezent. El linse mâna lui Chris, se smuci din braţele ei si sări jos. Stăpâna lui era însă departe de *a* se simţi bine. Tot mai plângea înfundat, că-utând ceva ce nu găsea.

— Sunt enervată, spuse ea. Şi uite am uitat geanta acasă. Am uitat toate. Dacă ai putea să-mi împrumuţi un moment o batistă.

Chris o căută pe a sa si o scoase. Atunci ochii lui l înspăimântaţi văzură în ce hal era si o băgă repedel înapoi. Dar si fata o văzu si zîmbi printre lacrimi.;!

— Scuză-mă, te rog, spuse el. Am întrebuinţat-o| la curăţenie, azi dimineaţă. Mă duc să-ţi aduc ur prosop.

Dar, ca de obicei, prosopul nu era la locul lui j Ordinele stricte, ca trei prosoape curate să fie puse lângă ligheanul din colţ nu însemnau nimic pentru familia Walters. O excursie sus, pe scara principală !

unde camera lui Dick mai era încuiată, repede jos şi pe scara din dos în baie, unde nu se găsea nici unul, o răsteală scurtă dar violentă a lui Chris în bucătărie scoase în fine un exemplar la iveală; dar faptul că 'javra de cîine îl luase drept jucărie şi că alergase după el lătrînd, nu contribuise cu nimic la uşurarea situaţiei. Când se înapoie în birou, găsi fata mai încurcată decît el.

— L-am prins, spuse el, fluturînd prosopul. A fost mare alergătură si am învins. Uite-l.

Ea rîse si-şi şterse obrazul. Frecuşul îi dăduse puţină culoare. Apoi se sculă şi se uită la el, cam nesigură.

— Am uitat geanta, doctore, dar dacă vrei să-ţi dau numele şi adresa mea.

—• Nimic nu mi-ar face mai mare plăcere, dar aş vrea să ştiu cu ce scop ?

— Nu-mi spune că nu vrei să primeşti nimici pentru ceea ce i-ai făcut lui Sandy. N-as putea să admit.,

El o fixă drept în ochi.

—- Am făcut ceea ce ar fi făcut orice om. Dacă aş fi văzut că se îneacă cîinele dumitale pe stradă, aş fi făcut la fel. Aşa că nu-mi strica cheful, te rog. Nu sunt veterinar si din întîmplare îmi plac cîinii.

•— Mă simt foarte ruşinată.

—• Asta e ridicol. N-aveam altă treabă. Aşteptam să treacă timpul până ce voi putea să ies să-mi bat joc de vecini. Şi cum ea părea nedumerită, adăugă:

•—• Prefăcându-mă că am de lucru, în fiecare rli-niineaţă îmi iau geanta de acolo şi ies în oraş. Adevărata metodă e să umbli repede, să te arăţi grăbit. Odată ajuns după colţ, las graba, dar mă duc totuşi înainte.

Ea rîse iar —• avea un rîs delicios — si se uită în jurul camerei cu un gest de înţelegere.

— Ştiu acum cine eşti. Ai lucrat la spital, nu-i aşa ?

— Da, numai trei ani de zile. Am făcut un an în plus ca şef al internatului.

Se uită la ea, dar nu avea aerul să fi ascultat această explicaţie.

— Va să zică abia începi practica ?

—- De două săptămâni. Două săptămâni nesfîr-şite.

Beverley avu aerul atît de surprins, încît el se grăbi s-o asigure, s-o liniştească.

— Nu-ţi face griji. Toţi trecem prin asta. Dar când vei ieşi, ai putea să te uiţi la firma mea, de la uşă. O fi poate prea modestă...

Ea surise.

— Firma e foarte drăguţă, spuse ea, sculându-se. Şi-acum, doctore, dacă-ţi dau numele si adresa mea te rog...

—• Nu fii copilă. As fi ajutat oricărui cîine. Ia uită-te la el acum.

Era însă un moment nepotrivit ca să te uiţi la Sandy. Căci Sandy, simţindu-se bine îşi făcea toa leta de dimineaţă si nu era momentul să-l admir în acea clipă.

Din nefericire Chris se înroşi, dar după cît se părea, domnişoara Lewis, nu-l observase. De fap arăta cam supărată.

•—• Mă pui într-o situaţie grea, spuse ea. îmi plact să-mi achit datoriile si numele meu...

— îţi ştiu numele, răspunse el.

— Şi n-o să-mi trimiţi socoteala ?

— Desigur că nu.

Bărbi

alţi

Chrj s si da . 5
daca

al

Ie

şi familia ei. Succesul lui va fi al ei, după cum în-frîngerea lui va fi si a ei. Henry care robotea în-tr-o magazie la invenţii inutile, Dick care era în căutarea sălilor de biliard şi nu a unei slujbe, chiar Katie morocănoasă şi leneşă, ducându-se la liceu si uitându-se la băieţi, cu o scîrbă care proba contrariul, toţi din casă depindeau de el.

— Inveseleste-te, spuse el. Lasă, e numai o ches tie de timp. O să fie bine.

Lily abia îl mai asculta. Un zgomot se auzi de sus şi vocea ţîfnoasă a lui Dick răsună. „Ei, mama. Ce se aude cu cafeaua ?".

Obrazul ei obosit, se înveseli.

— Vine îndată, Dick.

După ce Chris plecă, ea se grăbi să-i încălzească cafeaua.

El se duse înapoi în hol, îşi îndreptă cravata cu i grijă în faţa oglinzii, îşi luă geanta neagră si plecă ! spre spital să-şi facă vizitele zilnice, înainte de a *î* proni, se uită împrejur şi cum nu era nimeni pe î stradă, îşi scoase batista repede şi mai frecă o dată firma de la intrare.

CAPITOLUL III

Spitalul era foarte vechi. Se mărise ici şi colo puţin, după cum se mărise şi oraşul. Unele părţi erau chiar destul de noi, dar garajul unde stăteau ambulanţele când rareori n-aveau de lucru, era un simplu grajd cu pardoseală de ciment, care în zilele ploioase exalta un miros slab de amoniac al vremurilor vechi, când John mâna perechea lui de cai mari în galop prin străzile oraşului, cu piciorul pe clopoţel si cu internul lângă el, pe capră.

Cu toate acestea, spitalul era foarte folositor şî în mare parte întreţinerea lui depindea de un oarecare Staunton Lewis, un magnat local şi un politician influent, a cărui casă imensă de piatră cenuşie domina de pe deal, oraşul. Se presupunea, în ce privea spitalul, că sau vroia să fondeze o instituţie întru amintirea numelui lui, sau vroia să .răscumpere favoruri de la un Dumnezeu, de care avea toate motivele să se teamă. Cu Lewis sau fără Levvis, exista totuşi un spital. La poarta lui, oricine avea nevoie era binevenit, prostituată sau sfîntă, bogat sau sărac şi cîtva timp, încetau de a fi una sau alta, fiind consideraţi toţi la fel în paturile în care erau culcaţi.

Cu timpul, natural că se mai schimbase. Trecuse demult ziua în care, sala nouă de chirurgie, cu pardoseala de mozaic şi cu masa de operaţie de sticlă, făcuse admiraţia presei locale. Surorile nu mai spălau în fuste lungi albastre ; tălpile de cauciuc înlocuiseră bandajele puse peste ghetele personalului de noapte. Exista şi o bucătărie specială pentru regim şi medici de dietă, iar , cursurile serale înlocuiseră rugăciunile de seară. Infirmierele obosite, nu mai stăteau cu mîinile încrucişate sau în genunchi pentru rugăciune când îşi terminau serviciul, după ore lungi de muncă.

—• împlineşte acum, o, Doamne, dorinţele şi rugăminţile servitorilor Tăi, cum e mai bine pentru ei^ dîndu-le în această lume cunoştinţa de adevărul Tău şi în lumea de apoi, viaţa veşnică.

Poate că numai Miss Nettie Simpson, directoa-. rea^ şcolii de infirmiere suferea din *cauza* acestor schimbări şi simţea lipsa rugăciunii.

Ea îşi dedicase viaţa muncii ei. Ca tânără fată, Antoinette Simpson se hotărîse să fie o a doua

#

Florence Nightingale. Ea tot rnai lucra, dirijând şcoala cu o mână de fier. îmbrăcată cu o rochie largă de mătase neagră, ea trecea de la un salon în altul, de la un pat la altul, rugându-se în fiecare seară lui Dumnezeu şi primind puterea de a continua a doua zi. Acum însă îmbătrânise. Cîteoclată, la adunarea anuală, după ce-si dădea raportul şi pleca, se auzea că ar fi vorba să fie înlocuită. Dar spitalul amina hotărîrea recurgând la un compromis. Asistenta ei din şcoala nouă, era ageră şi lucra după principii moderne. Se mulţumea si cu situaţia asta.

— Doamnelor si domnilor, avînd în vedere serviciile devotate aduse de atîţia ani instituţiei noastre si avînd în vedere si vîrsta ei înaintată...

Domnişoara Simpson ştia. Cîteodată, pe când sta liniştită în biroul ei, se simţea puţin ameţită.;! Se întreba dacă ştiinţa nu înlocuise munca şi dacă vremurile vechi n-au fost totuşi mai bune. Ea avusese atunci infirmiere foarte tinere care erau obişnuite să muncească toată ziua şi să se scoale si noap-: tea când bătrînul John, cu piciorul pe clopoţel aducea vreun caz urgent. Acum şcoala era condusă întocmai fabricilor de jos de lângă fluviu şi se vorbea chiar de trei schimburi de cîte opt ore pe zi. în ce priveşte sala de operaţii, aceasta avea personal special. Când intra acum înăuntru, trebuia să înlocuiască rochia de mătase neagră, cu un halat alb sterilizat. Se simţea pierdută si fără demnitate. Adevărat că amfiteatrul rămăsese cum era, împânzit cu studenţi. Masa se aducea înăuntru pe rotiţe, vorbăria si forfoteala încetau sus si sub lumina strălucitoare a lămpii, chirurgul se uita la feţele tinere :

_ Avem aici un caz...

Dar toate celelalte se schimbaseră, îşi putea aduce aminte cu mult în urmă de ziua în care s-a introdus acidul carbonic şi cum mirosul persista multă vreme. Ca şi iodoformul, amândouă formau însăşi o eră nouă în medicină. După pulverizator au urmat irigatoarele, sticle mari care atîrnau peste masa de operaţii, prevăzute cu ţevi de cauciuc udînd uniformele şi podeaua cu conţinutul lor şi găleţi, cearceafuri de cauciuc şi pături se vedeau peste tot. Fusese o vreme când infirmierele erau obligate să facă baie cu bicloride, chiar părul să şi-l spele cu această soluţie, îşi amintea cum se iscase aproape o revoluţie.

Acum abia mai recunoştea casa, cu oameni ca stafiile, care se mişcau îmbrăcaţi, cu bonete pe cap, mascaţi şi cu mănuşi. Chiar agitaţia si nerăbdarea de altădată dispăruse. Operaţia se făcea acum în tăcere, îşi pierduse din emoţie, din dramatism. Mesele lunecau în tăcere şi când operaţia era terminată se înapoiau în saloane, în aceeaşi linişte. De bine, de rău, lucrul se făcea ; aveai impresia că totul era ca o afacere. Ca un ceas care-l duceai la reparat.

Cunoştea pe toţi aceşti doctori din spital, de la Ş<?f până la cel din urmă ; cunoştea pe cei buni şi pe cei răi, pe cei darnici şi pe cei zgîrciţi. Le cunoştea caracterul, ambiţiile şi chiar invidiile lor. Căci medicina era o profesiune de invidioşi.

Ea simpatizase cîţiva, iubea numai puţini şi avca °_ dragoste aproape de mamă numai pentru "iul din ei şi acesta era Chris Arden. Plecarea lui [1] *os t °a o palmă pentru ea, cu toate că nu voia -*o* recunoască nici în sinea ei. Duminica dimineaţa aştepta mereu de când plecase, gătită cu rochia

de mătase cea mai bună si uitându-se sfioasă spre uşă.

Aşa o găsi Chris în acea dimineaţă ; o doamnă bătrînă, mică şi sfrijită în rochie neagră, când după ce bătuse uşor la uşă, intră în cameră.

— Majestatea Voastră primeşte ? întrebă el.

— E întotdeauna acasă pentru dumneata. Intră si stai jos, numai să nu fumezi, îl ameninţă ea, căci se va spune în spital, că m-am apucat la bătrîneţe de un viciu rău. Spune Chris, cum merge ?

îl chema pe nume pentru prima oară si el se simţi deodată mai puţin singur.

— Perfect. Am avut un bolnav azi dimineaţă.

— Adevărat ?

— Un caz foarte interesant, spuse el serios, un os în gît. Bolnavul în stare generală proastă. Dar graţie unei manipulări pricepute...

— Dar ce vrei să spui ?

•— Era un cîine, îi spuse el zîmbind. Un cîine foarte preţios cred, aparţinmd unei fete al cărei nume — după cît am înţeles — o Beverley Lewis şi care a plecat furioasă, fiindcă n-am primit să-mi plătească.

•— Vai de mine, Beverley. Nu seamănă cu ea, deloc. Ce ai făcut, Chris ?

—• Nu ştiu. Probabil că nu ştiu să mă port cu bolnavii. Dar ce fel de fiinţă e ?

Tonul voia să fie indiferent.

•— Ştiu că poate să rîdă, să plângă si să se înfurie ; asta e cam tot ce am aflat.

— Asta e cam tot ce ar trebui să ştii'[1] despre orice fată tânără, răspunse ea cam sec. Ei bine, *s* j fata lui Staunton Lewis şi asta înseamnă foarte mult. Are ochii mamă-sii si bărbia tatălui şi după [cîte ştiu are mult succes în societatea de aici.

Sunt dat la o parte, orice ai spune, N-a.ș îiidrăzni să ridic ochii la o astfel de stea. De fapt, nu 'prea mă uit mai sus decît la marginea trotuarului, în zilele astea.

El tot mai zîmbca, dar ea se uită acum mai îndeaproape la ci. Cu tot aerul lui glumeț, arată obosit, se gândi ca, și veselia lui era forțată, se vedea cit de colo. Domnișoara Simpson văzuse foarte mulți tineri ca el, trecând printr-accst impas, și o mihnea întotdeauna. Ei părăseau spitalul înfumurați și plini de speranțe și apoi începeau să vină înapoi, fie pentru că se simțiseră ca acasă, fie că le reda încrederea.

— Trebuie răbdare, Chris.

— Am destulă. E aproape tot ce posed.

•— Și... eşti bine instalat ?

•— Sunt instalat. Adică, am două camere de consultație și una unde locuiesc. Cred că e destul de confortabil. Nu prea m-am gândit aşa dcparle.

— Nu, adăugă ea îngrijorată. Desigur că nu va dăinui. Ascultă de vorba unei femei bătrîne. Nu va dăinui. S-a întîmplat atît de des. Băieții s-au omorit lucrînd aici și odată plecați, aveau prea mult timp de pierdut. Toți trec printr-asta, Chris. Și dacă ai vreodată nevoie de bani până ce se îmbunătățește situația... am mai dat și la alții înaintea ta Și sunt fericită că *am* putut să o fac. Nu mai sunt tinără și puținul pe care l-am agonisit, va fi în °nce caz pentru spital. Ar fi un împrumut, bineînțeles.

El se sculă și mergând până la scaunul ei, îi Puse mâna pe umeri.

Eşti sarea din bucate, Miss Ncttie, spuse el grav. Deocamdată, am de cheltuială. Dar dacă va veni vremea...

veni vremea...

— O să vii la mine ?

— Iţi promit că voi reflecta serios ; apledn- ; clu-se îi sărută obrajii îmbătriniţi. Este prima oară că am sărutat o infirmieră în spitalul dumitale. Ce măsuri ai de gând să iei ?

După ce se despărţi de d însă, Chris se simţi voios. In camera de gardă află că un accidentat de tren sosise si că Bergman opera, aşa că se hotărî să meargă să asiste şi el la operaţie. Dar pe când umbla prin coridorul de sus, fu cuprins de o nostalgie atît de mare, că aproape se cutremură. Mirosul aerului, amestecat cu vaporii sterilizatoarelor, îl salutară. O infirmieră trecu grăbită. Pe când se spăla si-şi punea boneta şi halatul, îşi reaminti că acum doua săptămâni făcea si el parte din personalul spitalului si că acum nu mai era sigur nici măcar de o primire prietenoasă.

Bergman însă fu amabil, deşi indiferent.

— Avem aici un caz interesant, doctore, spuse el. îmi pare bine că ai intrat.

Apoi se aplecă iar peste masă. In odaie domnea liniştea. La căpătîiul bolnavului, stătea internul care administra anestezicul, atent şi neobosit. Primul asistent era lângă tava cu instrumente. Două sau trei surori se duceau şi veneа în linişte, subj lumina orbitoare a lămpii şi Bergman lucra cui îndemânarea lui obişnuită, cu vena pe frunte proe-I minentă, cum se întânipla întotdeauna când opera.!

Chris avea senzaţia că se înapoiase la el acasăl şi apoi fu fericit ca un copil când Bergman, clupăi ce întrebase, cît e ceasul, îl rugă să continue el| operaţia.

— Mă aşteaptă o zi grea, dacă nu eşti preaj ocupat, doctore ?...

Ocupat! In acei moment s-ar fi aruncat pe jos ca Bergman să tropăie peste el. In ultimul an, ca şef al internatului, făcuse destul de multă chirurgie, dar se întîmpla foarte rar ca Bergman să cedeze vreun caz, oricine ar fi fost. Acum, când şeful echipei se dădu la o parte, pentru ca el să continue lucrul, fu deodată atît de fericit cum nu mai fusese de luni de zile.

Mai tîrziu, terminând lucrul, se pomeni rătăcind prin spital, fără ţintă şi fără căpătîi. Ei nu mai aparţinea acestei lumi. Vor trece poate mulţi ani până să fie iar de-al lor. Chiar infirmierele zîmbeau distrate când trecea pe lângă el.

— Bună dimineaţa, doctore. Ne faci o mică vizită ?

— Am venit să văd cum o duceţi fără mine. Aud că nu merge aşa bine !

— Desigur, ne lipsiţi foarte mult.

Şi-atît, asta era tot. Urnblând conform obiceiului lui, cu capul în sus pe coridoare, clăi' fără să aparţină locului, nu era dorit de nimeni. Un intern îl salută călduros.

— Ei doctore, cum o duci cu treaba ?

— Nu ştiu. încă n-am încercat.

Nu era sigur, dar parcă simţea un pic de protecţie, sau mai rău, ele milă, de siguranţa lor, contra ^ nesiguranţei lui, de activitatea lor, contra leneviei impuse lui. Ştia că fusese iubit şi apreciat. Acum nu mai era unul din ei. A înţeies-o din momentul în care a plecat. Nu-i mai rămânea altceva de făcut decît să caute pe cineva care avea cîteva minute libere, ca să fumeze împreună cîte o ţigară, sau să se ducă în sala de raze X de curînd instalată cu pereţii negri şi să asculte dialectul straniu al lui Scott, şeful secţiunii.

— Doamne sfinte. In zilele noastre, un om trebuie să se agite ca să aibă cu ce trăi. Uită-te la mine, abia ieşit din şcoală şi nici nu vorbesc mă car aceeaşi limbă ca dumneata.

Scott zîmbi, mulţumit de sine.

— Nu m-aş necăji de asta, în locul dumitale. Asta e o specialitate, Chris. Trimite bolnavii dumi tale la mine şi-ţi voi spune ce au.

— Eu aş dori să găsesc singur, ce au.

— încearcă. In curînd vei constata că voi aveţi mai mare nevoie de noi, decît noi de voi.

Scott, deşi arogant, nu se simţea în apele iui. Avea o pată pe unul din degete şi-l duse pe Chris la fereastra deschisă, ca s-o vadă.

— Colegii mei clin străinătate au avut multe accidente asemănătoare, spuse el. Nu cred că e ceva grav, clar se vindecă, se usucă si apoi iar re vine. Sin t om cu familie. Partea rea e că nu cu noaştem încă despre aceste raze nimic.

Continuă agitat.

— Chiar după cincisprezece ani, fenomenul este încă nou si nu i se cunoaşte leacul. Oamenii care au lucrat de la început cu raze şi-au pierdut de gete, chiar braţe. Cu siguranţă că această invalidi tate se datorează neglijenţei lor. Am familie de îngrijit, Chris. Dacă mi-ar tăia un deget, ar mai merge, dar un bărbat trebuie să fie bărbat. Nevas ta mea mai vrea un copil. Ne-a murit unul anul trecut. Sunt cîteoclată speriat.

Apoi, înnăscuta lui. discreţie se redeşteptă si continuă :

— N-am spus-o nimănui aici. Sper că nu vei vorbi nici dumneata. Ştii cît de repede se -[f]lă to tul si...

—— Sigur, ca nu. Dar de ce continui, *Scoţi ?* Daca fi_a apărut arsura...

' . *A,* nu mă mişc de aici. E meseria mea *şi* o cunosc. De altfel, eu am nevoie de bani şi spitalul are nevoie de munca mea. Vino lângă mine să-ţi arăt nişte plăci.

Redevenise entuziastul în mediul specialităţii lui. Ţinea degetul bolnav ţeapăn, dar obrajii îi ardeau, f'hris, înalt şi viguros lingă el, se gînclea ia femeia care pierduse un copil şi dorea acum altul.

— Sunt splendide, Scott. Dar spune-mi te rog, ai pus-o la curent pe soţia ta cu arsura aceasta '?

— Nu te mai gândi la asta. Mă simt foarte bine.

însă Chris nu putea să uite. Un om avea poate dreptul să-şi distrugă viaţa lui, dar nu şi pe a celorlalţi. Ce se va întîmpla cu nevasta lui Scott ? însuşi Chris când muncea din greu, nu se mai Li'indca să-şi satisfacă imboldurile. îii ultimii ani fusese- prea ocupat şi prea obosit ca să se mai gîn-deuscă la aşa ceva. Dar virilitatea făcea pe om bărbat. Din cauza aceasta se iveau destule neajunsuri : căsătorii nepotrivite sau copii pe care nu-i puteai întreţine.

în ce constă datoria unui bărbat, se gândi el. Să se devoteze familiei lui, dacă era însurat, sau unei profesiuni, care cerea tot mai mult şi era întotdeauna nerecunoscătoare.

El nu-şi dădea seama de aceasta, în acea •frumoasă zi de mai, în anul una mie nouă sute zece, unei liliacul era de abia înflorit în parc, cu toată funinginea clin oraş, şi când pe bănci stăteau pe-ro-hi de îndrăgostiţi. Mai tîrziu, el tot îşi mai punea această întrebare si era tot atît de departe ca oricând de a găsi răspunsul.

Ajuns acasă tot prost dispus, se înfurie şi mai tare când, punând cheia în uşă, auzi pe cineva fu-rişîndu-se din camera de aşteptare pe care o găsi plină cu fum. îşi dădu seama că atît Katie cît şj Dick, cu toate ordinele lui severe, se serveau de această cameră, când lipsea de acasă, îşi ieşi din fire, însă când observă că din revistele noi, cumpărate atunci, lipseau cîteva de pe masă.

Indignat, se îndreptă spre sufragerie, unde îl găsi pe Henry Walters, fără ghete în picioare, cufundat în lectura ziarului său.

— Scuză-mă, domnule Walters, dar cine a fost în camera din faţă ?

Camera din faţă ? N-am auzit pe nimeni,. doc...

— Cu toate acestea fost cineva spune doc. Şi nu-mi

— Poate Katie, doctore, spuse Henry nedeş luşit. Ei îi place să se cam uite...

— Atunci, Katie a fumat. Odaia e înibicsită de fum. Şi te rog să~i spui că vreau să mi se înapoie ze revistele şi cît mai repede. De asemenea, că această cameră nu e salon. Trebuie să vă băgaţi odată în cap acest lucru.

Ieşi trîntind uşa. Cu Henry Walters nu era nimic de făcut. Era prea neînsemnat ca să te cerţi cu el. Ajuns în camera de consultaţii, se îngălbeni de necaz când văzu pe biroul lui un plic în care găsi o hîrtie de zece dolari pe care era scris; un singur cuvînt : mulţumiri.

El luă un alt plic de al lui, puse hîrtia înăuntru şi-l închise cu ceară. Apoi furios, scrise adresa, lipi un timbru si ieşi afară până la cutia poştală Intorcându-se acasă îl apucă rîsul. Se gândi la

ira Jul Rcverlev Lewis când îl va deschide *d* 7.1 dimineaţă.

Destul de ciudat că acea zi fu însemnată p Cbris ; o zi în care nici familia Walters n amestecată şi nici fiica încăpăţînată şi răsfă bogătaşilor.

Intre opt *şi* noua seara, sosiră doi bolnava. din ei era croitoreasa de alături, căreia-i in acul de maşină în *deget.*

doctore. Mi s-a întîmplat, fiindcă am lucrat dumi

obosită şi neatentă. — Taci din gură. Ti s-a întîmplat fiindcă

Celălalt era un preot ieşit la pensie. Clerul f scutit de plată, totalul încasărilor în acea zi se urc un dolar pe care i-l plăti cu forţa domnişoara So Barker, specialista în rochii şi taioare.

Cu toate acestea, în aceeaşi seară, urcându-se su dormitor unde-l aştepta patul şubred de alamă, se plin de voioşie. Chiar faptul că o auzi pa Katie, t cu violenţă uşa din camera unde dormea, nu-l s El fredona o arie pe când se dezbrăca şi-şi atîrn hainele în dulapul de Ungă <<obă. Apoi în pijam halat, se duse spre baie cu peria de dinţi în rnână. C lui r^i- — - J "uiată. Fredrmf"J - '

dădu

re î

sie, în *obraz în* fata lui si un
Scoth Terrier micut care-şi
făcea nevoile.

Rlse înfundat, stiase lampa şi mult timp încă, se uită fix în întuneric.

CAPITOLUL IV

Preună. comt«"*, .soşiră, aşa-zis im

«edeau că se vestea astli bul erau oa"i car, Intr-adevâr jos, Jîngă fîuvT, P*ntfntului trîn adunase în juna ?,S S- 1"0 barac«- un bâ- «e îmbrăcau în ve mi Se *fi* natid In a» g ga^ pe puntea vasului bo CInlau * <* ru!

«e Pietriş şi-l ascuîtau so «dunau pe cheiul nu-i asculta. Stăteau acolo £ ?^, oei ,f pe Puilte 'a cer. „Sunt gata, o Doam" <o albe cu ochii gele mielului". ^mne, sjnt spălat în sin-

Joshua onSse^urmiei S°^S< hnf a adevărată râ| Si7»^ ° ia»«ie. "" oa^ lac ă un cuib'sT^ lui Kisângeie acestuia. ? C& botezase P adepţii J stitufe^ dj^cţii Se fi

Hai ca vine, Josh f pLi?!/v f*' : T C™"= Jo*

£/ n-o vdzu.se *ghca* cu mirare. Moroc™ ,"*" U< dc Ca^ *O* veselă. Deodată, Kat e "l ^^ tre trec*>e ' era " time, dispărând. Ce con/*2" ?i uită după dînsa. Pli " ' *se*

Era o perioadă

de tranziţie, se de pavau caii *cu* de ta

CUpeuri

*ia «rasului- cu -,v; md cu clonoVplni -ce

consi derată c f ,' C o T Polen fe ambelor " 3 oU ? ase; , de zb u;L U V dai: C^nezei± r ,f x „ e eKI încfi

în stadiu.

--«^ j n stadiu

lyţf''

în acest scop cu șobolani, cu șoareci, cu iepuri y găini si numai după ce experiențele reușeau și se controlau ani de zile, medicina îndrăzni să se aventureze si asupra rasei umane.

Cu toată această activitate industrială, *din* punct de vedere social, lumea avea încă prea mult timp îiber. Trăsurile treceau pe stradă, câteodată cu doi vizitii în livrea pe capră, ce se uitau cu dispreț la automobilele bune numai de serviciu, care se strecurau printre ele. Tot mai era considerată ca o oarecare eleganță faptul de a • trăi în mijlocul acelora care-și puteau permite acest lux. Telefonul nu luase încă locul invitațiilor formale, femeile ca și bărbații, făceau si primeau vizite și de cluburile de noapte sau de cîrciumi nici nu se pomenea.

Acestei lumi îi fusese prezentată oficial Beverley Lewis iarna trecută: îmbrăcată în lenjerie și fuste de mătase cu volănașe și cu rochia făcută de Worth, lungă, feminină si tinerească.

Era agitată si cam speriată. Acesta era debutul ei în viață, viață pe care o cunoștea prea puțin. Fusese patru ani internă, vorbea destul de bine franțuzește, juca bine tennis și golf, era amabilă, dar avea cîteodată toanele tatălui ei. In totul era o apariție încîntătoare. Se supraveghea în oglindă, sub ochii plini de admirație ai Marthei, vechea subretă a mamei ei.

— Mi-e frică, Martha.

— Cine arată ca dumneata, n-are de ce să se teamă, spuse Martha.

Coborî deci scara, trena albă alunecând în urma ei. Orchestra sosise și-și acorda instrumentele fr-fundul hall-ului ; salonul arăta straniu, aproape *gol* și cu flori peste tot. O clipă stătuse acolo singură,

nutin speriată. Acesta era începutul vieţii şi viaţa aşa o vedea ; o cameră goală care aştepta să se umple.

In oglinda de deasupra căminului nu-şi vedea decît capul si-l inspecta cu gravitate. Odată, când ora *copil, un* frenologist făcuse un tablou al capului ri si-i spusese să nu se sperie de strigoi. Tot el înainte de a pleca, se-ntoarse şi-i spuse surîzând : — Şi nu pune toate la inimă, draga mea. Vor (rece. Toate trec.

El plecase. Era un om înalt într-o jachetă lucioasă. Tabloul era acolo, pe undeva, şi Martha mai spunea că era încăpăţînată şi mândră. Curios că nu vezi bîrna din ochii tăi.

Cind intră tatăl ei, impecabil îmbrăcat, o găsi fot acolo. Apoi orchestra începu să cinte şi ea se aşeză între tatăl şi mama ei, strîngând vag mîinile invitaţilor. Mai tîrziu, fu invitată la dans de un tânăr sau altul. Când intră în pat spre dimineaţă, se .simţi singură şi extrem de obosită. Rochia de la Worth era aruncată pe un fotoliu, pantofii de mătase albă îşi pierduseră din frumuseţe şi dacă viaţa i-o fi deschis vreo poartă pe undeva, ea n-o zări..

Nu pune toate la inimă, scumpa mea. Va trece-btul.

Ce nu trebuie să pună la inimă într-această lume "ouă, plăcută dar cam posomorită? Zîmbi, căscă •^ adormi aoroape nurnaidecît.

Florile fuseseră trimise spitalului a doua *zi de '* 05 iniineată Şi un băiat tânăr şi voios rupse un boboc trandafir pe care-l puse la butonieră.

— Ce s-a întîmplat, Chris? Ce sărbătoare? ~ Mi-am făcut intrarea în lume aseară. N-ai vorbindu-se de asta?

m t^J^p

— Mult mai bine. Ti-am dat mult de lucru, doctore. Şi, cît îţi datorez?

— Nimic. Sin tem doar vecini.

— Dar trebuie să-ţi plătesc, doctore. Nu se poate.

In cele din, urmă primi silit un dolar care, împreună cu un altul pe care~l avea în buzunar, îi dădură o senzaţie nouă de prosperitate, pe care de mult nu o mai încercase.

Aceasta a fost într-adevăr, timpul cel mai greu în cariera lui Chris. Dîncl drumul plicului în acea cutie de scrisori, el îşi spunea că Beverley Lcv/is, furioasă, a ieşit din viaţa lui, dacă o fi intrat vreodată. O cercetare mai serioasă a finanţelor îi destăinui spre sfîrşitul lui mai că decontul lui la bancă se soldă aproape cu nimic, în timp ce cheltuielile curgeau mai departe.

— De ce consumăm atîta lumină, doamnă Wal-ters? Ci!este Dick toată noaptea?

— Dick? Nu. *Nu* era întotdeauna în defensivă când era vorba de Dick. ,,Voi vorbi cu Katie. Ea citeşte toate vechiturile rupte. O să-şi strice ochii". CressusTe rog să-i spui să citească ziua. Eu nu sunt

Lily nu auzise niciodată, de Cressus şi Chris plăti nota, iar la începutul lui iunie mai avea vreo patruzeci de dolari la bancă, două dungi adinei sub ochi şi senzaţia că trupul lui avea nevoie de o nutriţie mai abundentă decît îi clădea. El lua ceaiul dimineaţa, cu toate că nu era bun, iar celelalte mese îe lua pe unde apuca. Acum începuse să le răreasck. Când din întîmplare era invitat la spital, i se părea curios că bobănisc în trecut că mâncarea de acolo nu era bună. După masă pleca supărat şi umilit. „Cerşetorie, Doamne Dumnezeule .'"

în acea perioadă primi o scrisoare de la bătn-nul Dave Mortimer; era scrisă de o mână nesigură. 46

JJupă acG'jsfi Pî

— Sper că nu (e bucătăreasa, pp c,ir spu··p

ima trecută A ld' A« cîst;£r , " mer~

&??&&£&

ge;i«ta în ™ mai uita dun-l , ffluJt

Pî ,' JJ-avea ni« uur>a. Ca Purf

?«2Sd n"Mc«S^jjâdeeI

«apoi OR ^^ Emisese 7ece / f*™ nu e™ la ^asăspu^f/.^ un sui?^ s? ,ŞM Primise P na ' »Haj să wtăm dedate" ' 9er Care

poftești

la ceai intr-o zi ? Am fost nepoliticoasă cu el, cu Sandy.

— Poftește-l negreșit. Cum arată, Beverley ? întrebă ea nepăsătoare.

— E prezentabil, dacă asta vrei să știi.

— Nu vreau să spun una ca asta ! Scrie-i un bilet si invită-l neapărat. Uită-te pe calendarul meu si vezi când sunt liberă.

Beverley, așezată în fața biroului din dormitorul ei luxos, scrise biletul în aceeași seară, îl scrise cu atenție, cu caligrafia ei cea mai îngrijită, cu obrazul ușor înroșit, în timp ce vîntul îi sufla prin păru-i desfăcut.

„Mama mea", scrisese ea, „ar vrea să facă cunoștință cu dumneata, mai cu seamă după gentilețea avută din duminica aceea îngrozitoare. Vom fi numai noi. Dacă poți veni marți la ora cinci..."

Se uită mult timp la bilet, înainte de a-l pune în plic. Apoi coborî încet jos pe scări si se duse pe alee până la cutia de scrisori, în stradă, unde-i dădu drumul. Făcând aceasta avu deodată senzația că luase o hotărâre irevocabilă.

Rezultatul a fost că a doua zi dimineața apăru în fața lui Chris, care tocmai lua ceaiul, o Katie roșie si agitată, — mai ordonată ca de obicei — se ducea la scoală •— cu un plic în mână.

— Arată ca o invitație la bal, spuse ea cercetâncl-o.

— Mai curând ca o factură, Katie. Le prezintă așa frumos, ca să fio siguri că vor fi deschise.

*~ Era scrisoarea lui Beverley. Se uită la Katie, care îl privea cu multă curiozitate.

— Nu este un bal, Katie. Sunt poftit la ceai Ia familia Lewis.

i ceva, spuse Katie ușor dezamăgită. M
să-i sp rc> să-ți calce hainele. Ți-ar trebu
cravată nouă.

J pick trebuie să fie de aceeași părere. Nu
mai purtat demult pe ale mele.

Bapă plicul în buzunar si se sculă de la masă toată liniștea lui aparentă, era mulțumit și agitat, si'cam îngrijorat. Cu cît se apropia ora cu atît mai enervat datorită mai ales si activității subit familiei Walters. Cu toată nepăsarea lor, el înțele în fond erau oameni buni.

_ Ți-ai cumpărat cravata, doctore ?

_. încă nu. Ce culoare mă sfătuiești ? Roșu ?
roșu frumos, aprins.

'— la-ți una albastră. Cu albastru mergi la sigur. cred că albastrul să-i placă lui Dick. în-lreabă-l el.

în ziua fixată erau cu toții adunați în bucătărie vadă în toată splendoarea. Dar ceea ce era ele aște din partea familiei Walters se întâmplă si anumea distruge binele care încercau să-l facă. I.ily lăsase o cu vopsea roșie pe raftul de deasupra mesei de călc vrând să ia ceva de-acolo, vărsă toată cutia peste el.

plângă isteric.— Vai, doctore, strigă ea. O, doctore, si începu

Pe Chris curgeau șiroaie. Cutia căzu pe capul lui ț de acolo se prelinse într-un fel neînchipuit, peste ™ Din fericire, o clipă nu putu scoate nici o vorbă. Apoi după ce spuse tot ce-i veni la gură, ceru tere-entină, petrol sau orice aveau si Henry alergă *s-o* cumpere de peste drum.

^e2ultatul a fost că în fața ușii de la intrare a \ ,wis
,*s*~*a* Prezentat cu întârziere un tânăr in-U£", gîfîind
an haine vechi care miroseau gro-

zav a gaz încît feciorul care-l introduse adulmecă în urma lui foarte mirat. Acelaşi tânăr se dădu înapoi când d se oferi o ţigară şi un chibrit de către domnişoara Lewis, care-l salută dintr-o cameră alăturată

— Doamne, nu, spuse el. la-o de aici, că fac explozie.

Cel puţin a fost o intrare neprotocolară şi ea ascultă cu multă interes cele ce se petrecuseră în caş Walters, si felul lor de a fi. Dar nu putu să rida. în ochii ei se citea o milă grozavă.

— • Trobuie să fie îngrozitori, spuse ea.

— Nu chiar îngrozitori. Numai cîteodată. Şi surise.

• — Şi ce-i cu fata ? întrebă ea. îmi închipui că e amorezată de dumneta, sau crede că este. Chris tresări şi se sculă în sus.

— Amorezată de mine ? Dumnezeule, e încă un copil. Are numai şaptesprezece ani.

— • Eu am fost amorezată de vreo cîtcva ori la aceeaşi vîrstă, îi spuse ea si intrarea doamnei Lewis salvă situaţia. Doamna Lewis intrînd, adulmecă si ea şi după ce strînse mâna, se uită în jurul odăii.

— Ce miros e aici în cameră ? întrebă ea si tresări auzind pe fiica ei rîzând în hohote, în timp Chris zîmbea jenat.

— Mă tem că eu sunt de vină, snusc el. si trebuie să istorisească toată povestea de la capăt. GraţJP acestui fapt întrevederea avu loc într-o atmosferă animată cu toate că Chris avu impresia că vorbise prea mult de el.

— Da, e o meserie care-ţi face griji. Intîi, te grijorezi dacă vei fi admis în Universitate şi apoi a nu vei reuşi să o termini. Apoi, clacă ai noroc, într-un. spital si te temi să nu observe nimeni c puţin ştii. Apoi te frământă bolnavii de acolo şi

inc cc-isul să plece, te necăjeşti că nu vei avea bol-avi deloc. O, Doamne, dar n-am vrut să vă plicti-

"cic cu temerile mele. ' Rămasă singură în casa de pe deal, după plecarea

lui Annie Lewis, fără a avea aerul, o supraveghea pe fiica ci Şi spuse simplu că-i plăcea tânărul.

_ Trebuie s-o ducă greu, îmi închipui, adăugă ca iscusită. Arată nu chiar doborît, dar frământat. Cred că întîmpină greutăţi până ce se va introduce.

A cîştigat douăzeci de dolari, luna trecută, spuse Beveiiey serios.

— Doamne Sfinte, el ţi-a spus~o ?

— Mă tem că n-a glumit.

Seara tîrz'u ea vorbi cu soţul ei despre aceasta. Era poate singura persoană din lume căreia nu-i era frică de Staunton Lewis, dar nici nu se certa cu el niciodată. De mult încă ei se puseseră de acord asupra unui modus vivendi. Ea îşi dădu seama acum, că anii lungi de semi-sărăcie nu erau necesari, dar că a strîns si a pierdut cei mai frumoşi ani ai tinereţii ei pentjru a pune temelie averii sale. Acum nu-i mai păsa. Banii lui îi aparţineau, n-avea decît să facă ceea ce-i plăcea cu ei, clar viaţa ei era a ei Şi, în ultimii ani chiar şi în pat fusese singură. Când cumpărase si mobilase casa mare, ea găsi acolo o cameră drăguţă pentru ea şi o cameră alături Pentru el. Ştia că viaţa ei conjugală se terminase.

Cîteodată când se îmbrăca sau se dezbrăca, el in-u;a eleganUmbrăcat, vorbind de una sau de alta. Dar ' ele fericite ale patului, comun cu încrederea reci-proca trecuseră ?i [ea] binecuvînta această schimbare, ca i-a iubit vreodată, uitase aceasta. Acum îi plă-^T[81] [dteodată] Şi " displăcea adesea. ţineai] [6fdin] C6le Ce vedea de la fereastra ei_ [a]P[ar]~ soţului ei. Liniile de comunicaţie, una sau

două *bănci, o* parte din industrii, chiar şi o gazetă. Pentru ea, el era numai sotul ei, un om mic, nu prea urît, ahtiat după avere şi după putere şi care n-o mai iubea.

Aşa că acum, când păşi în camera ei, ea puse cartea deoparte şi-i arătă un scaun lângă pat.

— Vino şi stai jos, spuse ea. Vreau să-ţi vorbesc. Şi după ce el se aşeză plictisit, ea urmă.

—• Tânărul dacfor, aceia care a scos osul din gî~ tul lui Sandy, a fost la ceai astăzi. O duce greu săracul până ce va *răzbi.*

La spital, Crăciunul a fost sărbătorit cu tot respectul şi bucuria cuvenită. Pe mesele din mijlocul saloanelor erau flori, iar în sala copiilor, era un pom mic împodobit.

Adevărata sărbătorire avu loc însă în capela cea mare de la parter. Internii şi infirmierele libere împodobiră un pom mare si făcură pachetele mici; pentru fiecare copil o jucărie şi ceva fructe, pentru bărbaţi ciorapi de lână groasă *şi* pentru femei ciorapi sau mânuşi calde.

Un elan general de bunătate si de camaraderie, cuprinse toată lumea începând cu inginerul care luminase pomul, cu şeful farmaciei care ştia să cînte la pian, până la servitori, care în momentele libere veneau să se suie pe scări. S-au făcut repetiţii de cântece; o destindere a disciplinei severe se permitea în acea zi, respectându-se însă ierarhia din persona-lui spitalicesc..

La •*ora* zece dimineaţa, începu să se formuleze cortegiul. Convalescenţii, care puteau circula în şcaune cu rotiţe sau cu cîrje, aşteptau cu toţii rîndul la ascensor.

— Sărbători fericite, Joe .'

— Sărbători fericite, vouă tuturor, zicea J°e

zimbind. InfirmiereJp
triţă; femei tinerp în ᵒnducᵉau a

pœ

Intras în «
-«ụ-ⁿᵉˢP
ălati

=Puneₐ PP' foarte

TM

<î„°«a ei ei"¹" ˢᵃᵘ aşa ceva ʸ' ᴬ ˢP«s c ca

».-f=sÂ£

—- N-a stat niciodată lângă patul meu. Şî Vtu cea lui nu e deloc dulceagă. Poate că ai putea face ceva pentru el. Ai putea să-l vezi, în orice caz.

— Cum ? Să-mi rămână şi mie un os în gît ?

Era foarte mulţumit de acest răspuns când ieşi din cameră şi nu a făcut nici un comentariu. De mult n-o mai săruta la culcare şi acum nici nu-i mai lipsea. Chiar dacă se simţea părăsită, culcată în patul moale, înconjurată de luxul ce i-l procurase fără s-o consulte, el nu-i lipsea. I-ar fi plăcut să aibă un fiu tânăr şi vesel, care să vină la ea cu fel de fel de glume, cu confidenţe fără importanţă, chiar să-si bată joc de ea în mod familiar.

-— Ce face bătrînica, astă-seară ? Ai spus rugăciunea ? Ţi-ai spălat dinţii ?

Beverley era o fiică bună, dar mai apropiată de tatăl ei decît de dînsa. Şi pe urmă era tot femeie. Intre ele era prăpastia care este de obicei între mamă şi fiică. Experienţă uneia faţă de naivitatea celeilalte. Şi ea-si dădu seama că faţă de Beverley era o femeie bătrînă. Cîteodată seara, pe când sta în faţa mesei de toaletă si-si punea pe obraz cremă, Beverley care stătea lângă pat, aştepta să-i spună noapte bună. Atunci se simţea împovărată de ani, si departe de fata zveltă si tânără de-alături, în ca pot, cu două cozi lungi şi cu obrazul care-i strălu cea de tinereţe, îşi ştergea obrazul cu băgare de seamă. -'

— Noapte bună, scumpa mea.

— Noapte bună, mamă dragă.

Dar prăpastia între ele exista. Numai timpul şi experienţa vor arunca o punte între ele ;i când Beverley va fi si ea femeie, va veni înapoi la dînsa.

Adormi în acea seară, întrebîndu-se dacă acest lucru se va întîmpla curînd. Trebuia negreşit, căci

, , nu i rnai apuca. Acest bărbat înalt cu umerii l ti'era potrivit cu Beverley. Arăta ca un om care >ate fi un tată demn Pentru băieţii lui. Rugăciu-P", pc rare o făcu în seara aceea nu prea era cla-pT Natural, se rugă ca Dumnezeu să aibă grijă de Staunton, cu toate că el era în stare să se îngrijească' si 'singur, dar se mai rugă încurcat şi pentru un doctor cam jerpelit, care trebuia ajutat de Dumnezeu, ca împreună să aibă grijă de Beverley şi ca acest 'lucru să nu dureze prea mult, fiindcă ea nu prea avea timp de pierdut.

Citva timp după aceasta lucrurile făgăduiau să meargă bine. Chris venea în fiecare zi s-o vadă pe Luiza în camera ei de la mansardă si întîmplarea făcea să dea regulat de Beverley. Annie Lewis vedea cum fiicei sale îi străluceau ochii după aceste întîlniri, fapt care-i dădu prilejul să facă planuri de viitor.

într-o zi, Staunton Lewis le anunţă că vor pleca în Europa si că se vor îmbarca peste o săptămână. Annie simţi o strîngere de inimă ca şi cum ceva frumos si plin de speranţe, ar fi fost pe sfîrşite.

CAPITOLUL V

hi anul acela, vara fusese călduroasă şi secetoasă. In dormitorul ei, Katie moleşită de căldură, Jincezea nerăbdătoare, aşteptând ca Chris să intre 'n camera lui şi să încuie uşa, ca apoi s^o deschidă ea pe a ei. Cîteodată, trezindu-se mai devreme, din cauza că nu mai putea dormi, el vedea într-un pat tîrfU^' culcată o făptură mică ghemuită, fără as-umpar, copilăroasă în nepăsarea ei.

El cobora, lua gazetele si sticlele cu lapte, aş-teptând ora neregulată la care o auzea pe Lily Walters, în bucătărie, preparînd fără rost cafeaua. Nici aerul de dimineaţă nu era răcoros. Sufla în valuri scurte calde, acoperind de praf camerele lui, până si cutia cu instrumente şi dulăpiorul cu medicamente. Curtea mică din dos, în care Henry lucra fără metodă era goală şi uscată de arşiţa soarelui, si frunzele pomului Ailanthus din mijloc pîrîiau.

Inima nu-l lăsa s-o gonească pe Katie de la fereastra camerei de aşteptare, unde sta mai tot ''timpul vacanţei şcolare lenevind, cu bărbia în mână uitându-se afară, la strada prăfuită.

— Ce e Katie ?

— Nu ştiu. Aş vrea să am mulţi bani. Asta e tot.

— Ce-ai face cu ei?

—- I-as cheltui. As pleca de aici. Altfel ce? Plecarea familiei Lewis în Europa îi lăsase un gol. E adevărat, că clientela lui începuse să se mărească întocmai valurilor formate de o pietricică aruncată într-un lac, dar mai avea mult timp liber, când stând singur în camera de consultaţie, se întreba nu numai ce va face în viitor, ci si dacă a făcut bine că si-a ales această profesiune. Ce înclinare avea el pentru aceasta? De ce a crezut că va putea vindeca, sau chiar ajuta? De fapt, ajuta el? Natura vindeca sau omora şi tot ceea ce el sau altul puteau face, era de a ajuta natura într-un caz sau în altul.

Că Beverley Lewis îi lipsea, nu voia s-o recunoască nici el însuşi, dar se simţea grozav de singur. Chiar spitalul i se părea gol, cu o parte din personal plecat si cu internii rămaşi hoinărind prin saloane.

— Merge treaba mai bine, Chris ?

— Tot stric mai mulţi pantaloni din cauza inac tivităţii decît tălpi la ghete.

Domnişoara Nettie Simpson plecase în concediu, pentru a se odihni undeva la umbra unui copac cu amintirile ei şi casa Lewis, pe lângă care trecea deseori, era si ea închisă, familia fiind plecată în Europa.

Chris intra seara în casa lui înăbuşitoare, se culca fără haina pijamalei, sau dacă nu putea să doarmă, citea. Până si năzuinţele-i păreau înţepenite din cauza căldurii, iar manualele de chirurgie stăteau nedeschise pe masă sub lampa aprinsă. Nu era mult de când se gândea să devină chirurg. Acum nu mai avea importanţă.

Prin peretele • de rabitz o auzi pe Katie care se învîrtea neliniştită în pat. „Biata fată", se gândi el, amintindu-si de Beverley la răcoare si mulţumită, undeva în vreo grădină binecuvîntată din Europa. Viaţa era uşoară pentru dînsa. Va fi întotdeauna aşa? Apoi o scoase hotărît din mintea lui.

Seceta a continuat toată luna iulie şi o parte din august. Chris ştia de ce erau ameninţaţi. Intr-o zi citi într-un ziar, nu acela finanţat de Staunton Lewis: „Pe când magnaţii oraşului sunt la adăpost în Europa sau în vacanţă într-altă parte, noi înfruntăm riscurile unei reveniri a febrei tifoide". De mai mulţi ani această gazetă pleda pentru ca sistemul de filtraţie al apei să fie îmbunătăţit si ca statul să controleze canalizarea apelor. Acum că apa scădea...

Atît Chris cît si gazeta avuseseră dreptate. Fluviul descrescu până ce se formă pe de o parte şi de alta un noroi uscat si pe la mijlocul lui august, Plaga izbucni. Ea lovi mai rău pe săracii, care nu voiau sau nu fierbeau apa de băut. A lovi pe lu-

crătorii de fabrici care beau încălziţi apa de la robinet. Cel mai greu a lovit pe lucrătorii din jurul fabricilor lui, nu aveau apă potabilă, nici canalizare si apa trasă din puţuri se contaminase numaide-cît de la haznalele din apropiere.

Dar Staunton Lewis era cu familia în Europa şi Chris, care lucra fără plată, zi şi noapte, ţintuit lângă bolnavi, în case insalubre, se ducea acasă şi se odihnea, atît cît îi permitea timpul liber, tre-m u rin d de supărare din tot corpul.

„Nemernicul de parvenit", murmura el furios, amintindu-si de acea figură mică şi falnică, rece si îngîmfată, care se lăfăia pe proprietăţile lui aşa cum îl văzuse el ultima dată.

Nu prea avea însă timp pentru mânic. Pe măsură ce epidemia creştea, pierdea si din greutate, ochii îi erau traşi si obrajii supţi. Erau nopţi când dormea puţin, altele când nu dormea deloc. Nimic nu-i învăţa pe Walter.şi să fie prudenţi, cu toate că faţă de el erau destul de binevoitori.

—•. Poftim un pahar cu limonada, doctore. .E cald şi m-am gândit c-o să-ţi placă.

— Mulţumesc. Ai fiert apa?

— Lămîia ucide microbii, nu-i aşa ?

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu.

Se hotărî să-şi fiarbă singur apa, atît cît îi permitea timpul. Umplea cazanul de rufe, îl punea pe maşină şi dădea instrucţiuni ca nimeni să nu-l atingă până ce nu va da el ordin. Totuşi nu o dată îl găsise pe jumătate gol si Lily Walters se scuza că i-a trebuit pentru spălatul rufelor, sau că era prea cald în bucătărie, pentru ca apa să fiarbă încontinuu — Dick sau Katie au luat-o la baie. Familia Walters, care iarna nu prea făcea băi, îşi descoperi > subit o pasiune pentru spălat în timpul căldurii.

Vină. J a sjfâr'f " - •

o ------~j <~ii_t_t (JHJ i~n i f n -----*•

,»-te gustul'£Tffi$^{a}_{7}$ fiartâ, că« nu-sj^r^{1}

fir^ssgg

ce-am Scut?

tîrziu ca sa se mai ia vreo măsură acum. Poate ca! anul viitor...

?

Chris ieşi din cameră palid de mânie Era adevărat,: o ştia. Mai mult, tot viitorul lui, o mare parte, în ; orice caz, era legat de relaţiile ce le avea cu spi-i talul. Ca urmare deveni mai prudent după aceea,] deşi supărarea lui scăzu. Dacă noaptea îi veneai în minte Beverley, se lupta ca s-o alunge si cândf într-o *zi* înăbuşitoare găsi pe biroul său o cartei poştală înfăţişînd un stat mic din Elveţia, cu mun-J ţii acoperiţi de zăpadă în fund, se uită lung la eaf şi o aruncă apoi în coşul de hîrtie.

„Un loc ciudat", scrisese ea. „Foarte răcoros'[1]

Asta era tot. Cum putea el să ştie că acest stalj nu însemna nimic pentru ea, sau că în timp ce cutreiera Europa alături de tatăl ei autoritar, ii vedea pe Chris în fiecare bărbat înalt ce întîlnea,; visându-l nopţi şi numărînd zilele „numai pentru; că fiecare zi o ducea mai aproape de America, deci, de dînsul".

'

El n-o ghici niciodată. Nu voi să aibă de-a face cu nimic din ce aparţinea lui Staunton Lewis. Din fericire, avea prea puţin timp pentru a se gin di la ea sau la orice. Zi şi noapte suna telefonul. Cîte-odată auzea o voce de copil, vreun băieţandru trimis până la băcănie sau la farmacie cu un mesaj.

— Te rog doctore, mama întreabă dacă n-ai putea să vii.j

— Cine este? [

— Sunt Johnny O'Reitly, tata e rău.

Ameţit de somn, îşi punea hainele. Apuca gean ta şi pleca. Autobuzele de noapte circulau numai la intervale lungi. Adeseori trebuia să umble pe jos. Apoi o femeie înspăimântată îi deschidea şi el

se ducea lingă un. pat, unde era încă o dată rege al unui domeniu cald, care iţi inspira milă, unde prea adesea era un rege fără putere.

Avu două cazuri cu perforaţii. Găsi pe bolnavi cu obrazul tras — cu pielea lipicioasă din cauza socului puternic, şi în ambele cazuri, ducfndu-i urgent la spital, — timpul fiind elementul principal, îi operă chiar ci. Era o treabă delicată. *Nu era* timp de aplicat o metodă mai specială, căci rana trebuia închisă numaîdedt. El drena si cu.su, închise rana şi-si şterse nâduşeala de pe faţă.

— Aveţi un pat pentru el?

— îi putem da un hamac, doctore.

Avu noroc cu amindoi. Când Bergman îl întîlni într-o zi pe coridor, puse o mânâ părintească pe braţul lui.

—• Aşa trebuie făcut, doctore, spuse. Aşa e bine.

Chris se înroşi de mândrie.

Şi spitalul, suferi în rnulte feluri.

Una sau cîouă din surori căzuseră bolnave, precum şi alţii din personalul de serviciu, într-o zi Dickînson, de la laborator, căzu şi el la pat; chiar Bergman arăta rău şi se plângea de dureri de cap.

Tot Bergman convocă o şedinţă a personalului redus, tind presupuse ee-l aştepta si aduse la cunoştinţă, nevoia de a pregăti bărbaţi tineri si curajoşi care să umple locurile ce vor deveni libere.

Personalul ascultă nemulţumit, fiind compus uni oameni mai bâtrîni sau de vîrstă mijlocie, care eiutau să se adapteze transformărilor rapide ale ştiinţei medicale, pe când cei mai tineri vorbeau o 'inibâ pe care nu o înţelegeau întotdeauna.

— Ai pune un băieţandru ca Chris Arden la c^rurgia generală?

— De ce nu? Dacă se iveşte o vacanţă? De ce să aşteptăm până va uita tot ce ştie?

Bergman îşi duse mâna la cap, care-l durea si f zîmbi amărît. j

— Noi suntem ca o armată, spuse el mai liniştit. Cei bătrîni ne urmăm drumul si cei tineri trebuie să-l urce să ne ia locul. Acum cu privire la dis pensar...

Săptămânile trecură. Chris învăţă în anul acela | mai mult despre săraci, decît învăţase vreodată în a spital si, mai avea încă de învăţat. De atunci, el' deveni blând cu ei, înţelegător, şi compătimitor. Când înspre amurg, şedea la masă într-o bucătărie de zordonată, bînd cafea dintr-o ceaşcă de tinichea,] nu se mai mira că erau atît de des murdari şi chel- . tuitori sau că beţia era ceva anormal.

Curăţenia cerea bani şi timp si băutura dădea impresia că ai scăpat de griji. Cu ajutorul vinului îşi clădeau un imperiu pe care îl conduceau tot ei, > Apoi când se tîrau până acasă, se băgau în pat,ş uitau de grijile lor, de casele lor neorînduite, clei copiii gălăgioşi şi găseau încă o dată scăpare in,

somn. :

De multe ori, dormeau în timp ce el muncea.

— Unde-i Jim? întreba el.

•— Doarme, doctore. A băut un pahar mai mult.f

— Bine, dar trebuie să-l scoli. Copilul e grav:;

Chris le vorbea în dialectul lor.

Băutura ducea si la drame. Intr-o noapte în grijind o femeie bolnavă, auzi alături un ţipăt, ui sunet de palme şi apoi' linişte mormântală, nena turală. El alergă până acolo, împinse uşa şi vă? o scenă care i se întipări în minte pentru toa viaţa. Pe podea zăcea o femeie omorîtă cu un to

por şi pe pat era culcat un bărbat subit treaz, care în acea clipă îşi tăia beregata cu un brici. • Când se ridică şi se îndreptă spre omul din pat, pe obrazul lui Chris se putea citi o furie fără margini.

— Am să te salvez pentru spânzurătoare, spuse el.

Aşa si făcu. Aduse geanta, legă vasele tăiate şi făcu cîteva cusături provizorii. Când patrula poliţienească intră în cameră, e5 tot mai lucra. Le făcu semn să se retragă. „Lăsaţi-mă în pace", spuse el. „Măgarul ăsta ar fi vrut să ajungă uşor în rai. îl trag eu pe sfoară".

Dacă ar fi locuit mai confortabil la ci acasă, ar fi suportat mai bine povara acelei veri şi a începutului de toamnă. Dar cu timpul, familia Wal-tcrs se lăsă pe tânjeală din ce în ce mai mult. Treceau zile întregi fără ca birourile lui, să fie măcar atinse. Cîteodată patul nu era făcut până la prînz. Când venea acasă după vizitele de dimineaţă îl găsea aşa cum îl lăsase. Firma modestă de la uşă se rugini, fiind necurăţată si vestibulul rămî-nea nespălat.

— De ce n-o pui pe Katie să facă treabă? în treba el pe Lily.

•— Lucrează greu la scoală, doctore. Cile nu le învaţă. E prea mult, mult prea mult.

El îşi formase părerea lui despre aceasta căci din când în când o vedea pe Katie pe stradă, la braţ cu altă fată, fîţîindu-se încrezută şi prefăcându-se că nu vede tinerii din faţa sălii de biliard sau adunaţi pe la colţuri.

•— Bine, dar n-aş lăsa-o pe stradă, în orice caz, spuse el.

— Şi unde s-ar putea duce ? îl întrebă Lily arţăgoasă.

Avea momente când se gândea să plece si să-i lase în voia soartei. Dar două lucruri îl împiedicară de a lua această hotărîre.

Cel dintîi a fost dispariţia lui Dick.

Un băiat înalt, obraznic, de vreo douăzeci de ani, căruia Chris nu-i dăduse nici o atenţie până acum. Ştia că purta cravatele lui şi-i fuma ţigările, îi lipseau chiar banii mărunţi pe care-i uita adesea pe masa de scris, în afară ele aceste mici plictiseli, abia îi vorbea cîteodată cu excepţia zilei când îl găsi închis în magazia lui Ilenry, cufundat în lectura unui manual de ginecologie.

Se stăpâni, avînd în vedere curiozitatea tineretului asupra acestor chestiuni, dar îşi luă cartea înapoi, foarte energic.

— Dick, vino mai bine să stăm de vorbă, când vrei ; singur tot n~o să înţelegi nimic.

— Un băiat, trebuie să ştie cîte ceva.

— Desigur. Am să-ţi explic eu cu cuvinte pe care le vei înţelege.

Apoi, fie dintr-un instinct ascuns de decenţă, îie din autoapărare, Dick spuse :

— Katie, e mereu cu nasul în cartea asta. De aceea am vrut să văd si eu despre ce e vorba. Ai face bine s-o încui, doctore.

El o închise în dulap, fără prea multă încredere în broasca încuiată. Familia Walters nu prea avea respect de lacăte.

într-o seară de sopiembrio, caldă, pe când se înapoia tîrziu, o găsi pe Lily Walters stâncl singură pe treptele clin faţa casei.

— A, dumneata eşti doctore, spuse ea, cu o voce stinsă. Credeam că e Dick.

— Nu e încă acasă ?

— Nu, nici aseară n-a venit.

El fluieră. Văzând însă ochii ei stinşi aţintiţi asupra lui, îi zîmbi.

— Băieţii cam fac ele astea clin cîncl în când, îi spuse el. Dacă i s-ar fi întîmplat ceva, am îi aflat, n-ai grijă.

Ea dădu din cap.

— Henry l-a căutat toată ziua. A plecat de acasă. A mai făcut-o şi înainte, îl apucă un fel de poftă de călătorie si atunci nu-l poţi reţine. Ea în cerca să-şi stăpânească buzele care-i tremurau. Chiar când a fost mic de tot, a fugit de acasă.

O duse în camera de consultaţie şi-i dădu să bea un pic de whisky. Ea refuză, dar el o obligă să bea.

— Va veni înapoi, mai devreme sau mai tîrziu, spuse el, si până atunci supărarea nu-ţi ajută *cu* nimic ; băieţilor le trec astfel de idei prin cap, dar de obicei sunt fericiţi când pot veni din nou acasă la mama.

Ea tot mai arăta îndurerată cîncl o conduse sus în dormitor. Henry era culcat, sfocăhul solid si Chris, lăsând-o în prag îşi imaginä un tablou al acestei nenorocite, singură în suferinţa ei. Şi-o în-chipui urcându-se încet în patul dublu, ca să nu-l deştepte pe bărbatul care dormea, speriată, cu ochii larg deschişi până dimineaţa.

Dispariţia lui Dick a fost prima stavilă în calea planurilor lui. Casa era posomorită, până şi Katie era tăcută. Henry îl căuta peste tot. Se ducea prin spitale, chiar la poliţie şi Chris bănuia că această libertate de acţiune îi făcea plăcere, într-o dirni-fteaţă, fără a bate, Katie îşi băgă capul prin uşa camerei de consultaţie,

— Mama ar vrea să ştie dacă poţi să vii să-l vezi pe tăticu.

— Ce are ?

— Asta e tocmai ceea ce ar vrea si ea să ştie.

Nu era greu de ghicit ce avea Henry, şi pe zi ce trecea, se adeveri şi mai mult, că Henry avea febră tifoidă si nu mai scăpa. Chris se lupta din răsputeri şi cum îngrijirea era mai importantă decît medicarmentele, se ocupa de el cîtcva ore pe zi Henry, trezindu-se dintr-o amorţeală se uită la el

— Ce drăguţ din partea dumitale, doc.

— Lasă asta, Henry. Ce-ar fi să bei puţin lapte ?

Acestea erau zilele de semi-post ale tifoidei şi Ifenry, slab de felul lui, ajunsese ca un schelet.

Lui Chris îi era grozav de milă de el. Intra în cameră, ca să schimbe pe Lily sau pe Katie — aceasta din urmă citind totdeauna o carte — îi ştergea corpul osos cu spirt şi îi spăla gura uscată. Henry, care delira cu furie, se liniştea şi adormea puţin. Atunci în acest dormitor începea lupta. Chris simţea o putere asemănătoare celei a lui Dave Morti-mer, când se lupta în faţa unui bolnav; o îmbinare a puterii de voinţă şi de milă, atît de tari, încîţ era oa stors după aceea; puterea de voinţă si vita litatea unui om, contra slăbiciunii şi doborîrţ celuilalt.

Cîteodată Chris avea impresia că va învinge' Henry deschidea ochii şi se uita împrejur.

— Unde-i Lily ?

— Vine numaidecît.

— Du-te la culcare, doc. Arăţi obosit.

După o clipă, pierdea iarăşi cunoştinţa şi se înapoia în trecutul lui misterios. Odată strigă pe mania lui şi apoi, ce straniu, cită un verset.

„Oamenii îşi pun toate speranţele în bunurile

lumeşti". Chris, care nu citise nici un rin d din Ru-bayal, fu mişcat de asta.

în ultimele zile simţi o adevărată dragoste pentru acest biet muribund; ca şi cum moartea, mai tare ca ei, îi unise. El încerca să facă puţină ordine în camera îngrămădită, o aerisea, schimba aşternutul. De multe ori îi dădea să bea cîte o picătură de lapte care era mai gustos decît supa pe care o fierbea Lily Walters în bucătărie. Apoi se ducea să-şi facă vizitele prin case mici, în bordeie, la ferme, la spital. Din când în când, primea bani, dar puţini, însă când citi în gazetă că familia Lewis trebuia să se înapoieze în curînd, nu simţi decît o furie sălbatică. Se simţea obosit, învins. Nu servea la nimic să prescrie medicamente când bolnavii aveau nevoie, mai ales de o îngrijire priceputâ. Şi când te gândeşti, că aşa ceva nici n-ar fi trebuit să se întîmple.

— „Afurisit să fie Staunton Levvis, şi toate fabricile lui. Blestemaţi să fie bogătaşii, toţi".

Venind într-o zi, o găsi pe Katie speriată, în sălita de jos.

—• A avut o hemoragie, doctore. Porunci să i se aducă gheaţă si fugi sus pe scări. Ilenry era conştient.

— Am pierdut sânge, doc.

— Da, ştiu. Nu face nimic. O dregem noi.

•— Dacă plec, vei avea dumneata grijă de ei, nu-i aşa?

— Da Henry, desigur. Ţi-o făgăduiesc.

Ilenry slăbit îi întinse mâna şi Chris i-o luă. Era prea tîrziu ca să-l opereze, prea tîrziu pentru O1"ice şi scurt timp după aceea, Henry îşi dădu sufletul. Lily stătea lângă pat uitându-se, mai mult sPeriată decît îndurerată, iar Katie se aruncă în

braţele lui Chris si plânse cu hohote, cu Capul pe umărul lui.

— Acum e liniştit, Katie. E mulţumit. Uită-te ce bine arată.

Ea tot se ţinea de gîtul lui si Chris avu impresia neplăcută că, în timp ce se tânguia, îşi dramatiza durerea. Se desprinse şi o scoase din cameră.

Pe Henry îl lăsară în patul lui din dormitorul din fund vreo două zile. Apoi într-un sicriu adus de Chris, fu transportat jos în sala de aşteptare, unde i se făcu un serviciu religios. Se află cu această ocazie că Henry era anglican. Un preot tânăr în odăjdii, oficie. El dădu serviciului, un prestigiu neaşteptat. Cîţiva vecini au venit, atîta tot si Chris se miră cum într-o. viaţă întreagă un om adunase atît de puţină simpatie. Se părea că familia Waiters -nu avea prieteni.

îl conduse pe Henry până la groapă. Lily şi Katie erau cu el ua trăsură. Atunci îşi dădu seama că ele nu-l mai aveau decît pe el şi că-i făgăduise lui Henry că va avea grija lor. Le privi pe ascuns: Lily, nemişcată si absentă, în rochie neagră ieftină şi Katie, care plimbîndu-se pentru prima oară într-o trăsură, se bucura pe furiş. Apoi cind sosiră La cimitir, Lily se sprijini de braţul lui.

A doua zi Chris citi un anunţ scurt în gazetă :

„Dick, tata a murit. Vino acasă, te rog".

După cîte ştia el, nu sosise nici un răspuns.;

CAPITOLUL VI

o

După moartea lui Henry, viaţa îşi continuă cursul normal, doar cu o mică diferenţă. Lily umbla ca o stafie, tresărind şi ducându-se la poartă ori de

cîte ori suna clopoţelul, uitându-se în dreapta si-n stânga, ca şi cum Dick trebuia să sosească în fiece clipă. Lui Chris îi era milă de dînsa, dar pe Katie o enerva.

— De ce să-ţi Iaci griji din cauza lui ? El nu şi-a făcut pentru tine.

— De unde ştii tu, ce suferă el ?

Chris le auzea certându-se, suportând această povară cum putea mai bine. Avea si el griji noi pe care le află destul de curînd. Henry avusese de la un necunoscut o mică rentă care încetă odată cu moartea lui. Acum Chris avea toată răspunderea întreţinerii soţiei şi fiicei lui, nu numai pentru chiria casei, ci si pentru tot restul, li da lui Lily o sumă mică în fiecare săptămână şi îşi trecea tot timpul liber, socotind si chibzuind.

Din fericire, după primele ploi abundente din septembrie, epidemia încetă. Supravieţuitorii din spitale, istoviţi, începură să mănânce, să se plimbe puţin. La început nu se puteau ţine în sus. Şedeau pe marginea patului, puneau încet picioarele jos si apoi încercau să se ridice. Slăbiciunea lor îi în-spăimânta şi îi alarma.

•—• Soră, nu mă pot ţine în picioare.

— Mîine vei putea.

Şi spitalul suferise pierderi grele. Dickinson s-a dus în cîteva zile, iar Bergman, cunoscut pentru imprudenţele lui, luptă greu, dar îl doborî si pe el boala. Când îşi dădu seama într-o zi că va pierde bătălia, se trezi dintr-o comă numai pentru a se ruga ca în serviciu de chirurgi să fie numit Chris, pentru a umple locul gol. Apoi după ce-si dedicase nu numai toţi anii din viaţa lui spitalului, ci şi ultima lui suflare, aşteptă cu resemnare sfîrsitul. De aceea Chris nu fu surprins când pe la începutul lui octom-

brie i se comunică telefonic că în şedinţa care avusese loc după amiază a fost numit şef al serviciului de chirurgie. Williams, directorul, îl chemă :

•— Vei primi notificarea oficială mai tîrziu, spuse el. M-am gândit că-ţi va face plăcere să afli numai-decît.

•— Să trăieşti. Sunt mulţumit, natural. Dar sunt cam speriat. Sunt ruginit ca un cui vechi.

— O să-ţi treacă, răspunse Williams voios. Ce-ar fi să bem un pahar diseară ? Nu mă sfiesc să-ţi spun că mulţi dintre noi, suntem mândri de dumneata.

• El fu foarte mişcat, nu numai de angajamentul lui, ci şi ele vocea afectuoasă a lui Williams si de aplauzele colegilor lui.

Pentru prima dată, după multe săptămâni fluieră când se duse să-şi scoată smoking-ul. Nici descoperirea că moliile îi ciuruiseră pardesiul, nici faptul că dispăruseră toate cămăşile de seară nu l-au scos din sărite. Clientela scăzuse de când se oprise epidemia, era înhămat cu Lily şi Katie pentru un timp nedeterminat şi contul lui la bancă nu prea mai conta ; dar tot mai fluiera pe când ducea haina la Jake, micul croitor de după colţ, si complet nepăsător, în drum spre oraş, îşi cumpără un palton si o pălărie.

— Unde să le trimit, domnule ?

— Să trimiţi ? Le iau cu mine, omule, le îmbrac numaidecît.

Sosind acasă, astfel îmbrăcat, Katie se uită la el cu vădită admiraţie.

— Arăţi sublim, doctore !

— Nici tu nu eşti prea urîtă, Katie.

O observă, cum surîdea. Katie se schimbase mult, de la moartea lui Henry. Arăta mai mare în rochia neagră nouă — Lily stăruise să poarte negru — şi mai supusă.

—- Doamne Dumnezeule, Katie, mi se pare ca devii o domnişoară.

— E şi timpul ca unul din familie să devină om si te rog să-mi spui Katherine. Nu pot să sufăr Katie.

— Mie nu-mi displace Katie, spuse el în trece re urcându-se sus. Nu văzu privirea care-l urmări, nici roşeaţa de pe obrazul ei. După un. minut strigă după cravata neagră :

— Ce dracu s-a întîmplat cu ea. Am lăsat-o aici.

— Mama o calcă.

— O, foarte bine. Mulţumesc.

Dacă s-ar fi uitat în jos, ar fi văzut cum Katie mângîia paltonul cel nou.

Petrecerea la Clubul Universitar a fost foarte reuşită. S-au ţinut discursuri şi s-a băut. Chris uşor afumat, mulţumind modest la toate toasturile, simţi o uşoară exaltare. Perspective mari se deschideau în faţa ochilor lui cam împăienjeniţi. Va fi un chirurg, si cine ştie ce o să facă. Va inventa operaţii noi, va cerceta metode noi. Era copleşit de încrederea ce i se acorda.

— Cea mai importantă profesiune din lume, se auzi grăind cu un pahar în mână, în picioare... voi încerca să merit... mult de învăţat... avem toţi o mare datorie faţă de spital...

— Trăiască Chris, strigară cu toţii. Ura pentru spital.

Erau băieţi buni si nimic nu era imposibil. Chiar el putea să ţină discursuri ! într-o zi va vorbi la conferinţele medicale :

— „E încă prea devreme de a trage concluzii definitive cu toate acestea, din experienţele făcute până acum, rezultă...".

Puţin după miezul nopţii, se găsi — nu ştia cum

— urcat pe pian, pe când vreo Zece, douăzeci de ti neri medicinist! strigau că e un băiat foarte vesel. Şi la ora două dimineaţa sta — nu ştia cum — pe o bancă în parcul răcoros, pe când un cîine rătăcit, de o mărime considerabilă, şedea cu capul pe ge nunchii lui. Amândoi trăseseră un pui de somn. Chris se întinse si căscă şi apoi cercetă dinele' cu interes. ,,

— Ei, Fido, de unde vii ?

Drept răspuns, dinele dădu din coadă si Chris se sculă încet în picioare.

— Bine, bine, băiatule, spuse el. Mai bine să lă săm gluma si să mergem 'acasă.

Cîinele însă n-avea poftă să meargă acasă. Şi el se întinse si căscă, apoi alergă cîţiva metri, se întinse si latră. De fapt voia să spună, că, deoarece amtn'doi se odihniseră si dormiseră bine, aveau dreptul să alerge si să se joace. Chris, care era ameţit, se uita la el eu invidie.

— Doamne, cum aş vrea să fiu ca tine, spuse el şi o luă sprei casă. înconjură lacul îngust, care fuse se frumos pe vremea când lebedele alunecau pe apă şi primăvara îşi făceau cuiburi grosolane pe o insu lă micuţă ; acum însă era un bazin mărginit cu ci ment, unde copiii înotau vara si patinau iarna. Par cul, noaptea, nu era ceva nou pentru el. Clienţii lui, aveau deseori obiceiul de a aştepta zorile sau seara tîrzie pentru a se hotărî să-l cheme. Dar noaptea aceea rece, luminată de stele, părea întunecoasă şi funebră, cu arborii uscaţi, bazinul cenuşiu ca o tă bliţă acoperită cu frunze plutitoare şi scrumul negru de cărbune. Paşii lui răsunau pe caldarîm, creierul lui părea prea mare pentru craniul lui si se simţi singur, ca niciodată.

Chiar triumful zilei se colora în negru după.

această petrecere. El se simţi dezamăgit si neliniştit. Dacă un medic face chirurgie, nu trebuia să mai facă altceva. Trebuie să doarmă destul, să aibă capul limpede si mâna sigură. Dar cum putea el s-o facă, când era chinuit de grija zilei de mîine ? Bine a spus un oarecare profesor, pe când era în liceu, că medicina este o carieră de devotament şi un. apostolat: un om de afaceri n-are ce căuta acolo.

— Dacă vă preocupă dolarii, duceţi-vă într-altă parte domnilor.

Dar un om trebuie să trăiască si cum mai avea şi două femei care depindeau de el...

îşi reveni la marginea parcului şi când se uită în jos, văzu dinei* care păşea liniştit lângă el. Fără să vrea, se învioră, se opri şi se uită la el.

— Tu si eu mine trebuie să ne explicăm, Fido. spuse el, eu mă duc acasă si tu te duci acasă, acolo de unde eşti. Acasă ! repetă el şi îi făcu semn cu mâna. Fido însă tot dădea mereu din coadă, se uita în sus la el, încântat d© această atenţie. Chiar când repetă gestul, n-avu alt efect decît acela de a face pe cîine să clipească din ochi, ca si cum aştepta o lovitură.

— N-am să te bat! Vino înceace.

Câinele veni, uitânclu-se de rîndul acesta ou ochi rugători. Chris se aplecă si îi mângîie capul urît.

— Ne-am înţeles ! Te-ai hotărît, ei ?

Cîinele se uită nedumerit împrejur.

— Bine. Atunci, vino cu mine. Vom discuta această chestiune dimineaţă.

Dimineaţă însă an avut de vorbit altceva, Chris bălăcindu-se nesăţios în baie, o auzi pe Lily aler-gând sus pe scara din dos şi-i bătu în uşă, scuzân-

du-se :

— Ai adus un cîine aseară !

— Da. Adică el m-a adus pe mine.

— Bine. îmi pare rău că trebuie să-ţi spun că a ros o gaură în paltonul cel nou şi pălăria *e* făcută praf.

înjură de toţi sfinţii şi ieşi repede din apă. Ajuns jos, găsi o fiinţă renăscută care-i veni înainte ca în faţa unui frate crezut mort şi atunci nu-l lăsă inima să-l bată- îi vorbi însă foarte serios.

— Dacă vrei ca asociaţia noastră să dureze, spuse el, trebuie să înveţi legea lui meum şi tuum. Şi nu da din coadă. Vorbesc serios.

— Eşti prea moale, strigă Katie care ascultase surprinsă. Dă-l afară. Ce-ţi pasă de el.

Chris surise.

— Mie ? întrebă el, uită-te la el. Eu sunt tatăl său şi mama lui. Eu sunt toată familia lui şi de acum înainte cine ţine la mine, trebuie să iubească şi cîinele meu.

Katie îi întoarse spatele şi plecă. El opri cîinele şi-l boteză Caesar pentru că venise, văzuse şi învinsese. Şi mai tîrziu după masă, îl împinse până la baie şi-l puse în cadă. Jos în bucătărie, Lily auzi un bălăcit extraordinar şi un scheunat sau două şi-şi spuse atunci că Caesar venise să rămână la ei.

— I-am lăsat cîţiva purici, ca să aibă şi ocupa ţie, îi spuse Chris. Dar pe ea n-o mişcă prea mult. De nimic nu-i mai păsa de când plecase Dick.

Şi astfel Caesar deveni un membru stabil al casei. Când Chris punea cheia în broasca yale, ştia că-l aştepta cineva în dosul uşii şi atunci simţea că era dorit şi nu era atît de singur. De multe ori noaptea se duceau împreună la bolnavii din vecinătate şi în ceasurile acelea, cîinele avea aerul unui profesionist încercat.

— Am să zăbovesc cam mult aici, Caesar. Şl Caesar dădea clin coada-i stufoasă şi aştepta. Cîte-odată crăpa de ziuă când ieşea Chris, dar cîinele era tot acolo. Acasă dormea în camera lui Chris, pe halatul cel vechi, ghemuit într-un colţ şi de multe ori stăteau de vorbă. Katie îi auzea prin (peretele subţire şi asculta conversaţia lor. Era geloasă pe cîine, ele această conspiraţie a celor doi ' masculi din casă.

•— E o prostie să iubeşti aşa mult un cîine. — De ce e o prostie ! Şi el mă iubeşte, ,' — Asta-i un răspuns ? ea. El nu bănuia cîtuşi de puţin ce vroia să spună

Nu mai primise o a doua carte poştală de la Beverley şi casa era tot ermetic închisă. Seara el şi Caesar se plimbau cîtcodată prin faţa casei din deal, dar ciuda lui Chris în contra lui Staunlon Lewis nu scăzuse, clin contra îşi încleşta fălcile, gândinclu-se la el.

într-o zi pe stradă, se întîlni faţă în faţă cu Beverley şi simţi o împunsătură în piept, la locul pe care cel mai mulţi îl numesc inimă ; dar dacă s-ar fi putut gândi, ar fi pus-o pe socoteala sistemului nervos sau aşa ceva. Nu fu în stare să se gândească. îşi scoase numai pălăria şi stătu uluit în faţa ei, pe când şi ea se uita sfioasă la obrazul lui obosit şi năucit.

— Acum am sosit, spuse ea, fără suflu. Dumneata n-ai fost bolnav, nu-i aşa ?

Atunci îşi veni în fire. Cu toate că era frumoasă, tânără şi atrăgătoare şi că-i răsucea inima, nervul simpatic sau ce-o fi fost — că era fiica lui Staunton Lewis şi obrazul lui se încleşta. — Nu, dar mulţi alţii au fost bolnavi.

— Asta ar însemna că s-a mărit clientela, spuse ea.

Dar el nu zîmbi.

— Dacă vrei. Am avut aici o epidemie de febră tifoidă. Poate că n-ai auzit de ea.

— Am auzit ceva, răspunse ea nesigură. Nu cred că înţeleg ce s-a petrecut.

— Dumneata nu. Tatăl dumitale însă ar înţe lege.

Ea se uită fix la el, nedumerită. Nu ştia prin cile a trecut, de nopţile călduroase si de moartea care pindea în stradă, de propria lui istovire, de moartea lui Ilenry şi ele povara ce-i rămăsese pe cap. Ea nu vedea decît un bărbat înalt şi tânăr, purtând o cămaşă ieşită la spălat si o cravată care odată o îi fost nouă, acum însă era departe de aşa ceva, care se uita la ea, ca si cum ea ar fi fost vinovată de ceva.

Bărbia ei se înălţă.

— Ce e cu tatăl meu ?

— Ai putea să-l întrebi pe el, spuse Chris. Întîi, întreabă-l despre apa de Lăut din regiunea in dustrială. Apoi despre o instalaţie corespunzătoare de filtrare a apei din oraş. Mai sunt si altele, natural. Dacă vrei ţi le voi da în scris.

— Nu-ţi da această osteneală, şi întorcându-se subit plecă, fără a mai spune un cuvînt.

Chris se uită o clipă după ea, cu capul sus, apoi îi trecu necazul. A fost un prost. Blestemată fie această fire a lui. Ce ştia ea despre vara aceea ori despre epidemie, sau ceea ce a provocat-o ? în nopţile acelea calde, se gândise deseori la această clipă, la această întîlnire. Şi acum a stricat totul.

Foarte nenorocit si îngrijorat, se îndreptă spre casă, sau neavînd altceva mai bun, ceea ce chema el acum acasă, Copacii din parc îşi pierduseră

aproape toate frunzele si el se uită enervat în jur. Ea n-avea griji, de dragoste romantică, de pasiune înflăcărată, de dat bătălii, încet si sistematic îşi reproducea specia. Probabil că înseşi frunzele de sub picioarele lui purtau germenii reproducţiei. Vor găsi un loc potrivit, presupunea el şi la timp vor creşte alţi pomi. Dar bărbaţii şi bărbaţii cu femeile...

Păşi înainte, călcând frunzele de sub picioare. Ghetele lui erau rupte, va avea în curînd nevoie de altă pereche, dar va trebui să mai aştepte. Totul va trebui să mai aştepte. Cine era el, ca să se gîn-dească la dragoste romantică sau orice fel de dragoste, când trebuia să întreţină pe Lily şi pe Katie şi trebuia să mai aştepte mulţi ani înainte de a se gândi la însurătoare ?

Nu era un pustnic. Femeile jucaseră partea lor în viaţa lui. Chiar în spital, a fost atras dteodată de o soră mai nostimă, dar în general, ele erau ocupate şi conştiincioase si regulamentul era foarte strict. Be vreo două ori rămăsese singur cu una din ele şi îi trecuse braţul după gît dar nu fusese decît un gest, împărtăşit de amândoi. îşi aminti de o conversaţie după înmormân tarea lui Henry.

Tânărul preot se întoarse cu el de la cimitir şi la un pahar cu vin îşi deschise inima.

— Nu eşti însurat ? îl întrebă Chris.

— Nu, aş vrea, clar n-am cu ce. Poate peste zece ani sau mai mult....

— Dar nu-i cam mult ?

— E prea mult. Un preot nu e ca alţi bărbaţi. Zi de zi el trebuie să-şi spună : sunt curat, sunt celi batar. E singura lui apărare. Cu timpul înseamnă ceva. Ţi-e frică să te mai însori.

Chris dăduse din cap serios.

— Asta nu e adevărat numai pentru preoţi, spu~ees@ el. Şi alţi bărbaţi au grijile lor.

El îşi aminti de femeile pe care le cunoscuse, o fată pe care o iubise în fragedă tinereţe, alte fete, în casele unde mergeau studenţii, contactul întîm-plător avut în timpul studiilor medicale, femeile din stabilimentele cu lampă roşie aduse la spital, victime ale unei clipe de deznădejde, de otravă, sau de ceartă.

Când se însănătoşeau, îl rugau să vină la ele, dar cu toate că alţii ar fi făcut-o poate, el nu se dusese niciodată. Una din ele l-a interesat totuşi, din cauză că invitaţia ei fusese diferită. Era o femeie înaltă, stăpâna unui stabiliment dintr-un bloc de alături căreia-i cususe o rană făcută de una clin fete, într-un acces de isterie.

„Dacă ai vreodată o nevoie, doctore, spusese ea, vino la mine. Cunosc pe toţi si toată lumea mă cunoaşte pe mine".

Numele ei era Bessie Smith si înainte de a părăsi spitalul îi dăruise o pereche de butoni de manşetă.

— Trimite-mi numai un buton, când vei avea nevoie de mine, îi spuse ea, si ai să vezi că nu m-am lăudat.

îi fusese simpatică. Era cum era şi nu se ascundea după deget.

La urma urmei, reputaţia lui era bună. într-o zi, se va însura si el cu o fată cumsecade care va voi să aibă copii ; o fată care ar duce lupta alături de dînsul. Intre timp, dragostea romantică nu era de el ; cît despre familia Lewis...

El se liniştise şi era aproape vesel când întoarse colţul spre poarta lui, dar se opri brusc când văzu automobilul lui Lewis în faţa casei si şoferul care voia să intre cu un plic în mână.

— Eu am sunat domnule, spuse el, dar nimeni nu răspunde.

Pe Chris nu-l miră. Se întreba adesea cîţi clienţi o fi pierdut, pentru că Lily stătea de vorbă cu domnişoara Baker peste gardul din curtea din dos. Dar biletul îl făcu să tresară, îl luă şi nu-l deschise până ce nu fu în camera de consultaţii cu uşile închise. Apoi o făcu cu mîini nesigure.

Dar nu era totuşi un bilet. Era o altă hîrtie ele zece dolari. Se uită la ea cu durere si exasperare. De fapt, a meritat-o. Şi acum, nu putea s-o mai trimită înapoi. Era prea ridicol. Sfîrsi prin a 0 pune în buzunar şi văzând că Caesar se uita la el cu acel simţ instinctiv al cîinilor că se întîmplase ceva neobişnuit, se aplecă şi-l mângîie.

— Foarte bine, spuse el. Pentru o pereche de ghete.

In casa de pe deal, Beverley stătea de vorbă cu tatăl ei, în biroul lui frumos. El o privea prudent, ca din dosul unei baricade. Se asemănau destul amândoi, ea însă era galbenă de furie.

— Eu nu mă ocup de fluviile judeţului. Dacă Dumnezeu a vrut să trimită o secetă...

— Nu-mi vorbi de Dumnezeu. Odată, vreau si eu să aflu adevărul. Dacă noi... dacă tu eşti răs punzător de ce s-a întâmplat aici...

— Nu te face de rîs.

— Va să zică tu eşti !

1 Atunci Staunton se sculă în picioare şi îi porunci să iasă din odaie.

— Ieşi afară şi rămîi afară, strigă el furios. Sau du-te şi încearcă acum să faci un nou împrumut în acest oraş, încearcă, şi vom vedea dacă vei reuşi.

— Mi se pare că găseşti bani pentru orice-ţi trebuie, spuse ea, şi ieşind, trînti uşa după dînsa.

Se urcă sus si se încuie în odaia ei. Cu cîtova luni înainte tăiase partea din pomul care ascundea curtea murdară din dosul casei Walters si acum se uita fix într-acolo.

Cîteva frunze galbene mai atîrnau de el, altfel se înălţa urît şi prăpădit deasupra gardului ce-i despărţea.

Două săptămâni mai tîrziu ea intră în localul primăriei şi ceru să vadă pe primar. O jumătate de oră mai tîrziu ieşi ele acolo uşor înroşită, dar cu aerul unui învingător. Primarul care o conduse până în hol, arăta mai puţin mulţumit.

— Am impresia, Beverley, că vrei să-l păcă leşti pe bătrîn.

— Dacă reuşesc, voi fi cea dinţii, Barney.

El rîse. O cunoştea demult, de copil mic, pe când Staunton Lewis trăia ca un sărac, cumpărând si investind bani într-o afacere sau alta, în scopul de a agonisi avere, îşi aminti de Annie, care se străduia pe atunci să o scoată la capăt, economi sind şi rupânclu-si bucata de la gură, si de Beverley care venea în bucătăria lor ca să mănânce o prăji-tură. Acum o bătu pe umeri.

•—• Nu-ţi băga idei greşite în cap. El a fost foarte bun cu tine. Are însă o altă mentalitate clecît a ta; asta-i tot.

— Nu va afla nimic, Barney. Mi-ai promis !

Barney surîdea în sinea lui când se înapoia în biroul lui cel mare si la masa de scris, de mahon. Erau doi oameni din aceeaşi bucată, acest tată şi fiica lui, se gândi el, amândoi încăpăţînaţi şi cu voinţa lor. Cu toate astea, fata semăna şi cu mamă-sa-,El oftă puţin. Avusese întotdeauna o slăbiciune pentru Annie Lewis.

CAPITOLUL VII

Aceste două săptămâni îl schimbară pe Chris, Continua să se lupte pentru nevoile zilnice umblând în ghetele noi cumpărate, pe jos, spre a scuti plata autobuzului şi cîştigând mult mai puţin decît îi trebuia, cu toate că avea acum o clientelă bunicică. Dar era nervos si nerăbdător. Intra în casă trîntind uşa din faţă după el si Katie care citea ca de obicei închisă în sufragerie, trăgea cu urechea.

— O să spargă geamul de la uşă.

Lily înecată în grijile ei, replica tăios :

•— Lasă să-l spargă dacă aşa îi place lui.

îl lăsau ore întregi singur, fără să-l deranjeze. El măsura odaia în lung şi-n lat, cu pipa în gură *i*— ţigările erau acum prea scumpe — cu gândurile de la Beverley Lewis la spital şi la termenul apropiat de luare în primire al serviciului.

Spitalul devenise o obsesie.

Se gândi înapoi la zilele cinci, fiind intern, văzuse atîtea perindîndu-se prin faţa lui : personalul din corpul medical intra si se plimba voios încrezător, şi jovial prin saloane. Acestea erau curate şi ordonate, cu paturi netede, totul gata pregătit pentru ora cea mai importantă a zilei : inspecţia şefului spitalului. Apoi, procesiunea întregului stat major şi luarea hotărîrilor repezi şi sigure.

— Cred că ar fi bine să deschidem mîixie dimineaţă, doctore.

•— Foarte bine, domnule doctor. La ce oră ?

Se ducea împreună cu şeful spitalului dintr-un salon în altul, ca doi tovarăşi serioşi. Unii din ei erau mici de statură.

El se apleca mai mult ca oricând, ca să nu-i depăşească în înălţime si îi invidia pentru siguranţa lor, pentru lunga lor experienţă.

Cîteodată cei mari rămâneau la masă. Când afla bucătăreasa, schimba repede felurile de mâncare. Erau oameni gravi, absorbiţi de munca lor, cumpătaţi — nu se povestea de nici unul din ei, că ar fi aruncat o agrafă defectă în mijlocul camerei, cum făcuse el de mai multe ori.

Nici unul nu se răstea la infirmiere când era supărat sau agitat, îşi vedeau de treabă, ca internişti sau chirurgi, îşi făceau inspecţia, se uitau în carnetul de vizite mic si negru înainte de a pleca şi apoi se suiau într-o trăsură lucioasă ori numai în tramvai, blânzi şi siguri pe ei.

Siguri pe ei. O, Doamne.

începu să citească cu pasiune manualele de chirurgie ; în timp ce Caesar sforăia într-un colţ şi Katie citea romane banale în camera de alături, el îşi lua cărţile cu el în pat proptindu-le pe piept cu o pernă şi citea.

Era însă obosit peste măsură. Aţipea şi cărţile cădeau peste el cu zgomot. Mormăia ceva si începea iar să citească.

Intr-o zi, pe când examina o inimă cu stetoscopul, auzi telefonul, dar îl lăsă să sune rnai mult, înainte de a răspunde.

Când luă receptorul, o voce supărăcioasă de la capătul celălalt, îi comunică din partea primarului, că domnia-sa în persoană si nu mai puţin, ar vrea să-l vaclă pe domnul doctor Arden în acea zi, la ora trei după-amiază.

— în ce chestiune ? întrebă Chris, de-a dreptul.

—- Nu mi-a spus, răspunse vocea cu demnitate.

Chris se înapoie la studiile sale, curios dar nu agitat şi la ora trei se găsea în sala de aşteptare

supraîncărcată a localului primăriei. Sala de aşteptare n-avca nimic de lăudat, fiind mobilată cu scaune tari, cu scuipători si cu o pendulă mare pe perete care arăta aproape ora patru când îi veni rîndul să se prezinte în faţa augustei persoane. Chris, care mai avea cîteva vizite de făcut, păşi în birou fără sfială şi se uită la omul din spatele mesei de lucru. Un domn greoi cu un surîs greţos şi o privire pătrunzătoare.

— Sunt Dr. Arden. Mi se pare că aţi vrut să mă vedeţi.

Primarul dădu din cap.

~ Stai jos, doctore. Da, te-am chemat. Avem. nevoie de încă un medic comunal, şi dumneata ai fost propus pentru acest post.

Chris se uită încruntat la el peste masă. Spiritul lui, lucrînd repede, analiza si oferta şi pe om. Ştia că primarul era în mare parte numai un figurant. Oraşul era condus de potentaţii locali, în capul cărora se afla Staunton Lewis.

-— Din partea cui vine această propunere ? întrebă el.

— Nu este încă o propunere, doctore. Te-am chemat numai ca să discutăm împreună.

•— Bine, atunci sugestia. Dacă este din partea lui Staunton Lewis si a bandei lui...

Primarul se rezemă în fotoliu si scoase o ţigară din buzunarul de la piept.

— Domnul Lewis, spuse el liniştit, este un bun prieten al acestui oraş, dar nu se amestecă în conducerea lui.

Chris zîmbi, dar primarul ocupat cu ţigara, părea *:ă nu observă.

— Bine. Să lăsăm asta. Ce vreau să ştiu este dacă am fost chemat de banda lui Staunton Lewis, ca să o scot curată. Dacă aşa e cazul, nu mă intere seză.

Primarul se plecă spre masă si lăsă la o parte puţin din oficialitatea sa.

— Ascultă, doctore, spuse el, nu ştiu nimic de dumneata personal sau clin ce cauză eşti în contra domnului Lewis. Noi avem nevoie de încă un me dic comunal. Plătim o sută de dolari pe lună şi dacă nu vrei să primeşti acest post, sunt alţi o sută de medici tineri care îl vor accepta. Scurt si cu prinzător.

— Tot ce vreau să ştiu, spuse Chris, totuşi în căpăţînat, este cum de a căzut trăznetul pe mine, domnule primar. Este o propunere bună, neapărat.

Primarul se mai muiase. Numele lui era Barney O'Neill şi dat fiind firea lui îi plăcea un luptător,

— Nu-mi pasă că ţi-o spun. Noi aflăm aici mai mult decît poate crezi dumneata şi între altele am auzit cum te-ai purtat în timpul epidemiei de ti foidă. Dacă poţi lucra astfel pe degeaba, vei lucra ca dracul, pentru o mie două sute pe an.

Chris se destinse. Nu era deci subvenţionat de Lewis si de banda lui si banii vor fi foarte bine veniţi. Zîmbi peste masă.

•— Asta-i altceva, spuse. Nu înţeleg dacă eSje tot o sugestie sau este o ofertă ?

— Este o ofertă.

— Atunci, o accept.

Peste cîteva clipe, se pomeni iar în stradă cu una din ţigările primarului în buzunar, cu geanta sub braţ şi cu o privire de nedumerire în ochi. EI nici nu văzu o maşină care aştepta acolo de un ceas şi mai bine şi cum coborî olintr-însa cineva, după

ce Chris, încă zăpăcit de atîta bogăţie, întoarse colţul şi dispăru.

. Numai atunci coborî Beverley Lcwis şi intră în primărie.

Aproape fără suflu intră în biroul primarului, care singur, fuma una din ţigările-i preferate. Sări în sus să-i dea un scaun, dar ea îl opri.

— Nu vreau să stau, spuse ea. A primit ?

— Da. Dar aş vrea să ştiu de ce te ocupi de el, Beverley ? Dacă ar afla-o ne-ar lua dracul. Este un pisoi foarte bănuitor.

— Ţi-am spus de ce, Barney.

O privi serios.

—- Mi-ai trăncănit ceva despre un cîine şi ceea ce a făcut vara trecută pentru el. Asta e tot ?

— Sigur. Abia îl cunosc.

Barney se întinse şi puse niîna peste a ei. •— Vreau să-ţi atrag atenţia, Beverley. Are mare ură contra tatălui tău, pentru care motiv nu ştiu şi e un măgar dacă simte aşa ceva. Ea se înroşi uşor.

—- Vreau să-mi plătesc datoriile, Barney. — Dacă este numai atît, fii fără grijă, te-ai achitat. E foarte muncitor şi avem nevoie de el. N-am făcut nici o favoare. Dar nu te îndrăgosti de el. O fată care se mărită cu un doctor o socotesc nesăbuită. Nu uita că e plecat de acasă la orice oră stând lângă patul altor femei, ţinânclu-le mâna... Lui Beverley îi veni deodată să rîdă.

— Acum că l-ai văzut, Barney, spune-mi, arată el cu unul care ţine mâna ?

— Fiesare bărbat ţine mîini, dacă i se iveşte ocazia, spuse primarul cu asprime.

Chris veni acasă în seara aceea ca dus pe aripi. Pomii din parcul tomnatec, aveau aerul morţii care

aşteaptă învierea ; podul de peste calea ferată, care se înălţa la mijloc, i se părea a fi un pod dintr-o grădină japoneză ; chiar una sau două din lebedele rămase în lacul mocirlos, deveniseră nişte fiinţe graţioase şi maiestuoase.

Acum va putea plăti ratele pentru patul de consultaţii, chiria şi chiar seria de manuale de chirurgie comandate în contra voinţei lui, într-un moment de slăbiciune, de la un vînzător insistent.

— JNTu-mi pot permite acum luxul. Asta-i tot.

— Nu se cuvine să nu le ai, doctore.

Dar în acea zi simti o mare usurare si mai mult o recunoştinţă.

Mândria lui fusese răsplătită. La urma urmei a meritat acest post şi va face tot posibilul ca să justifice noua situaţie. Umbla cu o încredere nouă şi după o uşoară şovăire, trecu strada la prăvălia lui Gus, Daily Market, si comandă un muşchi mare şi gras.

— Ai dat de parale, doc ?

— Se prea poate. IVu cîntări şi mâna ta, nu pot s-o mănînc.

Gus rînji.

— Nu dau o bucată aşa frumoasă decît boierilor care-mi telefonează, observă el. Ai aici un muşchi care o să-ţi meargă la inimă. Mănîncă-l şi o să te simţi ca un leu.

Chris puse pachetul învelit în hîrtie sub braţ şi se îndreptă spre casă. Muşchiul era numai un simbol. Ştia că Lily Walters o să pună pe masă ceva uscat şi negru, plutind într-un sos cu făină, dar se obişnuise cu astfel de dezamăgiri. Totuşi îl duse acasă în triumf împreună cu noua veste şi intră în bucătăria murdară, ca un cuceritor. *88*

Dar

'•''•'Sa

oraş. cum priveşti

se

*cît I '"«put

— Băuse mult ?

— Nu-i place vinul, totuşi, a băut un pahar sau două, doctore.

Nici în sala de bal nu află nimic. Proprietarul dădu din umeri.

— Avem poate o sută de fete aici pe seară, spuse el, şi conducem un stabiliment onorabil. Puteţi întreba la poliţie.

Tocmai asta nu voia Chris, să anunţe poliţia. Plecă de acolo totuşi, cu un indiciu, care nu prea avea valoare şi suna destul de rău. Un chelner îşi aminti, că o fată, care răspundea la descrierea lui despre Katie, s-a simţit rău şi ameţită şi că o femeie mai în vîrstă a dus-o afară la toaletă. Nici fata, nici femeia nu s-au mai întors, atît îşi amintea el.

Chris se cutremură cu totul. Nu se putea duce acasă la Lily Walters cu aceste informaţii şi se îndoia ele succesul poliţiei în astfel de cazuri. Teşi în stradă si stătu nehotărît în loc. Era ora zece. In noaptea tristă de noiembrie o măzăriche deasă începuse să cadă, dar el nici nu o băgă în seamă. Atunci îşi aminti de Bessie Smith. Nu era un înger această Bessie, dar ea cunoştea bine lumea şi poate că i-ar putea fi de folos.

Chris se simţi cam prost când în fine se găsi în faţa ei, în casa mare de cărămidă cu obloanele trase, cu covorul gros în hol si cu o lampă cu un glob roşu atîrnată de plafon. Ea se uită la el cam batjocoritoare.

— Ei doctore, ne faci o vizită profesională ? Sau ai adus buLonii de manşetă ?

£l îi răspunse surizind cam acru.

— Ti-am adus butonii Bessie.

•— Ce s-a întîmplat ?

— Nu cu mine. Cu altcineva. O fată.

— Una din fetele mele *?* întrebă ea tăios.

— Nu. Lipseşte o fată.

îi povesti totul si ea ascultă cu atenţie. Când ajunse la femeia văzută cu Katie în sala de dans, ea dădu numai din umeri.

— Slavă Domnului, eu nu fac comerţ de carne vie, spuse ea. Şi n-am părăsit această casă aseară. Poţi întreba poliţia de aceste două lucruri. Aseară a fost zi de plată. Dacă nu mă crezi, trei dintre fete au fost aici.

— Nu te acuz pe dumneata, Bessie. Am nevoie de un ajutor. Şi cred că e în domeniul durnitale.

Ea se uită la el. Ochii ei, cu toată înălţimea lui, erau aproape în faţa alor lui.

— Aş putea telefona, spuse ea, după o clipă do şovăire. Când am zăcut bolnavă, m-ai tratat ca o fiinţă omenească şi m-ai făcut sănătoasă. Dacă această fată te interesează...

E fiica proprietăresei mele. Asta-i tot.

H părăsi brusc şi cu pantofii scîrţîind sub greutatea corpului se urcă sus pe scări. Chris se *aşeza* pe canapea istovit, dar cu mai multă speranţă ca înainte. Cineva trăncănea la pian în salonaşul închis de alături, dar fie că era prea devreme, fie că timpul rău împiedica clienţii să vină, nu se auzea nici un alt zgomot. Dacă n-ar fi fost obloanele trase si lampa de pe plafon, ar îi putut îi o casă ca oricare alta. li era frig, era pătruns de umezeală şi Bessie plecase de mult. Când mulatresa ii aduse un pahar cu coniac, îl bău cu nesaţ, dar ea nu primi să i-I plătească,

•— Ordinele cernitei, spuse ea şi dispăru. Abia după o jumătate de oră şi mai bine reapăru Bessie fără a trăda gândul ei.

— Am găsit-o, spuse ea scurt. Nu-ţi. băga ni mic rău în cap, doctore. Nu i s-a întîmplat nimic. O prietenă de a mea a văzut că băuse prea mult şi a luat-o la ea, să doarmă până se va dezmetici.

El se sculă. Simţi o uşoară ameţeală de oboseală, foame si coniac, dar si de uşurare.

— îţi mulţumesc, Bessie. Am să mă duc s-o iau.

— N-ai să te duci deloc, spuse Bessie aspru. Du-te acasă si aşteaptă acolo. Ai cuvîntul meu de onoare că va veni si asta ajunge.

El îşi dădu seama că era uşurat de o mare povară şi că pe stomacul gol, coniacul îi dăduse ameţeală. Conturul masiv al Bessiei era nedesluşit, şi el simţi, mai curînd decît văzu, cum ea îi întinse mina si îl apucă de braţ.

— încet, doctore, spuse ea. Stai jos mai bine.

Refuză, li mulţumi iar şi ieşi afară în întuneric ; aerul rece îl dezmetici; scăpat de grija ei, o mânie crescândă, îi luă locul. „Ce nebună", se gândi el furios. „Afurisita de fată. I-ar trebui o bătaie sora cu moartea".

Mai era însă si chestiunea cu Lily Walters, care nu trebuia să afle niciodată adevărul. Trebuie să o potrivească în aşa fel, ca el s-o vadă pe Katie înaintea mamei şi ei împreună să inventeze o minciună. Asta îl înfurie si mai mult; trebuia să împiedice ca o mamă neputincioasă să afle adevărul şi să ţină în frîu o fată mare.

„Ce afacere frumoasă mi-a lăsat Henry", se gândi el amărît şi-si aminti furios ele orele de consultaţie pierdute si de muşchiul nemâncat.

Când intră în casa tiptil ca un hoţ, era flămând şi dezgustat. Nici Caesar nu-l auzi şi Chris nu aprinse nici o lumină. Se furişă pîiiă în sufragerie la o fereastră si acolo în întuneric se aşeză, ca să aştepte. După o clipă îşi dădu seama că era cam frig în casă si-si aminti că nu încărcase caloriferul în seara aceea. Acum nu putea s-o facă. Când si dacă va veni Katie, va trebui să stea îiitîi de vorbă cu el.

Tremura ele frig, când în fine auzi paşi nesiguri pe pavaj si o cheie ce intra cu precauţie în broasca uşii din faţă. Aşteptă până ce uşa se deschise si se închise. Apoi vorbi foarte liniştit.

— Katie, vino încoace, te rog.

Ea nu se mişcă. Rămăsese pe loc, o umbră mică, neagră, cu o pată albă, care era obrazul. Apoi făcu un pas pripit către uşă, dar el o prinse la timp, ca să nu fugă iar.

O luă de braţ şi o împinse în odaie, închizând uşa şi aprinzând lampa.

— Nemernico, unde ai fost ? întrebă el furios. Ştii tu unde ai fost ? Şi de unde te-am scos ? In furia lui o scutură de umeri. Este oare datoria mea să cercetez toate speluncile acestui oraş pentru tine ? Am ceva mai bun de făcut.

— Dumneata m-ai scos de acolo Doamne Sfinte !

— Taci din gură. Dacă ai avea cu un an mai puţin te-as răsturna pe genunchii mei... Acuma, nu ştiu ce să fac cu tine.

— De ce nu mă arunci înapoi în stradă ? îmi închipui că acolo e locul meu !

Abia acum se uită la ea. Avea faţa umflată de plâns, ochii înspăimântaţi, aproape disperaţi.

îi dădu drumul şi făcu cîţiva paşi prin cameră. Tot mai era supărat, dar Katie avea o expresie atît

de deznădăjduita, că-i fu rușine de supărarea lui.

— Ascultă-mă, spuse el, si bagă-ți bine în cap ce-ți voi spune. Am făgăduit tatălui tău să rămân *aici și* am făcut-o. Am răbdat murdăria si dezordi nea ; uite cum arată camera de așteptare. Am su portat mâncarea proastă, neglijența voastră de a-mi comunica dacă a fost sau a telefonat cineva și atîtea altele. Te-am văzut trîndăvind pe când mama ta lucra, puținul care e de făcut. Dar acum m-a ajuns si astă-seară m-am săturat.

Ea deveni palidă ca hîrtia și se propti de marginea mesei.

—- Vrei să pleci, da ? El

se legăna pe picioare.

— Să plec ! spuse el. Cum pot să plec ? Spune-mi, te-ai îmbătat aseară ! E adevărat, nu-i așa ?

— N-am mai făcut-o niciodată Chris. înainte nu beam nimic.

— *în* orice caz, promiți pentru început, spuse el aspru.

El nu observă că îi spusese pe nume, poate nici ea.

— Și rezultatul... presupun că știi unde ai ni merit ? Sau știai poate dinainte ?

Ea clădu din cap.

— Mi s-a făcut rău, Ghris. O femeie de acolo a spus că mă va aduce acasă. Abia azi când m-am trezit, mi-am dat seama unde mă aflu. O fată a intrat la mine și m-a lămurit. Am crezut că mor. Trebuie să mă crezi. Am vrut să sar pe fereastră.

El văzu că spune adevărul, cu toate că poate nu întregul adevăr. Avea o zgîrietură pe obraz si alta pe o mână nu prea curată. Arăta complet istovită, împinse un scaun în dosul ei și ea căzu pe el, ca și cum genunchii n-ar mai fi dus-o mai mult.

: — Mămica ştie ?

, ._ Nu.

— Vrei să-i spui ? Ar muri, Chris.

El reflectă, cu capul dat pe spate. Lily era prea '.lipsită de autoritate, pentru ca să te aştepţi de *la.* '•ga la altă reacţie decît lacrimi şi imputări. Afacerea era destul ele gravă. Katie a scăpat o dată, clar a doua oară cine ştie ? Şi el nu voia ca fata să ia drumul destrăbălării.

•— Mă voi gândi, Katie, răspunse el mai prietenos. Dar va trebui să inventezi o poveste, pe care s-o creadă. De ce dracu ai făcut-o ? De ce ai luat băutura aceea ?

Atunci, spre groaza lui, Katie, alunecă de pe scaun, Ia picioarele lui şi începu să plângă în hohote.

•— Eram alît de nenorocită, Chris. Nici nu te uiţi vreodată la mine. Te uiţi ca şi cum n-aş fi aici. Şi sunt nebună după dumneata. Nebună.

încremeni pe loc. Apoi se înfurie iar.

•—• Eşti o proastă. Scoală-te şi nu mai plânge. Ce ştii tu despre dragoste ? Scoală-te şi isprăveşte cu prostiile astea. Şi cum nu se scula, Chris continuă :

—• Cărţile sentimentale de mahala pe care le citeşti te-au adus în halul ăsta şi eu nu îngădui aşa ceva. Ai auzit ? Nu voi permite asta. Este singurul motiv pentru care am să plec din casa asta. Şi acum ridică-te şi vezi-ţi de treabă.

Era roşu de mânie si de necaz, cîncl ea se ridică greoi în sus, dar arătând atît de doborîtă, îi fu milă de dînsa. De fapt, era aproape tot un copil, un copil nebunatic, romanţios ; o fi tras cel puţin o spaimă bună, dacă nu mai mult.

— Ascultă, spuse el. De când n-ai mâncat ?

•— Nu ştiu. De aseară, cred.

— Asta-ţi lipseşte. Stai liniştită până mă duc să încălzesc puţină cafea şi să caut pîine şi unt. Nici eu n-am mâncat astă-seară.

•—• Mă duc eu, spuse ea, sculându-se repede. Te rog, uită ce-am spus, doctore. Sunt cam enervată mi-am pierdut capul. N-am spus-o în serios, Cre-dc-mă..

Mulţumit de această explicaţie, el se strădui s-o creadă. Când mirosul cafelei o adusese pe Lily Wal-ters jos, ceva mai tîrziu, ea îi găsi pe amândoi, ungându-şi untul pe pîine şi Katie povestea că a dansat până dimineaţa şi că a dormit toată ziua la o fată pe care o chema Gert.

•— Ai fi putut trimite o vorbă cel puţin.

•—- Ei n-au telefon, mămico.

Şi asta fu tot. Pe când o asculta, Chris se minună de sinceritatea cu care Katie descria douăzeci şi patru de ore de dramă care s-ar fi putut transforma într-o tragedie. Era de necrezut. Toată situaţia era fantastică. Pe când şedea la masa din bucătărie, mâncând nenumărate felii ele pîine cu unt şi bînd mari cantităţi de cafea caldă, el observă din ce se compunea aşa-zisa lui familie : o femeie neputincioasă, o fată destrăbălată si un cîine cor-citură.

Familia lui !

Nu adormi multă vreme în noaptea aceea.

Dincolo de perete, Katie se învîrtea neliniştită în patul ei şi el îşi închipui că plânge. Proasta de ea. îi bătu în perete.

•— Ascultă, fetico, strigă el. Lasă c-a trecut acum si e totul uitat. Nu te mai gândi şi încearcă să dormi puţin.

— Bine, răspunse ea cu o voce stinsă. Numai să nu fii dumneata supărat,

— Cine ? Eu ? Nu mă supăr niciodată.

Avu impresia c-o aude rîzind şi oarecum liniş-;tit se întoarse pe partea cealaltă şi adormi numaidecît.

CAPITOLUL VIII

In seara zilei de întîi decembrie, familia Staunton Lewis dădu prima masă a sezonului. Trei feciori şi Holmes erau în livrea la uşă, masa era decorată cu orhidee albe şi roşii şi aleea era plină de vehicule trase de cai lucioşi ; cabriolete, automobile luxoase şi ici şi colo chiar un taximetru.

Cum o persoană se decomandă în ultimul moment Annie Lewis propuse să fie înlocuită de Chris Arden, dar Beverley se opuse numaidecît.

— N-ar veni. De ce să te deranjezi ?

— N-ar veni ? Dar ce oare vrei să spui ?

— Nu ne simpatizează, spuse Beverley scurt. Suntem praful de sub picioarele lui. Dacă vrei, n-ai decît să-l inviţi!

— Dar pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu-i suntem pe plac ? întrebă Annie, mirată.

— Pentru că ne socoteşte pe noi vinovaţi de epidemia din vara trecută.

— Draga mea, spuse Annie şi mai mirată, am fost acuzaţi ele multe lucruri, clar niciodată fiindcă n-a plouat. Eşti sigură. ?

— De la el o ştiu, spuse Beverley si ieşi clin cameră ca să se îmbrace, lăsâncl-o pe marna ei să găsească pe altcineva. Annie, îl invită în cele din

urmă pe Jerry Ames. Apoi se cluse să .se îmbrace, ajutată fiind de Martha, care o pudră, îi puse rochia de seară, luxoasă cu trenă si-i scoase un evantai marc de pene. în ultimul moment Armie se furişă în sufragerie şi schimbă cartoanele, punând pe Jerry la extremitatea cealaltă a mesei, departe de Bever-ley. Era tot ce putea face atunci.

Se duse apoi în salon, să-şi lărgească puţin rochia care o strîngea peste piept. Staunton îşi îăcu apariţia impecabil îmbrăcat în negru si alb. Ea căută să uite de durerea ascunsă care o rodea în piept şi că un medic tânăr o mustrase pentru ceva ce considera ea ca voinţa lui Dumnezeu, si se prepară să primească pe invitaţi}, lor. Ura aceste mese, clar lui Staunton îi plăceau. El se desfăta văzând la masa lui puternicii şi bogătaşii acestui oraş, desfătându-se cu mâncărurile cele mai bune şi vinurile cele mai alese. Ca şi această casă, era cea mai palpabilă probă a succesului lui.

— Ai cea mai bună bucătăreasă din oraş, Lewis, spunea cineva.

— Da, e destul de pricepută.

Sta în capul mesei, supraveghind serviciul, invitaţii, florile. Arăta parcă mai mare, aşezat acolo. Cu siguranţă că se simţea mai mare, mai important, mai stăpân. Acele momente îi dovedeau adevăratul gust al succesului lui. Casa cea mare, femeile lui frumoase si bine îmbrăcate, mâncarea bună, vinul, toate acestea îi aparţineau. S-a luptat si le-a cîsvi-gat. Prin ochii celorlalţi se bucura el de ceea ce avea. Lasă, iiu-i nimic, să-l invidieze, dacă nu pentru ceea ce era, cel puţin pentru ceea ce avea.

In acea seară observă că Jerry şedea departe de Beverley si Annie văzu cum se încruntă.

„Nu face nimic. Nu-mi fac griji. Să fie despărţiţi", se gândi Annie şi încercă pe furiş să-si desfacă iar puţin rochia.

Jerry, chiar aşa, era totuşi foarte vesel. Sta cu ochii pe Beverley. Şi când bărbaţii ieşiră din sufragerie, el o căută si îi spuse :

— Eşti mai frumoasă ca oricând, iubito.

— Nu sunt iubita dumitale, Jerry. Ti-am spus-o odată.

•—• Nu ? Nu face nimic, sunt un drac care stăruie. Nu renunţ niciodată. Nu putem să mergem undeva ?

Beverley refuză.

Era el tânăr si plăcut la vedere, dar nu însemna nimic pentru dînsa. Cu toate astea, zîmbi.

— Nu poţi întotdeauna să pleci şi să mergi un deva, Jerry.

— De ce nu. Aş merge oriunde cu dumneata.

Ea avu deodată poftă să fie sinceră cu el şi să-i spună că e îndrăgostită de un doctor tânăr, jerpelit, cu o cămaşă decolorată, care avea o fire răutăcioasă şi fără educaţie. Dar se stăpâni. Jerry ar rîde iar si s-ar pune pe lucru cu mai mare îndîrjire. Aşa era felul lui. Seara se duse în odaia mamei ei. Annie, scoţîndu-si perlele şi punându-le în caseta de fier din perete, arăta obosită şi bolnăvicioasă. Şovăind o clipă, o întrebă :

—• A fost reuşit Beverley, nu-i aşa ?

— Da. Dar as vrea... mamă, eşti sigură că te simţi bine ?

Annie îşi stăpâni vocea.

—• Sunt numai obosită.

— Trebuie să dăm petrecerile astea ?

•— li plac tatii si mie nu-nii pasă. Nu-ţi face grijă de mine, Beverley. Sunt bine. Ce e povestea

fista CU doctorul Arden ? Mie-mi plăcea atît de mult.

Beverley roşi şi o clipă crezu că prăpastia care le despărţea, putea fi trecută.

— Şi mie~mi place destul, spuse ea încet. Dar el nu ţine la nici unul din noi. Mamă, dacă tata-ţi va spune ceva că Barney vrea să-l numească medic comunal...

— Dar ce-i pasă lui Barney de asta ?

— Eu am fost la el.

Atunci sosi momentul. Erau mai apropiate de-cît fuseseră de multă vreme, cu cătuşele desfăcute, două femei faţă-n faţă. Dar Martha intră să ajute lui Annie să se dezbrace si Beverley se strîmbă şi ieşi afară.

In noaptea aceea, Annie stătu mult timp trează în pat. Când intră Staunton nu dormea şi fu deodată veselă, când îl pomeni pe Jerry Ames.

— Mi se pare că Beverley şi-a venit în fire, spuse el, privind în jos cum îi era obiceiul, fără *a* se uita la dînsa.

Ea se mişcă în pat, enervată.

— Eu nu cred. Nu ştiu. Mă-ndoiesc că se va mărita cu el.

El moi-măi.

— Dar ce dracu caută ea la un bărbat ? Doar l-a lăsat să-i facă curte luni de zile.

— Nu cred că-l iubeşte.

— Iubire, spuse el cu dispreţ. Palavre romantice. Ce-i trebuie este casa ei si un copil sau doi. Ames e un băiat frumos. Ce s-a întîmplat cu el ?

Culcată pe pernă ea îl supraveghea. Stauton fusese centrul vieţii ei multă vreme. L-a văzut cum s-a ridicat dintr-un simplu funcţionar aş ambiţios,

la situaţia lui de azi şi a asistat la dezvoltarea zgîrceniei lui. De-atunci l-a pierdut. Şi el a pier-dut-o pe ea, cu toate că el nu-şi dădea seama sau nu-i păsa.

— E într-o dispoziţie curioasă de cîtva tirnp, răspunse ea liniştită. Mi se pare că-i place acest tânăr Arden şi nu ştiu pentru care pricină s-au cer tat. Nu ştiu despre ce a fost vorba.

Dar Staunton Lewis ştia de ce, şi-şi dădu seama atunci că Arden a fost sursa informaţiilor ei, în ziua când a venit la el să-i ceara socoteală. Totuşi nu pomeni nimic şi Annie continuă :

— E cam tragică afacerea, pentru că natural, el n-o să se însoare cu dînsa. întîi fiindcă e prea mândru si al doilea e prea sărac. Vor mai trece mulţi ani până va fi în stare să întreţină o nevastă.

— Altă bazaconie romanţioasă, spuse el tăios, când se scula să plece. Bărbaţii sunt eroici faţă de orice, afară de bani. Am aflat că a primit postul primăriei destul de repede, când O'Neill i l-a oferit.

Deci, era la curent. Ştia totul. Cîteodată se sperla, de cîte ştia el.

— E foarte posibil, spuse ea uitându-se fix la el, că l-a primit fiindcă ştia că tu nu erai interesat acolo, altfel...

El se uită întrebător la ea. v; •—• Altfel ce ? întrebă el. -: Făcuse o gafă şi-si dădu seama.

— Altfel mă îndoiesc că ar fi primit, isprăvi ea. Bănui că nu se stimează pe nici unul din noi şi că te acuză de multe lucruri. Probabil că ştii care sunt.

El se îndreptă trufaş spre uşă. Atunci îşi dădu ea seama cît era de ridicol si că de fapt n-avea importanţă că n-o mai iubea de mult.

~— Aşadar, asta e, spuse el încet. Acest tânăr obraznic a vorbit cu dînsa. Şi acum ea vrea să se mărite cu el. Aşa e ?

Annie se simţea foarte obosită. Voia să rămână singură, cu cartea ei, cu fereastra deschisă, să simtă aerul rece care intra în cameră-

— Nu ştiu, spuse ea, fără putere. Beverley aşteaptă să-i telefoneze, dar nu cred că o va chema. Presupun că e ocupat.

Staunton ieşi din cameră trântind uşa si ea zîmbi. Era furios, că ceva care-i aparţinea lui, nu era rîvnit. Annie în schimb era încîntată că din când în când se strecura de sub protecţia lui, reuşind să lovească în îngâmfarea lui. în privinţa dragostei pentru ea nu-şi mai făcea nici o iluzie. Dacă i-a rămas credincios, e că faima îl interesa mai mult decît femeile, îşi aminti povestea zilelor de demult, când făcuse o sclavă din ea, numai pentru ca să devină din ce în ce mai bogat. El tot mai era mândru de ea, de frumuseţea ei şi de linia corpului ei. Avea un instinct foarte pronunţat pentru perfecţiune.

O luă cu frig şi culcată pipai încet umflătura tare de pe sânul drept. O avea demult, dar nu o duruse ca acum ; o mai putea ascunde încă, dar era acolo, ca să nu o uite. Niciodată nu o va uita. Ea stătu trează mult timp după ce stinse lumina şi-şi făcu liniştită planuri de viitor.

Chris Arden nu află niciodată de această convorbire, cu toate că citi a doua zi în ziare de petrecerea care avusese loc la Lewis.

In timpul acela, el îşi luă în primire serviciul la primărie şi la prima vedere nu-l entuziasma.

Departamentul Sănătăţii era instalat într-o stradă lăturalnică, într-o casă mică cu două etaje, des-

partită de primărie de un singur bloc. Acolo era locul unde se înfăptuia politica locală. Acolo veneau săracii oraşului, gata să-şi vîndă credinţa şi voturile pentru o găleată de cărbuni, o comandă săptămânală la băcănie sau un medic la nevoie. Bărbaţi, femei şi cîteodată copii, stăteau răbdători, pe scaunele de lemn, până ce zeii din dosul birourilor de pe partea opusă a camerei, se-ndurau să le asculte rugămintea.

Nu era nici o ordine, nici o organizaţie ; se făceau puţine anchete. Nevoiaşii veneau cu o scrisoare a vreunei societăţi sau de la vreun director sau politician oarecare si după un timp reuşeau sau nu. Când reuşeau, plecau triumfători, cu o ordonanţă în mână, care le dădea drept la o cumpărătură în valoare de un dolar şi jumătate sau pentru o jumătate tonă de cărbuni. Când nu reuşeau, se înapoiau cu speranţa că vor face încă o dată acest demers, că vor merge iar în pelerinaj la acest Meca, unde profetul era un om gras numit Jenkins, de obicei fără haină, într-o cămaşă murdară, împărţind binecuvîntarea lui clin dosul biroului.

Chris, venind de afară din aerul rece şi curat, fu lovit de o atmosferă greoaie de corpuri nespălate, de haine vechi şi de mirosul putred al closetului din fundul săliţei. Şirul de oameni nici nu-l luă în seamă, dar Jenkins îl strigă cu o voce călduroasă de camaraderie.

— Alo, spuse el. Dumneata eşti noul medic, nu-i aşa ?

— Da. Nu ştiu de ce.

Omul gras rînji, legănându-se pe călcîie.

— Ca *să* tragi la car, fiule. De ce sunt eu aici ? De ce eşti dumneata aici ? Să tragem, băiatule.

Chris aruncă o privire grăbită înspre scaunele ale căror ocupanţi ascultau conversaţia cu interes. Dar nu se sculară, nici nu-si dădură cu coatele ; nici măcar Jenkins. Ei zîmbeau, fiindcă şi ei erau acolo graţie unei propteli de un fel sau altul.

•— Cred, că arn venit să cer de lucru, spuse el dinadins.

— Lucrul este adevăratul cuvînt, ripostă Jenkins voios, N-avem nimic altceva decît muncă. Spune adio de acum înainte la o noapte bună de somn, doc. Aceşti oameni au obiceiul *a* fi bolnavi toată ziua si a chema doctorul noaptea. Cît priveşte copiii, o duc nouă luni pline şi dumneata ştii ce înseamnă asta. Foarte puţini copii se nasc ziua.

Zeul lor fiind vesel, tot rîndul chicoti, dar Chris nici nu surise. Era ceva obraznic şi neomenos în această exploatare a mizeriei din această cameră. La spital, se bucurau cel puţin de un tratament omenos. Micile glume se făceau între bolnav şi medic, nu între diferitele clase sociale, într-un colţ, o femeie însărcinată roşi. Aveai impresia că se trăsese o linie dc-a lungul camerei, el cu omul acela gras cu cămaşă murdară de o parte şi săracii oraşului de cealaltă. Nu era un sfînt, dar totuşi *nu* se simţi bine.

— îmi închipui că există o oarecare procedură, n-am idee cum se face această meserie.

— O să înveţi şi o să umbli destul, îl asigură Jenkins. Apoi deveni om de afaceri. Dintr-un re gistru cu chitanţe, el —• Jenkins — dădea o chi tanţă şi pacientul venea cu ea. Erau în clublu exem plar şi Chris înţelesese că dintr-asta consta conta bilitatea, în ce priveşte partea medicală, cel puţin. Se făceau puţine anchete sau deloc, El trebuia să le facă pe seama lui.

m caztiri urgente, departamentul îl anunţa telefonic.

— Păstrează chitanţele şi prezintă-le la sfîrşitul lunii. Asta-i tot, doctore, spuse Jenkins, mai puţin intim, faţă de seriozitatea lui Chris. N-o să iei banii degeaba şi, adăugă el cu o voce mai slabă : Dacă ai ceva preţios în biroul dumitale, încuie-l. Avem fel de fel de oameni.

Chris zîmbi cam acru.

Când ieşi afară, îşi dădu seama că tot rîndul se uita la el cu interes. Jenkins era pentru ei, hrană şi cărbuni, dar după aceea, el însuşi poate să însemne viaţa sau moartea pentru unii din ei. El simţi că-l aşteaptă o mare răspundere, când ieşi în stradă. Apoi, fără discuţie, nu-i plăcea Jenkins. Era tipul micului birocrat, aspru sau ocrotitor pentru cei sub el si plecat pentru cei deasupra lui. Chris inspiră o cantitate mai mare de aer curat.

Asta se petrecu dimineaţa. Spre marea lui surprindere, găsi în acea după-amiază, că sala lui de aşteptare, arăta ca o secţie *a* rîndului aliniat de dimineaţă din biroul de ajutor. Majoritatea fernei şi copii, nmpiuseră camera şi unul sau doi aşteptau în hol. Când intră el si-si dezbrăcă paltonul, Katie bombănea în vestibul.

•— Ce s-a întîmplat ? întrebă ea. Toată casa s-a umplut cu mirosul lor.

— Ai face bine să te obişnuieşti cu ei, Katie. Sunt medic comunal acum.

— Trebuie să-i lăsăm să meargă şi la baie *?* Doi au si fost.

— In caz de nevoie Katie, cred că da.

— Doamne, Dumnezeule, suspină ea şi părăsi camera dînd din umeri.

Numai după aceea, îşi dădu seama, ca acest potop din prima zi fusese o glumă din partea lui Jen-kins, fiindcă nu s-a mai repetat niciodată. Veneau desigur, mototolind bucăţica de hîrtie, cu copiii care plângeau si întrebuinţau în lipsa lui camera de baie si-i lăsau pe cei mici să cutreiere toată casa şi să alunece jos pe balustrada scării.

Lily luase obiceiul de a se încuia în fundul casei si cum de obicei rătăcea cheia, trebuia aşteptat mult când sunai la uşă. Katie şi ea avea o figură dezgustată. Dar după prima zi, îmbulzeala descrescu.

De fapt, constată curînd că veneau foarte puţini la consultaţie. Cei săraci preferau ca el să se deplaseze la dînşii. Clopotul suna şi vreun pici, cu chitanţa în mână era la uşă.

— Vă rog, mama a spus să vină doctorul repede. Copilul este bolnav, sau tata a spus, să spui că mama a început să aibă dureri.

El era ocupat, ocupat cum nu-si închipuia că poate fi un om. Dormea în etape, mânca la ore neregulate. Lily, tîrîndu-se în capot, îi aducea farfuria cu o mâncare uscată de n-o puteai duce la gură.

— Am vrut s-o ţin la cald, doctore.

Se uita la ea. Cîteodată era prea obosit ca să murmure, dar o dată sau de două ori se supără grozav.

— De ce dracu nu aştepţi, s-o frigi când sosesc acasă ?

Lily cîteodată se mulţumea să plângă, altădată izbucnea:

— N-am ştiut că m-am obligat să gătesc la orice oră din zi sau din noapte. Afară de asta, am o fată care fiind în perioada de creştere, are nevoie să mănânce la ore regulate.

— Spune-i si lui Katie aceasta, să vedem ce o să-ţi răspundă.

Supărarea lui însă arareori ţinea mult. Era prea obosit şi prea ocupat în primele zile ca să aibă timp de astfel de emoţii. Dacă se gândea la Beverley, se simţea ruşinat şi cîteodată surîdea, căci o vedea prea departe de această lume din mocirlă, pentru ca să se gândească des la ea. Numai noaptea, cu Caesar care dormea în colţ lângă scrinul de modă veche, ea i se arăta în vis ; nu mai era supărată, ci frumoasă şi duioasă ; îl legăna ca să adoarmă si se aşeza undeva într-un colţ ascuns al inimii lui.

CAPITOLUL *IX*

Era pe la începutul lui decembrie, când Chris muncea ziua si noaptea, când trebuia să înceapă stagiul de 3 luni la spital, când Lily se fîţîia murdară si deznădăjduită prin casă, când Katie îşi cumpărase o pereche de cercei de perle de cinci dolari si arăta frumuşică şi aproape coaptă ; când Caesar deveni prea gras şi lucios, stând mereu lângă maşina de gătit si asteptând, cu răbdarea nesfîrşită a tuturor dinilor, ca stăpânul lui să vină la el ; când Beverley Le-wis mai slăbi decît ar fi trebuit să fie si prea tăcută, îşi puse paltonul si-l plimbă pe Sandy jos în vale, trecând pe la casa din colţ cu firma de alamă la uşă. N-avură niciodată un rezultat favorabil aceste mici excursii copilăreşti ale ei. Cîteodată lumina era aprinsă în birouri, şi o dată văzu chiar umbra lui Chris, foarte limpede, în contra luminii. Avu poftă să sune clopotul, să se ducă să-i spună că el avusese dreptate şi că îi părea rău. Se opri o clipă, nehotă-rîtă. Atunci Katie deschise uşa pentru cine ştie ce si Beverley, o văzu pentru prima oară. Numai o secundă statură faţă în faţă, aceste două femei, dar

Beverley era în întuneric si Katie n-o recunoscu. Uşa se închise iar si Beverley merse înainte, fluierînd, pe când umbla după Sandy.

Va să zică asta era Katie ! Şi el care susţinea că era copil.

In noaptea aceea ea îşi spuse că desigur Chris nu ţine la această fată. Pe când umbla agale, simţea că el avea acest dar nenorocit de a face ca alţi bărbaţi să arate meschini şi fără interes, şi că îndrăgostită de el sau nu, după ce-l cunoscuse pe el, nu mai putea iubi pe un altul.

Chris, natural că nu ştia nimic de toate astea. Muncea până cădea, se culca si adormea pe loc ; adesea telefonul îl deşteptă după un ceas sau două şi iar trebuia să iasă. Pe Katie nici n-o mai vedea, cerceii nu-i observă deloc. Era în casă, ieşea, venea înapoi, dar ea devenise numai o parte nesatisfăcătoare a vieţii lui. Din când în când, ea şi Caesar îi ieşeau înainte, si-lindu-se să-i fie pe plac. Mergeau după el când sosea si rămâneau în pragul biroului lui.

— Ţi-am şters instrumentele azi, doctore.

— Doamne sfinte, cu ce ?

•— Cu săpun de toaletă. E bine, nu-i aşa ?

— Foarte bine. Mulţumesc.

Indiferenţa lui o dezamăgi, dar ea persistă. Când venea sîmbăta acasă, găsea mobila din birou mutată în hali şi Katie legată la cap cu o cîrpă şi cu mătura în mână, ridica atîta praf, că-i venea să tuşească.

— Ce dracu faci aici ?

— Camera *e* foarte murdară, doctore. Nu-l mai chemase Chris, din seara aceea.

— Bine, dar nu când sunt acasă. Cum vrei să pri mesc pacienţii în dezordinea asta ?

Ea se uita la el ca un cîine, cu o privire umilă, în care citeai o rugăminte. Dar el era foarte nervos în perioada aceea. Katie îl plictisea. Lily îl înfuria. Şi chiar mila lui pentru săraci se amestecă în cu-rînd cu mânie. N-avea nici o consideraţie ; prea erau murdari si leneşi, înlr-o noapte, când fu chemat la o naştere, nu găsi nimic pregătit, nici pentru mamă, nici pentru copil. Singur se duse să caute o cratiţă, o umplu cu apă si o puse să fiarbă ; îşi scoase haina suflecă mânecile şi apoi trebui să caute un cearşaf în care să înfăşoare copilul, când se va naşte. Nu găsi nici măcar o cîrpă, în schimb, în colţ era un pian nou.

•— Pentru numele lui Dumnezeu, se răsti el la soţ, dacă se naşte copilul, va trebui să-l pun pe pian.

— Ea şi 1-a dorit, spuse soţul posomorit.

— Copilul nu şi 1-a dorit, nu-i aşa ?

Totul era inutil. El era plătit să îngrijească de aceşti oameni, nu ca să-i schimbe. Şi când, în sfîrsit, aduse copilul pe lume şi îl ţinu în braţe, avu iar senzaţia plăcută, nu numai de a fi un Dumnezeu, ci bucuria pe care a simţit-o creatorul când s-a uitat la fapta lui şi i-a plăcut. Cu toate că nu-şi dădea seama, avea în acea perioadă ceva din forţa dinamică a lui Dave Mortimer, acea forţă care se luptă cu boala ca împotriva unui duşman personal, si care, când ieşea afară după o noapte de chinuri, sănătos şi plin de viaţă ca înainte, avea poftă de o cafea bună.

— Ce dracu nu e bun în cafeaua asta ? Apoi ce rea un pahar plin de whisky în loc.

Şi lui Chris i se părea cîteodată că moartea era un lucru palpabil, ceva cu care te puteai lupta mai bine cu puterea de voinţă decît cu medicamentele. El nu îndrăznea să se pdihafiască. Când se întîmpla

să aţipească de oboseală, atunci moartea se apropia, iar el *se* dezmeticea, se scutura şi începea din nou lupta.

•— Mor, doctore.

— Nu vorbi prostii. O să ne luptăm şi o să cîş-tigăm.

A cîştigat de multe ori. Nu-i trecu niciodată prin minte că-şi consuma vitalitatea şi nu altceva. Corpul omenesc era ceva chimic pentru el. Numai cu timpul îşi dădu seama că era chimie plus viaţă şi-şi aminti de cuvintele lui Bergman spuse cu cî-teva luni înainte de a muri :

„Mi-au trebuit patru ani de facultate ca să-mi pierd credinţa în orice fel de Dumnezeire şi patruzeci de ani de practică ca s-o recapăt".

Se ducea rar la spital în prima lună. Domnişoara Nettie, auzind un pas hotârît în hali, asculta şi aştepta, dar multă vreme nu-l văzu Sta în biroul ei, cu flori proaspete pe masa de scris, avînd ca tovarăşi de timpuri bune, şirul nesfîrşit de fotografii de pe pereţi. Majoritatea erau fotografiile chirurgilor, din care mulţi nu mai trăiau ; deoarece aveau aproape toţi barbă sau cottele. camera ei era cunoscută în şcoala de infirmiere, sub numele de casa maimuţelor. Pentru ea, erau amintiri de peste patruzeci de ani.

Intr-o zi Chris sosi şi o găsi îmbâtrînită şi obosită, şi înţelese că ea reprezenta cele două capete ale unui drum lung. Şi ea simţea la fel, căci îşi luă privirea de pe acel perete şi îi surise liniştit.

•— Cred, Chris, spuse ea, *că sintem tineri numai atîta timp cit putem uita. După aceea ne rămân numai amintirile.* Dar intră înăuntru şi stai jos. Sper că vii să-ţi faci stagiul în curînd ?

— Mă ia cu frig, de cîte ori mă gândesc la asta. Mîinile îmi tremură, uită-te la ele.

Zîmbi si îi întinse mîiiiile lui lungi de chirurg. Spre marea lui surprindere, observă că nu erau sigure si se uită îngrozit la ele.

— Fumezi prea mult, spuse ea sfios. Se vede că te menţii cu cafea şi tutun, în locul tău as mai rări-o puţin.

Apoi se uită cu coada ochiului la el, peste masa de scris ; era prăbuşit adînc în fotoliu, cu picioarele lungi întinse în faţa lui. Dar nu pomeni de mîinile lui.

— Cum merge acum ? întrebă ea, cum merge treaba ?

— Am ceva clienţi şi postul de la primărie.

— Şi ce înveţi din toate astea ?

El tăcu îndelung.

— Nu prea ştiu încă. Mi-e milă de ei, dacă asta vrei să ştii. Când nu reuşesc, sufăr grozav, dar cred c-o să-mi treacă. In ce priveşte restul..., el zîmbi, ei bine, nu sunt subtil, n-am tact şi am să fiu în veci blestemat dacă mă voi da la femei. Regret. Dar aşa e.

Limbajul lui n-o supără. Ea trăise o viaţă lungă şi zbuciumată şi auzise multe.

— Cum locuieşti ? Ai confort ? Te îngrijeşte cineva ?

— Merge. Nici prea bine, nici prea rău.

Probabil, merge destul de prost, se gândi ea şi până la sfîrşit îl sili să-i povestească totul. Rămase îngândurată când sfîrşi.

— Nu poţi s-o duci tot mereu aşa, Chris.

— Nu, spuse el. Cred că nu. Dar pentru moment sunt un dar ceresc pentru aceste două femei, zîmbi el; dacă găseşti o soluţie, dă-mi-o, eu n-o văd.

— Fata nu poate sa muncească '?

— Nu cred - su-i fi trecut aşa ceva prin minte, spuse el. E frumuşică. Nu, părerea generală e, că trebuie s-o ducem aşa mai departe.

După plecarea lui, domnişoara Ne t ti e rămase pe gânduri. Cunoştea bărbaţii. I-a văzut la bine si la rău. Sănătoşi sau bolnavi, trăind sau murind, îi cunoştea. Viaţa n-avea taine pentru ea. Se gândi la Chris. I-ar trebui o fată, o fată frumoasă. Pentru el dragostea va fi ceva serios si căsătoria ceva sfînt — dacă acest cuvînt ar mai exista. Un asistent care-i aduse o hîrtie de iscălit o găsi tot în faţa mesei de scris.

In ziua aceea, Chris o întîlni în spital pe Annie Lewis, care luase parte la o şedinţă a Consiliului ; ea îi întinse voios mâna.

— Ce e cu dumneata doctor Arden ? spuse ea. Ne-ai părăsit cu totul ? Era oare Eliza singura noastră atracţie ?

Ea surîdea şi încerca să surîdă si el.

— Am fost grozav de ocupat. Iertaţi-mă !

— Dar acum ai să vii ? insistă ea cu ochii ei frumoşi aţintiţi asupra lui. Doar suntem aproape ve cini, nu-i aşa ? Vino seara la masă când vrei. Doar trebuie să mănânci, nu-i aşa ?

— Cîteoclată. V-aţi mira dacă aţi şti, de cîte ori nu mănânc.

N-a fost decîl atît, dar ea plecă cu impresia că nu va veni şi că la urma urmei Beverley avusese dreptate. Avea o zbîrcitură de încăpăţînaro la marginea gurii şi arăta mult mai bătrîn, ca si cum viaţa îi dădea de furcă. De altfel acesta era adevărul.

Chris se simţi prost, dupâ ace'ea. Era certat CU Staunton Lewis si cu banda lui, dar nu şi cu femeile lui. Se opri în faţa unei florării gândindu-se să-i trimită flori ca un simbol al păcii, dar descoperind că toată averea lui se compunea în acel moment, dintr-un dolar şi jumătate trebui să renunţe la această idee. El trăi mai departe aşa. Din când în când se ducea la Jenkins să protesteze de una sau alta ; Dar Jenkins era un realist şi un cinic şi ţinea la săracii lui fiindcă graţie lor avea un post, nu din alte motive.

— Ascultă, doc, ia toţi banii din oraş şi împarte-i cu aceşti oameni ; până într-o săptămână, cei di baci îi vor fi luat pe toţi. Nimeni nu este liber ş. egal. Suntem născuţi cu un creier diferit. De aceea eu sunt aici şi dumneata acolo şi ceilalţi sunt pe partea cealaltă. Nu cumva să ai dubii în privinţa asta.

— Şi asta-i cauza pentru care familia lui Mc. Closkey primeşte o tonă de cărbuni, şi Staunton Le wis suge oraşul de toate veniturile, îmi închipui.

. .Şi că dumneata cîştigi un sutar pe lună. Nu uita nici asta.

Până la Crăciun zilele trecură repede. Maldărul de chitanţe de serviciu, se mărea pe zi ce trece şi clientela lui particulară) asemenea ; încet dar sigur. Cercetând registrul, Chris descoperi cu surprindere, că nouă din zece bolnavi erau femei şi stând comoci în fotoliu, se gândi foarte îngrijorat la aceasta.

Era totuşi adevărat. Domnişoara Andrews, o fată nemăritată de pe aceeaşi stradă, de cincizeci de ani, anostă, şi care îşi închipuia că toţi bărbaţii pe care îi întîlnea *s&* uitau la ea şi o urmăreau ; fata lui Howard, cş're venea în fiecare zi, văitân-du-se că are boli iniaginare, îi răpea timpul şi provocă o scrisoare dej protest din partea tatălui ei, /

fiindcă nota era pi'ea mare ; femei care credeau că sunt însărcinate, femei care doreau să aibă copii, femei care se certau cu soţii lor şi numai ici si colo, o femeie cu adevărat suferindă, —• din asta era formată clientela lui şi era amarnic dezamăgit. El nu socotea sau nu voia să-şi dea seama de faptul că fiind tânăr, frumos si singur, le atrăgea ; nu vedea în faţa lui, la birou, sau culcate în pat, decît femei care se uitau la el cu ochi pătrunzători şi plini de speranţă. Femei. Tinere si bătrîne, atrăgătoare sau nu, dar tot mereu femei. Betty Howard, de exemplu, care venea în fiecare zi, aruncându-i cîte o privire pe furiş, inventând fel de fel de simptome.

— Nu pot să scap de durerea de cap, doctore.

— Ti-am. spus demult, că ai poate nevoie de ochelari.

— Ochelari ! Ascultă-mă doctore. Nu vrei să faci din mine o fată bătrînă, nu-i aşa ? Poate că n-ai la ce să te uiţi, dar...

Se împotrivi pornirilor ei. Cîteodată, pe când erau. închişi împreună în camera de consultaţii, ştia că n-avea decît să facă o mişcare pentru ca ea să-i cadă în braţe. Tot ea începuse să-i facă odată o declaraţie pe faţă, la care rîse şi schimbă subiectul numaidecît.

— Acum am ore de consultaţii. Nu amestec afacerile cu nimic altceva.

— De ce atunci să-ţi baţi ckpul cu afacerile ?

Isi făcu mustrări. La urma urmei avea o situaţie materială mai bună ca înainte, sitxiaţie ce i se îmbunătăţea pe zi ce trecea. Aceasta era ucenicia lui şi el ştia acum, că femeilel sau bărbaţii cereau de rnulte ori altceva decît îngrijire şi medicamente.

Din datorie înghiţeau doctoriile şi aşteptau ritualul pulsului sau temperaturii : dar adevăratul moment plăcut pentru ei, venea după ce îşi punea ceasul în buzunar şi termometru] în teacă, si se aşeza pe scaun lângă pat. Erau foarte duioşi atunci, se gândi el. Era ceasul când, ca si în faţa preotului, se spovedeau de toate grijile si supărările lor, chiar de păcatele lor.

— Cred că de aceea nu pot dormi. Mă gândesc într-una şi simt că parcă înnebunesc. Să fi făcut eu aşa ceva...

Aveau nevoie de mângîiere tot atît cît si de spovedanie. Voiau să fie iertaţi. Printr-o exaltare subită, medicii deveneau un fel de zei pentru ei, si spovedaniile lor erau ca nişte rugăciuni. De multe ori îi dezamăgea. Şi atunci pleca cu sentimentul pierderii unei bătălii, stătea la masă încruntat si supărat, iar Katie se uita la el ca un cîine bătut. Cîteodată totuşi, găsea răspunsul potrivit. Obrazul bolnavului se înviora, sau se liniştea si atunci Chris pleca cu noi speranţe.

Intr-o zi îl întîlni pe Williams în coridorul spitalului.

— Cum merge treaba ? îl întrebă Williams.

—- Bine. Dar numai jumătate este medicină.

—• Şi ce este restul ? Copii ?

— Psihologie.

— Sigur. Spune-le că sunt mai bine şi se vor simţi numaidecît mai bine.

Tăcu, deoarece această legătură între medic si bolnav, era ceva mai adînc şi mai subtil decît atît. Acest ceva omul trebuia să-l descopere singur. Demult nu mai avusese timp să trăiască pentru el. Avea momente când se întreba dacă asta-i viaţa ; oiuncă grea, trai prost si neplăcut si un sentiment

de singurătate, fârâ a avea măcar timp să vis:ze treaz. Intr-o zi, fu pus în faţa unei hotărîri definitive si avu de ales între mândria lui — Staunton Lewis şi un anume bilet de zece dolari — şi înclinaţia lui. Posta de dimineaţă îi aduse o surpriză sub forma unei invitaţii oficiale în care domnul şi doamna Staunton Lewis îl rugau să le facă plăcerea de a lua parte la cina din ajunul Crăciunului la ora opt. Katle se dusese la şcoală şi Lily era în bucătărie. Rămase singur la masă învîrtind cartonul pe toate feţele. A merge înseamnă a capitula — şi la urma urmei de ce n-ar capitula ? De ce n-ar accepta prietenia din ochii frumoşi ai lui Annie Lewis ? De ce n-ar vedea-o iar pe Beverley, nu de alta, decît ca să se asigure cît era de departe de el ? De ce dracu nu s-ar duce ? Blestemat fie Lewis si toate afacerile lui !

Se înveseli după aceea si urcând treptele două cîte două, inspecta cămăşile si cravatele, scoase hainele vechi de seară si le duse după colţ la Jake ca să le repare. Micul croitor îl îmbrăcă şi se uită atent la el.

— Ai mai crescut de când le-ai cumpărat nu-i aşa, doctore ?

— Le am de când am ieşit din liceu. Şapte ani.

Jake se îndepărtă cu capul lăsat pe o parte.

•—• Mi-ar părea rău să le îmbraci aşa cum sunt, spuse el. Ai un corp atît de frumos. Bine, am să le fac eu, doctore. Nu va fi perfect, dar va fi mai bine. Şi o să ţi le dau gata la timp.

Aşa şi-l amintea întotdeauna pe Jake, cu capul lăsat pe-o parte si cu centimetrul după gît : un om scund, bun,- cu o nevastă şi copii pe care îi adora şi cu un canar care cînta la fereastra din prăvălie.

Chris fu mai fericit ca oricând în zilele care-l despărţeau de acea dată : umbla cu un pas mai ager, aşteptând cu mai multă linişte chiar ziua când va începe stagiul în spital. Doar el alesese chirurgia. Rezultatul era mai vizibil. Doctoriile nu erau sigure, dar bisturiul îşi deschidea singur drumul. Puteai să-l vezi cu puţin noroc...

Cu o zi înainte de Crăciun se simţi întinerit, mai cu seamă că Jake îi adusese haina de seară, bine reparată. Arăta mai bi2ie decît se aştepta şi o atîrnă în dulap cu grijă. Când se întoarse spre uşă. o văzu pe Katie în prag.

— Va să zică te duci în lume astă seară ! spuse ea.

— De unde ştii ?

—• Am văzut invitaţia.

Invitaţia era pusă într-un sertar sub batistele lui. Se uită urît la ea.

— Mi se pare, că te-am rugat să nu scoto ceşti prin lucrurile mele, fetiţo, spuse el supărat.

— Doamne, cineva trebuie să facă ordine la dumneata. Şi eu nu sunt fetiţa dumitale. Nu sunt ni mic pentru dumneata !

Se întoarse şi ieşi afară, lăsându-l într-o stare de nelinişte profundă, nu numai din cauza ieşirii ei, ci din cauza întregii situaţii : nu era lăsat singur, nici măcar în meseria lui. Şi-apoi viaţa lui particulară îi aparţinea, si-l supăra faptul că Lily si Katie e~RU foarte curioase să . afle orice secret. Era în^-o stare de revoltă cumplită când coborî scara, dar nici una din ele nu se vedea. Mai tîrziu în timpul zilei, cuprins de remuşcări, se opri si cumpără un brad mic şi o cutie cu podoabe. Apoi, tot sub această impresie, le cumpără la fiecare cîte o pereche de mănuşi, rugă să fie legate

£^^^^^ff%fp*

cu o panglică şi le trimise acasă cu o carte de vizită pe care scrise : „La anul un Crăciun mai bun" şi nu-şi dădu seama decît mult mai tîrziu că îşi luase astfel un nou angajament. Şi anume acela de a mai rămâne douăsprezece luni cu ele în aceleaşi condiţii.

împodobi singur pomul şi-l puse voios în mijlocul mesei din sufragerie.

— Foarte frumos, spuse el mulţumit. Nici .Santa Claus n-ar fi făcut mai bine.

Lily se dusese să ia ceva din bucătărie şi Katie rămăsese singură cu el. Se uită la ea să vadă dacă îi place, dar *ea* nici măcar nu surise.

— De ce faci toate astea pentru noi ?, întrebă ea. Nu suntem bune de nimic, o ştii bine. De ce nu ne dai afară ?

Din fericire Lily se înapoie şi nu fu obligat să-i răspundă.

Accidentul lui Jake Ettenburg se întîmplă cî-teva ore mai tîrziu şi Annie Lewis după ce aşteptă cit putu, văzu pe ceilalţi musafiri intrînd în sufragerie şi pe Staunton, uitându-se furios la scaunul gol. Curios, de fapt, ca Jake, Katie şi familia Lewis să fie toţi amestecaţi în ceea ce mai tîrziu numea Chris „reţeaua" si care trebuia să fie pentru unul dintre ei, cea mai cumplită tragedie. Jake, întorcându-se grăbit acasă, cu braţele pline de pachete, fusese lovit de un camion.

Accidentul se întîmplă în timp *ce* Chris, îşi lega cravata albă, si Katie bombănea în bucătărie. El auzi frîna unui camion scîrţîind afară, un ţipăt de femeie şi vocile gălăgioase ale bărbaţilor.

„Chemaţi un doctor pentru numele lui Dumnezeu."

„Ridicaţi-l cineva. Uite aici e un doctor."

Chris era pe scări, când clopotul sună sălbatic. Jos la uşă, un grup de oameni ridicaseră o fiinţă nemişcată de sub camion şi o depuneau pe pavaj.

—• Aduceţi-l înăuntru, spuse el şi se dădu la o parte pe când procesiunea se urca pe scări şi intra în casă.

— Ai un pat undeva, doctore ?

— Nu aici. Puneţi-l pe podea în camera de consultaţii. E mai bine întins.

La prima vedere, pricepu că omul nu va scăpa şi recunoscu, înfricoşat de groază pe Jake. Acelaşi Jake, care în dimineaţa aceea îi trimisese mândru hainele acasă. El se aplecă peste obrazul istovit.

— Mă auzi, Jake ?

— Cine este ?

—• Doctorul Arden, Te doare ceva ?

— Nu mă doare nimic. Mi-e frig. Numai atît.

Stătea liniştit pe podea, picături mici de sudoare rece curgeau pe obraz, dar ochii-i erau deschişi şi mintea limpede.

—• Mi se pare că s-a isprăvit, doc.

— Lasă că te faci bine Jake. Stai liniştit.

— Mi-e-tare sete. îmi pare rău că trebuie să supăr pe cineva, dar...

Se prăpădea repede, iar oamenii dimprejur se aşteptau ca Chris să-i facă ceva. Stăteau smeriţi şi nenorociţi, uitându-se la el şi implorîndu-l din ochi să facă imposibilul. Şi el făcu ce putu ; ceru sticle cu apă caldă, pregăti seringa. Un sergent sosi, şi îşi însemnă numele ; se ceru o ambulanţă, dar Chris stropit de sânge şi de murdărie, ştia că totul va fi degeaba. Era tot pe podea când Jake rosti ul-

tittielc cuvinte. Ca şi în alte ca2uii Ultirhelc cuvinte ale unui muribund au fost fără sens, aproape glumeţe.

— Sunt sigur că am reparat foarte bine hainele, doc spuse el şi închise ochii pentru totdeauna.

CAPITOLUL X

Era în ajunul primului an de practică medicală a lui Chris si nu-l uită niciodată. Jake mai trăi cîteva minute, dar nu mai mişcă. Mulţimea se retrăsese şi în locul ei veniseră brancardierii. Katie plângca pe scară. Sergentul cu chipiul în mină, stătea pe loc.

— Crezi, că era beat, doctore ?

— Nu, răspunse Chris răstit. El locuia aici aproape. Are nevastă si copii.

— Ar fi bine să trimitem după ei.

Chris dădu din cap.

—• N-avem timp spuse el. Şi c mai bine, să nu-l vadă aşa. Am să le comunic eu mai tîrziu.

După ce Jakie îşi trase ultima suflare şi se înţepeni în braţele morţii, Chris se duse la Jake acasă, anunţă încet şi cu delicateţe familia şi rămase cu ea până ce primul şoc fu trecut. Şi el era adînc mişcat. O simţi când ieşi în stradă, si numai atunci îşi aminti de invitaţia la masă : se uită la ceas. Era după ora zece.

înapoiat acasă nu găsi nimic pus la loc. Adună cearşafurile si cănile si le puse la locul lor, găsi pe Lily Walters singură în bucătărie, — o făptură distrusă aşezată pe scaun, ţinând la nas o şti-

cla cu săruri de amoniac, care făcea parte din farmacia lui, nici nu întoarse capul când intră Chris.

— Unde e Katie ? întrebă el. Ar fi putut cei puţin să strîngă toate astea.

— E în, pat, răspunse Lily ou sticla la nas. E tânără, n-ar fi trebuit să vadă astfel de lucruri.

— Va vedea multe în casa unui medic, îi răspunse el iritat. A văzut puţin, aproape nimic ; nu putem să scăpăm de moarte, şi apoi mai încet, nici de moarte !

Atunci Lily făcu o criză de nervi. Ea n-a ştiut că o să fie aşa, că oamenii o să moară pe podea si că o să vină fel de fel de bolnavi contagios! în casă, iar cît despre săracii oraşului...

El ştia doar, că ea era şi fusese întotdeauna o femeie din lumea bună şi acum să fie la ordinele şi la discreţia acestor drojdii, cum îi chema ea, era peste puterile ei. Dacă el n-ar avea nevoie de ajutorul ei, ea ar lua-o pe Katie şi ar pleca numai-decît.

O ascultă tot timpul liniştit, cu toate că, impresionat de moartea lui Jake, avea nervii zdruncinaţi.

— Pot să mă descurc şi singur, răspunse el scurt. Când ai vrea să plec ?

Lily rămase înmărmurită şi se uită la el cu ochii neîncrezători. Nu era întîia oară că ameninţa cu plecarea, dar înainte el o luase în rîs. Astă-seară pricepu că era serios si deodată se înspăimântă.

— N-am vrut să spun asta, doctore. Dumneata ştii că nu. Şi nu ne poţi cla afară. Unde ne-am duce ? Ce ne-am face ? De altfel, ai promis lui Henry. Ai spus că vei avea grijă de noj. I-ai făgăduit pe patul de moarte,,.

-— Bine, bine, spuse el. îmi amintesc. Ani destule motive să-mi amintesc. N-a telefonat nimeni, astă-seară ?

Continuă să se tânguie, dar se dezmetici puţin.

— Mi se pare că, a răspuns Katie o dată, spuse ea nesigur. Poţi s-o întrebi, dacă nu doarme.

Adormită sau nu, avea de gând s-o întrebe pe Katie şi bătu destul de tare la uşa ei închisă, până ce în fine, o voce posomorită spuse :

— Ce este ?

— A telefonat cineva pentru mine ?

— Nu-mi aduc aminte. Eram prea speriată. Când l-au adus înăuntru...

— Ascultă, spuse el furios. Ori îţi aduci aminte şi asta numaidecît, ori sparg uşa si am să te fac eu să-ţi aminteşti. Cine a sunat astă-seară ?

— Domnişoara Lewis. Vocea ei era mohorîtă. A spus că te aşteptau cu masa.

— Şi ce i-ai răspuns ?

— Că erai ocupat.

•—- Asta-i tot ce i-ai spus ?

— N-a întrebat mai mult.

în faţa uşii închise, înjură în sinea lui, amă-rît şi nenorocit. Avea poftă să-i dea un brînci, cum făcuse şi cu uşa lui Dick, s-o tragă afară şi s-o scuture bine. Dar se reţinu.

— Bine, spuse el. Cu ştiinţă ai făcut o mîrşăvie astă-seară. îţi dau cinci minute să te îmbraci şi să te duci jos că curaţi biroul. Dacă n-o faci, nu-mi pasă că e Crăciun ; tu şi cu mama ta, puteţi să vă căutaţi altă casă unde să locuiţi. M-am săturat până peste cap.

£l aşteptă până auzi zgomot în camera şi cu ceasul în mână, coborî jos. In mai puţin de cinci minute Katie apăru, o figură copilărească, îmbrăcată repede, care îl dezarma prin tinereţea şi teama ei adevărată.

— Bine, spuse el punându-si ceasul în buzunar. Eu ies. Lasă seringa, dar restul poţi să-l curaţi. Şi trimite-o pe mama la culcare. Are mai multă nevoie de somn ca tine.

Pe stradă îi trecu necazul. Era aproape de ora unsprezece şi spera că va putea explica ce se în-tîmplase. Umblând repede, urcă dealul şi mintea lui se limpezi. Moartea subită nu era ceva nou pentru el si tot nu putea să-l aducă înapoi pe Jake de unde se dusese, spre un somn lung sau spre o viaţă mai nouă şi mai bună, într-altă parte. Viaţa îşi urma cursul. Nu trebuie să uite că era tânăr şi în acea seară era Ajun de Crăciun. Ici si colo prin ferestre se vedea adunată familia în jurul unui pom şi asta îl înveselea. Aşa va face si el, când va sosi timpul să-i adune pe ai lui împrejur, într-o casă drăguţă, o familie mică şi strîns unită. Aşa vor fi, el şi ea, departe de lume, numai ei, împreună şi singuri. Peste cîţiva ani cu puţin noroc...

Se simţea foarte obosit şi numai când urcă dealul spre casă, Chris îşi aminti în ce stare-i erau hainele. Se opri, îşi îndreptă cravata şi-şi şterse genunchii. Uşa principală era deschisă şi un şir de trăsuri şi de maşini lucioase erau pe punctul de a pleca : Şovăi o clipă, dar intră apoi cu îndrăzneală.

tablou

aştept j„a ma Vin atît de spuse e]
anunţi că am un accident

5 _

- - V 1 1 ,

TM, d„„„„„nle Le;.5

multă

» pmut ^ sa!

1

0

reu. [ii] în ochhi •
oa''la 'ui /lunie ,-»

«e-

J25

Annie îşi scosese rochia, îşi strânse numaidecît capotul peste piept si se uită la el. Era în ajun de Crăciun şi în acea seară se simţea sentimentală ; pentru Staunton era o seară ca orice alta, după cină. Anul viitor... dar mai bine să nu se gândească la asta.

— Beverley mai e jos ?

— Da, spuse el şi ieşind din cameră, închise uşa care-i despărţea. Uşa aceea, era întotdeauna închisă. Pentru el era o uşă închisă, pentru ca lumina de la patul lui Annie să nu pătrundă la el sau să nu se facă curent. Asta era tot. Pentru ea era mai mult, însă ; era un simbol : despărţirea în două a vieţii. O despărţire frumoasă, si reală, îşi strînse capotul si se uită la el. Dacă s-ar duce acum la el, să-i măr turisească taina ei. Să-i tulbure îngîmfarea, căci l-ar fi tulburat. Lui îi plăcea ca totul să fie bine şi la locul lui. Dar ea n-o făcu. încă nu, se gândi. Era o armă împotriva lui şi poate va avea nevoie mai tîrziu de ea.

Când intră Martha, se liniştise.

Jos, în salonul cel mare, Chris, în faţa unei fete tinere încîntătoare, îmbrăcată într-o rochie roz de tafta, care-l salută foarte politicos, dar fără căldură, numai calm nu era.

— Bine, doctore, întrebă ea. Aşa vii de obicei când eşti poftit la masă ?

— îmi pare grozav de rău, răspunse el. M-am scuzat faţă de tatăl dumitale. Dacă-mi porunceşti, mă duc afară să mă scuz si faţă de servitori. M-aş scuza si faţă de cîine. Sunt într-o stare...

Beverley îl cercetă mai îndeaproape ; văzu cravata, praful si chiar o pată mică de sânge pe cămaşă ; ba mai mult, cum se clătina uşor pe picioare.

— îmi dai voie să stau jos ? spuse el brusc. Am avut o zi grea. încă o dată, iertare.

Apoi zîmbi, dar ea îl aşeză repede intr-un fotoliu şi plecă să ceară coniac. Când reveni, el încercă să se scoale dar Beverley îl obligă să stea jos.

— Stai liniştit si nu vorbi, spuse ea. O să te simţi mai bine într-o clipă. Eu trebuie să-ţi cer scuze.

Rămase liniştit cu mâna ei pe umărul lui, până ce i se aduse coniacul, într-o zi îi va fi probabil ruşine de asta, dar acum era destul s-o simtă aplecată spre el, cu ochii îngrijoraţi şi prietenoşi. O sigur, prietenoşi.

— Mă simt ca un prost, murmură el. Am urcat panta prea repede. Nu mişca, te rog. Am să leşin pe mâna dumitale, dacă pleci. Asta e o ameninţare adevărată.

Aşa îi găsi Holmes, când aduse coniacul. Fiind Holmes, el rămase nemişcat, cu tot efortul depus, şi după ce coniacul îi dădu puţină viaţă, Chris îi povesti întîmplarea din acea seară. Beverley îl ascultă liniştită, dar când pomeni de Katie, se încleşta puţin.

— Mi-a spus doar că erai ocupat, îl întrerupse ea.

— Era speriat, bietul copil. Am certat-o ca dra cul, n-ai grijă.

— Dar nu e un copil.

Coniacul pe stomacul gol îşi făcu efectul. Chris se simţi foarte bine şi destins.

Să nu mai vorbim de ea, spuse el somnoros. E Crăciunul şi dumneata acolo şi eu aici. Care muritor ar putea cere mai mult ?

Se înfundă în fotoliu si închise ochii. Focul ardea şi se simţi foarte obosit. Căscă şi se scuză.

— Sunt cam nedormit, în ultimul timp, spuse el. Plec numaidecît, ca să te duci să te culci.

.... i. ,a.?a ae:;tin.s era „...J1IO...I,, se gindi ea. Arăta mai bătrîn şi nu prea fericit, ca si cum ceva din farmecul vieţii dispăruse pentru el. Simţi deodată un nod în gît. Lui i se în-lîmplase ceva. Nu era numai accidentul din acea seară ; poate luni de grijă şi de muncă grea şi ea bănuia... că nu era bine hrănit. Deodată se sculă în picioare.

— Ascultă, doctore, ai mâncat ceva astă-seară *?*

— Am uitat, nu cred.

— De ce nu mi-ai spus *?*

Ea dispăru iar Chris îşi propti capul şi închise ochii. Când Beverley reveni, îl găsi dormind tun în fotoliu. Se aşeză încet şi aşteptă să se trezească, su-praveghindu-l şi protejîndu-l, cum fac femeile când dorm bărbaţii lor. Totuşi obrazul ei nu trăda nimic din aceste sentimente, când la două noaptea deschise ochii şi se sculă în picioare.

— Doamne J Cît timp am dormit *?*

— Nu prea mult. Mănâncă pîinişoarele astea înainte de a pleca. Am ţinut cafeaua caldă.

îşi zîmbiră am în doi unul altuia.

— Aş merita să fiu împuşcat, spuse el. Dar nu pe stomacul gol. Chiar şi condamnaţii la moarte primesc o cafea, nu-i aşa *?* Şi dumneata eşti un înger de lumină şi regina tuturor femeilor.

O spuse glumind, dar ea, turnânciu-i cafeaua, roşi.

— M-ai iertat *?*

Crăciun E Crăciun si toate păcatele se iartă ele

Se uită la ea şi schimbă tonul glumeţ. — Un Crăciun fericit, draga mea, spuse el serios. Tot ce doreşti în viaţă, cu belşug.

"" " ca

*

- ●

•^ avu «.are pofta ?;^Se Inch î^a S V ^ din "-o
făcu. TroS; ³ Se Boarea *Cuini* Uma Iui

Pe Podea. AtuncTS[69] ^ Caesar "

nu 'esc , la [0]
Prăvălie

mică și o femeie de vîrstă mijlocie, care se ghemuia, uitându-se la el în întuneric.

— O ! Dumneata ești, doctore ! E ceva de făcut la haină ?

— Nu, hainele vin bine, doamnă Ettenburg. Sin t întristat că îți aduc o veste rea.

Pe când stătea culcat în întuneric, cu ciorapul absurd atîrnând de cămin, el auzi vocea ei, înecată, aproape ca o șoaptă :

— Nu Jake, doctore. Doamne, nu Jake.

PARTEA A II-A

COPACUL PARADISULUI

CAPITOLUL XI

La spital, Crăciunul a fost sărbătorit cu tot respectul si bucuria cuvenită. Pe mesele din mij locul saloanelor erau flori, iar în sala copiilor, era un pom mic împodobit, . .' ' ' '

Adevărata sărbătoare avu loc însă" în capela cea mare de la parter. Internii si infirmierele libere î m-' podobiră un pom mare si făcură pachețele mici ; pentru fiecare copil o jucărie si ceva fructe, pentru bărbaţi ciorapi de lină groasă si pentru femei ciorapi sau mănuşi calde. .

Un elan general de bunătate si de camaraderie, cuprinse toată lumea îricepând cu inginerul care luminase pomul, cu şeful farmaciei care ştia să cînte la pian, până la servitori, care în momentele libere veneau să se urce pe scări. S-au făcut repetiţii de cîntece ; o destindere a disciplinei severe se permitea în acea zi, respectându-se însă ierarhia din personalul spitalicesc.

La ora zece dimineaţa, începu să se formeze cortegiul. Convalescenţii care puteau circula în scaune cu rotile sau ou cîr j e, .aşteptau cu toţii rîn-dul.la ascensor.

— Sărbători fericite, Joe !

— Sărbători fericite, vouâ tuturor, zicea Joe zîmbind.

Infirmierele conduceau această ceată pestriţă ; femei tinere în uniforme strălucitoare aveau comanda acestor trupe neregulate şi zdrenţuroase, cu femei in halate şi bărbaţi în pantaloni şi cămăşile decolorate ale spitalului.

— încet Lizzie. Nu împinge.

— Fii atent Blake, e alunecuş pe podea.

—• Faceţi loc pentru scaunul ăsta, vă rog.

Cu cîrji, în cărucioare, cu speteze şi bandaje, ei mergeau înainte, însemna şi pentru ei o schimbare în monotonia zilelor lor, şi odată intraţi în capelă se uitau cu uimire la pom. Era vesel şi îmbucurător. Dădea speranţă, clădea viaţa care şi urma cursul, pentru cîţiva, chiar viaţa nemuritoare. Erau foarte liniştiţi, mulţumiţi în a sta şi asculta. In lumina duioasă a pomului, arătau iluminaţi de o nouă speranţă.

Chris, care stătea mai în fund şi-i supraveghea, îi găsi mai impresionaţi decît fuseseră în anul trecut.

Ştia acum de unde ieşeau, cunoştea viaţa lor de mizerie. Se uită la internii în halatele albe, atît de siguri pe ei, fiecare un conducător în mica lui sferă, şi îi compătimea.

Peste un an sau doi, si ei se vor -uita de afară, privind înapoi spre zilele când fuseseră atît de încrezători în viitorul lor, atît de *bine* îngrijiţi.

Rugăciunea începu.

„O, Doamne Atotputernic, care ne-ai dat pe unicul Tău Fiu..."

Se uită împrejur. O văzu pe domnişoara Simp-son în rîndul întîi uitându-se în, gol, pe patru dintre interni care îşi aşezau paginile de muzică oen-

tru quartet, pe infirmiere care făceau ordine în rîndul bolnavilor şi al cărucioarelor. Era ceva cunoscut şi totuşi straniu, ca .şi cum ceva era schimbat ; poate că aşa si 'era. '

Personalul medical sosi unul clte unul, oprin-du-se în fundul capelei si el le aruncă la toţi o privire scurtă. Mici sau graşi, îi cunoştea pe toţi. In curînd va fi şi el unul din *ei.* Cum s-au simţit ei, cîn,d au intrat pentru prima oară în serviciu ? Au fost speriaţi cum e el ? N-ai erede-o, dacă i-ai vedea acum. Poate că atunci, omul capătă o imunitate sau o filozofie, care-l ajută s-o ducă până la sfîrşit. Dar la început ? Prima zi ? Cum o fi fost ? Acum cînta quartetul. Cînta foarte bine, găsea el. Printre bo]navi se iscase o mică agitaţie, o destindere, ca şi cum ocupaţiile de dimineaţă vor lua în curînd sfîrşit si adevărata petrecere va începe abia acum. In dosul lui în hol, se auzea sunetul catifelat al clopoţeilor. Era Santa Claus care aştepta afară. Când se întoarse, o văzu pe Beverley lângă el. Ea îi aruncă o privire veselă.

— Am dormit prea tîrziu, şopti ea. Ce frumos e !

— Vina e a mea. Te-am omorît aproape aseară.

Ea dădu din cap.

—• Dumneata aveai nevoie de odihnă, nu eu.

Stăteau unul lângă altul, prietenoşi dar tăcuţi, pe când un zgomot mai tare din hol şi sunetul mai puternic al clopoţeilor anunţau apropierea momentului culminant al dimineţii. Când se uită în jos la ea, o văzu foarte emoţionată.

— Au atît de puţin, spuse ea cu o voce stinsă, şi cît e de mult pentru ei.

Văzu că avea lacrimi în, ochi şi că-şi căuta o batistă. O scoase pe a lui, i-o arătă că nu a fost întrebuinţată pentru a şterge praful, Şi i-o dădu.

Ea surise când i-o înapoie.

- — Plâng. întotdeauna la ocazii de astea, s.optrcă. O enervare. Mă simt altfel foarte bine.

Santa Claus intră cu perne în braţe, clătinându-se violent şi cu el sosi şi Crăciunul în spital. Ciorapi şi mănuşi de lână, batiste şi basmale, jucării pentru copii şi o portocală pentru fiecare; darurile fură împărţite jur-împrcjur. Nu era mult, dar era destul. Crăciunul nu fusese o zi ca oricare alta, şi când se formă iar cortegiul, fiecare ducea cîte ceva, un dar si o amintire. Era destul.

In timpul acestei învălmăşeli, Beverley dispăru. Chris, întorcându-se spre ea ca să-i zîmbească, văzu că plecase, şi simţi că ziua se sfîrşise pentru el. îşi văzu mai departe de treabă, ca de obicei, îşi făcu vizitele întârziate şi la dejun se aşeză la masă cu Liliy Walters şi cu Katie, în faţa unui curcan prea fript si a unei prăjituri ce voia să fie un plum-pudding. In urma propunerii lui, domnişoara Bar-ker, vecina lor, fusese invitată si ea. Chris, cu cuţitul în, mână, se căznea să taie curcanul.

—• Să nu-mi cereţi toţi picioarele. Nu disec un păianjen !

Dar totuşi nu reuşi să schimbe dispoziţia deprimantă a comesenilor. Vorbeau cu glasul înăbuşit şi se serveau de cuţit şi de furculiţă neîndemânatic. Apoi Lily stărui în povestirea detaliilor tragediei din ajun si Katie părăsi precipitat masa. Restul zilei fu plictisitor, dar în noaptea aceea o visă pe Beverley, pentru prima dată. Aproape că nu era vis. Ea i se arătă între vis şi viaţă, când nu era stăpân pe sine, şi se confundă cu ultimul lui gând care nu era trecut prin sita minţii Iu. Pe când plutea în aer, el avu încă o dată acea viziune ; nu cum o văzuse cu o seară înainte sau în aceeaşi dlrmneaţă, ci e-um o

zărise întîi, stând în pragul uşii lui, .cu .clinele sub braţ, uitindu-se drept la el, cu ocini ei cinstiţi.

A doua zi se duse iar la văduva lui Jake şi află cu disperare că Staunton Lewis ridicase încă o bari-eră între el si Beverley. Căci Rachel ii spuse că cineva de la Societatea de tracţiune fusese la dînsa si că ea se învoise eu el. înmărmurit, stătu în faţa ei.

— Cum de te-ai învoit ?

— A fost un domn, aici ieri dimineaţă, devreme. Şi cum aveam nevoie de bani, n-am avut încotro, doctore.

— Cît ţi-a dat ?

— Cinci sute de dolari.

Clar ca si cum ar fi foşti acolo, îşi aminti că Staunton Lewis, îl lăsase în hali şi nu se urcase sus. Se dusese în biroul lui şi închisese uşa ca să poată telefona. A telefonat şi a lichidat pentru cinci sute cU.: dolari, viaţa -unui om.

Se uită în, prăvălia goală şi la cîrpa naagră care acoperea colivia canarului. Apoi, galben de mânie, ieşi afară.

El nu încercă s-o vadă pe Beverley în săptămâna care urmă. Din fericire era ocupat. Crăciunul lăsase urme printre săracii oraşului. Bărbaţii se îmbătaseră si bătuseră pe cei din casă, copiii îşi stricaseră stomacul ou dulciuri de calitate proastă. Era şi o epidemie de naşteri, vieţi noi sosind de Anul Nou.

— Ai o fetiţă splendidă.

— O fată ! Va avea si ea de suferit ca mine, într-o zi !

El îşi proptea picioarele de pat si aţipea când încetau durerile. Seara, cu mingea de alamă lipită de capul patului cu clei si cu mîinile îngheţate de frig din pricina ferestrei deschise, studia chirurgia cu o îndîrjire sălbatică.

„Urmând incizia longitudinala pe peretele interior..."

Găsea timp pentru toate —• pentru bolnavii din oraş şi de acasă si pentru studii. Bătrînul colonel Lee de peste drum, din casa cu perdelele curate, se îmbăta până cădea si ascundea sticlele de vin de fiicele lui îngrijorate.

— Nu ştiu unde le ţine, doctore. I-am furat chiar cheile, dar nu putem găsi nimic.

Sau când venea acasă să studieze un ceas, o găsea pe domnişoara Andrews, uitându-se curios si agitată prin fereastra sălii de aşteptare, în dosul perdelelor.

— Vezi pe omul acela de peste drum, doctore ?

El se uita atent.

— Nu crezi că aşteaptă un taximetru ? o întreba. Domnişoara Andrews îşi stringea buzele si dă dea drumul perdelei.

— M-a urmărit până aici si mi-e frică să ies afară.

Era, fără îndoială o psihopată, dar cum nu făcea nimănui nici un rău, decît numai ei, nu putu să-i facă nimic. Freud pătrunsese în taina spiritului omenesc şi recunoscuse aceste cazuri de imaginaţie a voinţei, ca premergătoare a unei boli mai grave. El ştia că suferea de lipsa de contact sexual, fără nici o speranţă în viitor, aşa că îi vorbi cu blândeţe şi o convinse să plece. Ea se ducea disperată după aventură, tot atît de convinsă cum venea la el. Cîteodată o întovărăşea până acasă, unde încuia uşa, trăgea un zăvor şi alerga la fereastră să se uite iar.

— Mary, vino încoace.

Servitoarea sosea.

. —• Nu este acela omul care a vrut să intre la noi sâptămâna trecută ?

— Nu, e vînzătorul de perii, domnişoară An drews.,

—• Scoateţi-vă pălăria şi-am. să vă fac un ceai.

Chris se uita la ea, cum îşi scotea pălăria si se destindea după sforţarea ce o făcuse. Curînd însă, iar asculta, si se uita afară.

— Cine a sunat la uşă, Mary ?

— Omul care citeşte gazomctrul.

— Eşti sigură că e el ?

— Da, spuse Mary, e în pivniţă acum. Nu cred că s-a dus să fure cărbunii.

Când se linişti iar, Chris plecă si se duse acasă, dar ora liberă pentru studiu trecuse.

In săptămâna aceea, Betty Howard veni si ea cu mania ei. Intră veselă, .fiindcă ele Crăciun, luase o scurtă vacanţă.

— Nu mă săruţi fiindcă am fost cuminte ?

—• Crezi poate că gluma asta, are rost ?

Se uită la el încîntată.

— Mi se pare că ţi-e frică de mine.

— Ai dreptate, spuse el. Nu eşti bolnavă. Te joci numai cu boala şi pot să-ţi spun că e un joc nesă rat. Cum crezi că pot să trimit tatălui dumitale o notă pentru aşa ceva? Am fost ispitit de multe ori să-i spun că banii care mi-i dă, nu-i cîstig în mod cinstit.

îmbufnată, vreo cîteva zile nu apăru. Apoi, venind acasă într-o zi. o găsi asteptându-l cam pro-vocatoare, în cabinetul lui.

— Nu te uita aşa urît, spuse ea. Am guturai. Dacă nu crezi, n-ai decît să te uiţi la mine.

Nu era o vizită indicată, mai ales că avea aşa mult de muncit, si după ce plecă ea, observă că mîinile îi tremurau din pricina iritaţiei nervoase şi le supraveghea posomorit.

„Doamne, Dumnezeule", se gândi el „nu pot să mă duc în sala de operaţii în aşa hal".

Renunţă în ziua aceea la ţigări si fu nervos la culme. Caesar, care simţea toate toanele lui, se retrăsese în bucătărie sub maşina de gătit. Lily Wal-ters, ca să nu fie auzită si văzută, umbla în vîrful picioarelor.

Spre seară, în ultima zi a anului, cu perspectiva de a-şi începe stagiul la spital a doua zi dimineaţa, fiica nemăritată a lui Joshua, în locuinţa de pe barcă, se hotărî să nască un copil.

Aplecându-se pe marginea punţii si scoţînd o găleată cu apă din rîu, ca s-o pună la fiert, Cliris isi blestemă meseria, pe profetul sărac si rasa umană în general.

. Fu totuşi blând cu fata si când mai tîrziu, după multe sforţări, scoase un copil zdravăn, îi spuse că-i poale vedea si îi zîmbi.

— Va trebui să-l legi de o frînghie în emirul, spuse el. Aici nu poţi creste un copil.

— Tata a spus că în orice caz, îl va arunca în apă. Poate că am să i-o iau înainte ; m-arn gândit la asta pentru amândoi.

Se făcuse tîrziu când îndrăzni s-o lase si să plece. Ea era foarte nenorocită şi el aşteptă pe Joshua până la miezul nopţii. Intre timp ea îi povesti drama. Crezuse că cometa va aduce sfîrsitul lumii si voia să cunoască viaţa înainte de a muri. Dar cometa veni şi plecă si tot aşa si tatăl copilului. Viaţa era scîrboasă. Joshua o bătuse când aflase ce se întîmplase şi acum...

Numai când sirenele vestiră sosirea Anului Nou se înapoie bătrînul acasă şi după ce îi vorbi si îl făcu să înţeleagă care era datoria lui, Chris se hotărî să-i părăsească.

MO

^^ffWra^fl^WWR

Sirenele se mai auzeau când sosi acasă si găsi pe masa din hol un bilet scris de mâna lui Katie.

„Rog telefonează domnișoarei Lewis".

Se uită la ceas. Dinadins Katie nu pusese ora când o chemase si era tîrziu după miezul nopţii. Deodată simţi nevoia de a auzi vocea lui Beverley, o nevoie atît de mare că se cutremură. Luă receptorul şi formă numărul şi auzi numaidecît vocea ei, care i se păru nesigură, întocmai ca a lui.

— Alo, îmi pare rău că sun atît de tîrziu. S-a întîmplat ceva rău ?

— Rău? Nu. Mă gândeam... voiam să-ţi spun. La mulţi ani. Asta-i tot.

— Asemenea şi dumiiale, draga mea si la mulţi ani înainte, spuse el liniştit.

— Noroc, pe mîine.

•— S-ar putea altfel, după asta ?

Era prea mult. Nu prea mult ca să o îndrăgească mulţi ani si el se urcă sus în acea noapte, cu sentimentul unei puteri reînnoite ; ca si cum nu se mai simţea singur, ca şi cum ea i-ar fi pus o spadă în mină cu care el putea cuceri orice întîlnea în cale.

Nu o va uita niciodată...

Era totuşi foarte liniştit a doua zi dimineaţă. Trcmurul nervos al mîinilor dispăruse; se îmbrăcă si se bărbieri cu mai multă îngrijire ca de obicei. Katie, care era în vestibul, îl privi cu surprindere.

— Ce este ? O petrecere ?

—• Se poate numi şi aşa. Astăzi încep stagiul la spital.

— Şi ce-o să faci acolo ?

— Fel de fel de lucruri, ce nu ţi-ar place, fetiţo. Două sau trei operaţii, în orice caz.

— Si dumneata o să le faci ?

— Da, eu, răspunse el solemn.

— Atunci să te ajute Dumnezeu, spuse ea si iesi trântind ușa.

Avea însă alte griji în acea dimineaţă, decît Ka-tie. La prima vedere, putea trece drept orice om de afaceri, care mergea repede prin aerul rece şi tăios de iarnă înspre un birou oarecare. Pentru el însă, era începutul unei vieţi mai bogate şi mai pline, o viaţă nu numai de muncă si de ambiţie, ci de a se ridica tot mai sus, de a studia cîtva timp în Europa, de a fi chemat la consultaţii, de a citi rapoarte în faţa Societăţii de Medicină.

„După experienţele făcute în patruzeci de cazuri diferite s-au adeverit următoarele..."

Gândurile lui erau atît de grandioase îndt se miră grozav când, cu o casă înainte de a ajunge la spital, fu cuprins de un atac brutal de nervi. Ini-

ma-i bătea tare, mîinile-i erau ude . de nâduseal'e opri un moment ca să-şi rovină.

copil". „Doamne Sfinte" se gândi el. Mi-e frică. Ca unui

Se uită la mîinile care tremurau si simţea că genunchii nu-l mai ţineau. Avea chiar o uşoară greaţă. Aprinse o ţigară şi se duse mai departe, dar tutunul îi făcu şi mai multă greaţă şi aruncă ţigara. „Bun chirurg, mai sunt", se gândi el dezgustat. Greaţă ele la stomac, ce Dumnezeu. Bine aş arăta dacă aş vărsa cafeaua în stradă. Dar ce e cu mine? Se îndreptă şi-şi continuă drumul, dar nu se simţi mai bine, decît ajuns în faţa spitalului. Deodată fu alt om.

Bună dimineaţa, Dave. Ce face familia ?
Bună dimineatn rW-t"-~

veniţi iar la *noi.* pare bine,

ma-i băto-i -i--.— -

Da, era iar înapoi acasă şi spitalul întreg îi ură bun sosit. In, biroul în care intră, numele lui era scris proaspăt pe tablă si Barnett îi strînse mâna şi zîmbi.

— Felicitări, Arden.

— Mulţumesc. Mi-e frică ca de moarte.

— Lasă c-o să fie bine. Fiecare trecem printr-asta, cred. Dar nu prea ai noroc ; doctorul Grant a vrut să opereze în locul dumitale pentru ca să ai timp să te orientezi, dar e bolnav.

— Nu face nimic. Cred că dacă vrei să înveţi, să înoţi, e mai bine să sari de pe marginea punţii.

Prima operaţie era înscrisă pentru ora zece si cam atît era ceasul. El găsi pe Williams care-l aştepta în hali şi se urcară amândoi în ascensor. Mirosul de spital îl înconjură, un amestec de dezinfectant! de diferite feluri, acid carbonic, apă caldă si săpun de frecat. Iute si aspru, mirosul intră în ascensor şi i se urcă lui Chris la cap ca vinul.

— *Ne* oprim în colţul parcului, Joe.

— Da, conasule. Şi sunt foarte fericit că aţi ve nit înapoi.

— Tot mai bei whisky din coşul cu medicamente după cîte aud.

Şi asta era o glumă veche între ei. Negrul rîse înfundat.

— N-a2n auzit să fi lipsit ceva, de când aţi plecat, doctore.

Urcară la ultimul etaj. Chris zîmbea. Mîinile îi erau liniştite, capul ridicat. Williams, uitându-se la el, se întreba dacă avea nervi.

— îmi pare rău, că te-am zorit, Chris.

— Poate că *e* metoda cea mai bună. Spune-mi ce am de făcut.

, Avea trei cazuri de operat în dimineaţa aceea si Williams dădu toate lămuririle in timp ce Chris i.şi freca mîinile si îşi punea halatul, boneta si masca. Chris asculta si aproba din cap. I se părea curios acum, că îi fusese frică. Era doar meseria lui. Meseria vieţii lui. El respiră adînc si-si umflă pieptul.

— Gata ? Haideţi, spuse el.

Sala de operaţii aştepta, lucioasă fără o pată. Arăta ca o scenă de teatru cu infirmiere ici şi colo si Chris, actorul principal, făcându-şi intrarea. O clipă, r u mişcă nimeni, toate privirile erau îndreptate spre el. Apoi domnişoara Clarke, ini'irmiera-sefă se apropie de el, liniştită si pricepută.

— Noi sintem gata, doctore — suntem Incîntate că ai venit înapoi.

Se uită împrejur, în fiecare an, un anumit timp, aici va fi împărăţia lui. Cuvîntul lui va fi lege si aceşti supuşi ai lui în alb si albastru sau în alb simplu îl vor asculta. El mai ştia că era în mîinile lor, cum erau si ei într-ale lui. Erau prietenoşi, aceşti interni şi aceste infirmiere, dar deşi altădată fuseseră îngăduitori, acum vor fi atenţi şi vor critica. Era o lume închisă care se apăra pe sine, şi clin care personalul medical nu făcea parte. Cei mari veneau şi plecau, căci ei veneau clin afara zidurilor acestei lumi. Ochii lui exprimau această părere când întâl-nină ochii domnişoarei Clarke si ea se roşi puţin în faţa privirii lui.

' —• E foarte drăguţ din partea dumneavoastră, spuse el. Voi căuta să nu arunc nimic pe jos. Gata, Williams ?

Masa fu adusă înăuntru si internul cu anestezicul se aplecă peste bolnav. La mirosul vaporilor si al olandei curate se amestecă si acel al eterului. Acţiunea pe scenă îşi grăbi ritmul, actorii se mişcau

rriai repede acurn. Apoi, tot aşa de repede cum începuse, lua sfîrşit. Nimeni nu mişcă în jurul lui Chris, in jurul primei operaţii pe care avea s-o facă pe această masă, în calitate de membru al personalului medical. El ridică capul şi se uită împrejur. Totul era pregătit. Fiecare gata.

întinse mina cu mănuşa de cauciuc şi Williams îi înmână un scalpel.

CAPITOLUL XII

Intr-o seară, în luna martie, pe la sfîrsitul primului stagiu al serviciului la spital, Chris stătea la biroul din camera de consultaţii şi fumând pipă, trecea în revistă situaţia. Pipa era o favoare, pe care si-o permitea numai după o zi de muncă, si de preferinţă sta cu fereastra deschisă, ca să simtă cum intra aerul rece şi zgomotul străzii. Erau sunete cunoscute ; frîna, când se oprea o maşină, ţipetele copiilor care se mai jucau într-un rest de zăpadă, chiar zgomotul uşii clin bucătărie când Katie o închidea şi o încuia peste noapte, în jurul lui, casa era liniştită. Se simţea mirosul covoarelor vechi şi prăfuite ale familiei VValters şi un miros slab de mucegai din pivniţa necimentată. Când puse mâna pe birou, dădu de stratul obişnuit de praf ; îşi scoase batista, şi cu un gest obişnuit acum, îl şterse." Nimic nu se schimbase în felul de trai al familiei Walters. Totul era ca înainte : lipsuri mari, toate scumpe, iar în unele privinţe era chiar mai rău. Katie descoperise că telefonul era un mijloc bun de comunicaţie si-şi petre-. cea ore întregi cu el. Când chema Chris acasă şi era linia ocupată, trîntea receptorul, aştepta si suna din :.,nou. Odată, intrînd pe fir, o auzi vorbind cu un bă-'

iat. Descoperi o. altă Raţie : cochetă, uşor provocatoare şi înspăimântat ascultă conversaţia.

„Nu înţeleg cum poţi spune aşa ceva. Credeam că arătam groaznic. Ascultă, Jim, el are o şedinţă astă seară. Poţi să vii, dacă-ţi face plăcere. 6 să te primesc în sala de aşteptare".

Ajuns acasă, îi spuse părerea lui si atunci ea se înfurie.

— Dar ce vrei să fac ? întrebă ea. Să stăm pe o bancă în parc ?

— Ai sufrageria.

— Cu mama alături toată seara. Mulţumesc.

La sfîrsit trebui să cedeze. Ea se putea servi de sala de aşteptare, seara după ce termina consultaţiile, dar să fie atentă ca lucrurile să fie la locul lor şi camera bine aerisită când venea el acasă. De fapt, se ţinu de angajament, însă găsea deseori camera mirosind a parfum de calitate proastă si de ţigări ieftine. Totuşi se simţea liniştit. Mai bine să se întîl-nească cu băieţi de vîrsta ei, decît să-şi făurească drame romantice despre el. Slavă Domnului, că s-a isprăvit cu asta. El s-ar fi supărat clacă cineva i-ar fi spus atunci, că era departe de adevăr, în ce o privea pe Katie, şi că, culcată în patul dezordonat, ea trăgea cu urechea, să-l audâ cum urcă scara si încuie uşa. Şi că numai atunci, ştiindu-l aproape, se liniştea si adormea. Cu toate acestea era neliniştit în privinţa ei. Se făcuse mare, chiar el observa aceasta, şi întotdeauna era în drumul lui. Ca şi cum sal-vînd-o, o luase în sarcina lui. Cîteodată îl distra. O trata ca pe un copil, de obicei cu o veselie pe care ea o ura.

— Tot bombăni, Katie. O să-ţi strîmbi gura, ştii.

— E gura mea, ce-ţi pasă ?

— Dar şi alţii se uită la ea.

Era ca un duel între ei, uşuratic din partea lui, dar un lucru foarte serios pentru ea. Cîteodată îi ura, altădată îl adora.

— îşi închipuie că c Dumnezeu atotputernic şi noi suntem noroi, îi spunea lui Lily.

—• Nu vorbi aşa si trageţi kimonoul peste tine. Nu te-simţi ?

— N-ai grijă, nici nu se uită la mine.

La prima o.cazie se ducea iar în camera de consultaţii si pipăia uşor halatul, tocul, pipa lui. Era doar Katie. Se uita şi la fişele lui din cutie si-şi băga nasul în cărţi să vadă desenele ; căci era de o curiozitate bolnăvicioasă. Chris găsea lucrurile împrăştiate şi-şi închipuia ce se întîmplaso ; dar se simţea neputincios. In acea seară stând acolo singur, încercă să uite de toată familia Walters. De bine, de rău, erau în sarcina lui, să le adăpostească, să le hrănească, chiar să le îmbrace. Acesta era adevărul şi pace.

Era seara în care trebuia să facă .socotelile si să trimită notele.

în faţa lui se găsea carnetul zilnic, rigla şi blan-chetele pe care scria: „pentru servicii profesionale" si într-un colţ cu litere mici: „La cerere, se poate da situaţia detaliată". Nu făcu nici un gest ca să le umple.

Considera transformarea serviciilor sale în dolari ca o muncă dezgustătoare. Le dădu la o parte enervat şi începu să tragă din pipa strînsă.

Din punct *de* vedere profesional, cîştiga mai bino decît mulţi alţii. Avea postul d c la primărie si cel de la spital. Avea chiar un sold creditor în bancă, dar fusese obligat să renunţe la un rînd de haine

de care avea nevoie, pentru a cumpăra lui Raţie un palton de iarnă.

Zîmbi amintindu-şi de faptul că, văzând-o pe Katie peste cîteva zile pe stradă, în tovărăşia unui tânăr îngîmfat, îşi cumpără numaidecît o cravată de un dolar pentru că avea si el dreptul la ceva frumos.

La spital o ducea bine. Nirnic extraordinar, dar mergea. Perioada de iarnă era grea. Fracturi pe gheaţă, maşini care alunecau, din când în când cîte un nenorocit îngheţat, cu o amputaţie.

Uzinele şi căile ferate contribuiau şi ele cu cota lor ; într-o seară, în urma unei deraieri, pierdu patru din şase bolnavi si se pomeni înspre /iun, stând pe o bancă lângă fluviu, nehotărît dacă să renunţe la chirurgie pe veci sau să se arunce în apa îngheţată şi să dea dracului tot.

El învăţă foarte mult si-si păstră îndemânarea si sângele rece — afară de o singură dată, când închi-zând un abdomen, numărul tifoanelor fiind verificat, ochiul lui vioi descoperi vârful unui tifon, înainte de a fi prea tîrziu. Se înţepeni şi se uită la infirmiera care le numărase.

— Eşti sigură, nu-i aşa ?

— Da, doctore.

— Atunci eşti o proastă şi încă una periculoasă.

Trase tifonul afară şi infirmiera, afară în hol, avu o criză de plâns isteric. Şi el mai tremura de furie, după ce sfîrşise treaba, însă mai tîrziu, interveni pentru ea la domnişoara Simpson.

— Va fi mai atentă acum dccît a fost vreodată, spuse el, şi eu n-am ştiut să mă stăpânesc. îmi pare rău.

— Mai bine aşa decit să piară bolnavul, spuse domnişoara Nettie tăios.

Chris îşi iubea meseria. Avea mîinile puternice şi blânde născute pentru a fi chirurg. Cu toate că nu era conştient de aceasta, partea dramatică a chestiunii îl înduioşa. Când se urca noaptea în ascensor si trecea, pe lingă etajele tăcute, la sala de operaţii, sentimentul, de a fi si el o parte din această dramă a supravieţuirii, era foarte puternic dezvoltat. Lucra mai bine noaptea; ca si cum intervenţia lumii din afară se sfîrşea cu zgomotul şi că nu mai rămăsese decît el şi ceea ce avea de înfăptuit.

Sub lumina strălucitoare a reflectorului de peste masă, fiecare amănunt ieşea în relief ; culoarea galbenă n mîinilor sub mănuşile de cauciuc,' dîra Ki.ibt.iro roşie, după tăietura bisturiului, arpele sterile, forcepsurile lungi, cutiile cu pansamente, şirul regulat de agrafe arteriale ce se fixau pe măsură CP. înainta lucrarea. Sala so încălzea de la auticlavul do alături, personalul intra şi ieşea cu grămezile de cearşafuri încălzite, de cîrpe si pansamente, toate mişcările erau făcute, socotite şi îngrijite. Afară, oamenii trăiau la voia întîmplării, dormeau, dansau sau so rugau, dar aici nimic nu trebuia să fie nechibzuit.

— Gata. Suturile.

— Mătase sau catgut ?

— Catgut.

El se îndrepta respira adînc, se aoleca iar. Suture, pansamente, adhesive, bandaje. Apoi încet, revenea iar pe pământ, zîmbind asistentei, trăeîndu-si mănuşile, asteptând ca legăturile halatului lung de operaţie să fie deznodate.

—'Cît a durat?

— Patruzeci de minute doctore.

Ar fi putut fi zece minute sau zece ore ; nu-şi mai da seama de timp.

Cîteodată, după ce sfîrşea, aprindea o ţigară şi se ducea pe acoperiş ; dacă era noapte voia să fie singur cu stelele .; dacă se arătau zorile, spera într-o zi nouă mai bună.

In jurul lui, oraşul era liniştit, ca o lume care cerea să fie cucerită şi vreo cîteva clipe avu impresia că era culcată la picioarele lui. Atunci respira adînc pentru a scăpa de himera măririi cît şi de gustul dulceag al eterului din plămâni, cobora jos voios si bea nenumărate ceşti cu cafea.

Se întindea si căsca cu poftă.

— Doamne, ce obosit sunt. As putea să dorm o săptămână.

Mergând acasă prin întuneric sau prin zorile cenuşii, exaltarea dispărea si apropiindu-se de casă, devenea iar un om ca în toate, zilele, însjriiorat de cărbuni pentru cazan sau pentru chirie si cu impresia că urma să cadă cortina peste ceva frumos si că el i-ămăsese undeva afară în întuneric.

Aceasta era latura profesională a vieţii lui. Cum era cealaltă ?

Se învîrti pe scaun. Pe stradă era linişte, copiii plecaţi şi zăpada transformată într-o ploaie d^asă care bătea în fereastră. Se sculă, o închise si făcu câţiva paşi în cameră.

Intr-un fel sau altul, scurta intimitate între el si Beverley Lewis se sfîrsise. Pe de o parte el fusese nespus de ocupat, pe de alta, fiind sezonul petrecerilor şi ea era foarte căutată. Cîteodată, când se înapoia seara acasă, vedea cîte o casă luminată, un coviltir la uşă şi un şir întreg de maşini care aşteptau; el presupunea că ea era înăuntru. O dată o văzu chiar; era o apariţie impunătoare într-o haină de hermină şi doi sau trei tineri îi ajutau .să urce în maşină.

Chris, oprindu~.se în umbră peste drum, se uită la ca până ce intră în maşină si plecă.

— Asta-i viaţa ei, se gândi el, tot mergând îna inte, şi asta-i viaţa mea. Dracu s-o ia de viaţă !

O mai văzuse cîteodată. Se dusese la ei de vreo cîteva ori în urma unei invitaţii sau unui telefon, dar era în plin sezon si n-o găsi niciodată singură. El intra, foarte ţeapăn si drept în hainele-i vechi, auzind conversaţia, rîsetele voioase şi ţiuitul ghe-ţii în pahare. Dar cu toate că era prea mulţumită de a-l vedea si chiar i-o arăta, nici tinereţea, nici frumuseţea lui nu ascundeau faptul că el era un lucrător printre trîntori.

— Ce ? Nu bei ? Eşti bolnav, doctore ?

— Am de lucru, răspundea el cu un zîmbot oare dezarma. Eu beau zdravăn, numai noaptea.

Beverley îl privea. El se uita de sus la prostia şi la deşertăciunea celorlalţi, ca un uriaş; când aflară ce meserie avea, îl găsiră altfel decît îşi închipuiau ei un doctor.

•— Doamne, un doctor ! Nu arată aşa !

— De ce nu ?

— Ei, unde e barba, sau celelalte particularităţi ?

Devenea cu ei binevoitor ca un dulău cu puii în jurul lui, dar în mijlocul lor nu se simţea bine. Nu faptul că le displăcea boala si deci profesiunea lui, ci că bătându-şi joc de-un lucru pe care mintea lor n.u-l percepea, îşi dădea seama că o făceau ca un mijloc de a-si ascunde inferioritatea faţă de el. Ei credeau că nu au nimic comun, ca si cum el aparţinea unei clase aparte, se gândi Chris mânios. Ca si cum el n-ar fi jucat niciodată 'golf sau foot-ball la şcoală, ca si cum într-adevăr devenind medic, nu mai era bărbat.

Reflectând mai tirzîu la toate astea își dădu seama că el nu fusese loial nici cu ei, nici cu el însuși, și că adevărata prăpastie nu era faptul că ei nu înțelegeau că medicina era o știință — ei respectau știința — ci între deșertăciunea lor și îndatoririle lui către viață și moarte; și în plus el avea o răspundere față de o societate.

— Mă tem să vorbesc cu dumneata, doctore !

— De ce ?

— O să mă crezi atît de proastă.

— încearcă și vei vedea.

Fete și femei tinere care beau ceai sau sherry, să-l vadă, să-l admire — cu toate că el nu bănuia asta — și să vorbească de el îndelung între ele. Ele nu se apropiau sau atunci erau serioase și pline de tact.

— Vorbește-mi de ceea ce faci. E adevărat că deschizi corpul oamenilor ?

— Nu întotdeauna. Foarte mulți îmi scapă. Natural din când în când...

— Știam că nu mă vei lua în serios.

— Ce Dumnezeu, sunt numai un bărbat sau numai o profesie ?! exclama el, scos din fire.

Fete și femei tinere care beau ceai sau sherry, bărbați cu pahare umplute cu spirtoase în mână, cineva care bătea în pian, perechi distrate prin colțuri sau pe scări și un tânăr înalt, nesimțitor, cu numele de Jerry Ames, învîrtindu-se pe lângă Bever-ley, parcă ar fi fost a lui; de aceste lucruri își aminti el după acele după-amieze din casa Lewis.

într-o seară, trebuia să meargă acolo și Beverley îi făgăduise că vor fi singuri și că vor petrece o seară liniștită. Din tot ce ar fi putut să i se întîmple mai rău, el adormi într-un tramvai și se trezi la capătul liniei, la cîțiva kilometri de oraș.

. O chemă îndată ce găsi un telefon, dar o găsi supărată şi i-o spuse răspicat.

'— Ce s-a întîmplat ? Unde eşti ?

— Nu ştiu precis.

— Cum nu ştii ?

— Numai aproximativ. Ascultă: eram într-un tramvai, mă grăbeam să vin la dumneata. Şi am, închis ochii numai un minut — te asigur, nu mai mult — şi când i-am deschis iar, m-am trezit aici. Covorul fermecat. Nu mai puţin.

— Ai adormit ? spuse ea neîncrezătoare. Nu prea e un compliment pentru mine, nu-i aşa ? Desigur, dacă dumneata crezi că e amuzant...

—• Amuzant ! Scumpa mea, rîd de frică să nu plâng.

Şi ea rîse de gluma asta, dar cunoscându-i mândria, el nu se mira când nu-l mai invită.

Ducă-se la dracu, şi asta. Ce era el pentru ea si toată banda ei, decît un amestec între un măcelar si o moaşă. Tânărul Ames care rînjise la el:

— Cum merge afacerea cu copiii, zilele astea ?

— Tot mai plăteşte dividente.

— Zău, voi băieţii aveţi noroc. Ne aduceţi pe lume si ne trimiteţi şi pe lumea cealaltă. Chiar natura lucrează pentru voi.

— Din când în când o mai şi ajutăm.

— Vorbe goale. Tânărul Ames zîmbea cu paha rul în mână, dar se uita la el cu respect şi îl stima. Nu era nepoliticos, ci ca un adversar care se mă soară cu .rivalul lui.

— Mai bine schimbă-ţi părerea si bea un pahar.

— Mai am nişte vizite de făcut. Am să iau însă un ceai.

Chiar faptul de a nu bea în timpul orelor de lucru, îl ţinea, la P parte, îl deosebea de ceilalţi.

t

Gândurile lui se închegau greu între ele. Erau un şir de viziuni: Beverely,. -fermecătoare şi rece, încercând să ţină în frîu o hoardă gălăgioasă, cîte-odată o ochiadă a marnei ci şi chiar o intîlhire cu Staunton Lc-wis în hol şi brusca lui răceală, amin-tindu-şi de Jake.

— O mulţime cam zgomotoasă, doctore.

înainte.Lor, pare-se că le place, replica Chris, trecând

spuse el.O, pentru numele lui Dumnezeu, ajunge, îşi

Ea nu e pentru mine şi eu nu sunt pentru ea. Dar mintea lui galopa automat. Nu pentru că ea lua drumul în sus pe cînd el îl lua pe cel de jos. Era vorba de două vieţi cu obiective diferite, care nu se puteau împăca. Orice femeie, Beverley sau alta, ar cere dreptul la dragoste şi la iubire. Şi ce-i putea aduce el ? Un bărbat obosit, nervos cîteodată, istovit de durerile altora; un bărbat care se lupta toată ziua să aibă putere de a zdrobi boala sau moartea si nu renunţa la asta decît noaptea cînd în fine adormea.

îşi aminti de ultimul timp al internatului cînd unul din băieţi, perora, după obiceiul tuturor in-ternilor.

— Noi doctorii suntem soţi groaznici.

— Pe dracu. Cine ţi-a spus ?

— N-ai decît să te uiţi împrejur. Un bărbat care e într-adevăr hotărît să ajungă undeva în medicină,

^. ».i -in med

. ^,J.IUI«K^, nu poate avea decît o mesori asta-i tot. Ori e un soţ bun, ori e un doctor bun. i\u poate fi amîndouă în acelaşi timp.

Chris mîrîi şi se sculă, în cameră era frig şi după ce înjură caloriferul, se duse jos ş i-l umplu. Nu-l potoli faptul că găsi lumina, aprinsă în pivniţă, nici că

154

sau chirurgie, nu poate avea r?p.-î+ ~ -

aqta-" <—•• ^ •

si

Nu

grămada de cărbuni din colţ se împuţina. Nimeni n U curăţase cenuşa şi după o scurtă şovăire, îşi scoase haina şi făcu şi asta. Dar contrastul între amintirile lui despre familia Lewis si ocupaţia prezentă, *îl* făcură să se strîmbe de rîs.

— Voi fi o nevasta a dracului de bună, dacă mai fac şi asta, se gândi el, că rin d cenuşa sus pe scara pivniţei. Aprinzmd lampa în bucătărie, auzi fîsîiala gmdaciJor care fugeau spre adăpost şi văzu o cana de cafea, nespălată, pe maşină. Pentru el nu era nimic nou, dădu numai din umeri şi deschizând uşa, duse cănile afară pe tinda din spatele casei.

Puse cenuşa jos şi încercă să scuture praful negru de pe el, cît mai bine. *In* fundul curţii se profila pe zăpada moale, magazia în care Henry îşi încercase experienţele şi atunci se uită la ea, cu gîfidul la moştenirea ce i-o lăsase. Curios, se gândi ei, ca Henry mort să fie mult mai important decît Henry viu, că el trecuse destul de uşor printr-o uşă oarecum trainică spre libertate, şi numai prin acest act îl lăsase pe el încătuşat.

Se uită mai îndeaproape la magazie. Sigur că arăta altfel ca de obicei, în clipa următoare, Cae-sar latră, o figură se desfăcu din umbră, apăru în lumină şi o voce cunoscută grăi:

— Alo, doc, familia mai e aici?

Era Dick. Un alt Dick, elegant, şi care se uita la el cu ochii şireţi şi cu un zîmbet obraznic.

•— Am aruncat pietricele in fereastră, clar dorm tun. Bătrînul o fi iar beat, îmi închipui.

Chris se uită la el cu dezgust.

— Bătrînul a murit, Dick.

—• Mort! Când s-a întîmplat?

— Curînd după plecarea ta.

Era felul lui Dick, de a nu arăta o durere şi nici de a o simţi. El reflectă o clipă şi apoi urcă sus pe trepte.

— Aş putea s-o văd în orice caz pe mama. Mai e aici ?

— Da, mai e aici.

Uşurat, o luă înaintea lui Chris spre bucătărie.

— Tot acelaşi miros, spuse el scurt. Măi, aş re cunoaşte bucătăria mamei cu ochii închişi. Mă duc .sus, doc. Noapte bună. Sper că odaia mea e tot acolo?

Deodată Chris simţi o furie, îi tăie calea spre scara din dos, si puse în faţa lui Dick cu mîinile în buzunar, temându-se de a le scoate afară.

— Camera e tot acolo, dar nu pentru tine. Ai înţeles? Odată pentru totdeauna.

— Ia stai, doc...

— O poţi vedea pe mama si pe sora ta. Apoi vei pleca de aici. Eu le întreţin pe amândouă, dar aş fi un nătărău să te întreţin şi pe tine.

— Cine te-a rugat?

— Asta-i nostim. Atît si nimic mai mult. Dacă te prind dormind în camera -aceea, te arunc pe fe reastră. Astă-seară sau în celelalte nopţi.

Aşteptă până ce Dick urcă scara din dos. Apoi, înaintând, stinse lumina şi se urcă greoi sus. La uşa lui Katie se opri şi bătu încet.

— Da.

— Dick a sosit.

— O, Doamne. I-ai dat drumul?

— E cu mama ta. I-am spus că nu poate să rămlnă aici.

— Pariez că nu va sta, spuse Katie. Dacă în cearcă am să te anunţ.

Dick nu rămase acasă. Chris, aşteptând cîtva

timp, adormi *adine* şi când se trezi dimineaţa, nu-l mai găsi, după ce furase toţi banii pe care ii avea Jii buzunare.

Cobori la cafea într-un hal de furie de nede-scris, trîntin.d uşa dormitorului si păzind pe scară ca Majestatea Sa Legea în persoană. Cu toate astea, Lily îi învinse şi-n acea dimineaţă, cum de altfel reuşi s-o facă până la ultima ei .suflare. Era înecată de fericire. Ochii-i luceau şi căutase chiar să se îmbrace mai îngrijit. Nu mai putea de bucurie când li aduse cafeaua.

—• Nu era minunat, doctore? Arăta atît de bine. *Ai* observat hainele noi?

—- Foarte frumoase haine. Mai bune ca ale mele. Lucrează.

— A lucrat. E un băiat bun, doctore. Mi-a lăsat chiar puţinele parale. Şi mi-a spus că voi mai primi, de unde a avut si pe aceştia.

Chris zîmbi întristat.

— Ţi-arn spus să-mi povesteşti mie asta ?

— Da, mi-a spus...

Dar Chris pufni în rî.s. Fiîse aproape isteric, încit Lily deveni bănuitoare.

—-Nu văd ce e de rîs, doctore.

— Iartă-mă. Nu rîd de Dick. Ferească Sfinţii l să-mi bat joc de Dick. Nu a fost nimic de rîs.

S'e linişti, dar Lily rămase nedumerită când ieşi din cameră. Şi Chris pricepu atunci, că mi-i va putea spune niciodată adevărul. Avea prea puţină mulţumire ca ,să i-o spulbere şi pe aceasta.

CAPITOLUL XIII

Cu toată veselia aparentă, primăvara intră cam tristă în casa de pe deal. Bevcrley uitându-se mai

găseşti că

a~ să
AT- r
are. "Şti
USO; ^ util,
O

C0£.

CU

cîe a tî t
°datc;
casei Ea se scula turnai -o
pe face Putere
Pentru

si Ja

totuj ^
acum, mLTUn

Puţin.

Atunci îşi cumpărase si fardul. Ea se duse acasă, neschimbată în aparenţă. Era o femeie simplă, ne complicată. De ani de zile lucra în timpul liber ru-fărie pentru copiii din flori, născuţi în spital si o parte din maternitatea ei zădărnicită, o compensa cu aceste mici vesminte. Acum se pusese iar pe lucru, stând la fereastră, brodind, făcând încă planuri cît mai avea timp.

Când sosi primăvara, o văzu de la fereastră, convinsă că era cea din urmă pentru dînsa şi parcă vrînd să ia cu dînsa o parte din această frumuseţe a naturii. Dar ea era practică şi timpul era scurt, într-o seară pomeni de Chris în faţa lui Beverley, pe când sta la oglindă si-şi punea cremă pe •obraz, evitându-i privirea.

— Mi-a plăcut doctorul tău, Beverley. Ce s-a făcut cu el?

— Cred că e ocupat. Şi nu e al meu, mamă.

— Doctorii sunt soţi buni.

— Doamne Sfinte, mamă, spuse Beverley roşind de sus până jos. Nici nu se gândeşte să se însoare cu mine.

— Nu văd de ce?

— N-are intenţia de a se însura cu nimeni. Nu poate să se însoare încă mulţi ani.

— Nici dacă tu... ai avea o zestre ?

Obrazul lui Beverley rămase nemişcat.

— Mamă, crezi că ar trăi din banii noştri? Ar muri mai curînd de foame.

•— Ţi-a spus-o el?

— N-are nevoie s-o spună. Se înţelege de la sine. Şi îl urăşte pe tata. îmi pare rău, mamă, dar e adevărat. Chiar dacă ar ţine Ia rnine şi nu e cazu:l$_r$,,

— Dar nu s-ar căsători cu tatăl tău, Beverîr-y.

Bevcrley se aplecă şi o sărută.

•— Ascultă-rnâ, spuse ea serios. Se va îndura când si cu cine va voi. Aşa e el. Şi nu mă voi arunca în braţele lui. Te-ai pomeni cu mine înapoi şi încă în goană.

Cu toate acestea, ceva tocmai în felul ăsta se pregătea în mintea îngrijorată a lui Annie Lewis şi într-o seară, curînd după aceea, ea se furişă afară clin casă si coborî jos pe deal. Se mişca încet, ui-tându-se la coşurile de unde ici şi colo, ieşea cîte o flacără roşie spre cer, mirosind primăvara pe care n-o vedea si opriiidu-se adesea, cu mina pe pieptul ce-o durea. Când, ajunse în faţa casei lui Chris tremura şi aşteptă o clipă în faţa uşii, înainte de *a* suna.

Când Chris îi deschise, surîdea.

— Vin foarte tîrziu, doctore. Dacă eşti ocupat...

— Intraţi, vă rog, spuse Chris. Nu sunt ocupat, deloc. Dar sper că nu sunteţi o clientă.

— De fapt, arn venit să stăm de vorbă. Dar într-un fel, cred că sunt clientă.

O urmări cu coada ochiului pe când se tîra în camera de consultaţii. Observă numaiclecît că era mai slabă, că se mişca greu, ca o femeie care-si păstra puterile pentru ceva. Dar totuşi zîmbca când o aşează într-un fotoliu.

— Te-am deranjat. Ce e cu geanta aceea ?

— Făceam curăţenie ele primăvară, îi răspunse t[1]! voios. Eu n-arn găsit o potcoavă ruginită ca aceea *pe* care un unchi al meu o ţine în coburii Ini, dar am găsit altele.

Annie aruncă o privire asupra lucrurilor înşirate pe masă, forcepsul obstetric înfăşurat în pânză, stetoscopul, cutia cu seringă, bandaje si pansamen-

te. Şi pe urmă se uită în ochii lui Chris, Aveau ceva care îi inspira încredere. Avea un obraz pe care te puteai bizui, un obraz serios, cu uşoare zbîrcituri ele la nas la gură. Ea putea să aibă încredere în acest om si deodată fu cuprinsă cte dorinţa de a se spovedi cuiva.

— Vreau ceva contra durerilor, doctore.

— Ce fel de dureri ?

Hotărîrea ei slăbi. Şovăi.

— O să te superi rău dacă nu-ţi spun ? O durere. Nu pot dormi, doctore, şi nu ştiu ce să iau.

EI dădu din cap.

— Asta nu-i cinstit faţă de nici unul clin noi, doamnă Lewis. Durerea înseamnă ceva. Este un simptom, nu o boală. A opri-o cîteva ore, nu înseamnă a o vindeca.

Deveni si mai palidă si făcu o mişcare să se scoale. Dar se răzgândi.

— Poate că e mai bine să-ţi spun, zise ca. Dar înainte de a o face, îţi cer să-mi făg*ăcluiesti solemn că vei păstra secretul meu. Sună cam melodramatic dar — sunt foarte serioasă, doctore.

— E de la sine înţeles, consimţi el.

— Vreau însă mai mult decît atît. Nu vreau să ştie Bcverley, nici domnul Lewis. încă nu, cel puţin. Şi trebuie să fiu încredinţată că aşa va fi.

Se uită fix la ea. Văzu că îi tremurau mîinile si că dinţii îi clănţăneau în gură. Dar ea îşi îndreptă vocea.

— E prea tîrziu pentru a mai face ceva, spuse ea liniştită. Şi Beverley e încă tânără. Soţul meu are oroare de aşa ceva. Aş vrea ca ei —• aş vrea s-o duc cît voi putea de mult. Desigur că înţelegi asta.

— Eu pot s-o înţeleg. Dar să nu vă aşteptaţi să fiu de acord. Dacă se mai poate face ceva...

— Nu se mai poate face nimic.

— Nu vreţi să-mi daţi voie să mă conving singur de asta ?

Annie era însă încăpăţînată. Nu venise pentru un diagnostic. Din nenorocire ştia ea ce are. Consultase un doctor la New-York. A venit să ceară un calmant, ceva care să oprească durerea. Şi în profesiunea lui avea doar principii, nu-i aşa ? El n-ar putea divulga secretul fără consimţământul ei. Toate astea cu o voce lină. Chris, stătea îngrijorat şi curios în faţa ei, la birou.

— Nu există principii care să permită cuiva să se sinucidă, îi spuse el cam grosolan. Ce v-a spus doctorul din New-York ?

Ea se opri o clipă înainte de a răspunde.

— El credea că atunci s-ar fi putut opera. Eu însă am refuzat.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce ?

Pentru că credea că se va găsi o altă soluţie. încercase nişte tratamente publicate prin ziare, dar au fost dureroase şi fără efect, se convinse acum. Chris ascultând-o, neîncrezător, văzu în dosul acestei taine, mai mult decît veşnica ruşine şi teamă a femeilor în situaţia ei şi fu consternat peste măsură. Ce fel de om era acest Lewis pentru a merita să fie pus la adăpostul acestei vesti neplăcute ?

— El nu bănuieşte nimic ?

— Nimeni nu bănuieşte nimic. Martha ştie. Asta-i tot.

Cu toate acestea, Chris nu voi să-i prescrie un stupefiant înainte de a o examina şi în silă ea îi îngădui s-o facă. După ce termină, observă că ea îl privea cu un surîs absent.

— Vezi, că am avut dreptate, nu-i aşa ?

dacă mă însor. Peste cîţiva ani voi putea s-o fac, dar acum...

— Eu nu pot aştepta cîţiva ani, răspunse ca liniştit si se sculă. Am suferit toată viaţa, din pricina mândriei unui om, doctore. I-a dat multe satisfac ţii dar nu l-a făcut fericit nici pe el, nici pe mine.

El şovăi privind-o îndelung.

— Nu pot să-mi iau nici un angajament faţă de dumneata, spuse el. Nu în chestiuni atît de im portante. Ştii că o iubesc şi că cu voia lui Dumne zeu o voi iubi până la sfîrşitul vieţii ei şi a mea. Dar vreau să fac aşa cum înţeleg eu.

— De ce să nu faci cum înţelegi dumneata ?

—• Atunci si numai atunci, accept. Gândindu-se la cele petrecute, el vedea această scenă ca ceva straniu şi rolul jucat de el nu tocmai nobil. Toata situaţia părea nereală. Era si cam ameţit. Chiar când ea se împiedică puţin si el o ţinu în braţe să nu cadă, găsi că situaţia asta nouă era greu de înţeles.

— Noaptea asta voi dormi, doctore.

— Poate că ea n-o să mă vrea. Gândeste-te şi la asta.

— Ba cred că da. Eşti înalt şi blâncl. Oamenii înalţi sunt întotdeauna blânzi.

— Voi face tot posibilul, scumpă doamnă. Cre-de-mă.

Tot i se mai păru cu neputinţă când o conduse până acasă, umblând încet ca să nu obosească. Din când în când se oprea, pretextând cîte ceva, ca să-i dea răgaz să se odihnească.

— Uitaţi-vă la luminile oraşului. Arată ca ste lele într-un lac — sau — iertaţi-mă, trebuie să-mi leg şiretul de la pantofi.

Nu pomeniră nimic din ceea ce-i preocupa în cel mai înalt grad, până ce nu sosiră în faţa porţii casei ei. Atunci ea se rezemă de dînsul, cu mina pe braţul lui.

— Noapte bună, Chris. Pot să te chem pe nume acum ? Dumnezeu să te binecuvînteze.

Dar el n-o lăsă să plece, numaidecît. Rămăseseră în drum ca nişte conspiratori, şi vîntul sufla prin şalul ei, pe cîncl o rugă să mai consulte pe cineva, să audă altă părere, să facă ceva, orice.

— De ce nu te-ai duce la Grant ? E capabil.

Până la sfîrşit, ea consimţi. Coborîncl dealul, Chris ştia bine că ea nu aştepta nimic de la altă părere, nici chiar de la viaţa însăşi. Nu mai aştepta nimic, îşi netezea drumul, în cursa către infinit. Era atît de adîncit de boala ei, că abia când ajunse aproape de casă îşi aminti de Beveiiey si de făgădui ala lui.

— Să mă căsătoresc cu ea si să am grijă de ea ! ghidi el. Cu ce ? Pe ce ? Nu cu banii lui Lewis, ferească Dumnezeu. Nu cu banii lui murdari.

Ore întregi măsură odaia în lung si în lat în seara aceea, cu pipa goală în colţul gurii. Se gândea cîteodată Ia Beverley, încercând s-o aşeze în casa lui si în viaţa lui, dar nefiind pregătit pentru ceea ce se întâmplase, el nu era atît de sigur că ea îl va accepta.

Ce curios că niciodată nu o simţise, atît de departe ca în noaptea când făgăduise s-o ia în căsătorie, dacă va voi si ea ; ca si cum visurile lui erau mai aproape de adevăr decît realitatea însăşi. Se gândea la Beverley, dar era cu ghidul mai mult la Annie Lewis, care se dusese singură acasă, sus în camera ei, spre a fi tot singură odată acolo. O uşă închisă undeva si soţul ei în dosul uşii, mic,

— Ei, Chris, ai crescut mare, ia te uită !

•—• Timpul trece, nene. Sunt aproape de treizeci.

— Treizeci ! ripostă Dave. Eşti un copil, Chris, un copil de ţîţă. Un bărbat nu ştie nimic până la şaizeci. Atunci nu-i mai arde de femei.

El pufni în rîs pe când Chris roşi. —• Te-am nimerit, ei ? Stai jos. îmi închipui că Letfy a trimis după tine. Degeaba, Chris. Eu datorez ceva, acestor oameni. Unii îmi datoresc şi ei mie. A fost şi va fi aşa ! Dar nu mă retrag până ce nu va trebui s-o fac. Acum să vorbim de tine !

Au stat mult de vorbă toată ziua. Ici şi colo o trăsură sau o maşină sosea si Chris era poftit înăuntru să vadă o fractură a încheieturii de la mână pusă la loc si vindecată. Eătrînul Dave îl supraveghea cu o licărire în ochi.

— îţi trebuie tot atita ştiinţă dacă un om cade de pe o claie de fin, ca şi atunci când a alunecat pe un pavaj alunecos, spuse el voios. Şi când îmi va trebui un instrument, în locul degetelor ca să ştiu unde e fractura, atunci mă voi retrage si mă voi apuca ele împletit ciorapi.

— *Nu* toţi au mîinile dumitale. •— De ce nu ? Ar trebui să fie aşa. O mulţime de tineri din zilele noastre, se bizuie pe vaccinuri, seruri, laboratoare şi Dumnezeu ştie pe ce încă, în loc să muncească cu creierul.

Mai tîrziu se linişti şi Chris fu surprins de cunoştinţele lui. Dave citea toate revistele medicale şi desfăşura teorii personale, de care Chris îşi aminti întotdeauna.

— Şarlatanii de exemplu, spuse el. Putem învăţa şi de la ei ceva. Fiecare şarlatan- care reuşeşte este considerat un eşec din partea breslei noastre.

De ce ? Fiindcă ei pretind că pot face ceea,, ce noi nu putem.

Avea şi alte idei.

— Uite, microbii, spuse el. De ce nu murim din cauza microbilor ? Din cauză că suntem imunizaţi contra lor ? Bine, poate. Dar poate că şi Cel-de-Sus ajută cu ceva. Poate că a pus ceva în Natură, care-i *omoară.* Razele soarelui ? Nu ştiu. Un principiu sau altul. Nu ştiu. îl vor păşi într-o bună zi. Eu n~o s-o mai apuc, dar tu poate că da.

După mulţi ani, când laboratoarele se îndeletniceau cu studiul diferitelor bacterii, Chris îşi aminti de bătrînul Dave Mortimer aşezat în fotoliu cu o aureolă de soare în jurul capului şi cu paharul de whisky lângă el, făcând profeţii.

Numai înainte de plecare, Dave îl întrebă pe Chris de viaţa lui particulară. O făcu cu sinceritatea lui obişnuită.

•— Cum o duci cu femeile ? îţi dau de lucru ?

•— Am fost prea ocupat ca să mă ocup de ele.

Dar el se înroşi şi Dave rîdea.

•— Bagă de seamă, băiatule, spuse el, toate fîţîite-îe astea din oraş nu vor înţelege niciodată la ce te gândeşti sau ce-ţi place. la-ţi o nevastă care să tragă cu tine la car tot drumul. Şi nu e un drum uşor.

După masă, cel doi bărbaţi şedeau sub boltă. In casă, Chris auzea pe Laetiţia gospodărind. Cu toate că avea peste şaptezeci ele ani, îşi făcea singură treaba. Şi bătrânul Dave părea că ascultă, ca si cum acest zgomot făcea parte din obiceiurile cunoscute ale vieţii lui, şi care luau acum o însemnătate nouă;

— O să-i fie greu, când voi dispare, Chris.

[1] Lasă c-o s-o mai duci multă vreme,

Dave dădu din cap ; clar nu mai vorbi de Laetiţia. Se uită la soarele care apunea şt la văpaia care îi urma.

— Dacă aş fi fost Dumnezeu, spuse el câni abătut, aş fi hotărî! multe lucruri care au nevoie a îi fixate. Mî-ar li plăcut să fiu Dumnezeu, Chris.

Chris nu-l mai revăzu in viaţă, si ducându-se înapoi în tren. simţi o umilinţă faţă de aceşti ani de muncă grea. Ce era el, cu ambiţiile şi speranţele lui, decît un om care, într-o zi ar găsi că face afaceri bune. Culcat pe canapea în întuneric, încolăcit, ca să aibă loc, se ghidi la Laetiţia ; la corpul ei mic, bătrîn, de neînvins, aplecat peste o mie de greutăţi care nu erau ale ei ; el vedea obrazul ei în seara aceea de demult, când calul veni acasă cu şeaua, dar fără călăreţ, o vedea purtând şi crescând feciori înalţi dereticând prin casă, ajutând **în cabinet.**

„Mai toarnă puţin cloroform pe cîrpa aceea Letty" sau „Pentru numele lui Dumnezeu, nu poţi să ţii capătul feşii ?"

Nu era un spectacol frumos, dar ce să facă ? Mese întîrziate sau neservite. Noaptea ea se scula să-i dea lui Dave ceva de rnâncare, hrană de care avea mare nevoie. Trimitea băieţii fugind să-l găsească pe tata, într-un caz de urgenţă. Ea trăise c viaţă grea în-totdeauna, viaţa copiilor si a soţului ei, precum şi viaţa oraşului si a tuturor împrejurimilor. Se po-vestea, că nu o dată, lua Dave cearşafurile de pe patul ei ca să le ducă într-o casă de oameni săraci.

Cu toate astea, Chris simţi că Dave Mortimer lăsase în urma lui, un triumf, o victorie. Amâncloi aveau privirea celor ce au făcut o faptă bună, au recoltat-o si acum aşteaptă apusul.

— Dumnezeu să te păzească, fiule. *3-ar* putea să nu te mai văd.

_ Nu vorbi aşa, nene, Eşti mai zdravăn ca mine. Ai arterele unui copil.

— Bine, se poate...

Chris se înapoie la munca lui şi la vizitele în casa Lewis, acum tristă şi tăcută ; căci Armie chemase pe Grant, aşa cum îi făgăduise si spectrul morţii descinsese clin cer si se aşezase greoi pe vârful dealului. Beverley era tristă, absentă si foarte speriată. Nu era timp de dragoste. Cîteodată abia schimbau cîte o vorbă, dar părea fericită de a-l avea lângă ea. Sau se plimbau pe poteca grădinii lui Annie, mai mult tovarăşi ciecît îndrăgostiţi si în lumina vie a primăverii, îi văzu cearcăne mari sub ochi.

Numai o dată făcu ea aluzie la deznodământul fatal şi atunci cu buzele tremurînde.

— Va suferi mult, Chris ?

— Se vor lua măsurile necesare, draga mea.

Viaţa era un lucru mai mic comparat cu moartea si el era mulţumit că o avea lângă el, învăluită în căldura dragostei lui.

Gândindu-se mai tîrziu, la lunile acelea, îşi amintea de un amestec de muncă grea, de ore liniştite dar pripite cu Beverley si între ele lucrul normal în spitalul ordonat si răcoros. Nu mai era ele serviciu acum, dar îl chemau în caz de urgenţă. Poarta cea mare se deschidea şi el intra iar *in* lumea 3ui adevărată.

— Unde e pacientul ?

— în sala de operaţii, doctore.

Sau în camera de gardă, cu patru paturi într-un rînd, acoperite cu pături cenuşii, era o fiinţă ome-

nească pe un pat şi un sergent sau doi în picioare alături. El îl examina, cu mîinile lui blânde si cu obrazul nemişcat.

•— Nu e aşa grav, nenicule. Te facem bine în curînd.

Cîteodată, natural, nu era cazul, Un preot sau un pastor era chemat şi uşa camerei rămânea închisă cîtva timp şi se deschidea o altă uşă înspre un alt loc foarte îndepărtat. Pe Chris îl obseda atunci neputinţa lui şi la spital ştiau că trebuia lăsat în pace.

— Unde-i doctorul Arden ?

— Nu ştiu şi nu-mi pasă. Caută pe cineva, ca să-l muşte.

Cîteodată făcea o operaţie, Medicul de serviciu juca golf sau nu se găsea în apropiere, sau era ocupat aiurea. Atunci era în elementul lui ; frecîn-du-şi mîinile şi sorbind mirosul plăcut al săpunului si al apei fierbinţi, al aburului, sunetul tălpilor de cauciuc pe podeaua de faianţă, pipăitul instrumentelor încă calele din autoclav, aşezate regulat şi simetric pe tăvi.

•— Agrafă.

•— Poftim, domnule doctor.

—• Să-mi şteargă obrazul cineva. E cald ca-n iad.

Infirmiere cu măşti sau fără. Ordine date prin semne şi gesturi. Fese ele pânză, agrafe, forcepsuri, foarfeci, cuţite, ace chirurgicale înşirate cu aţă, curbe şi lucioase.

— Gata. Pansamente, vă rog.

Pansamentele prezentate pe o cîrpă. Domnişoara Clarke umblând cu tocuri prea înalte pentru dînsa. Soarele care încălzea si trimitea o rază caldă strălucitoare deasupra radiatoarelor. Şi apoi Chris care se îndrepta, cu spatele obosit şi dureros, cu revenirea acelui sentiment cunoscut., nu că era un rege sau

DamrtS2eu, ci ca o parte din puterea divină de care atîrna butrînul Dave, trecuse din acela, la el.

Şi apoi Dave muri, dar nu de bătrîneţe si Chris primi o telegramă de la Iliram :

Tata omorît într-un accident de automobil. Mama roagă să vii. Poţi sosi numaidecît ?".

Plecă imediat, speriat şi buimăcit. După o zi, două, văzu pe bătrânii David, culcat în cimitirul de la ţară, unde — spunea el — îşi îngropase toate greşelile lui. Mulţimea era imensă şi în faţă stătea Laetiţia înconjurată de fiii ei. Ea nu se uita în jos. Stătea cu capul dat înapoi si cu ochii la cer, ca si cum ar fi văzut pe David dus acolo în triumf, căutân-du-şi locul undeva peste nouri si ajutând poate pe îngerii mici si bolnavi să zboare pe aripile lor.

In seara aceea, culcată singură în patul cel mare, cu un gol în partea cealaltă din lipsa greutăţii corpului absent, ea îl chemă pe Chris. Băieţii se duse-•seră înapoi la casele lor împrăştiate pe rnoşia mare, .drăguţe case din lemn, fiecare cu pădurea, cu ham-Ibarul, cu păsările şi cu animalele lui, bine îngrijite. Spuneau că David Mortimer nu voia să aibă pă-•mânt, mai mult clecît avea în jurul casei. Aşa că ei aveau destul teren de cultură.

Laetiţia singură acolo, se gândea la toate astea ; băieţii* aveau destul şi poate vor avea mai mult, iar Chris, care era si el unul din feciorii ei, arăta istovit si nu prea înstărit.

— Stai jos, Chris, spuse ea, cu voce înceată. El se aşeză şi îi luă mâna cu vinele proeminente. Şi ea era ca David, neîmblânzită, neînvinsă.

—• Mă simt singură astă-seară, îi spuse ea, dar nu mă plâng Chris. Nu pentru el. El e bine. Era mulţumit să scape de corpul lui. li duruse mult

în ultimul timp. Cred, adăugă ea, că oameni ca el n-ar fi trebuit să aibă un corp. îl împiedica de la ceea ce făcea. De multe -ori, mă gândeam, când se ducea undeva, că era păc:at că nu putea să dea din braţe şi să zboare.

-— Acum aşa face, spuse Chris, tremurînd uşor

— Da.

In fine îi spuse ele ce îl chemase. Şi ea era ca doctorul, corpul ei o durea si nu-i păsa acum când se va lepăda de el. Nu, nimic grav. O plictiseală. Voia să-i spună că ea pusese o sumă de bani la o parte şi că voia să-i lase moştenire lui Chris, când nu va mai fi. Nu avea nepoţi. David a tot sperat că vor avea, dar n-a avut această bucurie. Şi băieţii aveau de toate din belşug.

—• M-am gândit că poate o să-i foloseşti ca să te duci în străinătate, să studiezi. Cred că-ţi vor ajunge.

Chris se împotrivi, dar ea stărui. Nici unul clin băieţi nu studiase medicina, aceasta îl duruse mult pe tatăl lor. Ar fi mulţumit să ştie că cineva va continua meseria lui si era foarte mândru de Chris. El sperase în tăcere, că aici în sat, Chris îi va urma.

Numai după ce Chris se hotărî să primească, ea se linişti si el o lăsă acolo, cu locul gol alături de ea. El observă că una din micuţele ei mîini era _pusă pe pat ; poate că de când nu inai era lângă ea, se simţea acum mai aproape de David, decît îndrăznise să fie vreodată cît trăise.

A doua zi, se înapoia în oraş cu încrederea in sine poate şi mai mare, datorită încrederii pe care i-o arătase Laetiţia. Veni înapoi la ocupaţia lui, la Bever-ley, şi la veşnica problemă a familiei Walters.

Viaţa era un lucru cunoscut ; la urma urmei, toate rîurile se vărsau în mare.

Dar în acea parte a judeţului, rîurile secau adesea. Pe In sfîrşitul lui mai izbucni căldura. Se simţea un val de aer cald pe camioane, pe stradă si pavajul se topea sub picioare. Numai grădina Lewis, în care sta cîteodată cu Beverley, era în căldura aceea o oază de verdeaţă. Caesar tropăia şi adeseori Chris îl punea sub pomul de Ailanthus şi-l stropea cu furtunul. Iar nu plouase, sau foarte puţin. Praful intra învîrtin-du-se prin ferestrele deschise ale birourilor lui, si jos lingă fabrici, rîul se îngusta, lăsând marginile cu noroi crăpate în pătrate subţiri. Clienţii comuni se înmulţiseră, dar clientela particulară scăzu, obligându-l pe Chris să socotească şi să controleze registrul. In-tr-o zi, venind acasă descoperi gheaţa lăsată la uşa din dos, topită aproape toată şi faţă în faţă cu Lily Walters, tremură de ciudă.

— De ce dracu nu o bagi înăuntru ? Ai putea avea puţin bun simţ.

— N-am auzit furnizorul venind.

— Dacă ai plăti-o dumneata, 1-ai auzi sosind.

Trînti uşa şi o lăsă acolo. Mai tîrziu, văzu cum Lily trecea strada dinspre Daily Market cu o bucată mare de gheaţă înfăşurată în tr-o hîrtic, pe care o căra în braţe. Ieşi afară furios şi i-o luă din mână. Nu putea fi supărat pe ca multă vreme. Era prea neputincioasă.

Nervii nu-l mai ţineau. Grant se ocupa de Armie Lewis, clar din când în când, ea cerea să-l vadă pe el. Chris, în dormitorul ei mare şi frumos, şedea lângă pat, ţinând mâna pe care i-o întindea şi încercând să

răspundă la întrebările din ochii ei. Aproape niciodată nu erau singuri. Infirmierele intrau si ieşeau. Martha era pe acolo şi puterea vieţii era mai mică decît puterea morţii.

— Cum merg toate ? întreba ea cu o voce stinsă,

— Perfect. Nu-ţi face griji, draga mea.

Era tot ce-i putea spune ca s-o liniştească. Totuşi, prezenţa lui o înviora. Aţipea, ţinându-i mâna si ej şedea tăcut până se deştepta iar. Atunci se scula.

•—• Trebuie să pleci, Chris ?

— Am încă vizite de făcut. Vin mîine, iar.

într-o după-amiază îi spuse şoptind, ce seîntîmplase. Ea se uită fix la el, ridicându-se puţin de pe perne si deodată obrazul ei se destinse de mulţumire,.

— Fiul meu, spuse ea. Fiul meu, Chris. întotdea una mi-am dorit un fiu.

De fapt lucrurile se petrecuseră foarte simplu.

O găsise pe Beverley într-un colţ izolat din grădină, plângând ca si cum i s-ar fi rupt inima şi atunci îşi pusese jos geanta şi o luase în braţe.

— Iubito, spuse el. Fata mea. Nu plânge aşa.

— Nu mai pot.

— înţeleg, draga mea, te înţeleg.

—• Nu pot plânge în casă. Nu vreau să mă vacîă cu ochii umflaţi.

•—• Vino să-ţi sărut ochişorii, draga mea.

Soare strălucitor în jurul lor, grădina imensă şi nimeni în lume decît ei doi.

— Te iubesc la nebunie, scumpo !

— N-am crezut, Chris. Mi-a fost aşa de frică.

— Eu am să am grijă de tine acum, draga mea, O să te îngrijesc cu voia lui Dumnezeu cît voi trăi,

A fost simplu, foarte simplu.

CAPITOLUL XV

De atunci el fu în culmea fericirii. N-o putea salva pe Annie Lewis. Nici o forţă din lume n-o putea face. Nici nu avea timp să se gândească cum si în ce fel se va întreţine, deoarece, cu apropierea verii, clientela lui particulară se pregătea să plece la munte sau la mare, si situaţia devenea destul de critică. Dimineaţa, cîncl se rădea şi se îmbăia, Lily Walters îl auzea cîntând şi asculta cu gura tremurîndă.

— Tatăl tău avea obiceiul să cînte dimineaţa, spuse ea odată lui Katie. Parcă-l aud. Cînta : „După sfîrşitul seratei", de-ţi rupea inima.

—• O, pentru Dumnezeu, taci, mamă. La ce bun ?

într-o dimineaţă Lily o luă clin scurt.

— Dar ce *e* oare cu tine ? N-are voie să cînte dacă îi face plăcere ? Eşti atît de arţăgoasă de cîtva timp ; nu ştiu ce te-a apucat.

Katie însă ştia. Era geloasă si bănuitoare. Mama ei o auzea, din când în când, la telefon.

— Nu ştiu unde este. încercaţi la casa Staunton Lewis. E mai mult pe acolo, acum.

— Să-ţi fie ruşine, că vorbeşti aşa. o dojenea Lily.

— Dar e adevărat, nu ? Te-ai gândit la ce ni se va întîmpla nouă dacă o aduce aici ?

— S-o aducă aici ?

— Să se însoare cu ea. Dar ce crezi că doream să spun ?

— Ea are avere, nu-i aşa ?

Pentru Beverley, Chris era în zilele acelea, ca o stâncă într-o ţară părăsită. Ea era mai comunicativă ca niciodată. Dezmierdările obişnuite în cele mai multe familii, ea nu le cunoscuse si sărutările ei erau

mai curînd copilăreşti decît ale unei femei care se deşteaptă. Erau momente cîncî o simţea că suspina şi se destindea, în braţele lui, şi atunci inima îi bătea de fericire. Era *a* lui. Era frumoasă, era demnă do a fi iubită, era a lui.

— Mă iubeşti, nu-i aşa, draga mea ?

— Te ador, Chris.

Dar întâlnirile lor erau scurte. Suna telefonul s.nj se uita la ceas.

— Acum, trebuie să plec. Bolnav comunal.

— De-abia ai venit .'

— Curios, draga mea, ca o femeie care e pe punc tul de a naşte, să vrea un doctor lângă ea. De nouă ori din zece, n-ar avea nevoie de el, dar ce să-i faci ?

Pleca şi ea-şi căuta de lucru să-i treacă timpul până ce venea iar.

Nu era uşor. Odată Beverley îi spuse că ţine mai mult la cariera lui, decît la dînsa, si el se mulţumi să rîdă. înţelegea sforţarea ei. Faţa ei era un amestec curios de tragedie şi fericire, aşa că trebuia să fio de două ori mai îngăduitor,

într-o zi o aşează în faţa lui şi îi vorbi serios de viitorul lor.

— Trebuie să ne lămurim. Bevorley, îi spuse eJ cu răbdare. Viaţa mea se împarte în două părţi. Una este profesia mea. Aparţine clientelei melc, care îmi ia cel mai mult timp şi mă face arţăgos şi neplăcut în casă. Partea a doua eşti tu. Acesta este principa lul, atît de principal, că mă cutremur când mă dese la ea. Şi într-un fel, şi într-aliu'. trebuie Ie împăcăm pe amândouă.

— Mie-mi dai ce prisoseşte, nu-i aşa ?

— Asta nu-i drept din partea ta.

— Dacă te-aş iubi mai puţin, aş fi mai dreaptă, Chris. lartă-mă.

Cu toate astea Beverley era fericită de logodna ei, felicită *şi* sigură de el. îşi da seama însă că înainte de-ai aparţine ei, va fi al altora. Dar, la bine sau la rău, ea va fi întotdeauna *a* lui, în timp ce el va fi nu-rnai din cîncl în cîncl al ei. îndepărtă repede acest gând. căci era grozav de mândră de el. îşi petrecea ceasuri întregi uitându-se pe fereastră, jos în curtea clin dos unde era casa lui ; alerga pe scări cîncl sosea si apoi îl primea cu acea demnitate ciudată, care făcea parte din firea ei.

— îmi pare rău că am întîrziat, draga mea.

— Nu face nimic din moment ce ai venit.

Fericirea o ducea si în camera mamei ei, unde Annie şedea culcată, mulţumită că trăia şi pregătită să-nfrunte moartea. Copilul se apropiase de ea ca femeie si acum va fi la adăpost. De când se dusese la Chris era îngrijorată, deoarece încercarea de a împreuna vieţi omeneşti era periculoasă, îl văzuse pe Staunton f ă când des acest lucru. Dar acum era liniştită.

— Beverley !

— Sunt aici, mamă.

— Dacă mi s-o întîmpla ceva, vreau ca tu si Chris să trăiţi viaţa voastră, nu a tatălui tău.

— Chris va trăi întotdeauna numai viaţa lui. Aşa c el.

— Dar tu ? Ai avut tot ce ai vrut, Beverley. Va trebui să-l iei pe Chris cum e. Să nu ceri prea mult de la el.

— H vreau aşa cum e, mamă.

Nu vorbeau mult niciodată. Morfina îşi făcea efectul. Annie aţipea, dar numai corpul ei se odihnea, mintea-i galopa în vis. Beverley sta singură lingă patul ei. I se părea un păcat ca ea să fie fericită ; dar poate că moartea nu era dureroasă, când ai trăit mult. Atunci visa si ea, dar *trează* si strălucind de tinereţe, avînd în faţa ei, viziunea anilor ce vor urma cu Chris lângă ea, înalt, puternic si independent. Chris care vine si pleacă, telefonul sunând, Chris în halat alb în sala de operaţii, uitând-o pe ea până când nu termina lucrul şi apoi venind înapoi la ea, obosit si simţind nevoia de a fi cu dînsa.

Şi întotdeauna venind înapoi la ea.

Nu s-a anunţat logodna, şi abia după două trei zile, Beverley i-a comunicat-o tatălui ei. El era arţăgos acum, mai plicticos dar mai vioi ca oricând. Se încuia seara în biblioteca lui, arăta mai bătrîn, ca si cum o mână l-ar fi vestejit deodată. In fiecare seară se ducea să stea cu Annie si acum aceste vizite se prelungeau ; dar el nu putea ascunde teama ce o resimţea în acele ore petrecute lângă dînsa, nici supărarea că *ea* nu-i mai făcea pe plac. Annie care-l aştepta, îl *auzea cum* se învîrtea în cameră, prelungind aşteptarea până ce se va deschide uşa şi va intra înăuntru. Infirmierele se învăţaseră, că pentru această vizită, trebuiau să facă pregătiri, să mai stingă din lumină, să aerisească odaia, să întindă plapuma de mătase roz. Atunci ele se strecurau afară şi el intra cu un aer liniştit care nu scăpa bolnavei.

— Cum te simţi astă-seară ?

— Binişor, şoptea ea. Ce zi ai avut tu ?

El îi povestea si ea asculta. Morfina îi usca gura si din când în când sorbea un pic de apă. El însă nu

se aşeza lângă pat. Se plimba stingherit prin cameră, ridicând ici si colo cîte un obiect.

— De unde e asta ?

_ Mi-ai oumpărat-o Ia Neapole. Nu-ţi aduci aminte ?

Sau se oprea la fereastră.

— Ai face bine că ceri să-ţi pună plasa la fereas tră, uite o muscă.

— îmi place aerul de primăvară.

El n-o iubea, se gândi ea. N-a iubit-o demult. Cu toate astea, ea era o parte din el, o parte din existenţa plăcută a vieţii lui- Cîteodată avea impresia că era furios contra ei, deoarece credea că îl învinovăţea că era sănătos si că trăia. Altfel era destul de drăguţ, în felul lui. Era chiar mai puţin supărat de-cît se aşteptase.

— Ce sunt prostiile astea cu Beverley si tânărul Ar den ? spuse în seara când Beverley îi vorbise în sfîrşit de logodna ei. E ceva serios ?

— E amorezată de el.

— Şi el ? Este şi el amorezat ?

— Aşa cred.

— Un doctor ! spuse el. Ce fel de viaţă o să ducă ? La dispoziţia fiecăruia, la orice oră din zi şi din noapte. Şi nici un viitor. De ce dracu n-a găsit pe cineva cumsecade ?

Era gelos pe Chris. Ea pricepu asta. Taţii erau adesea geloşi când era vorba de fetele lor. De ea nu fusese gelos niciodată.

—• Cu ce-o să trăiască ? El n-are un ban !

Ea încercă să-şi ude buzele uscate.

— N-au vorbit încă de căsătorie. Ea va avea ceea ce îi voi lăsa eu.

Era întîia oară *ca* pomenea în faţa lui *de* sfîrşitui ei si fu mirată că el se strîmbă, ca şi cum 1-ar fi durut ceva. Nu era posibil, nici vorbă. Nu, după atlţi;, uni, dar ce ciudat dacă totuşi mai ţinea la ea, ucuin că ca pleca, undeva, unde n-ar mai avea nici o importanţă.

—- De asta nu este momentul să vorbim acum, spuse el şi se aplecă şi o sărută pentru prima oară, după mulţi ani. Apoi ieşi mândru şi ruşinat clin cameră, si ea zânibi uşor.

Nu fu deloc surprinsă când veni iar, în seara aceea mai tîrziu, cu halatul peste pijama si cu dispoziţia blândă ele mai înainte, dispărută complet.

— Vrei să mă faci să înţeleg că acest terchcaberchea nu va permite ca Beveiiey să primească un venit de la mine ?

— Nu ştiu, răspunse ca plictisită.

— De ce ? Ce nu-i place la banii mei '?

—. Gândestc-te la tine, Staunton. Tu n-ai cerut ajutor când te-ai însurat cu mine.

•—• Nu aveai bani. Aş fi luat orice m i-ar fi ieşit în cale. Dumnezeu ştie, cît îmi trebuia.

Şi ieşi din cameră, lăsând-o îngrijorată şi nedumerită. Ea se gândi prima oară, că s-ar putea să iasă un scandal : ciocnirea între doi bărbaţi, fiecare hotărît si mândru şi Beverley între ei, Beverley fără ea si trasă din amândouă părţile.

Rezultatul a fost că noaptea aceea a fost agitată si în zori, infirmiera de noapte scrise pe o foaie : „nu a putut dormi. Dureri mari si durere de cap". Apoi puse foaia într-un sertar al biroului şi se duse la baie să-si potrivească obrazul şi părul pentru lumina zilei.'

Luna iunie trecu si puterile lui Annie se sleiau. Chris găsea cu greutate o clipă pentru ea şi chiar pon-tru Beveiiey. Din pricina căldurii, serviciul comunei crescu. Laptele se acrea în camerele calele, copiii erau bolnavi si urlau. Din când în când, într-una din fabrici, un lucrător se prăbuşea si zăcea ca un animal istovit Când si dacă Chris ajungea până la casa Levvis, era obosit si prăfuit, prea obosit pentru ca să vorbească.

Stând pe terasă, lumina scoţîndu-i în relief jer-peleala si zbîrciturile de oboseală de pe faţă, el se uita în depărtare- spre fabricile de lângă fluviu, în-trebîndu-se ce căuta aici, ca si cum n-avea dreptul la această răcoare, la acest lux.

Deodată, Katie, care îl vedea atît de ocupat cu munca şi cu logodna lui, ieşi iar la suprafaţă. Intr-o seară, pe la sfîrşitul lui iunie, Chris se pomeni stând alături de Lily în sala mare de la liceu, o Lily foarte gătită pentru ocazia asta, pe când Katie, într-o rochie albă nouă, sta pe scenă, foarte serioasă şi ară-tând ca o fată mare, cît se poate de matură. Când se ridică să-şi primească diploma, el îşi dădu seama că devenise o fată foarte frumoasă. Era mai zveltă, ca înainte şi avea mîini si picioare mici. Katie, se gîncli el fără interes, era în felul ei, un miracol ; de a depăşi mediul în care trăia, ceva ntît de tânăr si de frumos era desigur un miracol. Lângă el Lily se agita emoţionată.

— E rochia cea mai frumoasă, şopti ea. Domni şoara Barker i-a făcut-o din banii pe care mi i-a lă sat Dick. Nu-i aşa, că-i frumoasă ?

— Foarte frumoasă, răspunse el serios.

In acea seară, pe când Lily pregătea ceva de mân-care în onoarea evenimentului, Katie mândră de \^*a-*

leta ei, intră în cabinetul Iui şi-i aminti de logodnă îl privea cu ochii roşii într-un obraz alb ca varul

— Logodit ? Cine ti-a spus ? Şi de ce nu baţi la uşă înainte de a intra ?

— Am aflat-o. Asta-i tot. Este adevărat ?

•—• E adevărat, desigur. Deocamdată nu va schimba nimic din traiul tău sau al mamei tale. Arătai foarte drăguţă astă-seară.

Katie n-avea chef de laude.

— Eşti îndrăgostit de ea ?

El zîmbi.

•— Tin foarte mult la ea, Katie. La ce bun să vorbim de asta.

— Şi ai de gând într-adevăr, să *ic* însori cu ea ?

El se stapâni, cu toate că sângele i se urcă în obraz.

— încă n-am ajuns acolo. Poate, peste cîtva timp cîncl voi avea mijloace mai mari şi cinci vei fi şi tu mare, poate măritată.

— Mare ! Ascultă Chris Arden, cit despre asta am optsprezece ani acum, în curînd voi avea nouă-sprezece. Sunt mai coaptă decît va fi ea vreodată. Ea a fost cocoloşită toată viaţa, si, eu a trebuit să mă zbat singură. O, ştiu că eu nu sunt nimic în ochii dumitale, dar nici ea nu-i de dumneata.

— Ajunge. Katie. Taci.

— Ce-ai de gând *să* faci ? Să trăieşti din banii ei ? Sau să ne dai afară şi s-o aduci aici ?

•—• Nu pot discuta cu tine, Katie. N-am hotă-rît nimic, în orice caz.

•— O soţie de doctor .' exclamă Katie. Alergând la telefon si căutându-te pe undeva pentru o naştere •; ..Cît timp va face ea asta ?

— Nu-mi trebuie nici un ajutor ca să-mi văd de treburile mele, fetiţo, îi spuse el înţepat. Să nu mai vorbim de asta. Cum ţi-am mai spus, arătai foarte drăguţă astă-seară.

— Puţin îţi pasă, spuse ea şi ieşi trîntind uşa.

A doua zi îi ceru o scrisoare de recomandaţie către domnişoara Simpson, de la spital. El încremeni de mirare.

— De ce n-as fi şi eu infirmieră ? spuse ea serios. Dacă crezi că am să mai stau aici să trăiesc după urma dumitale, te înşeli. In orice caz, dacă te însori...

— Ascultă, Katie. Dacă-ţi închipui că atribuţia unei infirmiere e să bată pernele si să mângîie frunţile...

— Ştiu ce este. Nu face spirite, Chris. Eu nu sunt o fandosită şi am să-mi văd de treabă. Nu-ţi va fi ruşine cu mine. Dar dacă Beverley Lewis vine în casa asta, eu plec. Să fim bine înţeleşi.

Se gândi la asta toată noaptea, culcat în camera supraîncălzită. Pentru întîia oară, era faţă în faţă nu numai cu problema lui Katie şi a lui Lily, ci şi cu faptul în sine al căsătoriei lui. A fi îndrăgostit de Beverley Lewis era una, a se căsători cu ea, alta. Cît era ea de adaptabilă ? Putea ea să se obişnuiască cu felul lui de viaţă, sau să fie numai o parte din viaţa lui ? Şi alţi medici au făcut-o, se gândi el, îşi vedeau ele meseria lor si se împăcau şi cu căsătoria. El îi trecu în revistă prin mintea lui. Grant, fără copii, cu o nevastă mai bă-trînă, care îl sîcîia, dar îl adora. Wheeler, însurat de curînd şi alergând repede acasă, întreţi-nându-se cu mijloace reduse. Chiar Morrison, a

cărui nevastă găsea nedemn de a nu-i face copii si care muri, când născu pe al zecelea. Chris era în spital când se întîmplă şi Morrison ieşi clăti-nându-se şi aproape căzu în braţele lui.

— Eu am omorît-o, Chris.

— Aduceţi-i un pahar cu coniac. Şi nu spune astfel de lucruri. Ea îi dorea, ştii bine.

—• Dacă as fi fost numii pe jumătate bărbat Chris...

Morrison dccăzuse *de* atunci, dar la un caz nenorocit erau sute de căsnicii fericite de care îşi amintea, bărbaţi şi femei care găsiseră un compromis. „Mai cu seamă femeile", şi se gândi la Laetiţia Mortimer. *Ea* acceptase viaţa aşa cum era, născuse copii, suportase orele neregulate ale lui Dave si caracterul lui violent, toate cu aceeaşi resemnare, îşi aminti de acea gospodărie, de mesele neregulate şi abundente, băieţii precoci, coşul de cîrpit al Lactiţiei îndesat, şi de scara cinci calul lui Dave veni singur acasă ; căutându-I, fu găsit într-un şanţ cu noroi, cu piciorul rupt.

— Scoateţi-mă de aici, strigase el. Am o broas că care stă pe mine de trei ceasuri.

— Eşti lovit tată ?

— Nu. Stau aici fiindoă-mi place. *Unde drncu* şi toţi sfinţii, s-a dus trăsura ?

li aduseseră acasă şi Laetiţia, cu o dexteritate dobîndită după o lungă experienţă, se păzise de cizma care i-o zvîrlea.

— Dacă poţi să faci asta, n-ai nimic, spuse ea. Şi acum nu te mai văicări. Nu mă sperii deloc si vreau să-mi păstrez urechile.

Da, David si Laetiţia s-au înţeles ; clar ci au luat-o de la început de pe aceeaşi treaptă.

'__ Aveam două din toate cinci m-am însurat, avea obiceiul să se laude. Doi ciorapi, două ghete şi două plăpumi cu fulgi ! Letty, avea la fel. Credeam că va trebui să mâncăm fulgi !

Chris adormi tîrziu în noaptea aceea. De un lucru era sigur. Trebuie să iasă Katie din casă si din viaţa lui, cit de curînd. Nu-şi prea făcea iluzii. Era tânără şi atrăgătoare şi era fără îndoială periculoasă.

Se cluse la domnişoara Simpson a doua zi şi-i expuse cazul cinstit. Ea îl asculta cu atenţie, ui-tându-se la el.

— Ce gen de fată c ?

— E cinstită, dacă asta vrei să ştii.

— Şi c îndrăgostită de dumneata ?

— Ea crede că da. O să-i treacă.

— Nu-mi place, Chris. Cum pot să ştiu clacă o să se poarte bine aici ? Sunt foarte severă în ce priveşte fetele mele. Sunt cinstite si sunt fine.

— Are stofă bună, spuse el îndrăzneţ. N-a avut încă ocazie. Asta-i tot.

— Tot dumneata le întreţii ?

— Să zicem că da. Sunt un fel de furnizor în găduit. Dar fata îmi face griji. Mediul ei nu-nii place. De fapt aproape căzuse în cursă, anul tre-cut. Poate că n-ar trebui să-ţi povestesc, dar vreau să fiu sincer, de la început.

_ li povesti totul, fără excepţie, *şi cină* sfîrsi, ea Părea mai mult ca necăjită. Dar ţinea la Chris si ta-bioul pe care i-l zugrăvise despre această familie, fusese — îşi închipuia ea — o capodoperă de sub-estimare. N-avea nevoie de o descriere a acestei

gospodării pentru a şti cum era. De fapt ea transformase în bine, un material mai puţin promiţător decît acesta, în orice caz era mai bine 'sa scoată fata de acolo, înainte de a face vreun rău vădit. Ea văzuse mulţi medici ruinaţi de femeile cu care se căsătoriseră. Femei ordinare, femei geloase, extrem de ambiţioase. Oricare bărbat se putea duce la meseria lui şi să-şi lase nevasta acasă. Biroul lui era acasă. Nu exista această despărţire. Poate că era mai bine să scoată fata din calea lui şi să vadă ce poate face cu ea. Dar tot nu era sigură.

— Ai spus că s-a îmbătat în seara aceea ?

— Pentru prima şi ultima oară, aşa spune şi o cred..

Ea se juca cu cuţitul de deschis scrisori. Trebuia să se gândească la şcoala ei şi prefera ca fetele să fie recomandate de preoţi şi nu salvate de Bessie Smith dintr-un astfel de mediu. La sfârşit însă, cedă. Va primi pe Katie si-l va ţine la curent.

Aceasta se petrecea pe la sfîrşitul lui iunie şi într-o zi de zăpuşeală, pe la începutul lui iulie, Katie, cu un geamantan mic în mână, intră în cabinetul lui Chris şi închise uşa.

— Plec, Chris.

— Noroc, Katie.

— N-am să te mai necăjesc. Ştii asta ?

— Dar n-ai făcut-o niciodată, draga. mea. Nici eu n-am fost un înger de bunătate, nu-i aşa ?

Ea stătu Ungă el, cu o expresie tragică de nepăsare pe obraz.

Nu vrei să mă săruţi ca să-mi poarte no-
J'OC
Să te sărut ? De ce nu ? Se aplecă şi o sărută uşor, cum ar fi făcut un frate sau un tată. Atunci ea se întoarse şi plecă.

CAPITOLUL XVI

Ca orice, în timpul perioadei de tranziţie, înainte de războiul mondial, şi medicina făcea progrese repezi. Perioada de izolare în chirurgie luase sfîrşit. Se mai vînturau diferite sisteme de medicină pe piaţă, dar metoda empirică dispăruse complet. Medicina ştiinţifică îi luă locul şi specializarea păşi ca o armată cu steagurile înainte. Citind revistele medicale clin acea vară, când avea timp, Chris încerca să se pună la punct şi-i spunea lui Tod Lawrence de alături, că se simţea demodat.

— în cîţiva ani de aici înainte, spuse el, vom fi complet învechiţi.

—• Dumneata nu, spuse Lawrence resemnat. Dumneata poţi lua un cuţit şi tăia cîte ceva. Interniştii ca mine vor suna clopotul si vor cere de pomană.

Un suflu nou puternic împingea acest val de cercetări al corpului omenesc şi al bolilor lui. Ma-Şini perfecţionate ieşeau zilnic la iveală pentru examenul metabolismului, grafice ale inimii, analize de

zie. Bărbaţi a

si

convinse hr t m adevărata e 7 Seama de

Grant *avea* desigur dreptate, dar aceste zile de aşteptare erau nesfîrşite. Beverley arăta ca un spectru subţire şi Annie tot mai rezista, deschi-zând ochii în fiecare dimineaţă cu speranţa de a vedea Paradisul, dar văzând o dată în plus numai
odaia ei.

— Nu există un Dumnezeu, Chris, grăi Bever ley revoltată într-o zi. Nu crezi că Dumnezeu n-ar putea fi atît de neîndurător ? Nu crezi nu-i a.șa ?

— Nu ştiu, răspunse el încet. Este o ordine. Este o metodă. Asta e ceea ce cred eu.

Pe vremea aceea era îndrăgostit la culme. Ceea ce se înjghebase mai mult sau mai puţin ca un vis romantic devenise un adevăr, care era ca aerul pe care-l respira.

Fotografia ei se afla pe masa lui si când îi spunea noapte bună, era mai mult, ca o rugăciune. El făcu tot posibilul să se ţină bine, îşi vedea nepăsător de treabă, se înfuria ca de obicei de starea în care se aflau săracii lui în această căldură înăbuşitoare, se războia cu Jenkins pentru gheaţă, lapte şi orice putea găsi, cîştiga puţin, dormea pe apucate : chiar atunci însă, simţea că sentimentul lui pentru Beverley era scopul cel mai important al vieţii lui. De asta nu se îndoia.

—• Mi-e teamă, Chris. Vino lingă mine şi ţinc-mâ. Nu mă lăsa. Niciodată să nu mă laşi.

— Nu te voi lăsa niciodată îi spunea, el serios. Aşa îi făcea curte ; în cel mai bun caz, o dragoste tristă, cu ea care se agăţa de el ca un copil înspăi-mântat şi cu şoapte prin casă, ca şi cum se aş tepta ceva. De fapt aşa şi era. Tot o mai vedea pe Annie, din când în când. Ea trimitea după el şi el

stătea lingă patul ei. Cîteodată se trezea numai pentru a-i întinde mâna si el i-o strîngea. Nici unul nu vorbea, dar de multe ori el dorea să aibă credinţa lui Dave Mortimer în Dumnezeu şi jn veşnicie, ca să o liniştească si pe ea. Era însă prea cinstit şi în sala de disecţie pierduse credinţa. După ce forfecase prin ţesuturile corpului omenesc, nu mai avea puterea să creadă că acolo locuise un suflet omenesc. Viaţa parcă nu făcuse parte din el. Credinţa în Dumnezeu, alături de vreo cîţiva studenţi zurbagii care săreau pe o frînghie de vreo douăzeci de metri de intestine ! Ce-i putea oare făgădui ?

— Vei fi blând cu ca, Chris ?

— O, ţi-o jur.

Avea zile când se simţea mai bine si atunci o chema pe Beverley şi plănuia cum să-i facă tru-soul şi-i comandă chiar rufăria. într-o zi din iulie, Beverley îl pofti pe Chris sus în salonaşul ei si el văzu întinsă pe canapea, o rochie de mireasă demodată, de mătase albă cu un voal de reţea. Beverley aplecată se uita la ele.

— A pus să le scoată azi dimineaţă. Vrea să le port eu mai tîrziu.

împreună se uitau la rochia cu trena lungă căptuşită cu volănaşe de dantelă, cu gulerul înalt şi talia îngustă. Voalul avea o panglică de mătase şi un buchet de lămîiţă, care se aşeza în păr. Beverley plângea.

— Ea o fi fost fericită, când le-a purtat ?

— Nu te gândi la asta, draga mea. Nu te gândi.

Ajunsese la maturitate în vremea aceea, în lupta cu viaţa si cu durerea pentru prima oară. într-o zi

" spuse lui Chris, ea ea voia să aibă un cămin al l si să-i facă copii. Băieţi dorea ea, băieţi frumoşi nalţi ca el. El era mişcat până la lacrimi. Mai tîrziu îi vorbi de căsătoria lor în termeni practici.

J—. sunt un om sărac, scumpo. Cum o să te îm paci cu sărăcia ?

_ Eu însă nu voi fi săraca, Chris.

— Ascultă, draga mea, eu nu pot să trăiesc de pe urma tatălui tău, nici de pe urma ta. Trebuie să mă iei aşa cum sunt.

_ Atunci, te iau aşa cum eşti, răspunse ea, du ios.

Chris îşi dădu seama că ea nu putea înţelege sensul vorbelor lui, că n-avea idee de sărăcie si de luptă pentru trai, însă era prea amorezat ca să mai stăruie. Curînd după această discuţie când ea îi arătă rufăria, Chris se hotărî să-i vorbească. Peste tot erau grămezi de cearşafuri brodate cu monograma ei, feţe de masă si damasc si de olandă, şervete şi prosoape care ocupau toate scaunele, fotoliile, canapeaua şi colţurile de pe jos. Lui Chris îi trecu prin faţă masa lui Lily Walters cu faţa pătată si şervetele în inele de lemn. Zîmbi, dar în ochi, privirea îi era serioasă.

— Doamne, trebuie să întrebuinţez eu toate astea ? Cine le va spăla ?

— Eşti prea practic, Chris. Asta mă priveşte.

Intr-o zi Staunton Lewis trimise după el. în bibliotecă se pomeni în faţa unui om mic, fără viaţă care se uita la el cu ochii pierduţi, dar cu o demnitate foarte mare.

— Am aşteptat să vii dumneata la mine, doc tore, fiind vorba de unicul meu copil, spuse el.

Credeam că mai putem aştepta, domnule Le-wis. Nu prea e momentul potrivit.

— Nu era momentul ca Beverley să se log0 deascâ, sunt de acord, adăugă Staunton înţepat Totuşi a venit timpul să ne înţelegem. Dacă ăi cU gând să te căsătoreşti cu ea, va trebui natural să fie întreţinută.

— Sper că eu voi face asta, domnule.

— Cu ce ? Din ce ?

— Din ce cîstig sau voi cîştiga.

— Asta-i o prostie ! Dacă vrei să flămânzeşti te priveşte, Beverley e altceva. Apoi vocea lui se schimbă. Ea era... ea va avea... ceva bani de la mama ei. Cred că va fi un ajutor.

— Nu pentru întreţinerea ei. Dacă vrea să-şi cumpere ceva personal, e altceva. Eu trebuie să întreţin pe nevasta mea, domnule Lewis. Nu pot trăi din banii ei, sau ai dumitale.

— S-au văzut si oameni mai grozavi, ca dum neata care au făcut-o.

Până la urmă, Staunton strigând furios, îl nunii pe Chris prost, încăpăţînat şi termină prin a se purta corect faţă de el.

în vara aceea viaţa nu se arătă prea plăcută pentru Chris. Jos Lily fără Katie lângă ea, căzuse într-un fel de toropeală iar în casă domnea o dez-ordine cronică. Căldura era nesuferită în cartierul fabricilor si oamenii beau apă dintr-un rîu, care cum spunea Ted Lawrence era prea subţire de arat şi prea groasă de băut. Chris fiind ocupat cîteodată n-o vedea nici pe Beverley. Apoi, într-o zi, de undeva,, apăru Jerry Ames, cu braţul plin de flori pentru femeia bolnavă si un inel într-o cutie pentru Beverley. Află de logodna ei.

— Logodită ! exclamă el alb de mânie si neîn crezător. Cu cine ?

— Cu Chris Arden.

_ Doctorul acela ! Nu cred. Nu eşti serioasă, nu, i aşa ?

__ Foarte serioasa.

____ Dar e ridicol. N-are nici un haz.

__ Pentru mine da.

Aprinse o ţigară ; mîinile îi tremurau.

f Nu pot să pricep, spuse el în fine. Nu eşti dumneata. Ce fel de viaţă o să duci ?

Viaţa care-mi place, Jerry, regret.

— De 'unde ştii ce-ţi place ? îmi închipui că e opera mamei tale. Nu i-am fost niciodată pe plac. Oricine, numai eu nu.

_ Ce vrei să spui cu asta ?

_ Ascultă, spuse el, n-o să mă faci să cred că acest băiat, fără un franc în buzunar, a venit pur si simplu aici si te-a cerut în căsătorie ? Nu o cred.

După ce plecă el, trîntind uşa casei şi a automobilului, cu obrazul încleştat de furie, Beverley rămase pe gânduri. Nu era' adevărat, nici vorbă. Chris a venit la ea fiindcă o iubea. Jerry era supărat. Numai asta putea să fie. Când, după o zi chinuitoare, Chris o găsi pe terasă, i se păru cam absentă, cam forţată.

— Obosită, scumpo ?

— Puţin.

— Ceva care te-a supărat ?

— Nimic nou.

întinse mâna si o luă pe a ei mulţumit mai fiindcă era lingă ea. Dar ş , n.u-era obosit stând pe terasă la răcoare, aţipi. Când se trezi, ea plecase.

Seara jtîrziu, îi telefona.

,.. ~ Mă tîrăsc, draga mea. Dacă nu m-auzi e nindcă sunt întins pe jos, cu cenuşa pe cap.

— De ce ?

— Nu ştiu. Credeam că poate ştii tu.

Ea pufni în rîs.

— Dacă vrei cu orice preţ să adormi...

— Numai când sunt fericit şi în pace, scumpo

E totul în regulă, se gândi ea. Am fost o idioată' Ce importanţă avea Jerry sau ce spunea el.

Jos în odaia lui, Chris care se pregătea de *cul-care,* găsi o carte a lui Henry, pe care Lily i-o pu, şese pe masă, si o luă sus cu el. Era Rubaiyal si privirea lui căzu pe rândurile subliniate de Henry': „Speranţa lumească pe care oamenii şi-o pun în inimă, se transformă în cenuşă..."

El citi mai departe : „Si lumina ca zăpada pe obrazul prăfuit al deşertului, ' lumina de o clipă sau două — dispăru".

Lăsă cartea şi fixă cîtva timp tapetul învechit de pe pereţi.

A doua zi dimineaţă se sculă mai bine dispus, şi porni să-şi facă vizitele umblând pe căldură, ur-cându-se în locuinţe unde aerul era ca un abur fierbinte. Spre seară, el, ridică plapuma de pe un copil care avea friguri spre a examina nişte puncte roşii pe burtă, apoi se încleşta cu obrazul schimbat.

Era iar febra tifoidă.

CAPITOLUL XVII

Katie devenise Miss Walters. Făcuse aceasta tot atît de simplu cum se strecurase printre cearşafurile curate ale patului ei din spital în prima noapte şi la urmă adormise.

în dulap atîrnau uniformele vărgate, fustele făcute de domnişoara Barker. Dedesubt se aflau ghe-

tcle ei cu tocuri *de* cauciuc şi de uşa dulapului atîrna un sac de hîrtie pe care era scris „De spălat.". Camera era curată şi mobila nonă ric,r>a,.™„ fltirna un acu- ^ ^^^ ^ Ldie era scns »ue spă-i t" Camera era curată şi mobila nouă, deoarece ceasta se găsea în imobilul cel nou, donat de Le-wis pentru căminul de infirmiere. Un pat, o masă de scris, o masă şi două scaune o mobilau şi o bucată de covor era exact la mijloc.

Era agitată şi mai mult decît orice, curioasă de vecinele ei. Din privirile infirmierelor văzuse că grupul era modest şi capabil şi ordinea excesivă ce domnea o cam înspăimântă. Chiar în prima seară, luase diferite hotărâri. Una era că nu-i plăcea domnişoara Simpson care din dosul biroului ei, cu rochia de mătase neagră se învîrtea în jurul ei ţinând-o în picioare pe când o măsura de sus în jos, peste ochelari.

— Vei avea trei luni, domnişoară Walters, spu sese ea. !n acest timp va trebui să vedem dacă eşti capabilă să termini cursul sau nu. Munca e grea şi precisă. Nu putem admite greşeli. Vei primi ordine şi e de datoria dumitale să le execuţi.

— Am înţeles.

Domnişoara Simpson o privi atent.

son.— Numele meu e Simpson. Domnisoara Simp

Da'
smerită. domnisoară Simpson, spuse Katie deodată

,,, „~ nc^ ceva. Te-am primit de încercare, aşa "nară cum eşti, datorită doctorului Arden, care spunea^ că ai să te porţi bine. Cred că te vei ţine ine
C t U7nt> dar trebuie să ?tu' că avem un regula-tern ^ aSprU în Ce
P rive S te infirmierele, in-Şi personalul. Nici o prietenie cu nici unul

dintre ei. Doctorii sunt şefii dumitale, nimic mult.

— Dacă faceţi aluzii la Chris Arden...

— Doctor Arden. Nu. Mă gândesc la toţi bar baţii în legătură cu spitalul.

Dar Miss Simpson făcuse aluzie la Chris. Katie o ştia si se contractă la gândul acesta. Trebuia să-l lase pe Chris în pace, nu-i aşa ? Poate, gândea ca de aceea a primit-o domnişoara Simpson, ca să fie despărţită de Chris. Bine, era despărţită în orice caz. Hîrca asta bătrînă să nu-şi facă griji. Culcată în pat, era nenorocită ascultând zgomotul de afară. Alături de hol era baia pentru etajul acela, un şir de lavabouri pe o parte, alt şir de căzi pe cealaltă ; o procesiune continuă înspre 'baie, bălăceală si miros de săpun. Negreşit aici aveau obiceiul să ia baia des. Ea ascunse aceasta într-un colţ al memoriei ei. Ceva mai tîrziu se auzi ambulanţa care sosea şi se sculă să vadă ce se în-tîmplase. Văzu servitori ieşind de undeva, alune-cuşul brancardei, un intern sărind de pe scară şi aruncând o ţigară, îşi aminti de Jake şi i se făcu cam greaţă, apoi se furişă în pat, încercând a se dumiri si a-şi aminti ce-i spusese superioara. Superioara căminului de infirmiere nu-i plăcea mai mult decît domnişoara Simpson ; o femeie mică, grasă, cu părul împărţit în două şi strîns într-un coc pe ceafă. Aceasta o conduse pe Katie la camera ei şi îi comunică instrucţiunile, cu o voce aspră şi ascuţită.

— Vei fi deşteptată la ora şase, domnişoară Walters, spuse ea, şi vei ieşi după ce ţi-ai făcut patul şi camera. Fereastra să rămână deschisă. Rufele murdare se strîng în fiecare luni dimineaţă şi tre-

mai

• ă fie trecute pe o listă. Vei găsi formulare în buie 'ul mesei de scris. la-ţi prosoapele cu dum-SCeata în camera de baie şi adu-le înapoi. Cred că

35 acu toate astea, Katie culcată în acea noapte călduroasă de vară, simţi un fior de emoţie. Femeile astea două n-o iubeau, dar va răzbi în ciuda lor. Va munci si va învăţa şi într-o zi va purta boneta si va fi primită. Atunci Chris va vedea cine e ea. închise ochii şi se gândi la el.

Era devreme dimineaţa şi frumos afară când se trezi şi sări din pat. Infirmierele se grăbeau prin săli, la baie şi în curte. Se îmbrăcă repede, puse un kimonou si se duse să se spele. Fetele tinere o priviră şi una sau două îi vorbiră :

— Dumneata eşti auxiliară ?

— Da. Mă cheamă Walters.

Dar erau foarte grăbite, şi nu-i dădură multă atenţie.

— Cine are prosopul meu ?

— Cît e ceasul ?

Numai o brunetă se opri ca să-i vorbească.

— Şi eu sunt auxiliară. Ştii, nu e glumă.

— Nu mă aştept să fie o glumă, spuse Katie înţepată.

— Auxiliarele fac tot ce e mai greu. Dacă nu sunt scuipătoarele, e deparazitarea patului. M-am săturat cu asta.

.~ N-am venit aici să mă aflu în treabă, spuse Katie, repetând ce-i spusese Chris. . Fata brună surise şi plecă. Luă pripit micul dejun care era simplu. Prune, cereale, ouă cu slănină .* calea subţire. Katie, aruncând o privire asupra Oa r lungi» văzu în jurul ei femei tinere seri-

e> ce se pregăteau să înfrunte ziua lungă ce le

sta înainte. Erau cu gândul în saloane, distrate • gata de a zbura într-acolo. Noaptea fusese a 1$_{0}$?1 Acum spitalul le; reclama, cu regulile lui, cu urgen'" ţele lui, cu saloanele înghesuite, cu problemele rf viaţă şi de moarte. Se uitau la ceas, se sculau si ieşeau afară. Fix la şapte se prezentau infirmiere lor de noapte obosite, preluau cheile şi se uitau la rapoarte.

— Adams a murit azi noapte.

— Atunci avem un pat suplimentar.

Ele nu erau nesimţitoare, nu erau tari ; Adatm era un număr, o fişă, un hamac într-un salon supraîncărcat. Spitalul n-avea timp să plângă pe fiecare mort. Politica lui era numai pragmatică ; se lupta pentru viaţă. Când se pierdea o bătălie, se iveau numaidecît altele.

— A trebuit s-o leg pe Jones, azi-noapte. A ieşit de două ori în hol, era nebună de-a binelea. Nici lui Blake nu-i merge bine.

Katie stătea alături, ascultând cu atenţie. Peste drum era salonul care-i fu atribuit : boli interne pentru femei. Infirmierele de noapte îl curăţiseră numai pe deasupra. Acum era deschis, să intre soarele de dimineaţă, o rămăşiţă urîtă de peste noapte,, murdară si plictisită ca o femeie de stradă obosită.

Infirmiera de noapte se sculă, îşi desfăcuse şiretul de la pantofi şi gleznele-i erau umflate când se aplecă să le lege.

— Nu pot dormi în căldura asta, spuse ea. De fapt n-am dormit de o săptămână.

Infirmierele de zi preluaseră serviciul, fără a o auzi şi se tîrî afară, galbenă de oboseală.

La prînz Katie cădea din picioare. Garase nenumărate tăvi, plosti de pat si ceşti de băut. I s-a

. um să primenească un pat fără a ridica pe arătat. ^ cearşaful, muşamaua si pătratul, se în-bolnavu pe o parte, făcând un sul din rest contra tm telui bolnavului, apoi întorcându-l peste ridică-Spa se întindea pe partea cealaltă, să îndoaie col-sub saltea şi să tragă totul neted şi întins.

"cîtă complicaţie să faci un pat", se gândi ea.

Spatele o durea căci se aplecase prea mult peste naturi şi capu-i era ameţit de mirosul spitalicesc, medicamente, dezinfectante şi altele mai puţin plăcute. Dar era tânără şi vioaie. Domnişoara Simp-son făcând inspecţia zilnică şedea în prag şi o supraveghea cu ochiul experienţei îndelungate.

— Cum se poartă ?

— Foarte bine. în orice caz, nu e isterică.

Nu, spuse ea încet. Nu, n-o să fie. Cred că ştie ce vrea şi îşi va vedea de treabă, şi plecă lă-sând pe infirmiera şef nedumerită, luînd la rînd salonul următor.

Chris găsi o Katie încălzită si ofilită când veni după prînz. înainte de *a* intra, ea recunoscu pasul lui cam pretenţios în hol şi repede îşi trecu mâna prin păr. Dar el o salută numai de departe. Avea un bolnav în salon şi se duse drept la el. La plecare totuşi se opri în dreptul ei.

— Ei, domnişoară, Walters, cum merge ?

Ea se roşi că n-o chemase pe nume.

Bine, doctore. E cam complicat, dar mă în văţ.

.. —^Foarte bine, ripostă el şi ieşi afară, lăsând-o Jignită şi furioasă. O sărutase la plecare şi acum era domnişoara Walters şi o străină pentru' el. Ea sus i^ZU de treabă cu §ura încreţită şi cu capul în înmA • Seara aceea stătu mult timp în baie, ca să-şi "moaie muşchii si picioarele ce-o dureau. Şi

aproape pentru întîia dată de când se știa, vă •- lacrimi amare singură și în tăcere.

Cîteva sâptămâni mai tîrziu, izbucni iar feu tifoidă, și de data asta cu furie. Căldura continuat și-i urmase seceta. Rîul scădea și malurile erau uscate, cu noroi. Arborii îngălbeniseră în august și din patul ei, Annie Lewis vedea prin fereastra cum se prăpădea omenirea. Ciudat, se gândi ea, că toată lumea i se arăta prin fereastră, într-un 'pătrat de cer și vîrfuri de pomi. Așa se stingea nu numai viața ei, ci și viața tuturor. Chris după ce constată primul caz, duse cîteva mostre de apă lui Dickinson la spital care-i făcu analiza. Era o analiză înspăimântătoare și Chris i-o arătă lui Jenkins.

— Arată ca o problemă de aritmetică pentru mine, băiatule. Ce vrea să spună ?

— Tifoidă. Atît.

— Bine, spune-le să fiarbă apa. Asta-i de fă cut, nu-i așa ?

— Dar n-o vor face, Jenkins.

— Atunci n-au decît ceea ce merită, răspunse scurt acest domn.

înainte de a pleca, Chris luă totuși un carton mare și-l atîrnă pe perete. „Fierbeți apa", scrise pe el, „din ordinul primăriei".

Jenkins se miră de ultimele trei cuvinte, dar Chris fu foarte energic. „Fac parte din primărie", spuse el, „și eu dau acest ordin. Ce, nu-ți convine ?"

— N-o să mai faci parte multă *vreme, daca* faci vâlvă, fiule. Ascultă-mă, Chris. Sau ești cu ce tățenii sau nu. Dacă nu ești, o să te trezești dat afară, fără să știi când ai ieșit pe ușă. Uită-te la mine. Eu sunt «ici, fiindcă tac. Nici mie nu-mi plac multe lucruri mai mult ca ție, dar am mai multa minte.

Totuşi veni vremea ca şi ziarele lui Lewis să blice zilnic ordinul primăriei de a se fierbe apa. P[u] [tas]trofă rnare amenințe, şi Lewis cu banda lui u înfrînți. O ştiau. Nu mai era scăpare acum, [er] [vor]bă de o călătorie plăcută în Europa, sau vreo [s][ură] [m]tr-o localitate balneară. Presa din opoziţie era sinceră şi amărîtă, arătând că răul era o hazna, că oraşul n-âvea un sistem bun de canalizare si că multe 'case clin cartierul fabricilor se servesc de puţuri şi n-aveau nici un fel de canalizare. O tragedie, nimic mai puţin.

La spital năpădeau bolnavii. Katie, alergând dintr-un loc într-altul, trebuia să se strecoare printre hamacuri care erau puse peste tot, chiar în hol, cu paravane împrejur. Ea cunoscu şi mirosul tifoidei şi într-o zi când era liberă îşi cumpără o sticlă de colonie. Ca rezultat a fost dată afară din salon si trimisă să-si facă o baie.

Pentru Chris era numai o repetiţie a anului trecut, la care se adăuga o nouă mânie si-i era greu să-l întîlnească pe Lewis, chiar să-şi ascundă furia faţă de Beverley.

— Tu crezi că e adevărat tot ce spun gazetele, Chris?

— Trebuie să cred, Beverley. E un fapt vădit. Un astfel de fapt trebuie să-l crezi.

— Vorbeşti parcă ai fi si tu supărat.

— Vino cu mine într-o zi si am să-ţi arăt de ce smt supărat.

Dar nu era timp de ceartă, nici măcar timp de dragoste. Treceau zile fără ca Beverley să-l vadă sau când venea în goană, o lua în braţe o clipă şi iot m goană pleca. Când stătea un ceas cu ea, era s ovit şi năucit, prea obosit ca să vorbească, prea ooosit chiar ca să observe ceva.

In realitate, în timpul acelor săptămâni, el pierdea bătălia, cu toate că nu-şi dădu seama decît mult mai tîrziu : căci Beverley avea mare nevoi de el. Era prăpădită, slabă şi istovită. Trezindu-se din stupoarea morfinei în mijlocul nopţii, mama ei o vedea lângă pat, cu capotul peste cămaşa de noapte şi o trimitea la culcare. Ea pleca si peste un ceas sau două iar era acolo.

— E mai slabă ?

— La fel, domnişoară Beverley. Te chem dacă survine vreo schimbare.

Annie însăşi nu prea îşi dădea seama de prezenţa ei, fiind ocupată cu ideea greoaie a morţii. Nu mai era curioasă, avea numai o răbdare nesfîrşită. Cîteodată Staunton şedea lângă pat, dar era cam tîrziu ca să-i mai pese de ceva, afară numai că era interesant de văzut cum el se găsea în fine în faţa unui lucru pe care nu-l putea domina. Cîteodată avea iluzia că un fiu era lângă ea şi în orice clipă ar putea să rîdă şi să-i spună :

— Hai, cucoană, ieşi de acolo. Unde ţi-e mâna ? Te ascunzi de mine, nu-i aşa ? O mână aşa de frumoasă, mamă. Nimeni n-are mîini ca ale tale.

Atunci scotea mâna si se uita la ea. De cîteva ori ceru să-l vadă pe Chris şi ca prin minune, găsi timp pentru ea. Ea aţipea şi când se *trezea,* el şedea liniştit lângă patul ei. Nu avea mult de spus, dar îi lua mâna si o dată îi spuse că avea mîini frumoase. Era ca şi cum visul ei se adeverise şi se simţea întotdeauna mai bine după o vizită a lui, ca şi cum o parte din puterea lui trecuse la ea.

— N-ai altceva de făcut ? îi şopti ea.

—- Nimic, răspunse el vesel.

Odată adormi chiar acolo, lângă patul ei. B făcu

nc - j, , grozavă să-l vadă dormind lângă ea.
fi făcut la fel. Un fiu
it.jut la fel.
Dar'nu era timp de dragoste în zilele acelea. Nu timp nici de somn, nici măcar de masă. Oamenii era reall ca muştele, în odăiţe mici sărăcăcioase si î l l 'e insalubre. Camera mortuară de la spital era încărcată şi mereu veneau alţii. Fricţiuni cu alcool, curăţat gura de răni, însemnări pe foaia de temperatură', infirmiere alergând încoace si încolo cu căni de băut, interni dormind îmbrăcaţi si cir-culând nerași si cu ochii intraţi în cap si răul care-si continua munca grea.

Fierbeţi apa de băut, fierbeţi apa de spălat vasele". Şi cartierul fabricilor care nu citea gazetele îşi pompa apa din puţ, ca de obicei.

La sfîrşitul lui septembrie, Chris era istovit fizicește si moralicește. Aproape că n-o mai văzuse pe Beverley de o lună. Lucra nebunește, si întotdeauna cu impresia că bătălia era pierdută dinainte, îngrijire, nu medicamente, era răspunsul şi afară din spital, nu era îngrijire pentru cei săraci. Atunci, într-o zi din cele mai rele din acea perioadă, cu ochii injectaţi din lipsă de somn si cu revoltă în sufletul lui, un tânăr sprinten intră în camera lui de consultaţii, şi-l întrebă ce părere avea de această stare de lucruri.

— Ce părere ? Cred că e o crimă.

Spuse si mai mult. Critică administraţia locală, alimentarea cu apă, excrocheriile care împiedicau relormele necesare. Ședea înfundat în fotoliu si-si descarcă toată oboseala, toată furia si mila lui. Era probabil^ ruina lui, dar nu-i păsa. Ruinat era sigur. i Jl[az],[e*a] de [se]ară scria pe trei coloane un articol n itulat : Epidemia este o crimă, declară medicul comunal".

Chris nu văzu gazeta. Rar avea timp de citit în timpul acela. Nu era la curent cu ce se întîmplase până ce în aceeaşi seară, după sfîrşitul consultaţiilor si pe când se pregătea să reînceapă vizitele dureroase, Staunton Lewis intră în cameră si aruncă ziarul pe masă.

•—• Ai spus aşa ceva ?

Chris se uită la gazetă.

—• Da. Mai mult. O cred.

Lewis nu mai scoase un cuvînt. Se uită împrejur la camera sărăcăcioasă, îi aruncă o privire aspră si întorcându-i spatele, ieşi tot atît de brusc cum intrase.

CAPITOLUL XVIII

Chris lucrase aproape toată noaptea şi înapo-indu-se în zori acasă, fu trezit de telefon şi de vocea lui Jenkins.

— Ascultă, mă măgarule, ce ai f acut. cu chestia aia de ieri ?

— Am spus-o intenţionat. Atît.

— E destul. I-ai pus pe toţi într-o situaţie dis perată. Dar şi tu te-ai băgat în ea. Nu te pot da afară acum. Dar trimestrul viitor te vor scoate din slujbă, băiete. Sigur, cum te văd.

— Despre partea mea, puţin îmi pasă, spuse el şi puse receptorul la loc. Totuşi nu mai putu să adoarmă. Se va întîmpla aşa, cum a spus Jenkins. De fapt, o ştia demult. Culcat în pat, îşi dădea seama că însemna mai mult decît numai pierderea postului de la primărie. Beverley se va necăji şi se va îngrijora, într-un moment când avea destule pe cap. Şi pierderea acestui salariu va îndepărta cu

siguranţă căsătoria lui. îşi trecu mâna prin pârul lui des şi fixă fotografia ei pe birou. Ce dracu, un om nu poate fi sincer în această afacere, fără a lovi pe cineva ?

La ora nouă, o chemă la telefon, dar i se răspunse că veghease aproape toată noaptea si că dormea. El încercă iar de la o farmacie în timpul dimineţii, dar Holmes răspunse că era cu mama ei şi că n-o putea deranja. Afară de asta, dimineaţa trecu ca de obicei. Umbla mereu în case, sus pe scări, în dormitoare.

— Cum a fost noaptea ?

— I-a fost rău, doctore. Abia l-am putut ţine în pat. îşi pierduse capul.

Prescria doctorii, mai mult de dragul familiei, instrucţiuni cum să-l îngrijească, apoi ieşea afară în soarele arzător ca să intre într-altă casă. Muştele zbîrnîiau prin ferestre, resturi de vase nespălate prin bucătării înghesuite, copii care plângeau, care vărsau. Cîteodată însă si puţină bucurie.

— Ce face băiatul ?

— Parcă mai bine. Febra a scăzut de azi-dimineaţă si doarme.

O uşurare şi un sentiment de biruinţă. Să stai lângă un pat, să te uiţi la un copil care doarme, şi să ai sentimentul umil de a fi puţin un vice-rege al lui Dumnezeu, dacă există Dumnezeu. Nu era nimic care să-l prevină, nimeni să-i spună de acea discuţie între tată şi fiică cu o seară înainte.

— Tu l-ai vrut. Acum îl ai, dar te previn. O să-l urmăresc până-n pânzele albe.

— Poate că el are dreptate.

— Dreptate! Obraznicul acela. Ce ştie el de asta ? Şi ascultă. Dacă mai pune piciorul în casa asta o să ordon să-l dea afară.

Ea se urcă sus si intra în odaia mamei ei. Annie era conştientă şi stând lângă pat, se uită îndelung la fiica ei. JVu, nu putea s-o întrebe pe dînsa. *Nu* avea pe nimeni cu cine să se sfătuiască. După puţin timp ieşi afară.

Tot ce văzu Chris, când intră prin uşa din bucătărie în casă, după prînz, era că era murdară si că îi era foame, că Lily ieşise, şi că ceea ce ar fi fost poate o mâncare la o oră anunţată era uscat si negru pe o farfurie crăpată în cuptorul maşinii. Totuşi trebuia să mănânce ceva. îşi luă mâncarea şi o duse în camera de consultaţii înjurînd încet printre dinţi. Numai după ce o puse la masă o văzu pe Beverley, o Beverley palidă cu ochii arşi, care şedea în prag încordată şi care nu surîdea.

— Scumpa mea ! De ce n-ai trimis după mine ?

— Cred că ar trebui s-o ştii, spuse ea fără a-şi ascunde supărarea.

El se uită fix la ea.

— Să ştiu ce ?

— Să ştii că nu te poţi aştepta să fii binevenit acasă la mine, după cele petrecute aseară..

El era gata să-si spună părerea, dar se stăpâni cu demnitate.

— Asta depinde, îmi închipui, de cine mă pri meşte, spuse el încet. Dacă e din cauza articolului din gazetă, îmi pare rău desigur. Eram prea obosit probabil. Dar de ce să nu spui adevărul, Beverley ? La urma urmei, era datoria mea.

— Chiar dacă ne-a despărţit ? Tot ai mai găsi că e datoria ta ?

— De ce ne-ar despărţi ?

— Dacă ar fi aşa ?

El şovăi o clipă.

" — Poate... că atunci, spuse el. Dar nu poate fi eazul, draga mea. Nu, dacă ne iubim. Beverley se făcu că nu aude.

— N-ai o datorie față de cetățenii care te plă tesc ? întrebă ea. Municipalitatea...

— La dracu cu municipiul, se răsti el. Ce ames tec are asta între noi doi ?

— Pentru că eu te-am băgat Ia primărie. Nu trebuie să uiți asta. Așa se face întotdeauna. Cu nosc pe Barney O'Neill de când m-am născut.

Chris izbucni deodată în rîs

— Doamne, spuse el, și eu care credeam că eram un medic bun ! Ce curios .' Va să zică așa se pro cedează mereu. Și asta-i nostim. Eu care-i spuneam lui Jenkins că n-am avut proptele.

Ea nu luă în seamă remarca lui.

— L-ai urît întotdeauna pe tatăl meu, spuse ea. Dar să te răzbuni atît de meschin și acum...

— Tocmai acum e momentul, spuse el, acum când răul e în toi. Dar nu e o răzbunare ieftină, draga mea. Mă costă postul, nu-i așa ?

— Nu te-ai gândit că ar putea să te coste și mai mult decît postul tău, Chris ?

Se uita la ea, fără să înțeleagă. Era și ea obosită, ca el și în fața unei tragedii. Era de necrezut să se certe ; absurd și nedemn.

— Scumpa mea, spuse el serios, îmi pare rău dacă te-am necăjit. Ti-am spus demult că nu e ușor să mă iubești nici să trăiești cu mine. îmi cîștig pîinea și în orice caz trebuie să-mi văd de profesiunea mea. Nu pot face o tranzacție în pri vința asta. Ai știut asta tot timpul.

— Şi ocupaţia îţi va fi întotdeauna în cap îna intea mea. înainte de orice, spuse ea. E adevărat, nu-i aşa ?

—• Nu, Doamne fereşte, spuse el tare. Dar îşi are şi ea loculei.

în picioare, ea se uită nehotărîtă împrejur la praf, la scrisorile pe care din lipsă de timp, nu le deschisese, la farfuria aceea nenorocită pe birou, si pe urmă se uită iar la el şi se înfurie iar, că îl iubea atît şi că el se uita la ea cu o expresie aspră în ochi şi fără a-i ceda.

— Viaţa, spuse el, a fost uşoară pentru tine, draga mea. Nu e cu toţi la fel. Nu va fi uşoară cu mine. Sunt însă gata, să-ţi sacrific tot ce am, dacă asta-ţi ajunge.

— Nu sunt sigură că ajunge, Chris. Poate că cer prea mult. Poate că sunt o egoistă, nu ştiu. Dar în ultima lună, cu tata şi cu tine care nu vă înţe legeţi... Chris, ţi-a vorbit mama vreodată de mine ?

— De multe ori.

— Chiar înainte de a ne logodi ?

Şovăi o clipă si această şovăire a însemnat rup-tura. Beverley nu mai aşteptă să-i vorbească. Ri-clică capul şi se înroşi. Spuse, că regretă, clar că nu crezuse că vor ajunge aici, mai cu seamă din cauza atmosferei din casă. îşi închipuise că cel puţin pentru ea va găsi puţin timp. Poate că era geloasă pe profesiunea lui. Nu-şi dădea seama. Dar în acest caz, nu era croită pentru a fi nevastă de doctor, nu-i aşa ? In orice caz, tatăl ei va rămâne în curînd singur şi va avea nevoie de ea. Dacă se mărită, dacă vreodată ar face-o...

Chris ascultă tot timpul cu fălcile încleştate, fără să se apere. Numai la sfîrşit se aşează în fotoliu şi îi surise peste masă.

— Fată dragă, spuse el, nu trebuie nici să mă acuzi pe mine, nici să te aperi pe tine. Ai drep tate dacă vezi situaţia astfel, şi se poate să am şi eu dreptate. Nu sunt niciodată sigur, natural. Dar dacă vrei să fii liberă, draga mea eşti liberă.

Poate că ea nu se aşteptase la asta. Păli tare si se sculă. Chris sări în picioare.

— Numai dacă tu vrei, draga mea...

Ea stătu pe loc si el avu impresia că Beverley se aştepta ca el să adauge ceva, ce n-a spus şi ce ar fi trebuit spus. Dar el nu vorbi si îi zîmbi trist.

— Mă tem, că vreau, Chris.

Mai aruncă o privire ciudată, aproape o privire de disperare în jurul camerei, apoi se întoarse si ieşi. Chris o urmă, dar nu găsi nimic de spus. După ce închise uşa, simţi că tremură. Se încuie în cabinetul lui şi se aşeză iar. Genunchii nu-l ţineau.

O zi, două, mândria îl opri să se ducă la ea. Lucra sub o presiune grozavă si spera că, trecând puţin timp, Beverley îşi va veni în fire si-l va chema. Dar nu se întâmplă nimic si la urmă, puse mândria în buzunar şi urcă dealul.

Holmes îi deschise uşa si o privire în ochii lui fu destul.

— Merge mai rău Holmes ?

— Mă tem că e sfîrşitul, doctore.

El nu ceru să intre, aşa că Annie Lewis muri în ziua aceea, fără el. Se stinse uşor, numai o dată murmură ceva care semăna cu numele lui şi încercă să întindă mâna. Beverley, o umbră albă lângă patul ei, păli si mai mult. Apoi totul se sfîrsi si Annie s-o fi dus în acelaşi cer ca micul Jake, croitorul, cu toate că ea a fost expusă două zile într-un pat de orhidee, pe când Jake a costat în total cinci sute de dolari pe Societatea de Tracţiune. Pentru

,, ,,,, ▪ ,

,,,, ▪

,

*lui, un r*blnetul lui ^ f* d o «â 2i[e l Sa ^ite*

în fa *tîrziu*

m a -

- *O f/6* a ?te Pteu de ja ? ,oameni

. Vezi că • - el a J'uto r si

•u^s ;?£;•' ^ f?* «oiKe Aratâ ^ei?u .avea sl

f|cS:£^5îg

,,- —— »»?;;'«-.,..-,

fundaturi si SP 7

a

^«ia era c - "-ine.

" TM_ă>li?s-s^v^-f

^sirr" -?€j-- -t

de> spital S ^ ^ Annie, S/ sâPtâmână f s^ţi,

pe c£d ÎL Jumâtate de zi l*eni* acasâ

^K^SBSîpH

ţinu ' - Se

Poarta din dos

Se sperie, căci Lily avea principiile ei şi nu mai avea timp să fugă. Făcu singurul lucru care-i trecu prin minte : dădu ibricul la o parte şi aruncă scrisoarea în foc. Puse ibricul la loc până să intre Lily.

— *De* ce atîta foc, mamă ?

— Vreau să beau un ceai ; ia si tu o ceaşcă.

Au luat ceaiul împreună la masa din bucătărie şi după două, trei zile, Chris citi în gazetă că Beverley plecase cu tatăl ei în Europa. Era întîia oară când pricepu într-adevăr că logodna era ruptă.

PARTEA A III-A

CARIERA

if

7dup ea ? mamă. Tot

stiu

T\/T -

re

^~£%£ft *&£&&• g? -* -

zuse diferitp f d~o mai deoari £ obi?nuită cu
fus ese pr m t/%^ de trag^ ^«e care va-3 »Sub
rezervă" de dom 3rte, ca™ 6 domn i?oara Simp-

rlt «ai vese ce
se făurea cu hotă_
2l
să fe 0° f as/. î Îl
estp
Cochetă

mamei

Dabilă. «capabili, în tn , y lntorsese fusese in

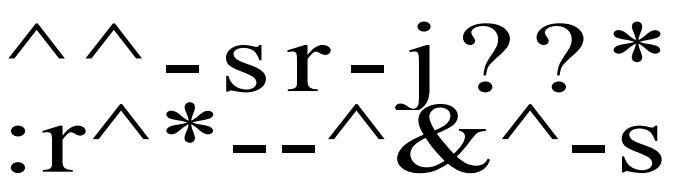

- aşa

în toamna aceea, Katie şi Lily avură într-o zi o convorbire. Au început fără răutate, căci de când se stricase logodna lui Chris, Katie nutrea o nouă speranţă în sufletul ei, şi voia să-şi facă o rochie nouă. Dar această discuţie cu toate subînţelesurile ei, avea să schimbe firul vieţii la mai mult de o persoană.

— Trebuie să-mi fac o haină, spuse Katie, nu pot să umblu în zdrenţe.

— Bine, dar cu ce ? întrebă Lily nepăsătoare. Să-i ceri lui ? Dacă te-ai fi angajat ca vînzătoare într-o prăvălie...

— Ei bine, n-am făcut-o şi gata. Dacă ar fi ceva de capul lui Dick, ne-ar ajuta. Dar e ocupat cu el.

Trecu o clipă până ce pricepu Lily aluzia, apoi îi aruncă o privire încruntată.

— Şi ce anume vrei să insinuezi ?

•— Ştii tot atît de bine ca mine. De unde crezi că avea banii când a venit noaptea acasă ? Dacă crezi că i-a cîştigat, eu nu.

— E fratele tău, Katie. Ar trebui să-ţi fie ruşine.

•—• Bine, mi-e ruşine si apoi, adăugă ; A şters-o devreme a doua zi dimineaţă, nu-i aşa ? Şi când *a* mai făcut el aşa ceva ?

— Dacă spui că el a luat...

•— Ghicesc, asta-i părerea mea.

Katie se alarmă după asta, dar era prea tîrziu. Obrazul mamei ei trăda o răutate grozavă. Se mişcă supărată şi nu luă nimic în gură în seara aceea. Dacă ar fi plâns, Katie ar fi înţeles-o, dar lacrimile care curgeau de obicei cu uşurinţă, se uscaseră şi ochii-i erau ficşi şi pierduţi.

—• Poate că mă înşel, mamă.

— Desigur că te înşeli. El n-a avut noroc, şi tu ai fost mereu nedreaptă cu el.

*

,PBJd ſ

, ?)JB pop ,,,sj ^

Mai sunt mulţi acolo de unde-i am şi pe aceş-
tia,

Ea se dezmetici ;

— îmi pare rău că ţi-ai schimbat planurile, doc
tore.

— Nu face nimic. Se întimplă.

Adevărul nu-i trecu prin minte. Era ocupat în acea toamnă, şi deşi muncea mult, nu era întotdeauna plătit. Mulţi din bolnavii municipiului îl chemau încă pe el şi nu-l lăsa inima să-i refuze. Şi apoi, nu le plăcea Barrett.

Barrett nu venea noaptea decît cu greu şi când venea, îi certa pentru lenevia şi murdăria lor.

— Uite la podeaua asta. De ce n-o freci ?

Ce ştia el cît costă săpunul sau de sforţarea cerută braţelor obosite şi corpurilor subnutrite de a face lucrul obligatoriu de toate zilele ? Sau :

—• De ce nu ţineţi copiii afară la aer curat ?

— Unde, întrebau ei. Pe stradă, să-i calce auto
mobilele ? Doctorul Arden s-a străduit să obţină locul acela viran pentru ei, ca să se joace, dar acum că a plecat...

Intr-o zi Chris trebui să-l cheme şi el pe Barrett. Un negru din sud sosise pe unul din vapoare şi se îmbolnăvise. Chris îl găsi într-o colibă, pe marginea rîului, înconjurat de alţi negri, şi plin cu o erupţie ciudată. Se duse acasă, consultă manualele şi-l chemă pe Barrett.

— Vărsat negru ? exclamă el. *Nu* cred, Arden. *N-avem cazuri* de vărsat negru în oraş.

— Veţi avea. Toţi aceşti negri ar trebui vaccinaţi înainte de toate şi bolnavul trimis la spitalul co
munal.

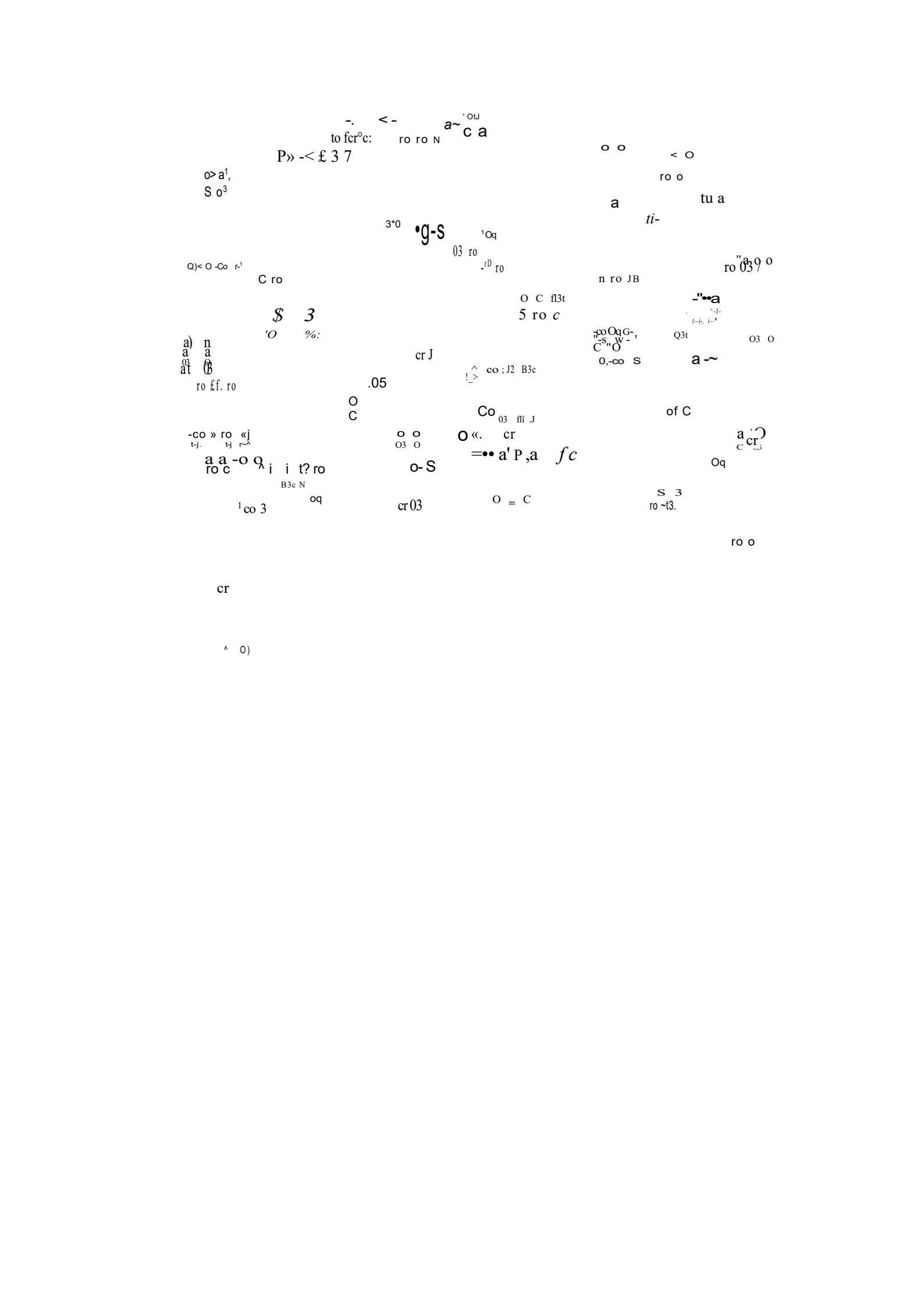

Dumneata mi-aduci vărsatul negru. Nu-mi trebuie. Nu-l vreau.

— Dar îl ai, spuse Chris amărît.

înainte de plecare, Barney lăsă gluma si se uită fix la el peste masă.

— De ce ai făcut asta, Arden ? Cunoştea! doar pe bătrînul aceia.

— Cineva trebuia s-o facă.

— *Nu ţin la el, afară* din cale, spuse primarul, nici eu. Dar Annie Lewis... în fine să vorbim de al tele. Ţi-ai făcut datoria şi uite că te-a costat.

Chris se ridică surîzând.

— M-a costat mai mult decît mă aşteptam, spuse el. Ce facem cu cazurile astea ?

Obţinu cu greu ordin ele exhumare şi judeţul trimise un reprezentant. Era un lucru foarte neplăcut. Barrett din partea primăriei, asistă şi el. Reprezentantul judeţului era liniştit şi atent. Chris era tăcut. Reputaţia lui era în joc şi o duzină de reporteri erau acolo şi aşteptau de la distanţă, să se mărturisească succesul sau falimentul lui. Când deschise sicriul reprezentantul oficial n-avu nevoie decît de o scurtă privire.

— Vărsat negru, declară el scurt către reporteri. Bine. închideţi Imediat la loc.

Nu era o epidemie, afară numai de braţe dureroase. Dacă această descoperire adaugă ceva la reputaţia lui Chris, în schimb îi micşoră clientela. Chiar şi bolnavii obişnuiţi ca Lee, domnişoara Andrews si Betty Howard, se abţinură în toamna aceea. Betty nu-l părăsi nici atunci, îl chema la telefon.

— Alo, ai bube ?

— Plin de spuzeală *l* Vino de vezi .'

, . . 1

se

luni, mii J- Prımări

ficu]- el voi

Wr rt

J,,,-,

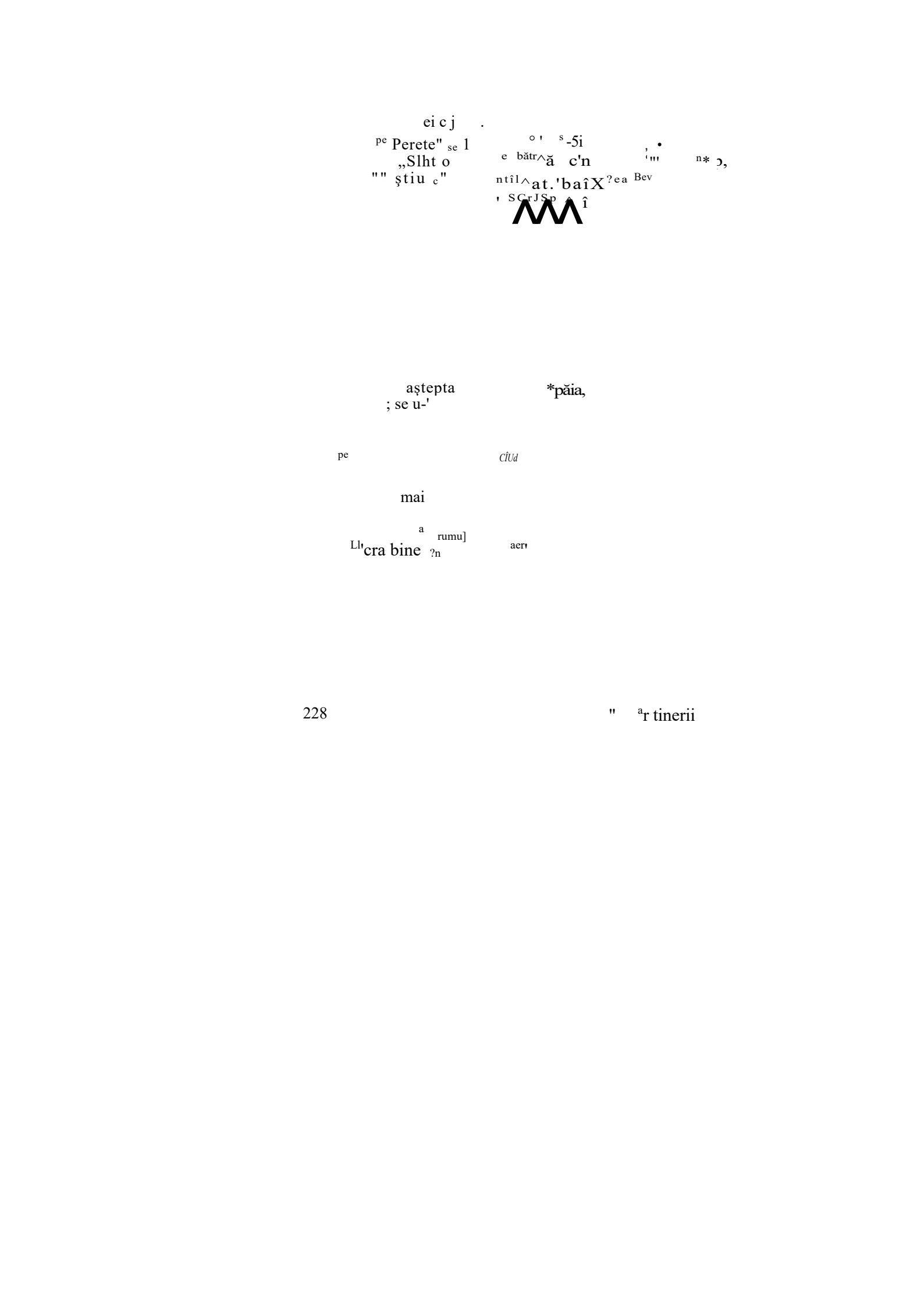

aştepta *păia,
; se u-'

pe CÎUd

mai

a rumu]
Ll'cra bine ?n aer'

fineau mai puţin la viaţă şi mai mult *la o* metodă nouă ; erau gaia ,sâ rişte, să experimenteze, pentru ca la sfîrşit omenirea să cişţige. Ciţiva din cei mai bătrîni găseau că măştile şi mănuşile de cauciuc erau exagerate.

-- A'u-mi trebuie asfea, spuneau ei. Stau numai puţin in sală.

-- Regret, doctore.

Până la urmă, se supuneau cu indignare.

---.Nimic deci t prostii. Noi *avem* scuipători aici pentru mucozităţi. Acum, vai de tine dacă strănuţi .'

Chri.s era modest şi de aceea îl iubeau toţi, dar când el termina, ei coborau in ascensor şi se urcau în automobilele lor, cu sentimentul că crescuseră un Frankenstein tânăr şi dibaci care-i distrugea.

„Lucrează prea repede", îşi spuneau ei. „Strălucit, desigur, dar şi nervos. O să dea de bucluc în-tr-o *?.i*[il].

Dădu de bucluc în luna a (reia a stagiului.

CAPITOLUL XX

Chris *coborî* să-.şi ia cafeaua fără voioşie şi o găsi pe Lily care-l aştepta în prag. Cineva spuse ea, a intrat în cameră în timpul nopţii şi a furat banii pentru chirie din punga ei.

— A intrat ? exclamă el neîncrezător. Cum ?

— Prin pod. răspunse ea fără voce. *N-am* auzit nimic, doctore. Crede-mă sau nu, ăsta *e* adevărul. Fereastra mea era deschisă şi se pot vedea urmele pe zăpadă.

Lily.. avea multe defecte, dar nu minţea. Chris,

°x^n;j;iV$_{n}$,, „

bânit'J C^V'(''0pL>n'?U'. Vă7„ ;
Cu u>ato t/^{a} ^id.se ffn?" ^{s}Pu.se.sc-^{0}
forța ^{C}e, ^{d}f^{ea}- el nu ^!"^{fjta}^ hotl:

.

,

şi

* *

<,

"W

!

PJPTP • "OJ" n:)
t-JGJL' OSDooo .'
o u r^^f * ᵘ!^rj

° P

cll Pup

"~~ Ce face ?

eT«-$^{e}_{s}$"ftă *în* Su- vS ^ du^ T^{S} ? ^{a} /-^ ^ «^.^

Grl*^^, ?! ^{f}» ^trodus^

tale.

«r cum

d face asta *f* c:; J a-?

' " aV

J"uit. sus Oi,rr.-, .

Poate " nă o bău~

a

parte. In orice ca*:, va trebui s-o faci — săli nu vei rezista. Şi cui ii va servi, dacă te dai tu învins *? Era un* sfat bun, dar vorbea degeaba. Şi el citise anunţul în gazetă ; — fusese des, timp de cîteva luni în casa familiei Lewis, — aşa că ghicise situaţia reală. După ce Chris fu convins să nu demisioneze şi se sculă sa plece din cauza paharului de whisky băut pe stomacul gol, Grant îi spuse.

— Am înţeles că tu ai trimis-o pe Armie Lewis la mine. Era prea tîrziu. Nu pricep de ce femeile încearcă această sinucidere...

— Nu cred că era prea fericită.

— Poate că nu. Dar se opri. Ţinea foarte mult ia tine, Arden. Ea ar fi dorit această căsătorie.

Chris se încorda.

— De asta nu mai poate fi vorba, spuse el. S-a terminat. Jn cazul acela am fost un prost şi cred că în orice bătălie dintre Lewis şi mine, era natural să cîştige el .

— Beverley e încă tânără şi o logodnă nu e definitivă. A trecut prin vremuri grele şi probabil că nici ea nu ştie încă ce vrea.

— Ştie însă foarte bine ce nu vrea, spuse Chris, fără amărăciune şi plecă.

Grant se uită după el. Apoi se duse prin camerele lui atît de frumoase, *în* jurul lui vedea mobila preţioasă şi simţea prezenţa nevestei sale costisitoare. Dar nu .se gândea la acest simbol vizibil al succesului iui, din contra ; Chris îl duse înapoi spre propria lui tinereţe, la prima moarte pe masa lui de operaţie, la prima lui dragoste nereuşită şi la lupta din primii ani. Trecuse prin toate acestea, prin moarte şi insucces, prin reuşită şi reputaţie, chiar prin pasiune înflăcărată şi suferinţă sexuală.

Acum el şi Janet se obişnuiseră unul cu altul. 234

£f cîştiga foarte mult, dar economisea puţin. N-aveau copii şi Janct voia cu orice preţ ca el să se retragă. Nu-şi putea însă permite acest lux. deoarece deşi obosit, retragerea ar însemna sinucidere, o mărturisire. O mărturisire de slăbiciune, de neputinţă de a merge mai departe. Nu, el nu va face astfel de mărturisiri.

Se învîrtea în cabinetul iui, pregătindu~se pentru contra-vizite, dar nu se grăbea, cu toate că maşina şi şoferul îl aşteptau la uşă. Numai cind sora pleca şi camerele rămâneau goale, i se părea că-i reveneau pacienţii, ca şi cum numai noaptea putea să se dezbrace de toate superficialităţile, care-l împiedicau în timpul zilei să se concentreze asupra lor.

Chris poate era mai fericit în privinţa asta. în genere nevestele se amestecau prea mult în afacerile bărbaţilor, îşi aminti de primul caz pe care-î pierduse după căsătoria cu Janet. Cum umblase pe stradă toată noaptea, şi dimineaţa, când veni acasă, ea nici nu voi sâ-i vorbească. Când în sfîrşit îi povesti totul, ea nu-l crezu.

—• Şi te-ai plimbat toată noaptea, fără să-mi trimiţi vorbă măcar ?

—- Mă simţeam un asasin, Janet.

— Prostii .' Crezi că poţi să-mi bagi în cap orice vrei ?

Nu mai făcu asta niciodată. Acum avea clientelă elegantă. Citeodată se dispreţuia clin cauza asta, dar lui Janet îi plăcea, îi dădea o autoritate morală. Se învăţase chiar să spună ,,noi" în felul editorilor sau capetelor încoronate.

— Ei, cum ne simţim astăzi ? întreba el.

•— Am fost treaz aproape toată noaptea, doctore.

— *Nu face* nimic. Trebuie să-i găsim un leac. Nu o putem duce mai departe fără somn.

lor doi barbari .se încrucişară *o* clipă, apoi Chris se aplecă iar. Cina termină, ridică capul, dar Grant plecase.

CAPITOLUL XXI

• Primăvara, în acel an, era ca de obicei. Liliacul înflorise *în* curtea din dos şi pe Ailanthus — pomul din cer — păsări noi-sosite cîntau, nu cîntece de dragoste, ci do biruinţă. ..Craca asta e a mea. Partea asta cîe aer e a mea. La o parte, la o parte, la o parte. Parcul ora iar verde, copiii se jucau şi seara Chris îi dădea drumul lui Caesar să dispară misterios. Dimineaţa îl găsea stând vinovat pe jos la poarta din dos si de multe ori avea urme de bătălii dezonorante. Lily, băga de seamă şi se uita la el cu dispreţ.

— Nu ţi-e ruşine, să faci aşa ceva ?

Pentru Beverley, toamna şi iarna nu se mai sxirşeau. Era tîrîtă dintr-un loc într-altul, parcă tatăl ei *încerca* să se ascundă de sine însuşi. Dar nu putea să dea înapoi.

— T,î:;^° nlecăm mai departe.

..... — Unde ?

— La Berlin. Am telegrafiat la Adlon.

Şi a doua zi, într-o cameră înăbuşitoare şi prea încărcată la Adlon, ea îşi despacheta iar lucrurile şi în loc de Monte Caiio sau JNTevsky Prospekt la Petrograd, se uita la Unter den Linden şi la Bran-denburger Tor. După ce se instala, ieşea, ţinându-şi

manşonul în faţă, căci vîntul era foarte rece şi umbla repede pentru a fi destul de obosită ca să

doarmă.

odaia? raul$_{ei}$,,, nu

$_{Jns}$"cces al viofl *i* ^{rcs}Pectuo$_{s}$ si

ci ^{r}e.

n.am

— Te iubesc, scumpo. Te iubesc. Te iubesc.

A doua zi se culcă cam aiurită de muzică, lumină şi ele şoaptele lui Jerry. Apoi primi de la el un buchet ele violete pe care şi-l prinse pe haina de blană. Nu purtase încă flori de când murise mama ei.

După cîtva timp plecară la Paris şi Jerry îi urmă. Pe când Staunton dormea în compartimentul lui, Jerry veni la ea şi aşezaţi alături, îi luă mâna şi o mângîie.

— Mă iubeşti puţin, nu-i aşa, Bev ?

— Nu vreau să mă gândesc la dragoste acum Jerry. Cu mama...

— Ştiu, puiule. N-am să te plictisesc.

Graţie lui, ea suportă Parisul. Nu era îndrăgostită, dar ţinea la el. Staunton era ocupat cu agenţii lui din străinătate, cumpăra tablouri şi mobile vechi franţuzeşti, şi-şi căuta de lucru spre a umple un gol ciudat clin viaţa lui ; şi Beverley care se pregătea pentru o zi plicticoasă, auzea pe Jerry la telefon.

— Vrei să mâncăm împreună şi apoi să dansăm ?

— Vreau să mă culc devreme.

— Asta să faci când vei îmbătrîni, fetiţo. Hai îmbracă-te frumos, să mergem undeva.

Intr-o seară, într-un taxi, Jerry îi puse un inel în deget şi aplecându-se, îi sărută mâna, încet. •— Consimţi ?, o întrebă el, surîzând.

— Nu ştiu. Lasă-rnă să mă gândesc, Jerry. Mă simt atît de pierdută.

— Pierdută ? Nu alături de mine, iubito. Nici odată cu mine.

Păstră inelul şi tatăl ei părea mulţumit, mai ales în vremea aceea, când fără voia lui, îşi schimbase

c^6 dUce^ °i 7

?

l ^ ^

avea treibă [u]Pva [an]; *[T] [JU] nierp-p^,. T..- ^«tuja

f^~ °[G]~

a [ee] [e] n d l

Co

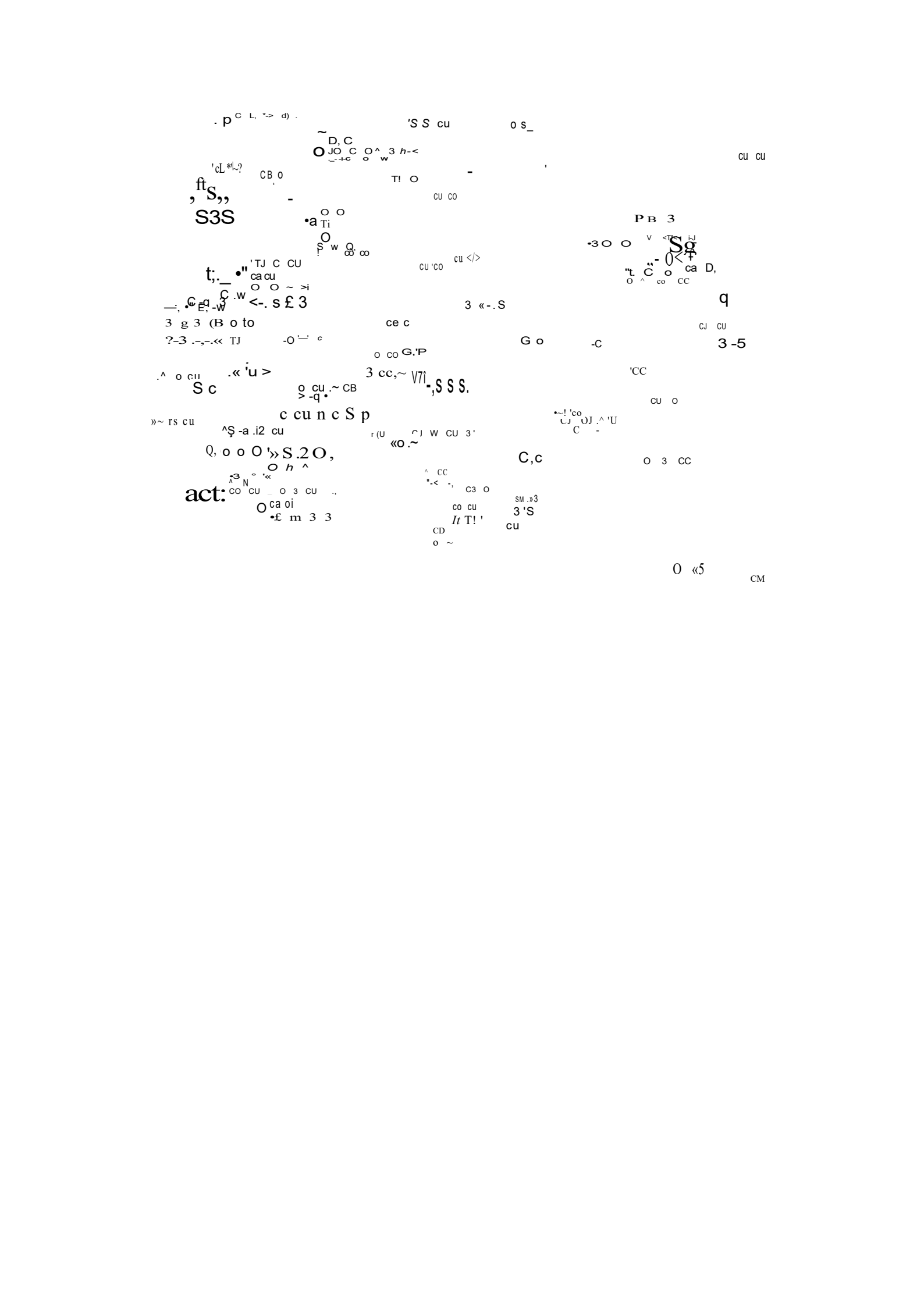

ce. Dacă aşa era felul lui.,. Apoi începând să plingă, Chris trebui să o consoleze.

— As vrea să-ţi scoţi prostiile astea din cap, Katic.

— A.ş vrea dar nu pot.

Vizitele acasă o .supărau întotdeauna. Se ducea' înapoi la spital cu nervii zdruncinaţi si zile întregi bolnavii se uitau la ea cu frică.

— Du-te înapoi în pat, Smith. Dacă te mai scoli, am să te leg.

Sau după orele de vizite, cinci găsea sub pom a lor ceva fructe sau tutun, le lua răstit. Ascunsul şi contrabanda devenise un ioc pentru ei. Degeaba trimitea ea servitorii să caute în camerele ele baie sau la toaletele bărbaţilor. Nu găseau niciodată nimic şi se simţea furată şi mânioasă.

— Dar am văzut fum, Briggs.

— Mă mir, domnişoară Walters.

Infr-o zi, domnişoara Simpson trimise după ea şi în timp ce sta în faţa ei, o măsură, din cap până-n picioare.

— Un spital, domnişoară Walters, spunea ea, e un lucru ciudat. Este o maşină, una bună, chiar mai mult. Cîteodată trebuie să punem şi suflet.

— Nu ştiu ce am făcut, domnişoară Simpson.

Dacă dumneata nu ştii, eu nu pot să-ţi spun. Dumneata eşti o infirmieră pricepută, dar îngrijirea înseamnă mai mult decît pricepere. Este o chestiune în care dreptatea trebuie să fie temperată cu milă şi poate — îndurare. Nu vreau să scot din şcoala mea numai maşini. Chiar dacă sunt bune.

— Eu am făcut tot ce-am putut. Dacă nu e destul...

Domnişoara Nettie oftă. Ea avea de a face şi cu imponderabile şi era greu de tradus în cuvinte.

— Ce încerc eu să-ţi arăt, spuse ea cu răbdare, este că noi trebuie să vindecăm aici. spiritul ca şi corpul. Nu frebuie să fim sentimentali, dar nici să devenim prea duri.

Katie, plecă destul de supărată şi .înţelese mai liuiH decit ai fi crezut. Era mai bine să nu fii .simţi l oare. Dacă alţii ştiau c-ă te pot lovi, aceasta le dări ra o putere asupra ta. Şi domnişoara Simpson stincJ pe gânduri, după plecarea lui Katie, nu ştia că nu şi-o apropiase deloc, din contra îşi făcuse un duşman şi nu cîştigase nimic.

Chris nu află nimic în primăvara aceea. Era spiritualiceşte nenorocit si fiziceşte foarte slăbi;, căci Lily, din punctul de vedere al priceperii ei, de-căzuse mai mult ca înainte. Capoatcîc ci erau mai jerpelite, vesela nespălată şi praful se înmulţea pe zi ce trecea. Era o vreme cînci umbla, ca o femeie care lua morfină, cu toate că negă, supărată.

— Somnifere ? Ce fel doctore ? Şi unde le-aş găsi ?

Chris luă obiceiul de a-.şi încuia dulapul cu medicamente, dar Lily cunoştea un sistem mai bun. Erau mostrele aduse în lipsa lui Chris, şi într-o zi aduse chiar un lăcătuş şi-i porunci încă o cheie pentru dulap.

— Doctorul a pierdut-o pe a lui, spuse ea, şi îi plăti un dolar din banii pentru coşniţă.

Din când în când, Chris aducea o negresă din strada din dosul casei, să curate şi o zi, două, firma de la uşa principală lucea şi casa era în. ordine. Dar curînd, se murdărea iar, şi Lily continua să stea sus în camera ei, legănându-se încet, uşor ameiită.

Chris muncea mult, cutreierînd cu hărnicie cartierele, aflând povestea multor case, pe lângă care trecea, intrînd înăuntru, urcând scări, până în

mansarde, unde înceta de a mai fi Chris Arden, ci numai doctor şi preot. Ajunsese să fie la curent cu. existenţa multor vieţi şi multor case. Ştia că în dosul ferestrelor curate, bătrânul colonel Lee -se îmbăta încet, de moarte, fiindcă armata fusese viaţa lui şi pentru că nevasta gîlcevitoare pe care o avusese, îl făcuse să-şi dea demisia; că domnişoara Andrews era cum era, fiindcă în tinereţe iubise un bărbat care o trăsese pe sfoară; că invaliditatea cronică *a* domnişoarei Betts, care de cinci ani era ţintuită în pat, se datora groazei ca unicul ei fiu să nu se însoare şi s-o părăsească.

— Nu pot să-l las să plece, doctore. Nu pot. Aş muri. E tot ce am.

— Nu vrei să-l faci fericit ?

— Cu ea nu va fi fericit.

Intr-o zi, îl scoase din sărite.

— Voi mamele ! spuse el. Unele din voi v-aţi ghidi să vă castraţi fiii, numai ca să-i ţineţi pe lângă voi. Nu vrei să fie un bărbat voinic?

Se resemnase la această viaţă. Cîteodată se întreba dacă oamenii pe care se străduia să-i vindece, o meritau.. Dar, în general, trecea peste astea. Nu se lăsa atras spre lenevie. Când avea o oră liberă, îşi făcea contabilitatea; ori se ducea alături la Ted Lawrence care îşi rodea pantalonii aşteptând clientela si glumind.

— Ce mai faci ? îl întreba Chris.

— Cercetez harta. Oraşul ăsta e prea sănătos pentru mine. Unde e regiunea bîntuită de malarie?

— Degeaba. Toţi iau chinină acum si fiindcă vorbim de asta, hai să luăm cîte ceva si noi.

Scotea o sticlă si două pahare si adesea stăteau de vorbă până noaptea tîrziu. Se potrivea cu Chris; mic, vesel si foarte practic. Dacă presupunea sau

O c

ro p

E; fB

•c

for

O CL E^ ,

tş o* *
0; O

P fU(

Q fc.

" .O

O V
O <5
O C,

trebui

ca vreau 'sa M"" V6de în « fT de aici-

cineva. Pe punctul

mV U el- o CUnos« Pe f J tU"batuî «te
, Chris ^ scoasa . . _ , . . ' ltacare^ma-
n
Una

C

MVasla

Chri-S se înfundă în fotoliu. In cameră era tăcere[1] ; pe masă, sub mina J ui, stratul ob.'.șnuit *de* praf. Nu era un moralist, care condamna pe Ame.s pentru ceea ce făcuse, dar avea mîinile legate. Secretele clin camera de consultaţii erau ca cele clin confesional. Dacă fata asta spunea adevărul, mai mult decît naşterea şi întreţinerea copilului, era în joc viitorul lui jjeverley.

— Să-l văd pe Ame.s şi să încerc să aranjez ches tiunea ? o întrebă el apăsat.

— Va face cum e mai bine, spuse ea. Până acum credea că c secret între noi doi. Bănuia că n-am să spun mai departe. Cm d va afla că ţi-am povestit ci u mi tale...

— înţeleg, spuse el, tot apăsat, îmi ceri să fac un lucru foarte greu.

— îi *e* mai frică de dumneata decît de oricine, spuse ea, .stind liniştită cu mîinile în poală.

Chri.s consimţi, notând în cele din urmă, detaliile care i le dădea, numele ei, Ursula Martin, .suma de care avea nevoie şi data aproximativă a naşterii copilului. După ce plecă, el stătu mult timp judecind .situaţia.

Era mulţumit de a fi fost băgat într-o încurcătură ca asta şi se întreba dacă fata Martin era numai amărîtă sau clacă avea dreptate. S-o lase pe Beverley să se arunce orbeşte într-o căsnicie cu un bărbat care nu va fi credincios...

Se uită la ceas şi se scula. Dacă trebuie s-o facă, mai bine s-o facă repede, se gândi el şi se întrebă cum să procedeze. Beverley fiind acasă, Ame.s trebuie să fie acolo acum şi poate că îl prinde când va pleca. Cel mai bun lucru ar fi ca Arnes să-i spună adevărul lui Beverley şi ea să hotărască singură.

Dar cum poate sigur că ci va refu/ra, si în cazul acesta ce e de făcut ?

îşi aprinse o ţigară şi văzu că-i tremurau mîinile. Se băgase într-o mare încurcătură. Sau vorbeşte el lui Jerry, sau se duce Ursula Martin la Beverley. De ce să n-o lase să se ducă la Beverley ? Dacă Ames e aşa cum l-a zugrăvit ea, ar fi chiar mai bine. Dar fata, cu tot curajul ei, era într~adevăr nenorocită şi el îi făgăduise că va face tot *ce era cu* putinţă. *Aruncă* ţigara şi se sculă.

Era o seară călduroasă când urcă dealul. El urcase acest deal, şi cu Annie Lewis.

— Mi-am dorit întotdeauna un fiu. Cred că viaţa mea ar fi fost alta dacă aş fi avut un fiu. Şi mai tîrziu : Noapte bună, Chris, Dumnezeu să te păzească. Sus pe deal, ei se dusese la Beverley. ||

— Nu mă părăsi, Chris. *Nu* mă părăsi niciodată. fi Numai un an de atunci şi speranţele lui de pe lumea asta se transformaseră în cenuşă, iar gura îi era uscată.

Când ajunse pe creastă, sus, se opri şi se uită înapoi. Acolo jos, pe undeva era Joshua, cu haina, albă pentru înviere, strînsă într-un cufăr. Poate că oamenii au avut întotdeauna nevoie de o viaţă viitoare, pentru a compensa o viaţă neplăcută pe pământ. Undeva acolo jos, *erau* şi copiii aceia din umbră, lăsaţi în grija unui Barrett sau altul. Strălucind în razele roşii şi galbene reflectate de geamurile fabricilor, era fluviul, fluviul care-l despărţea de trecutul lui, tot atît de irevocabil, cum despărţea ţărmurile sale murdare.

Se întoarse şi se duse mai departe. Trecutul era trecut. Beverley era îndrăgostită de altul şi singura lui ocupaţie era de a pune la adăpost fericirea ei, dacă era cu putinţă.

Recunoştea drumul chiar p& întuneric. Era aproape un an de când nu mai fusese acolo, dar îşi aminti de mirosul grădinii lui Annie : mirosul ierbii proaspăt cosite, mirosul tare al liliacului. Se împiedică, ducând dorul lucrurilor cu care se obişnuise. ;şi aminti de lumina scmteietoare când se deschidea uşa spre hol, lătratul bucuros al lui Sandy, surîsul binevoitor al lui Holmes şi la urmă, Beverley însăşi. ..Nu mă părăsi Chris, nu mă părăsi niciodată[1]". Ea fusese aceea care-l părăsise, smulgându-se din viaţa •ui cu o hotărîre nestrămutată, nelăsându-i nici un mijloc de recurs. Şi acum...

Când sosi la cotitura drumului, vă/u că avusese dreptate. Jerry era acolo. Maşina lui era trasă nu departe de casă şi Chris se adăposti la umbra pomilor si aşteptă. Nu trecu mult. Uşa se deschise *şi* Jerry ieşi. Păşind *afară* din casă, fluieră vesel şi continuă până ajunse faţă în faţă cu Chris. Stătu pe loc şi se uită cu atenţie.

— Cine e ? O, dumneata eşti, Arden ?

— Vrei să mergem împreună puţin cu maşina ? Am să-ţi spun ceva. Nu voiam s-o fac, dar am fost însărcinat să-ţi transmit ceva.

Ames nu mai fluiera. Se uită bănuitor la Chris.

— De ce să nu vorbim aici. ? spuse el agresiv.

— Nu aici. Dacă se poate.

— Bine. Urcă.

Porni maşina cu o zguduitură şi Chris îşi aprinse o ţigară, în lumina chibritului, *văzu* obrazul frumos al celuilalt bărbat, încruntat si aspru şi înţelese că el ghicise care era mesajul. Dar Chris vorbi numai după ce fură în stradă.

— Sunt într-o situaţie care nu-mi place, Ames, spuse el. Pe deoparte nu mă importă, pe de alta, cla.

Domnișoara Martin a fost la mine azi și am .simțit să-ți vorbesc.

— Ce dracu te privește pe dumneata ?

— Personal, nimic. Mu e treaba mea. Dar ea mi-a dat do ales între două alternative, nici una plă cută și de aceea sunt aici. Dacă te pot convinge să înțelegi punctul ei de vedere, bine, do nu se va duce la Beverley. Așa mi-a înfățișat ea problema și ere J că ar face-o.

— Vulpoaică ordinară ! exclamă Jcrry furios. S-a aruncat în brațele mele și acum mă șantajează. Asta e. Numai șantaj. Se uită la Chris. Ascultă, Arden, ești doctor. Dacă te interesează, de ce nu vrei s-o scoți din această încurcătură ?

— Nu vrea să iasă, răspunse Chris liniștit. Și pa mine nu mă interesează, ceea ce insinuezi dumneata. Până azi, n-am văzut-o niciodată. De altfel n-aș face-o. în afară de riscul vieții ei, e și contrar legii.

— Este. în contra legii, dacă e o afacere rentabilă, spuse Jerry arțăgos.

Chris se stăpâni cu greutate.

— Asta nu mă privește, spuse el. Ea vrea acest copil, Ames și nu cere prea mult. Nu vrea să facă un șantaj. La urma urmei, e copilul dumitale.

— Așa spune ea.

Era însă speriat rău. După un timp opri mașina la o cotitură și își aprinse o țigară. Chris văzu cit era ele palid și de enervat.

— Ce dracu trebuie să facă un bărbat în astfel de împrejurări, întrebă el. Mă însor peste cîteva săptăinâni Arden și o cunoști pe Beverley ; m-ar da afară într-o clipă dacă ar afla.

— îmi închipui că dacă ar fi așa, nu te-ai însura cu fata Martin.

— Doamne ferește.

— Atunci, .spuse Chris serios, aş proceda ca un bărbat cinstit, Amcs si i-aş spune lui Beverley îna inte de nuntă. Ea ar putea — şovăi puţin — să fie mai înţelegătoare decît crezi dumneata.

Ames pufni într-un hohot de rîs.

— O cunoşti doar, spuse el grăbit. Crezi că ar fi înţelegătoare, cum spui dumneata ? Ştii foarte bine că nu, nici ea, nici oricare altă femeie. Nu, asta, nu e o soluţie, Ardcn. Am să plătesc, dar n-am să-i spun lui Beverley. Nu, niciodată.

Chris deschise uşa maşinii si-si întinse picioarele lungi în afară, apoi îşi întoarse corpul şi se uită la Jerry, supărat şi neîncrezător.

— Ne-am înţeles, atunci, spuse ci. Dar dacă n-o vei face fericită, am să-ţi fac viaţa, Ames, un iad pe pământ.

Se întoarse pe jos acasă, nenorocit si nemulţumit. O salvase pe Ursula Martin — atît cit putea fi salvată, clar Beverley ? Acest băiat provocator, nepăsător, nu era Jerry Ames de carc-si amintea şi inima lui îl durea. Să o dai pe mâna unui...

Când ajunse în faţa uşii, un poştaş aştepta şi el semnă recipisa unei telegrame. Era de la Hiram Mor-tlmer.

„Mama se stinge. Ar vrea să te vadă".

Laetiţia murea. Nu avea nimic special, îi spuse Hiram când îl salută în gară. Nimic ce se vede. S-ar *zice* numai că nu ţine să mai trăiască.

— Tata îi lipseşte, cred, fu constatarea scurtă a .lui Hiram.

Mai tîrziu, după ce Chris o examina, era aproape de acord cu Hiram. Parcă bătrînul Dave întotdeauna risipitor cu vitalitatea lui, îi trecuse si ei o parte, care dispăruse acum. Era culcată pe partea ei din patul larg şi era atît de mică şi uşoară, în-

cît corpul abia ridica puţin plapuma. Mintea îi era limpede si neprihănită.

— Cred că Dave are nevoie ele mine, Chris.

— Nu crezi că şi aici au nevoie de dumneata ?

— Asta-i altceva. Băieţii sunt însuraţi şi au ca sele lor. O să le pară rău, dar aşa e cursul vieţii. Pe Dave tre'buia să-l îngrijesc mereu.

într-adevăr, în acea noapte, în timp ce „băieţii** şedeau jos în casa veche şi nurorile se aflau cu treabă în bucătărie, ea îşi deschise inima lui Chris, cum probabil n-o făcuse nimănui în toată viaţa ei lungă.

— Viaţa e ciudată, Chrîs. Dave nu era amorexai de mine, când ra-a luat. El voia altă fată, dar ea ple case.

— Te'-a iubit însă toată viaţa, draga mea,

— Poate. Niciodată n-am stiut-o, Chris. Nu era prea vorbăreţ. Dar avea nevoie de mine, şi i-am fost o soţie devotată.

Ea aţipea, se trezea, adormea iar, dar tot timpul îi ţinea mâna. Parcă îi putea spune lui lucruri, pe care nu le putea spune fiilor ei, totuşi lucruri, care trebuiau spuse. Odată îi vorbi de credinţa lui Dave în Dumnezeu şi pe urmă ceva despre o femeie străină care venise la ei în oraş şi Dave se încurcase cu ea.

Era întotdeauna acolo când avea puţin timp. Dar eu ştiam că tot la mine o să vină înapoi.

Apoi după o pauză lungă, vorbi de un băiat din sat care se îmbătase şi-şi omorîse nevasta tânără si de care se ştia că era ascuns undeva în apropiere ; că Dave se sui pe cal si-l căută ore întregi pentru a-l găsi înaintea jandarmului trimis să-I linşeze.

— înainte de a pleca se închise în cameră şi îşi făcu rugăciunea, Chris, spunea ea. Şi presupun că

ceea ce *a* făcut a fost bine. Dar cîteodată mă necăjeam c-înd mă gândeam .la asta.

Cu toate astea, ceea ce făcuse Dave, îl înmărmuri pe Chris. Găsise băiatul în zori ascuns în ferma tatălui său. Amândoi auzeau caii jandarmilor care tropăiau pe șosea. Bătrînul Dave a spus o scurtă rugăciune, ţinând pe băiat cu toată puterea, apoi a scos revolverul încărcat din toc şi l-a îndreptat...

— Mai bine du-te în dosul magaziei, băiatule, să nu audă mama.

Băiatul s-a dus. Jandarmul'auzi o detunătură si veni în grabă.

— L-ar fi spânzurat, în orice caz, Chris. Nu nu mai jandarmul, dar si poliţia era după el.

— Da. Ăsta e probabil singurul răspuns.

— Nu era vorba de a lua viaţa cuiva, sau de a da un ajutor.

— Nu.

— Mai tîrziu, Dave avea momente cm d nu'era chiar aşa singur. Era un om tare, clar cîtcodală nu avea încredere în el.

— Era puternic, draga mea. Nu-ţi fie teamă pentru ci. El e bine.

Muri, o săptămână mai tîrziu ; fiii ei, înalţi şi respectuoşi, vegheau în jurul patului cu femeile smerite în spatele lor. Chris fu mirat şi foarte nr.srat, deoarece ea îi lăsase cinci mii de dolari, „spre a fi întrebuinţaţi pentru studii în străinătate sau aiurea".

Părăsi acel loc cu sentimentul că încă o dată întorsese o pagină care nu se va mai redeschide, înainte de plecare, se duse în camerele de lucru n'e hătrînului Dave. păstrate aşa cum le lăsase el Arătau grozav de goale acum ; o masă şi cîteva scvi-nne într-una, un birou si doyă, trei scaune într-

alta. In camera de consultaţie era canapeaua de piele, cu o groapă la mijloc, unde se culca atît de des, când avea mare nevoie de odihnă şi lingă care se ruga, fără îndoială, când era nesigur. Chris văzu scena clin noaptea aceea, pe care i-o povestise Lacti-ţia, pe Dave îngenunchind şi Juptânclu-se cu Dumnezeul lui, apoi ridicându-se, luîndu-.şi revolverul din sertar şi încărcându-l grăbit. Ce răspuns o fi primit el la rugăciunea sa ? Ce răspuns primea orice om la rugăciunile sale.

In timpul absenteisale.se anunţaseră data şi detaliile nunţii lui Beverley şi îşi dădu seama că era prea tîrziu ca să mai încerce ceva. Avea poftă să ia banii Lactiţiei şi să plece numaidecît în străinătate, înainte ca nunta să aibă loc. Dar totuşi simţea că fuga nu era răspunsul lui ; şi apoi, făgăduise Ur.su-lei că o va asista în toamnă.

Nu era nici o scăpare pentru el în zilele care au urmat. Gazetele erau pline cu amănunte asupra nunţii. Se dădeau numele domnişoarelor de onoare, al daru"ilor care curgeau din toate părţile. Un serviciu de cafea de argint a fost oferit, pare-se, de primar si de consiliul comunal, într-o zi citi că rochia de mireasă a lui Beverley a fost făcută la Paris, îşi aminti cum stătuse el cu braţul în jurul ei, privind o rochie demodată de atlas alb, cu trena căptuşită cu volănaşe ele dantelă, cu gulerul înalt, un voal de reţea cu o panglică de mătase şi un buchet delămîiţe într-o parte.

— Ea vrea să le port eu, Chris, mai tîrziu.

Nu fusese poftit la nuntă ; nu se aşteptase la aceasta. Nici n-o văzuse de când se înapoiase. Tîrziu, scara, în preziua nunţii, şedea în faţa mesei de lucru din birou, când sună (elefonul şi auzi vocea ei, cam fără .suflu.

'\ =~ Chrls. l
— Da.

—• Eu sunt, Beverley.

Obiceiul lui de *a* se ineca, o neputinţa de a vorbi, c în d era emoţionat, îl făcu să tacă şi ea spuse :

— Mai eşti acolo, Chri.s ?

— Cred că voi fi întotdeauna aici, când mă *vei* chema, draga mea. 8-a întîmplat ceva ?

— Nu. Adică... Chri.s mai eşti supărat pe mine *?*

— .Supărat, niciodată. Doresc ca tu să fii fericită aşa cum îţi place. Dacă n-a fost să fie, aşa cum îmi plăcea şi mie...

— Tu eşti bine ?

— Foarte bine. Sunt chiar ocupat.

linge. Nu răspunse nimic şi avu impresia deo.lată că p

— Ascultă, draga mea, spuse el, dacă nu eşti împăcată cu această căsătorie, încă nu e prea tîrziu. *Să* fii foarte sigură de tine, înainte de a o face. Să nu faci vreo greşeală.

Ea nu răspunse nimic şi încă o ciată parcă aştepta ceva, cu toate că el nu-şi dădu seama de asta docit mai tîrziu.

—- Uite, spuse el, eşti obosită şi nervoasă. Am să-ţi trimit ceva ca să dormi toată noaptea. Vei lua-o, nu-i aşa ? •

— Da, răspunse ea cu vocea stinsă. Esti sigur că te simţi bine ?

— Perfect.

— Atunci noapte bună Chris şi... rămîi cu bine.

Era palid dar resemnat când se duse la farmacie şi îi trimise tabletele făgăduite. Luă si el una, după ce fuseseră dozate si asistentul farmacistului zîmbi la el.

0

* "

, Jc .
s Ş af^ "

"-'.-:,> ari a ei "

n>oa7â £ ° ^eSe^^^t #??' ^ ^'

sxC^'^-Ş^_^^

T7^^1_ , _ ' >/<~. nar-nl . 9-1 (

'•"— Poate ca ai învăţat cij *t'n.\i/îi* aiUi (.'v v y r ..ir*- a/' fi trebuit să ştii dinainte.

— Pentru numele lui Dumnezeu, spuse omul, de unde aj pumnii aceia ?

Chris se simţi mult rmii bine cin d sosi acasă. *O* parte din furia adunată de zile şi de săptămâni explodase în timpul acelei lupte şi Ted Lavvrence care venise să stea de vorbă şi să bea ceva, Jl găsi intindu-se in oglinda şi arâtându-i un ochi Vinât,

— *Alo !* striga Lavvrence. Tte-ai lovit de *c> uşă ?*

—• M-arn lovit de un pumn.

— Cum e pumnul?

Lawrenee fusese cel ca.re îl salvase in timpul primelor sâptă/mni după căsătoria iui Beverley. Ştia ce-l durea pe Chris şi adesea stătea până noaptea tîr ziu, vorbind şi discutând.

—• In curînd vom forma o profesiune de specia-lişti şi va *fi* nevoie de o duzină sau două dintre noi ca să descoperim care e 'boala. Nu ai noroc. Ştii. ce vrei sH'i *vezi* de treabă. Eu nu sunt chirurg şi de multe ori, cred că nu sunt nici doctor.

Era foarte confuz.

— în orice caz de ce nu medicină publică ? spu nea el. JVouă zecimi din clientela mea e gratuită. Mai bine să fiu plătit ceva decît nimic. Sigur, ne-ar strica în profesiunea noastră, dar ne-ar transforma mtr-o bandă de oameni de afaceri iscusiţi.

Ted era un romantic. Nu vedea nimic banal în munca Iui.

— Noi nu cirpim numai corpul omenesc, spunea el după un pahar sau două. Tu şi eu cîrpirn şi sufle tul omenesc.

Chris îl simpatiza.

— Rasa umană, spunea el, *e* cea mai încercată

din toate creaţiile lui Dumnezeu, nu numai în legile sociale si morale, dar în toate celelalte, Şi cu cit *e mai* mare civilizaţia cu atît mai mari greutăţile. p"emeia sălbatică năştea tot atît de uşor ca un animal, şi cele mai inferioare dintre specii, insectele de pildă, îşi depun ouăle şi nici nu se mai gândesc ja ele.

— Chiar gândaeii, spunea el, ne întrec pe noi toţi Da'~le o bucătărie caldă şi citcva firmituri pe jos şi se înmulţesc.

— Intr-adevăr, zîmbca Chris, gândindu-se la bucătăria lui Lily.

Lawrence considera tendinţa .spre specializare o greşeală şi pe Chris un prost că o urmărea.

— Ce o să fii ? spunea el. Un instalator ! Noi interniştii îţi vom spune despre ce e vorba şi tot ce-ţi va rămâne de făcut va fi să tai unde îţi vom arăta noi şi să faci toată treaba.

— Şi voi veţi avea nevoie de noi.

— Sigur, clar unde aţi fi voi fără noi ? Când un om suferă de ceva trebuie să alerge pe la vreo zece doctori până va nimeri pe cel care va şti ce e cu el. Asta nu e medicină, este o tîrguială.

Era bun cu Chris si foarte înţelept pentru vîrsta lui. Ştia că bărbaţii normali nu suferă de pe urma unei dezamăgiri toată viaţa lor. Femeile se complac în suferinţă, dar bărbaţii o uită Ei nu-şi caută nefericirea, cu ştiinţă şi de fapt.

Chris, după ce se convinse de căsătoria lui Beverley, făcu în vara aceea tot posibilul s-o uite. Singur, în nopţi călduroase îşi pregătea cu cei cinci mii de dolari ai Laetiţiei, călătoria de studii în Europa, îşi împrospăta cunoştinţele de limba dobîndite în Uceu şi învăţă dintr-un ma-

nual termeni medica]! obişnuiţi : *zeigen sie mir, bitte, Ihre Zunge,* care era numai .rugămintea .de. a scoate limba sau *sich operieren. Idssen,* care era mai grav si voia să spună să te supui unei operaţii. Citea cărţi de chirurgie şi-si petrecea mult timp în saia de operaţii, în timp ce alţii operau. Katie, care făcea parte din echipa sălii îl vedea intrînd cu mişcarea lui de a ridica umerii, ca şi cum mintea lui gândea mai repede decît corpul, şi îl privea pe furiş. Când surîdea unei alte infirmiere îngălbenea de gelozie.

în vara aceea, în timpul liber juca golf. Nu voia să-şi lase timp de chibzuit, şi, cîncl se simţea mai liniştit, se ducea seara la club. Când se întîmpla să bea mai mult alcool decît trebuia, îl evita în . schimb pentru un timp mai îndelungat.

In luna august i-a tăiat degetul lui Scott.

— Trebuie să-l tai, Scott.

— Bine, clar *as* vrea să-mi scapi mina.

Chris, cu Scott pe masă, observă ţesuturile-i arse şi uscate şi se temu că si mâna va trebui sacrificată.

— De ce nu te retragi, Scott ?

— E tot ce ştiu să fac. Nu pot să-mi las familia să moară de foame.

într-o zi, însă, intrînd pe neaşteptate în sala de raze X, îl găsi pe Scott strâduindu-se să scrie cu mâna stingă. Nici unul din ei nu spuse nimic. Scott dădu hîrtia la o parte şi îi arătă peştii, din odaia J alăturată. Mai tîrziu îl apucă mania să crească peşti tropicali, care cereau multă îngrijire şi Chris îşi dădu seama că neavînd timp liber de gândire, J suferea mai puţin.

— Foarte frumoşi, spuse Chris. Mi se pare că sp { înmulţesc.

.«?"" — O, sî-nt destul de prolifici, răspunse Scott 'dezgustat. "; N(Pe obrazul lui se putea citi o răbdare tragică.

Piui Ursulei Martin se născu la începutul toamnei. Chfis o îngriji chiar el. Voise cu orice preţ să stea într-un salon, nu în rezervă. Din când în. când o vedea cum se legăna tăcută, printre celelalte femei, aşteptând miracolul naşterii. Cosea mult, (ju tighele mici si cîteodată îi arăta cîte ceva gata lucrat. Când infirmierele erau prea ocupate, o găsea cu un sugar neliniştit în braţe şi se minuna de duioşia obrazului ei.

Când începură durerile, era încă calmă, îşi pieptănă părul, îşi făcu două coclite şi când se apropie momentul, se duse încet înspre camera de naşteri.

Era o zi caldă si naşterea înceată şi grea. Când Chris plin de năduşeală se aplecă spre dînsa după ce termină, o văzu zîmbind.

— Un băiat *l* spuse ea slăbită. Voiam un băiat. Am să-i dau numele dumitale.

Noel. Noel ca sugar, cu obrazul roşu si ţipând în braţele lui. Un nou semn în calea lui, cu toate că nu-si dădu încă seama. Luă copilul si-l puse în leagăn.

— Atunci voi avea grijă de el ! Vom face ceva din el, Ursula.

După aceea o văzu mai liniştită. Putea să se bizuie pe el. Se simţise slăbită şi singură. Acum nu ; mai era singură. Chris, oprindu-se puţin la domnişoara Nettie, îi spuse o parte din poveste.

— Ea a vrut copilul, şi acum îl are. Tatăl îi va da un ajutor, aşa că e îngrijită. Dar aş vrea, când voi fi plecat, ca cineva să ştie de ea, la caz de nevoie.

— Ştii cine e tatăl ?

' &- $tiu, răspunse el srtrrt şi ea. î'l privi mdeîuftg,

— Eşti un sentiinental incurabil, Chris, spuse ea. Ce e fata asta pentru dumneata ? N-ai destule greutăţi şi fără ea ?

Cu toate astea, domnişoara Netty îi făgădui şi el plecă mai uşurat. Mai tîrziu îi spuse şi Ursulei, care îi mulţumi foarte mişcată.

— Dar nu se va întîmpla nimic, doctore, spuse ea, sunt zdravănă şi el e la fel.

.— Şi n-o să faci dificultăţi ?

— De ce aş face-o ? Eu am copilaşul meu.

A doua zi dimineaţă citi în gazetă că domnul şi doamna Jervis Ames s-au înapoiat din luna de miere şi că vor locui în casa Lewis. Se aştepta la asta, aşa că nu simţi o împunsătură prea adîncă. Beverley măritată nu mai era Beverley *a* lui, nu , mai era fata pe care o îndrăgise şi o aderase. Era ridicol să sufere acum, când ea aparţinea altuia.

Beverley, însă, nu era prea sigură, cui aparţinea. Venise acasă — cu Jerry natural — la Holmes care surîdea în uşă, la tatăl ei, ţeapăn dar arătând mulţumit în holul cu tapiţeriile noi şi cu flori peste tot şi pe urmă, la camera ei în care se pusese încă un pat pentru Jerry, şi de unde se vedea prin fereastră mult mai jos printre acoperişurile caselor, vîrful unui pom Ailanthus. Martha era acolo, despachetând trusoul şi Beverley, după ce-şi scoase pălăria, se duse la fereastră. Pomul era acolo, dar fiind toamnă tîrzie, frunzele-i căzeau. In curînd nu vor mai fi deloc şi nu-l va mai vedea. Poate că era mai bine aşa, căci aparţinuse unei părţi din viaţa ei *pe* care o lăsase în urmă ; zilelor când mama ei era în pat şi se uita la ceea ce nu trebuia să mai vadă niciodată ; şi tinereţii şi dragostei dintr-o grădină. Acum însă, căsnicia era realitatea.

' CHris îi fusese un reazem,.se gândi ea. Când avil-• şese nevoie de el, a venit. Acum nu mai era cazul. Viaţa ei era hotărîtă. ••Mărturie vie era patul lui Jerry de alături, precum şi camera de toaletă. Na era nenorocită. Jcrry o iubea, în felul lui, ea însă n-avca sentimentul că-i aparţine. De fapt nu era a nimănui, nici măcar a tatălui ei. Se întreba cum de a putut fi devotată unui om atît de curios, mic şi sclivisit, rece şi rezervat, preocupat numai de grijile lui ; dar in seara aceea observîndu-l la capătul celălalt al mesei, simţi că nu se mai bizuia nici pe umbra acestui om în haine de seară, îngîmfat, nemulţumit de mâncare si nerăbdător cu servitorii.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Holmes. Dă-ne ceva de mâncare.

— Da, domnule ; numaidecît, domnule.

Valetul venea grăbit, llolmes stătea nepăsător, Jcrry flămÎMcl şi bînd prea mult şi ea singură pe locul mamei ei, izolată de ei doi, izolată de toţi.

-— K al patrulea pahar, Jerry. Şi ai mai băut si cîteva cocktail-uri.

— Nu vin acasă din luna de miere, în fiecare /i, puiule.

Stând acolo la lamina sfeşnicelor, cu braţele goale şi cu perlele mamei ci, strălucindu-i pe gît, Bcverley nu se simţi chiar nefericită. Gândindu-se, cu claritatea ei' obişnuită la situaţia de fapt a lucrurilor, ştia că deşi nu-l iubea pe Jerry, totuşi ţinea la el. Era vesel. Cînta în baie, şi fluiera pe când se îmbrăca. Dacă vioiciunea lui neobişnuită o obosea de multe ori, altădată îi era recunoscătoare. Şi el ora mândru de ea. în timpul călătoriei lor, se în-l finiseră cu prieteni în locurile cele mai neaşteptate ; repede organiza o petrecere s j o supraveghea cu atenţie când se îmbrăca.

Un/a^Undâ- u em* <

' o

" ' > ct 771

, „ ^ , sj Nu f

a ej T; j", Iacuse ha? H„ 90cu!
d de

" 5 ^ Produs.

^

fac

UJ II P . . . ^

'i n

A SJU

»«.- t UJ FOUIO J

^ ^

J

«P

FOI/

o '

ei, singura pe care *a* cunoscut-o, sau crezu ea, o va cunoaşte vreodată.

Când sfîrşi primul rînd de rufărie, se duse cu ol la spital, urcându-se cu ascensorul, cutrcierind coridoare şi simţindu-se ca mama ei, înlocuind fericirea prin fapte bune. Fu foarte surprinsă găsind-o pe Katie Walters acolo, corectă şi pricepută şi avu impresia că o măsura din cap până în picioare.

— Le vom primi cu bucurie, doamnă Ames, spuse Katie cu un ton protector. Dau numai aju tor aici, dar le pot lua eu, dacă vreţi.

Beverley se uită în jurul salonului. Mama ei ştiuse cum să salute pe aceste femei ; se ducea surîzând de la un pat la altul, admira copiii, vorbea cu fiinţele caraghioase care îşi' aşteptau ceasul, în scaune cu leagăn. Ea nu ştia cum să înceapă, dar într-un pat din apropiere era o fată cu un copil în braţe. Beverley cu Katie, se îndreptară spre dînsa. O clipă, aceste trei femei fură împreună. Ursula zîmbind cu copilul'lingă ea şi cu cozile lungi negre pe pernă, Beverley sfioasă şi cam neîndemânatică si Katie, ageră, afiîndu-se în treabă, spuse :

— Lasă pe doamna Ames să vadă copilul, Ursula.. Apoi va trebui să-l iau de aici.

— E un copil foarte frumos, spuse Beverley şi-şi dădu seama că fata din pat se crispase. Cu rios. Era mai sfioasă ca oricând. E un băiat ?

— Băiat, răspunse Ursula cu buzele strînse. Ar fi bine să-l duci de aici, domnişoară \Valiers. Aş vrea să dorm.

Beverley se simţi respinsă. Se duse mai departe In palul următor, nenorocită si ameţită.

CAPITOLUL XXIV

La începutul toamnei, pe când îşi pregătea călătoria în Europa, Chris nu-şi făcea iluzii despre viitorul lui. Chiar cu prestigiul Vienei în spate va fi o ascensiune grea şi numai treptat va putea părăsi medicina generală ca să devină chirurg. Suma îi va ajunge pentru atît şi nimic mai mult. Va întreţine pe Lily Walters în lipsa lui şi cu mai multă economie, . va putea să-şi instaleze un cabinet în oraş la înapoiere. Cu toate acestea era vesel ; oindindu-se la plecare, îşi luă biletul, cumpără un cufăr si ceva haine. Katie, luase concediu două săplămâni si privea cu ochii întristaţi la pregătirile lui.

— N-o să mai vii înapoi, Chris. Nu la noi în orice caz.

— Nu, vorbi prostii, Katie. Plec numai pentru cîteva luni.

Era cam neplăcut s-o aibă pe cap. Katie dormea în camera cea mică lipită de a lui şi noaptea o auzea cum se zvîrcolea în pat. Cîteodată, o întâlnea în holul de sus, cu un capot peste cămaşa de noapte, cu sinul proeminent si emanând un miros de săpun şi praf de baie. Nu era amorezat de ea, dar era un element tulbură lor în casă. Ca şi domnişoara Howard. Ştia că ar fi fost a lui, dacă ar fi vrut si într-o noapte trezindu-se găsi în cameră la marginea patului, o fiinţă mică şi speriată. Se sculă în pat -*ţi* Katie se duse la fereastră.

— Oblonul se clătina, Chris. Am intrat să-l înţepenesc.

Atunci fu ispitit. Oblonul nu se trîntea, ştia el. Când trecu pe lângă patul lui ca să iasă afară, întinse mina şi o trase spre el.

to

C o ' r- „v,
o '•- c

O £E(C^ a;

ta *5*

' *Ca* < " <~*- ~(£î £ -JX) CO S_ t

C T!

tJ O "ffq £ a£ S. C I

gas j* £- C-'< £' M O, rs

O (B
c *n ti*

ffi j. O) '—'.—. c± ^ c C' c

c ta

C C ,·_

~< r> *CO

.-p 5 fr E D fc

ii oi ' *n* ^
Cr O- "

c ^. > 3 3 ^.,

< -~ 2 C ? 5-'to g • a <' ă -. o 5 ir- K,* "2..- S •
O! ti •£* o> c> rn

^
P- 2 *o* P C o rs a·—d 5' c

a te T)

3 tu ~<>r" O £i C2. "j
o-a are o G n *K><â m ,*

O C M >>
•to -r*- E £3 •p 0) 1 ft> O $«
n ^> *P* -o

o. o
c a
3 5. a
a

^ s
o r? c *S,* co π? ' »> te £T rţ' ir»

ro Crq QJ fB
<-t- >-J
B3 O)
• OJ

O O
3 ">

«tea ¡

Mu« se,

Şi e'(îi făgăduise. Furia Iui contra lui Dick *se* amestecă cu .sentimentele lui, împotriva egoismului şi nepăsării acestui fiu.

— Dick, tata a murit. Vino acasă, te rog.

Nici un Dick, până în seara când se furişase în casă ca să-l fure ; Lily aşteptându-l, dar degeaba.

în acea dimineaţă ar fi putut să omoare cu mâna lui acea stîrpitură, care era prea slabă pentru altceva decît crimă, prea crudă, prea vicleană. As ta era Dick Walters.

Katie după ce veni de la spital se învirtea în casa ca o umbră-ameţită şi cu ochii aiuriţi. Părea incapabilă de a se gândi, de a face ceva şi domnişoara Barker, afllndu-se în treabă morbidă ca femeile singuratice care au în sfîrşit ceva de făcut — o puse în pat.

— Ar fi bine să plângă, îi spuse ea lui Chris cu toată importanţa ce şi-o dădea, li vine mai uşor când poate să plângâ.

Chris era ocupat. Ancheta procurorului, o mie şi una de amănunte cu moartea, adăugate la munca lui zilnică. Când intra în camera lui Katie, era grăbit să plece iar. Sub direcţiunea domnişoarei Barker, casa era rostogolită, perdelele date jos, spălate şi atîrnate în grabă la loc, mobila lustruită şi praful din colţuri, uitat acolo de veacuri, ,s£ ridica în nori. Parca aştepta o comisie de anchetă în loc de o în-mormântare şi în acest haos Chris o văzu iar pe fee-verley, pentru prima oară de aproape un an. O găsi în picioare, în cabinetul de consultaţii. Prezenţa ei era atît de neaşteptată, încît nu găsi cuvinte cu care s-o salute.

— *Nu* mi-o iei în nume de rău, Chris ? Credeam, că aş putea ajuta...

u. Dar cred, că totul e gata. Ce] plţjn

— O, n aşa se pare.

se *uite*

. _ ..... -.n ochii Jui

uita într-altă parte, iar el stea i rea' nu s-ar fi putut jos.

împinse un scaun să

— Stai, spuse el. Nu te-am mai văzut demult. Cum îţi merge ?

— Foarte bine, spuse ea. Dar nu se aşeză. Auzea vocea lui la telefon în preziua nunţii :

„Ascultă draga mea, dacă nu eşti împăcată cu această căsătorie, nu *e* prea tîrziu", şi căuta s-o pună de acord cu cea de acum, nepăsătoare, cam forţată si fără nici o nuanţă.

— Arn auzit că pleci în străinătate. Şi vocea ei părea fără glas, dar el n-o observă.

— Da. în curînd.

— O să-ţi placă Viena. Place tuturor.

-- Sper. Numai că germana mea e cam ruginită.

De ce n-o fi răspuns el la scrisoarea mea ? Dar nu, putea să-I întrebe pe acest Chris nou, politicos, nepăsător şi indiferent. Era prea departe.

— îmi dai voie să-ţi trimit cîteva flori din grădină ? Mai avem încă foarte multe.

A fost o greşeală, să pomenească de grădină. Acolo Chris o găsise plângând şi o luase în 'braţe. Grădina mamei ei şi mama care-i spunea : „Dacă mi se întîmplă ceva, vreau ca tu şi Chris să trăiţi viaţa voastră". Văzu că el se încleşta.

— Mulţumesc, ar fi foarte drăguţ. Apoi o conduse până Ia uşă, prietenos şi zîmbind. Şi ea xîmbea. îs? strinseră chiar mâna şi ea îi dori o călătorie bună şi o iarnă plăcută. Ea urcă iar dealul, înapoi la prietenii, la petrecerile şi cîtoodată la tatăl ci, în capul celălalt al mesei, tăcui, ca de obirejf, ţfi UHU cu .scamă înapoi la nopţile când nu dormea

-— ,Vu poţi pleca, să mă iaşi aşa, Chris.

— Nu vorbi prostii. Vei fi ocupată, dragă. Nu te las fără cămin.

— Un spital nu e un cămin.

Chris fu uşurat când o văzu pe Katie hotărită să se întoarcă la spital. A[T]u s-a vorbit despre arestarea lui Dick, aşa că ea n-avea de ce să se teamă.

Cu toate că femeia din vecinătate venea zilnic să facă curăţenie, avea un sentiment neplăcut când venea seara acasă, după vizitele la bolnavi. Nici un semn de viaţă, nici un zgomot, afară de cel de afară, f rinele autobuzelor care scîrţîiau cind se opreau, sau paşi uşori pe caldarim. Câteodată ca să scape de obsesia tăcerii, se plimba sus pe deal, după casa Lcu'is, mai departe, clar stafiile nu le lăsa în urma lui. Apoi se înapoia in aceeaşi tăcere, cu stafiile după el.

Se simţi uşurat în seara când trebui să plece. Ted Lawrence îi prelua clientela în timpul absenţei şi pe seară Chris îi predă cheile şi lista de bolnavi. Lawrence cercetă lista cu sprîncenele ridicate.

— Tot te mai duceai la bolnavii primăriei, pe nimic ?

— Poţi să-i treci lui Barrett, dacă vrei.

— Acestui nătărău. Doamne fereşte.

Băură cîte un pahar de whisky din dulapul de medicamente şi pe urmă Ted plecă, făcându-i pe un ton vesel, recomandaţii cu privire la femeile din Viena şi lăsându-l cu un sentiment de singurătate, ca şi cum şi-ar fi pierdut cîrja pe care se proptea şi acum ar fi trebuit să umble singur. In casa liniştită, Chris verifică totul ; bagajul, biletele, banii şi scrisoarea ele credit. Domnişoara Andrews venise să-I vadă şi îi adusese *un* buchet de trandafiri, pentru

un motiv necunoscut. Betty Howard' ii adusese O cutie de piele cu perii de cap, pentru care, în chip de mulţumire, o sărută la plecare. Harriet Lee îi împletise un pulover pentru vapor şi Nancy Lee o pereche de Ciorapi de lână.

— Iarna e foarte friguroasă în Europa.

Se simţi încălzit de toate simpatiile astea si de whisky, iar când se duse să încerce uşa bucătăriei pentru ultima oară se opri şi se uită numai o clipă la pomul Ailanthus şi la movilita cu Caesar dedesubt.

Făcuse tot ce avea de făcut. Pe Ursula o lăsa sănătoasă şi mândră de copilul ei.

— Iţi seamănă, doctore. Se îngraşă în fiecare zi.

Dick era la adăpost în închisoarea din Chicago, aşteptând verdictul. Chris poruncise chiar o piatră pe mormântul lui Lily. Trecutul era acum în urma lui şi se putea uita la viitor. Alergase această parte din cursă, ajunsese la această ţintă şi avea chiar puţină speranţă. Dacă era mai mult speranţa în ambiţia lui, decît speranţa îndeplinirii acesteia, el o primise aşa cum era. Tntr-o oră sau mai puţin... Se uită la ceas şi auzi soneria ; dcschizând uşa, o găsi ps Katie în vestibul cu un geamantan la picioare, înainte de a deschide gura, el înţelese că se întîmplase ceva neplăcut, căci o văzu zdrobită si doborîtă ; se clătina uşor pe picioare.

— Ce e asta ? întrebă el.

— Am părăsit spitalul, Chris.

— Ce vorbeşti prostii ?

— E adevărat. M-ar fi dat afară, în orice caz, aşa că am plecat.

îi explică, stîrid în mijlocul bagajelor lui, încer-dncl zadarnic să se exprime corect. Se înşelase în administrarea unui medicament, în ziua uceea,

"nimic fatal, clar au îacut o /.atva paf ca ar îi ornonl bolnavul, înghiţise cît a putut, şi apoi le spusese tot ce avea pe inimă. Şi-a făcut geamantanul si a plecat. Se uita fix la ea, neîiind în stare să judece această nouă situaţie. Cu o secundă înainte era liber. Acum... Ce dracu să facă cu ea, în casa asta goală si — amintindu-si de Lily — cu această privire disperată în ochi. Tăcu.

— Ai Tăcut o mare prostie, spuse el. O să te duci înapoi, negreşit. Am să telefonez domnișoarei Simpson.

— N-o să mă primească înapoi, si în orice caz nu mă duc.

El încercă să judece situaţia, tot în picioare în hol. Nu putea rămâne singură în casă ; domnişoara Barker plecase la ţară. O să stea o noapte la hotel si îi va da bani până ce-şi va face un rost. Ea nici nu-l asculta. La urmă, nervii lui prea încercaţi izbucniră.

— Ascultă-mă, strigă el. M-am săturat. Până peste cap. Ce-mi pasă mie, că te-ai făcut de rîs ? Nu te-am adoptat. Nu sunt însurat cu tine, si jur, că dacă asta e o stratagemă ca să mă împiedici în pla nurile mele, te las aici. Poţi să te descurci. Eşti tînără si zdravănă. Te poţi aranja. Eu plec.

— O stratagemă ! Nu poţi crede aşa ceva, Chris.

— Ce să cred ?

La urmă, crezu ce-i spuse. In vocea ei era o disperare adevărată. Trecuse prin multe ; moartea mamei, Dick si acum plecarea lui. Mai cu seamă plecarea lui. Trebuia s-o creadă. Ea nu era o criminală. Reputaţia ei era bună. Să rămână aşa de singură ca... Tot mai avea poftă s-o scuture dar îşi muiase tonul.

— Taximetrul soseşte nufnai.decît. Te Voi duce la domnişoara Simpson. *N-am* tirnp de altceva.

fvaiii' .se înck'.ştâ cu încăpăţînare.

— Nu mă duc in:ipoi, Chris. Mă omor mai bine. Sau mă *dv.c* pe stradă.

— Nu vorbi aşa, spuse el grăbit. Nu eşti .serioasă.

—• Ba sint foarte serioasă. Cunosc drumul acum. Probabil că nu sunt bună de altceva.

în vorbele ei se simţea o adevărată disperare. Era capabilă de orice această Katie. Era ca Henry şi Lily si în parte ca Dick. Se uită la ea. Nu mai era cochetă. In felul de a purta pălăria, părea neglijentă, la fel ca odinioară. Deodată i se făcu tare milă de dînsa.

— Vii înapoi cu mine, Katie, nu-i aşa ? Când voi spune domnişoarei Nettie din ce cau/ă...

— Nu despre Dick. Mă arunc peste pod, dacă-i spui.

— Sigur că nu despre Dick, răspunse el serios. La urmă consimţi să meargă înapoi, cu toate că tre mura toată, încetul .cu încetul se linişti, şi Chris fu uşurat văzând-o că-.si potrivea pălăria în oglinda din hol, când şoferul taximetrului sună la uşă.

Se uită la ceas. Avea încă timp să se ducă până la spital. O puse în maşină, aruncă bagajele cu o grabă mare, dar în taxi îndoiala şi supărarea îi reveniră. Tăcea, privindu-i ochii umflaţi, si obraxu-i palid şi speriat. Se uita din când în când la ceas, socotind minutele şi o dată când ea îi puse mâna peste a lui, i-o dădu la o parte.

— Asta nu, Katie. M-ai supărat si o ştii.

O lăsă afară în maşină şi el alergă spre biroul cunoscut al domnişoarei Nettie. Nu se culcase încă.

Era bătrină şi obosită si când îl vă/u, n avu nevoie de explicaţii.

— Am încercat şi n-am reuşit, îi spuse ea. Se întîmplă cîteoclată. Nu pot s-o primesc înapoi, Chris.

Ea continuă. Greşeiile lui Katie fuseseră mai grave decît mărturisise ea şi purtarea ei din urmă, de un dispreţ amar. Pentru reputaţia şcolii... Chris asculta cu ochii pe ceasul domnişoarei Nettie.

—- Atunci, ce Dumnezeu să fac cu ea ? întrebă el disperat.

— Las-o să se descurce singură. E tânără şi sănă toasă. Desigur că are ceva prieteni.

— Nu felul de prieteni care ar putea s-o ajute într-o situaţie ca asta. Nu vreau să se omoare sau să Facă trotuarul.

— Ameninţă cu asta ?

— A pomenit aşa ceva.

— Vai Chris, Chris. spuse domnişoara Nettie. neputincioasă. De ce iei asupră-ţi toate necazuri'e lumii ? *E* tânără, ambiţioasă şi practică. A încercai să te sperie si a reuşit.

— Ai foarte multă dreptate. Sunt speriat.

La sfîrşit domnişoara Nettie făcu o concesie, oferind lui Katie adăpost până ce va găsi ceva de făcut. Dar ieşind afară, Chris găsi în taxi, o Katie care refuză acest, lucru. Se uită la ceas şi la taximetru care marca o sumă mare şi făcu un efort disperat să găsească o soluţie.

— Bine, spuse el. Dar aici cobori.

Ii aruncă geamantanul pe pavaj şi aşteptă, dar ea nu se mişca.

— Nu mai intru acolo, spuse ea liniştită. Poţi să mă laşi aici^dar nu mă duc înapoi.

Liniştea ei era supărătoare. Stătu un moment în faţa maşinii, uitându-so Ja ea, la ochii ei străvezii

şi la obrazul palid. Apoi aruncă geamantanul înapoi în taxi şi urcă şi el.

— La gară, spuse el, aşezat într-un colţ şi se strădui să găsească o soluţie. Era furios împotriva lui Rât ie, contra spitalului, contra vieţii însăşi, care-i juca o festă aşa de mîrşavă, şi îşi dădu seama că n-avea decât un lucru de făcut, să dea fata jos din maşină şi să-şi vadă de treabă şi de viaţa lui.

— Te iubesc atât de mult, Chris.

— *Nu* fii tâmpită, Katie.

— Şi nu mai am pe nimeni. Nimeni în lumea întreagă.

— Ce să fac cu tine, fetiţo ?

— la-mă cu dumneata, şopti ea. Altfel mă omor. O să fac ca mama. Nu sânt vorbe goale. Am să *mă* duc la o farmacie şi...

— Taci, taci, încă o dată.

— Am să te iubesc toată viaţa, Chris, la-mă cu tine. Am să te îngrijesc. Am să fac orice. Nu trebuie să te însori cu mine. Numai lasă-mă să vin cu tine Dacă nu, sânt pierdută. Nu sânt bună de nimic, fără tine. Nu sânt nimic. Nu poţi să pleci aşa şi să mă laşi. Nu poţi.

Era cu uri' sfert de oră înainte de plecarea trenului. El nu spuse nimic şi la gară coborâ şi se uită la ea. Ea nu se mişca.

— Dacă mă lasi acum e pentru veşnicie. Nu pot să trăiesc. Nu, singură...

Era galben ca ceara când luă geamantanul *ei si-l* dădu mamalului.

Toată noaptea şezu în compartimentul fumătorilor cu pipa lui strânsă în dinţi. Katie avea patul lui, şi dncă dormea sau nu, nu ştia şi nu-i păsa. Spre dimineaţă scoase cartea de limba germană cu termeni medicali şi căută să uite că viaţa |1 lnsela.se |n,că o

tîata. Pe scaunul de pîeîe din .';ai."i,. nofrnea hafnaiiii negru; si după un • timp, întuiu>ricul de afară sO transformă în cenușiu si apoi în lumină strălucitoare. Poate ca așa era și viața unui om. La urma urmei, Beverley plecase .și el tot mai lucra. Mulţumi J ui Dumnezeu că avea o ocupație. Puse car l ea la o parii;, și adormi, somnul istovirii.

Se căsători cu Katie la New York a doua dimineață cu o oră înainte de plecarea vaporului. N-o iubea, dar aproape fără să vrea, pe când stătea lingă ea, arţăgos, în trăsura care-i ducea la vapor, își dădu seama de tinerețea ei și de corpul ei tânăr și fraged. N-o iubea, dar va fi blând cu ea.

In timpul călătoriei, nu fu nenorocit. Katie suporta bine intimitatea forțată *de* pe vapor, unde erau îngrămădiţi amândoi într-o cabină îngustă, chiar și intimitatea căsătoriei. In timpul zilei î] lăsa în pace sa se plimbe neîncetat pe punte, pe când ea stătea într-un fotoliu și aștepta să treacă prin fața ei. Noaptea însă îl lua în brațele ei si îi dădea pace și uitare.

Atunci era al ei. Nimeni nu putea să i-l ia. 11 ţinea cu toate puterile ei.

CAPITOLUL XXV

De fapt, Chris nu dădu mare importanţă căsătoriei lui, în primele luni. Katie făcuse atîta timp parte din existenţa lui, că nu i se părea curios să fie și ea cu el acolo. Parcă căzuse numai peretele care despărţea camerele lor înainte.

Ea era aceeași Katie. O Katie mai bună, poate, cu fața îngrijită, cu părul după moda nouă și cu unghiile lustruite, dar totuși dezordonată în alte privinţe.

Pe vapor cabina era întotdeauna in neregula şi el stătea pe afara, <H putea, .într-o zi ea îl găsi atîrnându-i rochiile şi se înroşi.

— Tocmai vroiam s-o i'ac, spuse ea.

— Ani aşteptat doua zile ca s-o faci, răspunse el, dar, nu nepoliticos.

După această întîmplare, îşi dădu mai muii.ă osteneală, dar pentru Chris care era atît de ordonat, această ordine preţuia mai mult deci t căsătoria însăşi. Din cirul în cind, auzea cum cineva o chema doamnă Arden, şi se cutremura totdeauna. Se uita repede la ea. iJra soţia lui, nu o tovarăşă de noapte sau de călătorie, ci soţia lui. Poate chiar mama copiilor lui, cu toate că ştia că nu voia să fie mamă.

— încă nu, spunea ea, trermmnd, rnai lasă--:rjâ un an, doi. Sunt încă foarte tânără şi un copil...

La Viena nu era mai bine. Nu i plăcea pensiu nea ; era mică si nu prea elegantă. Făcea parte din circumscripţia a opta aproape de Allge/neines Krankenhaus şi tocmai la al cincilea etaj al unui imobil înalt şi murdar, pe o stradă laterală. Nu avea ascensor şi locatarii erau obligaţi să urce scara de piatră, sprijinindu-se de o balustradă de fier.

Chiar când ajungeai sus, mai erai ameţit. Pensiunea avea un salon cu catifea cafenie, cu şerveţele pe braţele fotoliilor, cu o pianină şi o masă la mijloc, pătată de halbele de bere, o sufragerie cu o masă lungă acoperită cu o faţă de masă ce se schimba în fiecare zi, cu un vas în care era un buchet de trandafiri roşii de hîrtie şi cu un afiş pe perete. „Nu fumaţi". Mai avea şi o cameră de baie cu un cazan de apă, cu o so'bă de cărbuni dede.subt, dar cum băile se plăteau separat, se încălzea nu-

rnai când unui din locatari voia să {'ara baie, de obicei un american. Atunci apa fierbea ca intr-u.i ibric di: ceai, gata sa Iaca explozie. Se istm isr-j că o americancă, care studia pianul, era în hait.-când a explodat cazanul şi că se salvase în salon, în costumul Evei.

Katie ura totul, de la „Guten Morgen" cu care jupineasa muncita îi aducea dimineaţa „fruhstiiek'"-ul, compus din două cornuri tari, o bucăţic.'.; de unt şi o ceaşcă de cafea de stafide colora la, p! n ă la nopţile reci, când se băga în patul îngust şi trăgea peste ea o plapumă de fulgi, care acoperea sau partea de sus, sau partea de jos a corpului, clar niciodată pe ainândouă. Ea stătea c rilcată. şi asculta respiraţia grea a lui Chris, cu impresia că-i scăpa în somn şi că era mulţumit de aceasta.

— Noapte bună, dragă Katie,

— Noapte bună, Chris.

Numaidedt adormea şi era departe, departe de ea, departe chiar de dragostea ei adevărată. •

- Sla trează şi se uita la dulapii! înalt şi greoi, la lavaboul do lemn cu lighean şi ibric, la pernele îndesate între geamuri să nu intre vintul si plângea de clor şi de plictiseală.

Nimic nu era aşa cum îşi închipuise ea. Trebuia să Iacă în timpul mesei de la ora două, compusă din supă, carne, salată si compot de fructe, şi la cina tlrzie. La masă se vorbea în toate limbile. Chris îşi împrospăta vesel, cunoştinţele lim'bii germane, clar

ea nu putea să vorbească cu nimeni. După masă, toată lumea se retrăgea. Ca şi cum o moarte vremelnică se abătea asupra casei, afară de femeile care frecau cu picioarele parchetul, dar şi asta era un dans macabru, fără .graţie şi fără haz. După dejun Chris

pleca iar la spital şi ea râmîrtea sinoiirâ ceasuri întregi. Suna jupâneasa sa umple soba de fier cu brichete şi stătea singură în faţa sobei. Cinci se ducea la plimbare, pietricelele de pe stradă îi intrau în pa n U) fi i cu tocuri prea înalte şi atunci .se întorcea acasă. Seara Chris era obo.sit, prea obosii să se plimbe cu ea.

--- îmi pare rău Kat/e, nu mă mai ţi n picioarele.

•—• Dar cu vreau sa ies. Toată ziua stau *în* infecţia asta de cameră, .singură. Nu găsesc nici măcar o carto de citit. Nu pot să stau de vorbă cu oamenii ăşlia...

uşor! De ce nu înveli puţin nemţeşte ? Ţi-ar fi mai

— N-am venit aici ca să studiez.

— Dar eu de aceea am venit, *druga* mea.

Chris era vesel şi prietenos, dar ea simţea că *nu* însemna nimic pentru el, pe atunci. Se apropia de ea din nevoie fizică, dar în fond, în ceea ce privea existenţa lui, ea nu figura deloc. Deşi drăguţ cu ea, el venise acolo cu un scop, pe care îl urmărea cu cea mai mare .seriozitate. Căsătoria le dublase cheltuiala şi-i micşorase lui Chris timpul de studiu, aşa ca profita de fiecare zi până la saturaţie. Dimineaţa, devreme studia termenii medicali în limba germană şi restul timpului îl petrecea în clinici, în săli ele operaţii şi la cursuri. Citeodată i se părea că era iar la facultate, pe deoparte privirile atente *ale* elevilor, pe de alta o fiinţă autoritară cu barbă — aproape toţi aveau barbă — spunând pe nemţeşte şi poate chiar pe englezeşte, „Domnilor, aici avem un caz..." Era totuşi o diferenţă. Ordinea şi bunăcuviinţa nu erau ca în America ; sălile de operaţii arătau adesea ca nişte grajduri. Şi oamenii erau altfel. Nu studenţi tineri, ci bărbaţi din lumea întreagă, cu

ton ti[1] ca americanii predominau. Tineri sau bâtrînî, norocoşi sau în preajma decăderii, toţi veneau cu un scop bine definit, să înveţe si să aducă cu ei cunoştinţele dobînclite, să cîştige în prestigiu, să se specializeze pentru ca să aibă mai mult de lucru şi mai mulţi bani, sau mai umili, ca să poată ajuta mai pricepuţi pe cei mulţi. Unii stăteau luni de zile, alţii cîteva săptămâni. Se duceau la Asociaţia Americană a Medicilor — cunoscută sub numele de club — după informaţii, căci în fiecare caz, timpul era preţios.

— Am venit aici să studiez nas, gît si urechi şi am timp şase .săptămâni. De ce să mă apuc întîi ?

Cîteoclată locurile erau ocupate, atunci trebuiau să-şi aştepte rîndul, trîndăvind prin cafenele, citind ediţia pariziană a lui „Herald" si numărîndu-si pe furiş banii. Marea majoritate lucrau cît se poate de puţin, spiouiau pe ici, pe colo o metodă nouă, mergeau prin clinici, asistau la cîteva conferinţe şi .se înapoiau acasă ca specialişti care puteau sâ-.şi păstreze serile şi duminicile libere pentru ei.

Erau foarte iubiţi, aceşti americani. Nu numai fiindcă aduceau bani. Viena era anglofilă. Copiii aveau guvernante englezoaice, bărbaţii purtau haine după moda englezească si făceau sporturi englezeşti. Chiar dinii din Prater erau de rasă engleză. Şi apoi ce erau americanii, decît tot nişte englezi, dar mai tineri si mai veseli. Lăutarii unguri cîntau în cafenele muzica de jazz americană si negrii americani care dansau acolo, surîdeau, arătându-şi dinţii albi în contrast cu obrazul negru, legănându-şi corpul lor arămiu şi stând la masă cu ofiţeri austrieci înalţi. Şi aceşti negri erau americani şi dintre cei veseli.

-— Cum le cheamă, negresă mică ?

— Gladys,

— Beau în .sănătatea ta, Gladys. Sint mort după tine. O să ne căsătorim şi o să avem copii arămii care vor dansa toată ziua şi vor avea dinţii albi ca laptele.

Domnii „Ilofrath" şi „Doxcnt" erau altfel. Ei luau lucrul în serios. Găseau de necrezut faptul că aceşti străini veneau să înveţe într-o lună sau îu-tr-o săptărnână experienţa şi tehnica pe care ei o dobindiseră după mulţi ani grei de studiu. Reputaţia, lor era mare. Universitatea nu era decît un început. După aceea stăteau ani mulţi prin spitale şi clinici. Când în fine erau numiţi docenţi într-un spital, li se plătea trei sute de dolari pe an şi întreţinere şi n-avcau voie să se însoare. Nu, până ce nu-şi clădea domnul Hofrath consimţământul si puteau trece mulţi ani. Pentru ei, americanii era o binefacere, fiindcă plăteau ; binefacere, clar totuşi oameni de necrezut.

— Aveţi noroc, voi americanii. Sunteţi însuraţi, ni'cht wahr ?!

— Eu sunt, răspundea C'bris şi zicând aceasta i se părea ciudat.

Găsise ceea. ce căutase. Era material bun acolo, Doamne, cît material .' Viaţa era ieftină la Viena dinainte de război. Cinci mii *de* bolnavi pe an, numai într-un spital, şi două mii de consultaţii în plus. La fiecare ceas, clopotul anunţa o moarte şi era aproape imposibil să treci pe stradă fără a întîlni un cortegiu funebru cu carul învelit în negru şi cioclii care duceau torţe aprinse. După fiecare moarte, se făcea autopsia, pentru *a* se asigura de diagnostic. Oamenii nu puteau face din neglijenţă greşeli, fiindcă s-ar fi descoperit cu siguranţă.

Trebuia să înveţe, tot timpul scurt ce-l avra.Sa indcmână si în limita mijloacelor lui. Njmjc nu era

gratuit, afară de moarte. Plătea pensiunea treizeci de dolari pe săptămână pentru el şi Katie şi cărbunii în plus. Cîteodată se ducea la club, unde' se afişau cursurile si comanda ceva de mâncare de la restaurantul de jos. Lucra cel puţin opt ore pe zi, dacă nu mai mult.

Ajungea des acasă la Katie, obosit si enervat şi o găsea în camera posomorită, singură şi ghemuită îi faţa sobei care dogora toată ziua.

— Ai ieşit ?

— A plouat, se vede că nici n-ai observat.

Ea era ca o pisică, nu-i plăcea ploaia si în toamna aceea ploua zilnic. Nu era ploaie ci, un fel de negură care se condensa si umezea totul. Până si paturile erau umede si zilele se micşorau, în cameră era întuneric, afară de flacăra sobei şi Chris apăsând pe comutator, o săruta în grabă şi se pregătea pentru mâncarea de seară.

—• Cred că nu trebuie să te întreb dacă mergem undeva astă seară ? spunea ea plictisită.

Căzuse într-un marasm de compătimire de sine. La Paris fusese destul de veselă, gustând cu frică mâncăruri noi, încercând să se obişnuiască cu şampania, cumpărînd cu ochii vitrinele din Rue de la Paix, tîrguind chiar cîte ceva. Dar oraşul vechi, medieval, o . înspăimântase şi Chris era departe şi nepăsător. Erau nopţi când frigul, se tîra în patul lui. Atunci Chris, istovit încerca să reacţioneze. De cele mai multe ori însă adormea de îndată ce se întindea lingă el şi atunci rămânea trează, înfricoşată si îmbufnată.

Erau şi zile mai bune, natural. Zile când Katie ieşea şi se ducea în vreo prăvălie transformată în cinematograf, unde bărbaţii cu pălăria pe cap, fu-

mau şi unde *în pauză,* uşierii stropeau cu o pompă ca să împrospăteze aerul. Atunci când venea acasă, Chris găsea lumina aprinsă, cîteodată fiori pe masă şi Raţie îngrijit îmbrăcată, aşteptându-l. —• Ceva nou, azi ?

şi surdea.

— Nimic special. Un docent a bătut o infirmieră^

— *A îndrăznit* aşa ceva .' j

•— Da. Nu *le* pasă. Sunt obişnuite.

Chris nu dormea însă în fiecare noapte. Cîteodată fiind culcat se gândea la viitor. O parte din viaţa lui trecuse. Katie era alături, adormită în *patul celălalt,* mică, moale si încă maleabilă. Chiar dacă nu era cum o dorise el, era cel puţin un fapt împlinit şi nu se mai gândea la asta. Ceea ce *însă* avea fn faţa lui, însemna ani de muncă, ambiţie răsplătită, succes. Dacă mai alegea o dată umbra, în locul vieţii pozitive, era prea tîrziu s-o mai schimbe.

Şi el învăţa ; învăţa să nu se grăbească, să meargă încet, să întrebuinţeze metode noi. Lor le displăcea ceea ce se chema o operaţie briliantă. Deseori era absolut necesar să se grăbească fiindcă prea mulţi bolnavi îşi aşteptau rîndul, sau bolnavul nu suporta bine anesteziculul. Viaţa nu avea o valoare prea mare, dar succesul operaţiei era altceva. Odată pentru totdeauna erau materialişti. Dar mai erau, aici ca şi oriunde, exploratori. Mii de ani corpul omenesc îşi păstrase tainele. Acum, luminaţi de sus, aceste taine se dezvăluiau, un amestec cam moale şi supus manilor, nici urît, nici frumos, dar avînd puterea ciudată de a funcţiona, de a menţine viaţa. Putea chiar să se restabilească, sângele curgea încet şi înţelept şi-şi făcea partea lui orin însănătoşire, 290

croind noi canaluri şi prin acele noi canal uri ducind hrană şi material de construcţie.

O astfel de fabrică nu există în lume. Nu o vindeau. Chirurgul nu făcea decît să taie, ce era de tăiat şi să coasă la loc. Organismul proceda la vindecare, învălmăşeala funcţiona iar, haosul era ordinea. Un model.

Munca şi enormitatea materialului de clinică sfîrsi prin a-l o'bseda pe Chris şi într-o zi, îşi dădu seama că o neglija pe Katie. Ea ocupă un loc atît de neînsemnat în viaţa lui de muncă, încît o uita cu desăvîrşire. Spre seară, când lucrul era pe sfîr-şite, îşi amintea deodată de ea cu un sentiment de vinovăţie. Era doar nevasta lui. Nu voia să fie victima lui. în serile acelea, acasă în pensiune, se străduia să fie drăguţ cu ea, chiar îndrăgostit. Nu era uşor, deoarece Katie devenise foarte supărăcioasă, şi nu pe nedrept.

— Pe lângă profesiunea ta, eu nu sunt nimic.

— Eşti în afară de profesiunea mea, dragă. Asta-i Cîteodată încerca să-i povestească despre *cazu rile* lui şi ea se prefăcea că o interesează ; Chris însă îşi da seama, că era plicticos pentru ea si se oprea. In adîncul inimii lui ştia, că această căsătorie, deşi aproape fără importanţă pentru el, era pentru ea o decepţie tragică si greşeala era de partea lui. După vechiul obicei al soţilor vinovaţi, îi aducea cîte un dar. Cîteodată îl oprea, altădată îl schimba cu alt ceva, într-o zi, când n-avea nimic de citit îi trimise colecţia de Lefondio Hearn şi o găsi seara, zbătându-se cu ea.

— Ce dracu e asta, Chris ?

— încearcă şi vei vedea.

In aceeaşi seară o auzi plângând. Se duse lângă Datul ei, îi căută mâna şi i-o strînse.

— Ce, e *Raţie ?* Dacă am făcut ceva...

— Mă crezi o tîmpită. JYu-i aşa ?

— Doamne fereşte.

zi. — Că nu sunt tîmpită, ai să te convingi tu într-o

— Tu eşti nevasta mea dulce şi frumoasă, dragă. Dacă e din cauza cărţilor acelora, aruncă-le afară. Ea nu le aruncă, bineînţeles. Dormi în braţele lui toată noaptea şi a doua zi, le duse înapoi la prăvălie şi-şi cumpără în locul lor, o pălărie. Era o pălărie grozav de mare cu cozi de hermină pe margine şi în acea după masă un ofiţer austriac o salută pe stradă. Când reveni acasă,, în pensiunea posomorită, se simţi mult mai fericită.

Cu o lună înainte de Crăciun, Chris fu ales, spre surprinderea lui, în Comitetul clubului şi rugat să colaboreze la pregătirea seratei de Crăciun. S-ar fi crezut că erau la Viena de cîţiva ani şi că America era departe de ei. *în* aceeaşi epocă primi o scrisoare de la Ursula Martin care-i vorbea de copil şi de dînsa : „Am ales bine şi tare aş vrea să poţi să-l vezi. Seamănă într-adevăr mult cu dumneata sau poate că eu mi-o închipui. Am un post acum şi o femeie care-l îngrijeşte în timpul zilei. Sper că veţi petrece bine de Crăciun şi nu te voi uita niciodată. Niciodată." Era ca o voce din trecut. Katie găsi scrisoarea şi o citi.

— S-ar crede că e copilul tău, spuse ea supărată.

— *Nu e* al meu, dragă, asta te asigur.

— Aşa spui tu.

Totuşi ea nu-l bănuia. Era ocupată cu toaleta pentru balul de Crăciun şi Chris se supraveghea acum, căutând s-o facă fericită. Aflaseră că Dick fu-292

şese condamnat la doi ani închisoare, dar Katie primi vestea fără disperare.

— De fapt, nimeni nu ştia de asta, spuse ea şi fu de acord cu propunerea lui Chris, să-i trimită bani de tutun. Chris în timpul acela, cumpărase o geantă pentru domnişoara Barker şi i-o expediase în America. O să-i placă, se gândi el. După o clipă de şovăire puse înăuntru o bancnotă şi scrise pe un carton. „O geantă goală n-aduce noroc. Aceasta e ca să alungi ghinionul. La mulţi ani". Tot ceea ce-i aminteau de America şi *de* casă erau aceste mici atenţii pentru cei de acolo. Un suflu le putea rupe şi totuşi, atunci, între vis şi viaţă, se deşteptă dintr-un colţ ascuns al creierului lui imaginea lui Beverley, care-i ieşise cu mult înainte în prag.

— Regret, spuse el, foarte clar, gospodăria mea...

Sunetul vocii lui îl trezi. Katie era aşezată în pat privindu-l speriată.

— Ce e cu gospodăria ta ? întrebă ea tăios.

— Nu ştiu draga mea. Probabil că vorbeam în somn.

In acel ajun de Crăciun dansa cu Katie la club în timp ce în America depărtată, Beverley ducea la cimitir florile ei obişnuite. Avea cheia de la cavou, deschise uşa si intră singură. Era grozav de frig înăuntru, îşi încheie haina de blană si se aşează pe banca de marmură. După cîteva clipe, a îngenuncheat şi a făcut o rugăciune, în care ceru ca Annie să fie ocupată şi nu singură, oriunde ar fi.

După aceea ieşi afară, încuind uşa. Maşina aştepta, dar înainte de a pleca mai aruncă o privire în jos, spre locul unde din zăpadă se ridica piatra lui Lily. Se urcă în limuzină si plecă acasă. Jerry nu venise încă, natural. Se duse în camera ei, scoase

tabachef ea de aur ce î-o cumpărase si o împacheta cu atenţie în foiţă albă, legată cu panglică roşie, în aceeaşi seară, în timp ce da o masă pentru prietenii tatălui ei, *şi o* prezida, surîzând forţat peste masa îmbelşugată plină cu flori, argintărie si fructe de-,seră, din vîrful celor 2 turnuri gemene ale „Votiv-kirche" se anunţa la trei dimineaţa în Viena, naşterea Mântuitorului şi Chris, care băuse prea multă şampanie, ducea acasă o Katie furioasă.

— Ai băut prea mult.

— Numai o dată pe an *e* Crăciun, Katie.

— Şi nu-mi spune, Katie. Numele meu este Katherine, dacă-l poţi pronunţa.

— La mulţi ani, „Katherine", iubita mea.

Adormi în taxi şi în somn se vedea în casa Lewis într-un ajun de demult. Jake murise şi Staunton Lewis se furişase la telefon. Apoi el adormise şi Eeverley căuta sâ-1 trezească, să bea cafea caldă.

— Chris f Ce *e cu* tine, ce Dumnezeu ! Coboară si plăteşte taxiul.

Portarul le dădu drumul. In timpul săptămânii era un om modest dar duminica şi sărbătoarea se transforma deodată părînd un seminarist cu o mustaţă răsucită. Acum le deschise în cămaşă *de* noapte si cu un bandaj de mustaţă, care se fixa în jurul urechilor şi se lega cu şireturi. Tremura când aprinse luminările care trebuiau să le lumineze scara şi primi cei zece heller, mormăind „Danke".

Chris se cam clătina în dosul lui Katie, care era cu cîteva trepte înaintea lui, mică, neînfrîntă în felul ei, nemiloasă. Ce ciudat, că erau aici şi urcau scara asta împreună. Ceva nu era în regulă, se gândi eî cam ameţit. El nu voia să meargă după Katie, nici nu se gândea la aşa ceva. Dar ajunşi sus, fiindcă

băuse prea mult vin şi fiindcă era furios că se însurase cu ea, o luă în braţe şi o sărută.

— La mulţi ani, scumpo.

în braţele lui ea se destinse. Nu mai era provocatoare sau hotărîtă. Era a lui si orice ar fi, si el era al ei. - **

— Ai fost încîntătoare astă-seară.

—• Ei, as Chris ! Credeam că n-ai observat.

El nu intră numaidecît în camera lor. Deschise uşa salonului si aprinse lumina. Pomul care fusese aprins, mai era acolo. In mijlocul mesei, petele ele bere erau acoperite cu figurile de gips. Cei trei magi, Fecioara, păstorul cu oile si într-un cos mititel, Sfîn-tul Copil. Luminările se scurseseră si vreun profan pusese paharul cu vin lingă cos. Chris îl dădu binişor la o parte. Poate că tot exista un Dumnezeu. Mulţi oameni o cred încă. în acest caz nu trebuie ofensat, nici în lucruri mici.

CAPITOLUL XXVI

în anul acela se simţi mult miros de praf de pussă. Europa, la pândă şi prevăzătoare, era ca un cîmp înarmat. Pe străzile Londrei cîntau orchestre nemţeşti. „Nu le daţi bani, sunt toţi spioni !" La Viena se urzea în secret a cabală şi un bătrîn purtând pelerină şi chipiu ieşea în fiecare zi de la Hofburg în trăsura deschisă încercând în felul acesta să uite cî-teva ore pe fiul său mort, pe soţia lui asasinată, într-un cuvînt toate speranţele lui.

Mult praf de puşcă, în Rusia unde un om mititel, ţarul tuturor ruşilor, purtând barbă spre a ascunde o bărbie scurtă, dormea alături de soţia lui într-un

iatac în fundul unei camere dintr-un palat mare,» în care uniforme de tot felul erau atîrnate la rînd în dulapuri cu uşi mobile.

Două lighene si două ibrice pe lavoar. Dormeau în cele două paturi de alamă lipite unul de altul, şi cu perdele de stofă imprimată trase ca să ascundă lumina. In afară de uniformele lui, în dulapuri cu; uşi de sticlă, atîrnau rochiile soţiei sale. Alături era ; un salon. O cameră urîtă, gen nemţesc cu sute de fotografii de familie pe pereţi, cu mese si scaune dizgraţioase. Ca si dormitorul, avea ferestre numai pe o parte, dar soarele care după masă bătea într-acolo îi dădea o notă de veselie strălucitoare.

Camera din colţ era a copiilor. Acolo se jucau. Pe acelaşi loc fusese altădată o scară lată, dar acum fiind încuiată, acolo puseseră bicicletele şi săniuţele copiilor. Peste tot erau jucării. Din camera lui de lucru, omul mic cu barbă îi auzea jucându-se.

Mult praf de puşcă, în Germania, unde împăratul împingea cu abilitate la război ; Poincare venise din Franţa si era aclamat împreună -cu regele pe străzile Londrei ; soldaţi prusaci care se uitau pieziş la englezii şi la americanii care arătau ca englezii. . Pasul gîştii, pasul de marş franţuzesc, tropăitul britanicilor şi spioni, spioni peste tot.

într-o zi Katie îi povesti lui Chris că în pensiune se afla un spion.

— Un spion ? Cine ţi-a spus ?

— E neamţul cel gras.

—• Prostii ! Nu crede tot ce auzi, draga mea. .

Spionul părea un om liniştit, era bondoc, plăcut la înfăţişare şi tăcut. Era funcţionar undeva si avea în cameră o colivie cu o păsărică. Când venea acasă punea pe umeri un cearşaf pe care zbura păsărică

stând ceasuri întregi acolo. El parcă trăia numai pentru această păsărică. Cîteodată îl auzeau cîn-tând cu o voce dulce cîte un cîntec popular german. Intr-o seară, venind acasă tîrziu, Chris îl întîlni pe scară cu colivia în braţe, alunecând pe trepte, întinse mâna să-l reţină.

— încet, spuse el. Scara asta e grea. Ne pără seşti oare ?

Omul grăsuţ se opri si îşi şterse fruntea cu batista.

— Las păsărică unor prieteni, spuse el răguşit. Plec pentru cîtva timp. Da. Dumneata ai fost foarte amabil cu mine, domnule doctor.

Plecă poticnindu-se pe scări, şi Chris îl privi mirat. A doua zi i se găsi corpul în Dunăre.

Spioni. Avioane. Submarine. Gaze otrăvitoare, război. Va izbucni oare războiul ? Dar de ce ? De ce, pentru numele lui Dumnezeu, un război ?

In America afacerile nu mergeau bine, producţia întrecând cu mult consumul intern. Staunton Lewis se lupta cu greva, închidea fabricile, trimiţând lucrătorii acasă peste fluviu. Greviştii descoperiseră vaporul în noaptea aceea si trăseseră, dar în oraş îşi vedea fiecare de treabă. La spital, internii circulau cu stetoscopul care le atîrna din buzunarele halatelor albe şi acasă la Lewis, nu se schimbase nimic. Jerry căuta să stea de vorbă la masă cu socrul lui, dar Staunton avea alte griji.

— Oamenii din Europa par hotărîţi să facă ceva.

— Cam aşa arată.

Şi asta era tot.

i In iarna aceea se fondase laboratorul de cercetări Annie Lewis, avînd ca scop studiul şi posibili-

tatea vindecării cancerului. Beverley află ştirea din gazetă şi o mişcă adînc. Vedea în această singurătate a tatălui ei, poate chiar remuşcările lui. îi aduse într-o zi planul construcţiei şi un desen al plăcii ele bronz care urma să fie aşezată pe peretele inferior. Era un profil al mamei sale. Ea se uită la el.

— E ceva foarte frumos, tată.

— Cineva trebuia s-o facă.

Se simţi mai apropiată de el, după aceea ; nu atît de singură. Cîteoclată, când Jerry era plecat — şi lipssa des acum — se ducea cu cartea sau cu lucrul în camera tatălui ei. El nu vorbea niciodată, dar Beverley simţea că îi făcea plăcere să stea cu ei.

Când într-o zi au pus piatra de temelie a noului imobil, îi dădu în ultimul moment o cutie mică încuiată şi îi spuse s-o pună într-un loc care va fi zidit apoi.

*— Am pus să taie un loc special pentru asta, spuse el. Pune-o înăuntru.

KF-a ştiut niciodată ce era în cutie. Se ducea regulat la spital, căci ocupa locul 2namei ei în comitetul de doamne.

„Avînd în vedere costul instalaţiei noi ele sterilizare, va fi necesar..."

Gândurile ei rătăceau... Spitalul părea gol şi trist fără Chris în halat alb şi lung, umblând cu paşi mari şi cu capul în sus. Se învîrtea agitată pe .scaun.

— „Am onoarea să anunţ, că Societatea ne-a donat zece duzini de prosoape, zece duzini de şer veţele de ceai, zece duzini..."

De ee s-a însurat cu fata aceea ? Cum a putut îace aşa ceva ? N-o iubea, e sigur. In spital ea nu

fusese ca celelalte infirmiere. A fost... ce? Nu ştie, pe *ce* s-a însurat cu fata aceea ?

„Zece duzini de cîrpe de praf, zece duzini de cîrpe de şters, zece duzini...."

Se trezi deodată si se uită în jurul ei la aceste femei mai coapte si bătrîne, cu blănuri, cu mîinile împreunate si ochi liniştiţi. „Prin cîte vor fi trecut" gândi ea. Viaţa mergea înainte, îngrozitoare şi fără milă. Nu o doborai. Numai moartea o în-f'rîngea. Au trecut desigur prin multe greutăţi aceste femei înainte de a veni gătite cu 'blănuri scumpe şi ne-păsătoare. Acum îşi făceau datoria aşa cum o înţelegeau şi nu doreau mai mult decît pace şi sentimentul de a fi făcut tot ce au putut.

într-o zi va trebui să fie şi ea tot aşa. Oricft s-ar revolta, aşa e viaţa. Va fi bătrînă şi timpul de dragoste trecut, în scopul acesta îşi va sacrifica tinereţea : ca să aibă pace.

După şedinţă, luau ceaiul. Se duceau jos în salonul domnişoarei Nettie, unde era aşezată masa de ceai ; serviciul vechi de argint, lămîie tăiată felii, pesmeţi şi sandwich-uri. Domnişoara Nettîe, într-o rochie de mătase neagră era în capul mwisî, căci ea turna ceaiul. Pe birou erau trandafiri, st auzea zgomot de cești şi farfurii, zumzet de voci blânde si răguşite si peste toate acestea Beverley ca un copil printre ele, cu toată situaţia ei de femeie măritată. Făceau mare caz de ea, aceste bătrîne. Erau măgulite si ţineau ca Beverley să fie în mijlocul lor.

— Dumneata dai un exemplu bun, draga mea. Dacă şi fetele mele s-ar interesa !

După ceai, aceste femei bine îmbrăcate şi bîne crescute, se grăbeau să plece, în automobilele lor, înapoi la ce ? Erau ele fericite ? Era cineva în-

tr-adevăr fericit ? Ea le surîdea, cu surîsul ei larg şi tineresc şi zîmbeau şi ele.

— Semeni cu mama ta, Beverley.

—• Aş vrea grozav.

Apoi într-o zi friguroasă, când curtea era plină de zăpadă şi maşina întârzia să vină s-o ia, după ce plecaseră celelalte, Beverley rămăsese într-un fotoliu din faţa căminului singură cu domnişoara Nettie. Se întoarse brusc către femeia bătrînă.

•—• De ce a făcut-o, domnişoară Nettie ? De ce s-a însurat cu ea.

— Chris ?

— Da, Chris. Nu era o nevastă pentru el. O fi ştiut şi el, asta !

•— Poate că suntem amândouă vinovate, Beverley. *Era.* atît de amorezat de dumneata. Când ai rupt cu el...

— I-am scris. Nu mi-a răspuns deloc.

•—• Nu seamănă cu el. O fi foarte jignit. E foarte mândru, draga mea. Ştii bine.

Beverley nu răspunse numaidecît. Se uita la flăcări, apărîndu-şi obrazul cu degetele pe care erau două inele dăruite ele Jerry. Apoi se reînsufleţi.

— Si eu am fost îndrăgostită de el. Cred că într-un fel voi fi întotdeauna.

Sub pălăria mare i se citea pe faţă o mare tristeţe, iar domnişoara Nettie care ştia, ca tot oraşul, ce se vorbeşte despre Jerry, simţi o împunsătură în inimă. Aceste două fiinţe tinere, sufereau inutil. Timpul Ie va vindeca fără îndoială. Vor trăi şi vor uita şi poate odată vor zîmbi gândindu-se la trecut, dar acum nu.

— Poate că e mai bine pentru el aşa cum e, domnişoară Nettie. Meseria lui va fi întotdeauna pe primul plan şi eu am vrut să trec înaintea ei.

— Da, meseria lui trebuie să fie pe primul plan. Desigur.

— Atunci când a învinovăţit pe tata.

-— A avut dreptate Beverley. Trebuia făcut. Nu te-ai gândit la asta niciodată ? •— Bine, dar tocmai atunci ?

— Era singurul moment ca să aibă efect. Şi atunci ea îi povesti căsătoria lui Chris : de ultima seară înainte de plecare, de încurcătura cu Katie, fără adăpost şi de făgăduiala făcută lui Henry. Cum rămăsese în uşă cu biletul în buzunar pentru vaporul care pleca a doua zi şi fata aşteptându-l afară în taxi.

— El ieşi afară s-o aducă înapoi, dar n-a mai apărut. Dacă aş fi ştiut. Dacă aş fi visat o clipă că va face aşa ceva...

—Dar de ce ? Chiar atunci, de ce să se însoare cu ea ?

— Mi se pare că l-a ameninţat cu ceva grav. Probabil că se omoară sau că se duce să facă tro tuarul ca să aibă din ce trăi. Acum nu e nimic de făcut. Degeaba ne necăjim. Rar mi se întîmplă să am o astfel de fată pe aici. Şi poate că va fi devotată lui Chris. E tânără şi ambiţioasă. Va dori lucruri multe, şi el va trebui să muncească ca să i le dea. E rnai bine aşa pentru un bărbat, decît să nu fie în stare să-i dea ceea ce n-ar putea avea fără el.

Beverley roşi.

— înţeleg, spuse ea încet. Nici dumneata nu erai de părere ca Chris să se însoare cu mine.

— E bărbat, draga mea. Va voi întotdeauna să facă ceea ce-şi propune.

Se sculă îşi puse mănuşile lungi şi îşi luă haina frumoasă de blană-

— Se vede ca a îubit-o. Eu aşa cred.

— Să o iubească pe ea ? Un bărbat poate să iubească o femeie într-o sută de feluri şi să nu fie îndrăgostit de ea. Ştii asta ? Domnişoara Nettie şovăi, uitându-se la obrazul care-şi pierduse toată tinereţea fără griji. — Sunt o femeie bâtrînă şi am văzut multe în viaţă, Beverley. Lasă-l în pace, draga mea. Are profesiunea lui şi-n plus o nevastă. Nu-l mai lovi iar.

— Eu n-am să-l lovesc niciodată. Cum aş pu tea să fac una ca asta ?

După plecarea ei, domnişoara Simpson stătu mult timp în faţa focului care se stingea. Nu se putea împăca cu căsătoria lui Chris, nici să-şi ierte greşeala. Bărbaţi cu profesiunea lui puteau să fie înălţaţi sau abătuţi de soţiile lor. A mai văzut cazuri din astea. Medicina nu era o ştiinţă academică. Era prea personală, prea apropiată. Cea mai mare parte, mai lucrau încă, in casele lor. Puteau închide camerele de consultaţii, dar înfăţişarea casei se datora femeii care-i îngrijea, li veni în minte prima înfăţişare a lui Chris în timpul când arăta rău nutrit, jerpelit şi neîngrijit, apoi Katie, crudă şi predispusă la agresiuni, când intra în şcoală, infirmiera şefă care o chemă într-o zi să-i arate ce dezordine era în camera ei, în casa aceea atît de ordonată. Şi acum era soţia lui Chris.

Era încă întuneric, când intră secretara ei.

— Scuzaţi-mă, dormeaţi ?

— Nu. Ce este ?

— V-am trimis tava sus. Masa s-a terminat. Vă aduceţi .aminte de Ursula Martin care a născut aici în toamnă ? A venit iar. Are, mi se pare o pneumonie.

Domnişoara Simpson se ridică deodată.

— Unde e ?

— în salonul C. N-a vrut o rezerva.

— Mă duc sus. Şi trimite tava înapoi. Am luat ceaiul.

Ursula Martin a mai trăit trei zile. Era culcată în patul ei, pat, saltea, cearşaf, muşama, traversă. De fiecare parte erau înşirate paturi la fel. Se înşirau unul cîte unul, mii de paturi, milioane. Cutreierau lumea ieşind afară pe fereastră. Cîte-odată adormea, dar nu des şi a fost un timp când i se părea că respiraţia ei umplea salonul. O auzea si ea : respiraţie, durere, respiraţie, durere. Nu avea destulă putere ca să vorbească, aşa că stătea tăcută, păstrîndu-şi respiraţia. Adesea, ziua sau noaptea — nu ştia — vedea o fiinţă înaltă stând drept în faţa ei, o femeie mai bătrînă cu părul periat lins şi într-o zi se găsi numai ea cu această fiinţă ; celelalte paturi dispăruseră. Stăteau împreună într-o lume de voal alb, ele amândouă si Ursula ştia ce înseamnă când era pus paravanul.

Făcu o sforţare mare şi şopti :

— Daţi copilul meu doctorului Arden.

— Voi găsi eu un cămin pentru el, Ursula. Ai încredere în mine.

Dădu din cap.

— Doctorul Arden, insistă ea, suflând din greu. M-ai auzit ?

— Da. li voi spune.

Muri în acea noapte şi a doua zi domnişoara Simpson îi scrise lui Chris.

„Copilul e aici", spuse ea, „şi-l putem ţine încâ cîtva timp. Dar eu găsesc, Chris, că de acum încolo nu-i o problemă care să te intereseze pe dumneata. Voi căuta o familie cumsecade care să adopte copilul si te rog să-mi dai consimţământul s-o fac. Totuşi trebuie să-mi îndeplinesc făgăduiala ce i-am făcut-o si să-ţi comunic că ea ţi-a lăsat dumitale copilul".

După trei săptămâni, Chris primi această scrisoare la Viena şi se simţi cîteva zile trist şi abătut. Ursula meritase să trăiască. Avea curaj şi putere de voinţă. Dar ea nu trăise şi îi lăsase lui copilul. La urmă, se duse la Katie si îi istorisi toată povestea.

— Ţi 1-a lăsat ţie ? spuse ea neîncrezătoare.

— Aşa scrie domnişoara Nettie.

•—• E ridicol. De ce ţi-ar lăsa ţie copilul ?

— Dumnezeu ştie, spuse el întristat, îmi în chipui că nu mi 1-a lăsat de fapt. Voia ca eu să mă ocup mai mult sau mai puţin de el.

•—• Nu la mine acasă ! N-ai de gând, sper, să-mi arunci în braţe un astfel de copil.

— Nu, spuse el. Cred că nu.

— Şi tu va trebui să-l întreţii ?

— Sper că tatăl său va avea grijă de asta.

— A ! Va să zică ştii cine e tatăl. In fine, asta tot e ceva.

Evident, nu se putea aştepta la nici un ajutor din partea lui Katie si în zilele următoare ea păru grozav de geloasă pe acest copil si chiar bănuitoare. Odată, îl întrebă din senin.

— Chris, copilul acela e al tău ?

— Ştii foarte bine că nu. Nu am cunoscut fata decît cu cîteva luni înainte de naşterea copilului.

— Atunci cine e tatăl ? Spune-mi numele şi atunci am să te cred.

Obosit şi enervat, Chris deodată se înfurie.

— N-am deloc intenţia să ţi-o spun si nu-mi pasă nici un pic, dacă mă crezi sau nu.

Fără îndoială că a fost greu să-i intri în voie în zilele acelea. Era istovit de silinţa ce şi-o dădea să înveţe tot ce trebuia într-un timp mai scurt decît plănuise şi cursurile erau mai costisitoare decît se aşteptase. Acum mai avea si un copil pe cap si grija asta îl supăra mult. Se hotărî să-i scrie lui Jerry la biroul unde se juca de-a munca.

„Ştii foarte bine că nu pot să am nici o răspundere cu privire la acest copil. Ursula m-a rugat să am grijă de el, dar asta e treaba dumitale, nu a mea. între timp sunt de părere să-l laşi unde este, dacă n-ai o propunere mai bună, şi când mă voi înapoia, vom vedea ce e de făcut. Cunosc o pereche de oameni cumsecade de la ţară, care l-ar lua poate şi l-ar creşte. Sunt veri cu mine, fermieri înstăriţi, care n-au copii. Nu ştiu dacă va fi nevoie de plată pentru aceasta, dar părerea mea este că dumneata să continui a plăti renta lunară care depusă la o bancă, va fi utilizată pentru educaţia lui de mai tîrziu".

Scrise scrisoarea într-o cafenea de pe Alserstrâsse, spre seară. O scrise cu ortografia lui mică şi ordonată, în zgomotul mingilor de biliard care zăngăneau, în fîsîitul revistei Fliegende Blaetter şi al ziarelor vieneze, care se citeau în jurul lui, în clănţănitul ceştilor de cafea si zumzetul convorbirilor. O scrise departe de Katie cu ochii ei geloşi şi după ce îi dădu drumul într-o cutie de pe stradă, se simţi parcă mai uşurat.

Se înapoie acasă la pensiune, pe Ring şi la sfîrşit prin uliţele mai mici din oraşul vechi. Umbla greu, parcă îşi pierduse tinereţea ; sau ca un om obosit, care păşea înfipt şi cinic pe un drum cunoscut. Portarul, care fuma în poartă îl văzu si alergă la nevastă-sa care prăjea carne în bucătărie.

— Marele Herr Doktor, e cam ţicnit, spuse el.

— Da ? De ce ?

— Cine ştie.

— Are o nevastă tânără şi frumoasă.

— Femeile nu ajung să mulţumească lumea, spuse el cufundat în gânduri. Nici frumuseţea unei femei.

CAPITOLUL XXVII

Iarna a fost lungă în acel an la Viena. Katie cumpărase un termofor pe care seara îl punea în

pat. Cheltuiala cu petrolul din soba de tuci era foarte mare. Soţia portarului, care spăla zilnic scara de piatră, era învăluită într-un abur de apă caldă, iar afară fumul sobiţelor de cărbuni din om-nibuze era adus de vînt si făcea pe trecători să tuşească. Femeile care cărau cărămizi sus pe scara vreunei case în construcţie, suflau ca batozele, caii alunecau şi cădeau pe gheţuşul de pe stradă si din când în când, ceaţa transforma clădirile medievale din cartierul vechi, în stafii din trecut.

Chris nu observa nimic din toate astea. Lucra nebuneşte acum. Totul îi aducea folos. Asista la un curs de radiologie, la tot ce era în raport cu chirurgia, chiar la bronchoscopie. Pentru contra-valoarea a douăzeci si cinci de cenţi o femeie, era torturată în fiecare zi cu bronchoscopul, într-o zi, Chris îi vorbi.

— Trebuie să mănânc, Herr Doktor, spuse ea liniştit.

El si Katie se înţeleseseră asupra unui modus vivendi. Săptămâna era pentru studiul lui, sîmbăta seara şi duminicile erau pentru ea. Sîmbăta seara se îmbrăca în hainele lui jerpelite- de seară si se duceau la Bal Tabarin sau în altă parte. Katie trăia numai pentru aceste petreceri. Şedea la masă sorbind şampania dulce si se uita cu ochii mari la lojile ce erau ridicate puţin deasupra podelei, în care şedeau cocote vesele cu flori şi uniforme.

— Sunt aceste femei într-adevăr stricate, Chris ?

— Nu ştiu. Ce ne pasă ?

El însă îşi dădea seama că totuşi îl interesa. Femeile erau frumoase şi veselia şi rîsul lor îl făceau să se simtă îmbătrînit. O lua pe Katie la dans şi când ajungea lângă loje, căuta să nu se uite în-tr-acolo.

— Dansezi foarte bine, Katie.

— Nu dansezi prost, nici tu.

Chris simţea că femeile din loje se uitau la ei.

— Cine este domnul înalt cu fata în albastru, întrebau ele.

— Probabil un medic american.

Interesul lor scădea. Aceşti doctori, ori erau săraci, ori foarte virtuoşi, ori amândouă. Şi ofiţerii erau săraci, dar nu erau virtuoşi.

Din când în când se vedea o forfoteală neobişnuită ; o alteţă regală sau alta intra într-o lojă rezervată, aducându-şi favorita momentului. Vîn-zătoarele de flori se precipitau şi acea alteţă, cumpăra buchete mari de flori exotice pe care le îngrămădea în jurul favoritei sale. Katie se uita plină de invidie. Se simţea jerpelită uitându-se la rochiile şi bijuteriile lor şi într-o zi, după o astfel de serată, se duse pe Karntnerstrasse şi îndrăzneaţă îşi cumpără cîteva rochii scumpe. Se înspăimântă după aceea, dar era prea tîrziu, lucrul era făcut.

•— Mi-am cumpărat nişte rochii, Chris.

— Ai făcut bine, dacă aveai nevoie de ele..

— Vreau să zic toalete, spuse ea disperată. Rochii scumpe. Costă foarte scump.

De fapt costau cinci sute de dolari şi în aceeaşi seară Chris îi descrise situaţia lui financiară şi ea plânse amar. La sfîrşit plăti factura, nu numai fiindcă n-avea încotro, dar si pentru că se simţea din ce în ce mai vinovat faţă de ea, pentru faptul că odată cu trecerea timpului, Katie însemna din ce în ce mai puţin pentru el. Mai tîrziu, gândindu-se la primele săptămâni şi luni ale căsătoriei lui la Viena, se întrebă dacă nu făcuse o greşeală. Katie avea stofă în ea si atunci cel puţin îl iubea. Poate că ar fi putut face ceva din ea. Dar el nu fusese niciodată îndrăgostit de dînsa, şi chiar dacă îl ajută în singurătatea primelor săptămâni, ea ducea viaţa ei aparte.

Venea cîteodată acasă şi o găsea înşirînd panglici în rufe, părul în bigudiuri şi obrazul acoperit cu cremă. Nici un scaun liber.

-— Nu te aşteptam aşa devreme, Chris.

•—• E ora mesei. Grăbeşte-te.

Urmau discuţii neplăcute dar explicabile, din moment ce doi oameni căutau să se îmbrace repede într-o cameră prea mică. Katie era prima la oglindă si Chris încerca să-şi lege cravata peste capul ei. — Ţii atîta loc, Chris. Nu poţi să stai puţin la o parte ?

Se gândi să închirieze încă o cameră pentru el, dar pentru Katie ar fi fost un afront de neiertat şi de aceea n-o făcu. Continua să trăiască cu teama

ca ea să nu descopere adevărul asupra nereuşitei căsniciei lor.

Munca era adevărata lui dragoste. Ei îi jertfea tot ce avea. Cursurile, clinicile, conferinţele, operaţiile. Chirurgia abdominală. Trepanaţia. Amputaţii simple. Metode noi. Un instrument nou de scos calcule din rinichi. Descifrarea plăcilor radio-grafice sau protejat de un şorţ de piele şi de un, paravan de cauciuc, lucra şi el la aparat. A fost o zi mare când Chris întrebuinţa bronchoscopul şi descoperi un fluier, o jucărie, în gîtul unui copil. Observă un punct uscat pe un deget si-i fu teamă să nu fie o arsură. Trecu însă fără să lase urme. Cunoştea bine termenii medicali germani, avînd impresia că-i stăpânește. Fiind un membru mai vechi şi important al Asociaţiei Medicilor Americani, în faţa unei greve a docenţilor, care voiau să formeze un sindicat, le puse în vedere, că sau îşi continuau cursurile, sau americanii se vor duce în altă-parte.

Katie n-avea loc în această lume a lui, iar de Beverley n-avea timp să-şi amintească. Aproape uitase America. Cîteodată pretexta că avea de lucru şi ieşea în oraş cu alţi bărbaţi. Jucau poker în-tr-o cameră dintr-o mansardă, cu halbe de bere pe masă, şi un supeu compus din şuncă, brînză şi pîine. Cîteva ore se simţea ca acasă.

— Am să relansez la o koroană.

— Ia să vedem ce ai.

După joc, beau bere şi stăteau de vorbă. Conversaţia era numai despre medicină, speranţele, ambiţiile lor, chiar amintirile lor erau numai în legătură cu meseria lor.

— Ţi-aduci aminte, Bill, când am pus statuia cu indianul, care avea o tavă cu ţigări, în capela spitalului ? Când au intrat a doua dimineaţă surorile, au găsit pe Sitting Bull printre sfinţi cu o cutie de ţigări. A fost o nebunie, ce-am făcut, dar atunci ni se păru ideea bună.

Chris stătea tîrziu. Nu avea de ce să se grăbească, să se întoarcă în camera posomorită din pensiune. Apoi, se simţea bine în tovărăşia bărbaţilor ; în plus, începuse să se teamă să rămână singur cu Katie. Chiar în timpul zilei se oprea la o cafenea, în drum spre casă, pentru a scăpa de societatea ei în, ceasul care-i despărţea de momentul când jupâneasa, care-si înlocuise papucii cu pantofi bătea în uşă şi îi poftea la masă.

Cafeneaua era animată : medici americani, studenţi si ofiţeri, cetăţeni cu stare si nevestele lor beau bere sau cafea cu frişca şi puneau în buzunar pe furiş, bucăţile de zahăr neîntrebuinţate. Era un nor de fum de tutun şi o atmosferă de destindere şi de pace.

..; Odată, adormi chiar acolo si se trezi la nouă. Cinci sosi acasă, Katie speriată, se înfurie când văzu că era sănătos.

— Unde dracu ai fost ?

••— Iartă-mă Katie, am adormit.

— Asta-i o poveste ! Unde ?

— Intr-o cafenea.

Ea nu-l credea şi lui nu-i păsa. Nu ţinea destul ia ea, ca să se certe, îşi luă iar pălăria, trînti uşa

şi se duse singur la un restaurant din aceeaşi stradă. Katie îşi ceru scuze la înapoierea lui şi atunci fu obligat să suporte iar una din acele scene de împăcare, prin care ea punea puţină dramă, în viaţa ei cam searbădă.

Pe la sfîrşitul lui martie, când zăpada se topi pe coama venerată a Rexului si iarba înverzise în Prater, Katie îl anunţă că era gravidă şi că el va trebui să-i facă ceva.

— Să fac ceva ? Ce ?

— Ştii că nu vreau un copil. Nu vreau să am copii. Nu mă face să am, Chris ! Nu mă obliga.

Era atît de alarmată că trebui s-o ţină strîns până ce nu mai tremură. Atunci încercă să-i vorbească.

•— Vei avea un scop pentru care să trăieşti şi să munceşti, dragă. Nu vezi asta ? Mie mi-ar place grozav. Şi ţie îţi va place, după ce va trece.

Ultima frază fu nenorocită, căci se smuci din braţele lui si se uită la el furioasă.

— Odată ce va trece ! spuse ea. M-ai lăsa să o duc toată vremea, nu-i aşa ? Tu nu trebuie să duci povara. E uşor pentru tine. Dar eu n-am s-o fac. Mă duc la altcineva, dacă tu nu-mi faci ceva.

Se speriase degeaba, cum se mai întîmplase si altădată atît timp cît trăiră împreună. Katie, păstră o tăcere încăpăţînată, apoi într-o seară, când veni Chris acasă, îşi schimbă atitudinea, devenind veselă si fericită. Era umilă, căutând prin diferite mijloace să repare greşeala din săptămâna ce trecuse.

— lartă-mă, Chris. Eram foarte speriată. Nu mă dispreţuiesti, nu-i aşa ?

— Nu, draga mea, spunea el resemnat. Sunt mulţumit pentru tine.

Se urcă pe genunchii lui şi el o ţinu în braţe. N-o ura. Nu era aşa de simplu. Erau momente când avea chiar o afecţiune pentru ea. Venea acasă şi o găsea aplecată pe rufăria lui, cu gura încleştată, acul înţepenit între degetele ei neîndemânatice ; arăta ca un copil care-si făcea lecţiile pentru a doua zi.

— O să ţes asta, chiar dacă mor.

Avea douăzeci de ani si el treizeci si viaţa ei nu fusese uşoară, îl apuca cîteodată o adevărată duioşie ; atunci se apleca şi-i săruta părul moale şi lucios.

— Nu se poate aşa ceva ! Dă-l la o parte şi hai la plimbare.

•— Cum ţi-ai plimba cîinele ! Nu ?

Dar ieşea fericită, la braţul lui, admirînd vî-natul atîrnat în faţa prăvăliilor, si sperînd că femeile care treceau[1] vedeau că el era al ei si ea a lui.

—- Chris, uite păpuşile ! N-am avut niciodată o păpuşă adevărată.

—• O cumpărăm pe asta ?

li cumpără într-o zi o păpuşă îmbrăcată cu cizme şi fustă încreţită, ca guvernantele din parc, cu două cozi lungi blonde. Katie o boteză Lena.

Nu primi nici un răspuns de la Jerry Ames cu privire la fiul Ursulei şi în aprilie, Chris se hotărî să scrie lui Hiram Mortimer şi soţiei lui.

„Nu prea ştiu cum să vă fac propunerea, dar îmi amintesc că vă gândeaţi odată să adoptaţi un copil ; cunosc un băieţel, din oameni sănătoşi de ambele părţi, născut toamna trecută, din flori. Totuşi, mama a dorit să aibă copilul, ceea ce înseamnă ceva. Mama a murit şi copilul are nevoie de un adăpost. Cred că se va plăti o sumă mică lunar pentru întreţinerea lui, dar n-ar avea importanţă pentru mai tîrziu, dacă îl adoptaţi. Dacă vă interesează, s-ar putea să-l luaţi Ia voi cîteva luni fără nici o obligaţie. După aceea..."

Sfîrşi, spunându-Ie unde pot vedea copilul sî expedie scrisoarea fără prea multa speranţă, Hiram şi Amy nu mai erau tineri si le cerea cam mult; poate ea redeştepta în el amărăciunea că n-avu.spseră copii. Pe Ia mijlocul lui mai, primi un răspuns de la Hiram.

..Băiatul e la noi şi Amy arată ca o găină bâ-trînă cu un pui, E un băiat bun si îmi place şî mie. Cred că-l vom onri Ia noi ; mîine mă duc în oraş să văd ce formalităţi am de făcut."

Chris se simţi foarte uşurat. Pentru prima oara, de multe luni, simţi că Beverley era- în siguranţă. Ferma lui Mortimer era departe şi copilul va fi şi el Ia adăpost. Stând întins în fotoliu, cu picioarele lungi în faţa lui, se gândi iar la bătrînuî Dave şi Ia Laetiţia care-l trimisese aici şi Ia decepţia lui Dave, că nici unul din fiii lui nu-I urmaseră. Poate că acest băiat o va face. Dacă el nu va avea un fiu.

Se înapoiară în America pe la sfîrşitul verii. Katie era mulţumită şi fericită că pleca, în strada

Siebenstern gâsi un cufăr îmbrăcat Cu muşama neagră, în formă de ladă şi acolo îşi împacheta rochiile si păpuşa Lena. Afară de aceste mici lucruri, ea nu lua cu sine nimic din Viena, nimic din cultura seculară, din arta, din luxul caselor de piatră, nici din muzica ei. Opera o plictisea până la lacrimi. Privind cum împacheta, Chris se întreba, ce o fi gândind acest creier mic si îngust.

— Eşti fericită că pleci, nu-i aşa ?

— Ar putea să ardă şi oraşul, că mie nu mi-ar lipsi.

La ce se înapoia oare, ca să fie atît de nerăbdătoare, se gândi el. Probabil pentru că renunţa la lucruri si o viaţă cunoscută. Şi el era nerăbdător, clar avea ceva în vedere : munca, poate si succesul. Era asta însă mai mult decît pretenţiile mai modeste ale lui Katie ? Ambiţia lui era mai îndreptăţită, decît a ei ? Ea avea ambiţia pisicii pentru vatră. A lui însă, de a se ridica deasupra colegilor, de a lucra bine si de a fi apreciat.

în ultima zi se mai duse pentru ultima oară la club, în salon, în sala de lectură, în camera mică a secretarei şi în salonul doamnelor. Nu era nimeni. In salon, reviste si gazete americane umpleau masa. Pe tablă erau afişate cursurile. Ii erau cunoscute acum, şi el îşi dădu seama trecând prin aceste odăi, că le vedea pentru ultima oară, si când le va părăsi, îşi va lăsa acolo şi tinereţea lui.

Când trecu pe lângă tablă, un tânăr cu ochi inteligenţi era în faţa ei.

— Ai vrea să afli ceva ?

— Mult. Am numai şase săptămâni si mult de învăţat.

Nu servea să protesteze ; se învăţase acum. Numai Dumnezeu ştia cu ce economie sau noroc, aceşti tineri ajungeau aici. Tânărul surise.

— Ascultă, spuse tânărul lui Chris. Ştiu că ţi se pare curios. Aşa crezi şi dumneata. Dar acolo unde locuiesc eu, dacă n-ai fost în Europa, eşti pierdut si ultima mea ocupaţie a fost să scot un dinte unei maimuţe.

— Ei, şi eu am început cu un cîine, spuse Chris si deodată simţi un nod în gît. Beverley şi Sancly. Beverley în uşa lui în prima zi. Ce prost că îşi mai amintea. Doamne, de ce nu pot uita toată afa cerea asta blestemată. Uitare. S-a sfîrsit. S-a făcut.

Tânărul era singur si Chris îl pofti jos în restaurant şi comandă bere. Se hotărîse aproape pentru nas, gît si urechi. „Se învaţă mai repede şi în oraşul meu, *e* întotdeauna de lucru cu sinusul". Dar în ciuda voioşiei lui, Chris ghici teama şi disperarea.

— Mă gândeam la obstetrică, spuse el, dar arăt prea tânăr. Toată lumea are amigdale în timp ce! un copil nu are toată lumea. Iar surîse.

înainte de a pleca acasă, Chris îl instala în-tr-o pensiune mai ieftină şi găsi cîteva locuri libere la diferite cursuri. După aceea uită de. el, dar peste cîţiva ani îl întîlni în uniformă de locotenent în-tr-un cîmp militar, discutând cu un tânăr Menonite, adversar al războiului despre avantajele maşinii de ras, sau despre nasturi care erau mai practici decît copcile.

îl salută pe Chris cu jovialitate.

— Dacă-l ţii bine, căpitane, spuse el, am să-l rad.

Chris îl mai văzu numai o dată. Pe patul de moarte pe un cearşaf murdar, pe scânduri, într-un adăpost din Franţa. Zîmbi şi făcu gestul de a saluta, dar nu putu.

•— Nu l-am ras pe tânărul acela niciodată, spuse el şi trecu în veşnicie.

Sfîrşitul volumului I

CAPITOLUL XXVtlî

Buimăcit după o noapte de somn, Chris încercă să, se dumirească unde se află. Aşa i se întîmpla acum, de cîteva zile. Deschidea ochii, se uita o clipă în dormitor şi îi închidea iar. Unde e dulapul, la-vaboul de lemn, ferestrele duble cu perniţe roşii între ele, ca să nu intre aerul curat ; în curînd ju-pâneasa în papuci de pîslă îi va aduce cafeaua si cornurile şi doamna Wagner îl va aştepta la lecţia de germană.

Se dezmetici, dîndu-si seama brusc că era în mijlocul patului lăsat şi Katie culcată la margine. Ea nu se trezise şi el începu, să se gândeasca serios. Stătea foarte liniştit, întîi ca să n-o trezească pe ea si al doilea fiindcă bila de alamă de la capătul patului se desprinsese iar si n-avusese timp s-o înţepenească.

Fusese o săptămână grea. Casa îi era cunoscută, dar nu primitoare si cu toate că se scuturase înainte de sosirea lor, tot mai mirosea a praf si tăciune.

Era fericit că se înapoiase. Spitalul îi făcuse o primire călduroasă.

— Ei, ce-i nou, Chris ? O să ne arăţi multe noutăţi ?

— Am puţină grăsime din cauza berei, de care trebuie să scap.

Numai cîţiva vorbiră de căsătoria lui, cu toate că el nici nu o băgă în seamă. Prima surprindere trecuse. Dacă infirmierele vorbeau de asta, o făceau între ele, în spatele uşilor închise. Numai domnişoara Simpson, uitându-se la el, când veni pentru prima dată, îl întrebă brusc, dacă era fericit.

— Fericit?! exclamă el surprins. Fericit ele a îi înapoi ? Da, într-adevăr.

•— Şi căsnicia dumitale, stărui ea. Mă întrebam cîteodată...

•— N-ai de ce să te miri, spuse el scurt.

•— Atunci merge bine ? El se înroşi.

— Cred că ideea despre căsătorie este mai ro mantică decît faptul în sine, spuse el indiferent. Desigur, merge bine.

Intimitatea de altădată dispăruse. Ea-l cunoscuse sub multe aspecte, dar nu sub acesta si din nefericire simţea că-l pierduse. Ea şi Beverley, amândouă îl pierduseră.

Ieşind din spital, în ziua aceea», Chris era furios pe ea, fără să ştie de ce.

— Cei pasă ei ? se gândi el supărat, şi nu-şi dădea seama că de fapt, ea era vinovată de căsă toria lui, de Katie, de tot dezastrul vieţii lui par ticulare.

în pat, cu Katie lingă el, îşi aminti de acestea, dar supărarea lui nu dură mult. îşi puse braţul sub cap si făcu planuri. Va rămâne în casa asta, unde va avea şi biroul lui, căci deocamdată va mai face medicină generală. Dar undeva în centrul oraşului, va avea un cabinet de consultaţii.

întins pe pat, i se păru că trecuse mult timp de când ocupase această cameră întîia dată. Se uita Ia ceasul de porţelan albastru de pe cămin, la colţul unde dormise Caesar cu mult înainte si în-dreptându-şi cu atenţie poziţia, la Katie. Atunci când arăta mică şi fără apărare, o simţise el pentru prima dată în sarcina lui. Acum era culcată pe marginea patului, liniştită şi destinsă si i se făcu milă de ea. Ştia că o încurcase, că îi deviase judecata, aşa slabă cum era, îi încurcase si viaţa si îşi dădu seama că făcea un lucru de neiertat, considerînd-o inferioară lui.

însăşi asprimea ei era răsplata omului slab faţă de cel tare.

— Nu poţi să laşi maturatul până cei voi ieşi din casă, Katie? Mă umpli de praf.

— De ce nu ieşi odată afară? Te-ai îmbrăcat ceasuri întregi şi eu trebuie să-mi termin treaba. Dacă crezi că e glumă, să conduci casa unui doc tor, cu mâncarea la orice oră si telefonul care suna în fiecare minut, te înşeli.

Nu era o femeie cicălitoare, Katie. O tânără cam speriată, atrăgătoare de cele mai multe ori, cău-tând să-i facă pe plac cît mai mult. Se mişcă neatent si bila căzu si îl lovi Iar în cap.

— Afurisit, spuse el si Katie se deşteptă aiurită.

— Zău, Chris, ai putea să mă laşi să-mi fac somnul.

— lartă-mă, dragă. E bila asta, iarăşi.

Se auzea zgomot la bucătărie şi mirosul *de* slănină si de cafea se urca sus. O nemţoaică cu picioare late, frecase mesele murdare ale lui Lily, de erau albe ca zăpada. Acum o auzea pe scară.

— Micul dejun e gata, doctore.

— De ce dracu, nu-mi spune mie ? întrebă Katie, cam supărată.

— E foarte simplu. Fiindcă de obicei, eu mănânc înaintea ta.

Se spălă şi se îmbrăcă cu îngrijire. O cămaşă albă, o cravată albastră, un costum deschis, căci era foarte cald. Katie îl urmărea din pat. După cît-va timp, îşi aruncă şi ea un capot pe umeri, băgă picioarele în papuci, se duse jos, să ia micul dejun şi-i urmărea cu privirea toate mişcările.

— Eşti foarte elegant azi. Ce ai de gând?

— Mă duc să vizitez cîteva apartamente, dragă.

— Asta-i tot? Credeam că ai întîlnire cu fosta ta iubită.

Se întoarse brusc şi se uită la ea. De când se căsătorise, vorbiseră numai o dată sau de două ori de Beverley, dar de când se înapoiaseră, o pomenise de mai multe ori. El observase că gelozia ei, care se liniştise datorită distanţei, se redeşteptase acum, că erau înapoi la locul unde fusese învinsă.

— N-am văzut-o, Katie. Şi nu cred că o voi întîlni. Şi de ce ţi-ai face griji din cauza ei ? îi surise. Ea e măritată, eu sunt însurat, tu eşti...

— Parcă asta are vreo importanţă?

— N-are importanţă pentru tine?

Tăcu. Avea darul s-o reducă la tăcere. Dar ea ştia. Putea el să rînjească cît poftea, Beverley îi intrase sub piele. Când nu putea să-l lovească în alt mod, în Katie se deştepta o dorinţă arzătoare de răzbunare.

— M-am gândit la ceva. Chris. Am să vînd mo bila ta.

— S-o vinzi? spuse el surprins.

— Doar e a mea, nu ? Adică a mea şi a lui Dick, si

el nu contează. Nu face mult, dar e urîtă. Ar trebui să avem cel puţin o casă potrivită. Legându-si cravata, se gândea;

— Vrea să mă supere. Şi e averea ei. Uitasem. Doamne, Dumnezeule, nu vreau să trăiesc de pe urma ei. S-o vîndă. La ce bun să-i spun, că am plătit-o cu vîrf si îndesat?

— Acesta este dreptul tău, spuse el calm. Dar nu pot să mobilez si casa asta şi să am un cabinet şi în oraş.

— Atunci, ce-ţi mai trebuie un cabinet în oraş? Ce nu-ţi place la cabinetul de aici?

— Am discutat de asta, înainte. Desigur tu poţi face ce vrei.

El nu mai vizită apartamente în acea dimineaţă. Din fericire, avea vizite de făcut. Treburile mergeau mai bine decît se aşteptase. Clienţii vechi îl primiră cu bucurie şi mai avea si alţii noi. Fără îndoială, Europa îţi dădea un prestigiu. Când veni la dejun, o găsi pe Katie ocupată cu un vînzător de mâna a doua cu care se tocmea aprig. La urmă se învoi cu el si veni la masă triumfătoare, fără suflu, dar încîntată.

— E un bandit, spuse ea. Avem două săptămâni sâ-i dăm totul în primire.

—• Sper că n-ai uitat, că birourile sunt ale mele.

•—• Nu fi stupid. Dar grozav as vrea să le mai împrospătezi. Sunt îngrozitoare, Chris; am putea transforma dormitorul nostru într-un salon, şi să luăm camera mamei în schimb. Ar trebui să avem o cameră a noastră.

Ideea asta îl revoltă. Nu voia să doarmă în ea-mera în care murise Heriry şi unde Lily fusese întinsă pentru ultima oară în pat, înconjurată de toate lucrurile aruncate în dezordine. Dar se uită la

Katie peste masa şi îşi dădu seama că pretenţiile ei erau tot atît de legitime ca ale lui-

—• Desigur, să ai şi tu un salon, draga mea, de ce să n-ai?

•— As vrea să am un loc, unde să pot primi lumea.

—• Dacă vrei, negreşit.

Da, ar trebui să aibă o cameră în care să primească lumea. Dar ce lume ? se întreba el. îşi aminti de conversaţiile ei telefonice, de fata cu care fusese în localul de dans. Dar totuşi, consimţi şi ea făcu înconjurul mesei şi îl sărută. Olga, intrînd cu farfuria cu cartofi, se uită înmărmurită la ei. Americanii aceştia, ce uşor îi dezmierzi. Nu ca la germani. Acolo, bărbatul era stăpân ; femeia îl îngrijea şi-i năştea copiii.

Şi Chris era încăpăţînat în felul lui. Putea să se răstească la Katie, dar nu se lăsa bătut de ea ; după masă se duse la Grant si îi ceru împrumut, două mii de dolari.

•— N-am colaterali şi nici o garanţie, spuse el, dar dacă voi trăi, ţi-i voi da înapoi. E tot ce-ţi pot spune.-

El nu-i povesti lui Katie, ocupată cu mobila nouă, purtând rochiile noi de la Viena şi circulând dintr-un magazin într-altul. închirie un cabinet în centru, îl mobilă si se instala acolo. Numai când totul fu gata, îl arătă lui Katie. Aceasta, cu toate că se resemnase si îl admirase, îşi dădu seama că din acel moment îşi va petrece o parte din viaţa lui singur. Fusese învinsă.

—• Presupun că ai să-ţi iei si o infirmieră ?

— încă nu. Nu-mi pot permite luxul. Mai tîr-ziu, sigur.

închis aici cu o infirmieră, vreo fată drăguţă îr

uniformă, căutând să-l atragă într-o mie de feluri, admirîndu-l, încercând să-l îndepărteze de ea.

Gura i se încleşta.

— De ce n-aş putea face eu aceasta ?

—. Asta nici nu se discută; cred că înţelegi foarte bine.

în orice caz, ea acceptase totul mai bine decît se aşteptase el şi mai tîrziu fu nevoit să recunoască că făcuse minuni în casă, cu bani relativ puţini. Sufrageria era veselă, vopsită proaspăt, cu tapet nou şi mobila din imitaţie de mahon; dormitorul din faţă, cîstigase în prestanţă, cu noul aranjament. Lângă cămin era un fotoliu pentru Chris şi o măsuţă -alături cu o lampă de citit pe ea, si chiar o halbă de bere în miniatură, în care să-şi păstreze tutunul de pipă. Venind acasă într-o zi, găsi cîţiva oameni care se străduiau să urce pe scară o pianină şi rămase în loc uitându-se la ei, cu oarecare amuzament.

—- Vrei să iei lecţii de pian? o întrebă pe Raţie.

— Nu, dar mobilează bine. îl plătesc în rate mici lunare,

Chris, la rîndul lui, era ocupat cu afacerile si cu grijile lui. De când se înapoiase, n-o mai întîlnise pe Beverley şi erau zile când o uita complet. Atunci, dacă vedea o femeie tânără care ţinea capul ca dînsa, îi revenea în minte, ca şi cum ar fi intrat într-o cameră închisă, într-o zi, fiind într-un autobuz care mergea afară din oraş, îl văzu pe Jerry în maşină cu o femeie tânără lângă el. Nu era Beverley şi se „întreba dacă Ursula avusese dreptate.

„El nu va fi niciodată credincios nevestei lui", spusese ea. „în acest caz..."

Era nervos în seara aceea şi Katie îl observa supărată. Viaţa nu era uşoară pentru ea atunci, lup-tându-se cu mobilele, cu Olga, cu orele neregulate

ale lui Chris, cu toate grijile unei gospodării de doctor. Clopotul de la poartă şi telefonul sunau necontenit. Dacă se ducea în pod după ceva sau jos în pivniţă, era numaidecît chemată pentru una sau alta. Engleza Olgăi nu era bună pentru transmiterea mesajelor şi seara Katie nu se mai ţinea pe picioare, era prea obosită ca să se îmbrace pentru masă. *Se* spăla la repezeală, peria părul în sus si mergea la masă. Foarte des Chris era reţinut în ca'binet până ce se strica mâncarea.

-— îmi pare rău de muşchi, Chris.

•—• E vina mea. Nu face nimic.

Numai ocupaţia lui avea importanţă, îşi spuse ea mîhnită. Chris n-avea nevoie de ea. Chiar mângîie-rile lui erau grăbite şi aproape ruşinoase. Tocmai în acea perioadă de renovare, făcu iar o scenă că era gravidă şi fu ca isterică zile întregi. După aceea, Katie încercase să fie împăciuitoare, dar Chris îşi pierduse calmul, îşi făcea remuscări, dar simţea că ea îi închisese orice drum spre viitorul lui, chiar speranţa de a avea un copil si era adine îndurerat, fără însă să se manifeste.

—• Chris, zău, spune ceva.

El tresărea.

— Da. Despre ce, draga mea.

Cîteodată primea un client în cabinetul din oraş. i Din când în când, găsea timp să joace golf cu Lawrence sau să facă o plimbare până la cîmpul dej tragere, într-o zi îi spuse lui Ted că era un soţ n e-J demn şi fu surprins că acest prieten era de aceeaşi] părere.

— E foarte tânără, Chris. Mi se pare că uiţi asta. De ce n-o lauzi din când în când? Ea îşi dă osteneală, | ştii. A aranjat foarte frumos casa.

— I-am spus, că-mi place.

— Dă-o dracului, băiete, nu e vînzătoare într-o prăvălie. Face tot ce poate să-ţi fie pe plac, dar tu eşti cu o lungime înaintea ei, cu capul în nori. Ai pu tea să te opreşti puţin, să-i dai o mână ele ajutor ici şi colo.[1]

Chris serios, dădu din cap.

— Ai dreptate, natural. Nici un bărbat, cred, nu poate să facă bine două lucruri deodată, sau să um bli; pe două drumuri, în acelaşi timp.

— Nu, dacă el ia drumul de sus şi o Iasă pe ne-vasiă-sa pe cel de jos.'

Chris rămăsese apoi pe gânduri. Acum cîtva timp spusese şi el de Beverley; numai că atunci ea lua drumul de sus şi el pe cel de jos. De ce o luase pe Katie ? îşi luase rămas bun de la el singur, în seara aceea şi a doua dimineaţă se însurase. Fără o vorbă. Fără a avea de gând s-o facă, după cîte ştia el. Fusese obligat ? Erau zvonurile adevărate ? Şi apoi, chiar atunci, ce îi obligase?

—• Săracu, se gândi el, e schimbat, oricum ar fi fost. Arată grozav de nenorocit.

Era pe la începutul verii, într-o zi Chris citi în ga-zetă că domnul şi doamna Jerry Ames luaseră reşe-dinţa la Bar Harbour şi simţi deodată oraşul gol şi călduros. Dar anul acela nu avură secetă. Parcul era verde şi vesel, cu copii care se jucau, ploaia care răcorise atmosfera şi Viena ca şi Beverley, erau încă o dată departe ca un vis, de care abia îţi aduci aminte.

Stătea la masa în faţa lui Katie, luminările — în-trebuinţau luminări acum — licăreau în adierea de seară, şi căuta să vorbească, să fie drăguţ şi blând.

— Ce ai făcut toată ziua, draga mea ?

—• Nimic special. Harriet Lee a venit în vizită.

Se împrietenise cu Harriet, cea mai tânără din fetele Lee.

El însă nu putea să stea prea mult aşa. Clopotul sună şi fu chemat în camera de consultaţii sau la telefon, si Katie rămânea singură, cu grandoarea ei, sub lumina sfeşnicelor, cu Olga nein-demânatică care o servea şi ţigara pe care o fuma pe furiş, un obicei adus din străinătate. Gelozia faţă de Beverley încetase deoarece nu mai avusese ocazia si dacă se gândea la ea, era numai când o vedea mergând dintr-o casă într-alta, trăind o viaţă ca în basme, de lux şi voie bună.

Intr-adevăr, aşa si era viaţa lui Beverley. Luau des masa seara la restaurant, tineri frumoşi si simpatizaţi, în mijlocul celor deopotrivă cu ei ; Beverley splendid îmbrăcată şi Jerry într-un smo-king foarte bine tăiat.

—• Eşti strălucitor de falnică, astă-seară, scumpo.

— Da ? Ce drăguţ, Jerry.

Mâncau, beau si dansau, pe când munţii se uitau la ei şi soarele apunea ca un foc roşu peste balcon. In port, erau iahturi ; un vas de război britanic sosise şi ofiţerii veneau în uniformă la serate, poli-ticosi si neavînd aerul că se gândesc la război deloc. Nu e război. Apoi mergând acasă la vila albă unde Sandy îi primea cu un lătrat si Jerry o ducea până la uşă.

—• E lună plină. Vreau să mai fac o plimbare. Ai ceva împotrivă ?

— Sigur că nu, dacă vrei să te duci.

Ea nu ştia niciodată unde se ducea în plimbările acelea. Cîteodată venea acasă în primele ore ale dimineţii si o găsea încă pe balconul ei, cu un şal înflorat, pe umeri uitându-se peste apă spre insule, care erau, ca nişte umbre de pomi aruncate

acolo la întîmplare.

— Ce s-a întîmplat ? Sper că nu m-aşteptai pe mine, ei ?

— E încîritător. Nu mi-era somn.

Beverley nu-şi făcea gânduri pe când stătea acolo. Nu se gândea nici când făcea plimbări lungi în munţi, când Sandy ridica în gropile lor vieţuitoare mici sălbatice. Stâncile îi dădeau ceva din pacea lor. Dar luă obiceiul de a se duce la biserică în vara aceea, parcă avea nevoie să se sprijine p° ceva, mai tare decît ea si decît Jerry. Cu siguranţă mai tare ca Jerry.

CAPITOLUL XXIX

Chris avea mult de lucru în toamna aceea. Clientela lui se mărise şi mai mulţi colegi îi trimiseseră clienţi în cabinetul din oraş. Pentru prima dată avea operaţii particulare în spital, bolnavi în camere speciale cu infirmiere din afară.

Când sosea Chris la spital, tot personalul era în fierbere.

— A venit doctorul Arden. Unde e masa de pansamente ?

— Este la salonul 36. Totul e gata.

Şi el intra în camera pregătită pentru sosirea lui ; patul înalt, alb si curat, flori pe masă, un intern rigid în dosul lui si infirmiere gata să dea raportul.

•— Cum ne simţim noi astăzi ? întreba el.

Nu-şi dădea seama de expresia „noi". Stătea lângă pat, înalt şi surîzător, cu ochii ficşi si pătrunzători, cu mîinile gata pentru operaţie.

— Ia să vedem. O, arată mult mai bine.

Aveau încredere în el, aceşti bărbaţi şi femei. Era

solid, blând şi-ţi insufla încredere. Când urma să-i doară, îi prevenea ; deveneau înţelegători asteptî.nd durerea cu calm-

.— Acum ! O clipă şi s-a terminat.

Şi se termina. Venea şi pleca, ei tot acolo rămî-neau, uitându-se în sus la el.

Spitalul era si el mândru de el, în felul lui. li < aducea un venit, plata sălii de operaţii, a anesteziei,;-: casa si masa bolnavilor. Spitalul îl întreţinuse în? timpul studiului ; era rîndul lui să restituie. Nici un{| bolnav, particular sau altfel, nu plăti niciodată totîi preţul, dar Chris le ajută cel puţin să micşoreze deficitul. Şi după o conversaţie cu Grant, el fixă un[1] onorariu mai mare ca la început.

•— Nu ceri pentru operaţie, spunea Grant. Ceri pentru anii lungi de studiu, care te-au învrednicit.. să fii capabil s-o faci şi trebuie ca cei care au mijloace, să plătească pentru cei care n-au.

El plăti jumătate din datoria lui, în toamna aceea j si îi spuse într-o zi lui Katie, că dacă va continua/! aşa, îi va trebui o soră în cabinetul din oraş.

— O soră ? exclamă Katie. De ce îţi trebuie o! soră ? Nu eşti doar atît de ocupat ?

Fiindcă o cunoştea îi răspunse înţepat că îi trebuia o soră, care să-l ajute, nu şi o amantă si că dacă nu credea, n-avea decît să vină, să se convingă personal.

— O voi alege cu multă atenţie, spuse el. Nu pentru frumuseţea ei, ci pentru calităţile ei de infirmieră.

Katie neînţelegând acest cuvînt şi foarte bănuitoare, tăcu.

Chris se supraveghea acum în faţa ei ; o făceajjj de când avusese convorbirea lui Ted Lawrence Fiindcă era ocupat si fericit de a avea de lucru şi

pentru că se simţea vinovat de multe lucruri, îi cumpără de Crăciun un inel cu un briliant.

_ Un inel ! Vai, Chris, cît mi l-am dorit ! Pot spune că-i inelul de logodnă, nu-i aşa ?

Toată ziua se simţi fericită, dar el fusese ocupat şi plecat până seara. Cînd veni acasă, fu mişcat când auzi, cum cînta la pian cu un deget.

„Stille Nacht, heilige Nacht-" Ajuns sus îi trecu braţele în jurul gîtului.

— Iartă-mă, dragă. Nu ai petrecut prea grozav astăzi.

Ea izbucni în lacrimi.

— Ţi-aduci aminte Chris, de Crăciunul trecut ? Bal Taberin, dansul şi felul cum aruncau flori ? Era atît de vesel.

— Ar fi trebuit să inviţi prieteni acasă.

—• Cum puteam s-o fac. Olga era liberă şi nu ştiam dacă vei putea fi aici sau nu.

El luă o sumedenie de hotărîri bune în acea noapte, culcat într-unul din paturile gemene din camera lui Lily, aducându-şi aminte de Henry şi de altele. Vor ieşi, vor merge din când în când la teatru, vor aduce prieteni în casă, vor duce viaţa împreună. Dar nu se ţinu de ele. Grant plecase în Europa la începutul anului, dată ce coincidea cu reluarea stagiului lui Chris la spital şi în plus prelua şi clientela lui particulară. Grant nu se simţea bine. Avea obiceiul să adoarmă la orice oră, chiar în cabinetul lui, de faţă cu un bolnav. Era palid şi nu avea poftă de mâncare. Intr-o zi se duse în laborator la Dickinson Şi ^după cîteva zile Chris îl găsi cu rezultatul analizei în mină şi obrazul de o paloare bolnăvicioasă.

— Uită-te la asta, spuse el. Nu ştiu ce-ar fi de făcut, dar aş face bine să iau hotărîrea să plec cîtva " să mă odihnesc.

—.,

Aşa pleca el şi cu el şi planurile făcute de Chris. Avînd două posturi şi clientela lui particulară, era ocupat toată ziua. Katie era arţăgoasă, dar el mai fericit ca oricând. Când venea acasă, seara tîrziu, se întîmpla des să fie chemat iar pentru o operaţie noaptea.

— Doamne Dumnezeule, nu se poate să avem si noi o noapte întreagă de somn ? spunea Katie pe jumătate adormită-

Nu-i mai răspundea, ca să n-o trezească, îşi ducea hainele în camera de baie, se îmbrăca acolo, si apoi lua maşina, pe care i-o lăsase Grant, dintr-o magazie transformată în garaj, o punea în mişcare şi pornea în noaptea liniştită, conştient că de el depindea o viaţă, şi tremurînd de emoţie. Cîteodată era un client particular, cîteodată vreun nenorocit din fabrici, căi ferate sau un accidentat de automobil. Oricine ar fi fost era egal lui Chris. îşi freca mîinile, punea masca, boneta, halatul lung steril şi începea să lucreze pentru a salva, dacă era cu putinţă, viaţa unui om.

în iarna aceea amputa braţul lui Scott. Spitalul se îngrijea de oamenii săi şi Scott îşi păstră postul, dar era ajutat de un asistent.

• — Mă descurc fără mână, spuse el liniştit lui
Chris. Nu mi-a servit mult în ultimul timp. Dar nu mai sunt bărbat, Chris. Asta e dureros.

El începu să circule curînd după aceea, hrănind peştii, arătând plăcile noi stereoscopice.

• — Trei dimensiuni în loc de două, spunea el. O
să vă arătăm, băieţilor, în curînd şi ţesuturile moi ; n-o să mai fie nevoie să ghiciţi-

în iarna aceea, Chris începu să se supravegheze. Era uşor de tratat aceşti oameni, drept cazuri, prea uşor de a considera noaptea, sala de operaţii ca un

podium unde se putea realiza ceva cu succes, fără a-ţi da scama şi de partea tragică a omenirii. A te înfăţişa, în faţa unui grup *de* oameni tăcuţi, îngrijoraţi şi a le spune :

— îmi pare rău. Va scăpa sper, dar a trebuit t,ă-i amputez piciorul.

— Hai, mamă, mi fi aşa speriată. Doctorul zice că va trăi.

— Dar piciorul. Ce o să facă fără picior ? Era prea uşor, după o astfel de scenă, să te duci acasă, să cluci maşina la garaj, să te dezbraci în camera de baie şi să adormi plin de încredere şi de mândrie. *Omul trebuie să-şi croiască o apărare, altfel nu mai merge, dar era o afacere diabolică, această practică a medicinii. Se* uita la Katie, care dormea, si se gândea că era pierdut pentru dînsa, nu din cauza lui Beverley.sau altei femei, ci din cauza meseriei lui.

Toate femeile care se măritau cu un om cu o profesie aşa grea, riscau asta, natural. Bărbaţii lor trăiau o mie de vieţi ale altora, dar n-aveau decît una a lor ; şi asta numai noaptea, când fiecare suflet se simte singur şi bărbatul obosit caută alinare alături de femeia lui.

El nu punea chestiunea astfel, nici nu căuta alinare Ia Katie. Ea era prea preocupată de propriile ei griji, în a lega prietenii, şi a-şi face o viaţă a ei. Spre surprinderea lui Chris, avea vizite, mai cu seamă vecinii veneau la ea- La o parte din ei era numai curiozitate, alţii însă o simpatizau şi reveneau. O vedea pe Olga care ducea tava cu ceai sus în sa- lon. Nu numai o dată, găsi femei în jurul unei mese, învăţînd-o pe Katie bridge.

Noua situaţie îl uşura, îi luă ceva din răspunderea lui de pe umeri. Dar într-o zi îl găsi pe Barrett,

*

care bea o băutură spirtoasă şi atunci îşi dădu seama că asta îl supăra.

— Ce băuturi bune ai, doctore.

— Nu durează mult. Chris zîmbi cu o uşoară iro nie.

— Nu bei şi dumneata ? spuse Barrett invitân-du-l.

— Mulţumesc, nu beau în orele de lucru.

Barrett nu se mişcă.

— Slavă Domnului, că nu sunt chirurg, spuse el şi îşi luă încă o ţigară din ale lui Chris.

Grant lipsi toată primăvara şi la începutul verii, Chris nu mai era clecît o umbră istovită. Ted Law-rence, care îl iubea foarte sincer, protestă.

—- Nu eşti un supraom, spunea el- Şi toată iarna ai muncit cit trei oameni. Ce, crezi că ai altceva de-cît nervi ? Nu eşti o uzină. De când n-ai mai avut o noapte întreagă de somn ?

— Nu-mi amintesc. Grant s-a înapoiat. O să fie iar foarte bine.

Dar Chris nu era bine. Era nervos, nerăbdător şi irascibil ; tot se mai ducea la mulţi bolnavi ai municipiului, îngrijea de ei, făcea singur toate socotelile ; şi seara rămânea jos în camera de consultaţii până tîrziu, fumând pipa până ce limba-i era arsă si uscată, fiindu-i silă să se ducă sus în camera în care dormea şi Katie. Ii era greu s-o jignească propunân-du-i să-si separe camerele.

•— O să mă simt mai bine, Teci.

— Taci din gură. Uită-te la mîinile tale.

Chris ic întinse si observă că tremurau puţin Fusese ca trăsnit.

— Curios, spuse el. Fumez prea mult-

•— Mai bine ar fi să pleci.

plătit ?Să plec, cu datorii peste tot şi doua chirii de

Era prima oară, că pomenise de datoriile lui Katie. Căci Katie cheltuia mult acum ca sâ-şi menţină situaţia, propunând cumpărarea unui automobil, mergând în saloane de înfrumuseţare şi petredncl ore întregi în *fiecare* zi, cu toaletele ei. Două servitoare în casă, una în uniformă şi bonetă care deschidea uşa cu neplăcere bolnavilor săraci. Luminări pe masă seara. Socoteli din ce în ce mai mari la Daily Market, măcelarul. *Şi* intrările erau slabe. Chris trimitea notele clienţilor dar, vremurile erau grele. Se făcea coadă la pîine. în partea de jos a oraşului, lân-gâ rîu, se iscau mici încăierări, şi deseori un comisar era adus crunt bătut la spital.

Intr-o zi foarte călduroasă, în sala de operaţii, după ce închise rana la o apendictomie, Chris simţi o ameţeală, parcă tot sângele i se scursese din cap. Termină şi ieşi *afară ;* picioarele îi erau moi şi podeaua parcă-i *fugea* de sub ele.

— Stai jos, doctore.

— Sunt bine. E prea cald aici, asta-i cauza.

O săptămână mai tlrziu el şi cu Ted Lavvrence erau pe drum şi cercul strîns în jurul capului lui se mai lărgise. Ghemuit în cabina lui, dormise noaptea în tren ca un copil. Se opriră la Toronto pentru a cumpăra unelte si apoi o luară spre nord, şi fură debarcaţi de un vaporaş cu aburi, la cabana ce închiriaseră. Chris era pe punte şi respira adînc aerul tare.

— Pe viaţa mea, Ted, spuse el, de patru ani, e prima oară că-mi încarc plămânii cu aer curat.

Mai erau acolo, când izbucni războiul în Europa. Vîslind în jos, să întâlnească vaporul care le aducea merinde, săptămânal, Chris aduse această veste

şi Ted răsturnă cartofii pe care îi cojise pentru masă.

— Doamne, cum aş vrea să mă duc *şi eu.*

Chris puse gazeta]a o parte şi se pregăti să curate peştele.

•— Nu cred că va ţine mult, spuse el. Afurisit peşte. De ce oare o fi avîncl solzi ?

Trecură la alt subiect. Locuiau singuri într-o cabană de lemn, departe de civilizaţie, dormind pe saltele de paie şi făcând cu rînclul cine să se scoale dimineaţa întîi, să fiarbă apa pentru ceai şi să pregătească micul dejun. Trăiau în costum de baie, în bărci si amândoi erau pîrliţi de soare şi zdraveni. Muşchii lui Chris se umflaseră din mişcările pe care le făcuse şi mîinile nu-i mai tremurau. Ei umblau pe jos de la un loc la altul, cu framuri pe ei, cu ibricul de cafea, o tigaie, sare şi pîine, trăgând luntrea după ei- Cîteoclată se loveau de un pom şi-şi făceau un cucui.

— Unde dracu te duci ?

— Cum să ştiu, cu asta pe cap. Vino şi încearcă şi tu.

Erau destinşi şi amabili, o asociaţie plăcută, în care doi bărbaţi se simpatizau şi aveau aceleaşi gîn-duri. Seara aprindeau un foc, lingă marginea rîuîui şi stăteau acolo, vorbeau sau tăceau. După aceea intrau înăuntru şi dormeau.

Dar în seara când sosi vestea despre război, Chris nu se culcă. El stătu singur pe marginea rîuîui pe cinci focul mocnea, şi apoi se stinse. Rîul din faţă si pinii din spatele lui, parcă îl despărţeau de viaţă. Toată culoarea lumii dispăruse si era singur în acest imens întuneric ca moartea ; ca moartea şi aşteptând învierea. Corpul aiurea, numai spiritul acolo, aşteptând învierea.

poarta spitalului, chiar si £ ™ , /' *Santinel* * de la mustaţa lui *miltăreasc! rJ ?* CU banda Ju* « Publicul din cafcneîCpe star'', ^ ?*? m○^-oamenii, *gemutlich,* cu clinii' Tor 5 rofetâ™, toţi * ghete. Ce făceau si *a ce* °e rf T" Gnglezească Fu trezit de zgomotul „ni, -g/eau ei acum ? Prafaţa lină a rîzSST S dm întuneric, un indian fU ™*« aproape de

ri la rînd, stătu umbrele mai închis/ak încet. Propuse să vîăeasc ^uză, aşa că neavind *in*nf™* gmdindu-se la ironS s *oarti* ura^â şi să se lupte cu St acum se grăbea să încercP , , *£ol,* ascultfnd povestea S *ii *chel* chiar a Soua

ţă de Care]e

apăru

veni ?« Era

-1 pe

J * geamanta™]. **'

'''1 SG mi?cau ™*l*

îl

m a i *î n* ^ Ca e]

să *în tim P* ce *U*

vedea ^ învoindu_^

cu

Se făcuse ziua când ajunseră la primul orăşel şi Chris telegrafiase răspunsul lui Beverley. Era obosit şi neras, dar luînd trenul local numaidecît, putea să-l prindă pe cel rapid, aşa că plecă cum se găsea. Canada intrase în război, podurile de cale ferată erau păzite, figurile oamenilor încordate şi îngrijorate. Trenul parcă se tîra. Când se oprea, abia putea să stea liniştit. Simţea că parcă trebuia să coboare, să-l împingă să se grăbească, nu pentru că Staunton Lewis era poate pe moarte, ci pentru că Beverley îî chemase şi că plecase îndată.

CAPITOLUL XXX

Lewis fusese împuşcat de un grevist, într-una din fabricile lui, si două zile mai tîrziu, Chris îl operă. Grant fiind bolnav, Beverley stăruise pe lângă Lewis să-l aştepte pe Chris. Plaga era în abdomen şi operîndu-l riscau să-i cedeze inima. Chirurgul din New York pe care-l chemase Jerry, se opusese unei operaţii :

•—• La ce bun ? Tot nu va *rezista,*

Chris îi expuse situaţia lui Beverley, care albă şi liniştită, cu cearcăne adinei sub ochi, ascultă cu resemnare. Părea mai slabă decît o ţinea el minte, dar privirea ei era tot atît *de* dreaptă ca de obicei.

— înţelegi, spuse el. Poate să scape. Poate nu. In orice caz...

— E singura lui scăpare, nu-i aşa ?

•— Da, aşa cred.

•—• Atunci, fă~o Chris.

Dar Lewis avea mai multă vlagă decît îşi putea închipui cineva Avea şi voinţa de a trăi. Timp de o săptămână, Chris aproape că nu-l părăsi deloc, nici 24

ziua, nici noaptea T
se îmbăia si odată de -i în -*Splt*
cîstiga «trăgea

Qte
Se
ne a
V Parcă întindea *ui* TMai *aP^ape*
Peste căniră " "
Mai tot

1 u?or
bat-*Pe* dumneata AT~~~ : ivu P°« să n -

•4;/~-S5 SS"' *™=«"S
siSi-şSwSSws'
se "«*• ** SYt?"pri

Lewis îi porunci să iasă din cameră. Nu direct, ci prin intermediul infirmierei.

— Dă-l pe ginerele meu afară din cameră, şi să stea afară, spuse el explicit. Şi trimite-mi valetul aici.

Era prima manifestare de ură împotriva lui Jerry şi prima dovadă de neîncredere în el. Zîmbi uşor când ieşi Jerry şi mai zîmbea când îşi întoarse capul si se uită la Chris. Buzele n-aveau pic de sânge, toată cochetăria lui dispăruse. Arăta, culcat acolo în pat, mic si fără importanţă, cu excepţia ochilor lui sclipitori.

— Du-te acasă, omule, îi spunea el slăbit. Doamne Sfinte nu te-am adoptat.

— Am să mă duc, când am să vreau şi când totul va fi terminat, spuse Chris. Crezi că am să-mi bat joc de o muncă de o săptămână ?

— îmi închipui că asta sunt — o afacere bună, nu ?

— Da, asta eşti ! Şi încă o afacere grozav de bună, dă-mi voie să recunosc, spuse Chris zîmbind.

După aceea se înţeleseră bine. Lewis era dezgustat la culme de grija ipocrită a lui Jerry.

—• Să se ducă la femeile lui, spuse el într-o zi Ce-i pasă lui, ce mi se va întîmpla mie ?

Intr-o seară, se uită deodată la Chris fără să clipească.

—• Cit o să-mi iei pentru toate astea ?

— întregul tarif. Am nevoie de el, răspunse Chris voios.

— Sunt un pacient, nu o instituţie de 'binefacere să ţii minte asta, tinere.

In ziua în care putu să se aşeze în pat, făcu un cec de zece inii de dolari si-l dădu lui Chris, carc-l strînse şi-l puse în buzunar.

— Ei ?

— Am să vă trimit o chitanţă.

— E destul, nu-i aşa ?

Chris zîmbi.

. Dacă crezi vă valorezi atît în lume, nu discut. Eu mă aşteptam la o mie.

. . Eşti un strengar, tîriăr şi obraznic, spuse Lewis. Dar infirmiera intrînd mai tîrziu în cameră, îl găsi surîzînd.

Cam tot atunci, Chris avusese prima convorbire mai lungă cu Beverley, de când se măritase. Ea îl condusese acasă în limuzina ei. Pe obrazul lor erau urmele grijilor şi luptelor date, şi Chris înfundîn-du-se în colţul lui cască.

— lartă-mă. Sunt obosit Beverley.

Ea nu răspunse nimic numaidecît. Apoi :

— Sper că stii ceea ce simt, Chris. Nu sunt destule cuvinte...

•— Nu-mi mulţumi. Am făcut o afacere si am fost plătit. Asta e meseria mea.

— Numai asta-i tot ce ai făcut ?

•— Nimeni nu face ceva fără a avea motivele lui, draga mea.

Ea se îndreptă în maşină-

— Nu fi aspru, Chris. Nu ştiu cum să fac, să mă apropii de tine. Mă înlături, când încerc. Mă urăşti atît, ori pur şi simplu nu-ţi mai pasă de mine ?

— Nici una, nici alta, răspunse el îndărătnic. Tu ţi-ai ales viaţa ta si eu am fost silit s-o fac pe a mea. Nu vreau să fiu iarăşi lovit. Atît.

Eu am făcut aşa ceva ? Eu mi-am ales viaţa mea ? Se uită repede la el. Obrazul lui era nemişcat. ?i luă privirea de la el.

Si eşti fericit în această viaţă a ta ? îl întrebă ea cu un ton indiferent.

~ Fe"o^ ' ^e înseamnă fericirea ? Iubesc munca "ea, sunt ambiţios, cred că voi reuşi. Chiar tatăl

L*vi... şovăi o clipă, dar se redeschise vechea rană si el continuă fără cruţare. Nu-rni pasă, ştii, că iscăleam buletinele zilnice ale stării lui. Publicitate bună, draga mea. Publicitate etică excelentă.

— Şi numai asta era tot ?

— Ce altceva ?

Maşina se opri în faţa casei şi şoferul coborî să deschidă uşa. Ea se roşi şi puse mâna într-a lui.

— Minţi, Chris, îi spuse ea încet.

Intră în casa goală, supărat pe el si pe ea. Katie era plecată la mare cu Harriet Lee, aşa că era singur, dar cu toată oboseala, nu se culcă numaidecît. Măsură camera de consultaţii, fumând pipa si gândin-du~se. Când se duse să vadă dacă femeile încuiaseră uşile, se opri o clipă la uşa din bucătărie şi se uită la bătrînul pom Ailanthus din curte, începuse să se usuce şi în curînd va trebui să-l scoată.

Da, aşa era si viaţa. Un pom bătrîn, şi bătrânii se prăpădeau. Probabil, că nu le păsa. Venea o vreme când toată seva curgea încet şi pacea vîrstei înaintate cu toate amintirile din trecut păşea uşor spre pacea morţii. Mai greu era să fii tânăr- Katie plecase pe mai multe săptămâni, dar lui Chris nu-i lipsea. Munca îl acapara cu totul, îşi făcea vizitele, se ducea la spital, juca golf câteodată si se înapoia în nopţi senine de vară la pipa lui. Din gazete înţelegea că războiul era mai serios decît se crezuse. Va dura mai mult. Stând acolo, se vedea iar la Viena, alături de o halbă de bere de Pilsen cîntând „Alt Heidelberg" la club şi devenea melancolic. Dar cît părea de departe şi de nereal. Se urca sus si citea până adormea. Dacă era chemat în oraş, se îmbrăca fără grijă. El nu voia să recunoască nici faţă de el că lipsa lui Katie era o uşurare...

Katie era cit se poate de satisfăcuta în vâra aceea, mulţumită ele a se trezi tîrziu, de a se legăna ore întregi pe veranda hotelului, de a se plimba pe faleză cj de a lua parte la vînzări prin licitaţie.

_. Aş vrea să licitezi asta.

_. Mai bine uită-te la ea întîi, spunea Harriet mai prevăzătoare-

La sfîrşit Katie licita şi aducea acasă, un obiect sau o cîrpă, urîte şi inutile.

Camera ei era încărcată cu astfel de lucruri. O dată pe zi, ea si Harriet în costum ele baie, stăteau lungite pe nisip. Se scăldau şi pe urmă stăteau întinse ca să vadă pe ceilalţi vilegiaturist!.

— Doamne, uită-te la aia ! Dacă as avea un ast fel de corp, nici nu m-aş apropia de mare.

— Tu ai un corp splendid, spunea Harriet privind-o cu invidie. Katie se umfla de mândrie şi se întindea pe nisip pentru a-şi admira curba pieptului şi a soldurilor sub costumul umed, lipit de piele.

Intr-o zi Barrett dădu peste ele. Se plimba ţanţoş, îmbrăcat în flanelă şi ochii lui rătăceau de la şold la piept şi de acolo la obrazul ei. Atunci se opri.

— Ei ! spuse el. Să nu crezi în noroc. Un biet om singur care întîlneste frumuseţea în repaos !

Era primul bărbat cu care vorbeau de la sosirea lor si numaidecît se aşează lângă ele. După aceea, se întîlniră zilnic. Totul era foarte corect, fiindcă Harriet era de faţă, care surîzând si arătându-şi dinţii ei albi din faţă, sta aproape îngropată în nisip, ca să-şi ascundă corpul ei slab. Intrau împreună în apă şi Barrett o prindea pe Katie si o împingea către un val. Jvatie simţea un tremur nervos când o atingea, clar [cir]>d ieşea de acolo, era iar foarte corectă si cam rece cu el.

Pe Barrett însă nu-l putea înşela. Katie era ambiţioasă *şi nu* voia scandal. E sigur că nu ţinea la el, dar îl atrăgea cu simţurile ei *si* nu se temea sa le exploateze. Curînd îşi spuseră pe nume.

— Bob, am o bucăţică de scoică în picior.

El lua piciorul si îl examina serios.

•— Nu o găsesc,

— Dar mă doare.

— S-o sărut ca să nu mai doară ?

în afară de aceste manifestări, curtea lui nu înaintase. Apoi fu silit să plece şi să se înapoieze acasă. Era oare Katie cinstită sau excesiv de prudentă ? se întreba el în timp ce, de la fereastra vagonului le făcea semn cu batista — ei şi lui Harriet — care veniseră să-l întovărăşească la gară.

•—• Drăcoaică mică, îşi spuse el. Ce drac mic şi drăguţ. Se înapoia destul de satisfăcut, la clientela lui care se mărise.

In acest răstimp, trecând pe la casa lui David si a Laetiţiei, închisă şi mobilată, ca pe vremea lor, Chris se duse să vadă copilul Ursule!.

—• Am scos cîte ceva din casă; nu mult, spu.se Hiram. Ni se părea un păcat să rupem chiar o bucăţică cît de mică de acolo.

Vorbe goale atunci. Chris aproape nu le auzi, admirînd desenul florilor de pe cîmp, grîul care se legăna ca un val de aur si floricelele în grădina părăsită a Laetiţiei. îi redeşteptă multe amintiri, dar nimic nu prevestea în acea zi, că la vremea ei, casa îi va fi un sanctuar si poate chiar mai mult decît atît.

— Şi cum e băiatul ?

— Ascultă, mă...

El rămăsese numai peste noapte. Băiatul era frumos, un copil serios care semăna cu Ursula dar avea părul blond al lui Tp

«nară şi mai fericită ca ori cind ^Ch Y arata —

FJ^S' ,dt timp se °cS 2^1 ^ chilul

0 ---,,, ^ uinp se y,,,,, i-upnuj

I se păru că trecuse mult tunn d? S°sP°dărie. noapte petrecută la spital, Sso fln °md' în u"irna Şi visase... ' -Jnuse un copil în braţe

-'n curind vei avea şi tu pe a] r

u Pe al tău, «puse

Poate că^da. Poate ca nu.

copilul °era &e £aiS I^ * doUa * t ştia cî a copilului, pe ca"e ALLuf^G Cu ^ o fotogr <* Mortimer". Ajuns acasă ^ CnSese: »Noe: gb<TM<"";
lui, avînd *S „°-pUse Wne în

de soare
şi poate

^v-LUjjpia meu ! spunea ea. . ^ ...

Harriet voia să mai rămână şi nu puteam s-o las singură. Nu ţi-a părut rău, nu-i aşa ?

Adusese toate cumpărăturile acasă si toată ziua şi-o petrecu aşezându-le prin camere. Totuşi, când Chris îi povesti puţin despre boala lui Staunton Lev/is, fu îngândurată şi uşor dușmănoasă.

— îmi închipui că ai văzut-o în fiecare zi ?

— Dacă te gândeşti la doamna Ames, sigur că am văzut-o. A avut grijă foarte mari.

— Grijă de tatăl ei ? Nu mă face să rîd, Chris. Ce-i pasă ei sau altcuiva de asta ?

, ' *Din* întâmplare, ei îi pasă, răspunse el neschim-
Uelt.

Nu putea s-o evite pe Katie sau să se depărteze e ea. Era acolo, soţia lui, cu drepturi legitime

asupra lui, asupra timpului lui, grijilor lui şi chiar al corpului lui. Katie se copsese în soarele arzător al acelei veri, cu Barrett lingă ea, care o vedea în costum de baie şi îi şoptea vorbe dulci, când Ilarrict nu asculta.

•— Sunt nebun după tine, fetiţo. Mă înţelegi ?

— Nu fi prost. Nu sunt de felul acela.

—- Care fel ? Spuneam numai..

— Taci din gură. Vine Harriet.

In seara aceea îl atrase pe Chris pe canapeaua din salon lângă ea si puse capul pe umărul lui. •—• Ţi-am lipsit mult, Chris ?

— Casa era ca un mormânt, dar nu stăteam | mult acasă.

— Ştii ce vreau să spun. O, Chris sunt nebună | după tine. Mă iubeşti nu-i aşa ?

Chris simţea că până la sfîrşit va fi sub protecţy lui, nu cugetat, ci din instinctul femeilor care dreptul la soţul lor. Dar el îşi dădu seama cinsti| în seara aceea, că ea nu-l mai atrăgea; nici atundi niciodată. Nu-i trebuie femeie, numai viaţa si munj lui. Până ce îşi făcu ea toată toaleta de noapf periindu-si părul, luîndu-si baia, punându-si creij pe obraz si chiar picurînd parfum în dosul urechî lor, el se prefăcu că doarme.

Ea stătu cîtva timp în faţa lui în cămaşa de noapte, uitându-se la el cu gura strîns încleştată| Apoi stinse lumina şi se urcă în pat. Mult timp stătu culcată, făcând fel de fel de proiecte.

Toamna aceea a fost relativ calmă. Criza ccor.o-J mică care urmase numaidecît după izbucnirea răz-J boiului trecuse si se evidenţia din ce în ce mai mult că dacă lupta va dura mult timp, Europa va trebui să se adreseze Americii pentru aprovizionare. S tăun J ton Lewis şedea în biroul lui, cu planuri pe masaT

f«rind proiecte de mărire a uzinelor, cercetâncl *ga-etelc* trimiţînd chiar un om priceput la Londra. Britanicii se' mai bizuiau încă pe cartuşe. „Parcă stropeau hunii cu o stropitoare de grădină". Germanii întrebuinţau bombe explozibile grele. Mai curînd .sau mai tîrziu aliaţii vor avea nevoie de bombe şi asta însemna oţel. Bazat pe asta, el îşi făcu planurile lui, fonda o altă societate si cumpără încă o uzină. Războiul va ţine trei ani.

Primarul avusese un accident de automobil în toamna aceea şi Chris îi operă piciorul rupt. Intr-o zi, pe când Chris se uita la ghips, Barney profită că infirmiera se dusese să aducă ceva şi erau singuri, şi-l întrebă:

— Ai văzut-o pe Beverley, de curînd ?

— Nu.

— Nu-mi face impresia că c fericită. Ames nu c cumsecade. N~a fost niciodată.

— Ea si 1-a Ies.

— Nu sunt chiar atît de sigur. Ţi-am spus vreo dată că am rugat-o să se ferească de dumneata ? Spuneam că voi tinerii sunteţi nişte cerşetori.

Chris zîmbi, aplecându-.sc iar spre rană.

— Crezi asta şi acum ?

— Nu .' Doamne fereşte.

El nu putea să scape de familia asta de pe deal. Iarna îl găsi pe Jerry Ames, într-o zi, în cabinetul <!m oraş. Arăta îmbătrînit, vîrsta timpurie a omului care a trăit prea agitat. El şi Chris schimbaseră cuvintele de politeţe obligatorie în timpul bolii lui J-owis, ,şi de fapt, ci nu-i displăcea lui Chris. Dar fiu-i iertase niciodată, că nu răspunsese la scrisoarea *lui* despre moartea Ursulei, aşa că acum avea atitudine corectă faţă de el.

— Intră, spuse el. Sper că nu eşti bolnav ?

— Mă simt bine. Dacă ai câteva minute ?

— Am un sfert de oră, răspunse Chris uitându-se la ceas. După aceea am o consultaţie.

Jerry, aşezat în camera din faţă *şi* aprinzând o ţigară, găsea greu cuvintele, pentru a ataca subiectul care îl interesa.

— E vorba de Ursula, spuse el în sfârşit. De fapt despre scrisoarea dumitale. Nu ştiam ce să fac. Cum puteam să răspund ? Dacă te-ai fi mutat şi scrisoarea venea înapoi ?

— Nu face nimic, spuse Chris nepăsător. JNTu era nimic de făcut pentru ea, biata fată.

— Bărbatul se bagă într-o astfel de încurcătură că nu mai ştie pe unde, cum s-o scoată la capăt.

—• Şi pentru fată e un bucluc. Urmă o tăcere. Fiecare bărbat măsura pe celălalt. — Şi băiatul... E bine ?

—• Băiatul e foarte bine, dar nu graţie dumitale, Amcs. E într-o familie cumsecade. L-au adoptat. — Ar fi un dezastru, dacă ar afla vreodată Be-verley şi tatăl ei. Nu prea are scrupule pentru altceva, dar pentru un lucru ca acesta...

—• Am păstrat secretul de mai bine de un an, eşti sigur de mine, îmi închipui, spuse Chris tăios. Dacă pentru asta ai venit, Ames...

•— Asta-i tot. Se scuză. Au nevoie oamenii aceia de bani ? Cred că asta e datoria mea.

Nu le trebuie nimic. Nu e datoria dumitale. îl a fost legal adoptat. Nu mai e al dumitale. ~ Bine, asta e foarte important, spuse Jerry şi se învioră. Nu sunt chiar un ticălos murdar. Vreau să fie iubit şi îngrijit. Dacă mi s-ar întâmpla mie ceva...

—• O să fie foarte bine îngrijit. Ce ţi se va întîmpla dumitale ?

U

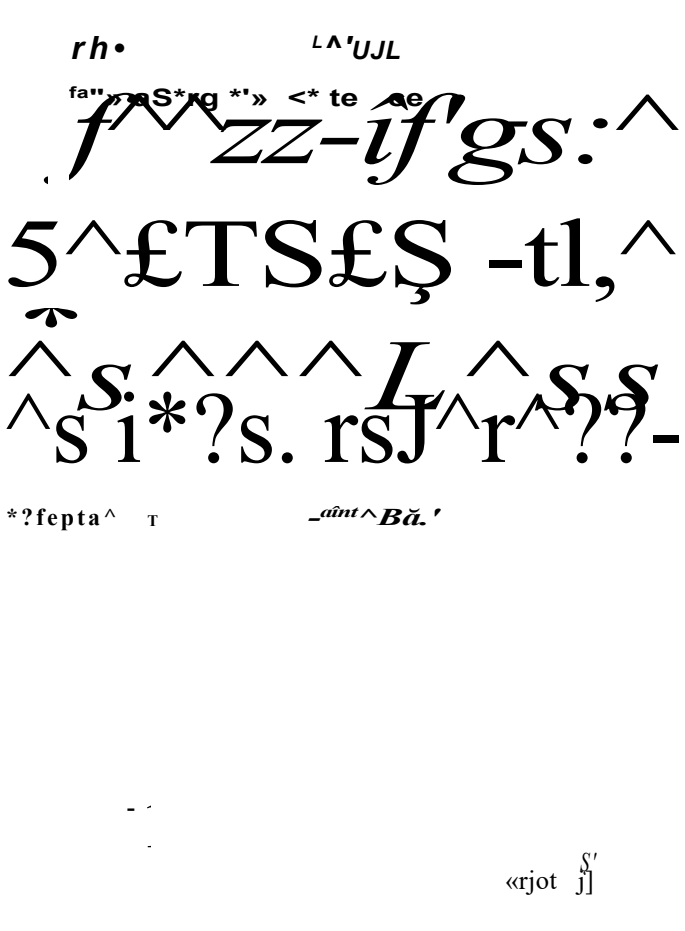

chemă disperată .la telefon. Grant căzuse pe scar;'j şi rămăsese inconştient. Când ajunse acolo, îl g^j mort. L-au dus sus şi l-au întins pe patul lui frumos; era calm cu obrazul liniştit, cu mîinile lUj lungi de chirurg pe plapuma ele mătase.

„Nu putem fi zei, suntem numai oameni". Chri.s îl auzea parcă, cum o spunea.

Moartea lui Grant dezorganiza spitalul care suferise şi de pierderile altor băieţi mai tineri, gj veneau la Burnett zîmbind şi spuneau că vor să se ducă în viitoarea cea mare, şi după două, trei zile erau plecaţi spre Anglia sau spre Franţa, conducând ambulanţa, făcând parte din serviciul sanitar, căutind pericolul, tot cu surîsul pe buze, tot fericiţi si neprihăniţi.

— Astă seară va fi o Strafe.

—- Lasă-i cu Strafe. Ce ne pasă nouă, sau;

— Salutare, măgarule. Salutare. E generalul !

— Generalul ? Ia să vedem cum arată fiu] pus tei. A ! Aşa arată un general !

Altădată însă se întîmpla pe dos. —• Băgaţi de seamă, băieţi. E cam grav. —- Fii fără grijă, moşule. Ne ţinem bine. Războiul tot mai era nou şi aspru pentru ei. Soldaţii francezi dormeau în bisericuţe cu capul p-[1] pîinea rotundă în loc de perne ; un camion clin spatele liniilor, făcea experienţe de radiodifuziune cu avioanele care zburau ; orăşelele mici aveau fire de comunicaţie întinse peste ruine ; cai morţi pe marginea drumului şi ţărani care îi tăiau pentru mâncare; baloane de observaţie cu o stinghie pentru pilotul observator şi un mâner cu care să-l tragă jos ; şi avioane inamice cu cruci negre care zburau la *mica* înălţime deasupra trupelor îngrămădite la răspintii şi cu mijloace puţine de a le goni.

încă nou, acest r-z din autobuzele Parisului peri?, atîrnând pe trepte,

P^ru Soldaf-
^ pe aS

I^depe^e^-Pentru bu^^^
Tot nou si asnru - ,

sa-mi

•ntr-« „.,_ - J(-Ş>ea inamfc-, ^, '

Soiul. ca ie

'

sjs^'ssSŞţA'aF.

*tt£*rŞSL*i»^SS> do

erau
oraş 5
avea
Barr<
[a] cărui
După [c]
cazul

[In_h]ti;:° *, spre a [V0^a] *°arte ocu [bl de]

— Sper să fiu gata la timp. Dacă nu, du-te ti|B ,? — Da, dar ^auzea vocea, a-
si voi veni când voi putea. Ţi-am mai
— N-o să fac un pas fără tine, Chris. Crezi c să te
si aşa, e uşor pentru mine să mă duc acolo ?
— Nu văd de ce, draga mea. B Ea piîngea.
— Nu ? îmi *pare* rău, eu da. l -- IVu rnâ duc scuza.
Fu neliniştit când plecă. La urma urmei, ea fă-* iar
cea tot posibilul să-i fie pe plac. îi conducea casai stând
îi transmitea toate mesajele. Şi ce-i dădea el ? Firi-jl
mituri din timpul lui, pe când partea cea mai bună Un băiat
era pentru munca lui. E drept, că o femeie n-ajunp frumos. vi rea
gea niciodată până la o anumită parte a vieţii unu;
bărbat, dar...
El ajunse la clienta lui si urcă scările. *CeilalU* ^/ at>oi sa continue
copii fură trimişi de acasă şi soţul îi ieşi înain în holul tăcere. Katie
de sus, un bărbat slab, neputincios, cu oc albaştri spălăciţi. "-«i
— E speriată, doctore. Niciodată n-am văzut- *când*
aşa. Nu s-a simţit bine tot timpul.
— O să fie bine, Henry. N-a avut nici o co: nimic.
plicaţie înainte.
— Asta îi spun şi eu. Dar ea zice că are o p
simţire. In fine, suntem în mâna dumitale şi a lj toare aşter "a repede
Dumnezeu. şi" în holul
înainte de ora şapte, copilul se născu. Fusese: naştere grea şi care
lungă dar destul de normală, toate astea, Chris nu era complet entru el
uşurat. Mama ar? istovită şi el îi spuse infirmierei.
— Nu e nici o teamă de hemoragie, totuşi i^, &$• părea uşor dis-
vrea să avem gheaţa pregătită. unei case mici.
Mai ordonă şi ceva ergotină şi se duse jos ş
telefona lui Katie, care era într-o stare ele neneînchipuită.
— Trebuie să mai rămân puţin, Katie. Jerry
— A născut? B^cU' era

Era seara lui Katie. Vesela si surîzâtoare ea do-l »ecr e dincios. Dar Chris nu mina toată masa şi Staunton supraveghind-o desub||crec"rici'05 fetei de Ia masă H oate sprîncenele-i zbîrlite, o lăuda si vorbea puţin cal[n]"o va Părăsi. de obicei. Ce făcea pe bărbaţi să ia astfel de femei, l , *t^hris?"* se gândi ea O Pî • se gândi el. Fete uşuratice şi proaste, de nici unl^jrn^ ca~i venea o uşoară am-* *i-S* ca °~ ^""T"' *El &'&* e ajutor pentru el ; ele nu însemnau decît cineva cărei . ^e ^a *sfîrşitul* mesei Ch-^' f 9' n-o iubea, dar să doarmă în aceeaşi cameră, în acelaşi pat. Tânărull? l e^ auzi' vocea lui Henry ca^ *a* * Putut?" Arden merita ceva mai bun. îşi cunoştea meseria.! — S-a dus, doctore în fond, păcat că el si Beverley... \ — Cine s-a dus? la telefon

Bînd un pahar cu vin, el zîmbi amărît. Aşada/l — Marna. A mr' *'t-* după aprecierea acestui terchea-berchea, el valo/al Chris nu'se . l c^ore- numai o mie de dolari. Dar el îi plătise zece. A/tîtlde a se crăpa de ^n*"»?[0]!? in s«fragerie. *înamt,* se estimase el însuşi. ' jmitor şi rid£ă c *£"a' Kai^*« văzu sosind în dor

Katie nu observă tăcerea lui, în acea car/:erai — Ei îi sn P^e P^er^na.- mare cu plafonul înalt, cu feciorii care serveau, culmă j as j a'ca j o ^r'Se e a' *Cum* ti-a venit să nlp • • argintăria sclipitoare si cristalul străveziu, într'-o ziJ Cu' obrazul iViT^t to St *dşa* ru ?in e niciodată ?I Sa ea si Chris vor avea o casă ca asta. Nu-i scăpă nicij| aplecă r.^~J-Q V: vi 7 ." vUi avea o casă ca asta]\ un ncieştat şj cu privirp^ *f* * ' - detahu al serviciului, nici rochia Beverley sau perlele ei

-~ jjxă, 0„ iij.t.iJitai.uare", se gândi ea cu o împunsă de l *-"\J Dl*- când , gelozie. „Nu-i fericită, dar e încîntă/oare". NceasS s o:st de ie gest .^sofleS *"dinlf^I ac^*

Ea flirta puţin cu Jerry, care şedea lîngă ea s. surîdea voios. — R, isno^^x . m el. D^r- „T f- •"""* ^ e

—• Şi ce faci dumneata când soţul/dumitale /f« numai plecat tot mereu / ervir-i„!>,; --•- --- .* . - ' 'e patul of ^

— *Eu?* Stau acasă si-l aştept să fel

—> Nu cred.

— *Nu?* Dar ce aş putea face *?*

— O mie de lucruri.

răspuns e ol

fn?îî P%[a]

din[ieşi

că

___, -„x [F]iai udiett n era corecţi şi surîsul încîi ,rl []r . ,. . - tător Beverley îşi îndreptă privirea spre ea şi ap<w"...« [ilu o]r[ni.'">e spre Chris, tăcut si absent. Ce er/ viaţa acestor doi f *j^ • [Irz^ De ce s-a însurat cu ea ? Ce *puteau* avea ei în cO|T"[l]i[rj]t „ **mun ?** Se **uită la .'Tor^« ,. ...-•>-•/--• •**

sSS^

^s^l.^

Mcî^^^^^

__^-._ . ,r[y 1!]?] maiepta privirea snre [Pa] c; or,/il, 7. *[llr]?.m ri;,,,. V[1]^- femeie - [de s]cri^ I[e] •

___ , *^,uu 91 ciusent. ue ery(viaţa acestor d ^ ^ «mp ce[C]S[a]rb[d]a[e]tu^: do^fnd[1]

De ce s-a însurat cu ea ? Ce pi/teau avea ei în mun ? Se uită la Jerry, vesel ş/jovial. Ştia că îi [e'] niunceş-

O -w.

poată vedea. Aceasta e de vînzare, domnule Ames şi tot ce e în legătură cu ea.

Jerry se uită la ea. Nu mai avea nici o îndoială de ceea ce i se întîmpla. Acest băiat o cunoscuse pe Ursula şi cunoştea povestea ei şi amestecul lui în afacerea aceea. El deschise sertarul şi scoase carnetul de cecuri.

— Am să-ţi dau cinci sute de dolari.

— Ai face bine să mai adaugi un zero, Ames.

— Atît o să iei şi gata.

El ştia că era numai începutul unui drum lung, dar îi trebuia timp de gândit, şi când după zece zile, Dick veni iar, avusese destul timp să-şi facă griji.

— Nimic de făcut, spuse el. Iesi afară înainte de *a te* da cu afară.

—• Aşa e, va să zică?

— Da, tocmai aşa.

—• Bine, e treaba dumitale, nu a mea.

— Ai ou grijă de asta. Ieşi afară înainte să-ţi dau un picior.

In seara aqeea, el îi povesti Iui Beverley, conştient că era sfîrsitul vieţii lor conjugale, dar convins că ea va păstra taina lui. La urma urmei n-o să fie o palmă pentru ea. Beverley ştia probabil că îi era necredincios. Dar se sperie nespus când sosi momentul să vorbească. Aşteptă până ce fu singură în cameră şi intrînd înăuntru o găsi la fereastră, privind spre luminile oraşului. Ea se întoarse, uşor surprinsă, când intră el. Se întîmpla rar să stea o seară acasă

— Ceva neplăcut, Jerry?

— Aş vrea să-ţi vorbesc. Sunt... sunt într-o •"'•"•• ă, Beverlev. îmi' doi ^r.^ şă

era beat. Apoi povesti. — Sunt

dar ea văzu *că* nu

pot

— Ardeii ? A făcut tot ce a putut. Asta tre'buie •> să recunoşti.

l

A doua zi după-amiază, Chris o găsi singură în cabinetul din oraş si îşi dădu seama că avea în faţa lui, o altă Beverley, una pe care n-o văzuse niciodată înainte, rece, liniştită, fără surîs. El ghici ce se întîmplase, înainte ca ea să„vorbească.

— Am venit, spuse ea, să descopăr de ce ţi-ai bătut joc de mine şi mi-ai ruinat viaţa.

—• Niciodată nu mi-am bătut joc de tine, Be-J verley. Dacă a fost greşit, ceea ce am făcut...

—• Şi în ultima seară când ţi-am telefonat sil ţi-am spus că mi-e teamă, m-ai lăsat să merg îna-| inte cu toate că ştiai aşa ceva?

— Am crezut că tu o doreai, draga mea.

Când în sfîrsit închise uşa si ea plecă, el s!mţi| că *ea* ducea cu ea o ură care-i despărţea poatej chiar mai mult decît căsătoria ei sau a lui.

Nici n-o mai văzu, până ce America nu intrăf în război.

PARTEA A V-A

ARDEJV

finafef*[1]?[1]"*! *Ard* * * *'

un^{§l}
voci

-

*

PQ

g;^rrgto-^de;-«-(e-- ™.

f - ^sSîSg^

Ji arâtase

a _"_ **«* "
•«$£?„*$£ S
* <>«*>«.
° ""Wi*?^
M«««ot,?, «I m.,,,,,,,, ;efrf"?'U

—*,, "asnp * =«0 .5^S,;

îs

.-«««n,?^ SP(K, ,;r)K-*«.»'m op ••^irf "-
1:.'P w,,, """" .rea , ^ mJnq,, nJn;"""Jnu, -f s»o,
S"? "^SSJ-'£S^?""S Ă"*^/ -^

ft ENEIE4iur JBn 'rr,^ ;"'1'"+l_u-'"-'BU01Trp-, „' -+
/-3!? mprAJas niî u-^B?iPw un BJO 0]Ul10 y «jw
^mrrtuoao^.^rsirn aţsoi 5 ^dj qn&
Hln,Ed na ^ JTpu, asnUan SJf^ '»

f?irns rs 'io
idIad op "O"
't

•t
a

— Am ceva *bani. Am* să *iau* cinci.

— De unde vin eu, ar omori un om pentru mai puţin.

Undeva peste mări era *război şi* odată vor fi şi ei acolo. De necrezut, natural. Se şoptea prin colţuri :

— Comandantul se pregăteşte, în orice zi acum....

— Bine, o fi el gata, dar restul nu e.

Nici o vorbă de amânare. Tabăra era in plină fierbere. Momîi umplute cu paie pentru exerciţiul cu baioneta atîrnau în bătaia vîntului. Locotenenţi tineri, abia trecuţi ele virsta copilăriei, se adresau bărbaţilor de două ori mai bătrîni ca ei ; „Haide Bill. Aruncă zarul". Marşurile de noapte ale cavaleriei, tunurile hîriind pe cîmpiîle liniştite, potcoavele cailor tropăind, sczrţîitul şeilor de piele, *zăn*-gănitul lanţurilor de metal. Ici şi colo o tranşee de exerciţiu. „Sus, pe ei, băieţi, înainte". Un baraj de încercare, cu ofiţeri pe deal şi cu telefon de campanie : „Sosesc, să trăiţi". Apoi şuieratul unui cartuş şi undeva pe o cîmpie liniştită o explozie de praf şi de noroi.

Seara aveau loc conferinţe şi de două ori *pe.* săptămână un medic militar le dădea lecţii de limba franceză curentă. Şedeau pe scaune tari de lemn, ca elevi de şcoală, bătându-şi joc de el cu ta'bla neagră şi cîntând în cor : „froansesher, Kel vil ess-ce ?" Era unul din ei, care regulat făcea o glumă şi în hohotul general, întreba : „Te rog dă-mi numele şi adresa" şi atunci traducea pe tablă : „Dou-nay muoa votr nom ay a-drc.ss sil voo play".

Timpul petrecut ia Viena şi lecţiile de germană i se păreau lui Chri.s foarte îndepărtate. Scopul lui nu fusese să ajungă chirurg în război ; încercase să intre în infanterie, dar fusese respins.

— Ne trebuie oameni ca dumneata, doctore, pentru partea sanitară. Avem destulă carne de tun, aceasta era vorba de atunci — „ne trebuie însă chirurgi. Poate nu atît de dramatici, dar..."

— N-am intenţia să fiu dramatic, domnule, răspundea Chris înţepat.

— Aşa e gluma, doctore.

Numai după ce se înscrisese, îi comunică Iui Katie. Atunci se dusese la ea, dar ea fusese bănuitoare *şi* posomorită.

— La mine, presupun că nu te-ai gândit, spuse pa. Ce să fac eu în lipsa ta,' poate mai mulţi ani ?

—• Am să am grijă de întreţinerea ta, Katie. E tot ce pot face.

Ea însă nu se resemnase. In zilele înainte de plecarea lui, îi făcu nenumărate scene.

— Ai ajuns să ai o clientelă mare şi acum pleci şi o laşi altuia. De *.ce ?* Nu-rni spune că te duci să salvezi patria. Sunt destui care s-o facă. Nici mă car n-o să te lupţi.

— Am încercat să mă duc ca simplu soldat. Nu vor să mă primească.

— Nu mă îndoiesc că ai încercat, .spuse ea isteric ă. Ai fi gata să mori, numai să pleci. Căci acesta c adevărul, nu-i aşa ? Vrei să scapi de mine .'

Era speriată şi supărată. Oricare ar fi fost sentimentele ei pentru el, — Chris nu mai era atlt de sigur de ele — el totuşi reprezenta pentru ca o siguranţă, chiar o situaţie socială. Se trezea brusc noaptea, auzind cum plângea în patul de alături, şi încerca s-o consoleze cît putea.

— Katie dragă, ce e ? Dacă îţi faci griji de plecarea mea, lasă că voi fi la adăpost. Afurisit de apărat.

—- Tu nu te gândeşti decît la tine. Tu şi meseria ta. Asta-i tot.

— Poate că n-o să ţină decît cîte'va luni.

In orice caz, se liniştise destul până când pleca el. La urma urmei, în. tabără nu era aşa rău cum ar fi fost dacă mergea în Franţa ; şi el lăsase banii primiţi de la Lewis, zece mii de dolari, pe numele ei la bancă şi o învăţase cum să tragă cecuri. Era un lucru nesăbuit, Katie fiind risipitoare, dar în sufletul lui ştia că în parte avusese dreptate şi că aceşti bani erau preţul *pe* care-l plătea pentru libertatea lui.

îşi făcuse vizitele, în acea zi cu oarecare emoţie. Se dusese întîi la familia Lee, unde colonelul murise şi Harriet cu Nancy trăiau singure. Când America intră în război, colonelul renunţă la băutură şi-şi făuri un plan al lui de Juptă. Veni şi la Chris să-l consulte.

— Am făcut parte din Garda Naţională toată viaţa şi am luat parte la războiul contra Spaniei. Acum ne vor trebui oameni, şi am de gîzid să re crutez un regiment sub comanda mea. Aş vrea să ştiu că mă pot 'bizui şi pe dumneata.

Reuşise aproape. Adunase un personal cam redus, ţinea întruniri, era sobru şi se ţinea drept. Arăta cu zece ani mai tânăr. într-o zi se duse la Washington. Descinse la hotelul Storeham şi îşi petrecu mai multe zile în sala de aşteptare a Ministerului de Război. Camera era frumoasă cu un plafon înalt şi cu scaune şi două canapele de piele la perete. Era întotdeauna plină de oameni care intrau şi ieşeau. Un secretar intra şi spunea surî-zând : „Vă va primi numaidecît, domnule Haynes". Sau, un ofiţer în uniformă se ridica, bătea din pinteni şi păşea ţeapăn spre uşă. Apoi, se făcea t.ţr-

v âiu, ministrul ieşea pe *altă* uşa şi *colonelul Lee se înapoia la* Storeh'am *si păzea proiectul lui, pe* care-l încuia noaptea în cufăr, de frica spionilor nemţi. Când în fine îi veni rîndul, fu prea obosit ca să-şi amintească discursul pregătit dinainte şi ministrul uitându-se la el, văzu numai un om bâtrîn cu pungi sub ochi şi o foaie de hîrtie în mîinik; care-i tremurau, li ascultă, totuşi ; avea timp *zece* minute. Apoi dădu din cap.

— Acesta nu e război civil, domnule colonel. Va trebui să ne organizăm după metodele de acimi, nu să depindem de trupe de voluntari.

— Domnule ministru, am fost soldat toată viaţa şi ştiu ce oameni pot găsi. Nu ţărani, care ar prinde foarte bolile, ci lucrători din fabrici, oameni care sunt imunizaţi.

i —• Atunci e mai bine să rămlnă în fabrici, co-
;;• lonele. Acolo avem nevoie de ei.

Se înapoi e la hotel pe un soare arzător şi se duse direct la bar. Când sosi acasă a doua zi, ca prin minune, a trebuit să fie scos clin tren mirosind a whisky, iar a doua noapte Harriet auzi o detunătură şi-l găsi mort în pat, cu revolverul demodat, Smith şi Wesson, în mână.

Erau singure acum, Harriet şi *Nancy, pierdute* în rochiile negre, dar îl primiră pe Chris cu zîm-betul pe buze.

— Mergi cu bine, doctore, şi noroc.

Părea curios, ca el să meargă la război şi colonelul să fie mort. Ca în zilele de demult, de la spital, când vreun om îşi dădea sufletul şi el se culca înapoi în patul lui şi până dimineaţa, aproape că-l uita.

Războiul .sclijmba.se multe, se gândi *el,* făcîn-du-şi vizitele în acea zi. Doamna Betts de pildă, spu-mndu-i cu obrazul înflăcărat :

— Dau şi pe fiul meu, doctore. Tara are nevoie de el.

Ea nu .se împăcase cu ideea de a-l lăsa să trăiască, reflectă el, dar era gata să-l arunce în ghearele morţii.

Erau mândre de el, ace.ste familii prietene, când veni să-şi ia rămas bun. El îi părăsea, dar ei înţelegeau această hotărîre.

— La revedere, doctore. Ne vom ruga pentru dumneata, sau : Mergi cu bine, doctore. Adu-ne un coif nemţesc. Orice spun crai, era acelaşi lucru, în semna acelaşi lucru.

Spitalul îi dăduse, natural, un concediu nelimitat, dar despărţirea fusese deosebit de grea acolo. După un conflict latent care dura între ei de şase ani, fusese foarte surprins când gă.si pe domnişoara Clarke, plângând singură în sala de operaţii.

—• O să ai pace acum, îi .spuse el. N-o să mai fie lucruri aruncate şi ţipete pe aici. Şi nu te teme, *am* să vin înapoi.

Totuşi, ea plângea în hohote şi atunci îi trecu braţul după gît şi o ţinu strîns până se linişti. Curios că după atîta timp să se pomenească cu braţul în jurul ei şi s-o vadă plmgând pe umerii lui.

— Te-am admirat grozav, doctore.

— Şi eu te-am admirat pe dumneata. Eşti o fe meie straşnică, draga mea.

Pe când o ţinea aşa, se uită în jurul camerei. Aici lucrase, învăţase şi obosise el. Aici venise dezgustat şi înfricoşat ca un copil, să facă prima operaţie Şi aici, cu voia lui Dumnezeu, va veni înapoi la lucru, învăţătură şi sudoare. Su'b braţul iui, simţea

S1 TM ^ *• - -

abi« se cun^KT^tă vremelTcu to1/"568^
e'\d«cît un t-.Mt^3 dc ^la de n" *^* aste^

, Cu ' Im de

'r 1F Care

"

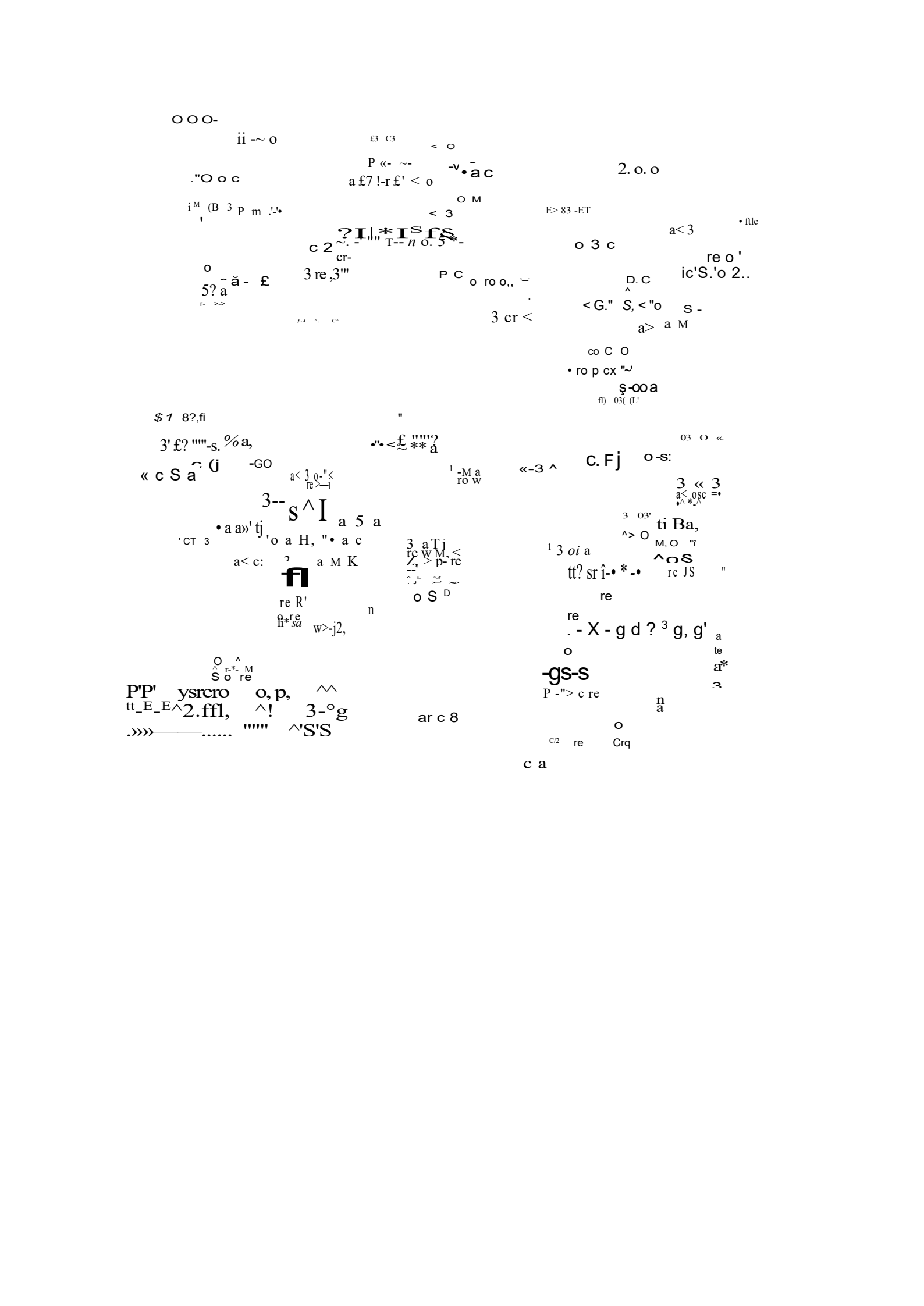

n – ^ ^ ^ o ^ f r f e , , ^

–'K^S ^–^Sl–"–

«•^W^l£~£

C

care prestigiu • a,f . n s " dădea si «• aşePtare.
femei pe c|" 'f sta V Crucea Rosţe Ş* G\ Un °^e~
se ducea în rV Spera să Ie cuno ,!' ^ lntî]^a cu
b o f ^ e l a ^ S t e t s S ^ ^ a ^ a « – « 2"
ş pi început Dick îf r- SoClale-

"

mod Katio «

Ş'-

64 Pentru

ar

Katie erau prea multe în joc, pentru ca să rişte ceea ce dobîndise cu atîta trudă.

— Si ce crezi că face Chris în timpul acesta ? întreba Barrett.

— Se poartă bine. Ai putea să încerci să faci la fel.

— *Nu pot s-o* cred.

— Eu însă, da.

Spre norocul ei, Barrett era foarte ocupat. Plecaseră atîţia doctori în război, încît cei rămaşi, aveau destul de lucru.

— O parte din noi trebuie să rămână, îi spuse el lui Katie. Nu poţi lăsa un oraş fără asistenţă medicală.

— Cîştigi o grămadă de bani, acum.

— Sigur fac avere. Dar şi lucrez ca un cîine.

Renunţă la postul de la primărie şi Jenkins răsuflă uşurat. Acesta era vechi prieten cu primarul şi când Jenkins află de demisia lui, îşi luă pălăria şi se duse la primărie.

—• Nu sunt deloc disperat, şefule, spuse el. După cîte ştiu, nu e nimeni nenorocit. Poate că am o piele groasă, dar el are o scoarţă de rinocer, îşi lua leafa, cu un aer îngîmfat şi asta-i tot ce făcea.

Aluzia răutăcioasă a lui Barrett cu privire la Chris o nelinişti pe Katie şi în preajma Crăciunului sosi în oraşul de lângă tabără. Dădu lui Chris primul semn de viaţă de la hotel prin telefon. La început acesta nu pricepu nimic.

—Dar unde eşti ?

—< Sunt aici, în oraş. Am găsit cu greu o cameră, căci hotelul e plin de lume. Nu pot să vin afară în tabără ?

—N-ai putea să locuieşti aici. Avem o casă de

musafiri, dar e supraîncărcată. Ca de Crăciun, ce vrei ?

Lucrase mult în ziua aceea, totuşi se duse seara în oraş şi o găsi aproape plângind în odăiţa mică a hotelului.

— Du-te jos şi vorbeşte cu portarul, Chris, îi spuse cum îl văzu. Au camere mai 'bune ca asta, o ştiu.

El se uită la ea. I se păru o străină ; ca cineva din altă lume ; purta la piept un buchet enorm de violete legat cu o panglică de argint. Ea îl mmgîia cu mâna, când, el o sărută şi o ţinu drept în faţa lui ca s-o admire, cu un surîs forţat.

— Găsesc că arăţi foarte bine.

Katie duse mâna la piept şi puse mâna pe buchet.

— Mi le-a dat Bob Barrett, care m-a dus la gară.

— Tot se mai învîrteşte în jurul tău ?

— Dacă ai de gând să fii gelos, Chris...

— Gelos pe Barrett, Doamne păzeşte I Dar numaidecît îi păru rău. Se aplecă peste ea. Un Crăciun fericit, în orice caz, spuse el şi o sărută iar.

Se duse jos în biroul hotelului, mulţumit să scape de ea o clipă şi să se dezmeticească. Dar nu putea obţine altă cameră decît aceea mică pentru o persoană şi nu rămase acolo nici în noaptea aceea, nici *în* celelalte. Venea s-o vadă în timpul zilei, de obicei pe seară, dar după primele douăzeci şi patru de ore, găsi camera plină şi holul la fel ; Katie servea sandwich-uri şi cocktailuri tuturor, în majoritate ofiţeri tineri.

— Este contribuţia mea pentru cîştigarea răz boiului, spunea ea.

— Continuaţi, doamnă Arden. Jos hunii.

Beau în sănătatea ei, a victoriei finale pentru moartea Kaizerului, şi marşul spre Berlin : Katie, tî-

nară si agitată poruncea mai multe pahare, mai multă gheaţă. In această mulţime de juni gălăgioşi si cam beţi, Chris nu se simţea la locul lui. Bău şi el un pahar sau două, fuma o ţigară şi luîndu-şi pelerina şi chipiul, se strecură afară.

— Am de lucru, spuse el; voi lucraţi numai din zori până în amurg, dar eu nu termin niciodată.

în ajun de Crăciun o aduse pe Katie în tabăra, unde Ted Lawrence pregăti un supeu şi o sticlă de şampanie. Katie râmase în pragul camerei lui Chris şi se uită în jur.

— Ce loc dezgustător. Şi ce frig *e.*

— Mie nu-mi displace.

li arătă instalaţia lui provizorie, raftul pe care stătea laptele condensat, *zahărul si un* rînd de ceşti , şi de farfurii de metal, îi mai arătă şi cum îşi încălzea seara patul. Dar pentru Katie n-avea nici un haz şi i se părea ridicol. Ceru o oglindă ca să se pudreze şi cum nu era una la îndemână, luă una din camera de baie din fundul săliţei, în oiuda maiorului care se rădea în faţa ei,

— Ei / Dă-o înapoi .'

— Un soldat trebuie să ştie să se radă pe pipăite, băiete.

— Pe dracu, nu sunt soldat.

Totuşi graţie vinului lui Ted, ea se înveseli şi după petrecere, pe când erau în maşină, puse capul pe umărul lui Chris şi trecu braţul într-al lui.

— Astă seară rămîi cu mine, Chris, nu-i aşa ? E doar ajun.

— Nu pot, dragă. Poate că va trebui să operez în orice moment. Şi de altfel, unde m-ai pune ?

Atunci şampania făcându-şi efectul, ea pierdu spoiala ultimilor ani şi redeveni Katie de altădată, îi reproşa vechile ei temeri şi anume că tot mai

era îndrăgostit de Beverley Ames, chiar dacă o nega; că n-avea nici o mândrie, iubind o femeie care-l refuzase şi care se măritase cu un altul. Pentru ea, Katie, nu avusese niciodată, nici un pic de dragoste, ba cîteodată o şi ura. Nu era atît de proastă, îşi dădea ea prea 'bine seama de toate.

In timpul acela, Chris conducea maşina cu nepăsare, deşi avea remuscări ; o mare parte din ceea ce spunea Katie era adevărat.

— Am fost întotdeauna credincios, draga mea.

— Credincios cui ? Mie ? Asta e o batjocură.

Se despărţiră în faţa hotelului, Katie coborînd fără a spune o vorbă si refuzând să-i strîngă mâna. Chris rămase pe trotuar până ce nu o mai văzu. Arăta supărată, bănuitoare şi foarte părăsită. Simţi un îndemn, să se ducă după ea. La urma urmei, era mai mult vina lui, decît a ei. Punând toate la o parte, el se însurase cu ea. Acum o părăsise şi ea îşi dădea seama. Se întreba, dacă ar vrea să divorţeze. S-ar putea remărita, să ducă viaţa care-i plăcea. Dar el ştia că ea nu va divorţa. Cu sau fără iubire, voia să fie soţia lui. El tot mai reprezenta pentru ea o siguranţă, un sprijin si un cămin.

Se urcă în maşină şi se întoarse în tabără. In cîmpul odinioară fertil, unde acum era o stradă cu barăci joase de lemn şi un teren de paradă, domnea, după petrecerile din Ajun, linişte. Ici şi colo, o santinelă, aşteptând înfrigurată schimbul. O lumină se vedea în casa generalului comandant şef şi un cal deshămat bătea din copite pe pământul îngheţat. In mijlocul unui loc deschis mai licărea giganticul pom al taberei. Opri maşina si *se* uită la el. îşi aduse aminte de mulţi pomi de Crăciun. De unul la Dave Mortimer şi cum Dave înjură, când se sui pe o scară să atîrne un înger în vîrf şi cum

făcuse O rugăciune când aprinse luminările. De pomul din capela spitalului, cu Beverley Ungă el ; de pomul de la pensiunea din Viena. Şi de acel mic pom din sufrageria familiei Walters, când Jake muri în camera de consultaţii.

— Am făcut o treabă bună cu hainele alea, doc. Ciudat, cum fiecare om îşi aminteşte de Crăciun, Poate fiindcă celelalte zile interesau spiritul pe când aceasta mergea la inimă. Dădu din cap, care după şampanie, îl simţi cam greu, şi îşi continuă drumul. Ajuns la destinaţie, puse maşina în garaj şi văzu că baraca medicilor militari, era încă goală şi în tunecoasă şi se duse la spital. Efectul şampaniei îi trecu şi la două noaptea, făcu o operaţie.

— Laş' că-i bine, băiatule. Respiră numai. N-o să te doară.

Pe Katie o uitase cu desăvîrşire.

Katie dădu o mare recepţie la hotel în ziua de Crăciun şi în urma sfatului lui Chris, invită aproape toţi medicii militari. Cîţiva veniseră cu nevestele, dar majoritatea erau singuri, oameni serioşi plecaţi de la ocupaţiile lor importante de acasă şi care acceptau munca grea cu toate riscurile ei, fără speranţă şi fără gând de glorie. Nu erau soldaţi. Salutau greoi si nu se simţeau 'bine în tunică, pantaloni şi cizme, dar erau bărbaţi devotaţi datoriei lor, asta se vedea în ochii lor, şi pe obrazul lor liniştit şi puternic.

Se uitau la Katie cu interes, care îmbrăcată în roşu, era agitată şi înflăcărată.

— Ciudat. N-ai crede că e genul lui Arden, nu-i aşa ?

— Nu mă întreba pe mine, de ce un bărbat se însoară cu orice femeie. Nu există un răspuns.

Le plăcea, cu toate astea. Era tânără şi veselă. Salonul murdar al hotelului arăta mai strălucitor

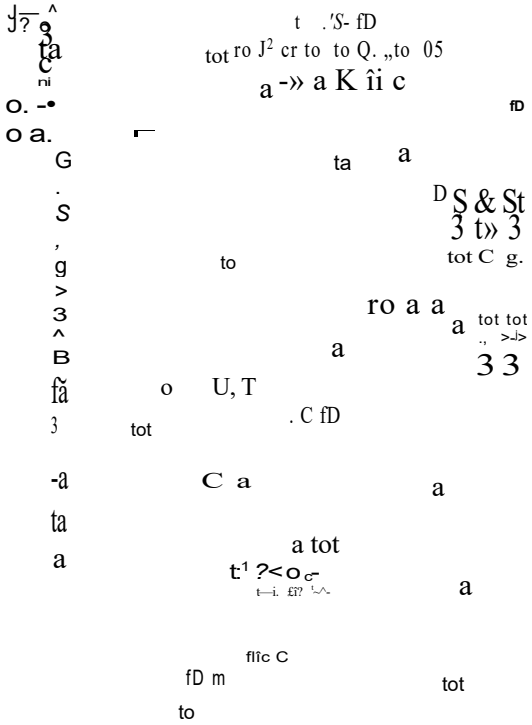

datorită prezenţei ei. Erau credincioşi soţiilor lor mai bătrîioare, absente sau aşezate lângă ei, dar le făcea plăcere să audă rîsete.

— în sănătatea dumitale, domnule maior.

— Şi eu beau pentru ochii dumitale strălucitori.

Când plecă cei din urmă, Katie îşi scoase pantofii cu tocuri înalte şi respiră adînc.

— Doamne ce oameni greu de digerat, spuse ea.

Chris se uită la ea.

— *Nu* găsesc deloc, răspunse el. Sunt printre cei mai străluciţi din profesiune...

— O, profesia ! spuse ea uşor. Sunt sătulă de profesie.

Ea plecă după o săptămână, lăsându-l pe Chris să plătească o notă mare la hotel şi făcându-i lui şi unui grup de tineri care veniseră la gară, bezele de la fereastra vagonului. Totuşi când nu-i mai văzu, se aşeză pe fotoliu, posomorită. Iar îl pierduse pe Chris. îl pierduse o dată pentru Beverley Ames şi încă o dată pentru meseria lui. Acum îl pierdea pentru război.

Plânse puţin, ştergându-şi lacrimile pe furiş. Apoi se sculă, sună conductorul şi trimise lui Bob Barrett o telegramă. La sosirea trenului el o aştepta pe peron.

— Ei, cum a fost ?

— Am petrecut de minune, Bob sunt mulţumită că am venit înapoi.

— Ţi-ai pierdut inima pentru vreun soldat de lemn.

— Nu cum înţelegi dumneata acest cuvînt.

In taxi, o luă în braţe şi o sărută. Apoi scoase un pachet mic din buzunar şi îl ţinu la îndemâna ei.

— Dar de Crăciun, spuse el. Ce~mi dai în schimb ?

— Ara să te sărut, dacă îmi place. — Afurisit să fiu, dacă mai ştiu de ce mă ocup de dumneata, mormăi el, dar i-o dădu şi ea o deschise cu vioiciune.

Era o geantă dintr-o ţesătură de aur şi Katie rămase încîntată.

— Foarte bine, spuse el. Unde e sărutul ?

Era un joc, în care nu se juca decît unul, cum ştia el. In zilele următoare, îl lăsă să-i facă curte pe faţă, împăcându-şi conştiinţa cu abdicarea recentă a lui Chris, dar erau zile când se lupta cu el ca o fiară sălbatică.

— Dă-mi drumul. Te urăsc, să nu te mai văd în faţa mea.

— Eşti o mincinoasă mică şi dulce.

Nu putea să ţină aşa până la infinit şi când îi cedă într-adevăr, n-ar fi putut spune cum s-a întîmplat. Nu-l iubea. Ba cîteodată îi displăcea cu desăvîrşire. Dar el dădea un ţel zilelor ei fără scop, era cineva pentru care se putea îmbrăca să arate mai în avantajul ei. Ea primi mici daruri de la el, dar nimic altceva.

— Nu vreau o brăţară. Nu de la tine.

— De ce nu. Curioasă mititică mai eşti !

'. Lui Barrett nu-i trecu niciodată prin cap, că aceasta era felul ei de a-şi apăra demnitatea, sau că luîndu-l ca amant ea îşi regăsea siguranţa de sine.

— Dacă Chris nu mă vrea, altcineva mă vrea, îşi spunea ea furioasă.

In oraş, uzinele aveau de lucru. Din cuptoarele mari curgea oţelul topit, care trecea prin tăvăluguri unde îl răcea si îl presa, pentru a trece prin strung, spre a fi frecat si a se transforma până la sfîrşit, într-o părticică din marea maşină din războiul cel

B

lui

fa^ajina T,,-,, • c uojarî în -wtr-n ?i

tatr-im *. .'"nui contrat J W renfe rfe „*„A J'

/\ /\/\ •1srA '' /\ ↑ IS a1 ^S

£CT-™rUă«"-4s^«]^

* ° Agenda. Avea î 5 Caracter an ^ lmP^stie

~ S ' ~ " , - ^ , r r a s ^

" la

Aplicat'\Clteodatâ]a «««Pla.

tot nu i-i Se "- '

i-a ales

era soţul ei d mgriJ°^atâ • Jr--

supărare.

Iar gardianul surîztnd.
Beverley o găsi în salonul cel mare, în faţa uneî ferestre uitându-se afară.

— Cine este omul acela, Beverley ?

— Unul din grădinari. Ce drăguţ că ai venit. Am să sun pentru ceai.

— Se uita lung la mine când am intrat pe poartă.

— N-ai grijă, e un om bun. De când a fost împuş cat tata, trebuie să păzim casa mai bine.

Trecu cîtva timp, înainte ca Miss Andrews să se liniştească. Atunci povesti toate noutăţile uitându-se cu băgare de seamă la Beverley. Nu era nebună, cu toate că avea idei fixe şi cunoştea demult foarte bine idila amoroasă între Chris şi fata din faţa ei.

— Cred că ştii că sunt gata de plecare ? Chris Arden şi toţi ceilalţi ? Mary, jupâneasa mea are un văr, şi...

— lartă-mă. Am uitat dacă pui lămîie sau lapte ?

— Lapte şi două bucăţi de *zahăr,* spuse Miss An drews. Se îmbarcă peste o zi, două şi asta va fi sfâr şitul lor. Cum Beverley, calmă, îi dădu ceaşca, ea continuă : Chris Arden îmi lipseşte mult. E singurul bărbat, din cîţi am cunoscut, pentru care *as* da un ban.

Beverley, ţeapănă, fu surprinsă de a vedea două j lacrimi care curgeau pe obrazul prietenei ei.

— Eu nu mi-aş face griji. Vor veni înapoi, cea; mai mare parte.

— Nu cei cumsecade. Ştiu eu cine se va înapoia. •;

Ea plecă curînd după aceea, cu privirea femeii,' care era pe punctul de a se arunca în viitoare, iar Beverley se uită după ea când coborî prin grădină. Apoi se întoarse în casă, palidă şi zguduită. Chris pleca în război şi ea nu-l putea lăsa să plece cu gustul amar al ultimei lor întrevederi. Legătura din-

tre ei era prea puternică pentru aşa ceva. N-avea nimic comun cu căsătoriile lor, nimic cu o dragoste romantică. Era o legătură, care dura. Nu putea să-l lase să plece în necunoscut, singur, fără a şti asta. Dacă ar putea sta împreună la o masă să vorbească, să se înapoieze timp de o ora, două spre sinceritate, pentru ca să nu-şi mai amintească de nici o amărăciune, era tot ceea ce dorea ea.

în mai puţin de o săptămână, într-un mic hotel din periferia New-York-ului, totul dorit de ea se-ntîmplă întocmai. Chris în faţa ei în uniformă, spunându-i că se îmbarcă în seara aceea şi ea de fapt n-avea să-i spună nimic. Nimic de spus acestui om care era atît de indiferent şi care-i zîmbea voios peste masă.

— Zău că e splendid. Să mâncăm un adevărat prînz. De cîteva luni n-am înghiţit decît mâncare de popotă.

— Chris, vă îmbarcaţi într-adevăr astă-seară ?

— Taci, fetiţo. Chelnerul este aproape un spion şi numai peste o sută de mii de persoane ştiu de asta.

Lui îi era foame. Se uita Ja el cum mănâncă şi asemeni tuturor femeilor se mira, de pofta de mâncare a bărbaţilor în preajma unei tragedii. El mânca şi vorbea, vesel şi degajat, dar rămânea foarte indiferent, parcă ar fi întins braţul şi o ţinea la distanţă. Când sosi cafeaua, deveni tăcut. In sfîrşit se sculă şi se aşeză lângă ea.

— Şi acum, scumpa mea, spuse el serios, gata. Voi veni desigur înapoi, dar poate va dura mult timp. Să fim cinstiţi, nu ne va durea nici pe unul din noi. De aceea ai venit, nu-i aşa ?

— De aceea am venit, Chris. Am mai îmbătrinit acum Ştiu...

— Ştii că te-am iubit întotdeauna, spuse el. Te-am uitat cîteodată : toţi suntem la fel, Beverley. E scăparea noastră. Dar te-am iubit întotdeauna si cred că te voi iubi şi mai departe.

Ea era foarte liniştită, uitându-se ţintă spre el.

— *Nu,* spuse ea încet, nu va doare pe nimeni, afară de mine, de a şti asta, şi nici pe tine, de *a* şti aceasta. De a fi sigur că cineva te iubeşte, Chris, te face să suporţi mai uşor anumite lucruri, într-un fel şi mai greu. N-ar fi fost nevoie de toate astea. Am fi putut... Ea suspină adînc, Chris de ce nu ai răspuns niciodată la scrisoarea aceea ?

El se opri brusc, parcă toată circulaţia lui îngheţase dar îşi păstră expresia neschimbată. Deci sosise 0 scrisoare şi Lily — sau Katie. Dar Katie era acum soţia lui şi vocea lui când vorbi, iar, părea liniştită,

— Să nu ne mai gândim la trecut, astă seară, iubito, spuse el. Apa aceea a trecut peste zăgaz, şi s-o uităm. Avem împreună cîteva minute de stat împreună, e tot ce pot cere. Să nu le stricăm.

Erau într-adevăr cîteva minute, căci nu mult după aceea se uită la ceas si împinse scaunul la o parte. Apoi se aplecă peste ea si puse mâna peste a ei.

— Poate că nu vom mai face aceasta, fetiţo ; dar a fost ceasul nostru. O să-l duc în inima mea cît voi trăi.

Aceasta era despărţirea lor şi ea zîmbi forţat când 0l îi ajută să se urce în taximetru. „Zîmbiţi băieţilor voştri când pleacă". Dar el nu era al ei. Izbucni într-un pîîns grozav când se puse maşina în mişcare şi după puţin timp şoferul încetini şi se întoarse să-i vorbească.

— E greu, cucoană, spuse el. Dar să sperăm ca o să vină sănătos.

— îmi pare rău, gîfîi ea. M-am liniştit acum.

— Ce soldat frumos e. Aş putea să te duc până la debarcader şi poate mai poţi să-l vezi. Vei avea de umblat o bucată bună, dar ştiu unde se îmbarcă. Nu se putea hotărî să se ducă în camera singuratică de la hotel, încă nu, atîta timp cît Chris îşi aduna bagajul si se pregătea de plecare. La sfîrşit primi ajutorul şoferului, cu scopul de a-şi întipări în minte pentru vecie un tablou mic cît suprafaţa luminată de un felinar. Beverley se aşeză în umbră, şi-n faţa ei, spre vapor în lumina unei lămpi, înaintau cu puş tile, cu raniţele în spinare si purtând coifuri toate de oţel, -un şir nesfîrşit de oameni. Erau tăcuţi, afară de tîrîşul picioarelor pe asfalt. Ieşeau din întuneric spre lumină şi apoi iar în întuneric, întunericul îi înghiţea.

Dar nu văzu nici o urmă de Chris si la sfîrşit se întoarse spre maşină.

CAPITOLUL XXXIV

Aceasta nu este o istorie a războiului, ci a unui om care şi-a jucat şi el micul său rol, din care ieşi mai puternic, mai mult un chirurg bun. Căci Chris avu de împărţit viaţa lui activă în două părţi, înainte şi după vara din o mie nouă sute şi optsprezece. Numai la cîteva săptămâni interval, a doua bătălie de la Marna începu si divizia fu trimisă pe front. Fusese mutat de colo până colo. Era chirurgul regimentului acum şi ştia ce înseamnă, împreună cu ceilalţi medici militari, trebuia să urmeze trupele, să le dea primul ajutor şi să organizeze posturile de prim ajutor de

unde răniţii puteau fi evacuaţi la spitalele de campanie, la cîţiva kilometri în spatele frontului.

Când veni ordinul să intre în foc, Chris fu cuprins de o agitaţie stăpânită şi în ultima seară scrise scrisori care urmau să fie expediate în America la caz că i se întîmpla ceva. Scrise patru, întîi lui Katie, apoi lui Beverley şi domnişoarei Nettie şi la sfîrşit una lui Hiram Mortimer relativ la fiul Ursulei.

— Ştiu că te-am decepţionat în multe privinţe, scrise el lui Katie. Am vrut să fii fericită, dar probabil că nu eram făcut pentru a face fericirea unei femei, draga mea. Pe lângă multe altele, eram prea cufundat în munca mea. Nereuşita e a mea, nu a ta ; dacă vei primi aceste rînduri sper că-ţi vei clădi o viaţă nouă în care vei fi fericită.

Adaugă mai mult, ca şi cum prin lungimea scrisorii, micşora neputinţa de a exprima bine, ceea ce nu simţise si nu scrisese. Scrisoarea către Beverley era numai de două, trei rînduri :

— Nu fi mîhnită, iubita mea. Eu nu m-am schimbat niciodată — şi ciudat lucru, ce gânduri îţi dă războiul — poate că tot rămâne ceva după această mocirlă prin care -trecem în viaţă, în acest caz, voi fi acolo, ocupat poate, dar totuşi acelaşi. Totdeauna acelaşi, scumpa mea.

Dădu de ele peste cîţiva ani şi le rupse. Impulsul pentru scrisoarea lui Beverley trecuse si acum suna sentimental şi plângător. Războiul era suprema idioţie şi făcea din oamenii care se luptau şi mureau nişte sentimentali.

în ajunul atacului, Ted Lawrence făcu cafele şi statură de vorbă până noaptea tîrziu. Ted era grozav de agitat. Ordinele fuseseră citite de comandantul diviziei, care şedea la o masă de lemn simplă, într-o baracă tot *de* lemn. In jurul barăcii era zarvă multă

err

i Bmur rem <T9:,!J^n.r°Au<» r§ Dnr ^

, , , , ,

găsi în cîmp pe o buturugă, prăfuit şi disperat, le-gănând un cocean lung şi uscat.

— Alo, măi. Ce face aruncătorul de discuri ?

— Doamne, Chris, dar închipuieşte-ţi. Ce ai fă cut în războiul mondial, tată ? Şi va trebui să le po vestesc că am fost un inspector idiot. Un vînător de păduchi, zău...

In şcoală, lucrul începuse, căci o parte din răniţi *se* găseau acolo dinainte. Şedeau sau erau culcaţi în curte, cea mai mare parte tăcuţi, pe când praful zbura îri jurul lor şi bubuitul motoarelor îi asurzea. Sanitarii se învârteau în mijlocul lor făcând injecţii antitetanice soldaţilor cărora nu li se făcuseră încă. Obrazul lor era brăzdat de praf şi de năduşeală. Convoiul părea nesfîrşit.

— Adu altă tavă, si repede.

Mai multe seringi, mai mulţi T. scrişi pe frunte cu iod şi convoiul se micşora, căci se improvizau tărgi si ambulanţele se încărcau şi se retrăgeau în spatele frontului, încă nu erau destule paturi. Oamenii erau culcaţi pe tărgi pe jos, sau numai pe podea fără tărgi. Morfina nu îi adormea. Adesea le dădea poftă de vorbă. Nu le trebuia public, numai vorbe care să exprime gândurile lor care galopau. Chris lucra cu o repeziciune nemaipomenită. Sala de operaţii era mică şi înăbuşitoare. Răniţii fură aduşi înăuntru, pansaţi, operaţi când era urgenţă, speteze fixate, luate din camionul de măcelărie, bandajaţi.

— Te simţi mai bine, băiete ?

— Da, dar Doamne, ce obosit sunt doctore. La-să-mă aici, se poate ?

Dar nu puteau rămâne pe loc. Trebuiau să fie transportaţi mai departe, înspre centru, ca să facă loc celorlalţi care soseau. Veneau cu sutele. Unii uşor răniţi, dar alţii datorită prafului de pe şosea... Tot

personalul medical nu mânca, nu dormea. Rîdeau când se întîlneau, de roşeaţa ochilor, de hainele lor murdare şi pătate. Mâncau când puteau, sau deloc. Dormeau rar, sau cîte o dată pe picioare. Şi în acest haos, Chris munci zile întregi, mîinile lui de chirurg ener-vîndu-l, fiindcă nu putea să facă atît cît voia. Materialul începu să se termine şi într-o zi un intern deschise o cutie cu pansamente învelite în hîrtie de jurnal, datat din războiul hispano-american. Chris înjură, dar se servi de ele.

Nu mai era nimic acurn, decît războiul. Viaţa se rezuma la camera aceea mică si caldă, cu răniţi care intrau şi ieşeau. Era o atmosferă de detunături, de muşte care zbîrnîiau, de căldură, de miros de sânge şi de murdărie din tranşee. Variaţia consta într-o farfurie cu mâncare de la popotă, din când în când, şi un pat de campanie pe care te aruncai să dormi cîteva ore. într-o zi, Chris ieşi si se uita la uliţa din sat. Era lume şi zgomot. Abia o observase înainte ; nu se oprise niciodată. Părea de necrezut că acolo se jucau copiii chiar atunci.

Apoi Peters, şeful batalionului, fu omorît de o schijă si pe neaşteptate. Chris fu avansat. Era aproape de front acum, postul de prim ajutor instalat într-un conac, sub focul inamicului şi părăsit după puţin timp ; tunuri care bubuiau, obuze care explodau şi chiar ambulanţe care tot *se mai* retrăgeau. Nu mai dormise de cîteva zile, ochii-i erau injectaţi de oboseală şi de praf când în fine, într-o noapte complet neagră trecu prin perdeaua de cearşafuri în contra gazelor şi zări o licărire slabă.

Era istovit când ajunse acolo, dar nu era momentul de a se odihni. Erau hemoragii de oprit, pansamente de urgenţă de făcut. Lucrase toată noaptea şi ziua următoare, până când simţi că-i vine ameţeala şi

se culcă într-un colţ. Stătuse în picioare mai mult de treizeci şi şase de ore. Soldaţii continuau să sosească şi pe cît era posibil, fură trimişi repede mai departe. Cîteva ambulanţe tot rămaseră. Ceilalţi fură transportaţi în orice, automobile, camioane, căruţe cu arcuri, căptuşite cu paie. Răniţii erau culcaţi pe spate, proptindu-se unul de altul, atît cît puteau. Cei mai uşor gazaţi şedeau, ţinând pe ochii lor arşi, comprese.

— Toţi gata ? Hai să plecăm.

Camionul sau orice era, se punea în mişcare şi înainta pe întuneric. Unii din soldaţi nu mâncaseră ceva cald de peste o săptămână.

Era o vreme, când Chris şi ceilalţi lucrau pe căldură, cu masca contra gazelor. Era un chin în plus ; numărul răniţilor creştea regulat. Erau întinşi pe podea, tîrîndu-se când exploda un obuz dar altfel liniştiţi. Soseau mai repede decît puteau fi evacuaţi ; rezervele erau terminate, înainte de a fi înlocuite. Şi într-o seară, nemaiavînd pansamente deloc si personalul prea redus, Chris se hotărî să fure materialul de care avea nevoie. Ieşi afară să caute o motocicletă cu ataş. Nu era nici una, dar văzu o ordonanţă călare ducând de căpăstru un alt cal.

Chris ieşi din întuneric si îl opri.

— Unde duci calul acesta, camarade ?

Soldatul rînji.

— Lui Black Jake Pershing, răspunse el si vocea i se păru cunoscută. Dar Chris n-avu timp de vorbă, întinse braţul şi puse mâna pe ham.

— Spune-i lui Black Jacke să facă o plimbare pe jos, spuse el glumind şi desfăcând căpăstrul, încalecă şi plecă prin întuneric.

N-a uitat niciodată această plimbare nocturnă călare : şoseaua îmbîcsită cu soldaţi, mitraliere şi ca-

mioane, toate mergând înainte, făcând o haltă, apoi iar înainte, în ciuda tuturor regulamentelor era ocupată dintr-o margine într-alta, ca un fluviu indolent si poliţia militară, era neputincioasă faţă de puhoiul acesta. Cîteodată o lua peste cîmp, unde se pierdea în întuneric?. Altădată, singura lumină era a tunurilor, ca fulgerele de vară. în sfîrşit, sosi la spitalul .de campanie si încarcă coburii. Ca bătrânul Dave, se gândi el, zîmbind ; bătrînul Dave călare pe Nellie, pe drumurile de ţară, coburii lovindu-se de spatele lui. Numai că aici era altfel. Era un război urât, murdar, sălbatic. Şi cîmpul mirosea urît.

Când *se* înapoie în amurg, află că un obuz nimerise postul în plin şi că majoritatea personalului fusese ucis sau rănit. Unul din infirmieri îl văzu si alergă spre dînsul.

— Trebuie să plecăm, domnule căpitan, spuse el. Totul s-a prăpădit. Tot.

— Mai *e* şopronul, spuse Chris cu sânge rece.

Se mutară acolo şi lucrul continuă. Pentru el, războiul deveni un şopron ; un şopron plin cu răniţi, care veneau şi plecau ; cu lumina luminărilor, care *se* legănau ; cu o căldură înăbuşitoare ; cu un miros care te înăbuşea ; cu amoniacul de pe podelele vechi amestecat cu acel al sângelui, prafului şi murdăriei, îşi pierduse briciul. Nu-şi mai amintea de când nu mai făcuse o baie. Şi în afară de murdărie şi miros, mai era zgomotul neîncetat, vaietele oamenilor care sufereau, bubuitul si tropăitul stăruitor al circulaţiei pe şosele.

— Să mă steargă pe obraz, careva. E cald, ca în iad,

Războiul era un şopron. Chris era legat de viaţă prin drumul aglomerat din spatele lui şi de moarte prin drumul din faţa lui. Era bine să lucrezi şi să

dar prea mîcă pentru targa şi în cazul cel mai bun, vor trece multe ceasuri până va pătrunde prin şoseaua aglomerată ; nu era timp de pierdut, dacă nu cumva era chiar prea tîrziu. Apucă targa de un capăt şi puse pe cei doi brancardieri istoviţi, la celălalt şi aşa trecură peste cîmp.

Un picior după altul. Brancardierii scoţînd braţul din gaură. O groapă, Dick care gemea.

— JN"u ieşi din mers.

— Dumneata eşti, doc ? se auzi o voce în întuneric.

•— N-avea grijă, Dick. Te vom duce mai depărta.

•— Ce festă urîtă mi-ai jucat cu calul acela.

O dată se opri, spre a-i face lui Dick o injecţie cu morfină. Apoi în sfîrşit — spre dimineaţă — ieşiră în şosea şi găsiră o ambulanţă care mergea înspre front, dar reuşiră s-o întoarcă din drum.

Dick mai trăia când ajunseră la spitalul de campanie şi Chris bău o ceaşcă cu cafea tare şi se spălă pe tot corpul. Localul era o zahana, dar găsi o masă şi îl operă. Apoi, cu treaba făcută şi Dick înapoi snspre spitalul de bază, Chris căzu jos, ca un bou înjunghiat şi stătu acolo nemişcat. Cîţiva ani după *războiu,* comandantul regimentului, scrise o carte şi îi trimise un exemplar lui Chris. Sublinie un paragraf : „Ţin să menţionez aici, pe lângă mulţi alţii, pe căpitanul Nbel Arden. A prestat o muncă de necrezut în condiţii imposibile şi totuşi era vesel şi neobosit; un exemplu pentru toţi. îmi amintesc cu deosebire, de o noapte, când postul avansat fu părăsit, iar el şi doi brancardieri istoviţi au transportat un soldat grav rănit, mai multe ceasuri, peste , un teren mocirlos şi astfel i~au salvat viaţa." : Chris şedea înfundat în fotoliu şi închise ochii. Se văzu rătăcind prin întuneric, ţinând targa şi în-

/jurînd, atunci când se poticnea ; auzi gemetele lui Dick în timpul când era inconştient; avu în urechi, bubuitul tunurilor şi nu-şi putea reaminti când mân-case sau dormise.

Războiul era idioţia supremă. Pojîte însă că era aventura supremă.

CAPITOLUL XXXV

Şi războiul luă sfîrşit. Luă sfîrşit pentru Dick Walters culcat într-un spital pentru veterani, cu o medalie pentru vitejie şi cu ochii holbaţi după surori frumoase.

Luă sfîrşit pentru doamna Betts care purta acum o stea de aur, în loc să fie roşie, scriind scrisori disperate Comisiei de morminte din Paris ;

„Aştept cu nerăbdare informaţii despre fiul meu, unde e îngropat".

Luase sfîrşit pentru Ted Lawrence, care era la Coblenz unde învăţa pe nemţoaicele frumoase un cîntec, care începea cu ; „Cîntăm, cîntăm de Lydia Pinkham si de munca ei pentru ra-a-a-sa umană". Luase sfîrşit pentru Jerry Ames, care aterizând, se simţea ca un înger căzut din cer. Luase sfîrşit pentru Chris Arden, care tot mai lucra şi mai învăţa, într-un spital mare din Franţa şi îşi croia drum prin lacurile de mocirlă îngheţată, cu pasul ceva mai greoi, dar altfel neschimbat. Luase sfîrşit pentru Ka-tie, dezgustată si sătulă de Bob Barrett, vrînd să scape de el. Luase sfîrşit pentru Beverley. Luase sfîrşit pentru vecie, pentru domnişoara Nettie Simp-son. Se făcuse o placă de bronz care urma să fie fixată în coridorul principal al spitalului, pentru a

aminti generaţiilor viitoare de viaţa ei, jertfită pentru binele obştesc. Domnişoara Clarke, când sta în dosul biroului ei, curăţînd sertarele, aruncând în coş, mărunţişurile inutile adunate acolo, an de an si se gândea :

„Doamne, ea păstra orice. N-am mai văzut aşa ceva".

Găsi o fotografie mică a lui Chris, luată în curte, pe când era intern si, se uită îndelung la ea. Nu se schimbase mult, cu excepţia liniilor de la nări până la colţurile gurii, care erau mai adinei ; altfel arăta tot ca un băieţandru. Părul vîlvoi îi mai cădea peste faţă şi îl dădea peste cap cu nerăbdare. Tot mai putea fi violent. Totuşi dispăruse ceva din obrazul lui, de când fusese luată această fotografie : aroganţa şi uşurinţa tinereţii. Domnişoara Clarke oftă şi o puse bine.

Ultimul act, făcut de domnişoara Nettie, fusese de a primi pe Beverley în şcoala de infirmiere, ca auxiliară provizorie ; căci pe-atunci, izbucnise epidemia de gripă. Boala secera oamenii în Franţa, ca griul copt si în America făcea victime mai multe decît frigurile galbene. Oamenii umblau pe stradă cu măşti pe obraz. Chiar chelnerii din hoteluri purtau măşti. Spitalul era supraîncărcat de bolnavi şi redus ca personal ; în octombrie, Beverley veni la domnişoara Nettie şi ceru să fie admisă. Domnişoara Nettie, ascunzând picioarele ei umflate sub masă, se uită la ea întristată.

— Nu mă tem de muncă.

— Ce ştii dumneata de muncă ? Şi ce spune ta tăl dumitale ?

— Are vreo importanţă, domnişoară Nettie ? Pot învăţa. Trebuie să fac ceva- Să lenevesc pe când alţii mor...

La sfîrşit, domnişoara Nettie o primi ca infirmieră auxiliară şi în aceeaşi seară fu vizitată de Staun-ton Lewls. îmbătrânise, dar altfel nu se schimbase.

— Nu admit asta, strigă el. E absurd. E o nebu nie.

— Nu admiţi ce ? întrebă ea liniştită. Si nu-mi vorbi mie aşa, Staunton Lewis. Tot mai conduc sec ţia mea din spital şi dacă Beverley e sătulă de ceea ce numeşti dumneata un cămin...

— I-am oferit un cămin afurisit de bun, mulţi ani.

— Aşa crezi dumneata, spuse ea, mulţumită de dînsa. Şi nu fi prost. Du-te la fabrica dumitale de bani, Staunton, şi lasă fata în pace- Te cunosc prea mult, mai mult decît aş vrea să-mi amintesc, şi te-am urmărit cum ţi-ai construit aici un monument. Dar nu te stimez, nu te-am stimat niciodată. De treizeci de ani, aştept să ţi-o spun.

— Ţi-ai pierdut minţile.

— Nu, răspunse ea liniştit. Dar nii-am pierdut viaţa, Staunton. Nu mă poţi îndurera acum.

Se uită lung la ea, îşi luă pălăria şi plecă. Chiar învins, era de neîmblânzit, tot încăpăţînat. Ea cîşti-gase bătălia, dar ştia că el nu-i va ierta această victorie niciodată. Puţin importă, se gândi ea. Peste cî-teva săptămâni sau luni...

Două zile mai tîrziu, Beverley intră în spital. Era culcată într-o cameră mică pe un pat tare şi asculta zgomotul dimprejur ; procesiunea infirmierelor spre şi de la baie prin hol, zgomotul ambulanţei care so-sea, ţipătul îndepărtat al unui copil care plângea. In dulap atîrnau uniformele albastre simple, pantofii cu tocuri joase şi sacul de rufe murdare, în cameră, se afla patul pe care era culcată, un birou, o masă şi două scaune. Nu mai erau noi, dar îşi aminti cum

cu mulţi ani înainte, ea se dusese cu mamă-sa la New-York, să le cumpere.

— Sunt foarte urîte, mamă.

— Nu mobilăm o casă, draga mea.

Nu dormi, dar se simţi calmă cum nu mai fusese de ani de zile. Aici, în fine, avea un sanctuar şi o muncă. Ca şi Chris, simţi că spitalul era căminul ei, cămin pe care nu-l simţise niciodată în casa mare. Doar patul tare o supăra după patul ei luxos. „Sunt moale", se gândi ea, „moale şi răsfăţată". Se sculă din pat şi se aşeză în faţa biroului, în cămaşă de noapte şi îi scrise o scrisoare lui Jerry, aşa cum făcea zilnic, numerotând-o în colţ, ca să ştie dacă lipsea vreuna.

„Dragă Jerry : nu rîde când vei primi aceste rîn-duri. Sunt în cămaşă într-un dormitor din spital, unde încep să lucrez mîine dimineaţă. Ştiu că o să ţi se pară. curios, dar au mare nevoie de ajutor acum, cu epidemia de gripă şi toate celelalte. Sunt foarte agitată, cu toate că voi freca podelele de cele mai multe ori. Se freacă aşa de mult pe aici".

Tremura când isprăvi. Cu fiecare scrisoare simţea că se înstrăina şi mai mult de el.

A doua zi începu serviciul, liniştită şi cu pricepere- Avînd nevoie imperioasă, de personal, spitalul o primi fără comentarii. Ea frecă prima sală de baie cu plăcere, umblă nenumăraţi kilometri în pantofi eu tocuri joase pe duşumelele tari şi purtă de la un loc la altul, tăvi grele. Seara avu dureri la mîini şi picioarele-i erau umflate. Se ducea să se culce, şi cîteodată trebuia să se scoale în mijlocul nopţii ca să curețe sala de operaţii ; atunci văzu pentru prima oară, tragediile din fabrici. Acestea erau lucrurile pe care le văzuse şi le cunoscuse Chris, şi când

el î ncercase să le ai,-

; parcă aerul '
6n

-o zi o î adus lui
Chris '

Katie ^ hol

Un

de în

e Un

90

şo

conver-

]or
o astfel 'de C7 *J* *ea* care că

vorbească de Ch •
i ^i Chris aSf' cocotată ne u?! C^ns' această
acrificat vfita n"? de aceste *fe*^-*U* *înTMvoiati*

s Ile' Scott vorbea 9J

jargonul meseriei lui. Tuburi răcite, filtre de aluminiu şi terapia generală a razelor X,

— În curînd, nu vom mai avea nevoie de voi chirurgii, spunea el îngîmfat. Uitaţi-vă la radium, la noi şi veţi vedea.

Scott avea el nevoie de un chirurg şi cît de curînd. îşi va pierde braţul drept şi o ştia. îl purta într-o eşarfă, dar refuză să fie operat până la înapoierea lui Chris. Până atunci punea pe asistenţi să lucreze intens, avea grijă de peşti şi se ducea acasă seara la nevastă-sa cu o veselie forţată.

— Ieşi afară, dulceaţo, vreau să fac o baie.

N-a lăsat-o niciodată sâ-i vadă braţul gol şi neacoperit.

La spital se făcuseră noi transformări, printre care, tratamentul Carrel-Dakin ; nişte tuburi de cauciuc perforat care se lăsau în rană şi se instila încet o soluţie dintr-un irigator atîrnat deasupra patului. O cură nouă cu parafină pentru arsuri. Chirurgia plastică, introdusă în urma războiului. Şi un simţământ peste tot, că se reia totul de la început, acum că trecuse şi gripa şi războiul.

— înainte, America. Hai. înainte şi tot mai sus.

Chris veni acasă în februarie. La începutul călătoriei fusese destul de vioi, dar cu cît se apropia de sfîrşit, nervii îl părăseau. Oceanul fusese furtunos. Frînghii de siguranţă fuseseră întinse de-a lungul punţii vaporului şi soldaţii care se duceau după mâncare se agăţau sălbatic de ele. Dar furtuna se potrivea cu dispoziţia lui Chris. Cu pipa în gură, măsura puntea, conştient că fiecare zi *îl* aducea mai aproape de viaţa de care scăpase. Medicii militari de pe vapor nu erau toţi veseli. Părăsiseră de mulţi ani sau de mai multe luni, clientela lor, formată atît de greu, şi o clientelă nu

\ ca o afacere.

ţ, dar

undeva la

__ iit, i_md~

' *Aşteaptă*

van, si furtună, o coloană lungă de oameni flă-mânzi, atîrnaţi de frânghie si strîngând farfuriile de tinichea în mână, veşnicul poker, în ceea ce se numea salonul, vuietul cornului, anunţând că ceaţa s-a ridicat de pe ţărm, înclinarea şi tangajul vaporului .'

„Doamne, s-a învîrtit în loc toată vremea .'"

Undeva în apus era casa lor si noile probleme ale vieţii.

în ultima zi, Chris îşi făcu bagajele şi se urcă pe punte. Acum în sfîrşit, pricepu că războiul se sfîrşise. Apă liniştită şi soare de iarnă; în fine, debarcaderul, poliţia militară ţinea ordine, ţipetele şi strigătele mulţimii ţinută în frîu, cu obrajii încleştaţi, căutând fiecare pe al lui.

— Mamă, îl văd pe Joe.

— Unde ? Unde, Millie ?

— Acolo ! Face semn.' O, mamă, uite ! Si e bine. Bine de tot.

Katie era şi ea acolo. Purta o blană nouă, era mai durdulie, dar foarte veselă, până ce află că Chris nu putea fi demobilizat numaidecît.

— De ce nu ? întrebă ea dezamăgită. Speram că vom avea o săptămână, ca să facem cumpărături şi să mergem la teatru, Chris.

— Nu se poate, draga mea. Dar poţi, stai o săptămână. Am să vin să te văd.

Dar odată singuri în taximetru, se simţiră străini unul faţă de celălalt, străini, care se regăseau

după o despărţire de aproape doi ani. Ca şi cum anii de intimitate, trăiţi împreună, se şterseseră. Căutând să spună ceva ca să rupă tăcerea, Chris vorbi de lucruri indiferente. Când întinse mâna şi o luă pe a ei, se supuse, dar privirea ei era pe stradă, la oameni şi la galantare. Era foarte agitată, îşi dădu el seama, dar nu din pricina înapoierii lui. Când îi retrase mâna, aproape că nu observă.

— Ce plictiseală, că trebuie să fii demobilizat, spuse ea. Vreau să dau o masă săptămâna viitoare în onoarea ta.

— Aşa se face ? întrebă el, zîmbind. „Doamna Arden a dat o masă aseară în onoarea soţului ei, reîntors din război".

— N-ai de ce să rîzi, spuse ea înţepată. Am foarte multe obligaţii şi trebuie să mă achit de ele.

Simţul de înstrăinare continuă la hotel şi nu se micşoră mai ales când Chris observă cum Katie fuma ţigară de la ţigară.

— Ai şi tu un viciu, văd ?

— Toată lumea fumează acum.

Nu protestă, dar de atunci fu silit să suporte fumatul ei încontinuu, care îi dădea un prilej în plus să se enerveze. Katie era o fumătoare dezordonată. Arunca cenuşa pe covoare, sau uita s-o scuture şi cădea pe rochie. Drumul îi era însemnat cu o dîră de cenuşă.

— Un lucru e sigur, spunea el fără a fi răutăcios. Vei şti întotdeauna să găseşti drumul înapoi.

— înapoi de unde ?

•—• De oriunde ai fi fost, draga mea.

Nu-l înţelegea niciodată ce voia să spună. Nici în zilele următoare, nu se apropiară mai mult, unul de altul. Când putea scăpa din tabără, Chris venea

să iasă împreună cu *ea,* încerca să-i admire rochiile cumpărate, mergea la teatru şi apoi la supeuri, încercând uneori prin felul lui de a se purta, să-i capteze interesul. Era inutil. Ea era sătulă • de război, pe care-l considera ca sfîrşit şi atunci de ce să-şi mai facă griji ? Era însă mândră de el în uniformă când observa că femeile se uitau lung după el. Cu toate acestea, într-o seară îi propuse să-şi scoată crucea roşie de pe guler.

— S-o scot ? De ce ?

— INTu trebuie să ştie fiecare că n-ai fost decît un doctor, acolo.

— Nu mi-e ruşine de asta.

După aceea nu-i mai pomeni de război. Era prea preocupat să găsească o ancoră care să-i ţină legaţi unul de altul. Katie era pe povîrniş. La hotel, sta toată dimineaţa în pat citind fleacuri romantice, cu hainele răspândite prin cameră, aerul îmbîcsit şi în sala de baie, prosoape, creme de tot felul si săruri de baie, de-a valma una peste alta. Când venea de la cartierul lui atît de ordonat şi o găsea în patul presărat cu cenuşă, se-nfiora amintindu-şi de Lily. Iar când, în disperarea lui, îi propunea să aibă un copil, ea era tot atît de încăpăţînată ca înainte.

— Nu fii idiot, Chris. Dacă crezi, că eu am să sufăr lunile acelea...

— De ce să nu te mai gândeşti, Katie ? Nu mai suntem copii şi mi-ar place să aud un copilaş prin casă.

Ea găsi însă un motiv nou, de care se servi triumfătoare :

•— Şi să-l creşti ca sa fie carne de tun pentru războiul viitor ! Nimic de făcut, Chris I Odată pentru totdeauna.

Atunci renunţă. Când fu demobilizat şi se întoarse acasă, sentimentul de înstrăinare nu dispăru. N-avea impresia că se reîntorcea acasă, într-un fel destul de ciudat casa — în afară de camerele lui de consultaţie, — nu mai era a lui, ci ale lui Ka-tie. Era plină cu mobile noi, Olga plecase şi alţi doi servitori îl tratau ca un musafir, nu ca pe stă-pânul lor.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Katie ! Am impresia că trebuie să le dau şi bacşiş.

Nu prea semăna cu tabloul pe care şi-l făcuse despre înapoierea lui acasă, se gândi el. O jupî-neasă necunoscută, în uniformă, îl întrebă, unde să-i ducă geamantanele, iar Katie era prea ocupată cu sindrofia ce o proiecta.

— Voi invita şi pe Morrissons, Chris.

—• Cine mai sunt şi Morrissons ?

Seara tîrziu se duse în biroul lui si închise uşa. Se simţea buimăcit şi singur. De mult nu mai fusese singur, azvârlit dintr-un loc într-altul. Acum era ca într-un vîrtej, ameţit, zăpăcit. Sus, Katie era ocupată, cu listele de invitaţii, cenuşa ţigărilor căzând peste hîrtii. Servitorii se duseseră la culcare şi după scurt timp caloriferul răcindu-se, se duse greoi jos pe scară şi-l încarcă. Aşa a fost înapoierea acasă, în noaptea aceea, pe când se dezbrăca, îşi dădu seama, că după acest război nu numai mormintele erau pline cu morţi.

CAPITOLUL XXXVI

Petrecerea lui Katie avu loc după o săptămână. Un fecior străin şi lume pe care n-o văzuse înainte,

se perindară sus în salonaș, unde se beau eocktai-luri, și apoi se duceau jos *la* masa.

— Când voi putea muta birourile de aici, voi avea mai mult loc, le spunea ea-

— Ai făcut minuni, Katie.

Pentru cei mai mulți era Katie. Mâncau din alimentele lui, beau din șampania lui, jucau bridge și se uitau pe furiș la el.

Să le povestești lor ! Cu ochii sticloși de băutură și rochiile femeilor prea decoltate. Chiar rochia lui Katie era prea decoltată.

— S-a sfîrsit. Să uităm de el.

— Să bem pentru că s-a sfîrsit.

Erau tineri și eleganți. Chiar Chris recunoscu aceasta. Dar el nu aparținea acestui mediu, după cum nu aparținuse nici casei Lewis acum o mie de ani. își dădu toată osteneala, dar numai după ce plecară și se găsi iar singur în camera lui de consultații se simți din nou ca la el acasă, își aprinse pipa și o învîrti în mână. Pe masă, tot mai erau manualele lui, Anatomia de Gray, Osler și Materia Medica. Le lăsase acolo pentru motive sentimentale, dar lângă fotoliul lui văzu o bibliotecă turnantă cu alte cărți. Intr-un colț era dulapul cu medicamente, într-altul scaunul chirurgical, îi erau toate cunoscute și dragi. Aici cel puțin era la el acasă, Aici va trăi si va lucra ; dar.un om trebuie să aibă pentru cine, sau pentru ce să muncească...

Deschise sertarul biroului și căută fotografia micului Noel, dar nu o găsi.

Stinse lumina și era pe punctul de a se urca, când auzi voci și o văzu pe Katîe care cobora cu Bob Barrett. O ducea de braț si amândoi zâmbeau.

— Ei, a fost o petrecere reușită ?

— Doctorul, voi. n

ta.

l* n S-3.

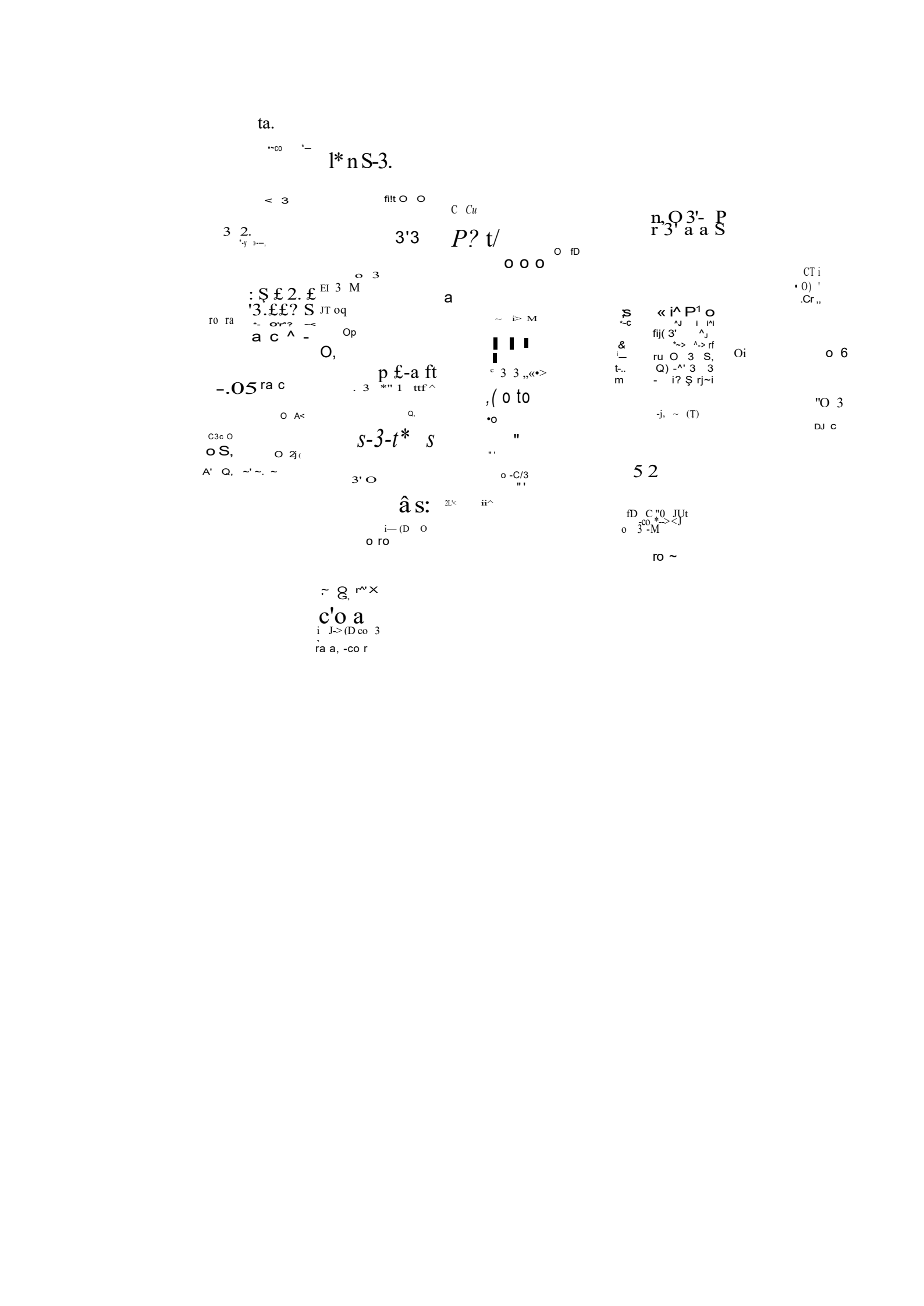

— Şi îţi închipui poate, că o să mi se rupă inima ? răspunse ea. Dar să nu te aştepţi să mă vezi tîrîndu-mă înapoi la picioarele tale, Chris Arclen. *A* trecut vremea de aşa ceva.

In seara aceea Chris îşi mută toate lucrurile. Hainele, chiar uniformele cu insignele pe guler şi mirosind încă uşor a gunoi, praf şi năduşeală, cum miroseau toate uniformele în Franţa. Fără a-i spune măcar noapte bună, trînti uşa şi o lăsă singură...

Amintindu-şi mai tîrziu de această scenă, Chris nu-şi putea da seama cum ajunsese la situaţia aceea. Sforile care-] mişcau ca pe o marionetă erau întotdeauna invizibile. Dar în acea seară, Katie distru-'•-*tise* intenţionat orice satisfacţie ar fi putut avea el, şi mai tîrziu se întrebă dacă ea nu inspira mai cu-rînd milă, când încerca sâ-l coboare la nivelul ei.

Până dimineaţă îi trecu necazul, dar hotărîrea rămăsese aceeaşi, într-un fel, respira mai uşurat. Ea făcuse un lucru îngrozitor pentru el. îl făcuse să piardă încrederea în munca ce o prestase în timpul războiului. Ceasurile nesfîrşite de muncă, de murdărie si ele pericol i se părură neînsemnate acum-Caută să şi Je scoată din minte. Cîteodată însă, când şedeau faţă în faţă la masă, cu luminările aprinse, avea impresia că era iar în Franţa, lucrînd. febril într-un post de prim ajutor, în lumina unei luminări înfiptă în «fiul unei sticle, cu oamenii care gemeau pe podea şi şobolani mari ca pisicile care se ascundeau în umbră.

De cîte cn intra în sala de operaţii a spitalului strălucind de curăţenie, îi apărea deodată spitalul de campanie, cu duzina de mese de operaţii într-un rînd, munca de zi şi de noapte si coifurile şi măştile de gaze pe fiecare pat. Această viziune ar fi putut să

tului General, ingineri care construiau poduri şi puţuri, adăposturi ascunse pe marginea drumurilor, evrei din est care mureau curajoşi pe .front, nopţi cu lună şi bombardamente aeriene, paturi eliberate si ocupate înainte de a fi avut timp să le împrospăteze ; şo'bolani, noroi, scânduri pe care dormeai, păduchi ; toate astea şi vocea lui care răsuna fără căldură.

— Şi rezultatul a fost, că procentajul mortali tăţii...

L-au felicitat toţi. la sfîrşit, invidiindu-l pentru experienţa cîştigată în chirurgia craniană, în chirurgia abdominală şi în noua chirurgie toracică. Milioane de corpuri tinere au fost experimentate în laboratorul războiului, şi acolo au rezultat noi cunoştinţe, aproape o nouă ştiinţă.

Dar el îi decepţionase, şi se înapoic acasă învins în sufletul lui.

După aceea nu mai vorbi de război.

— Nu 1-am *văzui,* spunea el. Nici un om nu 1-a văzut. Şi afară de asta, nu uitaţi că am fost foarte ocupat, întotdeauna cineva avea nevoie de ceva.

Aceasta a fost povestea lui Chris despre război şi în general, povestea războiului însuşi.

CAPITOLUL XXXVII

Războiul luase sfîrşit pentru patru milioane de oameni. ..Aproape jumătate fuseseră în Franţa, dar pentru toţi însemnase un dezechilibru care le făcu întoarcerea la viaţa normală foarte grea. Ani şi luni de zile au ascultat de ordinele date şi rar au fost siliţi să .aibă grija lor. Majoritatea erau tineri si chiar dacă s-au luptat, s-au şi jucat când aveau ocazie. Războiul fusese scăparea din realitatea înspăimântă-toare. Acum trebuiau s-o înfrunte iar.

Aşadar, Jerry Ames sosi acasă, coborît ca un înger, cu aripile frînte din cerul albastru unde fusese atît de fericit. Nu mai era decolarea în zori, pe când ceaţa mai era groasă pe pământ şi mecanicii se mişcau ca nişte umbre pe teren, nu mai era : „Gata, băieţi. Drumul !«. Nu mai era urcatul în avion, zumzetul elicei, decolarea şi înălţarea şi în fine, pămân-tul sfînt sub el şi cerul si mai sfînt pe deasupra. Nu mai avea impresia, că el şi avionul lui, erau unul şi acelaşi, plutind pe deasupra nenorociţilor de pe pământ, apoi înălţîndu-se tot mai mult, tot mai rnult, cu ochii ageri, fiecare, nor un ascunziş posibil pentru duşman, cu toată libertatea, completa libertate a aerului. Poate o luptă dîrză, jucându-se de-a v-aţî ascunselea cu duşmanul,

— Cunosc .şiretlicul acesta, încearcă pe celălalt.

Avea unde să meargă, şi încă cum. Rîdea sinou citeodată, în avion. Ce-i păsa ? Ce dracu îi pasă ? Asta era viaţa, sportul, aventura. „Apucă-l de coadă", „Bun băiat, acela", Dădea drumul la un foc nereuşit, încă o dată. Puţin noroc şi apoi înapoierea pe teren, aterizarea, soldaţii la popotă, mult de mâncare şi mult de băut. Cineva cîntând pe un pian dezacordat şi toţi cîntând în cor : „Dulce Adelina". Cîte unul lipsea.

— *Nu* s-a înapoiat. Trebuia să vină de două orc.

Dar pianul continua. De ce să te îngrijorezi. Nu se putea face nimic. „Adelina mea, dulce Adelina". Spre sfîrsit erau aproape toţi înlocuiţi, numai Jerry Ames avusese noroc.

— Am crezut că voi aţi bombardat nodul de cale ferată.

— Sigur că da.

— Atunci ce aţi aruncat ? Alune ? Ia te uită la fotografia asta.

Apoi, totul se sfîrşi brusc *si pe* vaporul care-l du-i cea acasă în acea primăvară, Jerry scoţînd o ţigară, într-o cabină întunecoasă nu putu s-o pună în gură. încercă de mai multe ori, apoi aprinse un chibrit şi în fine reuşi. Dar se speriase.

— Cit ai băut ? întrebă medicul vaporului.

— Ca ceilalţi. Destul.

— Bine, dar dintr-un. mosor de aţă şi cîţiva nas turi aş face un sistem nervos mai bun ca al clumi-tale, băiete. Va trebui să laşi băutura. Şi pentru ve cie. Ascultă ce-ţi spun.

Renunţă la ea în tot restul călătoriei şi chiar cît-va timp, după aceea. Fu perfect sobru când îl primi Beverley la New-York, dar ea se sperie când îl văzu

slab şi obosit şi cu linii adînci pe obraz. O salută în felul 'lui totuşi cu voioşie.

— Ei. Ce face fetiţa ?

O sărută cam neîmlemânafic. Ea nu putu să scoată o vorbă. Venise înapoi, tot copilăros, tot jovial, ru toate că trecuse prin multe. O cuprinse o duioşie

— - Sint foarte bine Jerry. Sunt atit de fericită,

atît...

Ea se îneca ele emoţie şi el o mingile.

— Las că-i bine, Bev- Bravo. Pentru numele lui Dumnezeu, nu plânge ! Sunt aici. Sunt bine şi vesel. Ce ar fi să mergem undeva, astă seară ?

Asta îi semăna mai mult. El se învîrti pe chei dind ordine, luînd un taxi, dar ea observă că mîinile ii tremurau şi în maşină îi luă mâna şi o ţinu strîns.

— De ce să ieşim astă seară, Jerry ? Ai nevoie de odihnă nu-i aşa ? Aş vrea... aş vrea să te îngri jesc clacă îmi dai voie. Arăţi foarte obosit.

— Obosit ? *Eu ?* şi zîmbi. Am petrecut de minu ne. Ce ar fi să mergem la un teatru şi pe urmă să dansăm ? Ce piese se joacă în oraş ?

Ieşiră în seara aceea, a doua şi în toate celelalte seri. O săptărnână, două fu prudent, apoi într-o seară intră în camera ei la hotel abia ţimndu-se pe picioare.

— îmi pare rău, fetiţo, spuse el răguşit. Am în-tîlnit cîţiva camarazi. Am băut înainte să vină cu prohib-prohibiţia. Apoi genunchii i se îndoiră şi căzu °a o piatră.

11 luă acasă imediat ce fu demobilizat. Holmes îi aşteptă în uşă şi tatăl ei în hol. Din fericire Jerry avea o zi bună şi trecu prin cenzura lui Staunton, destul de bine. Dar în seara aceea bău mai mult ca

un sfori din sticla de whisky şi fu inconştient douăzeci şi patru de ore. La urmă, ea se sperie şi î) cho-mă pe Clîris, clar tocmai atunci *Jerry* se trezi-. Numai când se găsiră iar jos în salonaşul familiar, vorbiră amâncîoi, si atunci ca doi vechi cunoscuţi, ca'şi cum seara de la New-York nici nu existase.

•— JV~o sa fie nimic, BeverJey. Dar, natural, hu trebuie să'se mai repete. •

— A trecut prin atîtea, Chris. Nu vorbeşte, dar ghicesc.

— Da, răspunse el, cu gîn'dul ia altceva. Nu o uşor să vorbeşti de asta. Dar tu ce faci ? întrebă el brusc. Arăţi obosită. Dacă îfi trimit ceva să te în vioreze, vrei s-o iei ?

— Natural, dar mă simt 'bine, te asigur.

Doctor şi bolnav, se gândi el, pe când se urca în maşină, îşi amintea tot timpul de acea seară la New-York înainte de a se îmbarca şi acum Doamne, îi trimitea untură de pestei Gura îi era uscată, pe când ieşea pe poartă. Erau mai aproape unul de altul, când se gândea Ia ea în Franţa decît acum unul 'în'i faţa altuia. Totuşi mergând jos pe deal în acea zi simţea că. legătura între ei era tot atît de puternică ca altădată. Mai tare poate, fiindcă erau bărbat şi femeie şi romanţa zilelor clin tinereţe se .transformase în ceva mai adînc ; dragostea.reţinută şi ascunsă dar pasionată a doi oameni care erau profund morali. El oftă în sinea lui. Ce fac oamenii în astfel de cazuri ? Trăiau înainte, probabil. Lunile treceau, anii treceau şi agonia, poate trecea şi ea. Dragostea se schimba în prietenie, doi oameni aşezaţi în faţa căminului, fericiţi de a fi împre'unä când puteau, dar pasiunea trecuse. Curios, ca un' om *sa se* gândeaşcă Ia anii, când virilitatea lui va înceta să se mai afirme.

Reverley, ducându-sc înapoi *să-l vegheze pe* Jerry, se gândea la fel. Se aşează încet, uilindn-se la omul din pat. *Nu-l* învinovăţea. Avea pentru eJ sen timentul pe care-l ai, faţă de un fiu neascultător şi când Jerry deschise ochii se aplecă peste el şi îi puse mina pe frunte. Asta îl trezi şi o privi îndelung cu ochii injectaţi.

— *Nu* sunt bun de nimic Bev. Nu voi fi niciodată. De ce nu mă părăseşti ?

•— *Nu te voi* părăsi, Jerry. Vom lupta împreună ca să scapi.

Obrazul lui se destinse şi îi luă mâna. După aceea adormi un somn normal. El tot îi. mai ţinea mina şi ea nu mişcă. Aici era. locul ei, lingă el ajutându-I. Nu-l va părăsi niciodată. Tîrziu noaptea, înapoi în camera ei, ea se duse totuşi la fereastră şi se uită la luminile oraşului. De cîte ori nu stătuse acolo, cu privirea fixă la pomul Ailanthus si dincolo de el, la luminile coşurilor blestemate. Dar acum pomul dispăruse şi cu sfârşitul războiului, ceva ca o linişte de mormânt se abătuse asupra fabricilor.

Ea şi Chris. Ea şi Jerry. Scriind lui Chris şi ne-primind răspuns. Nunta cu Jerry, jos în grădină si surîsul convins în faţa fotografului. Se întoarse în cameră şi prin oglinda mesei de toaletă îşi văzu obrazul, palid şi obosit, începea să semene cu mama ei, găsi ea. Apoi, îmbrăcată, în cazul că Jerry ar fi avut, nevoie de dînsa, se aruncă pe pat, cu faţa în jos. Aceasta va fi viaţa ei de acum înainte. Tot ce mai conta în viata ei.

Când intră Jerry In cameră, o găsi culcafă în întuneric. Jerry era palici şi tremura, dar in ochii lui .se citea o hotărire dîrză. Se îndreptă spre patul ci şi se uiiă trist la ca.

— Aşa e dragă B e v, da ?

Ea se .întoarse şi se aşeză.

— Sfnt obosită, Jerry. Altceva nimic.

— Nu dormeai ?

— Nu.

— Atunci hai să lămurim chestiunea asta. El se aşeză pe marginea patului, slăbit dar complet treaz. Aşa smt eu, JBev. Ştii bine. Nu mai am nici un ca muflaj. Acum ştii cum stau lucrurile. Vrei să o duci aşa mai departe sau vrei să te desparţi ? Nu te rrîndi Ia mine; gândeşte-te la tine. Pişti tânără. Dacă ai scăpa de mine, ţi-ar merge mai bine, si îţi dai seama de aceasta.

— Ţi-am spus că vreau să stau lingă tine. Jerry.

— Asta nu vreau eu, spuse el îndîrjit, Nu-mi trebuie o infirmieră. *Nu* sunt încă destul de bătrîn pentru asta, şi am ispăşit ceea ce am făcut, şi am uitat. Eu vreau o soţie, nu o soră de caritate.

— Ţi-am spus...

—• Nu te acuz. Poate că mă acuz pe mine si Dumnezeu ştie cît ai fost de generoasă. Numai, iată, eu nu mă mulţumesc cu generozitate, asta e.

— Jerry, spuse ea liniştit. Aş vrea să-mi spui un singur lucru. Numai unul singur. Ţii într-adevăr la mine ? Sincer, vreau să zic. N-am fost niciodată sigură. Nu sunt sigură nici acum.

— Sigur că te iubesc. Tc-am iubit întotdeauna.

—• Mă iubeşti, dar nu mi-ai fost credincios, Jerry. Nu înţeleg. Cred că aşa sunt femeile. Poate că bărbaţii sunt altfel. Nu ştiu.

— Altfel ? Dădu din umeri si se ridică. Da,

snunpa mea. O femeie e totuşi o femeie cumsecade, daca se mărită cu un bărbat pe cind e îndrăgostită de altul. Asta-i ce ai făcut tu, nu-i aşa ? pe 'când un bărbat... Nu sfîrşi si după o clipă auzi că închisese uşa lui si îl ştia că plecase.

Dar criza aceea îl inspâimântase iar. Se luptă greu în lunile următoare. Săptămâni de-a rînclul se dusese la biroul lui, încercând să nu se uite la cer, si să nu asculte zumzetul avionului de peste capul lui; căutând să-şi adune firele vieţii din trecut, atît cît putea. Apoi, avea perioade când era nervos si irascibil si când nu mânca la masă. Staunton Lewis îl observa.

— Din ce trăieşti ! Din aer ?

— Nu mi-e foame.

Două, trei zile şi apoi iar dispărea. După rnai rnulte experienţe de acest fel, Beverley îl chemă intr-o seară pe Chris şi îi povesti adevărul...

— Nu-l învinovăţesc, Chris. Dar se omoară.

— Ce pot să-i fac eu ? Ce ar putea fa'ce cineva, Beverley ?

— Cred că ştiu unde se află. Dacă ai putea să-l găseşti şi să-l aduci acasă...

Deodată toată rezistenţa ei se fărîmă si plânse în hohote pe umărul lui.

— Nu mai pot, Chris. Am ajuns Ia capătul răbdării. Şi acum să fiu nevoită să mă adresez ţie.

— Cui altul, te-ai adresa ? Ştii că te poţi bizui pe -mine.

— Sunt atît de obosită, Chris.

—. Ştiu. Ştiu, draga mea. Culcă-te si încearcă să dormi. Am sâ-l găsesc eu.

Ii dădu drumul şi rămase la capătul scării, până când ea se urcă ascultătoare sus. Fu cuprins de milă Şi de mânie, iar când ea se întoarse înspre el, văzu

un bărbat robust si *liniștit.* care își punea doar pălăria.

— Noapte bună, Chris.

— INFoapte bună. Nu te necăji.

II aduse pe Jerry acasă, în zori, un Jerry, care-l confundase pe Chris cu poliţia militară şi care înghiţise mai multe palme până să *se supună. Chris fu* acela care stătu lângă patul în care Jerry era culcat, într-o stare de inconştienţă. Stătea cu capul în mîini, aşteptând ca injecţia să-şi facă efectul şi veghind pe bărbatul din pat. Ce ironie, se gândea el, că tot ce putea face acum pentru Beverley, era să-i dea clteva ore de odihnă şi să încerce să salveze de dragul ei, un om, consumat la treizeci şi cinci de ani, pe care ea nu-l iubise niciodată.

Acesta a fost primul din multe alte episoade de acelaşi fel. Cîteodată, .Jerry lipsea numai o zi. Apoi lipsea cîte o săptămână şi Chris îşi petrecea tot timpul liber, cutreierînd oraşul după el. Devenise un caz patologic, un beţiv psihopatie. Chris, o ştia, Beveiiey la fel, până şi Staunton Lewis îşi dădu seama de situaţie. Aceasta era o grijă în plus pe lângă toate celelalte care se îngrămădeau cu o mare repeziciune. Se întinsese prea mult. în timpul războiului şi sfîrşitul brusc al acestuia îi dădu o lovitură puternică. Tîrziu noaptea, pe când aştepta pe Jerry, Beverley zărea lumina sub uşa biroului lui şi ştia că era acolo. Dimineaţa coşul era plin cu hîrtii, acoperite cu cifre mici şi ordonate.

— Staunton îşi clădise un imperiu care acum se fărîmiţa în jurul lui.

Totuşi o mai duse în primul an după armistiţiu şi o bună parte din al doilea. Intr-o dimineaţă, valetul bătu la uşa dormitorului şi îl găsi gol. Se duse în camera de baie, dar Lewis nu era acolo şi atunci

o preveni pe Beverley. Numai după ce cercetară toată casa, Beverley îşi aminti de camera, mamei ei,-care era încuiată. Acolo îl găsi. Părea că stătuse în faţa patului, deoarece se prăbuşise pe el.

' Ea nu ceru nici un ajutor. Văzu numaidecît că era 2nort, mort de cîteva ceasuri şi atunci îl lăsă netulburat pe patul lui Annie. Părea că aceşti doi oameni, despărţiţi mult timp în viaţă, erau acum iarăşi uniţi. Probabil că se ducea des .acolo,' să-stea lângă acel pat, când în casă era linişte; poate se plimba prin cameră, curn făcuse pe vremea când mama ei mai era culcată acolo; şi poate că lua oglinda de baga, de pe masa de toaletă şi se uita la ea, amintindu-şi.

„De unde este asta ?"

„Mi-ai cumpărat-o la JYeapole, Nu-ţi mai aduci aminte *?"*

Beverley stătea lingă pat, uitându-se la el. Curios că îngăduise el morţii să-l demaşte. In felul lui ciudat, el o fi iubit~o pe mama ei, si poate că a vrut să ajungă important tocmai pentru a-i impune. O făcuse ca o compensaţie pentru statura lui mică, şi atunci o pierduse.

Beverley se aplecă şi puse o mână pe braţul lui.

— Cred că ea ştie acum, tată, spuse liniştit, Poate că a ştiut-o tot mereu.

Mai era acolo, când o găsi Holmes si conform '•^poziţiilor ei, îl lăsară acolo, întins frumos pe P'itul lui Annie. Mai tîrziu, 1-au aşezat în mausoleu, aproape lipit de Annie. Pe coşciug, Beverley grăise numai numele lui şi un vers din Stevenson P[e] f[a]r[e]-i ţinea lângă patul lui. „E aici, unde dorea a fie".^ Fiindcă avusese şi el mândria .şi amărăciu-[lle] lui, îl acoperi cu un giulgiu de flori. Parcă şi ei, tată şi fiică, aveau o taină.

Fu foarte calmă, «mi se deschi.se testamentul. Fusese făcut în timpul prosperităţii imperiului său şi socotind legatele, donaţiile pentru laborator şi o sumă foarte mare pentru construirea unui spital modern pe terenul de lângâ casa lui, rămânea foarte puţin pentru dînsa. Nu-i păsa prea mult. Banii n-au jucat niciodată un rol important în viaţa ei. Dar când, după cîteva zile îl concedie pe Holmes şi acesta refuză să plece, ea plânse amarnic pentru prima oară, după moartea tatălui ei.

— Eu rămân aici, domnişoară Beverley, spuse Holmes cu sânge rece. Le-ar fi plăcut să ştie la amândoi, că eu rămân să am grijă de dumneata.

Atîţia ani de viaţă şi acum rămăsese numai cu Holmes.

Jerry se ţinu bine în timpul acestei nenorociri. Avusese şi el pierderi din cauza războiului şi năruirea averii lui Lewis era gravă pentru el. Dar la Beverley nu se mai întoarse. Trăia hotărît o viaţă aparte acum. Venea acasă, se îmbăia, se îmbrăca şi ieşea, iar. *Ea* auzea maşina lui ieşind pe poartă şi aştepta să se înapoieze. Cîteodată venea, altădată nu. Se culca atunci, dar nu dormea. Stătea în întuneric şi îşi făcea planuri. S-ar putea ca să fie forţaţi, să vîndă casa şi să se mute într-altă parte. Dar unde ? Făcea mici proiecte practice, dar nu îndrăznea să se gândeasdă mai departe, ca şi cum mobilând o casă ar fi putut mobila viitorul.

CAPITOLUL. XXXVIII

Ce bine era iar înapoi la spital. Fără îndoială, acolo era casa spirituală a lui Chris. Cert, că dormea si cîteodată, mânca acasă, dar în afară de orele

de consultaţii, rasa nu-I mai atrăgea deloc. Pe Ia miezul nopţii sau mai tîrziu se inapoia şi ele obicei găsea lumină si prieteni de-ai lui Katie încă acolo, dar adesea era stins, numai o lumină în hol. Se urca sus in fosta cameră a Jui Dîck, se dezbrăca, citea puţin şi dteodafă adormea cu lampa aprinsă. Dar viaţă interioară *avea* puţină sau deloc. Era o maşina care lucra bine, mai bine ca niciodată şi atit.

După perioada de dezamăgire, acum avea iar de lucru, îşi luase o soră pentru cabinetul din oraş. o femeie tmără şi practică, fără prostii în cap. Ajutorul ei .îi era de .mare folos. Dacă clin cind în cinci mz-î reuşea cîte ceva, odată criza trecută cu bine, respira adine cu recunoştinţă. Avea mari răspunderi acurp. Câteodată greşea —• „J\Tu zei, ci oameni" şi ducea cu el un sentiment amar ele nereuşită. Dar, în general avea încredere în el. Cind găsea cîte o victimă a unei mîini neexperimentate, îl apuca o furie grozavă.

— E scandalos, spuse el lui Ted Lawrence, orice om care are un cuţit si o pereche de mănuşi de cauciuc în zilele noastre, crede că poate deschide un abdomen.

— Şi eu cred că tu eşti perfect şi că nu faci niciodată o greşeală, răspunse Ted.

— Sin t atit de încrezut ? întrebă Chris, roşind.

— Cam îngîmfat cîteodată, spuse Ted voios. Dar o .să-ţi treacă.

Chris se gândi mult la asta mai tîrziu. Unde era limita Intre îngîmfare şi siguranţă în chirurgie ? Se supraveghea după aceea şi fu mirat eonstatând că după ce făcuse o treabă bună, se uita în jur, în sala de operaţie, pentru a primi o aprobare tacită. Văzuse când o făceau alţii şi îi dispreţuia pentru aceasta. Acum făcea si el la fel.

.Se stăpâni, De atunci, cind termina cu un bolnav, cerea să i•'• se aducă -următorul, scurt si politicos. Pie'rdu-îrisă din popularitate'. Fusese ceva camaraderesc în cererea lui de .ap'robare--aproape copilăroasă...Pentru acea clipă, cind se îndrepta si privea în jurul lui, eî si" grupul din jurul mesei formau un tot,' uniţi prin succesul lui.

Infirmierelor]c părea râu- de această schimbare a-hii.'; •'•'- '••'•"•

•--•- Foarte inândru şi încrezut a de\'enit.

. - C e vrei, războiul a schimbat multă lume.

Acasă, - Kcitie conducea casa cu pricepere, cu ţoale că turba că el venea nere^u'a! la mn^;ă si că, dară ea 'îi oferea puţine plăceri personale, ni ii da cica si mai puţine. Chiar orele lor nu coincideau întotdeauna. Cu mult înainte de a se trezi ea, el era sculat si în drum spre spital si de multe ori, el ve nea acasă, clupă ce se culcase ea. înlocuind uşa din faţă cu băgare de seamă şi simţind mirosul de muce gai în hol, Chris era avertizat că era iar la ei acasă.

;

încetul cu încetul, renunţă la medicina generală, dar într-o noapte, în toamna aceea, doamna Gus Strobel —- născută Sophia Barker —• născu un băiat asistată de el. împreună cu Gus duseră copilul jos în prăvălia întunecoasă şi îl puseră pe cîntarul de carne. — Opt pfunzi şi jumătate, fără mâna ta, Gus ! Când se uită la Gus, avea lacrimi în ochii lui bîînzi si albaştrii...

-—-Aşadar, s'puse el cu vocea tremurîndă, am un fiu. Eram un om fără rost, doctore, până m-am însurat cu ea. Acum, totul e schimbat. Şi ea mi-a născut un băiat. Dumnezeu e foarte milostiv, doctore.

Fu foarte calma, *când* se deschise testamentul. Fusese făcut în timpul prosperităţii imperiului său si socotind legatele, donaţiile pentru laborator şi o sumă foarte mare pentru construirea unui spital modern pe terenul de lângă casa lui, rămânea foarte puţin pentru dînsa. Nu-i păsa prea mult. Banii n-au jucat niciodată un rol important în viaţa *ei. Dar* când, după cîteva zile îl concedie pe Holmes si acesta refuză sa plece, ea plânse amarnic pentru prima oară, după moartea tatălui ei.

— Eu rămân aici, domnişoară Beverley, spuse Holmes cu sânge rece. Le-ar fi plăcut să ştie la amândoi, că eu rămân să am grijă de dumneata.

Atîţia ani de viaţă si acum rămăsese numai cu Holmes.

Jerry se ţinu bine în timpul acestei nenorociri. Avusese şi el pierderi din cauza războiului şi năruirea averii lui Lewis era gravă pentru el. Dar la Beverley nu se mai întoarse. Trăia hotărît o viaţă aparte acum. Venea acasă, se îmbăia, se îmbrăca şi ieşea iar. Ea auzea maşina lui ieşind pe poartă şi aştepta să se înapoieze. Câteodată venea, altădată nu. Se culca atunci, dar nu dormea. Stătea în întuneric şi îşi făcea planuri. S-ar putea ca să fie forţaţi, să vîndă casa si să se mute într-altă parte. Dar unde ? Făcea mici proiecte practice, clar nu îndrăznea să se gândeasdă mai departe, ca si cum mobilând o casă ar fi putut mobila viitorul.

CAPITOLUL XXXVIII

Ce bine era iar înapoi la spital. Fără îndoială, acolo era casa spirituală a lui Chris. Cert, că dormea si cîteodată, mânca acasă, dar în afară de orele

de consultaţii, casa nu-l mai atrăgea deloc. Pe Ia miezul nopţii sau mai tîrziu se înapoia şi de obicei găsea lumină şi prieteni de-ai lui Katie încă acolo, dar adesea era stins, numai o lumină in hol. Se urca sus in fosta cameră a lui Dick, se dezbrăca, citea puţin şi citeodată adormea cu lampa aprinsă. Dar viaţă interioară avea puţină sau deloc. Era o maşină care lucra bine, mai bine ca niciodată şi atît.

După perioada de dezamăgire, acum avea iar de lucru, îşi luase o soră pentru cabinetul din oraş, o femeie ti nară si practică, fără prostii în cap. Ajutorul oi îi era de mare folos. Dacă din când în când rui-i reuşea cîte ceva, odată criza trecută cu bine, respira adine cu recunoştinţă. Avea mari răspunderi acurn. Cîfeodată greşea —• „Nu zei, ci oameni" si ducea cu el un sentiment amar de nereuşită. Dar, în general avea încredere în el. Cind găsea cîte o victimă a unei mîini neexperimentate, îl apuca o furie grozavă.

— E scandalos, spuse el lui Ted La\vrence, orice om care are un cuţit si o pereche de mănuşi de cauciuc în zilele noastre, crede că poate deschide un abdomen.

— Şi eu cred că tu eşti perfect şi că nu faci niciodată o greşeală, răspunse Ted.

— Sunt atît de încrezut ? întrebă Chris, roşind.

— Cam îngîmfat cîteodată, spuse Ted voios. Dar o să-ţi treacă.

Chris se gândi mult la asta mai tirziu. Unde era limita între îngîmfare si siguranţă în chirurgie ? Se supraveghea după aceea şi fu mirat constatând că după ce făcuse o treabă bună, se uita în jur, în sala de operaţie, pentru a primi o aprobare tacită. Văzuse când o făceau alţii şi îi dispreţuia pentru aceasta. Acum făcea si el la fel.

,Se stăpîrii, pe-'aiunci, cind termina tu un bolnav, cerea să i • se--'aducă '-următorul, scurt şi politicos. Pierdu -'însă ˙ din popularitate; Fusese ceva camaraderesc în cererea lui de aprobare--aproape copilăroasă. ..Pentru acea clipă, -cind se îndrepta şi privea în jurul lui, el şi "grupul din jurul mesei formau un tot,'uniţi prin succesul lui.

Infirmierelor]c părea rău- de această schimbare a Ini.'- •"• ••.••••

--- Foarie rnândr'u şi încrezut a devenit.

... Ce vrei, războiul'-a schimbat multă lume.

Acasă, - Katie conducea casa cu pricepere, cu 'oale că Uirba că el vesiea nere^u'ai la masă şi că, dacă r-a 'îi oferea puţine plăceri personale, el îi dădea si' mai puţine. Chiar orele lor nu coincideau înioideatma. Cu mult înainte de a se trezi ea, el era sculat şi in drum spre spital şi de multe ori ci venea acasă, după ce se culcase ea. înlocuind uşa din faţă cu băgare de seamă şi simţind mirosul de mucegai în hol, Chris era avertizat că era iar la ei acasă.

încetul cu încetul, renunţă îa medicina generală, dar într-o noapte, în toamna aceea, doamna Gus Strobel — născută Sophia Barker —• născu un băiat asistată de el. împreună cu Gus duseră copilul jos în prăvălia întunecoasă si 11 puseră pe cîntarul de carne.

— Opt pfunzi şi jumătate, fără mâna ta, Gus !

Când se uită la Gus, avea lacrimi în ochii lui blânzi si albaştrii...

—-Aşadar, spuse el cu vocea tremurînclă, am un- fiu. Eram un om fără rost, doctore, până m-am însurat cu ea. 'Acum, totul e schimbat. Şi ea mi-a născut un băiat. Dumnezeu e foarte milostiv, doctore.

c
u

•runca

•. .L

" d " "

pe

— Sin t a] dracului cu femeile, spuse Teci cu modestie.

.împreună controlară listele. Chris deschise dosarul si aşternu pe birou, arhiva lui. îşi arunca trecutul peste gard, simţea asta. Oricft de neimportantă ar fi fost povestea fiecărui caz, prin fiecare totuşi curgea un strop din sângeîe vieţii Iui. Aici se luptase şi biruise; acolo pierduse. C/nd dădu pesle foaia lui Henry lamieson, -se uită lung Ia ea şi retrăi lunga şi dureroasa lui agonie. Vocea lui Jlenry la telefon. „A murit, doctore". Şi Katie, care discuta animat in sufrageria lui Lewis, fiirtlnd cu JPIT^. El ghemui hîrtia şi o aruncă la coş. Ted se ui*â Ta e],

— S-a lichidat totul ?

— Da, s-a lichidat.

La sfârşit Ted adună dosarele.

—• N-am nevoie să-ţi spun, Chris, ce simt.

Chris îşi umplu pipa cu atenţie.

— Ai grijă de ei, Ted. Asta îţi cer. Cei mai mulţi îmi sunt prieteni, îmi vor lipsi, cred. Chirurgia e o specialitate independentă, îi vezi o dată şi pe urmă s-a sfîrşit. E ca treaba unui instalator de ţevărie.

—• Chiar instalatorul, îşi are rostul lui.

Ii conduse pe Ted la uşă în seara aceea, simţin-du-se uşurat dar şi întristat. Ted care ducea trecutul Iui într-o geantă mică sub braţ. Nimic nu trăda lupta ce o dăduse cu moartea, care pândise prin colţuri, sau zilele când bătălia sfîrşindu-se după o lungă încordare, intra într-o casă înveselită ca prin minune.

— Se simte mai bine, doctore. Cred că a trecut criza.

Sau urcfnd o scară cu pas mai uşor, inlr-o cameră *Ungă* nu pat, privind pe bolnav cu surisul pe buze.

d•••" Te-ai hotârît să *te fac!* bine, nu-l aşa ?

Acest transfer *către* Ted Lawrence avea totuşi si o parte comică. Două zile mai tîrziu, Ted intră solemn în camera lui Chris şi ii întinse un document care arăta a fi o foaie de observaţie.

— Iţi înapoiez pe asta, spuse el, foarte umil.

—• înapoi ? Despre ce vorbeşti *?*

— Despre o haină de seară. Ştii ce e asta. Ceva cu care te îmbraci...

•— Ştiu asta. Dar ce e cu haina de seară ?

— Ei, nu e un costum de baie. Tocmai voiam să-ţi spun. Şi dacă e vorba să scot pe bolnavii tăi din apă... păi bine, eu sunt doctor, nu scafandru. Bătrînul Josh a avut aseară o criză de nebunie şi a aruncat pe nepotul său în fluviu. Până la urmă 1-am scos. Dacă aş fi avut patine pe rulete...

Acum însă Chris rîdea cu lacrimi.

— In haine de seară ? gîfîi el, când putu să vor bească.

— In hainele mele de seară. Mi-am pierdut jo benul şi când am sosit la petrecere m-au aşezat pe podea în bucătărie, să se scurgă apa de pe mine şi au căutat peşti prin buzunare. Dacă crezi că e amu zant...

Josh era în închisoare atunci şi în drum spre casa de nebuni, dar.'Ted lăsă dosarul pe masă şi după citi va ani, Chris îl găsi într-un cufăr vechi, împreună cu Lena păpuşa. Când îl găsi şi îl ţinu în mină, simţi acel fior de tragedie amestecat cu comedie pe care nu-l pot înţelege decît medicii..

îşi opri cabinetul de acasă, numai din sentimentalism şi pentru cazuri urgente. Consultaţiile le dădea în cabinetul din oraş. N-avea numai o soră acolo, mai luase şi o secretara. Ea şedea la un birou în sala de aşteptare, mânuind telefonul, controlând vizitele

Iui, o fată tânără, energică care îşi aducea dejunul într-o cutie, *ii ţinea* contabilitatea şi trimitea socotelile. Ctiris o tachina fără milă.

— Ai hoinărit iar toată noaptea, nu-i aşa ?

•—• Nu, desigur că nu.

—7 Dar de ce ? Asta e ce vreau să ştiu. Sora îl ajuta să-şi pună halatul, dar el uitându-se la lista de consultaţii, o dojenea cu severitate.

— Trebuie sâ-ţi dai mai multă osteneală, domni şoară Evans. Cheltuielile noastre cresc, după cum vei fi băgat şi dumneata de seamă.

—• Am să caut să fie mai bine mîine, răspundea ea cu modestie.

In acest cabinet, se simţea la el acasă. Lista era rareori goală. El devenise o figură importantă în oraş şi reputaţia începu să se întindă mai departe. Doctori de la ţară îi trimiteau bolnavi şi din când în când se ducea chiar el în vreun colţ îndepărtat când bolnavul nu se putea mişca din loc. 11 lua pe Teci şi pe domnişoara Evans, infirmiera, cu el şi lucra cu ce avea la îndemână.

— Masa din bucătărie, domnişoară Evans; gă seşte pe cineva care să ţină lampa.

Un foc mare în sobă ca să fiarbă instrumentele, mirosul anesteziculuí, 'lumina nesigură a lămpii, domnişoara Evans desfăcând cearşafurile şi pansamentele sterile, Ted administrând eterul şi bietul bolnav, speriat când îl vedea pe Chris mascat ca o stafie. Apoi, mănuşile şi prima linie roşie şi la lucru, cu muzica unui ibric care şuiera sau poate piuitul puilor din coteţ, sau noaptea cu ciripitul păsărilor care adormeau.

— Ca în război, Ted .'

— De ce să dezgropăm trecutul ?

Se înapoia în oraş, obosit dar satisfăcut. Adesea

dormea, in tren sau în maşină, dar altădată stătea oho.sit şi se destindea. Se gin dea din n n d m dnd Ja Dave Morţi rner. Aşa lucrase el. Jhtr-un 'fel avea impresia că opera începută de Dave el o continua. Viaţa era ciudată, foarte ciudată. Parcă-J vedea pe bătrinul Dave şi ii auzea:

— Băieţii din războiul civil au avut idei juste. Puneau o amputaţie în rumeguş şi lăsau viermii să o cureţe.

Acum un grup de oameni vorbeau de viermi s ferii i şi făceau chiar experienţe cu ei. Ciudat, grozav de ciudat, toate astea.

Cîteodată-î veneau bolnavi de prin împrejurimi pe o targa întinsă pe podeaua vagonului de bagaje şi un biet doctor de la ţară, stând obosit pe un cufăr lângă ea. Intr-o zi, Chris era pe chei şi văzu un om, cenuşiu la faţă, coborînd din tren.

— Fiul meu, doctore, spuse el. Nevasta mea se roagă pentru dumneata şi pentru el.

Era cît p-aci să-l piardă, pe bolnavul acela, dar Chris se luptă ca un taur. Viziunea acelei femei era în fata tuturor gesturilor lui şi la urmă el — sau ea — cîştigă. Se simţi istovit, dar triumfător.

— Cred, că am trecut hopul.

—• Da, cu ajutorul lui Dumnezeu.

îi conduse chiar el la gară când plecaseră acasă, tatăl şi fiul. Simţea că ar fi vrut să pună băiatul în braţele mamei. Totuşi, pe drum se întrebă, dacă nu se sacrificase pentru acest bolnav mai mult decît pentru un altul şi se gândi la credinţa lui Dave în rugăciune. Exista oare ceva nevăzut ? El nega. asta; şi ce putea bătrînul Dave să implore, Ia nevoie ? JVu ştia, dar după aceea, avu mereu senzaţia că lucra cu mai mult spor şi mai bine.

Fără discuţie, bolnavii lui de~acum înainte erau

numai cazuri, îşi dădea toată osteneala lângă ei, le trimitea socoteala şi apoi îi uita. In faţa lui trecea caleidoscopul mizeriei umane, dar îl mişca din ce în ce mai puţin. Era înăsprit acum. îşi făcea grijă de necazurile lui desigur şi în momentele acelea, Katie evita să-l vadă. Era nervos şi supărăcios cu ea.

— De ce nu-ţi faci timp să-mi teşi ciorapii ?

— Dacă ai avea maşină, n-ai rupe o pereche pe zi îşi cumpără un automobil. Acum conducea ma şina'prin poarta care ducea la spital şi o parca lu cioasă şi nouă, alături de celelalte. Trecuse mult timp., de când se uitase la Bergman, Grant şi ceilalţi, cu ochi invidioşi, făcând acelaşi lucru. .Dar în afară de Creastă indiferenţă a lui, nu se schimbase mult. Tot mai împingea scaunele, când îi erau în drum, tot azvîrlea lucruri care i se păreau inutile, ca gu lere şi cravate.

•— Dracu să-l ia, striga el si îşi rupea gulerul de Ia gît sau arunca cravata pe podea. Când auzea aceste lupte în depărtare, Katie îşi încleşta buzele şi nu-i ieşea în cale. Dar de obicei era indulgent şi se scuza faţă de ea.

— îmi pare rău rle zgomot, dragă; dar dacă dai petreceri şi mă obligi să mă îmbrac...

Căci Katie îşi organizase acum cu multă atenţie o altă viaţă pentru ea. E! n-o acuza, în schimb nu erau niciodată singuri. Dacă o fi fost ceva între ea şi Barrett, el avea impresia că se terminase, căci frecventând numai societatea aleasă a tinerilor căsă-toriţi, ea avea pretenţii mai mari acum, dar cile-odată tot îl mai întâlnea pe Barrett acasă. Nu singur, totuşi. Când deschidea uşa principală, i se întîmpla să dea peste o mulţime de invitaţi si să audă zăn-găni tul paharelor de cocktail, de alcooluri şi de

gheaţă, şi un sunet gălăgios ţie voci. Când apărea, cum făcea cîteodată, zgomotul înceta, puţin ci te puţin.

— Alo, doctore. *N-am ştiut* cu crai acasă.

De fapt nu-l preţuiau, cu toate că din clnd în când, cîte o fata îi făcea declaraţii, servindu-se *de* metodele care erau pe atunci la modă.

— Unde-ai fost, de nu te-am cunoscut până acum?

— Ce mă crezi? Sunt doar un simplu muncitor.

— Simplu în nici un caz. Să ştii că te plac.

El îi zîmbea.

— Sin t două feluri de a place...

— Doamne Sfinte, îmi faci un compliment ? Dumneata?

Ea se îndepărtă ca celelalte. El nu era bun pentru aşa jocuri de cuvinte. *Nu* era făcut pentru aceste jocuri de după război, de a da şi a lua. de a face curte şi de a se îmbăta.

La prima vedere tot ar mai fi putut să treacă drept un tânăr om de afaceri, care-şi vede energic de treabă. In ţinuta sau obrazul lui, nu era nimic care să dezvăluie că ocupaţia lui era lupta cu viaţa si cu moartea şi nu specula cu rente şi acţiuni. Făcea parte din mai multe cluburi, cu toate că nu prea avea timp de ele. Când rupea un ceas, două, juca golf şi cîteodată după vizitele mai tîrzii în spital, juca poker cu internii. Era şi membru al Colegiului Chirurgical, ducându-se la şedinţe, ascultând cu interes pe Mayos, Cri]e Cushman si pe ceilalţi oameni mari. Cu războiul, se terminase. La fel şi cu teoria izolării în chirurgie. Acum medicii circulau, se duceau în clinici, discutau între ei despre idei si experienţe noi.

De două, trei ori se duse chiar la un congres al Asociaţiei Americane a Medicilor. Uitându-se la

41.?..

•*
$

medicii mai bătrini, găsi ca erau mai degrabă filozofi clecii entuziaşti, ca si cum, după insuccesul lor, de a domina rasa umană în ce priveşte îngrijirea corpului, recunoşteau în sfîrşit că aceasta era o himeră irealizabilă. Cu toate acestea, Chris ştia că cea mai mare parte erau totuşi idecllisti, devotaţi unei ţinte care .odinioară fusese o profesie, o artă, o ştiinţă si c viaţă de muncă adesea fără recompensă.

' Observînclu-i, pe cind citeau rapoartele lor, scrise adesea în ceasurile liniştite ale nopţii, cîncl alţii dormeau ; dîndu-şi seama de adincimea şi lărgimea experienţei lor, el simţi că ei se sacrificaseră mai mult decît ar fi trebuit, parcă consuw&rea zilnică a vitalităţii lor, îi istovise încetul cu încetul.

Mulţi dintre ci aveau gravat, pe faţă, nopţile nedormite petrecute la căpătliul bolnavilor, nopţi do sforţări continue şi de insuccese, în contrast cu această vădită oboseală, tinerii erau ageri, optimişti, plini de energie, dar într-o :d şi ei...

Care altă meserie excludea posibilitatea de cîs-lig sigur financiar? se gândi el. Sau cerea un sacrificiu atH de mare ? Şi pe drumul acesta trebuia să păşească şi el. Pe când se bărbierea în faţa oglinzii, în camera din hotel, constată adincimea liniilor de pe obrazul lui.

„E o viaţă infernală", îşi spuse el, şi simţea o gelozie secretă pe oamenii de afaceri pe caro îi cunoştea, care îşi terminau ocupaţia numai prin simplul fapt al închiderii biroului lor...

în anul următor, amputa braţul lui Scott de la umăr. încercase să-l salveze, dar venise momentul când nu mai era nimic ele făcut. Stătu lingă patul lui până ce narcoza trecu si primele cuvinte ale lui Scott fură caracteristice.

— Ce taine că nu va mai trebui să -mai port eşarfa aceea blestemată, Chris.

— Nu, nici o eşarfă, Scott.

Aproape că n-o mai văzuse pe Beveriey Arr.es. După primele luni, nu mai trimitea după el cinci dispărea Jerry. Nu era drept, să-i răpească din timp, când era atît de ocupat, si nu era bine pentru nici-unul din ei. Vieţile lor erau rostuite, :pentru toată viaţa şi singurul lucru cuminte era să le lase aşa.

Când ii comunică lui Chris. hotărîrea ei, el o pricepu, întristat, dar serios.

— N e-am croit vieţile noas'ue, Chris. Trebuie să ie ducem mai departe. . . . .

--- Dar tu nu poţi s-o suporţi pe a ta sinnură.

— 11 ani pe Holrnes.

-~ Da, spuse el. II ai pe Holrnes. şi la .nevoie, mă ai si pe mine. întotdeauna cînu vei avea nevoie, scumpa mea. Să nu uiţi, niciodată.

Nu uitase, dar nu trimise după el, Ea meritase asta. Acum îşi va duce singură calvarul. El o în tâlnea, cîteodată, şi mtîlnirile acestea mtunplătoare îl dureau fiziceşte. Dar era pregătit acum, li va trece si îşi va vedea iar de munca, de succesul şi de cariera lui. .-•

Cu toate acestea dormea prost- începu să slăbească si deveni nervos, în acest al treilea an. după înapoierea lui din Franţa, Ted Lawrence care cîştiga bine ca internist, se duse la Katie să-i vorbească de el.

— Nu poate s-o ducă aşa mai. departe, spuse el. De când nu şi--a mai luat un concediu? De ce nu-i vorbeşti 3

— Să-i vorbesc ! exclamă ea. încearcă dumneata. Pe mine nu m-ar asculta, in orice caz.

— Va fi doborît într-o zi, pe onoarea mea.

Dar ea nu era convinsă. Chris era rezistent si

daca el ţinea la meseria lui, mai mult decît la orice... dădu clin umeri şi Ted *o* măsură, de la părul scurt şi ţigară pină ia picioarele ei In pantofi cu tocuri înalte.

— Dacă se prăpădeşte, ce te faci? Nu-mi închi pui că l-ai lăsat să facă multe economii, adăugă el brutal.

— N-o să se prăpădească, spuse ea liniştită, li place să muncească. Dacă intervine o pauză de o *?A,* două,, începe să arunce toate lucrurile pe jos. Dacă crezi că viaţa e uşoară cu el, te înşeli amarnic.

Ted aprinse o ţigară si observînd cum ca arunca cenuşa pe parchet, aduse o scrumieră şi o puse între ei.

— Ascultă-mă, Katie, spuse el. Chris nu e fericit. Nici măcar nu e mulţumit. Dumneata ştii mai bine decît mine care-i cauza. Dar e un băiat de treabă. De ce nu-l faci fericit ? De ce nu faci nici un efort ca să-l ţii ? Face parte din seria de soţi credincioşi dacă îi dai ocazia.

Ea rîse scurt.

— Credincios! Nu cred. Cum a fost în. timpul războiului? Cum e în camera de consultaţii, când e închis acolo ore întregi, cu fel de fel de femei ? Toate se prăpădesc după el. Este tipul care atrage fe meile. De altfel, cam toate femeile se îndrăgostesc mai mult sau mai puţin de doctorul lor, nu-i aşa ? Dumneata o ştii mai bine!

— Parcă-l aud pe Bo'b Barrett, spuse Ted fu rios. E o minciună, ca aproape tot ce vorbeşte el. Chris e făcut numai pentru o femeie. Crede-mă, aşa e.

— Atunci poţi fi convins că eu nu sunt femeia care îi trebuie, spuse Katie liniştită şi scutură iar cenuşa pe podea.

Ted plecă foarte îngândurat. O apărase pe Ka-tie cît putuse, dar începu să creadă că răceala între ea şi Chris era rnai mare deeît îşi închipuise el. Se întrebă, în după-arniaza aceea când se urcă în maşină să-şi facă vizitele, dacă oare Chris, mai era îndrăgostit de Beverley Ames ? Şi în acest caz, ce se va întâmpla ? Căci dispariţiile periodice ale lui Jerry erau de domeniul public. Aceste ple-'cări si înapoieri ale lui erau subiectul de bîrfeală al oraşului, cu ţoale că Beverley tot ţinea capul sus si că zîmbea, cu un suris palid şi distrat. De curînd Jerry fusese ridicat de pe stradă şi dus la spital de către poliţie şi mai tîrziu fu găsit de către o infirmieră pe scara de incendiu dînd din braţe, parcă ar fi avut aripi.

— Hai s-o luăm clin loc ! îi spuse, când ea puse mâna pe el.

— Mai bine, dă-te jos, domnule Ames. E frig afară.

El se uita la ea cam aiurit, dar cum era tânără si frumoasă îi zîmbi.

— Dacă aşa vrei draga mea.

•— Da vreau.

L-au pus după aceasta într-o cameră cu gratii la ferestre. Acei ce aveau treabă pe acolo, puteau s-o vadă pe Beverley stând lângă patul Iui. Cite-orlată îi citea, altădată stătea liniştită pe când el dormea, ca si când veghea un mort. Acei ce o cunoşteau, ştiau însă că nu-l va părăsi niciodată. Războiul i-l .lăsase ei, parcă ar fi fost mutilat şi ea ii îngrijea cît putea.

—- O să încerc să dorm.

— Vrei să-ţi citesc, Jerry ? Sau preferi să dormi ?

El întindea mina si ea i-o strîngeaa Atunci aţipea si ea stătea ghemuită fără să se gândească la nimic pin ă ce se trezea din nou.

••;'• Totuşi ea avea rmilte griji. Criza postbelică tot mai'dăinuia şi lichidarea averii tatălui ei o lăsase cu multe datorii şi cu un venit nesigur. Fabricile erau închise si se punea chestiunea vînzării casei părinteşti si' mutarea într-o casă mai mică. Lui Jerry nu-i povestea nimic şi continua a-i sirînge mina, simţinclu~se mai singură decît şi-ar fi închipuit că se va simţi vreodată. Şi Chris trecea cîteodată pe culoar. îl auzea venind cu mersul hii hotărî t si. greoi alături de un intern cu care discuta. Dar Chris nu intra niciodată în salon. Numai cltva timp după episodul cu scara de incendiu a spitalului, afîă el că Jerry Ames fusese internat într-un sanatoriu dintr-alt oraş si telefona imediat lui Beverley, dar i se răspunse că era plecată si atunci se convinse că ştirea era adevărată, închise telefonul cu o senzaţie de în-frîngere. Ea îşi făurise destinul fără să-l consulte şi Chris umblă deznădăjduit timp de cîteva zile.

CAPITOLUL XXXIX

Acum Jerry ştia adevărul. Făcuse încă o încercare. —• de rîndul acesta acasă — şi descoperi că nu avea mişcări coordonate în întuneric. A doua *7.1* o chemă pe Beverley si i-o spuse.

— N-am încotro, spuse el, şi ri-o pot face singur. Aşa stau lucrurile. De altfel, zîmbi ironic, într-o zi aş putea să sar de pe o scară de incendiu si asta ar fi o greşeală.

Lui Beverley nu-i veni să creadă că era serios. Ea îi ajută să împacheteze şi cîncl o rugă s-o facă ea îl însoţi. După aceea luă o cameră într-un hotel mic din orăşelul cel mai apropiat, gata pentru orice. El intrase în casa de sănătate sub un nume fals si ea se înscrisese sub acelaşi nume.

Aşteptarea fu lungă. Sandy murise, aşa că ea se plimba singură pe cîmp, legănând un corp tineresc într-un costum de sport, fericită de a umbla, fericită de a se obosi pentru ca să poată dormi. O dată pe săptămână avea voie să-l viziteze pe Jerry, dar aceste vizite erau penibile. La început era nervos şi supărăcios.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu arăta atît de nenorocită din cauza mea. Sunt foarte bine.

— într-adevăr, nu-ţi pasă ?

— Să-mi pese? îmi pasă ca dracul Dar am spus că o voi face' şi o fac.

Ea se uită la el, la privirea lui ţeapănă şi la mîini-le-i tremurînde. Nu băuse nimic de tind intrase acolo si se întrebă dacă era mai bine aşa. Era îngrijorată. Dacă avea o criză de disperare... Ea observă că el se uită la ea cu un surîs ironic.

— Nu-ţi face griji, draga mea. N-am să-mi tai gîtul, supravegheat de aproape, n-am cum.

Cu cît trecea timpul, cu atît starea lui se îmbunătăţea. Băile prelungite, mişcarea multă îşi făcuseră efectul, începu chiar să mănânce şi să flirteze cu infirmiera care se ocupa de el.

— Cum ar fi să te ţin puţin de mână. E foarte liniştitor, te asigur.

— Am să mă gândesc.

— Nimic de făcut. Trebuie să fie spontan. Două mîini, dar numai un singur gând. Aşa e cu lucrurile astea.

Era simpatizat acolo şi se simţea destul de bine. Acujtt nu trebuia să-si bată capul singur, să ia singur hotărîri. Parcă redevenise copil şi instituţia avea grijă de el.

— Puneţi puloverul. E cam răcoare azi.

începu să joace bridge în zilele ploioase şi tenis când era frumos. Când venea Beverley, în zilele de vizită, ea avea impresia că n-o aştepta cu plăcere ; fiindcă ea îi amintea de o lume exterioară pe care voia s-o uite. Totuşi era mândru de ea, de frumuseţea şi de distincţia ei.

— Vino încoace, Sims. As dori să te prezint ne vestei mele.

Dar nu părea niciodată întristat când se apropia ora de plecare. O săruta la repezeală şi se uita după ea.

— *Ei,* la revedere, draga mea. Mă duc să mă plimb.

Chiar acolo el făcea mereu ceva sau se ducea undeva.

Ea se simţi uşurată în lunile acelea, aproape mulţumită. Când se înapoie cu el acasă, ea tot mai avea speranţă. Două luni fu abstinent. Se. ducea la birou şi pentru prima oară se puse la curent cu haosul afacerilor lui Lewis. Şedea la biroul tatălui ei, şi încă o dată, ,cosul de hârtii se umplea cu fiţuici acoperite cu socoteli.

— Ce idee blestemată a avut, să clădească şi să înzestreze un spital! spunea el furios. Şi încă pe proprietatea lui. Ar fi trebuit să fie a ta. Dacă tre buie să ne mutăm...

— Va trebui s-o facem, Jerry. Tot nu putem s-o întreţinem, nu-i aşa?

Când comitetul le trimise planul construcţiei noului spital, îl aruncă în foc, şi Beverley abia putu

Sâ-1 salveze din flăcări. Totuşi nu mai băuse. Două luni s-a putut abţine. Apoi, într-o seară, nu veni acasă şi Holmes nu-l găsi în localurile unde obişnuia să se ducă mai înainte. Era plecat de trei zile. In disperarea ei, Beverley trimise după Chris, dar cercetările lui prin spitale şi morgă, cum făcuse şi Henry Walters altădată pentru Dick, rămăseseră fără rezultat.

Intr-o dimineaţă, mecanicii de pe noul aeroport, văzură un om jovial şi nesigur pe picioarele lui coborând dintr-o maşină si îndreptându-se şovăind spre un avion pregătit de plecare.

— 11 cunoşteau căci el contribuise la construcţia aeroportului. Le surise cordial.

— Văd că eşti gata, Manning, spuse el şefului mecanic şi se urcă în avion.

Manning sta la îndoială. Rămăsese alături de avion, în salopeta lui pătată, dar Jerry odată aşezat în carlingă părea sigur de el. li surise iar pe fereastră deschisă a carlingii.

— Gata, drumul, strigă el şi Manning se dădu la o parte.

Avionul alunecă peste cîmp şi se ridică şi încă o dată Jerry simţi legănatul si înălţatul avionului, cu părnântul sfînt sub el si cu cerul si mai sfint peste el.

Intîi hoinări prin aer. Apoi, pe măsură ce se înălţă, el cercetă un loc pentru un eventual ascunziş. Aceasta era viaţă, sport, aventură, întinse mâna si deschise supapa motorului. Acum zbura de-a binelea. Avea tot ce poseda aparatul. Numai în glumă, mişcă aripile, salutând un duşman nevăzut. Deodată nimeri într-un gol. O zguduitură. „Doamne Sfinte, lasă, că le voi arăta eu". Se redresa brusc, tot rîzând şi lup-tându-se să se înalţe iar. Ce viteză mare avea apara-

tul! Pe toate le avea! Ce bine era aici sus, Doamne. Lasă-i pe huni să vină.

Se înfundă adînc în carlingă si ridică botul avionului. Se urcă sus, tot mai sus. Cerul deasupra lui era un cazan de foc, si el zbura pe marginea acestui cazan.

N-avea cască şi vîntul îi rupea părul blond si . strălucitor în soare. Sus, mai sus, pe marginea lumii !

Acum era liber. Ce ştiau nenorociţii aceia din tranşee, despre această libertate ? în noroi şi murdărie, cu tunurile care bubuiau si şobolanii tîrîn-du-se printre ei? Numai de bucurie că avea această libertate, puse avionul în vrilă. A, asta înseamnă să zbori, să zbori adevărat, căci acum nu mai era în avion. Era în aer şi nori mici ca îngerii...

Când avionul se prăbuşi, nu mai era în viaţă. Săp-tămâni întregi, Beverley stătu lungită, cu obrazul palid şi slab, cu ochii mari si cu mîini care păreau că-şi pierduseră contactul cu viaţa. Chris, se speria cîte-odată văzând-o în starea asta. Ea, parcă se topea sub greutatea vieţii. El şedea acolo, în camera întunecoasă, ştiind că prezenţa lui îi dădea curaj, căutând cuvinte de îmbărbătare, pe care aproape ea nici nu le auzea.

— Eu sunt de vină, Chris. Dacă 1-as fi iubit mai mult...

— Ai făcut tot ce putea face o femeie.

— li am tot timpul în faţa ochilor. Când îi închid 51 văd şi atunci.

-r- încearcă să nu-l mai vezi, draga mea. Asta n-o să-i facă nici un rău.

— Ascultă, dragă. Ori doarme, şi Dumnezeu ştie că toţi vrem să dormim, ori are de lucru şi e fericit acolo unde este. E una sau alta, iubito.

El nu se atinsese de ea niciodată, afară numai când îi mângîia mîinile nemişcate. Cîteodată, ea parcă nu-si

dădea seama că el era acolo. Când se scula să plecd, se uita la el.

—• Nu poţi să mai stai puţin? Nu vreau să ră-mân singură.

Se aşeza iar, cu toată treaba pe care o avea, a bolnavilor care aşteptau, a orelor de consultaţii, a sutelor de mici lucrători care umpleau agenda lui pe o zi. Dar totuşi rămânea cît putea.

— Mai eşti aici, Chris ?

— Da. încearcă să dormi, vrei ?

într-o zi îi spuse totuşi că ar fi mai bine să se scoale si să se hotărască să-şi primească prietenii. Ea îl ascultă ca un copil. Se aşeză în pat, în camera plină cu flori si primi vizite : pe femeile demne si liniştite care fuseseră prietenele mamei ei si pe cele mai tinere care erau ale ei.

— Bev, dragă, pot face ceva pentru tine?

— Nu, mulţumesc. O să-mi treacă, îmi trebuie numai timp.

O prăpastie le despărţea. Prăpastia între tragedia vieţii ei şi mulţumirea lor. Ele vorbeau de copiii lor, de casele, de rochiile lor; si pe când le asculta, ea simţea casa. goală din jurul ei, umplută numai cu strigoi. Aceşti strigoi erau tăcuţi, până când rămânea iar singură. Atunci, intrau pe uşă si se aşezau în jurul ei.

In ziua în care se sculă din pat, trecu întîi în camera lui Jerry de alături. Era aşa c\im o lăsase el, hainele lui... — nenumărate haine — atîrnau în dulapuri, cămăşile si gulerele erau în sertare. Erau frumoase şi vesele, aceste lucruri ale lui. Ce importanţă mai aveau acum că nu-l iubise? Ea totuşi însemnase ceva pentru el si spre sfîrşit el tot mai încercase. Bietul, Jerry. Săracul Jerry.

Intr-un sertar, găsi aripile de bronz pe care îe purtase în tot timpul războiului, ca un fanion. Erau într-o cutie mică, căptuşită cu mătase albastră şi ea le ţinu în mână uitându-se la ele. De ce să-l compare pe el cu alţi bărbaţi ? El fusese vesel, zglobiu ca păsările cerului si ea încercase să-i curme avântul.

— N-am făcut-o într-adins, Jerry, şopti ea, poate că acum mă înţelegi.

Cîtva timp mai tîrziu, ea îl întrebă pe Chris ce făcea copilul lui Jerry.

— Sunt singură acum, spuse ea, şi dacă aş putea avea pe acest băiat...

— Asta e morbid, îi spuse el supărat. Băiatul este sănătos şi bine îngrijit. Iubit, chiar. Lasă-l în pace, scumpa mea.

Din ziua aceea nu mai veni s-o vadă. Ii spusese lui Beverley că era restabilită şi că nu mai avea nevoie de doctor.

— De altfel, adăugă el, surîzându-i, începe a de veni un obicei şi obiceiurile astea nu sunt bune.

Ea îl lăsă să plece fără a protesta, dar ţinu o clipă mâna lui mare si viguroasă în cele două mânuţe mici şi slabe ale ei.

— îmi vei lipsi, Chris. Ştii ?

— Da, o ştiu.

La plecare se aplecă şi o sărută uşor pe frunte.

— Fiindcă ai fost o fată cuminte, spuse el si ieşi cam ameţit afară, la soare.

CAPITOLUL XL

Oraşul se schimbase. Dacă deflaţia din timpul şi de după război scăzuse si făcuse să se piardă chiar

unele averi, se ridicaseră în schimb altele proaspete. Rezultatul fu o ordine socială nouă, care se lepădase de normele vechi şi crease un nou fel de a fi, mai cu seamă m ce privea plăcerile vieţii. Zilele erau prea scurte pentru cheltuieli, petreceri şi destrăbălări, aşa că se întindeau până noaptea tîrziu.

In acest regat nou şi variat, Katie fu foarte apreciată. Nu era niciodată prea tîrziu pentru ea, ca să danseze, nici o extravaganţă prea mare dacă se potrivea cu dispoziţia ei. Ea îşi făcuse si îşi păstrase locul în societate prin vitalitatea ei şi privind-o cîte-odată, Chris se minuna de rezistenţa ei fizică. Telefonul suna neîncetat. Avea pe masa de noapte un bloc şi un creion şi mîzgîlea pe el o întâlnire sau alta până se umplea.

Chris o văzu foarte puţin în epoca în care începuse moda jazzului. Ea îşi petrecea ore întregi, în saloane de înfrumuseţare, organizând petreceri şi alte multe năzbîtii. Seara cobora agale jos, în fustă scurtă, peste picioare pe care le trata ca să se subţieze, părul scurt bine tăiat şi ondulat, pieptul ridicat pentru a se conforma modei noi băieţeşti şi intra o clipă în biroul lui.

~~ *Nu* mă aştepta până nu mă vei vedea, spunea ea, si îi făcea semn cu mâna.

Când situaţia materială deveni rnai bună, această viaţă deveni şi mai trepidantă. Erau zile când n-o vedea deloc, afară de vizita matinală ce i-o făcea în camera ei, înainte de a ieşi. Atunci se ducea la ea, o vedea stând în pat- şi o privea cu indiferenţă.

— Foarte ocupată, toată ziua, îmi închipui.

— Alerg de nu mai pot.

Arată rău dimineaţa, înainte de a-şi aranja obrazul. O parte din frumuseţea ei dispăruse şi avea expresia ofilită a lui Lily când o cunoscuse

el. Observă că era obosită şi mai mult ca doctor decît ca bărbat, o dojenea din când în când.

— Ai face bine să te odihneşti o zi, două, dragă. Arăţi obosită.

•— Vrei să spui că arăt ca dracul, spunea ea, şl repede scotea oglinda de mână.

Pină după masă şi mai cu seamă până seara, era *iar în* elementul ei, veselă şi agitată în aşteptarea unei petreceri, dansând în tocuri înalte, ex-hibînd în rochiile scurte şi prea decoltate, mai mult din corpul ei, decît îşi dădea seama. Bea puţin, dar fuma neîntrerupt şi într-o seară, când Chris simţi un miros de arsură, intră în odaia ei şi o găsi adormită cu o gaură mare arsă în saltea.

Cu toate astea, Katie îşi făurea un drum în societate. Noua societate cerea să fie amuzantă, să se ducă peste tot, să facă ceva, şi ea era întotdeauna gata pentru orice. Dar avea ambiţia de-a ajunge mai departe, într-o zi, un an după moartea lui Jerry, veni să-i spună că Janet Grant pusese casa în vîn-zare şi că era de părere s-o cumpere ei.

—• Este ieftină, spuse ea, si ar trebui să ai şi tu o oarecare faţadă. Nimic nu reuşeşte ca succesul.

—- Nimic nu reuşeşte, ca munca grea si cinstită. Si eu mai am un cabinet în oraş. E tot ce pot întreţine.

Ea insistă şi într-o zi, el se pomeni cu Katie în acea casă, cu Janet care le arăta casa şi umbra lui Grant în faţa lui.

•—• Este bine construită, spunea Janet cu o voce searbădă. *Am* cheltuit mulţi bani. Mai mult decît ar fi trebuit, cred. Aici este salonul.

Katie fu încîntată. înainte de a ieşi de acolo, ea făcea deja împărţeala camerelor, se vedea co-

Perdel l- SUpUSe '« l^' ^ $a_{m\ d}$^De altfel,

-, El '"«$^{P}_{a}$"e(r^{PUne} ^ «a.

cci *r i ma

— Mu pot suferi asta, spuse Katie aproape plângând. Strică totul.

— Trebuie să tai cu cuţitul undeva, draga mea. Am cheltuit până acum mult prea mult. De altfel, mie îmi plac lucrurile mele. Le am de multă vreme.

Ea se supuse la sfîrşit, dar totuşi atîrnă acolo perdele şi covoare noi şi într-o zi venind aca^ă, găsi un lucrător care repara biroul lui. El se uită posomorit la această masă, amintindu-şi de murdăria care o acoperise altădată şi de Lily fluturînd o măturică de fulgi, de Annie Levvis stând în faţa lui şi uitându-se la el, cu obrazul ei frumos şi tras, de Beverley în picioare alături.

— Meseria dumitale va fi întotdeauna pe primul plan, nu-i aşa ? înaintea mea. înaintea oricui.

•— Nu. Doamne fereşte- Dar îşi are si ea locul ei.

Lucrătorul se uită în sus.

— Masă bună, doctore. Are numai nevoie de puţin lustru.

— Da, răspunse el absent. A văzut multe această masă.

— E antică ?

•— S-ar putea spune si aşa.

El lucra acum enorm de mult. Cîteodată făcea eîte şase operaţii într-o dimineaţă, ieşind istovit din sală. Din când în când, adormea pe scaun sau lângă un pat. Odată, aţipi chiar în maşina pe care o conducea singur si scăpă ca prin minune de un accident, îi trebuiau bani tot mereu, cu toate că acum cîstiga sume importante ; în primăvara care urmă, ridică simţitor preţurile, încercând să-şi echilibreze cheltuielile.

Bl stătea cîtva timp cu notele de onorariu în faţa lui, închis în camera din cabinetul din oraş,

pe când secretara aştepta afară să Ie expedieze pria poştă. Ezita să le dea drumul. Foarte frumos de spus că îşi pierduse anii cei mai buni ai tinereţii învăţînd pentru munca care cerea să-i fie plătită acum ; foarte bine că se ştia că îngrijea gratuit pe săraci şi că ridicase preţurile numai acelora, care puteau să le plătească. In adîncul sufletului lui, Chris ştia că punea pe alţii să plătească preţul liniştii lui şi că o femeie ambiţioasă si încrezută n-ar putea să-i dea această linişte.

Cu toate acestea le expedie, ducându-se acasă, la această casă a lui Grant unde printr-un fel de monotonie se simţea cîteodată Grant în persoană ; uitându-se în jur, căutând a se orienta ; trezindu-se dimineaţa şi căutând lucrurile familiare şi negăsin-du-le, făcându-şi toaleta în baia luxoasă a lui Grant şi observînd că liniile între nas şi gură se adîn-ciseră, şi apoi mergând îndîrjit după treburi ; avînd mereu aceeaşi rutină a orelor de consultaţii, a vizitelor la laborator si la spital. Dar ceva din vlaga lui îl părăsise. Scott îi vorbi de asta într-o zi. Scott cu un singur braţ, dar cu doi ochi clarvăzători.

— Ce e cu tine, Chris.

— Nimic, nimic special. Natural, o specialitate a dracului. Pierzi contactul cu bolnavii. Eu îi cu noşteam înainte şi ei pe mine. Acum aud vorbindu-se de mine. E cu totul altceva.

— Ca un ceasornicar, ei ? Desfaci ceasul ca să vezi de ce nu bâte, îl pui la loc şi ii dai drumul iar afară ! Aşa-i meseria, nu-i aşa ?

— îmi lipseşte grozav cealaltă, asta-i tot.

Fu aproape năucit într-o zi, când află că Be-verley cumpărase casa lor. Da, ea nu-i ieşise nici-

odată din minte. *Era* ocupat, prea obosit. Katie i-o povesti, supraveghindu-i expresia.

•— Vechea ta dragoste a luat casa, Chris. Ştiai ?

— Care casă ?

— Casa noastră.

— Nu ştiam. Nu.

Deci ea era acolo, singură în acea casă pe care sperau .s-o împartă. Viaţa le făcuse şi asta, lui şi ei. Beverley se va urca şi va coborî acum treptele cunoscute, Beverley va auzi scrişnetul lemnului de pe podea, Beverley va dormi acolo. Nu avea un gând, ci un tablou. Katie, uitându-se la el, fu oarecum decepţionată.

Totuşi ea nu era răutăcioasă, şi gelozia ei veche faţă de Beverley, trecuse ocîată cu nepăsarea ei faţă de Chris. Cîteva săptămâni după moartea lui Jerry, fusese îngrijorată, chiar înspăimântată. Dar cum nu se întîmplase nimic, se aruncase în această viaţă nouă de desfrîu şi îşi scoase acest gând din minte. Chris, însă, nu putea face la fel şi după o lună de nehotărîre, se duse acolo, sunând clopotul de pe locul unde stătuse odinioară atît de mândru pe când se fixa firma lui ; intră în hol şi când Hol-mes îi deschise uşa, el văzu încă o dată acolo pe Lily şi pe Henry, şi o fată mică, cam slută, pe care o chema Katie. El respiră adînc. Ce curios că simţea că se înapoia acasă după o lungă absenţă.

Nimic din toate aceste gânduri nu se citeau pe obrazul lui, când îi dădu pălăria lui Ilolmes şi se uită lung în jurul lui.

—• Aţi făcut multe schimbări, Holmes ?

— Da. Vopseaua şi tapetul, domnule doctor. Şi natural mobila...

Camerele lui rămăseseră neschimbate afară de

ce

* ^«^^'^„«fZŞŞţZ

— îmi amintesc de acel copac, Chris. Copacul Paradisului.

Deodată aruncă ţigara şi se uită drept la ea.

— De *ce* nu mi-ai spus, Beverley ? La urma urmei a veni aici — nu e o scăpare. Daca vrei să scapi definitiv de trecut...

— Poate că nu vreau să scap. Chris, n-am *şl* eu dreptul să rărnin cel puţin cu amintirile mele ? Nu fac rău nimănui. Nici măcar lui Jerry.

Riscase. Chiar prea mult riscase, îşi reveni brusc şi cuvintele următoare fură rostite cu indiferenţă.

•— Natural, că ai, draga mea. Am şi eu. Şi acum... Cum îţi merge ?

•—• Bine, adică atît cît se poate de bine. Eu nu sin t ca tine, Chris. Eu nu dau nici o contribuţie lumii. De ce n-a.ş avea şi eu dreptate ?

El mai rămăsese puţin de vorbă, dar conversaţia fu convenţională, deşartă. Era ocupat ? N-avea nevoie de o vacanţă ? Când se odihnise într-adevăr ? Şi cum te simţeai când erai celebru ?

Aici, în camera asta se întâlniseră prima oară, aici s-au certat şi s-au despărţit, pentru ca fiecare să apuce alt drum. Acum nu mai erau copii care se jucau cu dragostea, ci un bărbat şi o femeie cu rostul făcut. Numai când se scula să plece, el surprinse o expresie ciudată în ochii ei, parcă voia să reia firul prieteniei lor, dar nu îndrăznea.

— Curios mi se pare să te văd aici, aşa, spuse ea.

— Poate că făceam mai bine dacă nu veneam / Ea se încleşta numaidecît.

— De ce nu ? întrebă ea. Cred că am dreptul să-mi văd prietenii vechi. Am nevoie de ei.

Ea zâmbea când Holmes îl conduse la uşă şi el

plecă cu aceleaşi sentimente de înfringere şi de sfîrşit. Ea trăia în casă lui, dar ieşise din viaţa lui, căutând să se facă neştiută. Altă pagină din această carte a trecutului lui fusese întoarsă. Dar Be-verley, singură în acea cameră, stătea în faţa căminului de marmură, uitându-se fix la pata de pe placă. După mult timp, Holmes auzi cum se urcă sus în cameră şi închise uşor uşa.

CAPITOLUL XLI

în anul acela, Chris începu să se ocupe de educaţia fiului Ursulei, un băiat înalt şi frumos de doisprezece ani. Afacerile lui Hiram nu merseseră prea bine în anii de după război şi Chris se dusese să stea cîteva zile cu ei. Micul Noel se ataşă nu-maidecît de Chris.

— Am un căţeluş în grajd.

— Bravo. Hai să mergem să-l x'edem.

In grajd, cu căţelul în poale, Noel se uită la Chris şi spuse sfios.

— Eşti doctor, nu-i aşa ?

— Sunt chirurg. E un fel de doctor.

Chris se aplecă şi apucându-i mâna, cam aspră, o examina cu băgare de seamă.

— Arată a fi mîini bune. Poate că şi tu o să fii un chirurg într-o zi, şi când voi îmbătrîni, ai să-mi ajuţi. Ce crezi ?

Băiatul se înroşi de plăcere şi Chris se sim,ţi mai mulţumit după această vizită ; avea pe cine să supravegheze acum, pe cine să crească si să iubească şi eventual să continue cariera începută de el. După aceea îi scrise regulat lui Noel şi în toamnă

îi propuse lui Katie să ia băiatul în casă si să-l trimită la o şcoală bună. Hiram şi Amy îşi făceau griji pentru studiile lui. Pe Katie însă n-o interesa deloc.

— Nu te face de rîs, spuse ea. Dacă au vrut să adopte copilul, e treaba lor.

— Avem loc destul aici. Ar putea sta iarna în oraş, să se ducă la scoală. E destul de mare, ca să se îngrijească singur. Numai casă şi masă... si avem mai mult decît ne trebuie la amâncloi.

— Mi se pare că ai înnebunit, Chris Arden, spuse ea răspicat. Dacă crezi că eu am să mă ocup de copilul ilegitim al oricui, te înşeli.

El mai încercă, discutând cu răbdare, dar ea deveni din ce în ce mai supărăcioasă şi stridentă, până ce la urmă el plecă, lăsând-o plângând. Mai avură si alte scene asemănătoare, deoarece Chris simţea tot mai mult că voia să aibă băiatul pe lângă el, o viaţă tânără care să fluiere si să se joace prin casă, un ţel după o zi grea ele lucru. Casa nu era liniştită nici acum. Erau zile când aveai impresia că te afli într-un hotel. Venind seara acasă găsea covoarele ridicate şi oameni care dansau. De două, trei ori, aprinzând lumina în biroul lui, găsi o pereche de amorezaţi instalaţi acolo.

— Ei, ce-ţi trece prin cap ?

•—• Din nenorocire sunt de-al casei şi am nevoie de camera aceasta.

— Vai ! E doctorul !

Cuvinte noi care se întrebuinţau acum curent, maniere proaste, băuturi noi, dansuri noi. El nu se potrivea cu nici unul din acestea. Nici micul Noel, nu s-ar potrivi în mediul acesta.

„Aş fi vrut să am băiatul la mine", scrise el

lui Hiram, şi să am grijă de studiile lui în timpul iernii. Apoi tu şi Amy 1-aţi avea în timpul vacanţei şi în timpul verii. Dar pentru mai multe motive, nu este posibil şi atunci vă fac o propunere pe care sper că o veţi lua în considerare".

Propunerea era ca ei să accepte o sumă din partea lui, până ce afacerile lui Hiram vor merge mai bine si să caute o şcoală preparatorie nu prea departe de ei.

„După cum ştiţi, tot ce am si ce ştiu, datorez legatului mamei voastre şi aş vrea să ştiu că micul Noel va putea să continue cariera mea, aşa cum m-a ajutat si ea pe mine".

El reciti de mai multe ori scrisoarea, înainte de a o trimite. Speranţa spulberată de a avea tinereţe în casa lui îl costă mult. Micul Noel, dacă va studia medicina va începe acolo unde sfîrsise el. Medicina făcea progrese acum, lucrînd mână în mână cu ştiinţa. Chiar foile lui de observaţie erau acum o combinaţie de plăci radiografice, analize biologice şi electrocardiograme. Afară de accidente, oamenii trăiau mai mult. Medicina preventivă luase locul medicamentelor şi în laboratorul Lewis din spital, Dickinson lucra intens la cancer. Acesta avea în subterane şoareci bine supravegheaţi, cobai, pui si iepuri. Sus erau laboratoarele, microscoapele, centrifugele, sterilizatoarele, şiruri nesfîrşite de tuburi, de retorte de sticlă şi de asistenţi entuziaşti.

Dickinson aprecia si avea mari speranţe într-un laborant roşcovan ele la Institutul Rockefeller.

•— E pe calea cea bună, spunea el. O să reuşească într-o zi.

Şi când, după mulţi ani, doctorul Murphy făcu o comunicare despre rezultatele obţinute la şoareci

canceraţi prin extractul cte placentă, Dickinson era tot atît *de* mândru ca şi cum le-ar fi descoperit el.

— Am spus întotdeauna că el va reuşi, spunea el. O să reuşească şi la oameni. Veţi vedea.

Lua naştere o lume nouă, de grupuri de clinici de naşteri fără dureri, de tuberculoză oprită în loc, de operaţia lui Steinach, experimentată pe oameni mai bătrîni. Barrett era asediat de femei mai coapte care-l implorau să încerce tratamentul de întinerire prin razele X. Ele veneau pline de speranţă, se întindeau pe masă pentru tratament, auzind cum apăsa pe un buton, zumzetul slab al unei maşini şi înapoindu-se acasă, cu puţină greaţă, se uitau nerăbdătoare în oglindă, dacă se produsese o schimbare spre tinereţe.

O lume ciudată va fi pentru Noel, când şi dacă va păşi în ea.

La începutul primăverii clin anul următor, Chris avea patrusprezece ani de practică şi ajunsese departe. Era mult timp de când veniseră comis-voia-jorii cu mostre de laxative şi de făinuri pentru copii. Când veneau acum, aduceau sedative si narcotice ce se potriveau cu perioada jazzului ; pentru laxative şi făinuri se făceau reclame prin reviste şi prin radiodifuziune. Şi Chris se schimbase. El era un conservator în chirurgie, cu totul opus debuturilor lui mai nesigure ; un om al cărui cuvînt avea greutate. Dacă pierduse contactul direct cu pacienţii lui, dacă nu-l mai interesau ca fiinţe umane, el le clădea însă tot ce avea mai bun si mai preţios. Din când în când trebuia să repare ceea ce făcuseră alţi colegi si se înfuria când constata vreo greşeală vădită. Era poate prea vorbăreţ în ocazii de astea şi îi strica faţă de colegii lui, dar în general era recunoscut ca o autoritate.

In vara acelui an, el îşi dădu seama ca era ua om obosit şi învins.

Suportă starea aceasta cu răbdare. In casă era răcoare si linişte, căci Katie era plecată, invitată la ţară de mai mulţi prieteni. Nu era prea ocupat, totuşi lucra destul. Seara se urca în maşină si împreună cu Teci făceau plimbări lungi fără ţel, vorbind sau nu, ca doi bărbaţi care se înţeleg si sunt mulţumiţi de a fi împreună. Dar Ted se îngrijora de tăcerile prelungite ale lui Chris şi începu iar să~l sîcîie.

— De când n-aî mai fost în vacanţă ?

— Nu ştiu. Din război.

— Asta numeşti tu o vacanţă ?

Dar Chris era încăpăţînat. El nu pomenea de cheltuielile lui Katie sau de preţul casei, dar Ted n-avea nevoie de explicaţii. La sfîrşit, renunţă la încercarea de a-l convinge să plece. Numai o dată făcu Chris aluzie la Katie în acele luni călduroase si atunci, indirect.

—• Partea grea cu noi toţi, spuse el vorbind de una şi alta, e că noi nu ne putem împărţi viaţa ca alţi bărbaţi ; atît pentru muncă şi atît pentru petrecere. Nu ne putem împărţi nici măcar mintea. Este o încercare grea pentru acei ce trebuie să trăiască cu noi.

— Dar e un noroc pentru ceilalţi ! spuse Ted încruntat.

Chris avea griji materiale în vara aceea. Ca de obicei, încasările erau slabe şi cheltuielile casei şi ale cabinetului din oraş mergeau înainte, începu să fie nervos în sala de operaţii. Căldura acolo era groaznică si sub halatul încreţit si sub mască, era într-un lac de apă. Simţea cîteodată că avea o chingă

strînsă în jurul capului şi într-o zi aruncă o pereche de foarfeci boante pe jos.

•— Doamne Sfinte, strigă eî, nu cer mult, dar cer să ini se. dea instrumente bune.

Devenise şi foarte tăcut. Umbla repede prin holuri, cu un intern sfios lângă el, vorbind puţin sau deloc. Apoi, după ce îşi termina vizitele din oraş, se înapoia în casa goală, care parcă-i mai aparţinea încă lui Grant — si lui Katie, natural — si stătea ore întregi în faţa mesei de lucru. De multe ori adormea şi se trezea înspre dimineaţă si atunci se urca nemulţumit sus în dormitor.

Primea cîte o scrisoare de la Katie,

„Dragă Chris. Aici e o casă splendidă şi mă amuz de minune. Nu dorm destul, dar altfel am de toate. Sen/itori cu duzina şi o plajă divină. Am pierdut mulţi bani la bridge, aşa că ar fi bine să-mi mai trimiţi".

El răspundea meticulos la toate, îi trimitea bani şi nu-i pomenea nimic de căldură sau de oboseala lui ; de multe ori, nici nu ştia ce să scrie. Katie, când primea răspunsurile lui, se uita întîi la cec, şi pe urmă citea scrisoarea.

— Bietul Chris, exclama ea faţă ele vreun trîntor de lângă ea. Când mă gândesc la el în căldura aceea...

— Aşa păţeşti dacă te măriţi cu un doctor.

— Lui îi place. A[T]ici nu vrea să plece în con cediu.

— Cît despre mine, n u-mi pasă. Ce-ar fi să in trăm în mare. Ori nu vrei să te uzi.

Ea era foarte fericită în vara aceea, trăind în lux, culcată ca o pisică pe plajă, jucând bridge, dansând si mâncând. Era moda să fii şuie şi chiar sub costumul de baie purta un bandaj ca să-si mic-

; şoreze pieptul. Dimineaţa se zvîrcolea pe podea să-şi reducă soldurile şi mereu îi era foame. Dar era fericită. La sfîrşitul vizitei, îşi împacheta nenumăratele toalete în valize, lăsă bacşişuri generoase servitorilor, se urcă în maşina ei şi plecă într-altă parte.

— Rămâneţi cu bine. Am petrecut de minune.

•—• La revedere, la anul.

Intr-o zi se întîmplă un accident într-una din aceste case. Unul din bărbaţi avu un cîrcel în apă si se înecă. Corpul fu găsit, dar toată ziua, musafirii umblară de colo până colo, fără rost, speriaţi si întristaţi, conform uzanţelor. în seara aceea, Katie se sculă energică şi dădu drumul la radio.

— Nu putem ajuta cu nimic sărmanului Harry, dacă vom sta aşa, spuse ea. Să tragem obloanele si să dansăm,..

Au dansat uşuraţi, tensiunea se sfîrşise. La urma urmei, Harry murise, dar ei mai trăiau.

— Ce fată deşteaptă, Katie. Eu eram pe punctul ele a-mi ascute briciul şi a-mi tăia beregata.

•— Dă-i drumul lui Katie, e rîndul meu.

•— Ce curajoasă e Katie, ce fată practică. De ce să te întristezi de ceea ce nu se mai poate schimba.

•— Cine bea ceva ?

•—• Whisky pentru mine.

— Foarte bună băutură. Soseşte direct de pe vapor. O depun undeva pe rîu.

— Dar, nu mai avem banane, nu mai avem ba nane astăzi.

O voce ciuta. Radioul striga, umerii si spatele gol al femeilor, gulerele şifonate ale bărbaţilor şi undeva Harry, tânăr, mort şi uitat.

Katie se înapoia Ia începutul toamnei, frumos pîrlită, entuziasmată de vara ce o petrecuse şi plină de proiecte pentru iarnă. Chris se întreba, pe când o asculta, cît *de* mare era prăpastia între ei. Zile de-a rîndul nu auzi vorbind decît de lux, de viaţă uşoară şi joc de cărţi ; şi într-o zi găsi un fecior în serviciu şi pe Katie care-i explica zgomotos :

— Costă tot atît ca o sufrageoaică. Şi de altfel cu reputaţia ta şi celelalte...

— Ce reputaţie ? Cheltuiesc mai mult decît cîştig. Dacă asta se cheamă succes...

— Ai cîştîga mai mult, dacă ai urca preţurile. Toată lumea spune asta.

— Toată lumea ?

Ea se înroşi.

— • Nu mă lua de sus, spuse ea. Ştii ce vreau să spun. Şi dacă ai de gând să faci pe grozavul...

El o ascultă cu răbdare. Făcea progrese. Până şi vocabularul ei era schimbat. Şi devenise foarte frumoasă, acum că era mai zveltă ; mai frumoasă ca oricând. Ciudat, cum nu-l atrăgea deloc. Uitându-se la ea când se mişca, el se mira de dorul care atrăgea pe unii bărbaţi şi femei împreună fără voinţa lor, şi că erau capabili de orice indiscreţie, aproape de crime, pentru a ajunge la posesiune : şi de cealaltă repulsie, curentul sau ce o fi, care despărţea pa doi oameni, care deşi trăiau sub acelaşi acoperiş, erau la cele două extremităţi.

Cu cît trecea timpul, se întreba tot mai mult dacă era cinstit faţă de Katie. Ea nu avea nimic vicios. El n-o acuza că-l înşeală. Se lăuda numai ca să-i facă în necaz.

Cîteodatâ îşi închipuia chiar ca îi era frica de el.

Reflecta asupra acestei chestiuni, când ea intră în biroul lui, înainte de a merge după cumpărături. Voia să dea un bal mare la începutul iernii şi atunci el propuse să invite şi cîţiva membri ai spitalului cu soţiile lor.

— Doctori ? întrebă ea.

— Mai -e considerată o profesiune onorabilă.

— Ştiu asta. Dar nu se vor potrivi cu ceilalţi, Chris.

— De ce nu ? Sunt prietenii mei. La urma urmei, mi se pare că invit şi eu la petrecerea asta.

—• Doamne, Dumnezeule, Chris, dacă te amesteci, ai să strici lucrurile. O petrecere nu e numai o petrecere. Trebuie să aduni oameni care se cunosc unii pe alţii.

Era o gîlceavă veche între ei. Katie, neiertând spitalului ceea ce-i făcuse, si refuzând să invite pe cei de acolo, si Chris, care avea acolo prieteni si protectori. Până la sfîrşit, el obţinu ce voia şi Katie fu silită să-si refacă lista. Dar nu înainte de a-i fi aruncat în obraz :

— Eu am fost nevoită să-mi fac singură o viaţă şi prieteni ! îi spuse ea. Pentru tine, n-am însemnat nimic. Te iubeam înainte, foarte mult ; dar tu nu m-ai iubit niciodată. N-ai ţinut la nimeni decît la meseria ta si la tine. Nu mă învinovăţi pe mine. Să te învinovăţeşti o dată şi pe tine.

Ea dădu recepţia în acea toamnă şi Ted Law-rence sosind mai tîrziu, o găsi în mijlocul musafi- • rilor.

— Mi se pare că tot oraşul e aici ? strigă el, din cauza zgomotului făcut de orchestră.

— Toţi acei care înseamnă ceva !

— Te felicit. Unde e Chris ?

— De ce întrebi ? spuse ea. Unde e Chris la orice petrecere ?

— A şters-o ? Ei ?

Chris totuşi nu plecase. Ted îl găsi aproape nu-maidecît în camera de consultaţii, cu pipa goală în gură, uitându-se în gol. El tresări când se deschise uşa.

— Intră Ted. Am fugit de vuietul ăsta infernal. Mă înnebuneşte.

— De ce nu te bagi în pat ? spuse Ted prozaic. Majoritatea nici nu vor observa dacă eşti aici sau nu.

— Nu pot. Trebuie să văd doi bolnavi mai tîrziu.

Ted îl examina cu ochi critici. Chris era palid şi mîinile care ţineau pipa, tremurau.

— O să te culci sau o să ai o criză de oboseală. Aşa arăţi.

— Prostii. Mă simt foarte bine.

Dar nu era bine. Avu ameţeală când se sculă în picioare şi trebui să se proptească de ceva ca să nu cadă.

— Nu suport şampania, spuse el zîmbind.

Ted îl aşează înapoi în fotoliu.

— Ascultă-mă, îi spuse el. Eşti pe punctul *de* a cădea, tinere. Ce-ţi trebuie e un doctor / Ia bromură si du-te să dormi. Am să fac eu vizitele tale, în seara asta. Dă-mi lista.

Chris dădu din cap.

— Vreau să ies afară la aer. Oriunde, nu aici.

Ted îl lăsă singur si Chris se aşează iar, în faţa mesei de lucru. Prin uşa închisă el *auzea* sunetul jazzului, al vocilor care se detaşau din zgomot, al rîsetelor stridente. Asta-i viaţa, aşa spuneau ei, viaţa de care cineva era sigur. Mâncare, băutură si

dans. Mort, vei fi mult timp. El se mişcă plictisit. Ritmul muzicii şi al dansului îi tiuia în urechi, în creier. Lucra până nu mai putea, zi şi noapte, pentru ca aşa ceva să aibă loc'. Pentru ca oamenii pe care nu i-ai văzut niciodată înainte şi nu-i vei mai vedea de acum încolo, să poată juca pe socoteala ta, să se îmbete, să flirteze si să facă amor în colţuri întunecoase. Ce a fost aia ce a jurat el ? Hypo-crat şi jurământul lui !

„Cu sfinţenie si puritate, voi practica arta ta". Sfinţenie şi puritate.

O fată deschise uşa biroului, zîmbind băiatului din spatele ei, dar când îl văzu pe Chris, o închise repede. Atunci Chris se sculă, proptindu-se de masă, cu obrazul cenuşiu în hainele negre, cu ochii roşii şi înfuriaţi. O clipă mai tîrziu era în hol, făcîn-clu-şi lor prin mulţime. Odată afară, se opri, uitân-du-se spre cer şi inspirînd adînc din aerul curat. Şoferul era ele serviciu prin curte si Chris se duse la garaj, unde limuzina cea nouă a lui Katie era alături de maşina lui. Ameţeala îi trecuse, dar în ochii lui ardea încă dispreţul de sine ce-l avea. Scoase maşina, o întoarse şi plecă. Curtea era plină cu automobile aşa că fu silit să bage de seamă cum conduce. La poartă se opri şi se uită spre casa plină de lumină, dar muzica îl urmărea şi acolo şi atunci apăsă brusc pe accelerator şi o luă razna pe străzile întunecoase.

Odată departe de zgomot, încetini viteza. Ochii îi ardeau în cap şi gura îi era încleştată, pe când îşi aduna, în acea seară, toate amintirile din trecut. El conducea fără teamă, trecând dintr-un cartier într-altul, văzând case cunoscute si amintindu-şi de UP caz după altul, ca mărgelele unei mătănii.

Aici reuşise, acolo nu. In faţa casei Tamieson se opri brusc. 11 întîlnea cîteodată pe Henry, un bărbat slab şi dezamăgit si care întorcea repede capul, când îl zărea. Ceva din acea durere ascunsă îl apucă iar. „Nu zei, ci oameni". Poate că Grant avusese dreptate ; dar Grant nu mai era şi Katie dădea o recepţie în casa lui.

Ajunse în sfîrşit în cartierul uzinelor. Coşurile erau în plină activitate si cuptoarele mergeau neîncetat ; un vuiet, flăcări galbene şi albastre, oa^-meni care se mişcau ca nişte pigmei, apoi întuneric, figurile dispărute, măturate ca de o moarte monstruoasă. Şi aici, casele îi erau cunoscute, mai multe mărgele la mătăniile lui. Intr-una din ele, găsise femeia moartă, într-o seară, şi pe bărbatul beat în pat, cu beregata tăiată. Cartierul se schimbase mult de atunci. Copiii aveau acum grădini în care să se joace. Infirmiere îngrijeau de bolnavi. Canalizarea era bine întreţinută si când era prea cald, serviciul apelor deschidea hidranţii si copiii se bălăceau în apă. Poate că totuşi lumea devenea mai bună. Cine ştie ?

O luă mai departe spre fluviu. Acolo fusese şlepul lui Joshua ancorat de ţărm. Joshua în anteriu alb aşteptând sosirea Mântuitorului şi mulţimea care vocifera. Katie care striga. Acum Joshua era undeva într-o casă de nebuni, Katie dădea o petrecere si pe puntea şlepului era întuneric. Era într-adevăr întuneric. Nu era o lumină aprinsă ?

El coborî din maşină si se duse peste pietriş Ia puntea de scânduri. O lumină ardea si el auzi o voce, o voce cunoscută, îmbătrînită, care implora.

— Doamne, adu-ţi aminte de sluga Ta, când voi sosi în împărăţia Ta, grăi el.

Era Joshua.

Chris se urcă pe vaporaş şi întră în cabina de jos. Ardea o luminare, dar odaia era rece şi mirosea a papură ; bătrînul Joshua, înveşmântat în anteriu alb, era culcat pe laviţă. Cum a putut veni până acolo, nu ştia Chris, dar că murea, văzu numai-decît. El se aplecă şi îi luă pulsul slăbit, între degete. Joshua deschise ochii, se uită la el şi ochii lui tulburi se umplură de mirare şi de bucurie.

— Aşteptam, spuse el liniştit, ştiam, O Doamne, că vei veni.

închise ochii şi Chris constată înspăimântat că murise.

Mult timp stătu Chris lângă laviţă, cu luminarea aprinsă pe podea şi Joshua lângă el. Necazul lui trecuse. Ce importanţă avea viaţa, comparată cu marea aventură a morţii ? Ii trecuse si necazul şi supărarea. Las-o pe Katie să trăiască. Să trăiască şi să fie fericită. Poate că undeva era o reţea şi ea era un firicel din această reţea.

Era două noaptea cind sosi la spital dar personalul era obişnuit cu aceste ore excentrice ale lui Chris. El anunţă autorităţile telefonic de moartea iui Joshua si se duse apoi sus, să-şi Iacă vizita *ca* şi cum ora ar fi fost normală ; intră în camerele tăcute, vorbea cu infirmierele, le dădea ordine, în faţa uşilor camerelor rezervate, erau înşirate vase cu flori, ici si colo o lampă roşie, deasupra unei uşi, o masă şi o femeie obosită în uniformă care stătea în faţa ei, răsfoind foile de observaţie şi ridi-cându-se când se apropie el; în depărtare un copil plângea... Ce ştiau şi ce le păsa oamenilor de el, de acasă, de această altă viaţă de noapte, de întuneric în loc de lumină sclipitoare, de ţipetele unui copil, în loc de scrîşnetul jazzului, acolo unde du-

rerea era regină, si nu plăcerea. Dacă ar fi ştiut, poate că i-ar fi impresionat, dar nu ştiau.

înainte de a pleca din spital, se duse s-o vadă pe Bessie Smith, care împuşcată, într-o ceartă de beţivi, se stingea acum încet. Pe vremuri, el s-ar fi luptat pentru viaţa ei, ar fi stăpânit umbrele morţii numai cu puterea lui de voinţă, i-ar fi dat ceva care ar fi fost mai mult decît o uşurare. Acum însă, el pierduse această putere. Când ea se trezi şi se uită la el, o ştia şi ea si el.

— A trecut totul, numai coşciugul mă mai aş teaptă, doctore, spuse ea slăbită.

— N-am isprăvit încă cu lupta, Bessie. Era amorţită de morfină si el credea că ador mise, dar ea deschise iar ochii.

— Fata aceea, spuse ea. E mult timp de atunci. Ai venit s-o cauţi la mine. Ţi-aduci aminte '?

— Da, îmi aduc aminte, Bessie-

— Şi... acum ce face ?

— E foarte bine acum, Bessie, răspunse el hotărît şi se aşeză lângă patul ei până ce adormi.

El se întoarse acasă mort de oboseală. Era încă întuneric si pe stradă era linişte afară de tropăitul unui cal, care trăgea o cabrioletă cu lapte. In faţa porţii lui, calcă o pisică si se apropie să vadă dacă o omorîse. Dar nu murise. Era în şanţ, văitân-du-se şi atunci o ridică, o puse într-o cuvertură şi o aşeză cu băgare de seamă în fundul maşinii. Acasă, orchestra plecase, si o înlocuise gramofonul şi invitaţii mai puţin numeroşi, erau mai zgomotoşi ca înainte. El se furişă înăuntru prin-tr-o intrare laterală, cu pisica în braţe şi intră în biroul lui fără a fi observat...

Mult după răsăritul soarelui, deschizând uşa, Katie îl găsi acolo dormind cu capul pe masă. Lângă

el era o sticlă cu eter şi pe cuvertura pătată, corpul nemişcat al unei pisici. Acest tablou o înfurie.

— A, va să zică, asta e, ce-ai făcut ? spuse ea supărată. Eu îţi creez în oraş o situaţie socială şi tu mă laşi singură. In ce priveşte pisica..-

El se trezi şi căscă.

— Este într-adevăr atît de important, să faci parte din lumea bună ?

— Ţi-a adus o mare parte din clientela ta.

—• Eu îmi închipuiam că aveam de lucru fiindcă eram un chirurg mai bunicel, spuse el si îşi aminti vag că mai spusese asta, o dată, demult.

Pisica îl zgîriase si după o zi, două, un deget al mîinii drepte i se infectă. Nu fu grav, dar îl făcu , să înţeleagă ce valoare avea pentru el, această mână dreaptă. Pe ea îşi clădise viaţa lui, aşa cum era, ca şi munca lui. Dacă i s--ar întîmpla ceva grav, ar fi pierdut. Bătăile din abcesul care cocea, erau ca bătăile inimii luL

— Ce caz faci de degetul ăsta, îi spuse Katie.

— E degetul care ne dă de mâncare. Nu uita.

El reîncepu lucrul când fu compet vindecat. In acel timp învăţase puţină filozofie. Putea munci cu toată puterea, dar nu mai mult. Când pierdea un bolnav, accepta faptul împlinit fără depresiunea dinainte. Lângă masa de operaţii, mascat şi îmbrăcat, era foarte abil în meseria lui, şi pe măsură ce creştea reputaţia lui, curgeau si veniturile în spjtal, ajutând mult la întreţinerea lui. Burnett îl luă în birou într-o zi şi-i arătă bilanţul. Chris fu grozav de surprins.

El lucra însă în detrimentul nervilor lui. şi îi spuse lui Dawson, noul psihiatru al spitalului, că viata era marfa cea mai ieftină din lume şi că

I

se plictisise salvînd oameni care n-o meritau. Daw~ son îl privi aspru.

— Ce te face să vorbeşti astfel ?

Chris zîmbi.

— E adevărat, nu-i aşa ? Nu toţi, dar foarte mulţi. Mă lupt ca dracul ca să-i trimit înapoi la băutură si la femei sau ceea ce numesc ei, viaţă ; dar nu mă înşel. N-am contribuit cu nimic la bi nele omenirii y

— Iţi consumi nervii, Arden. Cît timp crezi, că o să poţi s-o duci aşa ?

— Cît timp voi putea cîştiga bani cu meseria asta.

Dawson îşi dădu seama cît era de amant Chris, dar când îl pofti să intre în cameră, să stea puţin de vorbă, Chris izbucni în rîs.

— Ce, vrei să mă descoşi ? Nu, mulţumesc. Eu păstrez tainele mele pentru mine.

— Probabil că asta e boala de care suferi.

Chris plecă, surîzând.

CAPITOLUL XLIII

In primăvara anului 1925, se întîmplă catastrofa. La vedere era acelaşi, înalt, puternic, cu părul negru si des. Cu toată această nouă şi amară filozofie, Chris tot mai era politicos şi milos în meseria lui.

— Nu mişca, te rog. Am să fiu cît se poate de prudent.

Din când în când era chemat într-alt oraş sau undeva la ţară. Dacă era caz de urgenţă, lua avionul şi pleca cu toate instrumentele, într-o noapte avionul fu silit să aterizeze forţat în cîmp; el sculă

pe fermier, împrumută maşina Iui şi plecă înainte ca să-şi salveze bolnavul.

Reputaţia lui creştea neîncetat, deşi era cunoscut numai în oraş şi în împrejurimile lui. El nu făcea parte din micul grup de chirurgi cunoscuţi în toată lumea, dar în sfera Iui de acţiune era steaua care strălucea.

Viaţa lui personală aproape nu exista. Din când în când, îl vedea iar pe Bob Barrett la el în casă şi se întreba ce o fi cu Katie. Ar fi prea ironic ca ea să aibă o slăbiciune pentru Barrett, care în preajma celor patruzeci de ani împliniţi făcuse burtă; dar ea nu voia să-şi schimbe felul ei de viaţă care-i aducea multe satisfacţii. Totuşi poate că nu. După o discuţie violentă din cauza cheltuielilor ei extravagante, el o întrebă, dacă nu crede că ar fi mai fericită cu altul... si atunci ea se uită repede la el, speriată.

— Altcineva ? Ce vrei să spui cu asta ?

— Am vrut numai să te întreb. Eu nu sunt bun de nimic. Dacă ai fi mai fericită, fiind liberă...

Ea se învîrti foarte agitată, prin cameră.

— Când voi dori să fiu liberă, voi veni să ţi-o spun, exclamă ea, întorcându-i spatele şi lăsând în urmă o boare de - parfum scump şi — natural — un teanc de facturi pe masa lui Chris.

El stătu multă vreme pe gânduri după plecarea ei. Ce era, se întreba el în dosul acestui obraz fardat şi al acestor buze subţiate ? A cunoscut-o el vreodată ? Ce se petrecea zi. de zi, în acest cap al ei, cu părul proaspăt ondulat ? Ea nu mai era Katie. Era o străină tânără, cu sprîncenele pensate si cu un obraz bine potrivit ca să nu se observe oboseala produsă de nopţi nedormite.

Cum era ea ? Darnică cu prietenii, notele de pe masă o dovedeau *cu* prisosinţă. Cîte o dată se ducea

Ia biserică fiindcă așa făcea lumea bună. Dădea mese splendide și o zi, două, postea după aceea, ca să nu se îngrașe. Fiziceşte îl satisfăcea, în felul ei. Dar unde era ea în toate astea ? Ce îi lipsea, că putea el s-o studieze ca printr-un fel de microscop ? Duioșia, poate: compătimirea adîncă pe care ar trebui s-o aibă femeile.

Mai tîrziu auzi cum feciorul închise uşa de la intrare şi scîrţîitul limuzinii care pleca. Se dezmetici si începu să citească facturile.

„James Carter, furnizor, trei sferturi de terra-pine Maryland, treizeci si şase dolari".

O luă în mână și se uită la ea. El auzise cum se spunea că bucătăreasa lor făcea terrapina acasă. De ce o spunea, dacă nu era așa ? O puse repede jos și se uită la celelalte : haine, cheltuieli de gospodărie, o notă de bijutier şi un aparat nou de radio. Era totul întins în faţa lui, această mascaradă stupidă a vieţii lor comune: si pentru toate acestea îşi vindea el sufletul, profesiei lui.

Sus pe deal, spitalul cel nou era aproape gata. Se întindea pe toată proprietatea Lewis, o clădire impunătoare, care domina tot oraşul; acolo o vedea pe Beverley. Ea arăta ca o fiinţă mică şi pierdută, curajoasă si tăcută. O dată o găsi în mijlocul cărămizilor si a mortarului cu o floare din grădină în mână. Avea lacrimi în ochi, dar ea se întoarse cu spatele şi el trecu înainte.

într-o zi construcţia fu terminată. Dacă personalul simţea o strîngere de inimă la ideea că părăsea vechea construcţie, nu vorbea decît puţin de asta. Timpul mergea înainte. Erau metode noi de spitalizare acum, unele învăţate în timpul războiului- Chiar dacă domnişoara Clarke plângea, pe

când împacheta în camerele domnișoarei Simpson, ce drept avea să se opună programului ?

„Douăzeci de ani" se gândi ea. „Douăzeci de ani am stat aici". Și ducându-se în fața oglinzii, căută să regăsească pe fata tânără, care venise acum douăzeci de ani în această cameră spre a fi angajată. Ea parcă mai auzea vocea domnișoarei Nettie.

— Lucrul e greu si foarte precis. Nu putem face greșeli.

Făcuse și ea greșeli, dar în genere lucrase bine. Avea toate motivele să fie satisfăcută. Puse capul pe placa de marmură și plânse, lacrimi amare ale unei femei în vîrstă.

Și Scott se muta, supraveghind plăcile și dosarele lui ; niîneca goală aluneca din buzunar și el făcea treaba celor două mîini, cu una. Dădu peste acvariul cel mare de sticlă; n-avea timp de pești acum, dar își aminti cum se uitase Chris Arden într-o zi, la el. Era ziua când Scott îi arătă o mică arsură pe degetul lui și îi spuse că nevasta lui dorea încă un copil. Nu avuseseră copilul niciodată, căci el sacrificase virilitatea lui, profesiei lui, dar această profesie, salvase multe vieți. Undeva trebuie să existe o lege a compensațiilor si acum cu această nouă instalație... El se învioră și se ocupă, fluierînd, de mutatul lucrurilor.

Despărțirea nu fu ușoară pentru, nici unul din acei care își consacraseră viața lor vechii clădiri. Acest spital fusese al lor. Cel nou va fi al lui Staun-ton Lewis. Parcă ieșise din mausoleul în care era culcat pentru a face un ultim gest de îngîmfare. „Luați aceasta" parcă spunea. „Eu vi-l dau, eu, Staunton Lewis. Uitați ce a fost și mergeți înainte în lumea nouă. Uitați Crăciunul din capelă și ambulanța trasă de cai, uitați pe Bergman si pe Nettie

Simpson si pe negrul Joe şi pe toţi ceilalţi. Pe ei îi veţi uita, dar numele meu va rămâne pe veşnicie". '

Cu o seară înainte de inaugurarea noului local avu loc o şedinţă intimă a celor ce serviseră în spitalul cel vechi. Majoritatea erau oameni mai bătrîni, gîrboviţi de muncă. Umblau prin camerele familiare, învechite acum ca si ei, de atîţia ani de serviciu si toţi aveau impresia că făceau o trădare.

Mîine şi în toate zilele următoare aceste camere vor fi părăsite. Vor fi goale si tăcute. Apoi într-o ?.i, vor veni salahorii şi le vor dă rima. Bucată cu bucată le vor smulge din loc şi cu ele va trece şi o parte din viaţa lor, pe care n-o vor mai trăi niciodată. Au ţinut mici cuvîntări, aceşti bătrîni, sau au încercat să vorbească. „Când am intrat aici, acum patruzeci de ani...". Vocile lor se îngrosau, gîtul se contracta, mormăiau ceva şi se aşezau; pentru ei, sfîrşitul acestui spital însemna sfîrşitul tinereţii lor, chiar sfîrşitul maturităţii lor. Acum nu-i mai aştepta decît bătrâneţea şi ei nu se adaptau invenţiilor noi.

Chris, ascultându-i, fu mişcat si indignat Ce drept a avut Staunton Lewis să dezrădăcineze, după moartea lui, pe aceşti oameni, prea copţi pentru a fi transplantaţi ? De ce nu i-a lăsat în pace, cît mai aveau de trăit. Construcţiile erau vechi dar se potriveau încă cu nevoile actuale. Ar fi putut fi înlocuite una cîte una, fără să se simtă tranziţia, dar el voise să facă un gest grandios, Chris se învîrtea cu nerăbdare pe scaun.

Seara tîrziu se pomeni singur în sala de operaţii, slab luminată şi se uită împrejur. Era curată şi în ordine, dar o parte din instalaţii erau mutate şi arăta goală şi deşartă. Această vedere îl impresiona adînc. Intr-o privinţă fusese aici şi centr"' vieţii lui.

Alţi bărbaţi aveau un cămin, nevastă, copii. El avusese numai asta. Patrusprezece ani, acesta fusese teatrul, şi el unul din. actori. Acum căzuse cortina. Această piesă se terminase. Mîine va începe una nouă.

N-avea nici o poftă să se ducă acasă. Singur se duse să colinde spitalul, în saloane era linişte, dar în sala copiilor, un copil plângea. El intră, spre mirarea unei infirmiere obosite.

— N-are nimic, doctore. E numai dor de acasă- Acum l-a adus.

— Dă-mi-l mie, spuse el. Am să stau cu el. E ora mesei, nu-i aşa ?

— Nu pot face asta, doctore !

— Fugi repede, şi luîndu-i copilul din braţe se aşează într-unul din fotoliile joase. Copilul nu mai ph'ngea si Chris îl ţinu strîns la pieptul lui.

— Lasă că~i bine, puiule, spunea el. Fă nani, fii cuminte.

• Corpuşorul se destinse în braţele lui, si el sezu cu picioarele întinse, în această semi-obscuritate, cu copilul adormit pe umărul lui. Aşa ar fi stat, se gindi el, într-o cameră cu copilul lui în braţe. Dar simţea o linişte la contactul cu acest mic corp si după puţin timp, se destinse si el. Parcă, fiecare din el, avea ceva de dat, celuilalt, bărbat şi copil; şi că acest ceva era scăparea clin singurătate. El strînse copilul adormit în braţe.

Cîncl infirmiera s-a întors, îi găsi dormind pe amândoi şi se duse să raporteze inspectoarei.

— Nu ştiu ce să fac, spuse plictisită. M-a silit să mă duc si acum...

— Lasă-l să doarmă. Probabil că are nevoie de somn.

După cîtva timp se duse iar în. salon, clar Chris plecase si copilul dormea liniştit în patul lui.

Deschiderea noului spital avu loc oficial a doua zi. Bolnavii nu fuseseră mutaţi încă şi saloanele erau deschise, goale, curate, fără nici o pată; rezervele, vesele cu creioane şi flori. Prin testamentul lui Lewis, casa cea veche trebuia să fie nucleul, miezul în jurul căruia se înălţau clădirile noi şi în sala principală se pusese placa domnişoarei Nettie.

Publicul se oprea şi se uita la ea.

— Ia uite aici, Bess, Cine o fi asta ?

—• Habar n-am. Hai înainte.

Tot personalul era acolo, infirmierele care puteau lipsi de la bolnavii lor, personalităţile oraşului şi chiar o mare parte din oraş. Fotografi ai ziarelor, aliniau publicul în salonul de recepţie luînd fotografii, cu magnesie. „Nu mişcaţi vă rog". O văpaie, un nor de fum şi era gata. în mijlocul mulţimii Chris ii întîlni pe Barney O'Neill care zîmbea.

— Trebuie să admiţi, că a făcut ceva frumos, bătrînul, nu-i aşa ? spuse el. A fost un spin în ochii tăi, odată. Ţi-acluci aminte ?

— Cred că am fost si eu un spin în ochiul lui si al vostru tuturor, mai tîrziu.

•—• Te cred că ai fost ! El rîse cu poftă. Asta, după ce Beverley ţi-a procurat postul, spuse el. Stâncl pe masa mea si scoţîndu-mi-l cu cleştele ! Era o fetiţă foarte bună şi generoasă. Mai e şi acum o fată bună.

Mulţimea îi despărţi atunci si Chris merse înainte. Oamenii îl arătau- „Acesta e doctorul Arden". înfăţişarea lui înaltă depăşea pe cei mai mulţi şi el îşi dădu seama că bătea la ochi. Se adunau în jurul lui, aducându-i elogii, privindu-l şi vorbind de succesele lui.

— Acesta e cluctorul Ardcn ? Ce tânăr arată !

—- El o om 1.1 zilei, draga mea. Uite la mîinile lui. Eu pretind că poţi judeca un chirurg după mîinile lui.

El îşi aminti întotdeauna de această voce, care şoptise în spatele lui şi mândria lui când o auzise. Mîinile lui. Mîinile unui chirurg. El continuă, în-tîlnind-o pe Katie, veselă şi înconjurată de o mică mulţime, majoritate bărbaţi. Ea îi făcu semn, când trecu pe lângă ea. O văzu pe Beverley, obosită dar surî/ătoare. Şi ici şi colc, în pălării demodate si ja-kele croite după moda veche, bărbaţii şi femeile *cure* se ocupaseră de spital în anii de luptă. Opera lor era înfăptuită si acum stăteau neobservaţi in colţuri, obosiţi de munca lor, care nu-si mai avea rost şi glndindu-.se la viitor când serviciile lor nu vor mai fi necesare. Ce ironie, se gândi Chris, că Staunton, chiar mort le dădea ultima lovitură. Socialiştii greşeau. Ceva ar lipsi din lume când bărbaţii şi femeile nu vor trebui să mai sacrifice din timpul, din puterea şi din averea lor oa să ajute pe ceilalţi si când statul va face toate acestea în locul lor.

Era tîrziu şi multă lume plecase când Chris putu în fine să ajungă în apartamentul lui Annie Lewis. Aici, în această cameră cu placa de bronz pe uşă, murise Annie Lewis. Acum era apartamentul în memoria lui Annie Lewis, patul schimbat, dar restul mobilelor cum le cunoscuse el; camera lui Staunton de alături, această cameră în care se retrăsese altădată ca să fie noaptea singur, era acum salonul care făcea parte din acest apartament.

. — Cu schimbările mici, care vor fi necesare, dorinţa mea este ca aceste două camere să rărnână

cum sî

li«a- Anumita:

remuscare
iţr-,-,-restitui ceva; cele do
'amândouă ^ s^ a scris
aceste rînduri scrisul lui
mic si îngriji

încercare ^ a ^
deschise şi
a Slmţit el> când
le_a scris ~ cu

"

astra şi se opri. De.

fluviul care despărţise v S n
hotant cum despârfea mituri l
trusese o parte d^Tn v?at l?
celelalte victime

i1" l"?lina Soarekli-i ^
fmdi el« a?a de , IVoroiul
lui dTM~ omorfse ^ P«

- Să-mi pară
draga mea. De

foarte fr

para rau ?

c^u.so ea, să nu
camera tatei...

n, • ""- asa-
mamei ai« ? Şi să vezi

rtă-mă Bever ey n t PG "rmâ G prea
spun asta. }, Am avut o ZJ grea. Nu trebuia

de obosită. văzu cît era de slabă

M ^ ? ă mai fac,
1 «cut aici, dar ,,, Avenm Ceva

— Niciodată, de prisos, scumpa mea, spuse el tulburat adînc. De a te ști aici, undeva aproape...

— Nu, Chris.

— De ce nu ? spuse eî răstit. Nu a sosit încă timpul să spunem adevărul ? M-am săturat de ipo crizie. Am ajuns la limită.

— Te rog. Tu ai viaţa ta, munca ta...

—• Munca mea, spuse el. Da, am munca mea, și o. Doamne, atîta am. Sunt un bărbat ca toţi bărbaţii si... lartă-mă, Beverley, n-ar fi trebuit să spun asta. Și nu te tot uita aşa. N-am nimic. Nu-ţi face griji.

Cineva deschise uşa şi băgă capul înăuntru.

— Aceasta era camera ei. Uite, chiar obiectele de toaletă mai sunt acolo ?

— Nu prea se face, nu găseşti ?

Era Ratie care conducea un vizitator. Ea îi aruncă o privire bănuitoare lui Chris si închise uşa.

După o oră și mai bine, o găsi în holul de jos galbenă de mânie si bătând cu tocurile înalte pe podea.

— Ei, ce să-ţi spun ! spuse ea arţăgoasă. Tocmai azi, ţi-ai găsit să te retragi cu Beverley Ames ?

— Nu ne-am retras. Asta-i absurd.

— Nu ? Atunci ce făceai cu ea în acea cameră ?

El îşi stăpâni furia.

—- Dacă ar fi adevărat, ţi-ar păsa, Katie, într-un fel ? întreba el liniştit.

—- Nu vreau să-şi bată nimeni joc de mine, în spatele meu. M-ai înţeles ?

— Şi numai atît ?

— Atîta ajunge. Nu crezi?

Ea tot mai era supărată rind urcă în maşina ei si_puse mâna pe accelerator.

Porniră cu o viteză nebună pe deal şi intrară în strada, supraaglomerată, Katie neluîncl în seamă maşinile dimprejur, semnul de oprire al .sergentului, şi nici pe domnişoara Andrews care trecea grăbită strada în acel moment.

Chris văzu toate astea şi frînă brusc, căci Raţie făcu singurul lucru ce nu trebuia să facă. *Ea* vira brusc dar prea tlrziu; se auzi o ciocnire puternică şi zgomotul de geam spart, când se lovi de un felinar. Domnişoara Andrews ajunse pe trotuarul celălalt cu bine şi Katie era palidă ca varul; atunci Chris simţi o durere violentă în braţul drept şi văzu că-i curgea sânge din mânecă.

El stătu ameţit, ţinându-şi braţul.

— Chris, eşti rănit ?

— Numai braţul, spuse el. Scoate-mi haina. Tre buie să opresc hemoragia.

Cu ajutorul sergentului, el o opri, servindu~se ds batista lui ca să-şi facă un pansament. El se sforţa chiar să urce aleea, la braţ cu sergentul.

—• *N-o* să fie nimic, domnule. Sprijină-te de mine.

—• Dă-o dracului, nu mă ţine aşa de strîns. Picioarele mele nu sunt lovite.

— Bine, dar ai avut un soc şi ai pierdut mult sânge. Te-ai lovit şi la cap. Ia-6 mai domol.

Totul foarte logic. Calm şi logic. Umbla încet. Un pas după altul. Ce e o tăietură în braţ ? Nu fi prost. Acum treptele. Doamne nu pot să urc. Sunt ca un copil speriat- Nu pot să urc scara.

— Regret, domnule sergent, rni-e teamă că...

Acestea fură ultimele cuvinte rostite de el în acea seară.

îşi reveni abia noaptea tlrziu *şl când* deschisa ochii, se găsi într-o cameră cu o infirmieră lângă el. Nu se mişcă, întins în pat, căuta să se orienteze. Cunoştea camera, chiar în semiobscuritate dar la început nu putu s-o identifice; apoi o recunoscu. Era camera lui Annie Lewis. Se zvîrcoli şi infirmiera se sculă în picioare.

—• Te simţi mai bine, doctore ?

— Nu ştiu. Mă doare capul. Ce s-a întîmplat ?

— Ai avut un accident. N-ai nimic. Dacă ai pu tea să dormi.

—- Nevastă-mea, n-are nimic ?

— Nimic. Acum a plecat.

El nu spuse nimic. Văzu că braţul drept era bandajat şi că era întins pe o pernă. Infirmiera urmări privirea lui-

— Ce e cu braţul ? Ce mi-am făcut ?

— Nimic important. O tăietură. A fost pansată. Poate peste o zi, două o să te poţi scula.

El abia o auzi. Cunoştea prea bine frazele convenţionale spitaliceşti pentru a crede tot cc-i spunea. El cunoştea şi surîsul profesional aî infirmierei. Toată atenţia lui era îndreptată asupra braţului, îl simţea mort, mort si greoi, încercă să îndoaie degetele, dar nu putea. Poate, din cauza bandajului. Dar pe când îşi spunea astea, simţi un fior de groază. Nu era bandajul. Mintea lui era limpede, mintea lui profesională. El îşi dădu seama ce i se întîmplase; îşi tăiase nervul radial şi numai Providenţa ar putea să-i scape braţul. Altfel era pierdut. Aproape înainte de a fi început cariera chirurgicală, trebuie să se lase de ea.

,, „

diu.

am f « im c

-

- o - ™S 23--^. *n*

găsiră.

ce

a-scu « *evuri*

în,,-

. *"i-"~nii* cjYpva -i ' *-lcl(_ia. ' ^u -^m-

Pie,^? ^-du, sp ,,. ,. PUtU in «',,ea

ej. 2J S

Katie era tot aceeaşi, încetul cu încetul vixiteîe ei fură mai scurte .şi începu sa ducă viaţa ei de altădată. Sosi inir-o *zi cu un* buchet de gnrdenii la piept şi el ghici, cine i le trimise. *Nu* prea îi păsa. Ea va trebui sa împartă cu el ruina lor sau poate că-l ya părăsi; şi întins în pat nu părea că-l interesa ce cale va alege. Nu-şi făcea iluzii. Era schilod desigur, pentru mult timp dacă nu pentru totdeauna. Degeaba se vorbea de o altă operaţie, de încercarea de a mai găsi si uni vîrfurile nervilor. Această operaţie dacă ar reuşi, i-ar trebui şase luni, un an ca să se refacă, sau poate ar fi fără folos.

Chiar atunci, îi părea rău de Katie. Culcat, în zilele şi nopţile nesfîrşite, el îşi dădu seama că fao-*i:nl* că n-o iubise pe Katie făcea parte din numeroasele Iui insuccese. *Ea* îi oferise tinereţea, vitalitatea şijiitr-un timp chiar dragostea ei; dar el nu acceptase, nici una din ele. Poate era drept ca până Ia .sfîrşiţ ea să-l fi distrus. Căci, distrus era, în ciuda tuturor asigurărilor ce i se dădeau. Oameni ca el, nu dispăreau un an din lumea de concurenţi invidioşi, care formau profesiunea lui, şi îşi regăseau apoi uşor locul. Prea mulţi pândeau locul lui şi reputaţia unui chirurg era ca aceea a unei femei. Un cuvînt putea să o distrugă.

Pe Beverley n-o văzu niciodată dar Ted o în-tîlni într-o seară, stând afară la poartă şi uitându-se Ja clădire. El dădu brusc de ea şi încercă sâ-1. evite. Dar el fu mai abil decît dînsa.

— Faci o plimbare, doamnă Ames ?

—- Da. Vin adesea pe aici. Vechiul obicei, cred. La urma urmei...

— Tot eşti aici ca acasă, îmi dai voie să te însoţesc puţin ? Am stat cu Chris Arden şi am nevoie să-mi întind picioarele.

Pe cîncl se alătură pasului ei, tăcură amândoi. Apoi aproape fără suflu, ea îl întrebă :

— Cum îi rnerge, doctore? Ce va fi cu braţul?

—• Nu se poate si i. în cel mai bun caz e o afa cere de lungă durată, în cazul cel mai rău...

— îmi închipui că nimeni, nu poate ajuta cu ceva ?

— îl vor opera din nou, spuse Teci cu duioşie. Pentru moment e foarte deprimat. El pusese toate ouăle într-im coş si se pare că s-au spart aproape toate.

Ea se opri şi îl luă ele braţ.

— Nu mai pot, îndura asta, izbucni ea deodată. Nu mai pot. El care lucra cu atîta rîvnă si n-a fă cut nimănui niciodată un rău. El nu merita o soartă aşa de grea.

Teci o privi îndelung. Era un timp cind el o urîse din cauza trecutului lui Chris, dar nimeni n-ar fi putut s-o urască acum, agăţată de braţul lui spre a fi susţinută, tremurîndă şi albă ca varul.

— Nu, spuse el serios. Nu, sigur că n-a meritat-o. El n-a meritat multe din loviturile pe care le-a primit, doamnă Ames. Mulţi din noi, nu le meritărn. Dar el a intrat în viaţă cu stângul. Nevastă-sa n-are nici o vină. S-ar fi putut întîmpla oricui. Dar, natural...

Spre surprinderea lui, ea se opri ca trăsnită si se uita fix la el.

— Ea a făeut-o ? întrebă ea. Ea conducea maşina ?

— Da, aşa s-a întîmplat.

— Sărmanul meu Chris, spuse ea, uitân.d, că Ted era prezent. Sărmanul meu Chris. Şi eu te-am băgat într-asta.

Ea tăcu pe când coborau, dealul. Ted continuă a vorbi, ca şi cum ea nu pronunţase acele cuvinte. Probabil că a doua operaţie va fi de folos. Chris se obosise prea mult în ultimul timp. Poate că odihna îi va face bine. El avea demult nevoie de o vacanţă, dar aveau cheltuieli mari si el fusese silit să muncească cît mai mult. Meseria lui nu era ca o fabrică sau o uzină, pe care o posedai. Un om cu o profesiune îşi ţine capitalul în mâna lui-

— Din cauza unei dureri în gît, fabrica e închisă.

Dar el n-avu impresia că ea îl asculta şi nu fu mirat când ajunşi în faţa porţii ei, se opri si îi spuse brusc.

— Dumneata eşti foarte intim cu el doctore. Spune-mi ce să fac. Nici n-am îndrăznit măcar să mă duc să-l văd. Totuşi noi...

— Sunteţi prieteni vechi. Ştiu tot doamnă, Ames,

— Atunci ştii că 1-am nenorocit, spuse ea cu o amărăciune sinceră. N-am avut curajul să mă mărit cu el si de atunci, n-am curaj să-l las în pace. Acum nu ştiu ce e mai bine. Poate că dacă aş pleca defi nitiv, ar fi mai practic. Nu ştiu dacă e mai bine aşa.

—• Eu cred mai degrabă, spuse el, tot ezitând, că el ar fi mulţumit să te ştie pe aici. Chiar dacă nu te duci să-l vezi...

— Nu sunt sigură de asta. Nu acum.

—• Ascultă, doamnă Ames- Eu nu pot vorbi în ; numele lui, natural. El şi-a făurit o viaţă pe care .trebuie s-o trăiască. Acum însă e grozav ele nenorocit şi are nevoie de prieteni. Nu e momentul să-l părăsiţi. ,Mai tîrziu poate.

Ea dădu din cap fără a răspunde si el o lăsă ' acolo pe pragul unde-l văzuse ea pe Chris pentru prima oară.

Ea deschise uşa cu cheia ei şi se duse singură

în camera din capăt. In întuneric, nu mai era camera ei, ci biroul Iui Chris. Acolo era masa de scris, pe placa de pe cămin era pipa şi cutia lui de tutun şi în colţ dulapul cu instrumente. Ea îl ţinea pe Sandy în braţe şi Chris tânăr şi priceput în halat alb, spunea:

— *O să* scoatem noi osul, în orice caz, voi încerca pe cît posibil.

Priceput! Şi acum nu rnai era bun de nimic. Ka-tie îi găsise împreună şi ieşise afară enervată şi îl distruse. *Nu* va fi niciodată un sfîrşit bun pentru ei ? Ea făcuse o greşeală şi această greşeală se perpetua de-a lungul anilor, vîjîind în urechi până ce o înnebunea.

Pentru prima oară de când cu accidentul lui Chris, ea plânse acolo în birou. Plângea cu lacrimile amare ale femeii adînc şi pasionat îndrăgostită şi care vedea că din toată viaţa ei rămăsese mimai ruină şi deznădejdea. Holrnes o găsi a doua zi dimineaţă dormind într-un fotoliu, cu obrazul umflat de plâns, şi dădu din cap privind-o, aşa cum făcuse altădată Olga când îl găsi pe Chris în aceeaşi cameră. Apoi se întoarse şi ieşi pe vîrful picioarelor si numai după ce auzi că ea se urcă sus, o lăsă pe jupânească să intre ca să facă, curăţenie.

Ted nu-i povesti lui Chris de această întîJnire, căci după operaţia a doua, Chris deveni un om foarte ciudat şi închis, petrecând ore întregi umblând de-a lungul şi de-a latul camerei din spital, mâncând puţin, dormind rău şi greu de apropiat. Se supunea tratamentului de diatermie, de curenţi fazici şi de masaj, se supunea vizitelor lui Katie şi felului ei provocator de a fi supărată, se supunea glumelor făcute de interni şi vizitelor mai serioase ale colegilor de spital. Dar de cele mai multe ori stătea

singur, umblând mereu prin camera, meditând, încercând să facă planuri.

Veni ziua când Ted intrînd în cameră, îl găsi la fereastră uitându-se afară şi întorcându-se brusc îl anunţă că nu mai putea să stea aşa-

— Mi-ajunge, spuse el. Poate că o să mă fac bine, poate că nu. Dar trebuie neapărat să plec undeva si să văd singur ce e cu mine.

—• Si asta, spuse Ted voios, e prima frază, logică pe care ai pronunţat-o în ultimele sâptămâni. Ce-ţi trebuie e o gaură de şarpe undeva. Ai găsit-o?

— Am avut un unchi bătrîn la ţară, un doctor. Casa lui mai e acolo şi e goală.

— Tocmai ce-ţi trebuie, răspunse Ted grăbit. Şi când te vei înapoia...

— Poate că nu mă voi mai înapoia.

— Ta, ta, ta. De trei ori ta, ta. Peste un an vei fi iar la treabă. Poate chiar înainte.

Katie se schimbă la faţă, când Chris o puse la curent cu planul lui.

— La ţară? spuse ea fără suflu. Ce o să facem cu casa?

' — Nu-ţi cer ţie să vii cu mine, draga mea. Ai •• urî viaţa acolo şi eu nu sunt un tovarăş plăcut acum, • nici pentru oameni, nici pentru fiare. O ştii prea ″: bine- Mai tîrziu, natural... ; Ea îl privea cu asprime.

— Vei fi mulţumit să scapi de mine, nu-i aşa? .'Eu atîrn greu de gîtul tău. Ca si tata si mama .şi .chiar Dick. Eu nu sunt nimic pentru tine. Nu-i aşa ?

— Ba deloc, răspunse el liniştit. Numai că nu mai putem continua acelaşi fel de viaţă. Casa va trebui vîndută. *Nu* ştiu când voi putea munci şi cîştiga iar. Şi e cam mult de când ai fost săracă, Katie. Ai uitat cum este.

El încercă să-i vorbească de asta, aşezat în camera lui Annie Lewis, în scaunul ei lângă fereastră, uitându-se mai mult afară, decît la ea. Dacă braţul nu se va restabili curînd, va putea face puţină clientelă la ţară, cel puţin atît cît le va trebui, ca să trăiască cu economie şi dacă vor vinde casa, vor plăti datoriile şi îi va rămâne si ei ceva de cheltuială până ce se va îmbunătăţi situaţia. Nu mult, dar va trebui să-i ajungă. Nu servea la nimic ca el să mai stea aici. El fusese chirurg. Cu asta s-a sfîr-sit probabil, pe vecie. In orice caz va fi o ascensiune grea si până atunci, va trebui să trăiască undeva.

— Dar nu cu mine !

— Ti-am mai spus, continuă el cu acest nou fel de a vorbi al lui cu multă răbdare, că nu, prea te cunosc bine acum Katie, dar te cunosc destul, ca să-mi dau seama, că nu poţi schimba felul tău de viaţă peste noapte. Şi mai vreau să-ţi spun ceva ce ţi-am mai spus şi înainte. Dacă ai vrea să-ţi recapeţi libertatea, draga mea..-

Ea se uită la el cu o privire disperată. Liberă? Ce ar deveni acum că Bob Barrett alerga după altă femeie şi că tinereţea ei era pe trecute, aproape trecută? Deodată izbucni în plâns, plângea ca un copil, deschis, fără ruşine. El se sculă si voi s-o liniştească, cam neîndemânatic, servindu-se de rnâna stingă.

— Nu, Katie. Nu plânge. Am crezut că poate tu voiaî asta. De ce să stai cu mine? Ce-ţi pot da eu? Nici măcar existenţa.

— Eu sint vinovată de ce ţi s-a întîrnplat, Chris. Nu te pot lăsa să te duci singur acolo.

— Nu vorbi prostii, draga mea.

— Atunci, în stradă, n-am observat femeia aceea. Tu ştii, asta, Chris?

— Da, o ştiu Katie.

Ea voia să se dezvinovăţească şi el *o* ajuta. Dar chiar acum cîncl o ţinea lingă el, căutând s-o liniş-tească, el ştia că cu toată părerea ei de rău, ea va fi mai fericită fără el. Ea ii iubise, dar el o lăsase sâ-şi umple viaţa cu nimicuri. Avusese stofă bună in ea, clar el nu-i dăduse ocazia să se dezvolte. El fusese puternic şi îngîmfat, o dispreţuise si o neglijase.

— Nu mai plinge, draga mea- Lasă c-o să fie bine.

—• Trebuie să arăt groaznic, Chris.

— Tu nu poţi arăta groaznic niciodată, Katie.

Puţin timp după aceea îşi puse pudră pe obraz ştergând fardul care se scursese. Ea era eterna tine-reţe, se gindi el. Nu se va cuminţi niciodată. Ea si cu semenele ei vor trebui să fie totdeauna în sarcina cuiva si se vor găsi mereu bărbaţi care s-o facă.

Avu un Sentiment de neputinţă după plecarea ei, parcă n-ar mai fi fost stăpân pe soarta lui.

Timpul trecea. Doctorii şi infirmierele intrau şi ieşeau, toţi veseli şi optimişti.

— Dă-i timp omule, sau: Acum am să te rog să mănânci. Bucătarul a făcut-o special pentru dum neata. Dar camera lui era un colţ liniştit în care vrînd nevrînd fusese vîrît. Activitatea spitalului continua în jurul ei. Ambulanţe veneau şi plecau. Din când în când, auzea fîşîitul picioarelor şi sunetul roţilor, când se ducea un bolnav în sala de operaţii. Uşile ascensorului se deschideau, se închideau şi sus, în sala de care se ocupase cel mai mult, ştia că se lu cra febril.

La început, îl înnebuneau gândurile. Pe urmă îl lăsară rece. Cîteoclată Katie găsea uşa încuiată şî după ce bătea de două sau trei ori, pleca. Şi altădată,

numai de furie nestăpânită, el înjura pe ceilalţi, pe infirmiere, viaţa însăşi. Eşarfa care purta ate-lele lui era semnul neputinţei lui. . — Să-mi scoateţi blestemata asta de eşarfă, strigă el furios. Dar fără atelă şi eşarfă, braţul atîrna greu şi fără viaţă si mâna cădea inertă. Trebuia s-o pună la loc, un fel de răutate încoronată. Scott veni într-o zi cu mâneca goală prinsă ca de obicei în 'buzunar. .Era vesel şi ordonat, dar Chris se văzu cum va arăta el, ajutându-se cu o mână, învăţînd să-şi lege şiretul de la ghete; buzele îi tremurau cu toate că îşi .siăninea vocea.

— Ce mai faci Scott?

— Cum o duci? înţelegi ce vreau să spun.

Dar Scott arăta foarte nafural.

... A fost greu la început. Dar pe urmă, rn-am obişnuit. Abia clacă îmi lipseşte acum. Nevasta mă ajută mult, natural.

Chris închise ochii şi şi-o închipuia pe Katie în-cercând să-i lege cravata sau să-i pună ghetele .' într-o zi, după aceea luă un creion şi o hîrtie şi se strădui să-şi scrie iscălitura cu mâna stingă. Creionul îl simţea greoi în mână, dar încerca mereu, tot mereu, cu gura înţepenită, cu privirea hotărîtă. Şi alţii au învăţat. Va putea şi el. Va voi şi el. Dar rezultatul îi rupse inima. El aruncă creionul pe fe-reastră şi zîmbi întristat infirmierei-

— Ieşi afară, spuse el. Am să bocesc ca un copil.

CAPITOLUL XLV

Pe Beverley o văzu numai o dată în toată vremea aceea. Uşa lui era deschisă şi ea trecu prin hol. O văzu şi o chemă.

— Vino înăuntru, spuse el. Vino şi înveseleşte *pe* bietul schilod.

.• - O lua în zeflemea când îi vorbi şi îi întinse, mâna" stingă, parcă acum in sfîr.şit voia să rupă legătura între ei.

— Vezi unde sunt .' Camerele cele mai bune nu sunt prea bune pentru mine.

— îmi parc bine că eşti bine instalat. Şi toţi îmi spun că o să te faci bine, Chris.

— Foarte bine, nici nu se poate mai 'bine, spuse el. Toţi mint, clar intenţia lor este bună.

— Dar ai lotuşi o şansă, nu-i aşa ?

— Sigur. S-ar putea chiar să fiu ales preşedin tele Statelor Unile într-o bună zi, dar nu cred că se va înîîmpla.

Ea se simţea nenoroci hă, stingherită sub privirea lui şi a tonului clin vocea lui. Parca o înfiera să nu aibă milă de el. Deodată ea se îngălbeni.

— îmi pare *grozav* de rău, Chris, spuse ea. E nepotrivit, ştiu, să spun asta, dar ce ţi-aş putea spune altceva ?

— De ce să-ţi pară rău ? răspunse el brusc. Aveam demult nevoie de odihnă. Acum o am. Şi învăţ să mă servesc ele mâna stingă. Vrei să vezi cum mă iscălesc ? Face să te uiţi.

Ea nu-l luă în seamă şi nici tonul lui batjocoritor. El era foarte arnărît şi acum căuta să dea în ea ; ca un băieţaş, ca un bărbat a cărui mândrie a fost lovită.

— Spui că ţi-ar trebui o vacanţă. De ce n-o iei ?

— Doar asta fac. Dacă vrei un lucru mult şi bine, draga mea. până la sfîrsit îl obţii ! Nu *e* aşa că e adevărat. ? Apoi mai e o zicătoare. Poate că ai auzit-o : ulciorul merge la apă până se sparge. Mi-au yenit rnai rnulţe în gând, *zilele* astea.

— Să nu te dai învins, Chris, nu-ţi seamănă !

El schimbă tonul vocii lui.

— Nu mă dau învins, Beverley, spuse el mai liniştit. Am fost foarte nenorocit. E natural, si mi-e cam frică. Dar am să lupt. Nu te teme.

Ea mai rămăsese puţin cu el. Fu mai natural după aceea, mai prietenos. Ii vorbi chiar de planurile lui. Dar cinci se sculă să plece, trăgându-şi mănuşile lungi pe mîini, luîndu-si geanta şi alunccind o privire în jurul camerei atit de cunoscută, ea simţi că în sfîrşit îl pierduse ; că acel Chris pe care-l cunoscuse, nu mai era.

—• Să mai vin Chris ?

—• De ce nu ? Vino să aduci puţină veselie in .tristeţea mea. Când vrei.

El întinse mâna stingă, surîzând şi batjocura din vocea lui reveni şi atunci ea înţelese că nu se mai întoarce ; că faptul de a-l fi văzut cum era acum, era încă o lovitură pentru mândria lui.

După o săptămână Chris părăsi spitalul. Şoferul fusese concediat aşa că Katie conducea maşina, cu mare atenţie, valiza în spate şi braţul lui în eşarfă. Casa, casa lui Grant, era neobişnuit de ordonată şi de liniştită. Sus, patul lui era făcut, cerşafurile bine întinse şi pe masa de alături era tot de ce ar avea nevoie. Cu toate cusururile ei, Katie încerca să-şi răscumpere greşelile.

—• Pot să-ţi fac ceva, Chris ? Vrei să-ţi ajut să *te* dezbraci ?

Dar el nu primi ajutorul ei. Voia să fie singur si aşteptă cu răbdare până ce ea îi despacheta lucrurile si le puse la locul lor. Apoi îşi puse cu greu pijamaua. Se simţea foarte slăbit dar nu se culcă în pat. Din contra, umblă în lung şi în lat în cameră, paşii lui nefăcând zgomot pe covor, cu umerii laţi

plecaţi şi capul lăsat. Acum, în fine era singur şi liber de *a* se gîncli, de a vedea lucrurile cum silit şi de a lua o hotărîre.

Va încasa bani, în curînd. Avea multe onorarii de primit, dar după obiceiul în profesiunea lui, ştia că o parte nu va fi plătită. Şi vor fi multe facturi. Facturile lui Katie ele toate felurile : croitorese, alimente, furnizori, chiar contrabandişti de lichioruri. Se plimbă în sus şi în jos, fericit de a înfrunta iar viaţa si cruzimile ei, făcând proiecte încercând să facă socoteli cu mâna stângă atît de neîndemânatică. Atît în bancă, atît de încasat, atît de plată.

Fu mirat că datora atît de mult şi în seara aceea îi spuse lui Katie că va trebui să vîndă casa cît mai repede.

— Nu putem s-o dăm pe nimic, Chris. Nu uita cîţi bani am băgat în ea.

—• Va trebui să scoatem ceva din ei, clacă putem.

— Dar vorbeşti parcă nu te-ai vindeca niciodată. Eu n-o cred.

— Până la proba contrarie, va trebui să fac aşa, Katie.

Ea se luptă dîrz pentru casă. Ar putea s-o închidă, dacă Chris voia să se ducă la ţară să se odihnească şi ea avea foarte multe invitaţii la prieteni, unde ar petrece vara.' Apoi, toamna vor putea lua o hotărîre. El o ascultă cu răbdare :

— Nu *e* vorba numai de vară, Katie. E vorba de un an sau doi. Dumnezeu ştie cîţi ani. Nu pot întreţine casa în nici un caz. Abia puteam s-o fac şi înainte. Acum nici nu mai poate fi vorba de aşa ceva.

Ea se sculă şi ieşi din cameră. Seara tîrziu, când se duse la culcare, se opri în faţa uşii ei. El nu avusese intenţia s-o supere şi deschise uşa cu un sentiment de vinovăţie şi intră la ea. Dar Katie nu

era nenorocită. Aşezată pe pat era ocupată ci: o listă şi cu gazeta de seară şi se uită la el cu un surîs.

— Am găsit o grămadă de apartamente, spuse ea. Mulţi oameni locuiesc aşa acum si le place. E chiar la modă şi când te gîncleşti că încălzirea este inclusă în chirie...

Când se uită iar spre uşă, el plecase.

E drept că era greu să-l mulţumeşti în epoca aceea. Cîteva zile nu ieşi din casă, cîştigând puţină putere, învăţîndu-se să se îngrijească singur, să se îmbrace, să se radă cu mâna stingă. Katie, îl auzea înjurînd în camera de baie şi evita să-l întîlnească. Intr-o zi dădu în dulap peste cluburile de golf şi ea observă cum se uita la ele. Apoi închise încet uşa.

—• Ar trebui să plece neîntîrziat ! îi spuse ea lui Ted Lawrence. îmi face mare grijă. Şi dacă vrea să se ducă în cocioaba aceea a lui Mortimer... Ar trebui să-î vorbeşti de asta.

— De ce nu-i vorbeşti dumneata, Katie ?

Ea dădu din cap.

— N-am trecere, spuse ea. Dacă am avut vreo dată, am pierdut-o acum.

In ziua aceea, stând liniştită în ceea ce numea ea budoarul ei, ea îi povesti lui Ted simplu şi fără mofturi toată povestea căsătoriei ei.

— El nu m-a vrut, natural, sfîrsi ea. Niciodată nu m-a vrut. Eu am fost o proastă. Am crezut că mă va iubi dacă îi voi da timp destul. Dar el nu m-a iubit niciodată. Apoi, mai tîrziu, când am crezut că ar fi mai bine pentru el, fără mine, i-am făcut buclucul ăsta. Acum nu-l voi părăsi niciodată, Ted.

Ted se uită la ea. Credea ea sincer că nu-l putea părăsi pe Chris ? Cum fusese capabilă de ceea ce-i istorisise, putea s-o bănuiască capabilă de orice. Se uită la ea, la rochia scumpă ce purta, la cerceii lungi,

la fume-cigarette-ul de chihlimbar galben cu un inel de rubine. Arăta aspră şi artificială, dar avea cearcăne su'b ochi şi o zbîrcitură la gură.

— Şi acum Katie ? Mai ţii la el ?

Ea roşi sub fard,

— A fost o greşeală, Ted. Eram foarte tânără. Şi *citi* soţi se mai iubesc într-aclevăr după atîţia ani ? Poate că nu-l mai iubesc acum, dar mi-e milă de *el,* Foarte tare milă. El. voia să aibă copii şi eu n-ani vrut. Ea se cutremură. Mi-a fost frică. Şi el se gindea m?reu la altcineva. Ştii asta, nu-i aşa ? Eu m-am bă gat în viaţa lui, şi am rămas acolo.

— Dacă crezi că eu pot face ceva, îi spuse el cam sfios.

— Nu, afară numai dacă poţi să dai ceasul înapoi, .îi răspunse ea, pe un ton de cochetărie. Dar ea tot Katie era. Ce, mă aşteptai pe mine, Ted ? întrebă ea. Mai sunt destul de tânără. El va locui la ţară, şi dacă eu trebuie să mă îngrop acolo, voi înnebuni. Şi cum pot să-l las acum ? Suntem legaţi unul de altul ca două pisici de coadă.

Ea îşi plângea de milă, când plecă el.

Primăvara era pe sfîrşite când Chris intră iar in contact cu oamenii, încetul cu încetul se obişnuise cu starea lui, conducea singur maşina, se iscălea cu mai multă uşurinţă. Dar ştia că era pierdut, îşi făcuse reputaţia de chirurg, şi chiar dacă s-ar fi prezentat *cazuri* de medicină internă, tot avea nevoie de ambele mîini. Dar pentru moment, nu era *cazul.* Facultăţile de medicină scoteau în fiecare an serii noi de doctori şi cei mai mulţi se îndreptau înspre oraş. Meseria lui era aglomerată. Şi el era obosit, prea obosit pentru a face numaidecît o sforţare, chiar dacă ar face-o vreodată.

El îşi petrecu zilele următoare rupând cu trecutul Renunţă la cabinetul din oraş si îşi înainta demisia din spital, cu ocazia unei şedinţe a medicilor ; era calm dar alb ca varul.

— In vederea stării mele actuale si pentru a face loc colegilor tineri...

El fu mirat si foarte mişcat când ei nu acceptară demisia lui. Ii dădură un an întreg de concediu şi chiar mai mult dacă va avea nevoie si îi spuseră că desigur va fi iar în mijlocul lor cu mult înainte. După aceea fură toţi foarte drăguţi şi amabli cu el.

— Pleacă si petrece puţin, spuneau ei. Ai meritat-o. Sau: Ce tot vorbeşti că nu vei mai veni înapoi. Dumneata ar trebui să ştii mai bine. Ai răbdare, omule, dă-i timp.

Când desfăcu casa, găsi dosarul lui Joshua si păpuşa Lena, pe care o ridică în sus, cu fusta plină de praf şi cu codiţele negre si ciufulite. Viena, cu toate speranţele lui şi acum aceleaşi speranţe, ca si păpuşa, inutile, bune de a fi aruncate la coş cu toate celelalte nimicuri.

în iunie fu gata de plecare. Katie era ocupată cu apartamentul cel nou, luîndu-şi mobila de care avea nevoie şi vmzând tot restul. Cîteodată, venind acasă, găsea lume şi auzea iar ciocnitul paharelor şi sunetul vocilor gălăgioase, în ziua în care se scoaseră covoarele, găsi cîicva perechi dansând pe parchet.

—• Hai doctore, dansează şi dumneata.

•— Nu e politicos să ţii o fată frumoasă numai eu un braţ.

Fu totuşi uşurat să constate că Katie nu puse totul la inimă.

Când veni ziua plecării stăteau amândoi în h°^< îngrămădit, alături de ei era tot ceea ce salvaseră din viaţa lor comună. Geamantanele erau aşezate în faţa

iui *Aşa (-&* odinioară, acUm *vreo* doisprezece ani când ea sosi speriată şi încăpăţînată şi când o luă cu el şi se căsătoriseră. Acum se uită la ea, era mai plină, mai în vîrstă şi nu era deloc îmbufnată. El se aplecă si o sărută.

— Caută de înţelege ce fac eu, Katie, spuse el. N-are nimic de-a face cu tine sau cu mine. Dar îmi trebuie timp. Mi-am luat lumea în cap, cred, si trebuie să-mi revin. Singur am să reuşesc mai uşor. Cel puţin la început. După aceea am să te rog să vii şi tu, dacă vrei.

— Cine o să aibă grijă de tine ?

— Cred că Hiram Mortimer a găsit o femeie care va gospodări pentru mine.

— înţeleg, mormăi ea supărată. O femeie. Oricare femeie, numai eu nu.

Aceasta fu despărţirea lor.

PARTEA A VII-A

REȚEAUA

CAPITOLUL XLVI

Chris era culcat în camera Laetiţiei in casa Mortimer. Braţul lui drept era pe o pernă. Când se învfrtea noaptea, schimba şi perna şi îşi punea braţul pe ea. Strînsă la piciorul patului era pătura Laetiţiei, brodată cu Steaua din Bethleem; lingă el era o lampă de gaz pe o măsuţă, cîteva cărţi şi pipa cu tutunul; în colţul celălalt era masa bătrînească, pe care erau periile lui şi atela pe care o purta ziua.

Patul era lat şi pe partea lui David era o groapă şi oricum se culca seara, dimineaţa se pomenea în acea groapă. Şi acum era acolo. De afară se auzea zgomotul matinal al cfmpului, cocoşi care cîntau, mişcarea nestânjenită a căruţelor trase de cai, cineva în depărtare care dădea drumul vacilor şi striga : „Hăis, cea, Hăis, cea". Doamna Miiller va sosi în curînd ele la căsuţa ei de alături şi el o va auzi hornăind soba mare de cărbuni pe care Laetiţia gătea pentru băieţii ei şi va simţi mirosul cafelei şi al slăninei prăjite care se va urca până sus, amin-tindu-i că e timpul să se scoale.

Să se scoale, pentru ce ?

El ridică mâneca pijamalei şi se uită la braţ. I se păru că muşchii erau atrofiaţi şi culcat pe pat în-cepu să se maseze, cu greutate şi cu răbdare. Medicii din oraş n-au vrut să renunţe la tratament, dar

după atîtea luni, *el* pierduse orice speranţă. Sau nervul va reîncepe să trăiască, sau nu. Mai bine să se obişnuiască cu ideea că nu va mai irăi nervul. Pe urmă, peste cîteva Juni sau un an, dacă toi uşi...

Atunci ce ? Să se înapoieze la Katie şi la vechea rutină ? Făcea tot efortul ? se gmdi el, întins acolo. Aici era linişte şi vieţuitoare care creşteau şi în cîteva clipe un băiat sprinten va fugi peste cîm-pie, din casa lui Hiram şi va fluiera sub ferestrele lui,

-•- Tc-ai trezit, nene Chris *?*

— Sigur, vino sus.

Micul Noel stătea lingă el, îi ajuta să se îmbrace, sau se uita cum se rădea cu o singură mână.

— A rămas puţin săpun în ureche.

— Mulţumesc, băiatule.

Noel îi făcea bandajul peste atelă şi o făcea încruntânclu-se concentrat.

— E prea strîns, nene Chris ?

— Nu. Tocmai bine. Vei fi un chirurg bun, ştii ? Da, aşa, întoarce faşă pe măsură ce învîrteşti. Ce am făcut cu acul de siguranţă ?

In fiecare dimineaţă se îndeletniceau cu căutarea acului de siguranţă pierdut de Chris.

El se învîrti în pat ; luînd perna cu el. Casa era tot aşa cum şi-o amintea el. Nurorile Mortimer aduseseră înapoi cîteva din mobile, cearşafurile şi plăpu-mile şi feţele de mese tivite de ele, făcându-i viaţa cît mai plăcută. Dar după ce rînduiseră totul, simţiră că el căuta singurătatea şi atunci plecară acasă la ele. Femei zdravene mai în vîrstă, se înapoiară la gospodăriile lor, lăsându-l pe nesimţite singur.

— Trimite-ne vorbă, dacă ai nevoie de ceva, Chris.

— Să mai am nevoie *de* ceva ? Am ce-mi trebuie pentru toată viaţa.

El zîmbi, dar braţul lui neputincios vorbi pentru el şi atunci ele plecară peste cîmp cu impresia că erau în faţa unei mari tragedii şi că tragediei îi place să fie singură. Se gândeau des la el, când erau acasă în fermele lor şi din când în când aceste gîn-duri se traduceau printr-un coş cu ouă, o pîine proaspăt făcută de ele, sau o bucată de unt din laptele vacilor, înfăşurat într-o frunză de viţă încă umedă. Veneau rar la el. Numai Noel când sosi în vacanţă, se duse regulat la el.

— Eşti sigur că-i face plăcere să te duci Noel ? îl întrebă o dată Amy.

— Plăcere ? Dar cum şi-ar pune atela fără mine ?

în primele zile, în afară de ora când se culca sau se ducea la masă, Chris nu părăsea cerdacul. Stătea în fotoliul bătrînului Dave, privind peste cîmp la griul care se legăna şi la marea de spice. El fu atît de obosit, avusese un şoc fizic şi mintal atît de mare, încît şi memoria lui era năucită. Parcă nu era acelaşi om care într-un trecut îndepărtat, intra şi ieşea din sala de operaţii şi înfrunta obrajii în care teama şi speranţa erau atît de tragic împletite şi auzea vocile lor :

— Cum e doctore ?

— Până acum c bine.

Dar erau cu ochii pe el, la expresia lui, la fiecare mişcare a lui. Spunea adevărul ? Sau era ceva as-cuns ? Nu se simţea atunci, deloc un Dumnezeu. Un om, un om singur, şi filozofia care-l ajutase în munca lui îl părăsea când ştirile erau proaste.

— Vino jos, te rog. Trebuie să stăm de vorbă.

Ascensorul şi tăcerea : o cameră, o uşă închisă şi apoi se întorcea în faţa unei fiinţe emoţionate. „Nu-mi vine uşor să vă spun asta, dar n-am încotro. Am găsit. . .". Vocea lui exprimând fraze goale, mirosul cunoscut al spitalului, oameni care umblau afară pe coridor şi speranţa care se citea în ochii care îl priveau. *Nu* era acesta, celălalt. Altul. Un om care putea face asta şi se ducea apoi acasă la masă sau afară să joace golf, dar acelaşi om, acum stătea singur în fotoliul lui David uitându-se în zare la cîmp, fără să vadă nimic.

Tntr-o zi, înainte ca Noel să vină de la şcoală, văzu un căţeluş lângă dînsul. După aceea căţelusul veni zilnic. El îi năstra ceva din mâncarea Iui şi îl supraveghea. Cîinile mânca cu demnitate şi apoi se aşeza lân^ă el, gândindu-se, cum gândeşte specia lui şi neîntrebînd nimic.

— Ce ciudat animal, se gândi Chris. Toţi cîinii sunt ciudaţi. Din toate animalele, singurele care se apropie de noi. Dumnezeu ştie de ce .'

Clinele fu acela care îl scoase clin lâncezeala lui, căci într-o zi îl luă la plimbare. După aceea era de la sine înţeles. Chris mergând încet, cîinele văzându-şi de treburile lui, dar venind mereu înapoi. Era un tovarăş fără pretenţii şi încetul cu încetul începu să ceară cîte ceva. Când Noel veni de la şcoală, cam sfios, şedea în ceardac şi se împrieteni cu cîinele.

— Cum îl cheamă ?

— Nu ştiu. L-aş chema Caesar — am avut un cîine Caesar — dar e prea mic pentru un astfel de nume. Ce crezi tu ?

Noel reflectă.

— Warrens îl cheamă Jessie, spuse el.

- si^fJP^'

l lui Noel **Chris**

fiu-

de la er,

ela

nică pa

acum

a. „Orice fel reușești" închinase

medicamente. Băgă mâna până la fund şi dădu de altceva. Era potcoava.

O scoase afară şi o puse pe cămin şi pe urmă se uită des la ea. Era un fel de simbol. Nu ştia ce fel, poate de curaj. Nu de noroc. El nu mai credea în noroc. Sus în patul Laetiţiei, el rumegă aceste gîn-duri. Jos, o auzea pe doamna Miller mişcându-se greoi şi îşi zicea că începe încă o zi. Apoi auzi fluieratul lui Noel. Era un fluierat pe care îl învăţase de la Chris. „Toţi sergenţii au tălpile plate " erau vorbele necîn ţaţe ale acestei melodii şi Noel fu foarte încîntat de asta. Chris îi fluieră răspunsul şi se sculă din pat cu băgare de seamă. Aceasta era viaţa lui, viaţa pe care şi-o alesese el. „Nu te gândi, nu-ţi aminti. Nici nu spera. Trăieşte ziua de azi, aşa cum e, fiecare zi, şi fii recunoscător pentru un băiat cu ochii străvezii, pentru un căţel, pentru mirosul bun al cafelei şi al slăninei din aer şi pentru razele de soare pe cîmp, care coc recolta..."

El nu rupsese complet cu lumea din afară. Din când în când primea o scrisoare de la Ted. Clientela gratuită era mare, dar cealaltă era toată plecată.

— Nu e păcat că nu eşti aici.

Intr-o zi îi scrise că lucra într-o clinică particulară. „Orice fel de muncă" îi scrise el. „Avem acum un motto : „Dacă nu te lucrează nimeni, ai şanse să reuşeşti".

Inchiriase un apartament în clădirea cea mare de medicină internă, dar tot mai rămăseseră vreo două camere şi când Chris se va întoarce...

Şi de la Katie soseau scrisori. Scrisori vesele, dintr-un loc sau altul, căci ea îşi făcea turul obişnuit de vară.

— *Nu* ţi-am scris cîtva timp, căci am avut foarte multe petreceri. Fiecare pare a fi vesel si plin de parale ; cu *ocazia asta te* rog să-mi trimiţi încă ceva bani, Chris. Bacşişurile în casele astea mă ruinează. Şi scrie-mi te rog cum e braţul. Fiecare mă întreabă şi nu ştiu ce să le răspund.

El îi trimise banii, scriind cecul cu mâna stingă si înjurînd din cauza neîndemânării lui clar scrisori nu putea să scrie, îi trimitea cîteodată o telegramă mai lungă, pe care o dicta la telefon. Ea se muta atît de des că nu ştia dacă le primea sau nu.

Cu toate astea el se simţi mai bine după primele săptămâni. La braţ nu era nici o schimbare vizibilă. Tot mai purta atela, sau când îl obosea, punea eşarfa : dar mersul lui era mai sigur, şi avea iar ceva din agerimea lui când îşi îndrepta umerii. Se servea de mâna stingă cu mai multă pricepere. *Se* învăţase să-şi umple pipa şi să şi-o aprindă, să-şi lege cravata şi cu multă osteneală, chiar şiretul la ghete, într-o zi luă o sapă şi începu să o înfigă în grădina Laetiţier, ca să scoată buruienile. Şi o parte din flori, căzură pradă asaltului lui ; el năduşi grozav, spatele îl duru, soarele îl ardea fără milă. La urmă se simţi mai bine, parcă încă o dată atacase şi învinse ceva şi în noaptea aceea dormi fără visuri.

După aceea deveni un obicei şi cîte o dată îl ajuta şi *Noel.*

— Nu trebuie să le scoţi afară. Trebuie să le omori.

— Fac asta fiindcă am un clor ascuns de a omorî cit mai multe vieţi.

Noel păru nedumerit, dar Chris studia acum psihiatria si se străduia să înţeleagă problema, dacă viaţa era un complex de forţe pe care omul nu le

putea controla, sau dacă determina el însuşi aceste forţe. El se gândea totdeauna la corpul omenesc. Acum se întreba dacă nu mai era şi altceva şi în acest caz, ce anume ? Religia, îl numeşte Dumnezeu, filosofia, îl numeşte absolutul, biologia, o numeşte viaţă, iar psihologia, mintea. Şi dacă asta era tot, ce era cu Dumnezeul lui David ? Cui i se putea adresa omul când puterea lui îl părăsea.

— Crezi în Dumnezeu, JVoel ?

— Sigur. Dumneata nu ?

Ce simplu era pentru JVoel, care săpa cu entuziasm, cu părul lui blond şi umed şi obrazul încălzit. Foarte simplu. Aveai o supărare, rugai pe Dumnezeu să-ţi ajute şi El se apleca de pe tronul lui înalt şi alb şi îţi făcea pe plac.

Numai cîtva timp după sosirea băiatului, acesta îi pomeni lui Chris de infirmitatea lui şi atunci o făcu cu multă delicateţe.

— JVu cred că doamna Miller se pricepe să-ţi facă bandajul.

— E foarte nepricepută, răspunse Chris, cu un ochi spre casă.

— Dacă vrei aş putea veni în fiecare dimineaţă să-ţi ajut. Mi-ar place. Ar fi bine să fac puţină practică, dacă vreau să fiu medic într-o zi. — Atunci, vino negreşit.

Şi aşa fusese hotărît. După aceea vorbeau deschis de mâini.

— Cum e azi ?

— La fel.

— Ciudat.' Arată normal.

— E adormită. Şi tu arăţi aşa când dormi, nu-i aşa ?

— Da, e o idee bună !

Dar i se rupse inima. Anul viitor. Şi anul după aceea *şi* aşa până la sfîrşitul vieţii. Chris privi fix spre viitor. Anul viitor şi încă unul, încă unul. Katie jucând cărţi toată ziua, Beverley, Dumnezeu ştie unde şi el însuşi...

Un lucru se întâmplă în vara aceea. Nu se mai gândi deloc la sinucidere. Va avea răbdare până la sfîrşit. Şi după ce citi cîteva reviste de psihiatrie, nu mai sta în biroul lui David în întuneric. Acolo nu era scăpare ci nebunie, ca acei bărbaţi şi femei care şedeau în aziluri, legaţi de paturi pentru a nu vedea viaţa de afară pe care n-o puteau suferi şi căutând în felul .acesta siguranţa pe care o avuseseră la mama în sân.

— Am să încerc de toate odată, băiatule.

Şi în cazul acesta, Noel îi fu de folos. Era un băiat normal şi sănătos. Cutreiera toate locurile cu picioarele goale, cu salopeta pătată şi peticită şi se uita apoi serios la Chris sub ciuful des de păr bălai.

— Mi se pare că peştii se arată în pîrîu. N-ai vrea să încerci să pescuieşti ?

Şi se duceau împreună, băiatul şi bărbatul. Chris aruncând o privire asupra fiinţei tinere şi neprihănite, se simţea însufleţit. De ce n-avca şi el un băiat ca ăsta ? De ce de fapt nu l-a avut pe băiatul acesta ? Şi încă o dată se vedea la Viena, cu Katie, care se uita neîncrezătoare, la el.

--- Ţi l-a lăsat ţie ?

— Aşa spune domnişoara Nettie.

— E ridicol. De ce ţi-ar lăsa un copil ?

Şi pe urmă, supărată, refuzând să primească copilul.

•— Nu în casa mea ! Nu te aştepta să-mi fac griji din cauza unui plocon.

Tânărul Noel îl instala pe marginea apei şi plecă, iar Chris aruncă undiţa cu mina stingă, scoţînd peş- ' tele afară pe iarbă. Cîteodată nu putea să scoată singur cîrligul şi Noel îl găsea stând liniştit pe o bancă, cu un păstrăv mort lângă el şi cu "obi'azul'su-rîzând dar palid.

— N-am putut face încrucişarea, puiule.

— îmi pare rău. Aştepţi de mult ?

— De două, trei minute numai.

Noel constata să peştele era mort demult, şi că el rămăsese acolo singur si tăcut, de mult timp.

Chris simţi ca o palmă când trecu vara si când băiatul trebui să se ducă iar la şcoală. Văzându-l tî-năr şi părăsit pe cheiul gării simţi o durere în inimă. Ar fi-vrut să-l strîngă la pieptul lui, să-l ţină strîns o clipă, în loc de asta îi strînse mâna serios, salvînd demnitatea băiatului si stăpânirea de sine.

— La revedere, camarade, îi spuse el. Nu va trece mult pâna ce vei veni iar. Atunci o să petrecem bine.

— Trei luni, spuse Noel cu o voce stinsă, şi poate nu vei mai fi aici.

— Nu te teme, voi fi aici.

Amy plângea fără ruşine când se puse trenul în 'mişcare şi Hi ram încerca s-o consoleze. Fără îndoială, băiatul găsise destulă dragoste şi clacă Ursula "privea de pe vreun vîrf de munte si se uita la el, putea să se bucure. Dar în lumina acestei zile de toamnă, Chris observă, că amândoi erau îmbătrâniţi, bătrîni şi obosiţi. Orice ar deveni acest băiat, ei nu . vor apuca să-l vadă si ştiau aceasta. Simţi un val de milă pentru ei, că această viaţă tânără sosise

prea tîrziu. *Când* se urca *în* Fordul ruginit al lui Hiram, Chris trecu braţul în jurul lui Amy.

— E un băiat frumos, draga mea. Tu si Hiram aţi făcut o treabă bună.

— Si într-o zi, spuse Amy întristată, noi vom pleca, Chris, şi el va rămâne singur pe urmă.

— Nu singur, Amy. Nu cît voi trăi eu. Ţi-o promit...

Şi lui Chris îi lipsi băiatul, mai mult decît şi-ar fi închipuit. Hiram, venea câteodată seara şi stătea cu el, un om liniştit si mulţumit cu mîinile mari, dar fără darul vorbirii.

—• Cred că bătrânul vorbea pentru noi toţi, eram copii, spunea el. El avea vorba lungă.

Dar ca si cîinele, Hiram avea darul de a ţine de urît în tăcere si într-o seară, Chris îi istorisi povestea vieţii lui, fără înconjur, căsătoria lui, nereuşita cu Katie, Beverley. Hiram ascultă până la sfîrşit fără a-l întrerupe. Apoi spuse :

— Majoritatea bărbaţilor au cîte o aventură de asta în viaţa lor. Altă femeie, vreau să spun. Tata de exemplu. Bătrânul *a* călcat strîmb numai o dată în viaţa lui, dar a fost aproape de moarte atunci. El nu credea că noi, băieţii ştiam de asta, dar toţi ştiam ; şi presupun că ştia şi mama.

—• Era o femeie din oraş, continuă el. Ea arăta altfel decît femeile de aici, înzorzonată şi parfumată. Hiram era băiat mic, dar avea încă şi acum mirosul parfumului în nas. Curios, cum un miros ţi-aduce aminte de trecut, nu-i aşa ? Ea nu se simţea bine şi venise la ţară să se odihnească şi bineînţeles că David fusese chemat în consultaţie.

— Să nu crezi, ea era o femeie de treabă, dar ştii eum era bătrânul J Nu era bătrân atunci şi era

un vlăjgan chipeş. Tu îi semeni puţin. Ea era unică în felul ei pe aici şi el se îndrăgosti de dînsa. Dar totuşi rezistă tentaţiei şi cred că pe urmă fu mulţumit că n-o părăsise pe mama.

Povestea nu se sfîrşise aici, şi după plecarea lui Hiram, Chris se întrebă cît o mai fi ştiind el de asta; căci se pare că Hiram găsi pe tatăl lui în acest birou, într-o seară, jucându-se cu revolverul si că i-l luase şi că tatăl său îi dădu o chelfăneală.

— Dar cu asta se sfîrşi, spuse el, surîzând. O femeie născu în noaptea aceea si orăşeanca părăsi localitatea a doua zi. După aceea el îşi reveni. Cîte-odată intram aici si îl găseam la masă cu capul în mîini gândindu-se ; dar am constatat că nu e rău pentru un bărbat să aibă ceva la ce să se gândească.

Ciudat, se gândi Chris după ce plecase. Poate că toţi bărbaţii trebuie să aibă o lume a lor, în care să se refugieze, o femeie pe care n-au avut-o, o ambiţie neîmplinită. Poate că bărbaţii erau romantici incurabili, urmărind visurile lor până la sfîrşitul pă-mântului şi chiar până la cer, sau trăind o viaţă de muncă găsind alinare în cărţi, la cinema, oriunde găseau puţină romanţă. Şi el îşi aminti de Laetiţia, care aflase de afacerea asta si ştiuse că David se va întoarce la dînsa.

— Avea nevoie de mine, Chris. Şi eu am fost o soţie devotată.

Chris nu putu să adoarmă în noaptea aceea. Se gândea la David şi Laetiţia, culcaţi unul lângă altul în acest pat şi cum David visa la altă femeie. Cîtă suferinţă în acea viaţă şi acum amândoi dormind unul alături de celălalt, fără să le mai pese ; sau' amintindu-şi poate într-o ţară binecuvîntată, de toate acestea si surîzând amândoi, gândindu-se la lucruri uitate demult.

CAPITOLUL XLVII

Noel îi lipsea mai mult decît se aştepta. Zilele se micşorau şi într-o noapte căzu bruma şi florile Laetiţiei se făcură cenuşii si se aplecară pe cozile lor. Serile deveniseră nesuferit de lungi şi, aprinzând focul în salonaşul lui David, după plecarea doamnei Miller, Ciiris se aşeza în fotoliu şi se uita ore întregi la focul din cămin.

Din când în când îşi freca braţul, umblând încet. Mai era numai puţină atrofie dar fără atelă, braţul atîrna mort şi greoi. El îşi concentra toată voinţa pentru a mişca un deget, dar nu putu.

Pe atunci, el începea să bea un pahar seara, pentru ca să poată adormi. Adusese cu el o sticlă cu Scotch şi după ce sta treaz ore întregi se scula, turna whisky într-un pahar cu puţină apă şi bea. îi dădea o senzaţie de strălucire la început care se schimba repede în depresiune. Sângele i se scurgea din cap, nu se gândea la nimic şi adormea.

Când sticla aceea se sfîrşi, cumpără alta de la contrabandistul din sat. El bea numai pentru ca să uite. O ţinea în mână şi uitându-se la ea, îşi aminti de primele săptămâni ale practicii lui şi de Henry Walters. El era acela care căuta acum uşurare şi uitare.

Nu prea era mândru de asta. Luase obiceiul de a sta seara tîrziu, sperînd că va fi destul de obosit ca să adoarmă fără băutură, şi într-o astfel de seară auzi o maşină oprindu-se în poartă şi zgomot de tocuri înalte. Era Katie.

Ea intră, roşie de sănătate şi de aerul îngheţat, voioasă şi sprintenă.

— Vai, spuse ea. Până ce am găsit drumul... Am cutreierat toată regiunea. Şi ce cocioaba urîtă îmi văzură ochii, când în fine am găsit-o !

Ei stătu nemişcat, privind-o, încercând să zîm-bească, să-i ureze bun venit.

— Arăţi ca cineva care a petrecut o vară plăcută,

— Nu ştii cît sunt de nerăbdătoare să-ţi poves tesc toate astea. Poţi să-mi aduci bagajul înăuntru ? E cineva care poate s-o facă ?

— Sunt singur, dar o pot face eu.

Ieşi afară în întuneric, fericit de *a* fi singur spre a-şi reveni. Când veni înapoi, Katie făcuse inspecţie rapidă a interiorului şi-l aştepta în hol.

— Cum poţi trăi într-aşa o cocioabă, Chris ?

— E mai bine Ia lumina zilei. Vara e foarte plă cut. Am devenit im grădinar priceput şi la anul am să cultiv singur, zarzavatul.

— La anul .' Atunci braţul...

— Până acum nu văd nici o schimbare. E încă prea devreme. Ţi-am spus că o să dureze mult timp.

Ea era artificială dar atrăgătoare, îmbrăcată elegant, cu tocuri înalte. Ce tânără arată, se gândi el. Cam nepotrivită în această cameră simplă. Era un loc si pentru ea undeva în lume. Avea multe de dat, vitalitatea, veselia ei, chiar inconsecvenţa ei. Ea nu se potrivea nici cu el, nici cu această casă.

îi oferi o ţigară şi lăsând să cadă cenuşa oriunde, ea se plimba prin cameră uitându-se la un lucru, Ia altul, mergând *şi* în celelalte încăperi ale etajului de jos. Când reveni obrazul îi era foarte expresiv.

— Nu te înţeleg cum poţi să locuieşti aici. Şi cura poţi vorbi să rămîi mai departe... Cum se poate, Chris ? *Cum,* Chris ?

— O.să vorbim de asta, mîine, îi spuse el. Asta... dacă vrei să rămîi.

— Să rămân ? Desigur că rămm. Nu e încă nimeni în oraş şi mă simt vinovată că te-am lăsat singur

u-l

!

— Cred, că ai *îi* putut să-mi spui si inie, Chfis.

— De ce ? *N-a* fost secretul meu. Şi nu pomeni nimic, faţă de Mortimer. Ei ştiu tot.

—• JV-am intenţia să le fac cunoştinţa.

El tăcu din gură, şi respiră uşurat căci asta însemna că nu va rămâne cu el, deşi îi fu ruşine de acest sentiment. Amândoi tăceau pe când se urcau sus.

•—• Eu dorm aici, spuse el, şi îi arătă camera Laetiţiei şi a lui David cu patul dublu. Poţi dormi aici, mai sunt şi alte camere, numai mi-e teamă că nu sunt pregătite pentru musafiri.

Ea aruncă o privire înspre pat şi întoarse spatele.

— Nu este de mine, spuse ea, femeie practică. JVe-am împiedica unul pe altul de a dormi şi eu vreau să dorm tîrziu dimineaţa. Am avut o zi a dra cului de obositoare. Sper că pot să iau ceaiul în pat ?

— Da, nădăjduiesc că doamna Miller va putea s-o facă. *Va* fi ceva nou pentru ea.

I-au trebuit lui Chris două pahare pline cu Scotch pentru ca să adoarmă, şi a doua dimineaţă, pe când se rădea, observă că avea ochii congestionaţi. Va trebui să se supravegheze. Era prea periculoasă această scăpare a lui în băutură.

Katie rămase acolo o săptămână, dar Chris înţelese că avusese de gînci să stea mai mult. Despachetase toate geamantanele, scosese toate mofturile care erau atît de preţioase pentru ea. Avea perniţe roz şi albastre pe pat şi puse, unde găsi un loc liber, fotografii în rame de argint, pe care erau iscăliţi cu fraze pretenţioase. „A ta pe vecie, Mae", sau „Dragoste nesfîrşită, scumpă mititică, Bill". Erau oameni pe care el nu-i cunoştea. Pe măsuţă, lângă pat, era o pendulă cu pietre scumpe, cam nepotrivită cu lampa de gaz ; dulapul era plin cu rochii elegante,

cuvertum ^ '£ de ce -

Dacă «Şa cevi

Jncercar-i • • dea osteneai

si o Pat

•— La Bar Harbor. Nu ieşea mult. Se ducea numai la plimbare.

Katie o uitase pe Beverley din seara aceea când se hotărî *să* nu se mai gândească la ea. Dar nu putea să-şi scoată din cap, noua viaţă a lui Chris şi faptul că se îngropase de viu. Ea mai încercă încă cîtva timp. într-o zi Amy şi celelalte neveste Mortimer îi făcură o vizită de politeţe şi Katie se uită pe fereastră cum umblau pe cîmp ; femei solide în rochii închise, ridicându-şi unde era praf, fustele.

— Sosește comitetul de misionare.

. — Au fost foarte drăguţe cu mine, Katie.

— Probabil că-şi caută un loc în Paradis.

Cu toate acestea, ea făcu tot posibilul pentru a fi prietenoasă şi dacă nu reuşi, nu fu din vina ei. Ele erau aşezate în salonul ceremonios al Laetiţiei, uitându-se la părul ei scurt, la obrazul fardat şi la unghiile înroşite, şi nu găsiră nimic sau prea puţine de spus. Când doamna Miller aduse ceaiul, ele ţinură ceştile în mîinile lor muncite, prefăcându-se că ceaiul de după masă era ceva normal în viaţa lor de toate zilele. Dar când plecară, arătau mulţumite şi Katie se aruncă într-un fotoliu şi aprinsa o ţigară.

— Ei, spuse ea batjocoritor, un examen pe care nu l-am trecut.

Totuşi nu renunţă numaidecât. O zi, două mai suferi singurătatea, serile lungi şi cam tăcute, plimbările, care făceau parte din programul zilei lui Chris ; tropăind în pantofi nepotriviţi, şi căutând să vadă si ea frumuseţea care o vedea Chris, în loc de moartea, care e toamna la ţară. Dar pentru ea, nu era frumos şi nu-i deştepta nici un interes.

— Ei numesc asta stejarul, spânzurat, fiindcă o femeie s-a spânzurat odată de el.

— Din sat ? N-o *acuz.*

După aceea, el o admiră pentru perseverenţa ei, dar într-o zi veni acasă în ciorapi, cu pantofii în mână, şi în seara aceea, îl anunţă că pleacă.

•— Nu sunt făcută pentru aşa ceva, spuse ea. Mie îmi place lumină, trotuar, lume. Şi de fapt tu n-ai nevoie de mine aici, Chris, nu-i aşa *?* •—'Dacă vrei să stai, îmi face plăcere.

Katie deveni cam cicălitoare, luîndu-l peste picior.

— Nu vrei să ai nici o răspundere ai ? E treaba mea. Dacă plec, înseamnă că te părăsesc. Asta *e ce* va spune lumea.

— Are atîta importanţă ce spune lumea ?

— Pentru tine nu, îmi închipui. Nu-ţi pasă nici odată. Dar mie îmi pasă.

El se îndreptă în scaun.

— Vrei să spui că pleci pentru totdeauna, Katie ? Fiindcă dacă aşa e, vreau să te întreb ceva.

— Ce ?

— întîi trebuie să ştiu dacă te desparţi de mine.

— Nu ştiu, răspunse ea cam isterică. Cum pot să ştiu ? Nu vreau să stau aici Asta-i. Dacă tu... Dar ce vrei să mă întrebi ?

El puse pipa jos şi făcu cîţiva paşi prin cameră. Se opri în faţa ei şi se uită fix la ea.

— întrebarea era următoarea, spuse el, în fine. De ce ai distrus scrisoarea aceea, acum cîţiva ani .' Scrisoarea lui Beverley Lewis ?

Ea se îngrozi. Tot sângele i'se scurse din obraz.

— Ce scrisoare ? Nu ştiu ce vrei să spui .'

— Atunci n-are importanţă, spuse el liniştit. Când vrei să pleci ? Mîine ?

îşi dădu seama că tot speriată era, când se duse sus să se culce. A doua zi dimineaţă plecă. Chris

simţi că plecarea ei însemna despărţire, că ea ieşea din viaţa lui pe vecie şi încercă să simtă o părere de râu, când o sărută, într-un fel, avu un regret. Ea era ultima legătură ce o mai avea cu viaţa lui. Asta, în afară de o magazie, unde mai avea un birou vechi şi cîteva lucruri cu care începuse practica şi atunci o ţinu lingă el o clipă, înainte de a o lăsa să plece. Ea îi distrusese viaţa, de două ori i-o distrusese ; dar ea era Katie şi odată îl iubise.

— Mergi cu bine dragă si fii fericită.

Ea se uită la el.

— Fericită ! Cu viaţa mea sfărîmată. Cred că nu pot să te înţeleg, Chris. Poate că nu te-am înţeles niciodată.

Plecă, fără să se uite înapoi, lăsându-l singur în această grădină veştejită, cu mâna pusă în buzunar, vîntul zburlindu-i părul şi cu o privire ciudată în ochi, care o urmări până ce n-o mai văzu.

Acum, în fine, era singur, despuiat de toate, chiar de mândria lui. In seara aceea, pentru prima oară de când făcea parte din personalul spitalului, el se îmbată. Numai aşa putea să adoarmă.

Katie obţinu divorţul la Reno, în toamna aceea. Ea îi scrise lui Chris, cerîndu-i divorţul şi el scoase din bancă suma necesară pentru cheltuieli, li trimise cecul şi apoi se duse la plimbare prin cîmpiile pustii. Demult aflase că nici un om nu poate merge în acelaşi timp, pe două drumuri, totuşi el încercase si nu reuşise. Şi tot demult se plimbase într-o zi de toamnă ca asta, observînd cum se scuturau frunzele Ja picioarele lui, gândindu-se că natura îşi vedea de treabă, fără emoţii prosteşti, şi că numai omenirea îşi îngreuna viaţa cu milă, romanţă, *necaz şi* pasiune. Era tânăr pe atunci, că altfel ar fi

adăugat şi remuşcare la această listă. El o lăsase pe Katie să-şi facă de cap, căci era prea ocupat şi prea prins de meseria lui, ca s-o stăpânească. Ea avea stofă bună în ea şi el o lăsase în voie. Cîineie umbla liniştit lângă ei. Ocupaţiile verii trecuseră şi se simţea mai îmbătrînit acum. Ca şi Caesar altădată, se potrivi şi el cu dispoziţia stăpânului lui. Era liber ,să zburde, să fugă dar timpul de joacă trecuse. Umbla liniştit lângă Chris.

Patrusprezece ani. De patrusprezece ani Chris iubea o femeie şi în acest răstimp fusese însurat cu alta. Sufletul omenesc este un lucru ciudat, se gândi el. Poate să treacă prin toată gama dragostei cu o femeie şi să se gândească la alta. Rîvnea după libertate şi totuşi se îngrozea să rămână singur; şi acum că avea libertatea pe care o rîvnise de atîta timp, nu îl mai impresiona. A fi liber înseamnă a fi singur.

Când veni acasă, găsi o scrisoare a lui Ted. Era lungă şi aşteptă seara ca s-o citească la lumina focului.

„Sper că nu o vei acuza prea mult pe Katie, dragul meu. Am vorbit cu ea şi incapacitatea ta temporară nu e cauza hotărîrii ei. Ce am înţeles, e că ea vrea numai să fie fericită şi că — din nenorocire — n-a mai fost aşa în ultimii ani, că ea poartă o parte din vină şi chiar mai mult. Eu cred, că accidentul a fost picătura fatală şi că nici nu se mai poate uita la tine fără a se urî pe sine. Din această cauză, a plecat de la tine. *Ziarele* au fost foarte decente, numai un simplu anunţ şi după cum ştii, motivele au fost cele convenţionale.

Deci Katie divorţa, fiindcă îi era milă le el. Acesta era motivul ei de apărare. El îşi aminti cum. se învîrtea în cameră, vorbindu-i de vară şi de pe-

trecerile ei, dornică de oraş cu luminile şi veselia lui. Şi totuşi ea încercase să se obişnuiască cu viaţa de acolo, umblind în ciorapi, oferind ceai doamnelor Morţimer, supraveghindu-l pe furiş ca un copil speriat.; minţind despre scrisoarea aceea, speriată şi minţind până la urmă. Atunci, ei îi fusese frică de el. Poate că se temuse totdeauna de el. El se aplecă şi aruncă scrisoarea lui Ted în foc. Asta era gata şi o epocă din viaţa lui se sfîrsise. Curios că în aceeaşi seară începu altă epocă.

El se pregătea de culcare şi de băutura care trebuia să-l adoarmă, când auzi, trîntindu-se uşa unui. automobil care intrase pe alee. Se duse să deschidă uşa. Unul din oamenii din sat era la intrare. Un om necăjit, spunând că copilul lui avea un atac de crup şi dacă Chris ar vrea să vină să-l vadă.

— Nevastă-mea e îngrozită, doctore. N-aş fi vrut să te deranjez, dar dacă ai vrea să vii să-l vezi un moment...

— Nu fac practică aici, dar vin, neapărat.

Se urcă sus să-şi pună o haină. Pe masă era sticla lui. Se opri şi se uită la ea. Apoi se duse la fereastră şi o aruncă afară. Când se dădu jos, avsa un zîmbet ciudat pe obraz.

— Gata, spuse el. Hai să mergem.

îşi luă geanta cu mina stingă şi ieşi în noaptea întunecată.

Petrecu cea mai mare parte din noapte, lingă patul copilului într-o mică casă de ţară, mulţumit de a fi acolo, de a auzi cum inspiraţia aerului se făcea cu mai puţin hîrîit, până ce redeveni normală şi copilul adormi. Când ieşi afară în zorii unei dimineţi de iarnă, obrazul părea obosit, dar în mersul lui era o nouă demnitate, încă o dată — oricît ar

fi de puţin important — dăduse o luptă pe care o cîştigase. El îngropa sticla goală şi altele de felul ei în grădina Laetiţiei. Bine că se isprăvise şi cu asta, slavă Domnului. Tot mai era nevoie de el, tot mai putea fi folositor.

Pentru întîia dată după accident, se simţi iar un bărbat în toată puterea cuvîntului.

Atunci fu începutul unei vieţi noi pentru el. In tot satul şi împrejurimi, se răspândi vestea că el primea să dea consultaţii, si încetul cu încetul, oamenii de la ţară veniră la el. El n-avea ore de consultaţii, n-avea firmă la uşa lui David. Veneau pe jos, în căruţe demodate, în automobile stropite cu noroi.

— Ştiu că ai venit aici să te odihneşti, dar dacă ai vrea să vezi încheietura mîinii mele...

Multe cazuri erau peste puterile lui, dar pentru bolile mai uşoare clin sat şi din împrejurimi, infirmitatea lui nu era o piedică. Putea să întrebuinţeze stetoscopul. Reuşi chiar, cu greutate, să ia tensiunea. Câteodată, când avea nevoie de un ajutor, o chema pe doamna Miller.

— Ţine aici, te rog. Restul pot face singur.

La început nu primi bani. Apoi, văzând că mândria sătenilor suferea, acceptă plata lor, preţurile vechi ale bătrînului David ; un dolar la el acasă, doi dolari pentru o vizită. La sfîrşitul acelei luni, socoti că încasase douăzeci de dolari si îşi reaminti de primele zile ale începuturilor lui în oraş şi de declaraţia făcută lui Beverley, că aceasta era suma pe care o cîştigase.

— Ne îmbogăţim, îi spuse el doamnei Miller într-o zi. Ce ar fi să mâncăm un pui diseară ? Oamenii care muncesc au nevoie de mâncare multă.

'' începu să mânânce iar cu poftă. Când Noel veni acasă de Crăciun, îl găsi voios şi mai vorbăreţ. Braţul drept tot mai atîrna fără întrebuinţare pentru nevoile de toate zilele, dar cu mâna stingă devenise foarte dibaci. Băiatul îi ajuta acum la consultaţii, interesat şi plin de importanţă de sine.

— Acum uită-te aici, Noel. Ţine extremitatea asta, vrei ? Bine. Ţine strîns. Aşa e.

Bandajul se învîrtea, strîns si neted cu ajutorul băiatului şi întocmai bandajului, Chris simţi că si legătura lui cu viaţa se strângea, îl avea pe Noel pentru cîtva timp şi avea pe aceşti ţărani care depindeau de el, întinzând mîini noduroase de muncă grea, ca să le ia pulsul sau să examineze o lovitură, privindu-l cu ochi îngrijoraţi, dacă vor mai putea da lupta contra pământului. El începu să înţe-ţeleagă că pământul era crunt, nu blajin. Oamenii se luptau pentru ca să-şi asigure existenţa, contra furtunii, grindinei şi secetei, dar la urmă tot pământul cîstiga si ei se înapoiau la el numai cu o bucăţică mică cîştigată, atît cît trebuia pentru un mormânt.

Mai adăugă o amintire de Crăciun la lista lui. Hiram şi Noel tăiaseră bradul în pădure si Chris le ajută să-l aducă acasă ; caii erau iuţi în ger, pomul culcat în sanie se tîra într-un luminiş acoperit cu zăpadă şi cei doi bărbaţi şi băiatul, umblând pe de lături.

— înainte Nellie. Dar ce e cu tine azi ?

La ferma bătrînului Dave, era întotdeauna o iapă cu numele de Nellie.

In seara aceea, ei împodobiră pomul şi la urmă Hiram se urcă pe o scară şi atîrna de vîrf un înger vechi şi zdrenţuros. Când coborî se uită sfios la pom.

•— Bătrînul spunea totdeauna o rugăciune acum, spuse el. Să păstrăm măcar un minut de reculegere.

Chris simţi lipsa lui Noel, când acesta se duse iar la şcoală, dar pe atunci îi era teamă să iubească prea mult. Şi apoi el, fu din ce în ce mai ocupat.

Ţăranii veneau în număr tot mai mare. Acum deseori se oprea seara o maşină sau o cabrioletă în faţa uşii şi el sărea repede într-însa prin întuneric. Apoi la dreapta pe o cotitură, o lampă la o uşă şi o fiinţă îngrijorată care aştepta.

— A venit doctorul, mamă. Ce face ?

— La fel, Jim.

Chris avea puţine mijloace la îndemână. Afară, în oraş, aştepta ştiinţa ; laboratoarele, fluoroscopul, electrocardiogramele, tot progresul medicinei la dispoziţie. Aici n-avea decît geanta bătrînului Davicl şi cîteva medicamente. Avea momente când simţea că înnebuneşte din *cauza* neputinţei lui.

— Dacă 1-am putea duce la un spital...

— A fost un an prost. Ce n-aş da să pot s-o fac.

li apuca disperarea. Chiar săracii din oraş puteau fi îngrijiţi. Oamenii foarte bogaţi sau foarte săraci erau cel mai bine îngrijiţi când erau bolnavi, dar aceşti oameni erau mânclri. N-ar fi acceptat caritatea.

— De ce n-ai adăuga asta la livretul copilului ? le spunea *el* când îi ofereau onorariul.

Ei se împotriveau.

— Plătim şi noi în felul nostru, doctore.

Amărăciunea lui începu să dispară puţin cîte puţin, surîdea mai des, vocea lui era mai blândă. Avea iar contactul cu bolnavii ca în primele zile ale debutului lui. N-avea importanţă că primea mai puţin decît îi trebuia pentru trai. Principalul era

că-şi găsise un *loc* potrivit cu firea lui, oricît era de mic.

Se simţi foarte părăsit în iarna aceea, singur cum nu fusese niciodată. O dată cu plecarea lui Noel, se lăsase şi tăcerea în casă, căci doamna Miller, pleca după ce-i. servea ceaiul, în ianuarie ninsese foarte tare, împotmolind drumurile, bătând în geam si împiedicând pe bolnavii mai îndepărtaţi să vină la el. El făcu o potecă până la casa doamnei Miller şi una până la magazia de lemne, dar numai cu un braţ mergeau greu şi încet. Punea piciorul sub lopată, o împingea sub zăpadă si o arunca la o parte. Spatele îl durea de oboseală, avea băşici pe palmă, dar totuşi continua treaba cu încăpăţînare.

Tocmai când era pe terminate, se topi si zăpada, aşa că muncise degeaba. Drumurile se transformaseră în lacuri ele noroi, potecile în rîuri de apă curgătoare. Doamna Miller, care intra în apă până la glezne, ca să vină la el, se îmbolnăvi de pneumonie şi Chris dădu o luptă grea ca s-o scape.

îşi gătea singur atunci, atît cît ştia şi încerca să deretice prin casă, dar fără succes. Se mişca de colo până colo, blestemându-se că era atît de neîndemânatic şi că atîtea lucruri aveau darul de a i se pune de-a curmezişul drumului sau de a cădea. Dar violenţa lui de altădată dispăruse cu desăvîr-şire. Când îi cădea ceva între picioare, nu-l mai arunca de pereţi.

Furiile lui făceau parte din plăcerile vieţii. Acum nu mai avea accese de furie şi nu-si pierdea curajul, întins în pat, îşi aminti de Grant— „Nu zei, ci oameni" — si aştepta cu nerăbdare soarele şi încă o zi care se anunţa triumfătoare. Se gândi si la moarte, nu ca în oraş, unde semna un certificat, trimitea socoteala si închidea un dosar. Aici o ve-

dea cum era

rtea ş1

Jnt • - I U

ţiei, parca n-o mai ţineau picioarele. Totuşi încerca să suridă.

—• Nu mi-a fost uşor, Chris.

— Stai jos, scumpo. Stai şi Jasă-mă să mă uit la tine, Dumnezeu mi-e martor cit doream să te văd, dar acum că eşti aici...

Ea nu se uita la cameră, era răvăşită. Ce importanţă avea casa, dacă el era într-însa. Nimic nu conta, decît numai că el era în faţa ei, cu această groaznică expresie de resemnare şi cu mâna dreaptă pusă în buzunar.

— .Ce să fac cu tine ? spuse el. Nu poţi rămâne aici. Sunt singur aici, Beverley.

— Ce-ţi pasă, dacă ai nevoie de mine ? Sau n-ai nevoie de mine, Chris ? Poate că am venit prea tîrziu, nu ştiu. Haina de blană îi căzu de pe umeri, îşi scoase pălăria şi îşi frecă fruntea cu mâna, ca şi cum voia să-şi revină clupă o slăbiciune. Ar fi timp, să fim sinceri, unul cu altul. Au trecut atîţia ani, am vorbit atîta, dar niciodată n-am fost cinstiţi unul faţă de altul. Nu ştiu nici acum, ce e adevărat din cele ce-mi spui.

— Crede-mă, draga mea, că ceea ce a fost adevărat odinioară, e adevărat şi acum. Dar s-au schimbat vremurile. Nu-mi trebuie compătimire, nu vreau nici... El şovăi o clipă. Eu îmi croiesc aici un fel de viaţă, pe care trebuie s-o înţelegi. Pot s-o duc singur. Chiar pot să mă întreţin singur dacă sunt modest. Dar tu...

— Eu nu mă potrivesc în mediul acesta. Asta vrei să spui.

— Ascultă, scumpa mea, spuse el cam înfuriat. Eu mă descurc. Caut să-mi regăsesc echilibrul, dacă se poate. Bîjbîi încă, e natural. Dar nu pot între-

ţine o soţie şi nici o femeie din Iunie nu mă va întreţine pe mine. Nici chiar tu, draga mea.

— Mă sacrifici pe mine, mândriei tale, Chris, E bine s-o faci ?

— îmi amintesc că şi tu mi-ai făcut asta odată.

Ar fi putut fi atunci duşmanii cei mai înverşunaţi, faţă în faţă, în holul sărăcăcios, unde soarele făcea să apară şi mai mult praful şi dezordinea şi să strălucească ca acele în părul ei. Părul ei frumos. Părul pe care-l iubise şi de care-şi amintea Chris întotdeauna, atunci ar fi vrut să pună mâna pe el.

— Presupun că cu asta s-a sfîrşit, spuse ea în tristată.

— Deloc. El zîmbi iar. Intră într-o cameră caldă şi am să-ţi dau un ceai. Nu mă pricep la gă tit, dar sunt maestru în prepararea ceaiului.

Ea îl urmă în biroul lui David şi privi cum aţîţa focul. Era foarte îndemânatic cu mâna stângă, dîndu-i un scaun, aducând lemne, chiar curăţind cenuşa din cămin.

— De obicei nu sunt atît de dezordonat, îi explică el, dar menajera mea e bolnavă. Am învăţat multe, crede-mă. Sunt campion în spălatul vaselor cu o mâna. Cu mătura merge mai greu, dar...

Ea nu spuse nimic. Şedea aplecată în fotoliul cel mare al lui David parcă ar fi fost istovită, uitându-se la el şi simţind, că exuberanţa lui era ca o perdea trasă între ei. Simţi că nu putea s-o mai ducă, că ajunsese la sfîrşitul unui drum, care, la urma urmei n-o îndreptase nicăieri. Sta liniştită, pe cin d el se duse în bucătărie, îl auzea cum scutura jăratecul şi umplea ibricul. Apoi veni înapoi, statura lui ocupând toată deschizătura uşii.

•— Iartă-mă, spuse el. Sunt o bruta nesimţi toare şi tu ai făcut un drum lung. Dacă poţi îndura vederea camerei de sus... e mai rău ca aici, ai face bine să te duci să te speli.

O lăsă să meargă singură, privind cu ochi scrutători, corpul ei subţire, ţinuta ei, portul capului. Fiecare atom din el rîvnea după ea, s-o ia în braţe şi s-o ţină lingă el ; dar nu aici, nu în casa asta, în zilele lungi de iarnă, nu în viaţa lui cum era şi probabil va fi în viitor.

Când ea se opri la capătul scării şi se uită în jos, el îi surise.

— Camera mea c drept în faţă, spuse el, am să caut un prosop curat pe undeva.

Ea se opri în pragul camerei lui si se uită împrejur. Era patul lat, cu cuvertura Stelei din Bethleem întinsă încreţit peste el. Pe comodă erau obiectele lui de toaletă, cele cîteva lucruri de care are nevoie un bărbat, perii de cap, un buton de cămaşă, o cravată. Lângă pat era o măsuţă cu o lampă de gaz si o carte şi pe podea o pereche de ghete inurdare de noroi. Ea îşi puse mâna la gît. Aşa deci, trăia el acum, în această cameră rece, redusă la minimum de confort. Aici se culca si dormea, sau stătea întins şi se gândea. La ce s-o fi gândind, când era culcat în întuneric ?

Se apropie şi puse mâna pe o pernă, încet cu dragoste, cu lacrimi în ochi. Apoi se duse iar la oglindă şi se uită în ea, cum văzuse făcând odată pe mama ei, examinându-se în faţa mesei de toaletă, căutând zbîrciturile pe care viaţa le înscrisese pe obrazul ei. Semăna cu mama ei, găsi ea. Nu mai era tânără. Avea peste treizeci de ani. O femeie, nu o fată şi el iubise fata, nu pe ea.

•"- Prosopul c'Ui'at e Ia baie, strigă el, şi ceaiul jos, când e.şti gata.

—Sosesc.

Se pieptănă fără atenţie, îşi spălă ochii cu *apă* rece si coborî. Pălăria ei era în hol si o luă cu ea în cameră..

—Ai face bine să te informezi, când pleacă un tren, Chris.

—Intîi ceaiul. Vrei să tai pîinea ? Nu prea merge cu cuţitul. Ce curios, când te gânde.şti. *Pe* vremuri mă pricepeam bine la tăiat.

El trase o masă mică lângă foc şi-i puse o faţă curată. Ceainicul era acolo, ceştile si farfuriile, o pîine proaspătă şi o bucată de unt.

—Am făcut repede, n-am ce zice, spuse voios, dar un ceai cam sărăcăcios. Anul viitor mă voi organiza mai bine. Noel spunea că trebuie să am găini şi o grădină cu legume.

—'Noel ? Cine e Noel ?

El tăcu înmărmurit, îi turnă o ceaşcă cu ceai şi o puse în faţa ei.

•— Uitasem, Beverley. lartă-mă. Noel e fiul Ursulei Martin, e un băiat foarte frumos. Hiram Mortimer cu nevasta 1-au adoptat demult. E ca şi fiul lor şi ce n-aş fi dat să fie al meu ?

—• Să nu-ţi pară rău. De ce n-aş şti ? Mă întrebam adesea, Chris şi acum nu mă mai doare. Să nu crezi.

O clipă umbra lui Jerry fu între ei, vesel şi jovial, luînd viaţa cum o găsea şi găsind că era bună. El voia să trăiască. Chiar la sfîrşit el înţelegea să trăiască. N-avusese intenţia să moară, în acea dimineaţă frumoasă, în mijlocul norilor. Chris vorbea agitat, ca să uite de Jerry, povestea de un domn, de un băiat şi de un cîine în timpul verii,

care săpau pământul şi curăţau florile Laetiţiei. Ea simţi o uşoară gelozie.

— îmi închipui, spuse ea, că nici o femeie nu poate să pătrundă în acest triumvirat.

— Ne înţelegeam bine. Cîteodată era plictisi tor, dar mergea.

— Şi femeia ? Trebuie să trăiască singură ? Asta *e* mai rău decît plictiseala, Chris.

El aprinse o ţigară şi îi dădu şi ei una, înainte de a răspunde. Stătea în faţa căminului uitându-se la ea, parcă ar fi vrut să-şi umple ochii de ea, înainte de a o lăsa sa plece pentru vecie.

Când ea se uită la el, expresia lui era liniştită.

— De ce singură ? Eşti tânără şi foarte fru moasă, Beverley. Nu e prea tîrziu să-ţi faci un rost şi ţie.

— Fără tine, nu-mi trebuie, Chris.

•— Nu ştii ce vorbeşti. Tu nu te potriveşti aici. Eu da, cu timpul mai cu seamă. Şi un lucru e sigur, Beverley. Nu te pot întreţine şi ultima rămăşiţă de mândrie ce mi-a rămas, s-ar pierde dacă aş primi să mă întreţii tu. Când lucrurile vor merge mai bine, dacă s-ar întîmpla aşa ceva...

Ea se sculă brusc.

•— Atunci voi putea veni înapoi, în condiţiile • tale ? Aşa e ? Nu, Chris, am încercat. Am făcut ceva ce n-aş fi îndrăznit şi totuşi tu eşti prea muU pentru mine. Dacă plec acum e pentru totdeauna

— Scumpa mea, spuse el duios. Nu sunt chiar aşa de nebun şi egoist cum crezi. Eu cunosc aceas tă viaţă. Am văzut cum a trăit o mătuşă a mea şi ştiu. Şi am văzut şi pe altcineva care încercase şi nu reuşise. Eu pot..

Ea făcu un gest de nerăbdare.

^ ' ^ ţ i io , rahe 5i

sentimenHî n Puţin.
ProStie

se ironic
Uar e / E
seamănă p

ta. scumoâ ta '"- lngrozitor să

Ea numx , , . lnea- Fă-
«« Paratla N_

n"

G

'**= " « '

M

edici **aan t. ,**

C .
c^ voiai s-

— E o prostie / Şi dacă nu vine înapoi ?

— Atunci nu ar avea -importanţă, ce ini «-ar întîmpla, nu-i aşa ?

El se uită disperat la ea. Si ci era cam amorezat de ea, dar totuşi zîmbi puţin.

— Vorbeşti ca un copil. De altfel, cred că nu ar facc-o.

— Pentru mine, cred că da.

C'înd plecă de la ea, Ted nu era prea bine dispus. Ea era foarte deprimată. Slăbiciunea ei *cm mai* mult decît atît şi el bănuia că nu mai avei voinţa de a trăi. Se zbătu, dacă .s ă-i scrie sau nu lui Chris şi hotărî că nu. De ce să-i mai dea alte griji. Ce putea face el ?

In timpul convalescenţei ei, Beverley citi *gazdă* că Katie se va mărita cu Bob Barrett : 3n si se întreba dacă ştia Chris şi dacă îl va durea. Dar Chris află şi nu-i păsa nimic.

— Se vor înţelege amândoi, se gândi el fără supărare. Amândoi sunt ambiţioşi şi ea îl va ajuta. El cîştigă mult acum. O să-i placă, să aibă avere. Căci Barrett se dăduse de partea speculanţilor, purtând un halat încreţit în talie, servind ceai sau chiar ceva băuturi şi luîncl onorarii fantastice pentru tratamentele mai mult sau mai puţin secrete Făcea acum şi chirurgie plastică, întinerind obra -zuri zbîrcite. Nu era un şarlatan, în lumea întreagă, medici cu -renume făceau acelaşi lucru. Dar el socotea tariful întreg, chiar mai mult.

— *Nu* văd cum aş *putea* plăti o sumă aşa *mure,* doctore.

— Nu ştiam că voiai s-o trimit soţului dumi-taJe.

—- Nu. Te rog să nu trimiţi no(,:i. IVu i-am .spus nimic lui. Lasă că am să mă descurc eu.

dEî ridea sub mustaţă. Nu considera *ca* era *.ridicol* că o femeie mai coaptă voia *să-şi* păstreze bărbaţii). Cîteodată era ceva uşor şi el profita ele neştiinţa lor.

Chris afia.se toate astea ;;i ştia că lui Katie îi' plăcea acest Col de viaţă şi că ea va fi mulţumită în căsătorie. Fu destul de mirat că după o convieţuire atît de lungă, nu simţise nici o părere de rău. Dai' era ocupat şi nu mai avea timp de gin-dit. Clientela .se mări încetul cu înceful. Când .se prezenta un caz, pe care el nu-l putea trata, trimitea în oraş după ajutor, .sau, cum făcu de vreo două, trei ori, ii culca m maşina lui şi îl ducea la spitalul cel mai apropiat, la depărtare de cîteva *'urc de* drum.

Parcă viaţa Iui se hotărîse a fi aceasta pentru 'vecie. Avea momente eînd simţea ca-i revine din puterea lui de altădată, cinci se lupta cu moartea .sau cu durerea, parcă ar fi fost duşmani personali.' Cîteodată cîştiga, altădată pierdea. Cu sănătatea o tlucea 'bine şi parca simţea puţină viaţă şi căldură *in braţul* drept,.cu toate că nu se putea servi încă de el. Chiar braţul, se gândi el, nu *mai era* pe primul pian al grijilor lui. "Dacă se vindeca era bine. Dacă nu, avea acum de lucru.

In afară de asta, avea foarte puţină distracţie. Nu era bine îngrijit. Doamna Miller nu era încă destul de însănătoşită ca să reia serviciul .şi el sa mulţumea cu o femeie din sat, care venea eînd putea. Casa era destul de curată, dar eînd venea seara acasă, găsea focul stins şi lămpile neaprinse. De multe ori se culca, fără să aprindă o lampă şi stătea culcat în camera rece şi întunecoasă, fără să citească, nevrînd nici să gândeascâ.

îfitr .

si

oinoscuu

Prea «rov nu. . <v n/rni,> nn °

ce ai do sind. AVvonif ^ Chris- Vreau s^
— N- . sa_mi - -

" gean^antanu ta încă
^ri, lăstadu- « se
i se uite
« fost al lui. W- 4m
Nu-i Pat moale.
l ol

'

Nici atunci, nici mai iîrziu, dnd pîecâ înapoi în necunoscut, Chris nu află de ce venise Dick atunci la el. El nu pomeni de război decît o dată, pentru a se lăuda că lua o pensie de semi-invalid. „Şi crede-mă, camarade, că am meritat-o". Nu îi exprimă nici o recunoştinţă că-i Kalva.se via fa în noaptea aceea. Dar în felul lui, îi plăti pânâ Ja ultimul ban din acea datorie, încă din prima şea-. ni, când, venind acasă de Ja o vizită Ja un bolnav, Cbri.s îl găsi în faţa sobei cu ţigara în gură,

— La.s'că-i bine, mătuşico, spunea el. „Eu ,sunt bucătar, am gătit când ani fost în închisoare. Nu te gândi la stomacul lui. *Am* să i-l umplu eu". El o dădu literalmente afară pe doamna Miilor şi cu mare greutate putu Chris să o liniştească.

— Dar dacă a fost în temniţă, doctore...

— As t,-H-i d f>lurnă a lui. E o ruda cu mine prin alianţă.

Cu Dick începu o nouă perioadă în viaţa lui Ciu-i.y. Dick nu cunoştea menajament sau delicateţe... Ce părere avu de Kaîio, îi spuse pe faţa fără consideraţie pentru ea, o dată si atît. Dar partea lui cea mai bună, fu purtarea faţă de infirmitatea iui Chris.

— Vreau să văd braţul, doc. Nu fii prost. Poate că eu pot să-l frec, până ce o mişca.

Chris îi dădu voie să-l examineze si el o făcu printr-un nor gros de fum de ţigară.

—Hm, mormăi el. Parcă 1-ai fi găsit sub o piatră. Nu face nimic, hai să începem.

Frecă braţul în fiecare zi, cu mîini dibace şi o răbdare nesfîrşită. Şedea cu ţigara în gură, şi f r oca, vorbindu-i ca un copil.

— Haide, mişcă. Destul te-ai jucat. Fă o mişcare. Cum te simţi, doc ?

într-o *?.i* răsări floarea recunoştinţei pe care, o sădise cu cîţiva ani în urmă şi cum spune 2i~ cătoarca, fu mai mare şi mai frumoasă...

în acea dimineaţă sta în faţa biroului şi auxi că se deschise uşa din faţă şi cineva intra jos în hol. Se ridică şi zări o figură înaltă, cunoscută, într-un costum prea albastru si cu o ţigară care-i atîrna obraznic, de buza inferioară. Figura îl văzu .şi îi făcu un salut semi-milităresc.

— Alo, căpitane, spuse el. Ce face hoţul de cai ?

Era Dick VValters, un Dick fără griji cu surîsul pe buze si un geamantan în mână. -—

Dick ! Ce dracii cauţi aici ?

— Ei, povestea e lungă, spuse Dick, intrînd şi aşezându-se pe marginea biroului. M-ain întors aca să, am auzit de accidentul tău, şi rn-arn gândit că trebuie să vin să văd ce e cu tine.

— Ei, cum arăt, acum că mă vezi ?

Chris zîmbi.

— Nu prea grozav, încă nimic nou cu braţul r

— încă nu.

— Ce ghinion. El se dădu jos de pe birou. Ei, acum mă urc sus, să pun geamantanul undeva şi apoi o să mă duc să văd cum e pe aici.

— Ascultă băiete, spuse Chris. Vreau să ştiu ce ai de ghid. Ai venit să-mi faci o vizită *?*

—• N-ai tlecît s-o numeşti aşa, dacă vrei. Fără leafă, în orice caz. Cu ţigareta încă în gură, Dick luă geamantanul, trecu prin, hol si se urcă sus pe scări, lăsându-l pe Chris să se uite după ci. După zece minute, era iar jos, umbîînd prin birou parcă ~ar fi fost al lui.

— Nu-i prea rău aici, spuse el.-Am descoperit un pat moale, .sus. Ce ai în casă, mă duc să gătesc.

Nici atunci, nioi mai tîrait, când pleca înapoi în necunoscut, Chris nu află de ce venise Dick atunci la el. El nu pomeni de război decît o dată, pentru a se lăuda că lua o pensie de semi-invalid. „Şi crede-mă, camarade, că am meritat-o". Nu îi exprimă nici o recunoştinţă că-i salvase viaţa în noaptea aceea. Dar în felul lui, îi plăti până la ultimul ban din acea datorie, încă din prima seara, când, venind acasă de la o vizită la un bolnav, Chris îi găsi în faţa sobei cu ţigara în gură.

— Las'că-i bine, mătuşico, spunea el. „Eu sunt bucătar, am gătit când am fost în închisoare. Nu te gîiuli la stomacul lui. Am să i-l umplu eu". El o dădu literalmente afară pe doamna Miller şi cu mare greutate putu Chris să o liniştească.

— Dar dacă a fost în temniţă, doctore...

— Asia-i o glumă a lui. E o rudă cu mine- prin alianţă.

Cu Dick începu o nouă perioadă în viaţa lui Chris. Dick nu cunoştea menajament .sau delicateţe... Ce părere avu de Katie, îi spuse pe faţă fără consideraţie pentru ca, o dată şi atît. Dar partea lui cea mai bună, fu purtarea faţă de infirmitatea lui Chris.

—• Vreau să văd braţul, cioc. Nu fii prost. Poate că eu pot să-l frec, până ce o mişca.

Chris îi dădu voie să-l examineze si el o făcu printr-un nor gros de fum de ţigară.

—Hm, mormăi el. Parcă 1-ai fi găsit sub o piatră. Nu face nimic, hai să începem.

Frecă braţul în fiecare zi, cu mîini dibace si o răbdare nesfîrsită. Şedea cu ţigara în gură, şi f roca, vorbindu-i ca un copil.

— Haide, mişcă. Destul te-ai jucat. Fă o mişcare. Cum te simţi, doc ?

De la început, b.raţul şi mina erau ocupaţia iul. eu toate ea e! luă asi.'ipra lui şi toată gospodări.-! Nu era chiar atît de binecuvîntat. Era turbulenl în casă, fluiera şi cînta. Ca şi Katie, lăsa să cada cenuşa peste tot. Erau zile când lăsa să se adune vasele de bucătărie. Atunci se uita *în bucătărie* si mormăia.

— Doamne. Tocmai ca mama, spunea el. Aş face bine sa-i dau *zor.*

Chris era mulţumit de felul cum gătea, îi spăla maşina şi cîteodată o conducea chiar ; şi în camera de consultaţii era folositor, căci nu era impresionabil. Venind acasă, Chris găsi un băieţel care plângea şi pe Dick cu cleştele de scos măsele, rîzând de el.

—• N-o să te mai doară acum, tinere. Scuipă în mJna tatii.

Văzu pe Chris zîmhind, dar nu se ruşina deloo.

— Ce să-ţi spun, doc, spuse el. *Pariez că* pot să moşesc şi o femeie.

Curînd după aceea, Chris simţi o slabă mincă-•rime în braţul mort şi genunchii i se îndoiră de emoţie. El nu-i spuse nimie lui Dick, dar Dick era șiret. Ei masă cu mai multă putere. Ridică un de-.get și-l ţinu în sus,

— Hai, puiule. Fîlfîie numai puţin. Mişcă. Hai doc, încearcă.

într-o seară răspunzând rugăminţilor lui, un deget mișcă şi Dick scoase un strigăt de bucurie şi dansă în Jttijlocul camerei.

— L-am prins, doc. L-am avut. Cîteva luni nu mai şi o să mă baţi cu el,

Chris nu putu vorbi. Sta pe scaun uitându-sela mână. Acum el încercă iar şi degetul mişcă. Când se uită la Dick acesta îşi sufla nasul zgomotos.

— E meritul meu, cîoc. Cine spunea că nenicuT, nu putea s-o facă ? El se apleca şi, îl bătu pe Chris foarte tare pe spate. Ei acum, ce ar fi să bem un pahar în cinstea asta ? Unde e whisky-ul ?

Puţin cam ametit de băutură, se înfundă în fotoliu şi începu să rîdă brusc.

— Ti-aduci aminte de noaptea, cîncl mi-ai luat un cal, doc ?

— Tu erai ?

— Da. Şi eu furasem calul unui alt camarad. Eu şi un prieten ne duceam să bem un rachiu.

•— L-aţi băut ?

— Pe dracu, nu, .spuse Dick dezgustat si-si turnă încă un pahar.

înainte de a merge sus, Chris puse braţul de gîtul lui Dick, care fu foarte ruşinat.

— Ai fost grozav de bun cu mine, ştii Dick.

— Nu mă face să plâng, doc. Eu am dus-o bine la tine.

Dick ieşi trîntind uşa, plecând într-una din misterioasele lui excursii de noapte, luînd cîteodată maşina pentru a merge departe să danseze, sau în apropiere cu vreo fată clin sat. Iar Chris, singur îi"[1] casă, aprinse lampa şi se uită la braţ şi la mână.. Putea să-l mişte, nu mult, dar totuşi puţin. Mâna lui se va înzdrăveni. Avu impresia ciudată că la urmă Dumnezeul lui Nbel se apleacă ele pe tronai lui alb şi mare şi face un semn în direcţia lui.

Mai avea un drum lung înaintea lui, dar avea cel puţin un scop, o ţintă. După cîtva timp putu să îndoaie degetele, dar încă nu putea să apuce nimic. îi scrise lui Ted, cu scrisul lui stângaci după aceea:

— Cred că-ţi va face plăcere să afli că am în-CPput să-rni simt mina. încă n-o pot mişca prea

birou se -- reVmC, ^^ *Va* »
^'ptati/a'bS^f 9ţ apoi *în* juru] *I*
putut îmhăt,.,-":•'. Dd vjd. E! îs; «,

°"1a osfc:

ta

v. JC iafa-z lirji.s- ... . -i-iuiarmd de soarta lui I3e-.--., 91 lacjnd acelaşi lucru cu Noel ? Ajunge, odată- Oamenii trebuie să trăiască fiecare cum îi place, să hotărască fiecare de soarta lui. El mototoli scrisoarea, şi începu iar :

— Cred că-ţi va face plăcere, să afli, că am început să-mi simt mâna .

Singurul răspuns a fost o telegramă, în care Ted avu o reminiscenţa de patriotism şi care .spunea numai atît.

•— „De trei ori urc r>^«^-
r»v-' '
de '.
-singur

toat Sa se

toarte mulţi la nno,f « copii, nu.i
nânf1 re
Ciudate fi ndurj .

«P lui Dj

pe *dna* aştepta, ;.-;pâlind vasele îngrămădite de rnai multe zile, cu un şorţ de pânză prins de talie, o ţigară în gură si cu ochii care cercetau prin fereastră, verdeaţa proaspătă a cîmpului. Noel fusese unul din şantajele lui, care nu reuşiseră. Dar casa era în ordine, focul ardea în salonaşul lui Chris, când în fine o făptură tânără trecu gardul, umblând repede pe potecă. Dick fluieră încet. Parcă ar fi Jorry Amcs, se gândi el. Totuşi obrazul băiatului era mai serios decît al lui Ames şi privirea *mai* dreaptă. El ascultă când se deschise uşa.

— Cineva acasă ?

— Acasă şi te asteaplă, băiete, strigă Chris şi Dick ghici în vocea lui un dor ascuns şi o veselie stăpânită.

— Doamne, ce singur sărmanul,, îşi spuse el.

. _ *t,*-"* uu «-•«-•t.i.s Şi ciupă aceea ,
farfurie cu sandwichuri. îl găsi pe Chris înfu
Fotoliu si băiatul în picioare în faţa căminului
tresări când intră el.

— Domnul Walters, Noel, spuse el. îţi va p
cu el a cîştigat răz'boiul. Dar nu-ţi va spune
făcut pentru mine.

Dick fu cam jenat, dar zîmbi când Noel îi st
mâna şi îi mulţumi.

— Nu crede ce spune, ripostă el. Am vrut s
casă şi masă gratis un timp şi am avut. Asta-i t

Se împrieteniseră grozav, aceşti bărbaţi-Chris îi găsi adesea, spălând vasele bucătărie sau Pe Dick făcând clătite cu măiestrie.

— Ia uite la asta ! E perfectă.

Dick îşi aminti de multe păţanii.

Ii lăsă singuri un ceas şi după aceea apăru cu o furie cu sandwichnri î)
"•"•"' -- ^

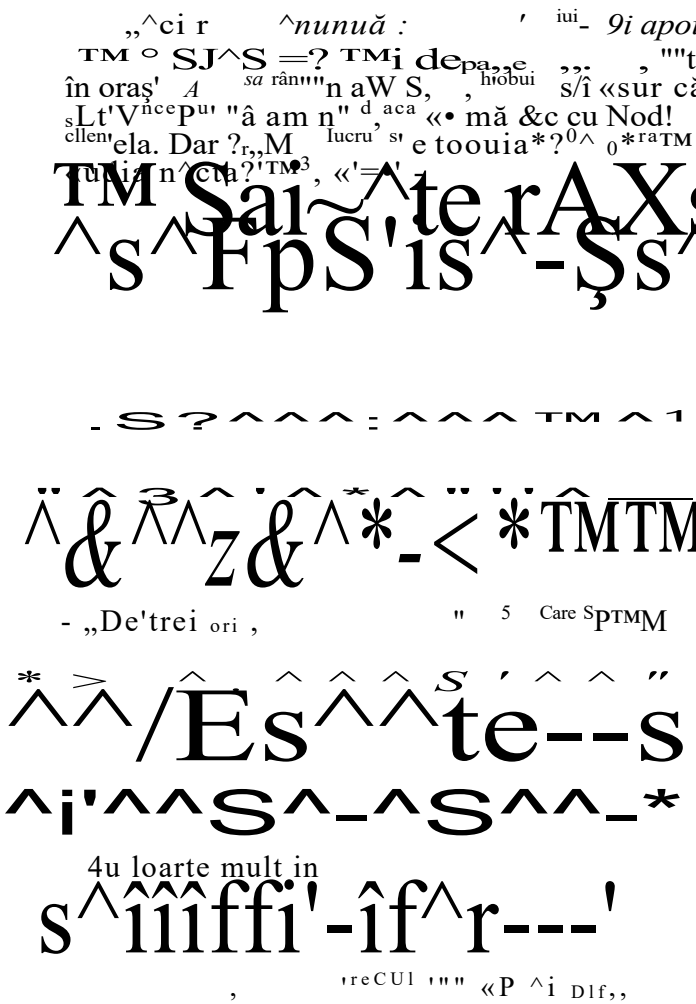

j>e dntî aştepta, spălând vasele îngrămădite de mai jiiultc zile, cu un şorţ du *pîiv/.â* prins de talie, o ţigară în gură şi cu ochii care cercetau prin fereastră, verdeaţa proaspătă a cîmpului. Noel fusese unul din şantajele lui, care nu reuşiseră. Dar casa era în ordine, focul ardea în salonaşul lui Chris, când în fine o făptură tânără trecu gardul, umblând repede pe potecă. Dick fluieră încet. Parcă ar fi Jorry Air.es, se gândi ol. Totuşi obrazul băiatului era mai serios decît al lui Ames şi privirea mai dreaptă. El ascultă când se deschise uşa.

— Cineva acasă ?

— Acasă şi te aşteaptă, băiete, strigă Chris şi Dick ghici în vocea lui un dor ascuns şi o veselie stăpânită.

.spu-x- el. Doamne, ce singur s-a simţit, sărmanul,, îşi

Ii lăsă singuri un ceas şi după aceea apăru cu o farfurie cu sandvvichuri. îl găsi pe Chris înfundat în fotoliu şi băiatul în picioare în faţa căminului. Chris tresări când intră el.

— Domnul Walters, Noel, spuse el. îţi va povesti că ci a cîştigat războiul. Dar nu-ţi va spune cît a făcut pentru mine.

Dick fu cam jenat, dar zîmbi când Noel îi strînse mâna şi îi mulţumi.

— Nu crede ce spune, ripostă el. Am vruţ *să* fini casă si masă gratis un timp si am avut. Asta-i tot.

Se împrieteniseră grozav, aceşti doi bărbaţi-Chris îi găsi adesea, spălând vasele în bucătărie sau PG Dick făcând clătite cu măiestrie.

— Ia uite la asta î E perfectă.

Dick îşi aminti de multe păţanii.

mult, dar sensibilitatea revine. Dacă va ^jurgi aşa cum...

De la birou, se uită pe hirtie şi apoi în jurul camerei de consultaţii a bâtlanului David. E! îşi făcuse Un rost. Ar fi putut îmbătrîni aici, în mijlocul acestor noi prieteni care erau clienţii lui. Şi apoi era Noel. Peniţa lui continuă :

„Dacă va merge aşa mai departe, va trebui să iau o hotărîre. Dacă să rănim aici sau dacă să mă întorc în oraş. Am început să am de lucru şi e sigur că va spori clientela. Dar problema este, ce fac cu Noel. Dacă va studia medicina, va trebui să locuiască în oraş. Aici, ar fi mai la adăpost, dar ani eu oare dreptul să~l împiedic de la învăţătură ?" Stătea la birou, recitind scrisoarea, lumina lămpii reflectându-se în părul lui negru şi pe faţa-i liniştită. Ce făcea el acum. ? Hotârînd de soarta lui Bc-verJey şi făcând acelaşi lucru cu Noel ? Ajunge, odată- Oamenii trebuie să trăiască fiecare cum îi place, să hotărască fiecare de soarta lui. El mototoli scrisoarea, şi începu iar :

„Cred că-ţi va face plăcere, să afJi, că am început să-mi simt mâna".

Singurul răspuns a fost o telegramă, în care Tea avu o reminiscenţă de patriotism şi care spunea numai atît.

-— „De trei ori urs pentru roşu, alb şi albastru." Dick mai era acolo când Noel veni în vacanţa de Paşti. Chris lăsă pe Hi ram şi Amy să se ducă singuri la gară, dar toată dimineaţa se uită peste cîmp, poate că va zări figura tinerească a băiatului şi Dick îl supraveghea.

— Ţii foarte mult la acest copil, nu-i aşa ?

— Aşteaptă până ce îl vei vedea.

Ciudate gânduri i-o fi trecut prin cap lui Dick, 232

pe rînd aştepta, spâlând vasele îngrămădite de mai multe zile, cu un şorţ du pîiwâ prins de talie, o ţigară în gură si cu ochii care cercetau prin fereastră, verdeaţa proaspătă a cîmpului. Noel fusese unul din şantajele lui, care nu reuşiseră. Dar casa ora în ordine, focul ardea în salonaşul lui Chris, când în fine o făptură tânără trecu gardul, umblând repede pe potecă. Dick fluieră încet. Parcă ar fi Jorry Ames, se gândi el. Totuşi obrazul băiatului era mai serios decît al lui Ames şi privirea mai dreaptă. Ei ascultă când se deschise uşa.

— Cineva acasă ?

— Acasă şi te aşteaptă, băiete, strigă Chris ,sl Dick ghicii în vocea lui un dor ascuns si o veselie ,'itâpânită.

— Doamne, ce singur s-a simţit, sărmanul, îşi .spuse el.

îi lăsă singuri un ceas şi după aceea apăru cu o farfurie cu sandwichuri. fi găsi pe Chris înfundat în fotoliu şi băiatul în picioare în i'aţa căminului. Chris tresări când intră el.

•— Domnul Walters, Noel, spuse el. îţi va povesti că el a cîştigat războiul. Dar nu-ţi va spune cît a făcut pentru mine.

Dick fu cam jenat, dar zîmbi când Noel îi .strînse mâna şi îi mulţumi.

— Nu crede ce spune, ripostă el. Am vrut să fim casă şi masă gratis un timp si um avut. Asta-i tot.

Se împrieteniseră grozav, aceşti doi bărbaţi-Chris îi găsi adesea, spălând vasele în bucătărie sau pe Dick făcând clătite cu măiestrie.

— Ia uite la asta ! E perfectă.

Dick îşi aminti de multe păţanii.

— Cind am fost în ţarc..., spuse *el.* Sau vorbea de război şi povestea de vittrjiy lui.

— Atunci mă tîrîi pe burtă pînâ ce îi auxii vor bind, şi scoţînd un strigăt mă repezii peste ei.

Foarte probabil că era adevărat. Desigur că undeva, poate în geamantanul de sus era medalia, o mărturie că.-şi făcuse datoria si mai mult decît atît. Totuşi imoralitatea lui iresponsabilă, filoso-fia lui păgînă îl cam supărau pe Chris. Noel era la vîrsta imitaţiei si afară de asta mai era încărcat şi GU moştenirea lui Jerry Ames. După cîteva zile şj începu să întrebuinţeze felul uşuratic de a vorbi al lui Dick. Poate, se gândi Chris, că era puţin gelos, căci băiatul era tot ce avea mai scump acum şi prezenţa lui Dick acolo provocă o schimbare în relaţiile lor.

— Vii să vezi cu mine un bolnav, Noel ?

— I-am promis lui Dick, că merg cu el la pes cuit..

Dar Dick era cinstit. Intr-o zi Chris îl găsi pe Nfflel uitânciu-se la el foarte mirat. . — I-ai salvat viaţa ? Aşa mi-a spus !

— Asta era datoria mea, băiete.

— Dar spune că 1-ai cărat ore întregi si că pe urmă 1-ai operat.

—• Nu se putea să-l las unde era. Era în plin foc.

Chris fu cam tăcut săptămâna aceea si Dick îJI supraveghea cu ochi înţelegători. Apoi, într-o di- j mineaţă coborînd la cafea, fu surprins să găsească j geamantanul lui Dick în hol, pe domnul în costu- ' mul albastru deschis mâncând în sufragerie si pe; doamna Miller întinerită, gospodărind în 'bucătărie J

— Ce e asta Dick ? Sper că nu pleci ?

—• Eu emigrez totdeauna primăvara, doc, spuse el zglobiu. E timp să-mi. iau zborul acum!

— Nu ţi s-a întîmplat ceva rău ?

— Rău ? Am trăit ca un paşă, frumos şi în bel şug, toată iarna. Ce înţelegi prin rău ?

Chris încercă să-l convingă să stea, dar el deveni nerăbdător. Când Chris îi propuse să se stabilească undeva şi să se însoare, ochii lui se întristară.

— Nimic de făcut, doc, spuse el. Odată am iu bit o fată, dar altul mi-a luat-o înainte. De atunci deviza mea este : „Profită de ele şi uită-Ie."

— Unde e ea acum ?

— A murit, spuse el cu dispreţ. Apoi vocea Iui deveni mai blândă. Spune băiatului, la revedere,, din partea mea, doc. E băiat bun. Eu nu sunt omul care sâ-I poată învăţa ceva bun. Se uită la Chris *cu* o privire vicleană. Am ceva mult mai bun de. făcut, doc !, spuse si dîndu-si părul peste cap izbucni într-un rîs sălbatic, în clipa următoare strigă Ia, bucătărie.

— Ei, cucoană. Unde sunt, ouăle ? Nu trebuie să ie cloceşti, numai să le fierbi.

Chris îl duse la gară în dimineaţa aceea cu îndoitul sentiment de uşurare şi de regret.

— O să-mi lipseşti Dick, ştii asta !

— Ei, cîteodată îţi lipseşte şi măseaua stricată.

Stăteau pe peronul gol, unde nu erau decît cîteva garniţe de lapte, încordaţi, cu frica bărbaţilor în toată firea, de a deveni sentimentali şi conştienţi că aici ajunseseră la răspântia drumului.pe care-l 'bătuseră amândoi. Amândoi ştiau că era aproape, sigur că nu se vor mai întîlni, şi uitându-se la Dick. •ilît de slab în hainele lui excentrice, nu găsi nimic de spus. Dick însă, fluiera cu ochii pe sine.

— Curios, spuse el. Trenul mă excită întotdea una, îmi place să călătoresc.

— Dacă vei avea vreo neplăcere, sâ-mi scrii Dick, nu-i aşa ?

—• Când nu voi avea vreo neplăcere, am să-ţi scriu. Asta ar fi senzaţional.

Noel sosi în gară când. intră şi trenul. El gîfîia şi era intrigat, dar Dick îi făcu numai prietenește semn cu mâna.

— Fii cuminte şi spală-ţi urechile, băiete, stri gă el. Apoi, aruncă geamantanul în vagon şi se urcă şi el. ' -"••'•~3

•— Dacă vreunul din voi, are nevoie de mine, voi sosi în fugă, strigă ci. Ce fugă, pe draeu, în zbor.

în clipa următoare, împinse pe conductor la o parte si ceru o cabină rezervată ; aceasta fu ultima impresie ce i-o lăsă Dick lui Chris. Zîmbetul lui obraznic, un om zăpăcit în uniformă si un tren care aluneca pe singura linie de cale ferată. Ciţiva ani mai tîrziu, fiind la cinematograf, Chris văzu un obraz cunoscut, tot elegant şi îngîmfat, printre artişti. O clipă se uită la el fără ruşine, Dick, cel fără teamă. Apoi dispăru, fără a mai reapare. Chris îi scrise numaidecît pe adresa Studioului, dar nu primi nici un răspuns.

CAPITOLUL XLIX

La începutul toamnei, Chiis primi vizita lui Ted Lawrence. Sosi neanunţat şi găsi pe Chris ocupat în birou si un cîrd de vehicule de toate felurile afară. El stătea liniştit pe ceardac când ieşi Clms

alară şi se uită lung la el, înainte ca Chris sa-] vadă.

— Doamne Sfinte ! Ted !

— Ce memorie bună ai pentru nume, spuse Ted cu admiraţie. Escrocule ! Mi se pare că afacerile merg bine, în orice *caz.*

Chris zimbi.

— Vizitele obişnuite, datoria de toate zilele, răspunse el. De unde vii ?

— Am fost în toată ţara, camarade. Mi-am pierdut drumul dacă te interesează şi am fost de două ori în lanţ şi arestat, pe când te căutam tine, nici nu ştiu dacă făcea. Aşadar aici e vizuina ?

— Da, aici, Tntră şi depune geamantanul. Zău, nu credeam că voi fi atît de fericit când voi vedea urîţenia din obrazul tău.

— Sunt unii care au străbătut, kilometri ca s-o vadă, 'băiete ! Ce e aici biroul sau locuinţa ta ?

— Sunt un om de afaceri. Trebuie să locuiesc peste prăvălie.

Ei fură mulţumiţi de a fi iar împreună, fură chiar nebunatici precum copiii, în primul moment, se uită la Chris cu admiraţie. Arăta mai bine, cleşi braţul şi mina dreaptă nu păreau normale. Ce-l îngrijoră însă, fu expresia de resemnare hotărîtă din obrazul lui. Tot mai era expresia unui om învins, care primea înfrîngerea cu capul sus ; dar era totuşi învins. Era destul de vesel, când îi arătă domeniul lui minuscul, lăudîndu-se cu păsările lui, şi cu ce mai rămăsese din grădina Laetiţiei. Aplecându-se pentru a rupe o crizantemă s-o prindă în butonieră, Ted observă, când se îndreptă, că Chris se uita în zare la cîmpul fertil, deşert si negru şi că degetele lui strîngeau tare luleaua. Se destinse, însă numai-deci t.

Ce regiune frumoasă, exclamă el. iarna ? In orice caz, e foarte larg deschisă. Cum- e

— Nu prea rău. Greu de circulat, cîteodată. în teleg acum de ce Dave Mortimer ţinea un cal. Va trebui să-mi cumpăr şi eu unul.

Ted trecu peste asta şi numai după ce se aşeză iar în biroul lui Chris, cu potcoava lui David pe raft, începu să vorbească.

să mai stai aci ?

— Să ne înţelegem, Chris, spuse el. Ai de gând

— Nu ştiu. Este o schimbare spre bine, dar va mai dura mult timp. Prea mult timp, Ted. Un om nu poate ieşi din circulaţie cîţiva ani *şi* să mai spere că îşi va găsi lucrul aşa cum J-a lăsat. Tu ştii asta. De altfel...

— Ce ?

— Mi-am făcut un rost aici, cum e. cum nu e, nu e prea rău. îmi plac ţăranii ele aici şi ei mă apre ciază. Şi nu am încă siguranţa că voi putea mânui iar un cuţit. Am o mână, dar e stângace ca dracul. *Na* prinde nimic,

•— I-a s-o văd.

degetele.

Chris i-o întinse, închizând şi deschizând uşor

— Vezi cum este, spuse el. îşi revine, dar numai Dumnezeu ştie cît de curînd sau cît de tîrziu. Nu mă pot bizui încă pe ea, sau pe orice în privinţa asta.

Ted examina braţul şi mâna cu atenţie, încheietura mîinii se întărise şi degetele se mişcau destul de uşor, dar mîinii îi lipsea şi puterea şi apucătura. Pe cînd o ţinea, se uita la obrazul lui Chris, liniştit, dar exprim în d suferinţa acestui calvar.

— Nu e decît o mână, Ted. Atîta.tot. ^' — E o rnânâ destul de bunicică acum. Mai bine dgcît mâ aşteptam. Vei opera mai repede decît crezi, băiete.

— Se poate. Dar până atunci stau aici. Asta-i. • Făcură împreună o plimbare prin împrejurimi în maşina plină de noroi a lui Chris, trecând din-tr-un cîmp într-altul. Cîteodată îl lua pe Ted cu el când mergea la vreun bolnav ca să-i ajute şi toată viaţa, Ted îşi aminti de acele conace împrăştiate ici şi colo, cu pomii îmbrăcaţi în colorit de toamnă şi de Chris cu gestul lui ele a-şi îndrepta umerii, aplecându-se pentru a intra sub o uşă mai joasă.

Chris avea dreptate. Din ruine, el îşi făurise o viaţă nouă, nu viaţa care o dorea, dar cel puţin o viaţă folositoare. Aşteptându-l afară în maşină, el se întreba dacă la urma urmei n-ar fi mai bine pentru el să rămână unde era, să îmbătrînească pe acest ogor, cum făceau aceşti ţărani si până la sfîrşit să fie şi el o părticică din acest pământ. Să se întoarcă la oraş şi s-o ia de la început. . .

în seara aceea, însă cu noaptea timpurie si cu lampa de gaz aprinsă, el găsi că liniştea şi îndepărtarea erau deprimante si pricepu ce greu trebuie să fie de suportat, iarna, pentru un om care fuma tăcut în faţa căminului.

Doamna Miller se dusese acasă şi conversaţia fu superficială, conversaţie, despre meseria lor, de micile bîrfeli profesionale. Ei erau tineri, dar lumea lor se schimbase de când începuseră ei practica. Acum vorbeau de Loch si Landsteiner si de Theobald Smith; de Dochez şi de pneumonie, de Murphy şi Minot si de anemie, de Benting şi insulina.

O limbă nouă, aceea a vitaminelor, a hormonilor,

a serurilor, a filtraţiilor şi a virusurilor; de oameni care lucrau ani întregi în fundaţii ad-hoc, cercetând cu răbdare mijloacele de a prelungi firul vieţii omeneşti.

— Şi se mai vorbeşte de medicină de stat! spuse Ted. Vezi pe politicieni, dînd bani pentru aşa ceva ? Milioane de dolari şi o mină de voturi *?* Va fi sfîrşitul profesiei, Chris. Crede-mă. Dar, ce, nu tratăm şi acum pe cei săraci ? Unde e iniţiativa ? Unde e elementul uman ? Iţi aduci aminte de Barrett când a fost numit la primărie ?

El se înroşi amintindu-şi de Katie. Dar obrazul lui Chris rămase neschimbat la lumina focului. După aceea, după o tăcere mai lungă, Chris îi vorbi brusc despre Beverley.

— *Ai* văzut-o ? întrebă el.

— O dată sau de două ori.

•— Şi... ce face ?

— Ce vrei să facă ? E singură şi disperată. Şi nu prea se simte bine. Mândria asta prostească a ta...

— Ţi-a spus că a fost aici ?

— Mi-a spus, şi să te ia dracul pentru încăpăţînarea ta, Chris. Ea a venit si tu ai dat-o afară, îmi închipui că nu ţi-ai dat seama că ai jignit-o ! Are şi ea mândria ei. N-o să înveţi niciodată să cunoşti femeile ?

—- Crezi că am să admit vreodată să fiu întreţinut de o femeie ?

— Sigur. Eşti deci nobil şi eroic. Vei căpăta coroana martirilor. Eşti foarte reuşit. Ai făcut tot ce trebuie... dar singur. Şi ea a plecat simţindu-se nedorită şi ca ceva care arunci în lada de gunoi. Doamne, dacă aş fi avut eu norocul tău. . .

Chris roşi.

•— Ea ştie mai bine.

-- De unde -ştii ?

--• Nu puteam s-o sacrific pe ea, Ted.

— Cine se gândeste la sacrificiu ? Ea voia s-o facă.

Când Ted vorbi iar, trecuseră cîtova minute de tăcere.

-— Vezi, spuse el dureros. Eu ştiam cum va fi. Ea nu. Eu o văzusem pe Katie care a încercat, dar • n-a putut îndura viaţa de aici.

— Ah. Afurisita de Katie ! se răsti Teci.

El plecă a doua zi dimineaţă. Dormise în noaptea aceea într-una din camerele de sus, cu o lampă şi o carte lângă el ; dar nu citi. Tăcerea de la ţară îl asurzi si alături îl auzi pe Chris, plimbîndu-se prin camera lui, mişcările indiferente ale omului pentru care timpul înceta de a mai avea o importanţă vitală. Ted se uită încă mult timp în întuneric după ce stinse lampa. Acum abia înţelese de ce Chris o silise pe Beverley să plece şi de ce voia să ducă această viaţă singur. El nu putuse s-o condamne la acest trai. O încercase cu Katie şi nu reuşise, şi el •— Ted — îşi închipui ce trebuie să fi fost această viaţă, văzută prin ochii lui Katie.

— Nenorocitul, se gândi el. Nebun, după ea de atîţia ani şi la urmă trimiţînd-o înapoi.

Se hotărî să nu-i spună nimic de sănătatea lui Beverley până nu va sosi timpul, de a lua o hotărîre.

Când plecă a doua zi dimineaţa, dispoziţia era mai bună, casa era luminată de soare şi de la bucătărie venea un miros plăcut de cafea si de slănină prăjită. Deşi era devreme, Chris avea un client şi Ted luă dejunul singur. Când intră, Chris era iar cel de odinioară.

— Cum ai dormit ?

— Destul de bine. Tăcerea asta e foarte zgomotoasă.

în rl,

duru
ima di F ani, VJa{ şosea. Odată
altul rar t a CU Un drum cL * Şopro»
ea s

mâni

bâtut... iCdıte ?' vino ru ^ Că .
Slm do '<*„ aici ' fe

-încă nu, Ted P ' j
La Cotitu 6 Intr-

,,

lopata, cu toate că mergea încă greu. Serile lungi erau neplăcute. Degeaba citea gazetele, revistele medicale, rapoartele de chirurgie. Invenţii noi erau pe drum, metode noi, anestezice noi ; dar rapoartele îl deznăcîăjduiau. încrederea, calitatea principală pentru un chirurg îl părăsise. Numai la gândul de a sta iar în faţa unei mese, şi de a lua în mână un cuţit, fu cuprins de un fior. Se mira acum, singur acolo, de îndrăzneala pe care o avusese înainte. Teci avea dreptate. Era un om învins.

Intr-o seară se sperie când îşi dădu seama că luase obiceiul oamenilor singuratici, de a vorbi singur. După aceea se supraveghea şi nu i s~a mai în-tîmplat.

El vedea o schimbare în braţ. Putea să-l îndoaie şi sâ-1 întindă, privind rum muşchii se contractau şi se umflau. Şi mina era cu mult mai bine. într-o seară încercă să scrie, .dar nu reuşi. Totuşi e! stărui si făcu progrese. Forma litere mari şi lăbărţate, dar citeţe si arunca hîrtiile în foc, de frică să nu le găsească doamna Miller dimineaţa. Avea mai multă speranţă şi era mai activ. Se bărbierea şi se îmbrăca mai uşor. Dar tot mai era un drum lung de parcurs şi erau momente când arunca creionul pe podea şi păşea furios în lungul şi în latul camerei. Făcu toate eforturile ca să nu se gândească la Beverley, dar cu toate acestea, undeva era ascuns în el impulsul primitiv care stăpâneşte pe toţi oamenii ; voinţa de a merge înainte, de a stărui si de a-şi atinge scopul. El putu s-o scoată din mintea lui, dar nu şi din visurile lui. Şi acum vedea tabloul şters şi aproape uitat al unei fete cu un căţei în pragj care se uita la el cu o privire dreaptă şi sinceră.

După un astfel de vis, în fotoliu lingă foc, se notări să facă prima încercare de a-i scrie, încet, el scrise :

Am fost aşa un prost nepriceput, iubita mea, vrînd să te am si pe tine şi viaţa după pofta mea. Acum ştiu că te vreau pe tine în orice condiţii si ştiu că viaţa fără tine e imposibilă. Dacă poţi ierta ultima si suprema mea idioţie...

El se cufundă în fotoliu si se uită la hîrtie. Era scrierea lăbărţată a unui copil de şcoală, nesigură şi strîmbă. O rupse si o aruncă în foc. Nu era clccît un singur lucru de făcut şi anume s-o vadă. Ea avea dreptul la asta, cel puţin; să ştie de ce o trimisese el înapoi şi că tot mai era cu tot sufletul al ei. Acum s-ar putea duce la ea cu ceva în mină. însă nu mult, dar o speranţă. Mai mult ca o speranţă.

Se uită la carnetul negru în care înscria numărul vizitelor. Ar putea lipsi o zi, două. îi va telegrafia că soseşte. Apoi, dacă totul va merge bine, ei ar putea să stea de vorbă împreună, dacă să rămână la ţară sau dacă să vină înapoi în oraş şi s-o ia de la început. Nu avea mult de oferit în nici unul din cazuri, se gmcli el întristat, dar asta era situaţia.

Dar nu plecă. Amy nu se simţise bine, în iarna aceea şi Chris era îngrijorat de inima ei. In momentul când a dorit să expedieze telegrama, sună telefonul şi Hiram Mortimer era la aparat.

— Poţi veni la noi, Chris ? Lui Amy îi e rău. Am găsiţ-o pe podeaua din bucătărie şi, cred că moare-

El o mai găsi pe podea şi cu toate că acum era conştientă, avea obrazul cenuşiu. Hiram sta în genunchi lângă ea. Mai tîrziu el şi Hiram o duseră pe scara dreaptă a conacului si o culcară în pat. Ea nu vorbi până ce Hiram nu ieşi clin cameră penirij un lucru sau altul. Apoi şopti;

— E sfîrşitu], Chris.

— Nu vorbi prostii. O să fii în picioare în curînd.

— Nu-l chema pe Noel. încă nu.

El îi făgădui şi ea căzu iar într-o semicoină. Spre dimineaţă, stând lângă patul ei, Chris căută ceva în buzunar şi dădu peste telegrama către Bever-ley. O scoase si o citi. Apoi se duse la cămin şi o aruncă în foc.

Se sfîrsise. El nu putea s-o părăsească acum pe Amy. Ea mai trăi două luni. Noel veni acasă în vacanţa Crăciunului. Era voioasă când era el pe acolo, vorbind cu buzele ei albastre, chiar încercând să mănânce, ca să-i facă lui plăcere. Chris, observând acest efort eroic al ei, fu mişcat peste măsură.

— Eu nu mă mai duc la scoală'

— Dar trebuie să te duci, Noel. Uite cine e aici să mă îngrijească.

— Şi să te las bolnavă ? Nu.

— Dacă vrei să devii medic, va trebui să te duci.

Când ca îl convinse şi el veni, înalt şi îndurerat să-ş i. ia rămas bun, îl ţinu în braţe, parcă nu putea să se despartă de el.

— Băiatul meu, spuse ea. Băiatul mamei. Nu te necăji. Până la primăvară o să-mi fie iar bine. Şi să fii cuminte, Noel dragă. Să fii întotdeauna cu minte.-

— Nu vreau să plec, mamă.

—• Te rog, maică, pleacă.

El plecă, deşi era necăjit si întristat. Chris si Hi ram îl întovărăşiră până la gară, si pe când stăteau împreună si trenul se punea în mişcare, ochii lui Hiram erau stinşi si obosiţi.

— Dacă se prăpădeşte Amy, spuse e] apăsat, <nt n-o s-o mai duc mult, Chris. Şi ce o să devină el ?

ochi a?tept
e-lui

mi *
I[lu]â braţul P-?tru a«s
wea.scă ni
rferit

vă ,j Lca CCVa cu
tol.uJ
ul încleştat.
«s şovăi o nj el.

naooi fa un «re se
o a P n - î Pro duc- u Podeau dp' i v U!l producti
-o înţeleg P Credea o reS /? Chiar daca el

dădu seama cum acestei familii numeroase, îi va urma, până ce la sfirşit, vor fi iar toţi împreună, sau în pământ sau într-un regat îndepărtat al sufletului.

Era totuşi o reţea, la urma urmei.

După cinci zile, Noel se îmbolnăvi subit şi foarte grav şi Chris văzu că avea apendicele perforat. Nu a avut timp să cheme pe cineva din altă parte; nici un ajutor nu era prin apropiere. El ieşea în holul îngust de lângă dormitor şi stătu acolo, des-chizând şi închizând mâna lui dreaptă. Apoi, cu gura încleştată şi obrazul hotărît se întoarse spre Iliram.

— Va trebui s-o fac eu, Hi, spuse el. N-avem timp să aducem pe cineva aici, chiar dacă aş găsi pe cineva. Spune fetelor să fiarbă apă şi pune un cear şaf pe masa din bucătărie. Mă întorc numaidecît.

Timp de o oră stătu lângă Noel, care era întins pe masă. Apoi îi dădu eterul si Hiram îi ţinu batista la nas. In cratiţa lucitoare a lui Amy, erau cî-leva instrumente, fierte si sterile. Băiatul respira uşor, în fine uşurat; şi în cameră în afară de respiraţia lui regulată, era linişte. Chris stătu puţin, ui-tându-se la trupul voinic, atît de scump lui si care acum era în mâna lui; să-l salveze dacă se poate si pentru prima oară de când fia copil, spuse o rugăciune.

— O, Doamne, dă-mi putere şi pricepere, mur mură el.

Apoi întinse mâna dreaptă încă stângace spre cratiţa si scoase un scalpel.

•La începutul r^ •

C,,,,, ,, "oi am- STS ™»- "u- i

de sine H utuij^e .si 0} -MY.-

ecl1ipamt1j^n aParat Pentru ua- "T ?^u^o }°t '
laborator J S CGSar Pentru mont, tonsiu"« si

Sia
mai de
"oştinta s '

ZUaCeva
Pentru
cîte
de

aducând u-i

— Sunt proaspete, doctore. Ouăle din oraș nu simt hrănitoare. Sunt conservate.

El avu senzația că pleca iar pe front, înlr-un fel era ca un război, numai că atunci știa ca rra așteptat, că va fi de folos, iar acum pleca în necunoscut.

Lucrurile lui puține erau gata împachetate și în valiză era și mica lui firmă. Trecuseră 10 ani de când o fixase în ușă și o întrebase pe Beverley cum îi place.

— E poate prea modestă.

•— Ba mi se pare o firmă foarte frumoasă.

Șaisprezece ani. Nu era o viață de om. Nu era prea mult chiar în viața unui om, dar era destul, pentru că el lăsase în urmă, tinerețea, speranțele și dorințele lui. Singur, în camera de consultație a lui David, el umbla în sus și în jos cu pipa goală între clinti. Urma să plece a doua *7.1* dimineață. Unde ? Pentru ce ?

Se opri și se uită împrejur. Pe raft, lângă potcoava lui David era o fotografie a lui Noel. El o luă în, mână și sub lampă o studie. Ciudat că el nu era copilul lui. fiul lui. acest vlăjgan cu părul lui Jerry și cu mîinile lui, cu degete lungi și sensibile.

—. Voi fi un chirurg ca tine, spusese' el, după operație.

Mîhnit de moartea lui Amy, mîhnit și de pierderea lui Hi ram, care îi urmă atît de repede nevestei lui, si totuși cu facultatea tinereții de a se adapta situațiilor noi, Noel îl considera pe Chris și mamă *si* tată, și îi scrisese curînd după aceea scrisori foarte vesele.

„Mi se spune „doc" aici, fiindcă voi fi un doctor. Te rog scric-mi dacă voi putea juca foot-ball toamna viitoare. Mă simt foarte bine numai că pantalonii

sunt cam scurţi. Mii de mulţumiri pentru bani. Să ştii că aveam mare nevoie de ei".

Ciudată e viaţa asta. Ciudat că mulţi ani înainte în camera lui de consultaţie vorbise cu o fată care era necăjită rău, d fată curajoasă, care voia .să aibă copilul ce-l purta ; ciudat că mai tîrziu acest copil să-i fi redat încrederea în sine. Acum şi mai ciudat, acest copil era al lui, ca să-l iubească si să-l crească. El îşi pusese în gând să facă ceva din el şi o va face.

Se dusese în ziua aceea la cimitir şi aprinzându-şi pipa intră în grădina Laetiţiei, care era uscată şi veştedă, dar chiar în amurg florile galbene luceau ca soarele şi peste drum era cîmpul, frumos şi bogat în plină vegetaţie. Altădată urîse aceste cîrnpii. Acum simţea că ele îl învăţaseră ceva. Mureau şi reînviau, şi omul ar trebui să fie la fel. Chiar în moartea şi în învierea lor era o reţea, reţeaua minunată a universului... Afară de faptul că se înapoia în oraş el n-avea alte proiecte. Noaptea asta, va dormi pentru ultima oară sub plapuma cu steaua din Bethîeem a Laetiţiei, pe când succesorul lui era culcat în camera în care Katie împrăştiase toate pernele, rochiile, cuvertura de mătase şi fotografiile „A ta pe vecie, Mae", Katie era lansată în societate acum, numele ei apărea des în gazete, „Doamna Robert Barrett a avut ieri invitaţi la dejun si la bridge. Printre cei prezenţi...". Ea se mai îngrăşase după ultimele fotografii publicate în ziare, ca şi cum s-ar fi destins mai mult în această viaţă nouă şi mai uşoară.

I se păru de neînchipuit că el fusese cândva însurat cu ea. Abia îşi amintea de ea, ca nevasta lui, când se gînclea la Katie, o vedea ca fetiţa morocănoasă de 16 anj, care se uita la el de pe patul de spital.

— Ce crezi, Katie ? Vrei sa ai un doctor în casa ?

— Nu mai vreau să văd un doctor, eît voi trăi.

Mintea lui alunecă spre Beverley, dacă într-acelvăr îl părăsise vreodată gândul ei. Ea se dusese în sud, în iarna aceea, dar acum se înapoiase. Din nou în. casa lui, cu pata pe placa de marmură şi cu iarba care creştea pe mormântul lui Caesar. Odată, demult îi scrisese o scrisoare şi Katie o rupsese. El îi va tălmăci acum misterul acestei scrisori, rămasă Tară răspuns. Era aproape tot ce-i putea oferi, această explicaţie si un viitor nesigur, împreună, si de data aceasta, ea va pune condiţiile.

In mersul lui era ceva tineresc, când se întoarse spre casă cu umerii drepţi. Arăta vioi, atotputernic, dar lumina care bătea prin uşa deschisă, arăta un obraz mai puţin îngîmfat şi mai înţelept. La fel cum omul ca si cîmpul, putea să moară si să trăiască şi de fiecare dată să se dezvolte în bine.

El fu foarte voios când intră iar în casă. Fluiera pe când îşi mai strîngea ultimele lucruri, punând potcoava într-un geamantan ca să-i aducă noroc şi pentru că aparţinuse lui David ; şi fotografia lui Noel în portofel strîngând curelele cu ambele mîini egal de puternice şi apoi, îndreptându-se, pentru a vedea clacă totul era gata. Afară în şopron, maşina era pregătită, unsă şi spălată si mîine va intra iar în luptă. Era ca în război. Era ca pe vremea când furase calul şi-l adusese înapoi. O, Doamne, fese şi pansamente în coburi, ca bătrînul David şi călărind spre iadul închis cu perdele contra gazelor si luminate de luminări.

Era ca...

El tot mai fluiera când sună telefonul de peşjete şi auzi vocea funcţionarului din sat.

— Aşteaptă o clipă, doctore, E provincia.

Ei ţinu receptorul, curios, dar nu prea îngrijorat. Pe când stătea acolo, reciti diferite mîzgîlituri scrise de el pe perete şi se gândi că noul venit nu va face asta. Părea a fi un om ordonat, se gândi Chris zîm-bind. Apoi se dădu legătura şi el recunoscu vocea lui Ted Lavvrence.

~ Cliris ?

—• Da. Ce s-a întîmplat ?

-— E vorba de Beverley. Cred că e mai 'bine să ştii. O operează diseară. Are ulcer şi se pare ca e vorba de o perforaţie.

El mai vorbi şi Chris, ţeapăn asculta. Din când în când spunea : „Da" sau „da, ascult". Dar nu-.şi mai dădea seama că vorbea. Beverley era bolnavă, foarte bolnavă şi el nu era lângă ea. Era singură în faţa pericolului, nu avea pe nimeni. De fapt, niciodată nu avusese pe nimeni.

Gândurilo astea îl frământau. în minte însă, în mintea lui de chirurg, judeca cazul, cîntărind sorţii de reuşită. El părea calm şi hotărît. Când închise le-lefonul, se duse afară în hol.

Părea liniştit, avea totuşi o privire fixă şi absentă.

Pălăria atîrna pe cuier si probabil că şi-o puse pe cap, căci descoperi mai tîrziu că o purta, îşi aminti că se urcă în maşină şi că ajunse pe şoseaua principală, deşi nu-şi mai aminti nimic altceva din această călătorie. Parcă nu se mai gândea la iiimic. In faţa lui era şoseaua albă, în lumina farurilor şi nu-l interesa nimic altceva decît această şosea, în dreapta şi în stingă, nu exista nimic, numai în faţă, departe, avea o ţintă. Din când în când, frîna peste un pod sau micşora *viteza* la o curbă. Cîteodată zărea un şopron luminat şi o vacă ieşind dintr-un şanţ. Umbrele se apropiau şi rămâneau în urmă.

O data trecu peste un pasaj de nivel şi cu o clipă înainte de trecerea unui tren expres, dar nu-.şi dădu seama de pericol. Pe inginerul din cabină îl trecură toate nădu.şelile cind îl văzu trecând peste şine. —• K beat sau nebun, dracul să-l ia, spuse el, şi-şi şterse obrazul cu o batistă unsuroasă.

Chris făcea toate mişcările necesare ca un auto-rnat¡ se opri să umple rezervorul cu apă şi benzină şi o dată alergă Ja un telefon. Află că Beverley era încă în. sala de operaţie, atlta tot.

Se urcă iar în maşină, frînă si porni ca un fulger. După convorbirea telefonică, mintea lui începu să funcţioneze, mintea de-chirurg care nu-i ascundea nici şansele de-reuşită, nici celelalte. Conducând ca un nebun, curn ara în momentul acela, o vedea nurnai pe Beverley cu oameni în alb, mascaţi în jurul oi şi în fine, dîra subţire roşie... Doamne, nu puteau să-i facă aşa ceva. Nu lui Beverley, nu fetitei lui, mereu şi pe veci a lui...

La patru dimineaţa intră pe poarta spitalului şi se opri în faţa uşii principale. Era aproape do nerecunoscut, acoperit de praf, de unsoare şi fără pălărie. Portarul de noapte se uită nedumerit la el.

— Doamna Ames ? întrebă el. Unde e ?

— Este în apartamentul Lewis. Iertaţi-mă, dom nule doctor, nu v-am recunoscut.

El nu răspunse. Se duse înainte, sus pe scară, prin coridorul binecunoscut, trecând pe lângă infirmiere, fără să le vadă si oprindu-se în sfîrşit, în faţa unei uşi închise. Pusese mâna pe clanţă când îl văzu pe Ted Lawrence care-l apucă de braţ. Nici Ted nu-l recunoscu la prima vedere.

— Ja, te rog, nu se poate intra aici. Apoi se uită iar la el.

s
'

un spectator Jupt nr {
'Je prisos

ao r '« e î n «

După aceea, colegii îi siliră să treacă într-altă cameră, ca să se spele şi să bea o cafea. Dar el se întoarse repede înapoi, păzind uşa şi cercetând expresia doctorilor şi infirmierelor când ieşeau sau intrau.

—• Tot aşa e ?

— Mai bine. E un progres simţitor.

Atunci el se duse până în capătul coridorului la un coş cu flori de care se împiedicase mereu pe când umbla şi îi dădu cu piciorul, aşa incit coşul se rostogoli de-a lungul holului- O infirmieră nouă îl văzu şi raportă inspectoarei.

— N-am mai văzut aşa ceva, spuse ea. E un săl batic. E complet nebun. Să dea în flori numai fiindcă îi stăteau în drum...

Inspectoarea de noapte surîdea.

— Nu te necăji, spuse ea. E în toate mintile. Probabil, adăugă încet, e mai normal decît a fost demult. . .

în cameră, Beverley era culcată în patul ei. Umbre veneau şi plecau. Ea le vedea, apoi dispăreau şi rămânea singură cu suferinţa ei. Cîteodată avea impresia că aluneca prin fulgi. Asta era o senzaţie plăcută. Dar n-o lăsau să se afunde. Oamenii veneau mereu şi o ţineau la suprafaţă. Stăteau lângă patul ei şi o ţineau strîns.

Cu mult înainte, aduseseră o masă pe rotiţe şi ea se uitase la Ted Lawrence care era aplecat peste ea.

—• Dacă mi se întîmplă ceva, spune-i lui Chris că nu face nimic. Eu l-am înţeles. Spune-i că nu m-am schimbat.

— Nu se va întîmplă nimic, draga mea.

Desigur. Ţi vei spune-o sin ă
să nu uiti să-i spui '

:gură, în curînd.

='3 83

CL 3 « Ĉ E3 • "• tr S. w o

0 o a: r T 33 "o "2. ro O.

2.0) -o » g 5- S. c1 ^ o v-, 3 ,£

n? . j—, •~-*.*~'^M".z3î~?ni

cr;

S ,3 ast3 S. 3 3 « S gc ^ 0 3 -CT

03t CD C o

JM i' -> O -o ~ «.

^m^a

~. o, 3 n

0 c;: CD ' H; fâ co

>-> S'w §

O ii C5 ^s;3

(K) J;> • •• cr

cr .-5 •2 03 t—i n: Ci ;

>— c *5 £ c ^ ^ G"

>< ~< t> ^ 03

r a 03 , 0"? S S a ro S

O — & o a> o o - O

c o c c "(d ~

03 03 i-t O 03 -S O _ 03 îi J .

o"

O

Ş o -. O •"

0 ir? 3 ax *n* O O 03t

•

03 3 S>

ii. o f X -i

o S a S ,w F

s a ^ n Oq M

5 to

03 C

C O'

c

t_. -j cr

El stătu în dreapta patului, uitându-se la ea, cu obrazul lui aproape tot atît de alb ca al ei, dar mîi-nile care ţineau foaia de observaţie erau liniştite. După aceea se aşeză lângă pat şi încă o dată simţi că înlătura moartea, numai prin puterea lui de voinţă, ca şi cum, ar opri-o la distanţă mică, luptând cu puterea şi vitalitatea lui împotriva slăbiciunii ei.

Şi atunci se întîmplă minunea. .Pe la prînz, el care era istovit şi fără suflu, simţi că pulsul pe care-J ţinea neîncetat, devenea mai tare. Ea deschise ochii şi se uită la el.

— Nu vorbi, scumpa mea. Sunt lângă tine, spuse el. Ea clipi clin ochi si-i întinse mâna. Era destul. El era acolo şi acum ea se va însănătoşi de dragul lui ; va fi sănătoasă şi frumoasă ca să poată sta cu el. în-tr-o zi toate astea vor aparţine trecutului şi ea îi va clădi un cămin şi-i va da copii. El îi strînse mâna mai tare si cum infirmiera se întoarse cu spatele în acel moment, se aplecă şi o sărută încet pe frunte şi pe ochii ei încrezători.

După o oră sau două, internul ele serviciu deschise uşa si văzând că ea nu dormea, îl chemă pe Chris.

— îmi pare rău că vă deranjez, doctore, dar e un caz în sala de operaţii şi am vrea să-l vezi si dumneata.

Chris nu se mişcă. El venise înapoi si ei îi dădeau iar locul pe care-l avusese. Era iar unul din ei. Se uită la mâna dreaptă, puternică şi gata de muncă, gata pentru orice. Putea să ţină un cuţit în mâna acum, putea s-o ţină pe Beverley, putea ţine lumea întreagă. Se ridică cu avînt.

— Vin imediat. Chris se uită o clipă la Beverley, întinsă în pat.

Pacientul ~ „ fur» m" • Ma„

-~ Vino şi -ne ce crezi

navul de e ^ 6XlSta Pentru el decît bol-

— Sfîrsit

POSTFAŢA

O cronică a suferinţei umane şi a luptei dusă pentru alinarea ei, drama unor existenţe pendulind intre dragoste şi datorie, iată temele principale ale romanului prozatoarei Mary Roberts Rinehart, teme în jurul cărora se ţese o pânză bine ornată de idei şi motive. Acţiunea se derulează pe o perioadă de şaisprezece ani, începând din anul cometei lui Ilal-ley (1910), trecind prin apele tulburi ale primului război mondial (1914—1918) şi oprindu-se undeva prin anii '26, în frenetica epocă a jazz-ului.

Personaje principale, adevărate coloane vertebrale ale Tomanidui „Doctorul", medicul Chris Arden şi Beverley Lewis au, până la un punct, caractere şi temperamente identice: dragostea reciprocă le este făclie in noapte, dar orgoliul puternic e ploaia rece care stinge, alungă şi desparte. Amândoi se căsătoresc cu un partener pentru care nu au afecţiune, dar de care nu se pot despărţi din cauza unui devotament surd, fatidic şi, uneori, de neînţeles, dintr-o caritate funciară a sufletului care nu poate provoca ruptura.

O permanentă alternanţa a planurilor, cel al datoriei şi cel al dragostei, provoacă în sufletul personajelor conflicte ştir de care însă, în final, răbufnesc. Datoria şi dragostea sunt două şine paralele, pe alunecuşul cărora evoluează doctorul Chris Arden. Finalul, un, happy-end totuşi, pare că lasă o umbră de speranţă în ceea ce priveşte convergenţa acestor şine într-un punct unic. Datoria faţă de semeni, faţă

£,>> -P Sl^<- ofS^S^

mu
7

^ 0\sf^ ^y;:m^- V0îr^

aceea se hotărăşte atlt de greu să renunţe la medicina internă in favoarea chirurgiei. Chirurgul nu mai alină decît fizic, e o maşină superioară care repară alte maşini.

In final —• Dick, fostul cumnat şi pick-pocket, licheaua măruntă, decorat în război, care acum, în semn de recunoştinţă pentru că dr. Arden i-a salvat viaţa, îi masează acestuia braţul mort până îi reactivează nervul. Romanul nu este numai unul al descrierii suferinţei umane în fazele ei clinice, strict medicale, e şi unul al fnifle-tului agitat al lumii unui început de veac. Cititorul e invitat la un voiaj prin furtunile unei societăţi (în speţă, cea americană) şi a imei lumi din vremea cometei, trecând prin războiul mondial cu mizeria şi foametea lui, oprindu-se apoi, îndelung, asupra freneticei epoci a jazz-rdui, epocă în care petrecerile se ţineau lanţ, până în zorii zilei, iar şampania curgea gîrlă. Ca în stampe de epocă, prin faţă se perindă tipuri de personaje din varii categorii sociale, fiecare cu bucuriile sau cu necazurile lor.

In roman, ceea r-:[1] *contează sint caracterele puternice, tuşele viguroase care le conturează personalitatea, prozatoarea americană propunind cititorilor o lectură reflexivă, care incită Ia întrebări şi la găsirea unor pasibile răspunsuri, în marginile acestui roman, a cărui substanţă e dată de în.tâsi condiţia umană.*

Gabrid AVRAM

Tehnoredactor : FA VET., ALEXANDBU
Corector ; HOTAHU ELENA

Tiparul executat la
întreprinderea Poligrafică **Iaşi**
sub comanda **157**